BENEDICTUS XIV
PONTIFEX OPTIMUS, MAXIMUS,
Literarum Supremus Magister, et Patronus.

SANCTISSIMI
DOMINI NOSTRI
BENEDICTI
PAPÆ XIV.
CONSTITUTIONES SELECTÆ,
NEC NON BULLÆ, DECRETA, EPISTOLÆ, &c.

PAROCHIS, CONFESSARIIS,
Omnibusque Animarum Pastoribus Utiliores ac Necessariæ,

IN QUIBUS
THEOLOGIÆ MORALIS AC DOGMATICÆ
Præcepta vere perspicua, ex Scripturis præcipue, ac Sacris Canonibus traduntur.

PARS PRIMA.

VENETIIS, MDCCLXXIII.
TYPIS VINCENTII RADICI
SUPERIORUM PERMISSU.

VIRO ECCLESIASTICO

TYPOGRAPHUS.

Ffero tibi Opus, Lector Ecclesiastice, si ex Auctoris dignitate spectetur, Permagnum; Si ex sua utilitate, Necessarium: in eo enim comprehensas habes, & in unum corpus suo ordine collectas Constitutiones, Bullas, Decreta, Epistolas, *&c. quas cum universalem regeret Ecclesiam Sanctissimus Dominus Noster* Benedictus XIV. *felic. mem. ad omnium Christi fidelium institutionem magis promovendam variis de rebus emisit, atque sancivit. Prodierant quidem typis seorsum pluribus in locis; atque non multis ab hinc annis Placentiæ, deinde Parmæ; sed disjunctis voluminibus, & adhuc non suo quæque loco, ut iterum dispersæ, atque errantes vagarentur. Si quid aliud præterea hanc meam editionem cæteris præstantiorem effecerit, ipse judicabis.*

Satis vero, superque visum est, BENEDICTUM XIV. *dicere, ut te ad hac perlegenda alacri animo excitarem. Quo enim terrarum hujus sapientissimi Pontificis Maximi virtus vel in divinis Scripturis explicandis, vel in eruendis ex tota Antiquitate testimoniis vel in Dogmatibus stabiliendis, vel in quibuslibet Ecclesiasticis disciplinis aut tradendis, aut enucleandis, aut fulciendis non penetravit? Nimirum vel ab ineunte atate ita in omnium sacrarum rerum studio versatus est, ut etiam ad summum in terris dignitatis apicem maxima totius Universi Latitia evectus, qua sibi commissis ovibus observanda praciperet, non ab aliis accipere, sed ex se, tamquam ex pingui, ac feraci solo, parere, ac proferre videretur. Verum non est hujus loci, neque ingenii mei eas laudes nunc commemorare, quas ille diuturno studio sibi peperit, cum omnino Doctorem privatum ageret, & particulari Ecclesia praesset. In his Constitutionibus, Bullis, Decretis, Epistolis &c. plurima sunt, qua Pastor Universalis Ecclesia ita pracepit, ut ejus judicium veluti Fidei Dogma sit colendum: reliqua etiam omnia te Ecclesiastica militia addictum ignorare nefas. Qua enim (dicam generatim, atque universe) ad rectam Sacramentorum administrationem servanda, hic tibi clara methodo explicantur; nihilque circa curam Animarum, circa priscos Catholica Ecclesia mores, ac disciplinam, Hierarchicum ipsius ordinem, omnesque Apostolicas Traditiones ad hac usque tempora servatas dignum scitu pratermissum reperies; ut nempe id omne possis elicere, quod Deo, quod tibi, quod aliis debeas. Insuper si ad nova quadam te convertens, scire cupias, quid hic Pontifex, cujus animum sollicitudo omnium Ecclesiarum tantopere commovebat, statuerit, atque praceperit de Refractariis Constitutionis* Unigenitus; *de Societatibus, aut conventiculis* des Francs Maçons, *& de tollendis aliis abusibus, qui vel diebus jejunii irrepserant in comestionibus, vel in causis matrimonialibus, vel in clausura Monasteriorum, vel in celebratione Missarum, vel in dissidiis inter nonnullos Antistites Indiarum Occidentalium, & missionarios Soc. Jesu exortis (ut catera pratermittam); habes, quo super unaquaque re, & super quastionibus inde tibi propositis cuique aut consilium petenti, aut experimentum postulanti satisfacias. Quapropter leges tu quidem Theologia Moralis, aut Dogmatica Scriptores omnes, si me audias, & leges, quamdiu voles: hunc tamen diurna versabis manu, versabis nocturna; atque huic uni praoptabis te similem, quam aliis superiorem esse. Ego vero, qui rebus in hoc Volumine suo loco assignatis, & papyri conditione, & typorum nitore, & accurata emendatione tibi inservio, aliquam gratiam pro humanitate tua initurum confido. Vale.*

Pont. A. I. | NUM. I. | Anno 1740

EPISTOLA ENCYCLICA,

Et Commonitoria ad omnes Episcopos;

Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabiles Fratres salutem, & Apostolicam Benedictionem.

UBI primum placuit Deo, qui dives est in misericordia, humilitatem nostram in suprema Beati Petri Sede collocare, & Vicarium Domini nostri Jesu Christi potestatem Nobis, nullo quamvis meritorum suffragio suffultis, ad universæ Ecclesiæ suæ gubernationem committere; auribus insonare nostris visa est Divina illa vox: *Pasce Agnos meos: Pasce oves meas:* injuncta videlicet Romano Pontifici, ejusdem Petri Successori, cura regendi, non modo gregis Dominici agnos, qui sunt Populi per totum terrarum orbem diffusi, sed etiam oves, nimirum Episcopos, qui veluti agnorum matres, populus in Christo Jesu generant, iterumque parturiunt. Pastoris igitur etiam vestri voces excipite, Fratres, per has nostras literas, & in partem sollicitudinis, cujus plenitudo commissa Nobis divinitus est, vocati, intelligite ex ipsis admonitionibus, & cohortationibus nostris, quanta Nos premat cura non prætermittendi ea, quæ officii nostri sunt, quantaque itidem sit vis paternæ nostræ in vos charitatis, qua ad maxime optandum adducimur, ut de profectu sanctarum Ovium fiant gaudia æterna pastorum.

§. 1. In primis vero date operam, omnique studio, atque ope satagite, ut morum integritas, & divini cultus studium eluceat in Clero, utque Ecclesiastica disciplina sarta tecta servetur, & ubi colapsa fuerit, redintegretur. Satis enim constat, nihil esse, quod omnem populum ad pietatem, religionem, & Christianæ vitæ institutionem efficacius instruat, excitet, inflammet, quam eorum exemplum, qui divino se ministerio dedicarunt. Itaque in id mentis vestræ acies primum dirigenda est, ut cum accurato delectu ii Clericali militiæ adscribantur, a quibus merito possit expectari, ut iis in lege Domini ambulantibus, & de virtute in virtutem euntibus, eorum vita cunctis afferat venerationem, & eorum opera Ecclesiis vestris spiritualem afferat utilitatem. Melius enim profecto est pauciores habere Ministros, sed probos, sed idoneos, atque utiles, quam plures, qui in ædificationem Corporis Christi, quod est Ecclesia, nequicquam sint valituri. Quantam idcirco Episcoporum cautionem ea

in re

PONT. in re Sacri Canones requirant, non ignoratis Fratres; se ab eorum norma, ANNO quæ omnino servari decet, ne patiamini vos abduci humano ullo respectu vel
A. I. importunis ambientium suggestionibus, vel fautorum precibus. Apostoli vero 1740 præceptum, ut ne manus cuiquam nimis propere imponantur, tunc potissimum servari necesse est, ubi de promovendis ad Sacros Ordines, & ad Sacratissima Mysteria, quibus nihil est divinius, agendum sit. Non enim sufficit ætas, quæ per sacras Ecclesiæ leges unicuique Ordini præscripta est, nec indiscriminatim omnibus, qui in inferiori aliquo Ordine jam sint constituti, suo quasi jure patere debet aditus ad sublimiorem; sed studiose, magnaque adhibita diligentia investigandum a vobis est, an eorum, qui priora susceperint ministeria, talis fuerit vivendi ratio, & in sacris scientiis progressio, ut vere digni judicandi sint, quibus, dicatur: *ascende superius*: cum alioquin expediat in inferiori potius aliquos remanere gradu, quam cum suo majori periculo, & aliorum scandalo ad altiorem provehi.

§. 2. Et quoniam supra quam dici possit, interest eos, qui in sortem Domini vocantur, ab ineunte ætate ad pietatem, morumque integritatem, & ad canonicam disciplinam, veluti novellas plantationes in juventute sua, informari; cordi idcirco vobis esse debet, ut ubi forsam nondum instituta fuerint Clericorum Seminaria, quam citissime instituantur, vel jam instituta amplificentur, si majori Alumnorum numero pro Ecclesiarum conditione opus sit, adhibitis in eum finem mediis, quorum parandorum potestate Episcopi jam sunt instructi, & quibus alia etiam, si de eorum necessitate edocti a vobis fuerimus, additurі & Nos sumus. Eadem vero Collegia singulari vestra sollicitudine foveantur, necesse est, videlicet ea sæpe invisendo, singulorum adolescentium vitam, indolem, & in studiis profectum explorando, magistros idoneos, virosque Ecclesiastico spiritu præditos ad eorum culturam destinando, literarias ipsorum exercitationes, sive Ecclesiasticas functiones quandoque præsentia vestra decorando, aliqua demum beneficia iis, qui virtutum suarum specimen clarius præstiterint, majoremque laudem retulerint, conferendo. Hujusmodi enim irrigationem arbusculis hisce, dum adolescunt, ministrasse non vos pœnitebit, sed vestra opera lætissimum deinde vobis referet fructum in uberi bonorum operariorum copia. Consueverunt quippe Episcopi sæpius dolere messem quidem esse multam, operarios autem paucos; at fortasse eis quoque dolendum esset, non eam, quam debuissent, industriam ipsos adhibuisse, ut operarii ad messem pares, aptique formarentur: boni namque, & strenui operarii non nascuntur, sed fiunt; ut autem fiant, ad Episcoporum solertiam, industriamque maxime pertinet.

§. 3. Sed & illud maximi momenti est, ut iis animarum cura committatur, qui doctrina, pietate, castis moribus, & illustribus bonorum operum exemplis ita aliis prælucere possint, ut vere lux, & sal populi sint, & habeantur. Hi nimirum præcipui adjutores vestri sunt in grege vobis credito informando, regendo, perpurgando, in viam salutis dirigendo, & ad Christianas virtutes incitando. Ex quo pronum est intelligere quanti vestra etiam referat, eos ad Parochiale officium obeundum eligi, qui ad fructuosam plebium gubernationem merito judicentur aptiores. In id vero potissimum quoque incumbite, ut quicumque animarum curam gerunt diligenter, diebus saltem Dominicis, aliisque festis de præcepto, plebes sibi commissas, pro sua, & eorum capacitate, pascant salutaribus verbis, docendo ea, quæ Christifideles ad salutem scire oportet, ac explicando Divinæ legis Capita, fideique dogmata, & pueros ejusdem fidei rudimentis imbuendo, quacumque prava in contrarium consuetudine, ubicumque esset, prorsus sublata. Quomodo enim audient sine prædicante? Aut quomodo recte credendi, recteque agendi normam assequi poterunt populi, si animarum curatores in ejusmodi officio segnes, remissi, ac desides fuerint? Quare non satis animo comprehendi, aut verbis explicari potest, quanta Christianæ Reipu-

 Reipublicæ pernicies impendeat ex eorum, quibus animarum cura demandata est, negligentia in pueris, præsertim Catechismo instruendis. Proderit autem plurimum, si studueritis, ut & qui curam animarum gerunt, & alii, qui ad pœnitentium confessiones excipiendas destinati sunt, per aliquot dies spiritualibus exercitiis, quotannis vacent: in eo quippe pio recessu renovabuntur spiritu mentis suæ, & induentur virtute ex alto, ad ea impensius, alacriusque peragenda, quæ suarum partium sunt pro Divini Numinis gloria, & spirituali proximorum utilitate, & salute.

§. 4. Jam vero scitis, Fratres, Divino præcepto mandatum esse omnibus animarum Pastoribus, oves suas agnoscere, easque verbi Divini prædicatione, Sacramentorum administratione, ac bonorum omnium operum exemplo pascere, hisque, ac cæteris pastoralis officii muniis satisfacere, ut par est, minime posse eos, qui Gregi suo non invigilent, neque assistant, vineamque Domini, in qua positi sunt custodes, non custodiant assidue. Itaque in statione vestra maneatis oportet, & personalem in Ecclesia vestra vel Diœcesi, servetis residentiam, ad quam ex vi muneris vestri obligati estis, quemadmodum pluribus generalium Conciliorum decretis, & Prædecessorum nostrorum constitutionibus luculenter declaratum, præscriptumque est. Cavete autem, ne existimetis fas esse Episcopis per tres menses singulis annis pro libito, aut quacumque ex causa abesse. Ut enim hoc vere liceat Episcopis, constat habendam esse rationem; ut absentiæ hujusmodi æqua requiratur causa, simulque consultum sit, ne gregi detrimentum obveniat. Mementote autem Judicem futurum esse eum, cujus oculis omnia nuda, & aperta sunt, adeoque videte, ut causa talis vere sit, quæ probari jure possit supremo huic Pastorum Principi, a quo ovium vobis creditarum sanguis est quantocius requirendus: in quo quidem judicio, frustra Pastor contenderet, ea se excusatione tueri, quod lupus oves, absente se, ac inscio, abductas devoraverit: nam si res penitus inspiciatur, satis apparet nullum prope malum, aut scandalum in Diœcesi sic destituta contingere, quod non sit ei adscribendum, cujus erat, subditos a recta semita deflectentes revocare monitis, allicere exemplis, voce confirmare, auctoritate, & charitate continere. Porro quis etiam non intelligat multo satius esse negotia alibi per alios, ubi oportuerit, peragi, quam per se ipsum ab Episcopo extra Diœcesim suam morante; negotium vero omnium maximum custodiendi, & gubernandi gregis ab eo per se non per administros curari? Sint enim vero quantumvis idonei, probatique ministri, non tamen eorum vocem sic solent audire oves, ut vocem veri sui Pastoris: nec vicariam illorum operam supplere satis vigilantiam, atque operam ipsius Episcopi, cui peculiaris S. Spiritus gratia ad id opitulatur, experientia abunde compertum est.

§. 5. Ad hæc, cum in omni etiam rei domesticæ cura nihil sit utilius, quam si ipsemet Paterfamilias omnia frequenter inspiciat, suaque vigilantia suorum industriam, & diligentiam alat, propterea vos monemus, & hortamur, Fratres, atque etiam vobis injungimus; ut Ecclesias, & Diœceses vestras; (nisi gravis, ac legitima interveniat causa, quæ aliis id committi postulet) vos ipsi visitetis, vos ipsi oves vestras, & pecoris vestri vultum agnoscatis. Formidinis sane, ac terroris plena est certissima illa sententia, quam supra memoravimus, non admitti Pastoris excusationem, si lupus oves comedit, & Pastor nescit. Multa vero quidem ignorabit Episcopus, multa eum latebunt, vel saltem serius, quam oporteret, intelliget, nisi ad omnes suæ Diœceseos partes se conferat, & nisi per se ipsum ubique videat, ubique audiat, ubique exploret, quibus malis medicina facienda sit, & quænam fuerint eorum causæ, quave ratione occurri etiam providenter queat, ne sublata reviviscant. Præterea cum ea sit humanæ imbecillitatis conditio, ut in agro Dominico, cujus cultura commissa Episcopo est, sensim vepres, & spinæ, ac noxiæ inutilesque herbæ succrescant, certe nisi ad eas amputandas cultor crebro redeat, ille ipse nitor vigiliis ejus, laboribusque

PONT. busque jam partus, progressu temporis deflorescet. Sed neque etiam satis est ANNO
lustrari a vobis Diœceses, & opportunis præceptionibus vestris curationi earum
A. I. esse prospectum: restat & illud enixe perficiendum a vobis, ut quæ in visitatio- 1750
nibus constituta fuerunt, vere in effectum perducantur; nam legum etsi optimarum utilitas nulla erit, nisi quod sancitum verbis est, re ipsa ab eis, ad quos pertinet, studiose præstetur. Quapropter postquam ad animarum morbos expellendos, sive avertendos, salutaria paravistis medicamenta, non ideo sollicitudo vestra conquiescat oportet, sed traditorum à vobis præceptorum executio omni virium contentione urgenda est; idque potissimum per iteratas visitationes estis assecuturi.

§. 6. Postremo, ut multa paucis complectamur, Fratres, in omni sacra, & Ecclesiastica functione, & in omni Divini cultus, ac pietatis exercitio vos ipsos auctores, vos duces, vos magistros esse convenit, ut quasi de vestræ sanctitatis splendore, tum Clerus, tum Grex universus lumen hauriat & charitatis vestræ ignis incalescat. Itaque in tremendi Sacrificii frequenti, & devota oblatione, in solemni Missarum celebratione, in Sacramentis administrandis, in Divinis Officiis obeundis, in cultu, & nitore Templorum, in disciplina domus, & familiæ vestræ, in pauperum amore, & ope eis ferenda, in ægrotis invisendis, & sublevandis, in peregrinis hospitio excipiendis, in omni denique Christianæ virtutis opere estote vos forma Gregis vestri, ut omnes imitatores vestri sint, sicuti & vos Christi, quemadmodum decet Episcopos, quos Spiritus Sanctus posuit regere Ecclesiam Dei, quam acquisivit Sanguine suo. Apostolos identidem respicite, in quorum successistis locum, ut eorum vestigia sectemini in laboribus, in vigiliis, in ærumnis tolerandis, in arcendis lupis ab ovilibus vestris, in vitiorum radicibus extirpandis, in Evangelica lege exponenda, in eis, qui erraverint, ad salutarem pœnitentiam reducendis. Aderit profecto vobis Omnipotens, & misericors Deus, in quo nos confortante omnia possumus: Non deerit etiam vobis, ut plane confidimus, religiosorum Principum auxilium: Omnia insuper adjumenta parata vobis erunt ab hac Sancta Sede, quotiescumque nostra Apostolica Auctoritate opus esse censueritis. Magno itaque animo, magnaque fiducia venite ad Nos, qui vos cunctos, ut Fratres, & adjutores nostros, & coronam nostram amamus in Visceribus JESU CHRISTI: Venite ad vestram, & omnium Ecclesiarum Matrem, Caput, & Magistram, Sanctam Romanam Ecclesiam, unde Religionis origo manavit, ubi Fidei petra, ubi fons Sacerdotalis unitatis, ubi incorruptæ veritatis doctrina; nihil enim Nobis optatius, nihil jucundius esse potest, quam una vobiscum Dei gloriæ inservire, & Catholicæ Fidei custodiæ, ac propagationi ellaborare, atque animas salvas facere; pro quibus ipsum quoque sanguinem, & vitam nostram libentissime, si oportuerit, impenderemus. Excitet vos demum, stimulosque currentibus vobis addat ingens ac certa, quæ vos manet, remuneratio; nam cum apparuerit Princeps Pastorum, percipietis immarcescibilem gloriæ coronam; coronam utique justitiæ, quæ reposita est Fidelibus dispensatoribus Mysteriorum Dei, & strenuis vigilibusque speculatoribus domus Israel, quæ est Sancta ipsius Dei Ecclesia. Ejus autem vices Nos, quamvis indigni, gerentes in terris, Fraternitatibus vestris peramanter benedicimus, necnon Clero, ac Populo vestro fideli, eamdem Apostolicam Benedictionem nostram paterno affectu impertimur.

Dat. Romæ apud S. Mariam Majorem die 3. Decembris MDCCXL. Pontificatus Nostri Anno Primo.

NUM. II.

Pont. A. I. | Anno 1740

NUM. II.

INDULGENTIÆ.

Seu Relaxatione centum dierum de injunctis, seu debitis Pœnitentiis pro recitantibus flexis genibus singulis Feriis sextis quinquies Orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicam ad sonum Campanæ, hora tertia post meridiem, in memoriam Passionis, & Agoniæ Domini Nostri Jesu Christi.

BENEDICTUS PP. XIV.

Ad Perpetuam Rei Memoriam.

AD Passionis, & Agoniæ Redemptoris, & Domini Nostri Jesu Christi, unde nobis vita, salus, & resurrectio manavit, memoriam in omnium Christifidelium animis excitandam, atque solvendam Cœlestibus Ecclesiæ Thesauris, quorum dispensationem Nobis credidit Altissimus, omnibus, & singulis Christifidelibus, qui singulis Feriis Sextis totius Anni, hora tertia post meridiem ad sonum Campanæ Ecclesiarum Metropolitanarum, Cathedralium, & Parochialium (quarum Parochis, Rectoribus, aliisque quocumque nomine appellatis Superioribus, ut Campanam uniuscujusque Ecclesiæ hujusmodi pulsari faciant injungimus, & in virtute sanctæ obedientiæ mandamus) flexis genibus quinquies Orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicam devote recitaverint, & oraverint; ac pro Christianorum Principum Concordia, Hæresum extirpatione, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione, nec non salutari peccatorum hominum emendatione pias ad Deum preces effuderint; centum dies de injunctis eis, seu alias quomodolibet debitis pœnitentiis in forma Ecclesiæ consueta relaxamus, præsentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Volumus autem, ut earumdem præsentium literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem prorsus fides habeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 13. Decembris 1740. Pontificatus Nostri Anno Primo.

Signat. *D. Cardinalis Passioneus.*

Pont. A. I. | Anno 1741

NUM. III.

DECRETUM.

Jussu Sanctissimi Domini Nostri Benedicti XIV. *Editum circa Celebrationem Missæ in Oratoriis Privatis die septimo Januarii 1741.*

CUM duo Nobiles Conjuges Diœcesis Marsicen. obtinuissent à Sede Apostolica Indultum pro celebratione Missæ in privato suæ Domus Oratorio sic conceptum -- *Dilecte Fili, & Dilecta in Christo Filia; salutem, & Apostolicam benedictionem. Spirituali consolationi vestræ, quantum cum Domino possumus, benignè consulere, Vosque spiritualibus favoribus, & gratiis prosequi volentes, & Vestrum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, Censuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occasione, vel caussa latis, si quibus, quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequen. harum serie absolventes, &*

absolutas fore censentes supplicationibus vestro nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, Vobis, qui (ut asseritis) locorum Gallichii, & Messanelli Marsicen., seu alterius Diœcesis Jurisdictionem temporalem in illis, seu eorum altero exercen. Baro, & Baronissa respective existitis, ut in privatis Domorum vestræ habitationis in Civitate, & in Diœcesi Marsicen. existen. Oratoriis ad hoc decenter muro extructis, & ornatis, seu extruendis, & ornandis, ab omnibus domesticis usibus liberis per Ordinarium Loci prius visitandis & approbandis, ac de ipsius Ordinarii licentia ejus arbitrio duratura, unam Missam pro unoquoque die, dummodo in eisdem Domibus celebrandi licentia, quæ adhuc duret, alteri concessa non fuerit, per quemcumque Sacerdotem ab eodem Ordinario approbatum Sæcularem, seu de Superiorum suorum licentia Regularem, sine tamen quorumcumque Jurium Parochialium præjudicio, ac Paschatis Resurrectionis, Pentecostes, & Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi, aliisque sollemnioribus Ann. festis diebus exceptis, in Vestra, ac Natorum, Consanguineorum, & Affinium in eadem Domo Vobiscum insimul habitantium, Familiæque, & quoad Oratoria Ruri existentia, etiam in Hospitum Nobilium, Vestrorumque præsentia celebrari facere libere, & licite possitis, & valeatis, ac Vestrum quilibet possit, & valeat, Auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus, & indulgemus: Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, quod Familiares servitiis vestris tempore dictæ Missæ actu non necessarii ibidem Missæ hujusmodi interessentes ab obligatione audiendi Missam in Ecclesia diebus festis de præcepto minime liberi censeantur. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die 12. Februarii 1739. -- Cumque exorta esset dubitatio, an ex vi hujusmodi Indulti liceret Missam celebrari in privato Oratorio, etiam sine præsentia alterutrius ex dictis Conjugibus, in quos Indulti concessio directa erat, cui quidem dubitationi locum dedit opinio nonnullorum Doctorum pro affirmativa, & negativa respective sententia inter se certantium, Sacra Congregatio Concilii, ad quam hujus quæstionis resolutio delata fuit, die tertia Decembris 1740. censuit -- NON LICERE --; Deinde vero Sanctissimus Dominus Noster, reprobata contraria Doctorum sententiam, prædictam Sacræ Congregationis resolutionem nedum approbavit, verum etiam præsenti Decreto publice evulgando voluit omnibus notum fieri, non posse vigore similis Indulti celebrari Missam in privatis Oratoriis, quando eidem Missæ actu non interfit aliquis ex iis, quibus principaliter Indultum concessum est; Indultum vero principaliter concessum intelligi iis tantum, quibus Breve dirigitur, nimirum Personis illis, quæ a tergo ejusdem Brevis proprio nomine nuncupantur, adeout sine præsentia alicujus ex dictis Personis minime liceat Missæ Sacrificium peragi, etiamsi præsens sit aliquis sive ex Filiis, sive ex Consanguineis, sive ex Affinibus, sive ex Familiaribus, sive demum ex Hospitibus Nobilibus in eodem Brevi memoratis, quippe quibus nil aliud per ejusmodi Brevia conceditur, quam quod unusquisque eorum (dummodo, quod attinet ad Familiares, juxta clausulam in iisdem Brevibus insertam, non sit ex illis actu non necessariis) assistens Missæ, quæ celebratur in Oratorio privato in præsentia alicujus ex Personis a tergo Brevis proprio nomine nuncupatis, satisfaciat obligationi audiendi Missam diebus festis de præcepto. Sublata igitur, & proscripta quacumque minus germana interpretatione ejusmodi Brevium, & Indultorum in contrarium hactenus facta, SANCTITAS SUA ita declaravit, & servari omnino mandavit, districte præcipiens, ut omnes Episcopi, aliique locorum Ordinarii, etiam tamquam a Sede Apostolica Delegati executioni, & observantiæ hujus Decreti diligenter incumbant per Canonicas pœnas contra inobedientes eorum arbitrio constituendas.

A. Card. Gentili Præfectus.

C. A. Archiepiscopus Philippen. Secretarius.

NUM.

NUM. IV.

DECLARATUR

Quod omnes, qui provisi fuerint a S. R. E. Cardinalibus Ordinariis Collatoribus, sive vigore exceptuationis Regulæ IX. Cancellariæ, sive vigore Indulti Apostolici, de Beneficiis Ecclesiasticis vacatis in mensibus Sanctæ Sedis reservatis, & valorem vigintiquatuor Ducatorum excedentibus; semper teneantur ad reportandum infra certum tempus novam provisionem a Sede Apostolica.

BENEDICTUS PP. XIV.

Motu proprio &c.

CUM, sicut accepimus, nonnulli S. R. E. Cardinales, qui Metropolitanas, Patriarchales, Episcopales, aut etiam Abbatiales Ecclesias ex Concessione, & Dispensatione Apostolica obtinent, quamvis Indulta conferendi Beneficia Ecclesiastica Sedi Apostolicæ affecta, & reservata, etiam ratione mensium Apostolicorum nuncupatorum, acceptaverint, in quibus literaliter injungitur, quod ab eisdem Cardinalibus pro tempore provisi teneantur, infra certum in eisdem Indultis præfixum tempus novam Beneficiorum hujusmodi provisionem a Sede Apostolica præfata impetrare, & Jura Cameræ Apostolicæ, aliisque propterea debita persolvere; nihilominus, sub prætextu exceptuationis eorumdem Cardinalium in Regula nona Cancellariæ appositæ, authumant, quod ubi vacatio contingit in octo mensibus Apostolicis, provisi ab ipsis Cardinalibus novam hujusmodi provisionem capere non teneantur, quod plurium Doctorum sententiæ repugnare comperitur. Nos, cui tanquam Romano Pontifici spectat lites, ac controversias, declarationis oraculo, terminare, prout negotiorum qualitate, & temporum conditione inspectis, conspicimus in Domino salubriter expedire, motu simili &c., & de Apostolicæ potestatis plenitudine declaramus, statuimus, atque decernimus, quod deinceps pro tempore provisi a prædictæ S. R. E. Cardinalibus Ordinariis Collatoribus, sive Cardinales ipsi tanquam Ordinarii vigore exceptuationis prædictæ regulæ, sive tanquam Indultarii, Beneficia vacantia in mensibus Apostolicis prædictis contulerint semper, & quandocumque novam provisionem eorumdem Beneficiorum a prædicta Sede Apostolica impetrare, ac Annatam, & Taxas Datariæ, Cancellariæ, & Cameræ nostrarum Apostolicarum, aliaque Jura, & emolumenta Officialibus debita persolvere omnino teneantur, dummodo tamen Beneficia sic vacantia, etiam nullis deductis eorum oneribus, valorem annuum vigintiquatuor Ducatorum auri de Camera excedant. Decernentes etiam motu pari &c., ut nemo deinceps ab eisdem Cardinalibus Ordinariis Collatoribus provisus de Beneficio in aliquo ex mensibus Apostolicis præfatis vacato, possit se quocumque prætextu eximere ab expeditione literarum Apostolicarum in forma novæ Apostolicæ provisionis, juxta formam in Indultis Cardinalibus concedi solitis præscriptam, alias, elapso tempore ibidem præfixo, possit idem beneficium a Sede Apostolica prædicta impetrari: Præsentes quoque, & desuper, si videbitur, expediendas literas, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, vel intentionis nostræ, aut alio quantumvis substantiali defectu notari, impugnari, invalidari, aut adversus eas quodcumque juris, vel facti, aut gratiæ remedium impetrari posse, sed illas semper validas, & efficaces fore, & esse, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, & ab omnibus, ad quos quomodolibet spectat, & spectabit in futurum, inviolabiliter observari. Sicque, & non alias per quoscumque Judices &c. etiam

PONT. A. I. causarum Palatii Apostolici Auditores, ac prædictæ Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, Vicelegatos, dictæque Sedis Nuncios, sublata &c., judicari &c. debere, irritumque &c. attentari. Non obstantibus, quatenus opus sit, Cancellariæ præfatæ regula de jure quæsito non tollendo, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis quibusvis Personis, etiam quavis auctoritate fungentibus, ac qualibet præeminentia, & dignitate fulgentibus, ac specialem, & specialissimam mentionem requirentibus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, nec non irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie per quoscumque Romanos Pontifices Prædecessores Nostros, ac Nos, & Sedem Apostolicam præfatam, etiam motu pari &c., ac alias quomodolibet, etiam Consistorialiter, ac iteratis vicibus concessis, & quantocumque tempore etiam pacifice observatis. Quibus omnibus &c. etiam si de illis &c. eorum tenores &c., illis alias &c. permansuris, latissime & plenissime, ac specialiter, & expresse motu pari &c. harum serie derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis oportunis. ANNO 1741.

Fiat motu proprio P.

Et quod dictæ Regulæ, nec non Indultorum, & Privilegiorum præfatorum quomodolibet, ut præfertur, concessorum, tenores etiam veriores, ac Datæ habeantur pro expressis, seu in toto, vel in parte exprimi possint in Literis, ac de perpetuis declaratione, statuto, decreto, derogatione, aliisque præmissis, ut supra in litteris latissime extendendis. Volumus autem, quod sola præsentis Nostri motus proprii signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in judicio, & extra illud, regula quæcumque contraria non obstante, seu si videbitur litteras desuper etiam per viam de Curia quandocumque expediri possint.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem VIII. Kalendas Februarii Anno primo.

PONT. A. I. — NUM. V. — ANNO 1741.

CLERICIS

Interdicitur quælibet negotiatio, etiam sub alieno Laici nomine, exceptis casibus, & circumstantiis in Constitutione expressis, sub pœnis alias contra Clericos negotiatores emanatis, & extenditur pœna spolii ad eos etiam, qui ab illo exempti sunt per Indulta personalia, aut generalia ad effectum testandi, vel transmittendi.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad Perpetuam Rei Memoriam.

APOSTOLICÆ servitutis commissum Nobis Divinitus officium assidue vigilare Nos admonet, ut ex prava hominum cupiditate suborientia mala, quantum in Nobis est, provida sollicitudine coercentes, Dominici ovilis gregem, Superna opitulante gratia, ad æternam Patriam dirigamus. Sed præcipua cura constringit de iis, qui Ecclesiastico Ordini adscripti, & ad sanctioris vitæ genus electi aliis in via salutis actuum suorum claritate prælucere debent. Vehementer enim timidi, ac solliciti sumus, ne cæteros Christifideles, quos pro gradus sui Sanctitate verbis, & exemplo ædificare debent, morum

Pont. morum suorum pravitate a cœlestium rerum amore ad terrena desideria avertant. Anno

A. I. Cum itaque, ut non sine gravi animi Nostri mœrore accepimus, vesana humanarum rerum cupiditas ita nonnullorum Clericorum invaserit animos, ut illicitam Ecclesiasticis negotiationem ad evitandas pœnas adversus illam exercentes a Sacris Canonibus & Apostolicis Romanorum Pontificum Prædecessorum Nostrorum Constitutionibus sancitas sub alieni nominis velamine, Dei timore, Ecclesiastici nominis decore, æterno suarum animarum periculo posthabitis, temere, nulliterque exercere non dubitent; & quod palam temporalium pœnarum metu aggredi non audent, quæsitis deinde coloribus, & vanis inanium rationum prætextibus clam efficere non timeant, quasi vel Dei oculos, qui & illuminabit abscondita tenebrarum, & manifestabit consilia cordium, latere, vel supremi Judicis, qui non fallitur, examen effugere possint: Nos attendentes, quod Clericus, qui tantopere mundanis divitiis parandis inhiat, cœlestia despicere, & pro nihilo putare convincitur, & quod Clericus negotiator ex inope dives, & ex ignobili gloriosus, tamquam pestis, ut B. Hieronymus docet, fugiendus est, ad exitiosam hujusmodi labem ab Ecclesiastico Cœtu eliminandam, & ut Sancto Ecclesiæ Dei famulatui addicti ab omni turpis lucri cupiditate abhorrentes studeant bene agere, & divites fieri in bonis operibus, thesaurizantes sibi fundamentum bonum in futurum, omnes & singulas Romanorum Pontificum Prædecessorum Nostrorum prædictorum Constitutiones, illarumque quamlibet contra quoscumque Clericos illicitos negotiatores desuper quomodolibet respective cum omnibus, & singulis pœnis contra eosdem Clericos illicite negotiantes editas, quas Constitutiones hujusmodi, ac earum quamlibet præsentibus de verbo ad verbum nihilo penitus omisso pro insertis haberi volumus; Motu proprio, & ex certa scientia, maturaque deliberatione, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine Nostris innovamus, confirmamus, & approbamus, eisque, & earum cuilibet novum Apostolicæ firmitatis, & inviolabilis observantiæ robur adjicimus, illasque sic innovatas, confirmatas, & approbatas cum omnibus, & singulis pœnis in eis, & earum qualibet adversus Clericos illicitos negotiatores hujusmodi contentis ad Clericos illicite sub alieno Laici nomine quomodolibet negotiantes, perinde ac si per se ipsos, ac proprio eorum nomine negotia ipsa illicita exercerent, omnesque, & singulæ Constitutiones, earumque quælibet adversus eos desuper editæ fuissent, & in eis, & earum qualibet expressi, denominati reperirentur, motu, & potestatis plenitudine præfatis perpetuo extendimus, & ampliamus; illorumque omnia, & singula bona sic ab eis alieno nomine illicite acquisita sub inevitabili spolii pœna ad formam Constitutionis fel. rec. Pii Papæ IV. similiter Prædecessoris Nostri, quæ incipit — *Decens esse* — subjicimus, & subjecta esse volumus, & declaramus.

1741

Insuper ut in sortem Domini vocati depositis quocumque mundanarum curarum onere, & humanarum cupiditatum impedimentis, Christum Dominum, qui propter Nos egenus factus est, cum esset dives, ut illius inopia nos divites essemus, per calcatas Mundi opes liberius, & expeditius sequantur memores salutaris illius B. Apostoli moniti, qui clamat, & dicit: Nemo militans Deo implicat se negotiis sæcularibus, ut ei placeat, cui se probavit, per easdem Nostras præsentes valituras motu, & potestatis plenitudine præfatis decernimus, ac pariter declaramus, quod si aliquod negotium Ecclesiasticis illicitum Personis, licet ab eis minime institutum, sed a Laica Persona inchoatum, & ad eosdem Clericos sive hæreditario jure, aut quocumque alio titulo, sive singulariter, sive communiter, sive separatim, sive conjunctim cum aliis bonis, & aliis cohæredibus, vel sociis Laicis existentibus delatum fuerit, vel per se ipsos, eorumque nomine proprio, per alios, aut alieno nomine etiam per suos cohæredes, aut socios prosequuti sint, illud statim dimittere teneantur;

tur; Si vero negotium hujusmodi sine ipsius Clerici temporali detrimento statim dimitti nequeat, tunc si intra Italiam, insulasque adjacentes existat Clericus, a Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium Decretorum Concilii Tridentini Interpretum Congregatione, si vero extra Italiam, ab eadem Congregatione, vel ab Ordinario Loci licentiam illud ad aliquod tempus retinendi, proviso interim, quod negotium hujusmodi a Laico administretur, impetrare teneatur, dictaque Congregatio, aut Ordinarius Loci, perpensis singulorum casuum circumstantiis, licentiam impertiatur, tempusque in eo adidem negotium dimittendum præscribat, & si Clericus negotium præfatum, licet a Laico, ut præfertur, institutum, absque licentia hujusmodi gratis semper sibi impertienda, aut illud ultra tempus, sibi permissum retinuerit, vel etiam intra tempus prædictum negotium per se ipsum administraverit, pro negotiatore illicito haberi, illumque omnibus, & singulis etiam spolii pœnis præfatis subjectum esse motu, & potestatis plenitudine dictis perpetuo volumus, & definimus.

Ac demum eo, quod fel. rec. Prædecessor Noster Pius Papa IV. per suas litteras, quarum initium est -- *Romanus Pontifex* -- declaravit, præfata Constitutione super spoliis Clericorum ob illicitam negotiationem a se edita Prælatos, Officiales, ac alios, Sæculares, & cujusvis Ordinis Regulares Clericos, aliosque cujuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ in Urbe, & Curia, ejusque Districtu decedentes, testandi tamen, codicillandi, & alias de bonis suis quibuscumque quomodolibet disponendi, vel ad ipsorum proximiores, decedentibus illis ab intestato, transmittendi facultatem ex speciali Sedis Apostolicæ indulto, vel suorum Officiorum privilegio, vel alio quovis titulo obtinentes nullatenus comprehendi: & quod Paulus Papa V. pariter Prædecessor Noster per suas litteras, quæ incipiunt -- *In eminenti* -- Clericus, Cives, & Curiales, sive Incolas hujus Nostræ Almæ Urbis, tunc suæ, exemita spolio, quoad bona in eadem Urbe, ejusque Districtu intra decem milliaria consistentia etiam ex redditibus Ecclesiasticis per eos acquisita, unde dubitari contigit, an suffragetur quoque ad evitandum Spolium Cameræ Nostræ Apostolicæ competens pro bonis ex illicita negotiatione provenientibus: Nos Constitutiones Pii, & Pauli Prædecessorum Nostrorum præfatas, quoad bona ex illicita negotiatione hujusmodi a Civibus, & Curialibus, sive Incolis Clericis cujuscumque Ordinis, ac Dignitatis quibuscumque indultis, ac privilegiis munitis comparata, & in Urbe, ejusque districtu præfatis, & ubicumque existentia minime ad præmissorum effectum suffragari, sed illa sic provenientia Cameræ Nostræ Apostolicæ vero jure spolii deberi; perinde ac si Constitutiones Pii, & Pauli Prædecessorum hujusmodi ad præmissorum, & singulorum effectum impediendum minime emanatæ fuissent. Motu simili pariter declaramus, & statuimus, dictasque Pii, & Pauli Prædecessorum Constitutiones, quoad præmissorum effectum sortiendum plenariæ abrogamus, & abolemus.

Decernentes sic in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his a quovis quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca Venerabili Fratri Nostro Annibali S. R. E. Cardinali Episcopo Sabinen. Albani nuncupato Camerario Nostro, & ejus in Camerariatus officio successoribus, per Apostolica scripta mandamus, quatenus spolia ipsa ex bonis ex illicita negotiatione provenientia, uti vere spolia prout alia ipsius Cameræ jura exigi, & recuperari, ac præsentes Nostras Literas inviolabiliter observari faciat, nec permittat, Cameram ipsam, vel pro ea agentes desuper modo aliquo molestari, perturbari, aut inquietari, Contradictores quoslibet, & Rebelles per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, & appellatione postposita compescendo, nec non le-

gitimis

Pont. A. I. gitimis super his habendis servatis processibus censuras, & pœnas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ab hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis. Non obstantibus prædictis Pii, & Pauli Prædecessorum, aliisque Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis edictis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, ac quibusvis facultatibus testandi, aliisque privilegiis, indultis, & litteris Apostolicis quibusvis concessis, approbatis, & innovatis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, & expressa mentio facienda esset, illorum tenores pro sufficienter expressis habentes, illis in reliquis in suo robore permanentibus, cæterisque contrariis quibuscumque: etiam si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per Litteras Apostolicas non facientes, plenam, & expressam de indulto hujusmodi mentionem. Et quia difficile foret præsentes Nostras Literas ad singula quæque loca deferri, volumus, & declaramus, quod earum transumptis etiam impressis manu Notarii publici subscriptis, & alicujus Prælati sigillo munitis eadem prorsus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostri Decreti, approbationis, confirmationis, innovationis, declarationis, statuti, ordinationis, concessionis, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo primo, quinto Kalendas Martii, Pontificatus nostri Anno primo. Anno 1741.

D. Card. Passioneus.

X. Sub-Datarius.

VISA DE CURIA

N. Antonellus.

J. B. Eugenius.

Loco ✠ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicat. die VIII. Martii ejusdem Anni.

Negotia vero Sæcularia a Clerico fugienda erunntur.

Ex Concil. Provincial. Mediolan. Primo.

QUI Deo militat implicare se negotiis sæcularibus prohibetur; Idcirco edicimus.

Ne Clericus sacris initiatus, aut Ecclesiastico Beneficio prædictus, coram Judice Sæculari Advocati, aut Procuratoris nomine causas agat, nisi ab aliis in Judicium vocatus, suam, vel Ecclesiæ suæ, propinquorum etiam, si necesse erit, & miserabilium Personarum causas, ab Episcopo facultate prius scripto concessa, tueatur.

Ne in prophanis negotiis officium tabellionis exerceat.

Ne artem medendi faciat.

Ne

PONT. Ne in negotiationibus, & mercaturis se interpretem, & medium interponat. ANNO
Negotiationem etiam omnis generis omnino prohibemus.

A.I. Artes vero honestas concedimus, ut aliquod manibus suis lucretur, quo sibi 1714
quæ ad victum necessaria sunt, comparare possit.

Ne aliena prædia lucri causa conducat.

Ne aliarum tutelam, aut curam suscipiat.

Ne pro aliis fidejubeat.

Ne alicujus Principis, aut alterius negotiorum procurator sit, sine facultate ab Episcopo prius per literas impetrata, singulis annis renovanda.

Neve parum memor Ordinis, ac dignitatis suæ, sit in famulatu Laicorum, etiam Principum, eorumve quibusvis aliis obsequiis; nisi cui ex causa, & ad officium Sacerdotali munere non indignum, Episcopus hujus rei potestatem ante scripto fecerit. Hujusmodi autem licentiæ scripto permissæ quotannis renoventur; alioquin irritæ, ac nullæ sint.

Neve præcursor, aut assecla Fœminarum, aut eis discumbentibus adsistat, aut ancilletur.

Qui autem hujusmodi sæcularia negotia exercendi facultatem, seu dispensationem impetrarit, intra duos menses Episcopo exhibeat.

Quæcumque in hac universa, quæ ad vitam, & honestatem Clericorum pertinent, parte, variis titulis expressa præcepta continentur; efficiat Episcopus ut ea omnia ab omnibus, ad quos spectat, diligenter, & inviolate serventur.

Qui vero Clericus cujusvis etiam gradus, ordinis, dignitatis in aliqua re iis non obtemperarit; is aut salutari pœnitentia, aut pecunia, aut suspensione ab Ordinum munere, & beneficiorum administratione, aut etiam beneficiis, aut carcere, aut exilio, aut pluribus semel ex iis pœnis, aut etiam gravioribus pro modo culpæ Episcopi arbitratu mulctetur.

Qui iterum in eadem re peccarit, duplicata is pœna pro ratione criminis ab eodem plectatur.

Quæ in Concilio Provinciali primo, iis qui sacris Ordinibus, & Sacerdotio initiati sunt, quique Ecclesiasticum beneficium obtinent de sæcularibus negotiis fugiendis constituta sunt, eadem pœnis iisdem, vel aliis, quas arbitratu suo Episcopus edixerit, irrogaritve, illis præscribimus, qui Minorum Ordinum Clerici sunt, etiam si nullum beneficium obtinent, si modo Clericalem vestitum deferunt: Cum præsertim jam inde usque a teneris annis se religionis, pietatisque institutis, & disciplinæ Ecclesiasticæ moribus imbuant oportet, qui in sortem Domini vocati sunt. Atque in iis quidem, quæ illis vitanda sunt, hæc etiam cautio sit; Ne sine Episcopi concessu, eoque literis exarato Laicis in servitute, famulatuve operam navent.

Nec vero cuiquam Clerico eam facultatem det Episcopus in aliqua re inserviendi, quæ Clericalis vitæ rationibus, pietatisque officiis non admodum conveniat.

NUM.

NUM. VI.

PROVIDETUR

Abusibus adversus Jejunii Quadragesimalis observationem invectis.

Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Primatibus, Metropolitanis, Archiepiscopis, & Episcopis universis gratiam, & communionem Sedis Apostolicæ habentibus.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

NON ambigimus, Venerabiles Fratres, quin universis Catholicæ Religionis Cultoribus notum sit, a tota per Christianum Orbem Ecclesia inter præcipua Orthodoxæ disciplinæ capita perpetuo adnumeratum retineri Quadragesimale Jejunium; quod olim in Lege, & Prophetis primitus adumbratum, ipsius Domini nostri Jesu Christi exemplo veluti consecratum, ab Apostolis traditum, a Sacris Canonibus ubique præscriptum, & ab universali Ecclesia ab ipso suo primordio retentum, & observatum est. Hoc nimirum, ut veteres tradidere Patres nobis quotidie peccantibus communis pœnitentiæ constituto remedio, per consortium Crucis Christi nos etiam aliquid in eo, quod ipse propter nos præstitit, agimus; simulque ad recolenda sacratiora Redemptionis nostræ mysteria, quæ per Dominicæ passionis, ac Resurrectionis memoriam, Quadragesimali potissimum tempore solemnius celebrantur, purificatis Jejunio corporibus, & animis dignius paramur. Hoc veluti nostræ militiæ tessera ab inimicis Crucis Christi secernimur, flagella divinæ ultionis avertimus, & cælesti præsidio in dies adversus Principes tenebrarum munimur. Hoc despectui habito non contemnendum divinæ gloriæ detrimentum, non leve Catholicæ Religionis dedecus, nec dubium animabus Christifidelium periculum oboritur: nec aliunde populis calamitates, rebusque publicis, & privatis cladem, exitiumque importatum esse constat. Ab hac vero insita, inhærentique in omnium Catholicorum hominum animis de sacratissima Quadragesima, aliisque diebus jejunio consecratis persuasione, & reverentia quam aliena, quam discors, quam absona sit hodierna Jejunantium consuetudo, quantum ab ipsa Jejuniorum institutione, & servata semper, ubique, & ab omnibus disciplina quam longissime distet; Vos, Venerabiles Fratres, qui populorum curæ vestræ commissorum mores, & usus probe nostis, pro singulari sapientia vestra præ cæteris clarius intelligitis. Nos sane, quibus in hac sublimi Apostolicæ procurationis specula constitutis undique gentium nunciis afferuntur, lacrymis deplorare non possumus, augustissimam Quadragesimalis Jejunii observantiam ob nimiam nullis legitimis urgentibus causis ubique indiscriminatim dispensandi facilitatem plane sublatam esse; itaut Orthodoxæ quidem Religionis Cultores merito quærantur, hæresum vero Sectatores illudant, & exultent. Perniciosæ huic corruptelæ plurimorum insuper licentiam adjunctam esse graviter dolemus, quæ usque adeo invaluit, ut nulla Apostolici Instituti, sacratissimique præcepti habita ratione, Jejuniorum tempore palam, & impune ab iisdem agitentur Convivia, & Epulæ interdictæ promiscue inferantur. Ea propter quemadmodum quibus curis, sollicitudinibus, & angoribus urgeamur, cum Fraternitatibus Vestris communicamus, ita facere non possumus, quam pro injuncto Nobis supremo sacrosancti Apostolatus officio, & ardentissimum Fraternitatum Vestrarum zelum ad opportunum hisce

PONT. malis adhibendum remedium excitemus, & ad congruentes hujusmodi abusibus penitus extirpandis leges præscribendas meditemur. Interea, Venerabiles Fratres, gaudium & corona nostra, nobiscum considerantes, nihil gregibus Deo acceptius, nihil pastorali ministerio nostro dignius, nihil gregibus curæ nostræ commissis utilius quam ut verbo, & exemplo præeuntes, Cristifideles ad tam salutarem Christianæ pœnitentiæ, & pietatis exercitationem alacrius suscipiendam, constantissime retinendam, & ea, qua instituta fuit, disciplina peragendam vehementius inflammemus; omni opera, atque industria studeamus, ut fideles populi in conspectu Dei per austeriorem jejuniorum observantiam tales permaneant, quales in ipso Paschali festo dignum est inveniri. Debitum igitur paternæ uniuscujusque vestrum sedulitatis, & charitatis officium jure postulat, ut omnibus notum faciatis, & annuncietis, nemini quidem sine legitima causa, & de utriusque Medici consilio; multitudini vero, veluti populo, aut civitati, aut genti discrimininatim integræ, non nisi gravissima & urgente necessitate, & in casibus per sacra Canonum statuta præscriptis cum debita Apostolicæ hujus Sanctæ Sedis reverentia a Quadragesimali Jejunio dispensationem toties, quoties opus fuerit, concedendam, nec audacter fidenterque usurpandam, nec superbe & arroganter ab Ecclesia, sicut alicubi in more positum esse accepimus, esse postulandam. Gravissimam vero urgentemque necessitatem, etsi non est, cur Vobis explicemus, nolumus tamen Vos ignorare, cum hujusmodi necessitate & servandam esse potissimum Unicam Comestionem, sicut alias hic Romæ, ac Nos ipsi hoc anno urgentibus causis dispensantes, expresse præscripsimus, & licitas atque interdictas Epulas promiscue minime apponendas esse. Porro quemadmodum de ejusmodi Indulgentia tam caute impertienda, si secus fieret, Nos persuasum habemus, districtam supremo Divino Judici reddituram rationem, ita conscientiam uniuscujusque Vestrum onerandam esse ducimus. Insimul Fraternitates Vestras rogamus, & in Domino exhortantes, obsecramus, ut populos, qui communem omnium Christifidelium pœnitentiam, ac disciplinam servare nequeunt, commonere satagatis, ne per alia pietatis opera, ut sua cuique devotio suggeret, peccata sua expiare, & Deo satisfacere negligant; quinimo sanandis vulneribus, quibus humana infirmitas sauciatur, diligentem adhibere studeant curationem, ut culpas de mundano pulvere contractas, dum casta jejunia decoquere non possunt, pia opera, orationum suffragia, & eleemosynæ munere rediniant. Interim solatium, & levamen non leve mœrori nostro a pastorali vigilantia, & charitate vestra præstolantes, at certo Vobis pollicentes, Apostolicam benedictionem cum uberi cœlestium chrismatum copia conjunctam in eosdem populos vestros redundaturam, Vobis Venerabiles Fratres, peramanter impertimur. Volumus autem, ut præsentium transumptis, sive exemplis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & Sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus ubique fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, & adhiberi posset, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die trigesima mensis Maii millesimo septingentesimo quadragesimo primo, Pontificatus Nostri Anno primo.

A. I. ANNO 1741.

D. Cadinalis Passioneus.

NUM.

NUM. VII.

INNOVANTUR

Pœnæ adversus Confessarios, qui Pœnitentes ad turpia sollicitant, cum præcepto hujusmodi denuntiandi, & reservatione absolutionis, quoad Calumniatores. Adimitur præterea Sacerdotibus facultas Sacramentum pœnitentiæ administrandi complicibus in peccato contra castitatem cum pœnis &c.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad Perpetuam Rei Memoriam.

SAcramentum pœnitentiæ, quam secundam post naufragium deperditæ gratiæ tabulam Sancti Patres apte nuncuparunt, Nos licet immerentes ad universi Domini Gregis curam superna dispositione vocati omne studium, & Pastoralem sollicitudinem adhibere tenemur, ne, quod post amissam Baptismi innocentiam datum est Divina benignitate perfugium, per Dæmonum fraudem, & hominum Dei beneficiis perverse utentium malitiam naufragis, ac miseris peccatoribus luctuosum evadat exitium; & quod in salutem, & curationem Animarum a Deo, qui dives est in misericordia, institutum est, execrabili scelestorum quorumdam Sacerdotum improbitate in earum perniciem, atque interitum vertatur.

Dudum quidem a fel. rec. Gregorio Papa XV. Prædecessore nostro per suas literas in forma Brevium subdatum Romæ apud S. Mariam Majorem die XXX. Augusti MDCXXII. Pontificatus sui anno secundo, sapienter provisum fuit contra quoscumque Sacerdotes audiendis Confessionibus deputatos ad turpia, & inhonesta sollicitantes; Et deinceps successivis temporibus ad earum literarum interpretationem, ac declarationem plura subinde a Congregatione Vener. Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium adversus hæreticam pravitatem generalium Inquisitorum sub die XI. mensis Februarii anno Domini MDCLXI. prodierunt decreta, & a fel. rec. Alexandro Pp. VII. pariter Prædecessore Nostro in Congregatione Generali Sanctæ Romanæ Universalis Inquisitionis die XXIV. Septembris MDCLXV. coram eo habita, inter alias ab Evangelica veritate, & Sanctorum Patrum doctrina alienas, & dissonas propositiones, sexta videlicet & septima, hæ revocandæ, damnatæ, & prohibitæ fuerunt; Nos itaque mature perpendentes quanti momenti sit ad æternam animarum salutem ea ubique exacte observari, & quanti ad infirmas Oves curandas, & decorem S. Ecclesiæ Dei retinendum intersit, ne aliqui Sacerdotes pœnitentiæ Sacramento nefarie abutentes Pœnitentibus pro curatione vulnus, pro pane lapidem, pro pisce serpentem, pro medicina venenum porrigant, sed animo secum recolentes, se a Christo Domino Præsides, & Judices animarum constitutos, ea sanctitate, quæ sublimitati, ac dignitati muneris convenit, tam venerandum Sacramentum administrent, Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione Nostra præfatas literas hujusmodi, ac omnia, & singula decreta prædicta ad illarum interpretationem, & declarationem emanata Apostolica Auctoritate tenore præsentium approbamus, & confirmamus, illisque omnibus, & singulis inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus; atque etiam, quatenus opus sit, denuo committimus, & mandamus omnibus hæreticæ pravitatis Inquisitoribus, & Locorum Ordinariis omnium Regnorum, Provinciarum, Civitatum, Dominiorum, & Locorum universi Orbis Christiani in

PONT. A. I. ni in suis respectivè Diœcesibus, ut diligenter omnique humano respectu post-posito inquirant, & procedant contra omnes, & singulos Sacerdotes tam Saeculares, quam Regulares quomodolibet exemptos, ac Sedi Apostolicæ immediate subjectos, quorumcumque Ordinum, Institutorum, Societatum, & Congregationum, & cujuscumque Dignitatis, & Præeminentiæ, aut quovis Privilegio, & Indulto munitos, qui aliquem Pœnitentem, quæcumque persona illa sit, vel in actu Sacramentalis Confessionis, vel ante, vel immediate post Confessionem, vel occasione, aut prætextu Confessionis, vel etiam extra occasionem Confessionis in Confessionali, sive in alio loco ad Confessiones audiendas destinato, aut electo cum simulatione audiendi ibidem Confessionem ad inhonesta, & turpia sollicitare, vel provocare, sive verbis, sive signis, sive nutibus, sive tactu, sive per scripturam, aut tunc, aut post legendam tentaverint, aut cum eis illicitos, & inhonestos sermones, vel tractatus temerario ausu habuerint; Et quos in aliquo ex hujusmodi nefariis excessibus culpabiles repererint, in eos pro criminum qualitate, & circumstantiis severe animadvertant per condignas pœnas juxta memoratam Gregorii Prædecessoris Nostri Constitutionem, quam hic de verbo ad verbum pro inserta haberi volumus: Dantes etiam, si opus sit, & rursus concedentes facultatem, ne delictum tam enorme, & Ecclesiæ Dei injuriosum remaneat ob probationum defectum impunitum, jam alias in præfata Constitutione tributam procedendi cum Testibus etiam singularibus, dummodo præsumptiones, indicia, & alia adminicula concurrant. ANNO 1741

Meminerint præterea omnes, & singuli Sacerdotes ad Confessiones audiendas constituti teneri se, ac obligari suos Pœnitentes, quos noverint, fuisse ab aliis, ut supra, sollicitatos, sedulo monere juxta occurentium casuum circumstantias de obligatione denunciandi Inquisitoribus, sive Locorum Ordinariis prædictis, Personam, quæ sollicitationem commiserit, etiamsi Sacerdos sit, qui jurisdictione ad absolutionem valide impertiendam careat, aut sollicitatio inter Confessarium, & Pœnitentem mutua fuerit, sive sollicitationi Pœnitens consenserit, sive consensum minime præstiterit, vel longum tempus post ipsam sollicitationem jam effluxerit, aut sollicitatio a Confessario, non pro se ipso, sed pro alia persona peracta fuerit. Caveant insuper diligenter Confessarii, ne Pœnitentibus, quos noverint jam ab alio sollicitatos, sacramentalem absolutionem impertiant, nisi prius denunciationem prædictam ad effectum perducentes delinquentem indicaverit competenti Judici, vel saltem se, cum primum poterunt, delaturos spondeant, ac promittant.

Et quoniam improbi quidam homines reperiuntur, qui vel odio, vel ira, vel alia indigna causa commoti, vel aliorum impii suasionibus, aut promissis, aut blanditiis, aut minis, aut alio quovis modo incitati, tremendo Dei judicio posthabito, & Ecclesiæ auctoritate contempta, innoxios Sacerdotes apud Ecclesiasticos Judices falso sollicitationis insimulant; Ut igitur tam nefaria audacia, & tam detestabile facinus metu magnitudinis coerceatur, qui execrabili hujusmodi flagitio se inquinaverit, vel per seipsum innocentes Confessarios impie calumniando, vel scelesse procurando, ut id ab aliis fiat, a quocumque Sacerdote quovis privilegio, auctoritate, & dignitate munito, præterquam a Nobis, Nostrisque Successoribus, nisi in fine vitæ, & excepto mortis articulo spe absolutionis obtinendæ, quam Nobis, & Successoribus prædictis reservamus, perpetuo careat.

Demum magnopere cupientes a Sacerdotalis Judicii & Sacri Tribunalis sanctitate omnem turpitudinis occasionem, & Sacramentorum contemptum, & Ecclesiæ injuriam longe summovere, & tam exitiosa hujusmodi mala prorsus eliminare, & quantum in Domino possumus, animarum periculis occurrere, quas sacrilegi quidam Dœmonis, potius, quam Dei Ministri, loco eas per Sacramentum Creatori suo, ac Nostro reconciliandi, majori peccatorum mole one-

PONT. A. I. onerante in profundum iniquitatis barathrum nefarie submergunt, nonnullorum Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium, & aliquorum in Theologia Magistrorum consilio desuper adhibito, accedentibus quoque iteratis plurium Episcoporum supplicationibus, hac nostra in perpetuum valitura sanctione, quemadmodum a pluribus Episcopis per Synodales suas Constitutiones jam factum, esse novimus, omnibus, & singulis Sacerdotibus, tam Sæcularibus, quam Regularibus cujuscumque Ordinis, ac Dignitatis, tametsi alioquin ad Confessiones excipiendas approbatis, & quovis Privilegio, & Indulto, etiam speciali expressione, & specialissima nota, & mentione digno suffultis, Auctoritate Apostolica, & Nostra potestatis plenitudine interdicimus, & prohibemus, ne aliquis eorum extra casum extremæ necessitatis, nimirum in ipsius mortis articulo, & deficiente tunc quocumque alio Sacerdote, qui Confessarii munus obire possit, Confessionem Sacramentalem personæ complicis in peccato turpi, atque inhonesto contra sextum Decalogi Præceptum commisso excipere audeat, sublata propterea illi ipso jure quacumque auctoritate, & jurisdictione ad qualemcumque personam ab hujusmodi culpa absolvendam, adeo quidem, ut absolutio, siquam impertierit, nulla, atque irrita omnino sit, tamquam impertita a Sacerdote, qui jurisdictione, ac facultate ad valide absolvendum necessaria privatus existit, quam ei per præsentes has nostras adimere intendimus; Et nihilominus si quis Confessarius secus facere ausus fuerit, majoris quoque excommunicationis pœnam, a qua absolvendi potestatem Nobis solis, Nostrisque Successoribus dumtaxat reservamus, ipso facto incurrat: Declarantes etiam, & decernentes, quod nec etiam in vim cujuscumque Jubilæi, aut etiam Bullæ, quæ appellatur Cruciatæ Sanctæ, aut alterius cujuslibet Indulti Confessionem dicti complicis hujusmodi quisquam valeat excipere, eique sacramentalem absolutionem elargiri; cum ad hunc effectum, & in hoc casu nullus Confessarius, utpote qui in hujusmodi peccati, & Pœnitentis genere jurisdictione, ut præfertur, careat, & absolvendi facultate a Nobis privatus existat, habendus sit pro Confessario legitimo, & approbato. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis præsertim, quæ nuncupantur Cruciatæ Sanctæ, vel Jubilæi universalis, & plenarii, nec non quibusvis Ecclesiarum, & Monasteriorum, & Ordinum quorumlibet, quorum ipsi Sacerdotes fuerint, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, Statutis, & Consuetudinibus, Privilegiis quoque, Indultis, Literis & Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam motu proprio, aut alias quomodolibet concessis, etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis: Quibus omnibus eorum tenores præsentibus pro expressis habentes hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

ANNO 1741

Volumus demum, ac præcipimus, ut omnes Locorum Ordinarii, tam præsentes, quam futuri pro tempore, existentes in approbatione Confessariorum tam prædictam Constitutionem Gregorii Prædecessoris, quam præsentem hanc Nostram ab omnibus Sacerdotibus approbandis attente legi, & accurate observari curent, moneantque eos in Domino, atque hortentur, ut Sacrum Ministerium ipsorum fidei commissum summa animi innocentia, morum puritate judicii integritate peragant, exhibeantque semetipsos, ut Ministros Christi, & Dispensatores Mysteriorum Dei; Memores præterea sint, se locum tenere, ac vices obire Summi, atque æterni Sacerdotis, qui Sanctus, innocens, impollutus, per Spiritum Sanctum semetipsum obtulit immaculatum Deo, ut daret conscientiam nostram ab operibus mortuis ad serviendum Deo viventi: Sedulo igitur studeant, diligenterque caveant, ne quærentibus, & pulsantibus, eorum culpas Cœlum claudatur, ne deperditæ Oves ad Ovile Dominicum redidire properantes eorum manibus ferarum dentibus dilaniandæ tradantur, ne Prodigi Filii egentes, & saucii, ad cœlestem Patrem revertentes nefaria eorum improbitate

Pont. A. I. bitate gravioribus peccatorum vulneribus, dum adhuc in via sunt, confodiantur. Ut autem praesentes Literae ad omnium notitiam facilius deveniant, & nemo illarum ignorantiam allegare valeat, volumus illas, seu earum exempla ad valvas Ecclesiae Lateranensis, & Basilicae Principis Apostolorum, nec non Cancellariae Apostolicae, Curiaeque Generalis in Monte Citatorio, ac in Acie Campi Florae de Urbe, ut moris est, affigi, & publicari, sicque publicatas, & affixas omnes, & singulos quos illae concernunt, perinde arctare, & afficere, ac si unicuique eorum nominatim, & personaliter intimatae fuissent: utque ipsarum praesentium Literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Personae in Ecclesiastica Dignitate constitutae munitis eadem prorsus fides tam in judicio, quam extra illud, ubique adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensae. Anno 1741.

Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc Nostrae voluntatis, sanctionis, praecepti, mandati, & delegationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem anno Incarnationis Dominicae millesimo septingentesimo quadragesimo primo Kal. Junii, Pontificatus Nostri Anno primo.

X. Sub-Datarius.

VISA DE CURIA.

Pro D. Card. Passioneo.

N. Antonellus.

Cajetanus Amatus.

J. B. Eugenius.

Loco ✠ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.
Publicat. die XVII. Junii ejusdem Anni.

Pont. A. I. — Anno 1741

NUM. VIII.

MERCIMONIA

Super Eleemosynis Missarum vetantur, sub poena censurarum, quarum absolutio Summo Pontifici reservatur.

Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Primatibus, Metropolitanis, Archiepiscopis, & Episcopis universis gratiam, & communionem Sedis Apostolicae habentibus.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabiles Fratres salutem, & Apostolicam Benedictionem.

QUANTA cura adhibenda sit, ut sacrosanctum Missae Sacrificium non solum omni Religionis cultu, ac veneratione celebretur, verum etiam ut a tanti Sacrificii dignitate cujusvis generis mercedum conditiones, pacta, importunae, atque illiberales eleemosynarum exactiones potius, quam postulationes, aliaque hujusmodi, quae a simoniaca labe, vel certe a turpi quae-

stu

Pont. A. I. Anno 1741

ſtu non longe abſunt, e medio tollantur, nemo eſt ex Catholicæ Fidei cultoribus, qui ignoret. Verum eo uſque tandem progreſſa eſt, ſicut non ſine ingenti cordis noſtri mœrore undique accepimus, nonnullorum ſive Eccleſiaſticorum, ſive Laicorum Virorum avaritia, quæ eſt idolorum ſervitus, ut eleemoſynas quidem, ſeu ſtipendia propter Miſſarum celebrationem juxta locorum conſuetudines, vel Diœceſanarum Synodorum Sanctiones in ſubſidium alimentorum uniuſcujuſque Sacerdotis dumtaxat pro regionum opportunitatibus præſcripta colligant, Miſſas vero celebrari curent alibi, ubi eleemoſynæ, ſe ſtipendia vel conſuetudine, vel Synodali lege pro ſingulis Miſſis attributa ſunt minoris pretii, quam illic, ubi accipiuntur, darentur. Id quam abſonum ſit, atque alienum ab ipſa expreſſa, ſive tacita pie offerentium voluntate, omnes plane intelligunt; nec aliter aexiſtimandum eſt; in illa enim potius Miſſas eſſe celebrandas quiſque vult, ad quam religionis & pietatis ſtimulis ductus eleemoſynas confert, aut in qua quiſpiam fortaſſe tumulatus eſt, quam in alia Eccleſia ſibi prorſus ignota. Quod ſane veluti mercaturis faciendis ac turpis lucri cupiditate inductum non ſolum ab avaritiæ ſuſpicione, & vitio, verum etiam a furti crimine; unde reſtitutioni ſubjacet, haud immune, in cauſa eſt, ut bonorum quamplurimi, ad quorum notitiam mercatura hujuſmodi venit, graviter offenſi, ab eleemoſynis ad celebrandas Miſſas amplius offerendis ſeſe abſtineant. Execrabilem hujuſmodi abuſum alicubi ſenſim irrepentem deteſtantes Romani Pontifices Prædeceſſores noſtri, de conſilio tum Congregationis S. R. E. Cardinalium Univerſalis Inquiſitionis contra hæreticam pravitatem, tum Congregationis Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum Decretum voluerunt, nimirum a quolibet Sacerdote ſtipendio, ſeu eleemoſyna majoris pretii pro celebratione Miſſæ a quocumque accepta non poſſe alteri Sacerdoti Miſſam hujuſmodi celebraturo ſtipendium, ſeu eleemoſynam minoris pretii erogari, etſi eidem Sacerdoti Miſſam celebranti & conſentienti ſe majoris pretii ſtipendium, ſeu eleemoſynam accepiſſe indicaſſet. Ea propter Vos, Venerabiles Fratres, in Apoſtolici Miniſterii, & ſollicitudinis noſtræ partem adſcitos rogamus, & maximopere in Domino hortamur, ut cuſtodientes vigilias ſuper gregibus veſtris, enitamini, ne ea peſtis amplius pervagetur, ſed ut penitus extinguatur. Ab avaritia enim, tamquam a radice mala omnia germinant; quam quidam appetentes, erraverunt a Fide, & inſeruerunt ſe doloribus multis. Avaria quidem nulla potior contagio, quæ conceptam apud omnes Sacerdotalis dignitatis perfectioniſque opinionem magis inficiat, evellatque. Avaritia opibus Deum poſthabere, ac ſervire Mammonæ docens, efficit, ut Avari hæreditatem non habeant in Regno Chriſti & Dei. Quod ſi hæc in Laicis hominibus minime toleranda, atque adeo legibus coercenda, quid in Eccleſiaſticis viris, qui terrenis rebus nuncium miſerunt, qui in ſortem Domini vocati, qui Deo mancipati ſunt? Quid, quod non per mundana lucra, ſed per Altaris miniſterium tam ſordide, & cum ſanctiſſimarum legum contemptu & cum Sacerdotalis characteris dedecore in avaritiam præcipiti animo rapiuntur? Contendite igitur, Venerabiles Fratres, quibus Chriſti ovium cura demandata eſt, non ſolum ut verbo & exemplo præeuntes, Chriſti ſitis bonus odor in omni loco, unde populi veſtigia veſtra ſequantur; verum etiam ut Eccleſiaſticos primum, deinde Laicos viros ab infectis vitiorum paſcuis avertentes, per viam mandatorum Dei ad cæleſte Ovile currere doceatis. Quoniam autem ita comparatum eſt, ut præſentis pœnæ metu ſalutaribus monitis facilius obtemperetur; per Edictum in veſtris Diœceſibus proponendum affigendumque, Univerſis notum facite, quemcumque qui eleemoſynas, ſtipendia ſeu majoris pretii pro Miſſis celebrandis, quemadmodum locorum conſuetudines, vel Synodalia Statuta exigunt, colligens Miſſas, retenta ſibi parte earumdem eleemoſynarum, ſeu ſtipendiorum acceptorum, ſive ibidem, ſive alibi, ubi pro Miſſis celebrandis minora ſtipendia, ſeu eleemoſynæ tribuuntur, celebrari fecerit, Lai-

cum

PONT. A. I. ANNO 1741

cum quidem seu Saecularem, praeter alias arbitrio vestro irrogandas poenas, Excommunicationis poenam; Clericum vero, sive quemcumque Sacerdotem poenam Suspensionis ipso facto incurrere, a quibus nullus per alium, quam per ipsos, seu Romanum Pontificem pro tempore existentem, nisi in mortis articulo constitutus, absolvi possit. Fore autem in Domino confidimus, ut unusquisque memor conditionis suae, posthac bene consultum velit animae suae, nec tam salutares leges, censurasque Ecclesiasticas parvipendat. Interea Fraternitatibus Vestris Apostolicam Benedictionem in populos etiam curae vestrae commissos redundaturam peramanter impertimur. Volumus autem, ut praesentium literarum transumptis sive exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & Sigillo personae in Ecclesiastica dignitate constitutae munitis eadem prorsus fides in judicio, & extra adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae, vel ostensae. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annullo Piscatoris die trigesima mensis Junii millesimo septingentesimo quadragesimo primo, Pontificatus Nostri Anno Primo.

D. Cardinalis Passioneus.

PONT. A. II. ANNO 1741

NUM. IX.

DECLARATUR

Unicam Comestionem diebus Jejunii ab omnibus servandam esse, etiam ab iis, quibus ob peculiares causas permittitur esus Carnium, Ovorum &c.

Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Primatibus, Metropolitanis, Archiepiscopis, & Episcopis universis gratiam, & communionem Sedis Apostolicae habentibus.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem & Apostolicam Benedictionem.

IN suprema universalis Ecclesiae procuratione meritis licet imparibus per ineffabilem divinae bonitatis abundantiam, ut orthodoxae fidei assertores, sic etiam Ecclesiasticae disciplinae custodes, ac vindices constituti, quadragesimale praesertim Jejunium, quod inter praecipua orthodoxae disciplinae capita semper, & ubique ab ipso Ecclesiae exordio numeratam esse nemo ex catholicis infiatur, ab hodierna Jejunantium corruptela vindicare, & in pristinam, quantum benedicente Domino fieri possit, observantiam revocare cupientes, per alias Nostras, in simili forma Brevis literas ad Fraternitates Vestras die XXX. proxime elapsi mensis Maii currentis Anni datas, eximium Fraternitatum Vestrarum zelum excitandum curavimus, ut adlaborare studeretis, ne in hac parte, & optatum Apostolicae nostrae sollicitudinis angoribus, levamen & salutare abolendae sacratissimi Jejunii corruptelae remedium deesset. Quoniam autem Paternae Pontificiae charitatis, quae novit imbecillitates infirmorum sustinere, atque etiam cum infirmantibus infirmari, non immemores, quemadmodum a Jejunio aliquando legitima causa, aut gravissima, urgentique necessitate exigente dispensandum esse ex Apostolica benignitate censuimus, ita inter caetera praescripsimus unicam comestionem servandam, & licitas, atque interdictas epulas minime esse apponendas. Hinc factum esse accepimus, quod non desuerint, qui per humanas, & hominibus a Christiana poenitentia dumtaxat abhorrentibus, dumtaxat dignas illationes sibi, aliisque persuadeant, unicam potissimum comestionem servari, atque epulas licitas, & interdictas minime apponi debere; quum multitudini quidam indiscriminatim ob urgentem

gravi-

Pont. graviſſimamque neceſſitatem, non vero ſingulis ob legitimam cauſam, & de Anno utriuſque Medici conſilio diſpenſatur. Quam ſane perſuaſionem a ſententia noſtra

A. II. alienam, ut ex animis penitus evellamus, Nos quibuſcumque, quacumque oc- 1741 caſione, ſive multitudini indiſcriminatim ob urgentem, graviſſimamque neceſ- ſitatem, ſive ſingulis ob legitimam cauſam, & de utriuſque Medici Conſilio, dummodo nulla certa, & periculoſa affectæ valetudinis ratio intercedat, & aliter fieri neceſſario exigat, in Quadrageſimæ, aliiſque Anni temporibus, & diebus, quibus carnium, ovorum, & lacticiniorum eſus eſt prohibitus diſpenſari contigerit, ab omnibus omnino, nemine excepto, unicam comeſtionem ſervandam, & illicitas, atque interdictas epulas minime eſſe apponendas, tenore præſentium declaramus, & edicimus; Quemadmodum per ſingulas Noſtras in pari forma Brevis literas ſingulis utriuſque ſexus Chriſtifidelibus ob corporis infirmitates, quibus obnoxii reperiuntur, in ſacratiſſima Quadrageſima, aliiſque Jejunio conſecratis diebus veſcendi prohibitis licentiam dantes, unicuique expreſſe præſcribimus, atque præcipimus. Ea propter Fraternitates veſtras rogamus, atque in Domino obſecramus, ut Populos Veſtræ curæ commiſſos ad tam oportunum ſanandis vulneribus, quibus per humanam infirmitatem quiſque ſauciatur, Sanctiſſimi Jejunii remedium alacriter adhibendum cohortantes, ſedulo, ac paterne moneatis, rem agi non quidem exiguam, ſed longe graviſſimam de obſervando, ſuſtinendoque Jejunio purificandis animis, corporibuſque ſalutari. In ſpem igitur illos erigite cœleſtium præmiorum, quibus aſſequendis non ſunt condignæ paſſiones hujus temporis, immo leve, ac momentaneum non tribulationis, ſed modicæ abſtinentiæ Noſtræ incommodum, magnum gloriæ pondus operatur in Cælis; ab omnibus ſe abſtineant, qui in agone contendunt, ut corruptibilem coronam accipiant; pudeat tam imbelles, ac delicatos Chriſtianæ Militiæ milites refugientes a conſortio Crucis Chriſti, qui coronam legitime certantibus propoſitam ſperare præcipit incorruptam. Ad cujus auſpicium, & pignus Fraternitatibus Veſtris Apoſtolicam Benedictionem, iiſdem etiam Populis veſtris noſtro nomine impertiendam peramanter elargimur. Volumus autem, ut præſentium tranſumptis, ſive exemplis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus ubique fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, & adhiberi poſſet, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem ſub Annulo Piſcatoris die XXII. menſis Auguſti MDCCXLI. Pontificatus Noſtri Anno ſecundo.

D. C. Paſſioneus.

Pont. NUM. X. Anno

A. II. COMMISSIONES 1741

Cauſarum ad partes non aliis dirigenda eſſe ſtatuitur, quam Judicibus Synodalibus, quorum electio Ordinariis locorum commendatur, & permittitur fieri extra Synodum cum Conſilio Capituli.

Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

QUAMVIS Paternæ vigilantiæ, qua de Juſtitia unicuique integre, ſapienterque adminiſtranda ſolliciti eſſe debemus, jamdiu innotuerit, quod Cauſæ extra noſtram Romanam Curiam pro Litigantium commodo, ad partes (ut ajunt) committi ſolitæ, iis, quandoque decidendæ, ac ſine debito terminandæ dele-

delegentur, qui tum congrua Juris peritia], tum quoque probitatis, spectataeque Fidei praesidio destituuntur: Acerbiori nihilominus doloris sensu perculsi fuimus, postquam hujusmodi abusum, rumore publico evulgatum, multorum querelis ad Apostolicam Sedem delatis, eorumque literis ad Nos crebro datis apertius sensimus confirmari, Rationes praeterea, & peculiares Causae dicti abusus cum Nobis plures in eisdem literis obtenderentur, eas potissimum referri perspeximus eximio Prothonotariorum non Participantium numero, quibus, utpote in Dignitate Ecclesiastica constitutis in more positum est dictas Causas delegari, licet tempore quo ad hujusmodi Dignitatis, & Officii gradum provehuntur, nulla meritorum, & qualitatum fiat diligens inquisitio, nec sedulo examinetur; an polleant requisitis ad Jus dicendum, & Justitiae habenas moderandas necessariis. Quam graves curas id animo nostro ingesserit, quamve intimo moerore affecti simus, ubi aliorum res, & negotia ob Judicum ignorantiam, & malitiam periclitari, & in discrimen adduci rescivimus, intelliget plane cui perspectus erit ille, quo semper incensi sumus, Justitiae administrandae zelus: Sed cum silere diutius pro commissa Nobis Populorum salute Paterna Charitas non pateretur, & ad propulsandam hanc corruptelam, restituendamque judiciorum integritatem, congruis remediis manus admoveremus; Novimus non recentes, sed obsoletas esse hujusmodi querelas, atque rem esse non de morbo nunc ingruente, sed jamdudum invecto. Remedia ad illum avertendum non esse modo excogitanda, sed antiquitus praestituta: Originem vero non Curiae nostrae Romanae, sed iis adscribi oportere, qui de praxi ejusdem Curiae, injuste nimis conqueruntur. Si enim longe praeteriti temporis ratio habeatur, facile quisque conjiciet fel. record. Bonifacio Papae VIII. has quaerimonias fuisse suggestas, eumdemque Pontificem ad implendas Apostolici regiminis partes sua Decretali *Statutum de Rescriptis in 6.* consulto praescripsisse ne a Sede Apostolica, ejusque Legatis Causae imposterum aliis delegarentur, quam Personis in Dignitate Ecclesiastica constitutis, & quibus sive Canonicatus in aliqua Cathedrali Ecclesia obtigisset: Judicia praeterea non in obscuro, sed in insigni, & populoso Oppido, ac in Urbibus instrui oportere, in quibus Peritorum Judicium copia commode haberi possit.

Sacro etiam Concilio Tridentino hanc ipsam imperitorum Judicum querelam propositam fuisse, fas est credere: Postquam etenim *sess. 25. de Reformat. c. 10.* praemissum fuit, a Sede Apostolica Judicibus non undequaque idoneis Caussas in partibus delegari, & id fieri tum ob malitiosam petentium suggestionem, tum quoque ob locorum longinquitatem, a quibus notitia Personarum, quibus Causae mandentur, haberi non potest: *Statuit eadem Sancta Synodus in singulis Conciliis Provincialibus, aut Dioecesanis aliquot personas, quae qualitates, habeant juxta Constitutiones Bonifacii VIII., & alioquin ad id aptas designari, quibus imposterum Causae committerentur; et si aliquem interim ex designatis mori contingeret, subsitueret Ordinarius Loci cum consilio Capituli alium in ejus locum usque ad futuram Provincialem, aut Dioecesanam Synodum: Itaut haberet quaevis Dioecesis quatuor saltem, aut etiam plures probatas, & qualificatas Personas, quibus hujusmodi Causae committerentur; Alioquin post designationem factam, quam statum Episcopi ad Summum Romanum Pontificem transmitterent, delegationes quaecumque aliorum Judicum, aliis, quam his factae, subreptitiae censerentur.*

Cum vero Concilia Provincialia quolibet Triennio, Dioecesana anno quolibet ex praescripto Tridentini cogenda, ob varia, quae observantur impedimenta, longius protrahantur, nec Episcopis subsit quandoque certa spes, quod iis propere sublatis, dicta Concilia haberi possint, atque in illis designari novi Judices Synodales, in locum illorum, qui defecerunt: Saepe idcirco Congregatio Concilii Tridentini Interpres a Locorum Ordinariis requisita, consultissime respondit, subrogandorum Judicum electionem ab Episcopis esse faciendam cum Consilio Capituli.

Provin-

PONT. Providæ igitur, & vetustæ hujusmodi leges palam evincunt, antiqua esse ANNO vulnera in hac parte disciplinæ illata, illaque modo recrudescere; non quia A. II. congrua desit medela, sed quia negligitur ad præscriptum Canonicarum Sanctionum Judicum Synodalium designatio, quorum notitia si Romano pro tempore Pontifici exhibita fuisset, eisdem tantummodo Judicibus facta fuisset Causarum delegatio, semota quavis querelarum occasione. 1741

Dum minoribus in hac Curia muneribus, atque illo præsertim Secretarii Congregationis Concilii fungeremur, nihil Nobis fuit antiquius, quam Episcopis, aliisque Ecclesiarum Prælatis hosce sensus ingerere, eosque pro viribus ad has Ecclesiasticas leges custodiendas sedulo commonere: Nunc vero imperscrutabilis Consilii altitudine ad Supremum Apostolatus fastigium licet immerentes evocati, pastoralis officii exigit ratio, ut nostris hisce literis certa vobis impösterum methodus præscribatur, ad quamcumque dubiorum, & querelarum occasionem avertendam. Volumus, itaque, & mandamus, quod in iis Diœcesibus, in quibus vigiles Ecclesiarum Antistites ad tramites Tridentinæ Synodi Judices elegerunt in Conciliis sive Provincialibus, sive Diœcesanis, electorum Nomina quamprimum Nobis renuncient; & si forte unum, vel plures illorum mori contingat, antequam denuo eadem Concilia cogantur, decedentibus subrogentur novi Judices eligendi ab Episcopo cum Consilio Capituli, qui Nomina subrogatorum in dicto munere, usque ad diem Synodi duraturo, Nobis itidem significet. Ubi vero Concilia Provincialia, & Synodalia jamdiu coacta non sunt, nec ulla idcirco facta dignoscitur Judicum electio, pro injuncta humilitati nostræ omnium Ecclesiarum sollicitudine, Archiepiscopos, & Episcopos in Domino jugiter hortamur, & obtestamur, ut sublatis quibusvis impedimentis, eadem Concilia, sicubi ommissa sunt, quamprimum haberi curent: interim vero cum consensu suorum Capitulorum Judices eligant, & Nomina Electorum in Albo redacta Nobis remittant; & si mori aliquem contingat, alios cum Consilio Capituli sufficiant, suffectosque Nobis indilate denuncient. Quo autem ad Numerum eligendorum, etsi Tridentini Decreto cautum sit, quatuor saltem in unaquaque Diœcesi eligi debere, plures nihilominus eligi volumus, si Diœcesis amplitudo, aliæque peculiares circumstantiæ id prorsus expostcere videantur.

Monitos tamen esse volumus Locorum Ordinarios, quod licet ad tramites præmissæ Decretalis Bonifacii VIII., cui etiam consona sunt disposita a Tridentino, facultas judicandi tribuenda sit Personis Dignitate aliqua Ecclesiastica, Personatu, vel Canonicatu Cathedralis Ecclesiæ insignitis; hujusmodi qualitates ita esse accipiendas, ut non desit in persona ad hoc munus assumenda altera potissimum requisita qualitas Doctrinæ, & idoneitatis, in qua summa Negotii est constituta. Hoc pacto designati, & electi Judices Nostro Supplicum Libellorum Secretario denuncientur ab Ordinariis, vel immediate per se ipsos, vel mediate per suos in Urbe Negotiorum Gestores: Nostræque erit vigilantiæ solerter cavere, ne imposterum ab Officialibus nostræ Curiæ ad id Deputatis Causæ aliis, quam dictis Judicibus delegentur. Quæ quidem dum Vobis, Venerabiles Fratres, per hæc Apostolica scripta nota esse volumus, in felicitatis auspicium, & paternæ dilectionis pignus Apostolicam benedictionem impertimur. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem die 26. Augusti 1741. Pontificatus Nostri Anno Secundo.

NUM. XI.

CESSIONES,

Commodi exigendi fructus Beneficiorum prohibentur sub pœna excommunicationis, & nullitatis contractus.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad Perpetuam Rei Memoriam.

UNIVERSALIS Ecclesiæ cura, quam inscrutabilis Divinæ Sapientiæ, atque Bonitatis altitudo humilitati nostræ committere dignata est, inter cæteras sollicitudines exigit etiam, ac postulat, ut diligenter invigilemus, ne Clerici Ecclesiasticis Beneficiis, quæ e liberali Ecclesiæ manu acceperunt, abutentes, eorum redditus, non sine aliorum fidelium scandalo inconsulta prodigalitate disperdant, sed tamquam boni dispensatores ita administrent, ut & vitæ suæ necessaria provideant, & pauperum inopiæ, & Ecclesiarum necessitatibus succurrant.

§. I. Relatum est ad aures nostras, quosdam Clericos Ecclesiasticis Beneficiis cum onere, vel sine onere residentiæ provisos, turpibus ut plurimum ex caussis impulsos, annuos eorumdem Beneficiorum redditus, quos donec viverent, percipere possent, unico actu alienare sub nomine, cedendi commodum, seu utilitatem percipiendi fructus eorumdem Beneficiorum, quos alteri, quoad vixerint, vendunt, recepta pecunia ad eam summam & quantitatem, quam ipsi, habita ratione eorum ætatis, & corporis valetudinis durante vita, verisimiliter consequi potuissent. Cum autem illi improvidi Clerici instar illius prodigi filii familias, de quo in Evangelio scriptum est: *cum substantiam suam a Patre recepisset, totam statim consumpsisse luxuriose vivendo, & deinde, facta fame valida coactum esse vivere de siliquis immundorum animalium*; pia Ecclesiæ subsidia, & Ecclesiasticos proventus in suas explendas cupiditates improbo hujusmodi contractu profundant, multa hic, & gravia mala, ut experientia ipsa compertum est, evenire solent. Nam primum non leve dedecus Ecclesiastico Ordini inuritur, & grave reliquis fidelibus scandalum generatur, dum vident Ecclesiasticas pecunias, quæ sunt vota fidelium, bona pauperum, patrimonium Christi, in pravos usus infumi, vel improvida profusione dissipari, quæ ab Ecclesiasticis, tamquam probis dispensatoribus, in solamen pauperum, & Ecclesiarum restaurationem impendi deberent. Præterea sæpe hujusmodi Clerici ad summam rediguntur egestatem, & ut se sustentare possint, vel indecore, non sine infamia Clericalis gradus, mendicant, vel indignis quæstibus, & negotiis operam prebent; Ecclesiam autem, & Ecclesiasticas res quodammodo aversantur, quasi fraudati mercede, vel stipendiis suis, quæ nullius culpa, sed solum vitio, & flagitiis suis amiserunt; Ideo Ecclesiastica munera, vel numquam, vel negligenter obeunt; Divinam Psalmodiam, si ad eam in publicas Ecclesias ratione suorum Beneficiorum teneantur, frequenter omittunt; vel oscitanter persolvunt; Ecclesiasticos cœtus non frequentant; animarum salutem non curant; Divina fastidiunt; mundana sectantur.

§ II. Volentes igitur hanc improbam consuetudinem, & non ferendam, pravitatem, qua non mediocriter Clericalis ordinis fama minuitur, & honor conculcatur, Ecclesiæ autem debito servitio, pauperes opportunis subsidiis, & Sacra ædes necessariis reparationibus, & ornamentis fraudantur, penitus abolere,

PONT. lere, motu proprio, ac certa scientia, & matura deliberatione nostris, deque ANNO Apostolicæ potestatis plenitudine, omnibus Clericis quacumque dignitate, præ-
A. II. eminentia, honore, & privilegio insignitis interdicimus, & prohibemus, ne in 1741. posterum audeant sub nomine alienandi utilitatem, & commodum percipiendi fructus, vel alio quovis titulo, prætextu, & colore vendere, ac distrahere suorum respective Beneficiorum redditus, & proventus, vel ad vitam, vel in longum tempus, recepta ab Emptore per unam, vel plures solutiones pecuniarum quantitate, quam ipsi beneficiati per ejusdem temporis, vel vitæ spatium probabilius consequi potuissent, sub pœna excommunicationis, & nullitatis actus, seu contractus, & omnium inde consecutorum, aliisque pœnis inflictis, præscriptis, & statutis, rursus hic contra eosdem Clericos sic contrahentes renovare, decernere, ac statuere intendimus, & volumus. Et insuper ad uberiorem cautelam, & quatenus opus sit, omnes hujusmodi contractus, quos in futurum fieri contigerit, motu, scientia, deliberatione, & potestate simili damnamus, reprobamus, cassamus, irritamus, & annullamus, eosque nullos, cassos, ac irritos decernimus, & declaramus, illosque suis auctoribus tamquam invalidos, cassos, irritos, atque inanes, viribusque, & effectu ab initio vacuos neque in judicio, neque extra ad ullum effectum suffragari debere, neminemque ad eorum observantiam obligari, etiamsi plures juramento firmati, & vallati sint, sed nullum inde jus cuicumque, aut actionem, vel titulum etiam coloratum possidendi, aut præscribendi per quodvis longissimum temporis spatium acquiri unquam posse pariter præcipimus, & jubemus.

§. III. Decernentes easdem præsentes literas, & in eis contenta quæcumque nullo umquam tempore impugnari, aut retractari posse, sed semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab omnibus, & singulis, ad quos, spectat, & pro tempore quandocumque spectabit, inviolabiliter observari: Sicque, & non aliter in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac prædictæ Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales etiam de latere Legatos, & Sedis Apostolicæ præfatæ Nuncios, aliosve quoslibet quacumque præeminentia, & potestate fungentes, & functuros sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere; ac irritum & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari: Non obstantibus quibuscumque privilegiis, indultis, concessionibus, & gratiis Apostolicis tam generalibus, quam particularibus, quantumvis speciali mentione, & nota dignis, quibuscumque Archiepiscopis, Episcopis, & aliis Superioribus, & inferioribus Ecclesiarum Prælatis, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, ac eorum, & nostris familiaribus continuis commensalibus, nec non literarum Apostolicarum Scriptoribus, Abbreviatoribus, cæterisque Romanæ Curiæ Officialibus concessis, & confirmatis, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. IV. Ut autem facilius præsentes literæ omnibus innotescant, & nemo prætextu illarum ignorantiæ excusari possit, jubemus easdem ad valvas Ecclesiæ Lateranensis, & Principis Apostolorum, nec non Cancellariæ Apostolicæ, Curiæque Generalis in Monte Citatorio, ac in Acie Campi Floræ de Urbe, aliisque locis solitis, & consuetis, ut moris est publicari, earumque exempla affigi: Volumusque eas sic publicatas, omnes, & singulos perinde afficere, & obligare, ac si illis ipsis fuissent singulariter intimatæ; Exemplis quoque prædictis etiam impressis, manuque Notarii Publici, & sigillo Prælati Ecclesiastici, vel ejus Curiæ obsignatis, eamdem prorsus fidem adhiberi, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostri decreti, constitutionis, declarationis, annullationis, infirmationis, prohibitionis, interdicti, ac voluntatis infringere, vel

PONT. vel ei ausu temerario contrahire; Si quis autem hoc attentare præsumpserit, ANNO indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum A. II. ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ MDCCXLI. IV. Kalendas Septembris Pontificatus nostri Anno Secundo. 1741

D Card. Passioneus.

X. Sub-Datarius.

VISA DE CURIA

N. Antonellus.

J. B. Eugenius.

Loco ✠ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicat. die III. Octobris ejusdem Anni.

PONT. NUM. XII. ANNO

A. II. RESIGNATIONES 1741

Beneficiorum cum reservatione Pensionis, & pacto eam cassandi probibentur, & annullantur; adjecta pœna privationis Beneficii, inhabilitationis ad alia assequenda, restitutionis pecuniæ, &c. & irritantur cassationes, & extinctiones pensionum intra sex Menses a capta possessione Beneficii obtentæ.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad Perpetuam Rei Memoriam.

IN Sublimi Beati Petri Cathedra Divina dispensatione, licet immerentes, collocati, gravi dolore constringimur quoties considerationis nostræ oculos convertimus ad præstantiorem Dominici Gregis partem, hoc est ad Ecclesiasticum cœtum, eumque conspicimus, vel pravis moribus, vel indecoris actibus dehonestari; non enim ignari sumus quanta sit inde in Populis corruptionis timenda pernicies, si sal, unde cœtera condiri debent, evanuerit.

§. I. Pervenit quidem ad aures sollicitudinis nostræ, non raro contingere solere, ut quidam Clerici in minoribus, vel majoribus Ordinibus constituti, aut sola Ecclesiastica Tonsura decorati Beneficia, seu Officia simplicia, vel cum onere residentiæ possidentes, aliis resignent annua sibi pensione sub Apostolico beneplacito reservata inito eodem tempore pacto cum Resignatario cassandi, & abolendi dictam pensionem, repræsentata pecunia, nempe factis quibusdam anticipatis solutionibus pecuniarum, ad eam summam quæ abolitionem, & extinctionem, prædictæ pensionis, vel potius ad palliatam ipsius beneficii venditionem nefarie perficiendam, expressa inter Partes conventione, stabilita fuit. Et quoniam prophani isti beneficiorum distractores, non ignorant, quod si hujusmodi improba pacta Datariæ Apostolicæ nostræ ministris, aut nobis innotescerent, nunquam resignationes hujusmodi a Datario, vel Prodatario nostro, vel a nobis, aliisque Romanis Pontificibus pro tempore existentibus admitteren-

Pont. A. II. rentur; ut circumspectam eorumdem Datariæ Apostolicæ Officialium, & nostram aliorumque Pontificum vigilantiam fallerent, callida malorum hominum improbitas hanc perditionis viam, & rationem excogitavit: Arcano, & clandestino pacto inter resignantem, & resignatarium, ad pensionem cassandam, & extinguendam conventa pecuniæ quantitate, eaque quandoque etiam deposita apud publicum mercatorem, seu mensam argentariam, unitim, ac simul expediti curant Bullam resignationis Beneficii, & altera pensionis reservatæ super eodem beneficio favore resignantis; ita tamen ut prope eodem, vel non multo post tempore, quo supplicationi pro reservatione Pensionis solita data apponitur, alia supplicatio subscribatur, seu signetur pro cassatione, atque extinctione ejusdem Pensionis per anticipatas, seu anticipandas solutiones facienda, nulla mentione facta de præcedenti abominanda conventione, & simoniacam labem redolente pacto, quo Beneficii resignatio in occultam ipsius Beneficii venditionem execrabili transformatione commutatur. Anno 1741

§. 2. Cum autem hujus generis pacta improba, & reprobata damnata sint, & gratiæ hujusmodi cassationis, seu extinctionis Pensionis, tamquam subreptitiæ, & dolosa calliditate obtentæ, & quæ, rei veritate, & totius negotii serie expressa nunquam a sede Apostolica concessæ fuissent, nullæ, irritæ, ac inanes sint, & in maximum animarum eas fraudulenter impetrantium damnum, ac detrimentum tendant, & præterea scandalo simplicibus, & bonis abominationi & pluribus æterno exitio sint. Siquidem gratiarum hujusmodi impetratores, qui Ecclesiastica Beneficia tali infami mercatu negotiantur potius quam resignant, non solum gravissimo peccato, quod præ oculis habere deberent, animas suas illaqueant, sed insuper palam apud omnes in populo, non sine infamia Ecclesiastici Ordinis, execrantur, & contemnuntur; Et si pro aliis Beneficiis obtinendis ad Datariam Apostolicam accedere ausi fuerint, tanquam Beneficiorum Venditores male audiuntur, & publice redarguntur: cum statim ipsis ab eorum competitoribus opponatur Resignatio facta, cum cassatione Pensionis per anticipatas, seu anticipandas solutiones, hoc est, indigna Beneficii jam antea obtenti negotiatio, & clandestina sub ambagibus, & fraudulentis conventionibus detestanda venditio.

§. 3. Nos igitur hoc execrabile malum, quo non leve Ecclesiastico Ordini dedecus, & infamiæ nota inuritur, prout necessitas, & pastorale munus postulat, coercere in futurum volentes, & longe a Sanctuario Dei prophanam hujusmodi abominationem removere, motu proprio, ac certa scientia, & matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine statuimus, & declaramus, omnia hujusmodi pacta, & conventiones pro cassatione, seu abolitione Pensionum per anticipatas, vel anticipandas solutiones contemporaneæ ad Resignationes Beneficiorum, cum reservatione Pensionis per quascumque personas quavis dignitate, honore, ac præeminentia insignitas inita, tamquam a a Sacris Canonibus, & Apostolicis Constitutionibus improbata, & simoniacam labem redolentia, nulla, cassa, ac irrita esse, & omnes cassationes, abolitiones, & extinctiones pensionum hujusmodi, quas imposterum intra sex menses, a die captæ possessionis Beneficii per resignatarium computandos fieri contigerit, etiam si nullum præcedens pactum intervenisse inter partes probari possit; & cassatio prædicta secuta sit vigore supplicationis manu nostra, vel Romani Pontificis pro tempore signatæ, quam nullatenus tamquam per subreptionem, & fraudes obtenram, neque in judicio, neque extra ad ullum effectum eis suffragari volumus, irritas, nullas, & inanes esse, ac omnibus viribus, ac effectu vacuas, & quatenus opus sit motu, scientia, & deliberatione simili, deque Apostolicæ potestatis plenitudine tenore præsentium damnamus, revocamus, annullamus, cassamus, & abolemus, & insuper tam resignantem, quam resignatarium ab omni jure beneficii decidisse, eosque ipso facto, absque alia declarativa, vel judicis sententia, privatos, & ad alia obtinenda inhabiles

esse,

PONT. A. II. esse, ac fore, & a quocumque Beneficium hujusmodi, tamquam de jure, & de facto vacans impetrari posse; & præterea resignantem ad restituendas pecunias pro cassatione Pensionis hujusmodi indebite, & simoniace perceptas, quæ arbitrio Ordinarii erunt piis locis applicandæ, vel pauperibus Personis distribuendæ, sub peccato gravi teneri, & Ecclesiasticis remediis, ac pœnis, si renuat, ipso jure, absque alia sententia, & declaratione, cogi posse, motu, scientia, & potestate pari decernimus, & declaramus. ANNO 1741.

§. 4. Et quoniam multa malitia hominum est in terra, ut omnis aditus fraudibus, & dolis, quos perversa nonnullorum calliditas, & in exitium sui ingeniosa excogitare consuevit, quoad fieri potest, intercludatur, volumus, præcipimus, & declaramus, sub hac nostra voluntate, constitutione, & dispositione comprehendi omnes singulas cessiones, seu translationes in ipsum Resignatarium, aut in aliam personam commodi, seu utilitatis percipiendi, fructus pensionum hujusmodi, nec non alias quascumque cessiones, translationes, resignationes, extinctiones, abolitiones, quovis, modo, titulo, nomine, colore, & auctoritate per anticipatas solutiones, seu repræsentata pecunia factas intra dictum tempus sex mensium & etiam ultra id temporis spatium, dummodo reprobum illud, & detestabile pactum præcessisse constiterit.

§. 5. Mandamus præterea, & jubemus, easdem præsentes literas perpetuo firmas, validas, & efficaces existere, & fore, & nullo unquam tempore sub quovis colore, & prætextu, etiam defectus nostræ intentionis, impugnari posse: Sicque, & non aliàs, in præmissis omnibus, singulis, per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac prædictæ S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, & Sedis Apostolicæ præfatæ Nuncios, aliosque quoslibet quacumque præeminentia, & potestate fungentes, & functuros, & sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere; ac irritum, & inane, si secus super his a quodam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari: Non obstantibus Resignantium, seu Cedentium voluntatibus, conditionibus, protestationibus, & clausulis in ipsismet resignationibus, & cessionibus, seu procuratorum constitutionibus, & mandatis, ac aliis, etiam ad præservationem suorum jurium, & significationem, quod non aliter, nec alio modo resignant, seu cedunt, appositis, & quacumque verborum vi, formula, & multiplicatione; & amplitudine expressis, nec non quibusvis Indultis, privilegiis, & gratis Apostolicis, tam generalibus, quam particularibus, quamtumvis speciali mentione, & nota dignis, quibuscumque Archiepiscopis, Episcopis, & aliis Superioribus, & Inferioribus Ecclesiarum Prælatis, etiam S. R. E. Cardinalibus, ac eorum, & nostris familiaribus continuis commensalibus, nec non literarum Apostolicarum Scriptoribus, Abbreviatoribus, cæterisque Romanæ Curiæ Officialibus concessis, confirmatis, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 6. Cæterum, ut facilius præsentes literæ omnibus innotescant, & nemo prætextu illarum ignorantiæ excusari possit, jubemus easdem ad valvas Ecclesiæ Lateranensis, & Principis Apostolorum, nec non Cancellariæ Apostolicæ, Curiæque generalis in Monte Citatorio, ac in Acie Campi Floræ de Urbe, aliisque locis solitis, & consuetis, ut moris est publicari, eorumque exempla affigi: Volumusque eas sic publicatas, omnes, & singulos perinde afficere, & obligare, ac si illis ipsis fuissent singulariter intimatæ: Exemplis quoque prædictis etiam impressis, manuque Notarii publici, & Sigillo Prælati Ecclesiastici, vel ejus Curiæ obsignatis eamdem prorsus fidem adhiberi, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

§. 7. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam Nostri Decreti, constitutionis, declarationis, anullationis, infirmationis, prohibitionis, interdicti, ac voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contrahire; si quis autem

hoc

Pont. A. II. hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis, Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo primo. Quarto Kal. Septembris, Pontificatus nostri Anno Secundo. Anno 1741

D. Card. Passioneus.

X. Sub-Datarius.

VISA DE CURIA

N. Antonellus.

J. B. Eugenius.

Loco ✠ Plumbi.

Registrato in Secretaria Brevium.

Publicat. die III. Octobris ejusdem Anni.

Pont. A. II. Anno 1741

NUM. XIII.

DECLARATIO

Cum Instructione, super Dubiis respicientibus Matrimonia in Hollandia, & Belgio contracta, & contrahenda.

MAtrimonia, quæ in locis Fœderatorum Ordinum dominio in Belgio subjectis iniri solent, sive inter Hæreticos ex utraque parte, sive inter Hæreticos ex una parte Virum, & Catholicam Fœminam ex alia, aut viceversa non servata forma a Sacro Tridentino Concilio præscripta, utrum valida habenda sint, nec ne, diu multumque disceptatum est, animis hominum, ac sententiis in diversa distractis. Id quod satis uberem anxietatis, ac periculorum sementem per multos annos subministravit, quum præsertim Episcopi, Parochi, atque illarum Regionum Missionarii, nihil certi hac super re haberent, nihil vero inconsulta Sancta Sede auderent statuere, ac declarare. Cum autem, proxime evolutis annis, in tam ancipiti, gravique causa Apostolicæ Sedis judicium vehementius exposceretur, urgeretque id imprimis vigilantissimus Iprensis Episcopus, dum pro debito officii sui, & sua erga B. Petri Cathedram observantia, de Ecclesiæ sibi concreditæ statu ad Romanum Pontificem referebat, ponendumque omnino esse tam prolixæ dubitationi finem, gravissimis verbis, ac rationibus persuaderet: Clemens XII. id tempori Rom. Pontifex, qui rei gravitatem, quanti oportebat, æstimaret, Sacr. Congregationis Eminentiss. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum in mandatis dedit, ut de tota controversia diligenter more suo cognosceret. In re itaque tanti momenti volens eadem Sacra Congregatio quam accuratissime procedere, commissæ sibi cognitionis initium ab exquisitis aliorum quoque Belgii Episcoporum Relationibus, atque sententiis, quas desuper explorari sategit, petendum duxit, eodem tempore audire voluit præstantes aliquot hujus Almæ Urbis Theologos, quibus injunxit, ut rem totam ea, qua decet, maturitate discuterent, suamque opinionem proferrent.

§. 1. At dum hæc maxime agerentur, supersedendum per aliquot menses

CONT. A. II. fuit ab hujusmodi causæ expeditione, propter viduitatem, quæ intercedit Romanæ Ecclesiæ, donec ad Summum Pontificatum feliciter evectus Sanctissimus D. N. Benedictus XIV. inter primas Regiminis sui curas, causæ hujus cognitionem repeti jussit a memorata Sacra Congregatione Concilii, quam voluit coram se haberi, ut, auditis Eminentissimorum Patrum sententiis, ipse demum, quid hac de re tenendum foret, supremo suo pronunciaret Oraculo. Cum igitur Congregatio præfata sub die 12 Maii currentis anni 1741. coram Sanctitate Sua fuerit habita, idem Sanctissimus D. N. spatio aliquo temporis ad rem secum expendendam accepto, hanc nuper Declarationem, & Instructionem exarari præcepit, qua, veluti certa regula, ac norma, omnes Belgii Antistites, Parochi, earumque Regionum Missionarii, & Vicarii Apostolici, deinceps in hujusmodi negotiis uti debeant. ANNO 1741

§. 2. Primo scilicet, quod attinet ad Matrimonia ab Hæreticis inter se in locis Fœderatorum ordinum dominio subjectis celebrata, non servata forma per Tridentinum præscripta, licet Sanctitas Sua non ignoret, alias in casibus quibusdam particularibus, & attentis tunc expositis circumstantiis, Sacram Congregationem Concilii pro eorum invaliditate respondisse; æque tamen compertum habens nihil adhuc generatim, & universe super ejusmodi matrimoniis fuisse ab Apostolica Sede deffinitum, & alioquin oportere omnino ad consulendum universis Fidelibus in iis locis degentibus, & plura avertenda gravissima incommoda, quid generaliter de hisce matrimoniis sentiendum sit, declarare; negotio mature perpenso, omnibusque rationum momentis hinc inde sedulo libratis, declaravit, statuitque, matrimonia in dictis Fœderatis Belgii Provinciis inter Hæreticos usque modo contracta, quæ imposterum contrahentur, etiamsi forma a Tridentino præscripta non fuerit in iis celebrandis servata, dummodo aliud non obstiterit canonicum impedimentum, pro validis habenda esse; adeoque si contingat, utrumque Conjugem ad Catholicæ Ecclesiæ sinum se recipere, eodem, quo antea, conjugali vinculo ipsos omnino teneri, etiamsi mutuus consensus coram Parocho Catholico ab eis non renovetur; Sin autem unus tantum ex Conjugibus, sive Masculus, sive Fœmina, convertatur, neutrum posse, quamdiu alter superstes erit, ad alias nuptias transire.

§. 3. Quod vero spectat ad ea Conjugia, quæ pariter in iisdem Fœderatis Belgii Provinciis, absque forma a Tridentino statuta, contrahuntur a Catholicis cum Hæreticis, sive Catholicus Vir Hæreticam Fœminam in Matrimonium ducat, sive Catholica Fœmina Hæretico Viro nubat, dolens imprimis quam maxime Sanctitas Sua, eos esse inter Catholicos, qui insano amore turpiter dementati, ab hisce detestabilibus connubiis, quæ S. M. Ecclesia perpetuo damnavit, atque interdixit, ex animo non abhorrent, & prorsus sibi abstinendum non ducunt, laudansque magnopere zelum illorum Antistitum, qui, severioribus propositis spiritualibus pœnis, Catholicos coercere student, ne sacrilego hoc vinculo se se Hæreticis conjungant; Episcopos omnes, Vicarios Apostolicos, Parochos, Missionarios, & alios quoscumque Dei, & Ecclesiæ Fideles Ministros in iis Partibus degentes serio, graviterque hortatur, & monet, ut Catholicos utriusque sexus ab hujusmodi nuptiis in propriarum Animarum perniciem ineundis, quantum possint, absterreant, easdamque nuptias omni meliori modo intervertere, atque efficaciter impedire satagant. At si forte aliquod hujus generis Matrimonium, Tridentini forma non servata, ibidem contractum jam sit, aut imposterum (quod Deus avertat) contrahi contingat; declarat Sanctitas Sua, Matrimonium hujusmodi, alio non concurrente canonico impedimento, validum habendum esse, & neutrum ex Conjugibus, donec alter eorum supervixerit, nullatenus posse, sub obtentu dictæ formæ non servatæ, novum Matrimonium inire. Id vero debere sibi potissime in animum inducere Conjugem Catholicum, sive Virum, sive Fœminam, ut pro gra-

Pont. A. II. gravissimo scelere, quod admisit, pœnitentiam agat, ac veniam a Deo precetur, coneturque pro viribus alterum Conjugem a vera Fide, decrrantem ad gremium Catholicæ Ecclesiæ pertrahere, ejusque Animam lucrari, quod porro ad veniam de patrato crimine impetrandam opportunissimum foret, sciens de cætero, ut mox dictum est, se istius Matrimonii vinculo perpetuo ligatum iri. Anno 1741

§. 4. Ad hæc declarat Sanctitas Sua, ut quidquid hactenus sancitum, dictumque est de Matrimoniis sive ab Hæreticis inter se, sive inter Catholicos, & Hæreticos initis in locis Fœderatorum Ordinum dominio in Belgio subjectis, sancitum, dictumque intelligatur etiam de similibus Matrimoniis extra fines Dominii eorumdem Fœderatorum Ordinum contractis ab iis, qui addicti sunt Legionibus, seu Militaribus Copiis, quæ ab iisdem Fœderatis Ordinibus transmitti solent ad custodiendas, muniendasque Arces conterminas, vulgo dictas di *Barriera*; Ita quidem, ut Matrimonia ibi præter Tridentini formam, sive inter Hæreticos utrinque, sive inter Catholicos, & Hæreticos inita, valorem suum obtineant, dummodo uterque Conjux ad easdem Copias, sive Legiones pertineat; Et hanc declarationem vult Sanctitas Sua complecti etiam Civitatem Mosæ Trajectensis, a Republica Fœderatorum Ordinum, quamvis non jure Dominii, sed tantum oppignorationis, ut ajunt, nomine possessam.

§. 5. Tandem circa Conjugia, quæ contrahuntur, vel in Regionibus Principum Catholicorum ab iis, qui in Provinciis Fœderatis domicilium habent, vel in Fœderatis Provinciis ab habentibus domicilium in Regionibus Catholicorum Principum, nihil Sanctitas Sua de novo decernendum, aut declarandum esse duxit; volens, ut de iis, juxta canonica juris communis principia, probatasque in similibus casibus alias editas a Sacra Congregatione Concilii resolutiones, ubi disputatio contingat, decidatur. Et ita declaravit, statuitque, ac ab omnibus impostermum servari præcepit.

Die 4. Novembris 1741.

A. Card. Gentili S. C. Concil. Præf.

G. A. Arch. Philippen. Secret.

Pont. A. II. NUM. XIV. Anno 1741

CAUSARUM

Matrimonialium judicia coram quibus, & quo ordine, ac forma peragenda sint constituitur.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad Perpetuam Rei Memoriam.

DEI miseratione, cujus judicia incomprehensibilia sunt, & viæ investigabiles, in suprema Ecclesiæ specula immerentes constituti, ut super universum Dominicum gregem excubias sedulo agamus, ad commissum pastoralis officii munus pertinere dignoscimus, subnascentes ex infernalis hostis astutia, & hominum malitia abusus, quibus & animarum saluti pernicies, & Sacramentis Ecclesiæ injuria infertur, radicitus evellere, & potestatis Nobis desuper traditæ operam interponere, ut & humana cohibeatur temeritas, & veneranda Divinæ Legis servetur auctoritas.

PONT. Siquidem Matrimonii fœdus a Deo institutum, quod & quatenus naturæ ANNO officium est, pro educandæ prolis studio, aliisque Matrimoniis bonis servandis, perpetuum, & indissolubile esse convenit; & quatenus est Catholicæ Ecclesiæ Sacramentum, humana præsumptione dissolvi non posse, Salvator ipse ore suo pronunciavit dicens: *Quod Deus conjunxit, homo non separet*: ad aures Apostolatus nostri pervenit, in quibusdam Ecclesiasticis Curiis inconsulta nimis Judicum facilitate infringi, & temere, atque inconsiderate de eorumdem Matrimoniorum nullitate latis sententiis, potestatem Conjugibus fieri transeundi ad alia vota. Quos sane improvidos Judices humanæ naturæ conditione, & voce ipsa quodammodo admoneri oportebat, ne tam præcipiti audacia Sanctum Matrimonii Nexum frangerent, quem perpetuum; atque indissolubilem primus humani generis Parens præmonuit inquiens: *Hoc nunc os ex ossibus meis, & caro de carne mea*: Et illud additum est; *Quamobrem relinquet homo Patrem suum, & Matrem, & adhærebit uxori suæ, & erunt duo in carne una*.

A. II. 1741.

Hujusmodi autem abolendæ pravitatis notitia diversis ex Partibus Nobis delata est, atque etiam indicata sunt exempla nonnullorum Virorum, qui post primam, & secundam, ac tertiam, quam duxerant uxorem ob nimiam Judicum præcipitantiam in nullitate Matrimoniorum declaranda, adhuc illis primis uxoribus superstitibus, ad quartas contrahendas nuptias devenerant, & similiter Fœminarum, quæ post primum, secundum, & tertium Maritum, quarto etiam, illis quoque viventibus, se junxerant, non sine pusillorum scandalo, & Bonorum omnium detestatione, qui sacra Matrimonii vincula ita contemni, & temere perfringi dolebant. Nos autem, his intellectis, gravi affecti dolore intimo animo ingemuimus, & non prætermisimus Apostolicæ Nostræ sollicitudinis partes in Domino adimplere. Siquidem primo Pontificatus Nostri Anno ad Episcopos illarum Partium, in quibus prædicta acciderant, plenissimis datis literis, graviter conquesti sumus de hujusmodi pravitate, quæ in Ecclesia Dei tolerabatur, & ad eam abolendam eorum animos erigere, & pastoralem zelum accendere curavimus: quod etiam egimus cum aliis aliarum Regionum Episcopis, ubi hujusmodi pravum dirimendorum Matrimoniorum usum irrepsisse, cognovimus.

Verum Nobis responsum est, id sæpe contingere partim ex culpa illorum Judicum, quibus vel in prima instantia, cum Causa coram Judice ordinario ex aliqua legitima causa cognosci nequit, vel in secunda, cum in partibus nullus adest Judex, ad cujus Tribunal Causa in gradu appellationis devolvatur, vel si adest, justa de causa coram eo disceptari nequit, Causæ matrimoniales hujusmodi a Sede Apostolica committuntur, qui vel ob inscitiam, vel ob malam voluntatem proclives sunt ad Matrimonia dissolvenda, atque eadem Matrimonia, levi vel etiam nullo habito examine, irrita, ac invalida declarant; partim etiam ex facto Conjugum super nullitate suorum Matrimoniorum litigantium, cum frequenter unus tantum eorum, qui dissolutionem Matrimonii postulat, in judicio compareat, & Sententia, nullo contradicente, secundum sua vota obtenta, ad alias nuptias convolat; vel ambobus Conjugibus in Judicium venientibus, alter, qui pro Matrimonio, alter vero, qui contra agit, Sententia de nullitate Matrimonii prolata, nullus est, qui ad superiorem Judicem appellationem interponat, vel quia Litigantes in specie quidem discordes, re vera inter se concordes sunt, & invicem colludentes contractum Matrimonium dissolvi cupiunt; vel quia Pars, quæ pro validitate Matrimonii stabat, ejusque nullitatem acriter contra Adversarium impugnabat, lata a Judice Sententia contra Matrimonium, mutat voluntatem, vel pecunia sibi ad sumptus litis non suppetente, vel aliis deficientibus auxiliis ad litigandum necessariis, & inceptum opus, ac Causam post primam Sententiam deserit: Quo fit, ut deinde ambo Conjuges, vel unus eorum ad aliud contrahendum Matrimonium se conferat.

Quod

Quod autem ad Judices pertinet, quibus extra Romanam Curiam pro Litigantium commodo Causæ Matrimoniales committuntur, paterna illa vigilantia, qua de justitia unicuique integre sapienterque administranda solliciti esse debemus, encyclicis literis ad Venerabiles Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, & Episcopos scriptis vigesima sexta Augusti Anno secundo Pontificatus Nostri, providere curavimus, in quibus ea præscripsimus, quæ Sacris Canonibus, & Concilii Tridentini Decretis consona, si diligenter, ut speramus serventur, in posterum Causæ nonnisi Personis congrua juris peritia, & necessariæ probitatis; spectatæque fidei munitis præsidio committentur. Insuper adea, quæ in iisdem encyclicis literis constituta sunt, id etiam in præsenti adjungimus: Quod, quamvis Concilii Tridentini Decretum, quo Causæ Matrimoniales subtractæ fuerunt, Decani, Archidiaconi, & aliorum inferiorum Judicio, & Episcoporum tantum examini, & jurisdictioni reservatæ, dumtaxat procedat de Archidiaconis, Decanis, aliisque inferioribus, qui in eadem Diœcesi constituti, vel privilegio aliquo, vel præscriptione saltem in visitatione Causarum Matrimonialium cognitione sibi adrogabant; idcirco minime obstet commissionibus, quæ pro iisdem Causis Matrimonialibus definiendis a Sede Apostolica alicui eorum in secunda instantia fierent; nihilominus præcipimus, ac mandamus iis, ad quos hujusmodi commissionum, seu delegationum expediendarum cura pertinet, ut in futurum Causarum Matrimonialium cognitionem non committant nisi Episcopis præsertim vicinioribus, vel si nullus sit Episcopus, cui ex legitima causa commode committi possit, tunc commissio, & delegatio dirigatur uni ex iis, qui secundum ordinem, & modum a Nobis in præfatis encyclicis literis præscriptum pro Judice idoneo ab Episcopo cum consilio sui Capituli nominatus fuerit.

Quod vero ad ordinem, & seriem judiciorum in Causis Matrimonialibus pro debita, & congrua earum terminatione servandum spectat, motu proprio, certa scientia, ac matura deliberatione Nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine hac Nostra in perpetuum valitura sanctione constituimus, decernimus, ac jubemus: ut ab omnibus, & singulis Locorum Ordinariis in suis respective Diœcesibus Persona aliqua idonea eligatur, & si fieri potest, ex Ecclesiastico Cœtu, juris scientia pariter, & vitæ probitate prædita, quæ Matrimoniorum Defensor nominabitur, cum facultate tamen eam suspendendi, vel removendi, si justa causa adfuerit, substituendi aliam æque idoneam, & iisdem qualitatibus ornatam, quod etiam fieri poterit, quotiescumque Persona ad Matrimoniorum defensionem destinata, cum se occasio agendi obtulerit, erit legitime impedita.

Ad officium autem Defensoris Matrimoniorum hujusmodi, ut supra electi, spectabit in judicium venire, quotiescumque contigerit, Matrimoniales Causas super validitate, vel nullitate coram legitimo Judice disceptari, eumque oportebit in quolibet actu judiciali citari, adesse examini Testium, voce, & scriptis Matrimonii validitatem tueri, eaque omnia deducere, quæ ad Matrimonium sustinendum necessaria censebit.

Et demum Defensoris hujusmodi Persona, tamquam Pars necessaria, ad judicii validitatem, & integritatem censeatur, semperque adsit in judicio sive unus ex Conjugibus, qui pro nullitate Matrimonii agit, sive ambo, quorum alter pro nullitate, alter vero pro validitate in judicium veniant. Defensor autem, cum ei munus hujusmodi committetur, juramentum præstabit fideliter officium suum obeundi, & quotiescumque contigerit, ut in judicio adesse debeat pro alicujus Matrimonii validitate tuenda, rursus idem juramentum præbebit: quæcumque vero, eo non legitime citato, aut intimato, in judicio peracta fuerint, nulla, irrita, cassa declaramus, ac pro nullis, cassis, ac irritis haberi volumus, perinde ac si citata, & intimata non esset ea Pars, cujus citari

tari intereerat, & quam juxta Legum, & Canonum præscripta ad legitimam judicii validitatem citari, aut intimari omnino necessarium erat.

Cum igitur coram Ordinario, ad quem Causas hujusmodi cognoscere pertinet, controversia aliqua proponetur, in qua de Matrimonii validitate dubitabitur, & existentibus in judicio vel uno ex Conjugibus, qui pro nullitate Matrimonii, vel ambobus, quorum alter pro validitate, alter vero pro nullitate actionem intendat, Defensor Matrimonii partes omnes officii sui diligenter adimpleat. Itaque si a Judice pro Matrimonii validitate judicabitur, & nullus sit, qui appellet, ipse etiam ab appellatione se abstineat; idque etiam servetur, si a Judice secundæ instantiæ pro validitate Matrimoniali fuerit judicatum, postquam Judex primæ instantiæ de illius nullitate Sententiam pronuntiaverat; sin autem contra Matrimonii validitatem Sententia feratur, Defensor inter legitima tempora appellabit adhærens Parti, quæ pro validitate agebat; cum autem in judicio nemo unus sit, qui pro Matrimonii validitate negotium insistat, vel si adsit, lata contra eum Sententia, judicem provocabit, judicium deservent, ipse ex officio ad Superiorem Judicem provocabit.

Appellationes a prima Sententia pendente, vel etiam nulla ob malitiam, vel oscitantiam, vel collusionem Defensoris, & Partium interposita, si ambo, vel unus ex Conjugibus novas nuptias celebrare ausus fuerit, volumus, ac decernimus, ut non solum serventur, quæ adversus eos, qui Matrimonium contra interdictum Ecclesiæ contrahunt, statuta sunt, præsertim ut invicem a cohabitatione separentur, quoadusque altera Sententia super nullitate emanaverit, a qua intra decem dies non sit appellatum, vel appellatio interposita deserta deinde fuerit, sed ulterius ut contrahens, vel contrahentes Matrimonium hujusmodi omnibus pœnis contra Polygamos a Sacris Canonibus & Constitutionibus Apostolicis constitutis omnino subjaceant, quas in eos, quatenus opus sit motu, scientia ac potestate simili rursus statuimus, decernimus, ac renovamus.

Posteaquam vero appellationis beneficio ad alterum Judicem Causa in secunda instantia delata fuerit, omnia, & singula quæcumque coram Judice in prima instantia servanda præfinita fuerunt, etiam coram altero in secunda exacte, ac diligenter custodientur, citato in quolibet Judicii actu Defensore Matrimonii, qui voce, & scripto matrimonii validitatem strenue, ac pro viribus tuebitur, & si Judex in secunda instantia fuerit Metropolitanus, aut Sedis Apostolicæ Nuncius, aut Episcopus vicinior, Matrimonii Defensor sit, qui ab ipsis fuerit deputatus, quemadmodum ipsis deputare mandamus, ut quæ a Nobis superius constituta sunt, peragere possit; si autem Judex in secunda instantia erit Judex Commissarius, cui a Sede Apostolica Causæ cognitio demandata sit, & qui Tribunal, & jurisdictionem ordinariam non habeat, & propterea careat Defensore Matrimonii, volumus, ut illo Defensore Matrimonii utatur, qui constitutus fuerit ab Ordinario, in cujus Diœcesi Causam cognoscet, etiam si idem Ordinarius sit, qui primam Sententiam in eadem Causa pronunciaverit.

Instructo autem in hunc modum judicio, si secunda Sententia alteri conformis fuerit, hoc est, si in secunda æque, ac in prima nullum, ac irritum Matrimonium judicatum fuerit, & ab ea Pars, vel Defensor pro sua conscienta non crediderit appellandum, vel appellationem interpositam prosequendam minime censuerit, in potestate & arbitrio Conjugum sit novas nuptias contrahere, dummodo alicui eorum ob aliquod impedimentum, vel legitimam causam id vetitum non sit, potestas tamen post alteram Sententiam conformem, ut supra, Conjugibus facta intelligatur, & locum habeat, salvo semper, & firmo remanente jure, seu privilegio Causarum Matrimonialium, quæ ob cujuscumque temporis lapsum nunquam transeunt in rem judicatam; Sed si novæ res, quæ non deducta, vel ignorata fuerit, detegatur, resumi possunt, & rursus in judicialem controversiam revocari. Quod si a secunda Sententia super nullitate vel altera Pars appellaverit, vel hujusmodi sit, ut ei salva conscientia,

entia,

entia, Defensor Matrimonii acquiescendum non putet, vel quia sibi videtur manifeste injusta vel invalida, vel quia fuerit lata in tertia instantia, & sit revocatoria alterius præcedentis super validitate in secunda instantia emanatæ, volumus, ut firma remanente utrique Conjugi prohibitione ad alias transeundi nuptias, quas si contrahere ausi fuerint, pœnis, ut præfertur, a Nobis constitutis subesse decernimus, Caussa in tertia, vel quarta instantia cognoscatur, servatis diligenter omnibus, quæ a Nobis in prima, & secunda instantia demandata fuerunt, nempe in quolibet judiciali actu citato, & audito Defensore Matrimonii, qui a Judice tertiæ instantiæ deputatus fuerit. Defensor autem Matrimonii, quem ad munus suum gratis obeundum pro amore Dei, & proximi utilitate, & Ecclesiæ reverentia in Domino exhortamur, si operam suam sine mercede, aut salario aliqua ex causa exhibere recusaverit, ab ipsius Causæ Judice ei constituatur, & ab ea Parte, quæ pro validitate Matrimonii agit, si ipsi facultas sit, solvatur: sin minus a Judice primæ, vel secundæ, vel tertiæ instantiæ respective subministrabitur, qui pecuniam ex mulctis suorum Tribunalium redactas, vel redigendas, & in opera pia erogandas in hujusmodi sumptus insumere poterunt. Cum vero Judices Causæ erunt Judices Commissarii, qui neque Forum habent, & consequenter neque pecuniam ex multis collectam, volumus ac mandamus, ut Defensori Matrimonii satisfiat ex pecunia mulctarum illius Episcopi, in cujus Diœcesi Judex Commissarius juxta Sedis Apostolicæ mandatum judicium exercebit.

Hactenus quidem quoad Causas Matrimoniales, quæ extra Romanam Curiam pertractantur. Quoad Causas vero, quæ Romæ disceptandæ sunt, cum earum cognitio in prima instantia ad S. R. E. Cardinalem in præfata Urbe, ejusque Suburbiis, & districtu Vicarium nostrum in Spiritualibus pro tempore spectet, mandamus, ac jubemus, ut omnia & singula, quæ in aliis Causis extra Romanam Curiam pertractandis præscripta fuerunt, nempe ut judicium peragatur, citato, & audito Defensore Matrimonii ab eodem Cardinali Vicario deputato, aliaque ut supra, omnino serventur, tum etiam in aliis Causis, quæ in prima instantia ex consensu Partium, vel in secunda per appellationem ad Sedem Apostolicam, omisso medio interpositam, vel in tertia Romam deferunt, quas omnes judicari volumus, vel in Congregatione S. R. E. Cardinalium super interpretatione, & executione Concilii Tridentini, vel in Causarum Palatii nostri Auditorio, dummodo Nobis, & Romano Pontifici pro tempore justis ex causis non videatur particularis Congregatio S. R. E. Cardinalium, vel Romanæ Curiæ Prælatorum deputanda. Cum autem Causa super Matrimonii nullitate agitabitur in dicta Congregatione S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum, Defensor Matrimonii a Cardinali Præfecto ejusdem Congregationis, si vero in Palatii nostri Auditorio, ab Auditore Decano præfatis Tribunalis, si demum in Congregatione particulari, a Persona ejusdem Congregationis digniore deputetur. Unica quidem resolutio pro nullitate Matrimonii emanata, si Causa in Congregatione Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum, vel in Congregatione particulari deputata cognoscatur, & similiter in Palatii nostri Auditorio unica Sententia super eadem nullitate pronunciata minime sufficiat ad tribuendam liberam Conjugibus facultatem novas nuptias contrahendi; sed si Causa in præfata Congregatione Cardinalium Tridentini Concilii Interpretum introducta fuerit; rursus in eadem ad Defensoris Matrimonii instantiam reproponatur; Si vero Congregationi particulari commissa fuerit ad petitionem ejusdem Defensoris altera etiam particularis Congregatio deputabitur; Si vero in Palatii nostri Auditorio judicata sit, a præfato Defensore appellatione interposita, ab aliis Auditoribus juxta ordinem in gyrum, seu turnum definiatur; si autem Causa universo Tribunali commissa fuerit, ab omnibus Auditoribus rursus examinabitur, nolentes omnino, ut nullo in casu Matrimonii vinculum dissolutum censeatur, nisi duo judicata,

vel

PONT. vel resolutiones, aut Sententiæ penitus similes, & conformes, a quibus neque Pars, neque Defensor Matrimonii crediderit appellandum, emanaverint; ANNO
A. II. quod si secus factum fuerit, & novum initum Matrimonium, nostræ voluntatis 1741.
hujusmodi transgressores pœnis a Nobis ut supra statutis submittantur.

Et quoniam sæpe apud Sedem Apostolicam preces porrigi solent pro dispensatione Matrimonii rati, & non consumati, quæ ut plurimum pro voto consultivo ad Congregationem S. R. E. Cardinalium Concilii Interpretum, vel nonnunquam ad aliquam Congregationem particularem deputatam a Romanis Pontificibus pro tempore remitti solent, ut hujusmodi instantiæ ordine, ac rite procedant, volumus, ac mandamus, ut supplex libellus Nobis, vel Romano Pontifici pro tempore exhibeatur, in quo plena, & accurata totius facti species contineatur, causæque omnes in eo exprimantur, quæ ad obtinendam petitam dispensationem conducere posse a supplicante censentur, ut Romanus Pontifex, eo lecto, & mature considerato, secum deliberare possit, an petitionem rejiciat, vel ejus examen alicui ex dictis Congregationibus committat, a qua posteaquam suum votum consultivum editum fuerit, a Secretario ejusdem Congregationis totius negotii series exacte Romano Pontifici pro tempore referatur, qui pro sua prudentia judicabit, an Congregationis resolutio sit approbanda, vel potius totius Causæ examen alteri Congregationi, vel Tribunali, prout eidem Pontifici videbitur, rursus committendum.

Demum volumus ac decernimus, easdem præsentes literas semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab illis, ad quos spectat, & pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus, & per omnia plenissime, & inviolabiliter observari. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac eosdem S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, & Sedis Nuncios, aliosve quoslibet quacumque præeminentia, & potestate fungentes, & functures, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon quibusvis etiam juramento, & confirmatione Apostolica, vel quavis firmitates alia roboratis, Statutis, & litteris Apostolicis sub quibuscumque tenoribus verborum, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibus, & aliis decretis etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus in genere, vel in specie, seu alias quomodolibet concessis, confirmatis, & innovati. Quibus omnibus, & singulis etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma in illis tradita observata eisdem præsentibus pro expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice quibuscumque. Volumus autem, ut præsentes literæ in valvis Ecclesiæ Lateranensis, & Principis Apostolorum, nec non Cancellariæ Apostolicæ, ac in Acie Campi Floræ de Urbe, ut moris est, publicentur, & affigantur, sicque publicatæ, & affixæ omnes, & singulos, quos illæ concernunt, perinde arctent, & afficiant, ac si unicuique eorum nominatim, & personaliter intimatæ fuissent; quodque earumdem præsentium transumptis, seu exemplis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Personæ in Dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides tam in judicio, quam extra illud ubique adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostri decreti, statuti, con-

Pont. A. II. constitutionis, prohibitionis, revocationis, annullationis, declarationis, mandati, ac voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contrahire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Nonis Novembris Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo primo Pontificatus Nostri anno primo. Anno 1741

D Card. Passioneus.

VISA DE CURIA

X. Sub-Datarius.

N. Antonellus.

J. B. Eugenius.

Loco ✠ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicat. die XXIX. Novembris ejusdem Anni.

Pont. A. II. Anno 1741

NUM. XV.

MATRIMONIA

Occulta quibus, & quomodo sint permittenda, quibuscumque cautelis celebranda, & in actis describenda, quomodo consulendum educationi, & indemnitati prolis.

Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

SATIS Vobis compertum esse non dubitamus, *Venerabiles Fratres*, eam semper fuisse piæ Matris Ecclesiæ vigilem curam, ut Sacramentum Matrimonii, *Magnum* ab Apostolo nuncupatum, publice, & palam a Fidelibus celebretur. Quod quidem ut diligentius, quam antea factum fuerat, imposterum ab omnibus observaretur, Sancta Tridentina Synodus, Lateranensis Concilii in. Innocentio III. celebrati vestigiis inhærendo, præcepit, ut imposterum, antequam Matrimonium contraheretur, ter a proprio Contrahentium Parocho tribus continuis diebus festivis in Ecclesia inter Missarum solemnia publice denuntietur, deindeque, nullo legitimo concurrente impedimento, ad illius celebrationem in faciem Ecclesiæ coram Parocho, vel alio Sacerdote de ipsius Parochi, seu Ordinarii licentia, & duobus, vel tribus Testibus præsentibus rite procedatur. Voluit etiam eadem Sancta Synodus, apud Parochum diligenter Librum custodiri, in quo Conjugum, & Testium nomina, diesque, & locus Matrimonii describantur.

Providæ tamen hujusmodi leges, tanta auctoritate saluberrime institutæ, prava horum temporum conditione sensim prolabi visæ sunt, & enerves propemodum reddi, ob Matrimonia usu nimis recepta, quæ occulte adeo cele-

 brantur, ut illorum notitia, quantum fieri potest, obliteretur, in tenebris ignorantiæ perpetuo jaceat consepulta. In more etenim positum est, illa celebrari nullis præviis factis denunciationibus, coram solo Parocho, vel alio Sacerdote de ejus licentia, adhibita præsentia tantum duorum Testium apposite a Contrahentibus advocatorum, quorum fides nemini illorum est suspecta; remque peragi sæpe extra Ecclesiam, quandoque etiam intra illam, januis tamen occlusis, vel eo temporis momento, quo remota alterius cujusvis præsentia, scientia initi Matrimonii, præter Parochi, Contrahentium, Testiumque personas, alios penitus effugiat.

Quantum a Sacramenti dignitate, & ab Ecclesiasticarum legum præscripto occulta hæc Matrimonia, *Conscientiæ* vulgo nuncupata, ut plurimum abhorreant, satis superque conjicere quis poterit, qui mentis aciem ad exitiosos illorum effectus convertat. Hinc enim gravia ortum habent peccata, præsertim vero eorum, qui Divini Judicii interminatione posthabita, priore Uxore, cum qua clam contraxerunt, relicta: cum alia ipse futuri Matrimonii decepta, & in turpem secum vivendi licentiam abducta, palam contrahere promittunt. Quorumdam vero mentem ita pravæ cupiditates excæcant, ut novum contrahere secretum Matrimonium audeant post alterum secreto itidem contractum, & nondum prioris Conjugis morte solutum, seseque magno scelere polygamos reddant. Alii etiam eo impudentiæ devenere, ut in hujus magni Sacramenti contemptum, post primas secreto initas, alteras aut publice, aut privatim nuptias contrahendo, sese audacius polygamia pariter innodare non perhorrescant. Age vero quam gravia, quam nullo pacto ferenda ex his Matrimoniis mala oriantur. Si enim ad quamcumque Matrimonii suspicionem summovendam, Virum seorsim a Muliere vivere contingat, sublata est illico individua vitæ consuetudo, & contemptum est verbum Domini: *Adhærebit Homo Uxori suæ, & erunt duo in carne una* -- Sin hæc vitæ consuetudo servetur, nemo est, qui illam criminis non arguat, & utpote detestabilem, in scandali materiam non traducat. Neque illata per scandalum dispendia rependit subsecuta celebratio occulti Matrimonii, quod in tenebris delitescit, & ab omnibus ignoratur.

Leviora quoque damna non sunt, quæ susceptæ Proli irrogantur. Sæpe enim contigit, illam a Parentibus, & a Matre præsertim amotam, nec pie, nec liberaliter institui; sed incertis fortunæ casibus objectam relinqui, nisi etiam Parentes ipsi contra naturæ leges, auso nefario illius vitæ insidientur. Ubi vero tam immane facinus Parentes deterreat, illusque ad sobolem alendam, instituendamque humanitas ipsa compellat; alia imminet Liberis susceptis ex occulto Matrimonio lugenda Avitarum facultatum, & Bonorum jactura, pro quorum possessione assequenda, quamvis clament jura sanguinis, illis tamen careant necesse est propter occulta Parentum Matrimonia, & ademptam legitimitatis, & Filiationis probationem. Huic etiam malorum origini sunt referenda ipsa quoque secreta Matrimonia contracta a Filiisfamilias contra Patris juste dissentientis voluntatem; ex quibus quam gravia incommoda exoriri soleant, nemini latet. Quid plura? Adeo invaluit malitia, ut quandoque in Minoribus Ordinibus constituti Pensione, & Beneficia, ad Divinum Cultum, & Ecclesiastica munia instituta, etiam post initum clam Matrimonium retinuerint, sibique de mammona iniquitatis loculos miserrime comparaverint.

Deflenda hæc igitur potius uberibus lacrymis, quam latiore calamo explicanda malorum congeries, cum ex hac Apostolicæ Sedis specula omnes sibi vindicet nostræ vigilantiæ curas, temperare non possumus, quin Vos ipsos, Venerab. Fratres, in partem nostræ sollicitudinis evocantes, vestram pietatem, & zelum excitemus ad custodiendas vigilias noctis super Grege vobis credito, quem luctuosa horum temporum conditio in discrimen adducit. Primum itaque periculi non infrequens occasio Vos reddat difficiliores ad remittendum Publi-

catio-

Pont. cationes, a quibus contracturi Matrimonium sæpe per malitiosam suggestionem petunt dispensari. Quam caute, solerterque oporteat ea in re Episcopos versari; non obscura Vobis a Conc. Trid. exhibentur argumenta. Si enim (ait eadem Sancta Synodus) probabilis fuerit suspicio, Matrimonium malitiose impedire posse, si præcesserint Denuntiationes; tunc vel una tantum Denuntiatio fiat, vel saltem Parocho, & duobus Testibus præsentibus Matrimonium celebretur, & deinde ante illius consummationem Denuntiationes in Ecclesia fiant, ut si aliqua subsunt impedimenta, facilius detegantur. Præterea licet Episcopo relictum sit omnimode super Denuntiationibus dispensare, hæc tamen facultas, non a sola Dispensantis voluntate pendet, sed a Tridentino coercetur arctis prudentiæ, discretique arbitrii legibus; quod idem est, ac legitimam causam dispensationis requirere. Anno A. II. 1741

Parem quoque, imo fortasse majorem vigilantiam necesse est a Vobis adhiberi, ne post remissas Denunciationes celebretur Matrimonium coram Parocho, vel alio Sacerdote ab ipso Parocho, vel a Vobis deputato, præsentibus duobus, vel tribus Testibus confidentibus, ne ulla celebrationis notitia, vel rumor oriantur. Id enim ut ad præscriptum Sacrorum Canonum licite fieri possit, non satis est obvia quævis, & vulgaris causa, sed gravis, urgens, urgentissima requiritur. A Sacro Nostræ Pœnitentiariæ Tribunali, eo potissimum casu fit potestas ita celebrandi Matrimonium, quo Vir, sive Fœmina in figura Matrimonii publice degentes, & de quibus nulla viget criminis suspicio, in occulto tamen Concubinatu perseverent; Facile enim quisque conjiciet, quam absonum esset, eos, a statu damnationis per gratiam Sacramenti revocandos, ad publice contrahendum Matrimonium præviis Denunciationibus compelli. Hanc vero praxim Vobis duximus proponendam, non quia Dispensatio præmisso casui solum congruat, cum alii similes, & fortasse urgentiores esse possint, in quibus dispensari expediat; sed quia Vestri pastoralis Officii partes versari debent in sedulo investiganda, legitima, & urgenti Causa Dispensationis, ne Matrimonia occulte celebrata luctuosos habeant exitus, quos intimo cordis mœrore recensuimus.

Hunc porro in scopum Vos hortamur, & impense admonemus, ut Personarum Matrimonium secreto contrahere petentium, diligens a Vobis fiat Inquisitio; An scilicet ejus qualitatis, gradus, & conditionis sint, quæ id probe exposcant; An sint sui, vel alieni juris; An Filiifamilias, quorum nuptiæ Patri juste dissentienti sint visæ; ab Episcopali etenim, quod geritis, munere nimium esset alienum, facilem præberi filio inobedientiæ occasionem: An res sit de Personis Ecclesiasticis, licet in Minoribus Ordinibus constitutis, Pensiones, & Beneficia Ecclesiastica obtinentibus, ut detestabilis illorum retentio in statu Uxorato congruis remediis postea compescatur. Potissimum vero curet Vestra sollicitudo, antequam secreti Matrimonii licentia concedatur, quod Contrahentes clara, & indubia, & a quavis fraude immunia exhibeant documenta status liberi, ad avertendum ab iis, qui improbi sunt ingenii, polygamiæ periculum.

Quod attinet ad Ministrum secreti Matrimonii, volumus ad id munus deputari Parochum alterius ex Contrahentibus, quem notitia Personarum, experientia, & diuturnus rerum usus quovis Sacerdote extraneo periciorem effecisse præsumuntur. Si quæ tam Vobis occurrant circumstantiæ, quæ alium Sacerdotem loco Parochi exposcere videantur; gravi impellente causa, is Sacerdos, a Vobis eligatur, qui probitate, & doctrina, & obeundi muneris peritia commendetur; Uni tamen, aut alteri Sacramenti Ministro a Vobis deputando districte præcipiatur, ne Matrimonio intersit, nisi prius paterna charitate Conjuges in Domino monuerit quamprimum oportere Sacro Baptismatis lavacro; ac Christo Judici districtam reddituros esse rationem, nisi filios ut legitimos agnoverint, eosque pietate, bonisque moribus imbuerint, & frui patientur Bonis temporalibus, a Majoribus in supremis tabulis relictis, vel provida legum auctoritate delatis.

PONT. A. II. Celebrato autem Matrimonio, indilate a Parocho, vel alio Sacerdote, coram quo initum est, exhibeatur Episcopo illius scriptum documentum, cum nota loci, & temporis, Testiumque, qui celebrationi interfuerunt. Vestrum erit postea diligenter incumbere, quod ad perennem gestæ rei memoriam præfatum documentum fideliter transcribatur in Libro prorsus distincto ab altero, in quo Matrimonia publice contracta de more adnotantur. Hujusmodi Liber pro Matrimoniis secretis apposite compactus, clausus, & Sigillis obsignatus, in vestra Episcopali Cancellaria caute erit custodiendus: Et eo tantum casu resignari, & aperiri vestra accedente licentia patiemini, quo alia id genus Matrimonia describi oporteat, vel id sibi vindicet Justitiæ administrandæ necessitas, vel demum aliquod documentum ab eo exposcant verum interesse habentes, quibus probationum aliunde petendarum non suppetit copia; Sedulo tamen animadvertentes, quod, re absoluta denuo claudatur, & Sigillis, ut antea, obsignetur. Fides, seu Attestationes clam celebrati Matrimonii a Parocho, vel Sacerdote, qui vices Parochi gessit, exarandæ, Vobisque exhibendæ, transcribatur in dicto Libro, prout jacent de verbo ad verbum a Persona a Vobis deputanda, quæ apud omnes integritates, probatique nominis luculentum habeat testimonium. Fides vero, & Attestationes ipsæ in secretiori loco sartæ, tectæque a Vobis serventur. ANNO 1742.

Quod si ex occulto hujusmodi Matrimonio Prolem nasci contingat, eadem mundetur salutari Aqua Baptismi in Ecclesia, in qua aliis Infantibus hoc Sacramentum indistincte confertur. Et quia ad operiendum clam initum Matrimonium, facile est in Libro Baptizatorum nullam fieri mentionem Parentum, & eorum Nomina consulto reticeri; Volumus, ac expresse mandamus, quod a Patre Baptizati, eoque defuncto, ab illius Matre suscepta Proles vobis denuncietur; dictaque Denuntiatio fiat vel immediate per Parentes ipsius, vel per literas eorum charactere exaratas, vel per fide dignam Personam ab ipsis Parentibus designatam, ut certo, & clare Vobis constet, quod Proles tali loco, & tempore, vel reticitis, vel falso expressis nominibus Parentum baptizata, est legitima, licet occulti Matrimonii fœdere procreata. Quæ sane omnia cum Vobis innotuerint, ne illorum excidat memoria, in Libro fideliter describentur ab eo, cui facta a Vobis est potestas adnotandi Matrimonia occulte celebrata. Liber, in quem Baptizatorum, ac utriusque Parentis nomina referentur, quamvis distingui debeat ab altero Matrimoniorum; Eadem tamen diligentia, iisdemque cautelis in Cancellaria Episcopali clausus, & sigillis obsignatus, erit custodiendus, prout Librum Matrimoniorum caute custodiri supra mandavimus.

Quia vero nonnulli deesse non possunt, qui propriæ conscientiæ vocibus obsurdescant, & nostris hisce mandatis parere negligant; debita pœnarum distinctione pro modo culpæ a Vobis puniantur. Quinimmo cum satis Nobis experientia compertum sit, in hujusmodi negotiis homines, in terram oculos declinantes, ob humanos respectus tardiores effici, & a recte agendi semita revocari: Mandamus idcirco, Matrimonia occulta a Vobis evulgari, & nota fieri si certo Vobis constiterit, ex aliquo Matrimonio occulto procreatam fuisse Sobolem, & baptizatam suppressis Parentum nominibus, nulla præsita Vobis notitia, ut par erat, ab illius Parentibus intra triginta dies a Nativitate numerandos.

Ne autem Contumaces, & Inobedientes violatæ fidei, proditique Secreti Pastores suos insimulent; sedulo a Vobis curandum est, ut a Parocho, vel alio Sacerdote pro secreta celebratione Matrimonii a Vobis deputando, Conjuges clare, & aperte moneantur, ea lege, & pacto illis permitti Secreti Matrimonii celebrationem; ut Soboles inde procreata non solum regeneretur Sacro Baptismate, sed post Baptisma denuncietur Episcopo cum nota loci, & temporis administrati Sacramenti, ac sincera indicatione Parentum, a quibus ortum habuit,

Pont. A. II. buit, quemadmodum supra præmissum est: Alioquin Matrimonium licet contractum data per Episcopum Secreti fide, in lucem proferetur in gratiam Filiorum, & ad propulsandam ab illis gravem, nulloque pacto ferendam jacturam. Volumus denique, ac mandamus, Fides, seu attestationes Matrimonii clam initi, & Sobolis ex eo procreatæ, excerptas ex dictis Libris, modo, quo dictum est, apud Vos caute custodiendis tantam promereri fidem, quantam sibi alii Libri Parochiales Baptismatis, & Matrimonii vindicare consueverunt. Anno 1741

Hæc a Vobis, Ven. Fratres, in hac temporum calamitate observari enixe præcipimus ad communem Animarum salutem, & ad præsidium Ecclesiasticæ disciplinæ, propter invalescentem hominum malitiam nova semper detrimenta vel patientis, vel reformidantis. Ceterum nostris hisce literis sublata eat validiora remedia, quæ huic malo, in diem ingruenti, consona dignosce prudentia vestra, ad Pastorale officium cumulate obeundum. Vobis interea paternæ charitatis, & benevolentiæ testem, Apostolicam Benedictionem impertimur.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem die 17. Novembris 1741. Pontificatus Nostri Anno Secundo.

Pont. A. II. Anno 1742

NUM. XVI.

CLAUSURA MONASTERIORUM

Quorumcumque Virorum Regularium asseritur sublata quibuslibet dispensandi facultate.

BENEDICTUS PP. XIV.

Ad Perpetuam Rei Memoriam.

REGULARIS disciplinæ observantiam ante etiam, quam, & Generalium ac Particularium alicujus Nationis, aut Provinciæ Conciliorum decretis confirmaretur, & Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum legibus sanctionibusque præscriberetur, quoad vetitum Mulieribus quibuscumque, etiam consanguineis intra quorumcumque religiosorum Virorum Clausuram ingressum tam integerrime custoditam fuisse constat; ut, ne dum fœminis quibuscumque, sed masculis quoque, non tam ad Monasteriorum claustra seu septa, quam ad ipsa eorumdem Monasteriorum Oratoria & Ecclesias nullus pateret aditus & accessus; quin imo sub gravissimis pœnis fuerit interdictus; ne scilicet, ut inquit S. Gregorius PP. I. Prædecessor noster, in Servorum Dei secessibus occasio præbeatur popularibus conventibus; & simpliciores ex hoc animas plerumque, quod absit, in scandalum trahat. Hujusmodi autem regularis disciplinæ observantia, etsi pro temporum varietate ac necessitate tot tantasque subiit vices, ut idem Prædecessores nostri aditum & accessum ad publicas Monasteriorum Ecclesias dumtaxat sive masculis, sive fœminis Sacrosanctum Missæ Sacrificium audiendi, Prædicationibus Verbi Dei interessendi, & Sacramentum Sanctissimæ Eucharistiæ sumendi, ac peccata sua confitendi causa, sine tamen Parochorum præjudicio, interdum concesserint; vicissim tamen ipsi Prædecessores nostri tam ante Concilii Tridentini decreta, quam post eorumdem decretorum promulgationem, denuntiationemque providis saluberrimisque constitutionibus sub pœna etiam excommunicationis latæ sententiæ fœminis quibuscumque aditum ingressumque hujusmodi intra Monasteriorum clausuram interdixerunt. Quoniam autem, sicut dolentes accepimus, alii quidem Apo-

stolicas

PONT. A. II. ANNO 1742. stolicas leges ac præcepta hujusmodi vel ausu temerario parvipendentes, vel ad eorum arbitrium interpretantes, fœminis quibuscumque aditum ingressumque tam manifeste ac tanta solemnitate vetitum permittunt; alii vero privilegia, indulta, prærogativas, facultates, licentias, & alias quocumque pacto excogitatas concessiones sibi sive a jure, sive ab homine factas & impertitas, seu facta & impertita, ac quorumcumque munerum, dignitatum, ac præeminentiarum ratione debitas seu debita, arrogantes, prætendentes, obtendentesque, fœminas quaslibet intra Monasteriorum claustra, septa, cænacula, cubicula, aliasque officinas aut admitti ac recipi sinunt mandantque, aut una secum ducunt; alii denique sub pietatis ac religionis prætextu, cum supplicationes sive cum Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento, sive cum sacris Sanctorumque Reliquiis, Statuis, & Imaginibus per claustra, septa & alia Monasteriorum loca de more, ut asserunt, habentur, sine ullo prorsus discrimine masculos & fœminas supplicationes hujusmodi per eadem loca sequi & comitari licitum, quin imo, ut Indulgentias lucrari valeant, necessarium esse obtendunt: Hinc est, quod Nos, qui dum in minoribus essemus, quamplurimos hujusmodi abusus compertos habebamus, in hac sublimi Sacrosanctæ Apostolatus specula constituti, non tam assiduis nonnullorum aliarum Ecclesiarum Antistitum documentis, quam justis etiam Superiorum, aliorumque Virorum ex religiosis Ordinibus Dei honorem & instituti sui disciplinam zelantium expostulationibus de antedictis similibusque abusibus in dies admonemur, ut opportunum ac salutare iisdem abusibus tollendis, quantum cum Domino possumus, remedium afferamus; auctoritate Apostolica, tenore præsentium primum quidem omnes & singulas Constitutiones Sanctionesque a Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris tam ante, quam post Concilii Tridentini decreta super Clausura Monasteriorum quorumcumque religiosorum Virorum editas renovamus, & confirmamus; nec non imposterum ab omnibus & singulis, ad quos spectat, & in futurum spectabit, sub iisdem pœnis in Constitutionibus Sanctionibusque eorumdem Prædecessorum nostrorum Romanorum Pontificum, & decretis ejusdem Concilii Tridentini contentis inviolabiliter observandas esse statuimus, decernimus, præcipimus, atque mandamus. Deinde motu proprio & ex certa scientia ac matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine earumdem præsentium tenore omnia, & singula indulta, privilegia, prærogativas, facultates, licentias, & quocumque alio pacto nuncupatas concessiones omnibus & singulis quibuscumque Ecclesiasticis personis quacumque auctoritate, dignitate, honore, præeminentia ac jurisdictione fungentibus, etiam Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, sive singulis, sive eorumdem Cardinalium Congregationibus, etiam de Latere Legatis, sive qui Provinciis & Legationibus Status nostri Ecclesiastici pro tempore præsunt, sive quos ad Charissimos in Christo Filios nostros Romanorum Regem in Imperatorem pro tempore eligendum, vel electum, Reges & Reginas illustres, aliasque summas Potestates, prout rerum conditio postulaverit, mitti & ablegari contigerit; sive qui, licet aliarum insignium Ecclesiarum Antistites, tamen tamquam Apostolicæ hujus S. Sedis Legati de Latere alias nuncupati & habiti sunt, & fortasse habentur, aut haberi & esse prætendunt, & in posterum habendi sunt; sive Ordinarii, sive Extraordinarii nostri & ejusdem Apostolicæ Sedis ubicumque etiam ad ipsos Imperatorem, & Reges, ac summas Potestates Nuntii, sive Inter-Nuntii resident; ac demum quibuscumque aliis quocumque nomine & expressione nuncupatis personis quocumque tempore a quibusvis, etiam ab ipsis Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris quacumque de causa, occasione, titulo, colore, & prætextu per quascumque Apostolicas, sive in simili forma Brevis, sive sub Plumbo expeditas literas sub quibuscumque verborum formis facta, data, concessa & impertita sive factas, datas, concessas, & impertitas super hujusmodi accessu & ingressu revocamus, abolemus, annullamus atque irritamus, nec non a datarum

earum-

Pont. A. II. Anno 1742.

earumdem præsentium die revocata, abolita, annullata & irrita, ac nullius prorsus momenti ac vigoris esse, & fore, neminique cuilibet quocumque tempore suffragari statuimus, decernimus, & declaramus quemlibet omnium antedictorum, etiam speciali mentione dignorum quacumque facultate hujusmodi temere uti audentem ipso facto absque ulla alia declaratione pœnas & Ecclesiasticas censuras, a quibus, præter quam a Nobis, & pro tempore existente Romano Pontifice, nisi in Mortis articulo, absolvi possit, incurri & incursum esse, licentiamque hujusmodi cuicumque concessam nullo modo suffragari, atque nullius momenti, perinde, ac si minime concessa fuisset, ipso facto fore, & haberi, ac pœnas & censuras Ecclesiasticas ipso etiam facto, ut præmittitur, per contrafacientem incurri & incursas esse. Decernentes easdem præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, etiam ex eo quod quicumque in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes cujusvis status, gradus, ordinis, præeminentiæ & dignitatis existant, seu alias specifica & individua mentione & expressione digni illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati & auditi, causæque, propter quas præsentes emanarint, sufficienter adductæ, verificatæ, & justificatæ non fuerint, aut ex alia qualibet etiam quantumvis juridica & privilegiata causa, colore, prætextu & capite, etiam in corpore juris clauso, etiam enormis enormissimæ & totalis læsionis, nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel interesse habentium consensus, aliove quomodolibet, etiam quantumvis magno & substantiali, ac incogitato & inexcogitabilis, individuamque expressionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in controversiam vocari, aut ad terminos Juris reduci, seu adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu scientia, & potestatis plenitudine paribus concesso vel emanato quempiam in judicio, vel extra illud uti, seu se juvare ullo modo posse; sed ipsas præsentes literas semper firmas validas & efficaces existere & fore, suosque plenarios & integros effectus sortiri & obtinere, ac ab illis, ad quos spectat, & pro tempore quandocumque spectabit inviolabiliter & inconcusse observari; sicque, & non aliter in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, & Sedis prædictæ Nuntios, aliosve quoslibet quacumque præeminentia & potestate fungentes, & functuros, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari & definiri debere, ac irritum & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus præmissis, ac quatenus opus sit, nostra, & Cancellariæ Apostolicæ regula de jure quæsito non tollendo, aliisque Constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis, necnon quibusvis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, ac usibus & stylis, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis & literis Apostolicis prædictis, aliisque quibuslibet personis, etiam quacumque Ecclesiastica vel mundana dignitate fulgentibus, & alias quomodolibet qualificatis, ac specialem expressionem requirentibus sub quibuscumque verborum tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam motu, scientia & potestatis plenitudine similibus, ac consistorialiter, & alias quomodolibet in contrarium præmissorum concessis, editis, factis, ac pluries iteratis, & quantiscumque vicibus approbatis, confirmatis & innovatis. Quibus omnibus & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio

seu

seu quævis alia expresso habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata exprimerentur & insererentur, præsentibus pro plene & sufficienter expressis & insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, ac derogatum esse volumus, cæterisque contrariis quibuscumque. Cæterum per præsentes non intendimus derogatum esse iis concessionibus, quæ ad favorem quarumcumque Nobilium fœminarum ex eo, quod sive earumdem Majores, ac pro tempore existentes de familia fuerint & habeantur Fundatores, vel insignes Benefactores illius Monasterii, intra cujus clausttra vel septa fœminas etiam de familia ingredi vel concessum, vel cautum esse sibi voluerunt, & de concessione hujusmodi confirmationem ab Apostolica hac Sancta Sede obtinuerunt; sive fœminæ hujusmodi sint Consanguineæ & Affines eorum, qui sunt Domini in Temporalibus locorum, in quibus Monasteria sita reperiuntur, & quacumque legitima tituli vel consuetudinis causa & occasione ingressu hujusmodi de præsenti gaudent, factæ & impertitæ fuerunt; dummodo concessiones hujusmodi per Apostolicas in simili forma Brevis, vel sub Plumbo desuper expeditas literas dumtaxat, & non aliter omnino factas & impertitas fuisse prius Ordinariis locorum Antistibus vel Præsulibus per legitima & authentica documenta constare fecerint; & dummodo nec vagandi, nec otiandi, nec comedendi cænandique, nec per ambulacra, cubicula, cænacula, aliaque loca & officinas discurrendi causa, sed ad Ecclesias accedendi, Sacrosanctum Missæ Sacrificium audiendi, aliaque erga Deum pietatis officia & opera exercendi studio ingrediantur; & dummodo de earum adventu & ingressu interdiu & opportune faciendo Superiores pro tempore existentes prius certiores fiant, ad hoc, ut absque fratrum incommodo & offensione, recto tramite ad Ecclesiam pergatur, & alia de jure servanda serventur. Volumus autem, ut earumdem præsentium literarum transumptis seu exemplis, etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & Sigillo personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides in judicio & extra illud ubique locorum habeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die tertia Januarii millesimo septingentesimo quadragesimo secundo Pontificatus Nostri Anno Secundo.

D. Card. Passioneus.

Publicat. die IV. Januarii ejusdem Anni.

PONT. A. II. ANNO 1742

NUM. XVII.

DE CLAUSURA MONIALIUM

Confirmantur Sanctiones Ecclesiasticæ antea editæ: Revocantur facultates extraordinariæ permittendi ingressum, & egressum e Monasteriis.

BENEDICTUS PP. XIV.

Ad Perpetuam Rei Memoriam.

SALUTARE in Catholica Ecclesia institutum ab ipsa antiquitate susceptum ac tanta cum solicitudine & pastorali zelo custoditum, ut flos ille Ecclesiastici germinis, decus atque ornamentum gratiæ spiritualis, læta indoles, laudis & honoris opus integrum, atque incorruptum, Dei imago respondens

Pont. dens ad sanctimoniam Domini, illustrior portio gregis Christi, sacræ Virgines, Anno quarum, quo sublimior gloria est, major & cura est, intra Monasteriorum A. II. septa & claustra vigili, solicitaque custodia servarentur, tam ante, quam post 1742 Tridentinæ Synodi Decreta Romani Pontifices prædecessores nostri tot sanctissimis Legibus, & initis Apostolicæ providentiæ, caritatisque consiliis communire & confirmare studuerunt, ut quæ se Christo dicaverint, & a carnali concupiscentia recedentes, tam carne, quam mente se Deo voverint, consumment opus suum magno præmio destinatum. Quoniam autem, etsi providas hujusmodi Sanctiones Constitutionesque, si ea, qua decet, regularis disciplinæ observantia custodirentur, satis esse scimus, ut Virgines, ea quæ Cœlestis earumdem Sponsi Jesu Christi sunt, cogitantes, sint sanctæ, & corpore, & spiritu; longa tamen experientia edocti, & assiduis Venerabilium Fratrum aliarum Ecclesiarum Antistitum querelis admoniti, supremas Apostolicæ auctoritatis, providentiæque partes requiri, ut abusibus quamplurimis ex nimia quorumcumque, aut sibi quocumque pacto arrogantium, aut prætendentium, aut obtendentium facultatem alias sibi quomodolibet sive a jure, sive ab homine concessam, vel demandatorum munerum ratione debitam esse, ut sive ipsi, sive alii ingredi clausuram Monialium, aut ipsæ Moniales e clausura ob quamcumque etiam non legitimas causas egredi, & extra clausuram hujusmodi commorari possint, licentiam concedendi indulgentia sensim invectis opportune occurrantur: Hinc est, quod Nos pro suprema omnium Christifidelium procuratione imbecillitati nostræ in universalis Orthodoxæ Ecclesiæ regimine divinitus imposita opportunum abusibus hujusmodi remedium, quantum cum Domino possumus, adhibere satagentes, Auctoritate Apostolica, tenore præsentium, omnes, & singulas Constitutiones a Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris tam ante, quam post Concilii Tridentini Decreta super clausura Monialium editas renovamus, & confirmamus, necnon imposterum ab omnibus, & singulis, ad quos spectat, & in futurum spectabit, sub iisdem pœnis in Constitutionibus eorumdem Prædecessorum nostrorum Romanorum Pontificum, & Decretis Concilii Tridentini præfati contentis inviolabiliter observandas esse statuimus, decernimus, præcipimus, atque mandamus. Præterea motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine earumdem præsentium tenore, omnia, & singula indulta, privilegia, prærogativas, facultates, licentias, & quocumque alio pacto nuncupatas concessiones omnibus, & singulis quibuscumque Ecclesiasticis personis, quacumque auctoritate, dignitate, honore, præminentia, ac jurisdictione fungentibus, etiam Venerabilibus Fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, sive singulis, sive eorumdem Cardinalium Congregationibus, etiam de Latere Legatis, sive qui Provinciis, & Legationibus Status Nostri Ecclesiastici pro tempore præsunt, sive quos ad Carissimos in Christo Filios nostros Romanorum Regem in Imperatorem pro tempore eligendum, vel electum, Reges, & Reginas illustres, aliasque Summas Potestates, prout rerum conditio postulaverit, mitti & ablegari contigerit, sive qui licet, aliarum insignium Ecclesiarum Antistites, tamen tamquam Apostolicæ hujus Sanctæ Sedis Legati de Latere alias nuncupati & habiti sunt, & fortasse habentur, aut haberi, & esse prætendunt, & imposterum habendi sunt, sive Ordinarii, sive Extraordinarii nostri, & ejusdem Apostolicæ Sedis ubicumque, etiam apud ipsos Imperatorem, & Reges, ac Summas Potestates Nuncii, sive Inter-Nuncii resident (exceptis dumtaxat locorum Ordinariis, iisque omnibus Superioribus, quibus tamquam Ordinariis, & ordinaria Jurisdictione utentibus Monialium Monasteria subjecta, & addita sunt,) in casibus tamen necessariis, & servatis aliis de jure servandis, & non aliter omnino, ac demum quibuscumque aliis quocumque nomine, & expressione nuncupatis personis quocumque tempore a quibusvis, etiam ab ipsis Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris quacumque de causa, occasione, titulo, colore,

PONT. A. II. lore, & pretextu per quascumque Apostolicas sive in simili forma Brevis, sive sub Plumbo expeditas Literas sub quibuscumque verborum formis facta, data, concessa, & impertita, sive factas, datas, concessas, & impertitas, super hujusmodi ingressu revocamus, abolemus, annullamus, atque irritamus, nec non a datarum earumdem præsentium die revocata, abolita, annullata, & irrita, ac nullius prorsus momenti, ac vigoris esse, & fore, neminique cuilibet quocumque tempore suffragari, ac quemlibet omnium antedictorum, etiam speciali mentione dignorum quacumque facultate hujusmodi sive pro se, sive pro aliis temere uti audentem, ipso facto absque ulla alia declaratione pœnas, & Ecclesiasticas censuras contra Violantes Clausuram Monialium inflictas, a quibus, præterquam a Nobis, & pro tempore existente Romano Pontifice, nisi in mortis articulo, absolvi possit, incurrere, & incursum esse; licentiamque hujusmodi concessam nullo modo suffragari, atque nullius momenti, perinde ac si minime concessa fuisset, ipso facto fore, & haberi, ac pœnas, & censuras Ecclesiasticas ipso etiam facto, ut præmittitur per contrafacientem incurri, & incursas esse statuimus, decernimus, ac declaramus. Decernentes easdem præsentes Literas, & in eis contenta quæcumque etiam ex eo, quod quicumque in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes cujusvis status, gradus, ordinis, præeminentiæ, & dignitatis existunt, seu alia specifica, & individua mentione, & expressione digni illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati, & auditi, causæque, propter quas præsentes emanarint, sufficienter adductæ, verificatæ, & justificatæ non fuerint, aut ex alia qualibet, etiam quantumvis juridica, & privilegiata causa, colore, prætextu, & capite, etiam in corpore juris clauso, etiam enormis enormissimæ, & totalis læsionis nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel interesse habentium consensus aliove quomodolibet, etiam quantumvis magno, & substantiali, ac incogitato, & inexcogitabili individuamque expressionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in controversiam vocari, aut ad terminos juris reduci, seu adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientia & potestatis plenitudine paribus concesso, vel emanato quempiam in judicio, vel extra illud uti, seu se juvare ullo modo posse; sed ipsas præsentes Literas semper firmas, validas, & efficaces existere & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab illis, ad quos spectat, & pro tempore quandocumque spectabit, inviolabiliter, & inconcusse observari: sicque, & non aliter in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Caussarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, & Sedis prædictæ Nuncios, aliosve quoslibet quacumque præeminentia & potestate fungentes functuros, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, ac irritum & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus præmissis, ac, quatenus opus sit nostra, & Cancellariæ Apostolicæ Regula *de jure quæsito non tollendo*, aliisque Constitutionibus Apostolicis, nec non quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, ac usibus & stylis etiam immemorabilibus; privilegiis quoque, indultis & Literis Apostolicis prædictis, aliisque quibuslibet personis etiam quacumque Ecclesiastica, vel mundana dignitate fungentibus, & alias quomodolibet qualificatis, ac specialem expressionem requirentibus sub quibuscumque verborum tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus efficacissimis, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis, etiam, motu, scientia & potestatis plenitudine similibus, ac consistorialiter, & ANNO 1742

ali s

Pont. alias quomodolibet in contrarium præmissorum concessis, editis, factis, ac plu- Anno ries iteratis, & quantiscumque vicibus approbatis, confirmatis, & innovatis.
A. II. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de il- 1742 lis eorumque totis temporibus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & in illis tradita, observata, exprimerentur & insererentur, præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ac derogatum esse volumus, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem ut earumdem præsentium Literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis manu alicujus Notarii publici suscriptis, & sigillo personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis eadem protinus fides in Judicio, & extra illud ubique locorum habeatur, quæ habeeetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die tertia Januarii milesimo septingentesimo quadragesimo secundo Pontificatus Nostri Anno Secundo.

D. Card. Passioneus.

Public. die IV. Januarii ejusdem Anni.

Pont. A. II. — Anno 1742

NUM. XVIII.

DE DOCTRINA CHRISTIANA

Populis tradenda; qua ratione, & Methodo Fidelium indigentiæ hac in re consulendum sit.

Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

ETSI minime Nobis dubitandum sit, omnes, quibus animarum cura credita est, Vosque præsertim, Ven. Fratres ad Apostolatus officium evectos, atque in Prælationis fastigio a Deo constitutos, in id potissimum sollicitudinem intendere, ut Christianus Populus cœlestis Doctrinæ pabulo enutritus, & rudimentis Fidei saluberrime instructus in semitam Mandatorum Domini, tacem Vobis præferentibus, feliciter dirigatur: temperare tamen non possumus, quin vos ipsos Nostræ Auctoritatis, ac Paternæ Dilectionis stimulis excitemus ad tam pium, tamque salutare Opus Doctrinæ Christianæ impensione cura provehendum, sublatis iis impedimentis, quæ animarum saluti adversantur.

Quia vero scientibus Legem loquimur, & vigiles Ecclesiarum hortamur Antistites; quibus nec Pietatis, nec alia sacrarum Literarum desunt præsidia; supervacaneum ducimus plurimis urgere argumentis, non satis esse ad cœlestem Beatitudinem assequendam confusim, & involute credere a Deo revelata, & ab Ecclesia Catholica proposita Mysteria; Sed hanc cœlestem Doctrinam divinitus traditam, & quæ ex auditu concipitur, Doctoris legitimi, ac fidelis mini-

PONT. ministerio ita esse accipiendam, ut sigillatim illius capita explicentur, & eorum aliqua necessitate *medii*, aliqua vero necessitate *præcepti* Fidelibus ad credendum proponantur. Præterea licet per Fidem justificari dicamur; cum ea sit humanæ salutis initium, & fundamentum; ad futuram tamen, quam inquirimus, Civitatem, ut pervenire aliquando mereamur, satis compertum est, solum Fidem non sufficere; Sed viam nosse, constanterque tenere oportere, nempe præcepta Dei, & Ecclesiæ, tum virtutes, quas persequi, tum vitia, quæ studiose declinare debemus. Quæ quidem omnia cum primis Catholicæ Fidei Rudimentis, sive *Doctrina*, ut ajunt, *Christiana*, continentur; Episcopalis muneris exigit ratio, ut illa in singulis Diœcesibus, & ubique locorum recte, atque ex ordine explicetur; nec posse Episcopos sine tacito conscientiæ convicio illam negligere, sed in hoc opus maxime necessarium omnem curam, & diligentiam conferre debere.

ANNO A. II. 1742.

Id tamen oneris non ita Episcopo impositum esse intelligimus, ut ipse per se Doctrinæ Christianæ semper intersit, pueros interroget, & Mysteria Fidei, quam profitemur, aperiat. Nimium quippe novimus, in Pastoralis sollicitudinis munere prægravari Apostolicæ servitutis sarcinam, ac plane intelleximus, cum Anconitanam primum, tum deinde Bononiensem Ecclesiam regeremus, multis, variisque curarum veluti fluctibus jactari Præsulem suo satis muneri facere cupientem. Id vero futurum affirmamus, si Episcopus, alieno etiam a Visitatione Diœcesi tempore, quandoque adsit ubi doctrina traditur Christiano homine digna; pueros, pusillasque de rebus antea auditis sciscitetur, ac Mysteria nostræ Religionis evolvat, & annunciet; Pastoris operam in maximam crediti sibi Gregis utilitatem cessuram, ejusdemque exemplum alios excitaturum ad Vineam Domini Sabaoth pro viribus excolendam.

Hanc administrandæ Ecclesiæ quasi legem sibi dixerunt, nedum veteres, sed recentiores etiam Præsules Beatorum Civium Albo adscripti; Carolus nempe Borromæus, Franciscus Salesius, Turribius, Alexander Sardi, quorum aliqui (ut literis consignatum est) cum gravioribus distenti, atque impediti curis, adesse coram non possent, operæ, ac diligentiæ suæ Vicarium aliquem ex Canonicis, aut ex Sacerdotibus designabant, qui, susceptis Pastoralis Ministerii partibus, Adolescentulos ad omnia Religionis Officia Fidei elementis informarent.

Optimum ergo, & ad profectum animarum maxime accommodatum erit Antistitis exemplum, si, quod antea dictum est, id omni tempore, præsertim vero dum obit Diœcesim, in singulis Parœciis impleverit. Sed ut quisque facile conjiciet, ad hoc vires ejus non suppetunt. Ideoque ut propositum assequatur, necesse est, diligentia, quanta potest maxima, curet, ne in aliis, quos tam laudabilis, tamque fructuosi operis Vicarios constituit, studium, ac sedulitas desideretur.

Duo potissimum onera a Tridentina Synodo Curatoribus animarum sunt imposita: alterum ut Festis diebus de rebus divinis sermonem ad populum habeant; alterum, ut pueros, & rudiores quosque Divinæ Legis, Fideique rudimentis informent. Si statis diebus eam Parochi concionem habebunt, quæ non persuasibilibus humanæ Sapientiæ verbis obstrepat auribus, sed captui Auditorum accommodata in eorum animos ostensione spiritus illabatur, si Mysterium aliquod annunciabunt, in primis vero quod eo tempore Ecclesia recolit, ea disserentes, quæ ad virtutem incitamento sint, & ad vitia fugienda, graviora præsertim, & quæ fœdius grassantur in Populo; si diebus ipsis (hoc enim pariter debent suo muneri) pueros tamquam infantes modo genitos nutriant Doctrinæ lacte, nunc hos, nunc illos interrogando, dubia, atque involuta explicando; Si demum cum Apostolo attendant lectioni, exhortationi, & doctrinæ, ut perfectus sit homo Dei, & ad omne opus bonum instructus: fas est credere, exitum optatis respondere posse, & Populum acceptabilem sectatorem bonorum Operum facile exiturum.

Ve-

Pont. A. II. — Anno 1742.

Verum satis experientia compertum est, imparem esse solius Parochi laborem; Cum nequeat unus omnes instruere, ubi Doctoris diligentiam numerus vincit. Quoties tamen Episcopus toto animo, ac studio in Ecclesiam sibi commissam incumbat, numquam necessariis, & opportunis destituetur auxiliis. Semper enim invenias, qui Tonsura initiari, qui per minorum, qui per sacrorum Ordinum gradus ad Sacerdotii fastigium promoveri, qui denique ad Ecclesiastica Beneficia etiam sibi munire studeant. Gravissimis idcirco verbis (& verbis facta respondeant) affirmet Episcopus, numquam se facturum, ut Tonsura inauguret grandiores ætate, aut Minores, præsertim vero Majores Ordines iis conferat, qui in tradenda Christiana Doctrina operam suam Parochis commodare neglexerint. Hunc porro Clericorum numerum idem Episcopus in singulas suas suæ Civitatis, & Diœcesis Parochias apte distribuat, & eorum aliquos determinatę Ecclesiæ adscribat. Denunciet præterea, ac fidem præstet, in conferendo Parochiarum, & aliorum Beneficiorum jure, plurimum apud se ponderis, & momenti habiturum studium, & diligentiam in hoc opus a Clericis collatam: atque ita re ipsa constabit, non Rectori tantum impositum esse docendi munus, sed plures illi præsto esse, ut omnes Officii sui numeros cumulate implere possit.

His accedit, Sacris Apostolicis Constitutionibus, & septima præsertim felic. record. Leonis X. Prædecessoris Nostri edita in Concilio Lateranensi, saluberrime cautum fuisse, ut tam Ludimagistri discipulos suos, quam Piæ Fœminæ Puellas instituentes, sana, & incorrupta Doctrina (Episcopo id potissimum urgente) tamquam pabulo vitæ nutriant, & confirment. Constat etiam, ipsum Episcopum posse, ac debere Sacris Oratoribus, quam diligentissime commendare, ut pro concione in Parentum aures, animosque ingerant, sua interesse Mysteriis nostræ Religionis susceptam prolem imbuere: & si ad id minus idonei fuerint, filios in Ecclesiam adduci opportere, in qua divinæ Legis præcepta explicantur. Pluribus itidem in locis pia, ac laudabilis, & ubi non sit recepta inducenda, consuetudo invaluit, Parocho idem munus persequenti auxilium ferant Laici tum viri, tum mulieres in Christiana institutione veluti adjutricem operam navantes, qui audiunt pueros, ac puellas Orationem Dominicam, Angelicam Salutationem, Symbolum Apostolorum, aliaque id genus memoriter pronunciantes. Alibi quoque Sodalitia erecta sunt, quorum Institutum nedum meritis laudibus cumulat san. mem. Pius V. in sua Constitutione, quæ incipit: *Ex debito*; sed in omnibus etiam Diœcesibus propagari enixe exposcit. Quæ quidem omnia in unum collecta, si sedulo perpendantur, certum omnibus, atque exploratum erit, ubi multa sit messis, paucos nequaquam esse Operarios, nec eos deesse, qui parvulis panem petentibus frangant.

Sed quia compertum est, non solum Adolescentulos, illosque qui confirmata sunt jam ætate in divinarum rerum ignoratione versari, sed etiam viros, ipsosque senes salutaris Doctrinæ, esse omnino expertes; Vel quia numquam illam perceperunt, vel jamdiu perceptam paulatim delevit oblivio: huic etiam malo provida Episcoporum occurret vigilantia, si operis suis Vicarios cogent, quæ parata sunt, remedia sedulo adhibere.

Ut autem ab iis, qui in prima sunt ætate sermo instituatur; ad Sacram Eucharistiam, & Confirmationem admitti plures postulant. Pauci enim enixam hanc voluntatem, ac fere impatiens studium non præseferunt. Moneat igitur Episcopus Parochos, eisque districte præcipiat, ne quis eorum sacrum Eucharistiæ Sacramentum administret, & *Schedulam*, ut ajunt, Confirmationis iis tradat, qui graviora Fidei, & Doctrinæ capita, & Sacramenti virtutem, & vim ignorent, vel quia parum in hoc Tyrocinio profecerunt, vel quia ea neglexerint audire, quæ ad hujusmodi Sacramenta pie, riteque suscipienda statis temporibus tradita sunt. Hoc sane pacto primæ ætati satis videri potest consultum.

Si

Si vero loquamur de Adolescentia, quoniam unusquisque proprium donum habet ex Deo, usu satis constat, alios Ecclesiasticæ, alios vero sæcularis vitæ rationem inhire. De primo hominum genere verba jam fecimus, cum de iis ageremus, qui Ordinibus initiari volunt. Id unum addi posse videtur, rem fore magni commodi, multæque utilitatis plenam, si qui se sistunt examini, eos Præsul potissimum interroget de iis, quibus Christiani hominis scientia continetur. Etenim magistra rerum experientia edocuit, ex his aliquos, tametsi latini sermonis nitore, & elegantia excultos, in scientiarum curriculo liberaliter institutos, & quæ ad Ordines pertinent apprime callentes, de Doctrina tamen Christiana percotanti parum, aut nihil apposite respondere.

Si autem ad eos, qui in sæculo degunt, mentis aciem convertimus, palam fit, illos ut plurimum sacri conjugii fœdera inhire. Verum ii Matrimonio jungendi non sunt, si Parochus, ut debet, prius interrogando deprehenderit Marem, seu Fœminam, quæ ad salutem necessaria sunt ignorare. Vix tantæ, ac tam luctuosæ ignorantiæ locum relinquet Episcopus, qui Pastores animarum admoneat officii sui, & huic si desint, negligentiæ repetat pœnas.

Omnes denique omnium ætatum, atque ordinum homines solent identidem sordes animæ Pœnitentiæ Sacramento detegere. Curabit itaque Episcopus, ut Sacerdos excipiens Confessiones fixum illud, immotumque animo semper habeat, invalidam esse Absolutionem Sacramentalem, quam quis ignoranti res necessarias necessitate *medii* impertitur, nec posse homines Deo per hujusmodi Sacramentum reconciliari, nisi prius excussa hujus ignorantiæ caligine, ad agnitionem Fidei educantur. Sedulo etiam animadvertet Confessarius, in aliud tempus rejiciendam esse Absolutionem illius, qui necessaria necessitate *præcepti* suo vitio nescit; & eo quandoque casu Pœnitentem absolvi posse, quo se vincibilis hujus ignorantiæ rem agnoscat, & accuset; ac intime dolens, tum a Deo veniam precetur, tum Confessario serio promittat, operam se impense daturum, qua Divinæ Gratiæ præsidio discat etiam necessaria necessitate *præcepti*.

Hanc profecto Christiani Populi instituendi rationem si Pastores sibi proposuerint, si eorum consilia, labores, & studia ad propositam methodum duxerint referenda; sperare fas est, Fide, & Opere Gregem ita in dies profecturum, ut coædificetur in habitaculum Dei in Spiritu Sancto.

At vero cum maximi momenti ea res sit, nullaque alia ad Dei gloriam, & ad animarum salutem utilius instituta, mirari nemo debet, quod plurima passim objiciantur impedimenta. Sitæ quandoque sunt in agro parvæ, humilesque Ecclesiæ, aliæ Parochiali proximæ, aliæ vero longo intervallo disjunctæ, ad quas diebus festis Patres familias una cum liberis accedunt Sacerdotem sacris operantem audituri; ex quo fit, ut suæ Parochiæ nunquam fere intersint, nec ullum de Mysteriis Fidei, de Præceptis, de Sacramentis verbum accipiant. Episcopus huic malo occurret, suamque objiciet auctoritatem. Et primo quidem quoad parvas Ecclesias Parochiali proximas, expressa lege caveatur, ne quis antea Sacrificium faciat, quam Parochus Missam celebraverit, sermonem habuerit, cæterasque sui muneris partes absolverit. Hoc enim pacto Ecclesia Parochialis confluentium Parochianorum numero celebrabitur. Quo vero ad parvas Ecclesias a Parochiali longe sepositas, cum difficile admodum sit, Parochianos ob locorum distantiam, longum iter, atque asperum, hyemali præsertim tempore, cum pluviæ inundant, Parochialem adire, ibique Divinis Officiis interesse, relicta Ecclesia proximiore; decernat Episcopus, gravibus etiam statutis pœnis, quod Sacerdotes ibi operantes Christianæ Doctrinæ summam Populo tradant, Divinamque Legem annuncient. Monendus tamen est Parochus, ne alienæ operæ nimium tribuat, sed videat ipse quo loco res sint, cum pueri Sacramentum Eucharistiæ, & Confirmationis, alii vero Matrimonii sibi administrari exposcant.

Præterea sua etiam Urbes habent impedimenta. Sæpe enim contingit, in aliis

Ecde-

Pont. A. II. Ecclesiis, ac præsertim Regularium, solemni ritu, magnaque Populi frequentia, Festum aliquem diem celebrari; ideoque si in Ecclesia Parochiali, summo mane, aut statim a prandio Cathechismus habeatur; aut nemo, aut pauci admodum sunt, qui eidem Cathechismo intersint, quique præscriptas horas non captentur. Sin vero captentur horæ Civitatis commodo magis appositæ, usu compertum est, Populum ad Ecclesiam confluere, in qua Festus dies agitur, & celebritate pompæ illectum, Doctrinam Christianam non sine gravi animæ detrimento deserere. In hoc articulo quia certa, & communis regula præscribi non potest, id totum relictum esse volumus Prudentiæ vigilis Ecclesiæ Antistitis, qui attenta loci, temporis, personarum qualitate, expensisque rerum omnium momentis ita studeat solemnes diei celebrationem cum Doctrina Christiana componere, ne alteri altera sit impedimento. Quod si Regulares, & Exempti contradixerint, & sanctum hoc Doctrinæ opus, licet, ab Episcopis prius admoniti, suis functionibus perturbare præsumpserint, Nostram locorum Ordinariis auctoritatem, qua potimur in exemptos, pollicemur, nec alia Pontificiæ vigilantiæ deerunt remedia, ne Parochiales Ecclesiæ debitis fraudentur obsequiis. Anno 1742

Plurimum quoque ad Christiani Populi institutionem conferre poterit, si Visitatores eligantur, quorum alii Civitatem, alii Diœcesim lustrantes, omnia sedulo inquirant, ut certior factus Episcopus, pro meritis cujusque Pastoris aut præmia decernat, aut pœnas.

Clementis Papæ VIII., aliorumque Prædecessorum nostrorum vestigiis inhærentes hortamur in Domino, & enixe commendamus, in Doctrina Christiana tradendo adhiberi libellum de Clementis ejusdem mandato a Cardinali Bellarmino conscriptum, mox in deputata Congregatione diligenter examinatum, & approbatum; ac denique ab eodem Clemente in lucem eo saluberrimo consilio edi jussum, ut unus deinceps, idemque modus in docendo, & discendo Christianam Doctrinam ab omnibus teneretur. Nihil hac uniformitate optabilius, nihil ad præcavendos, qui in multiplicem Catechismorum varietatem irrepere possent errores, conducibilius, atque opportunius. Sicubi vero contigat ob peculiares regionum necessitates alium quempiam adhiberi forte libellum; sedulo invigilandum erit, nequid illi contineat, nequid in eum umquam inducatur a Catholica veritate absonum. Curandum insuper, ut in eo fidei dogmata clare, & dilucide sint explicata, additis si quæ desunt necessariis, ac sublatis quæ redundant. Brevis enim, & univoca docendi methodus multum prodesse solet ad faciliorem interrogationem, cum quis periculum facit progressui puerorum. Complectatur Liber hujusmodi etiam Fidei, Spei, & Charitatis Actus, quos recte, scienterque compositos esse, minime dubitandum. Sed si aliter se res habeat, castigati emandato prælo donentur Actus prædicti paucis potius, quam multis verbis efferri gaudent; dum illis tamen tota vis, & natura explicetur. Et quia Christianam Religionem profitenti maxime necessaria est consuetudo, & exercitatio sæpius eliciendi dictos Actus; ideirco ne illorum usu circumscribatur angustis finibus, & exiguo numero a quibusdam singulis annis præfinito; Episcopus suæ non minus, quam alienæ salutis studiosus, provide statuat, ut in Parochiis tum Urbis, tum Diœcesis Rectores animarum post Missam Festo die celebratam, statim ante Aram provoluti, clara, & intelligibili voce dictos virtutum actus eliciant, & præire satagant Populo, verba ab ipsis prolata devote redditurο. Hoc enim pacto Fideles sensim illos memoriæ mandabunt, & assuescent nedum Festis, sed aliis etiam diebus in hac pia exercitatione versari.

Saluberrimas has erudiendi Gregis rationes, quas Vobis, Ven. Fratres, per hæc Apostolica scripta notas esse volumus, quisque Vestrum facile intelliget, consonas esse *Monitis nostris Pastoralibus* prælo jam demandatis, cum Sponsam Nostram Bononiensem Ecclesiam Paterna Charitate cominus amplecteremur; illasque

PONT. A. II. ANNO 1742

iasque praeterea ex Pontificiis Constitutionibus haustas esse, & Spectabilium Antistitum Testimonio, & exemplo comprobatas. Quia vero maximam inde utilitatem proficisci experimento cognovimus, quo majori possumus studio Vos hortamur, & admonemus, ac per Viscera Misericordiae Dei nostri enixe obtestamur, ut pro injuncto Vobis Pastoralis ministerii debito praemissorum executioni strenuo, constantique animo incumbatis: sedulo recogitantes, quidquid laboris, studii, ac vigilantiae in hunc scopum collatum fuerit, Deum omnium Bonorum Datorem uberi mercede retributurum, & Apostolicam benedictionem ex animo Vobis impertimur. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem die VII. Februarii MDCCXLII. Pontificatus Nostri Anno Secundo.

PONT. A. II. ANNO 1742

NUM. XIX.

DISPENSATIONUM

Matrimonialium causas veraciter exponendas, & ab Executoribus omnino verificandas esse statuitur.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad Perpetuam Rei Memoriam.

AD Apostolicae servitutis Nostrae ministerium pertinet sedula invigilare cura, ut dispensationes super gradibus affinitatis seu consanguinitatis, intra quos Matrimonia contrahi prohibentur, vel super aliis, a Sacris Canonibus statutis impedimentis, nisi ex debitis causis non concedantur, & omnia inde amoveantur, unde nota aliqua ab improbis aspergi possit nomini, ac decori Romanae Ecclesiae, cui licet immerito, Divina Benignitate praesidemus.

§. I. Sane quidem ad dispensationes obtinendas, ab iis, qui eas postulant, in supplici libello causae pro illis consequendis exprimi solent; quae si ejusmodi fuerint, ut juxta Canonicas Sanctiones, & prudens Ecclesiasticae Provisionis arbitrium locus ad dispensandum esse videatur, dispensatio concedi solet, ejusque executio ut plurimum committi; cui onus incumbit diligenter inquirere, an causae expositae veritate nitantur; ut, veris illis existentibus, gratia executioni demandetur; secus vero si causae nullatenus veritati contentaneae sint. Si autem contingant ob causas minime veras existentes, ut dispensatio executioni non tradatur, qui eam impetrarunt apud negotiorum Gestores, seu literarum Apostolicarum Expeditores conqueruntur; a quibus nonnunquam responderi solet, executionem perperam, & injuria denegatam fuisse, quia expressio causarum, earumque verificatio, in dispensationibus non est aliquid substantiale, sed formalitas quaedam, & Forensis styli consuetudo: quod non minus veritati adversatur, quam executionis ordinem, ac modum bene ac prudenter constitutum subvertit: cum expressio causarum, earumque verificatio ad substantiam & validitatem dispensationis pertineat, illisque deficientibus, gratia nulla, ac irrita sit, nullamque executionem mereatur.

§. II. Id autem, ut plurimum evenit in dispensationibus in quibus apponi solet clausula: *Et oratoribus vitae periculum immineret*: quae cum saepe in dispensationibus in primo, & secundo, vel in tertio gradu, & nonnullis aliis canonicis impedimentis sine ulla ratione, causa, & veritate expressa reperiantur; Ordinarii locorum, qui cautius, & accuratius se gerunt, nisi vitae periculum

 culum immineat dispensationem exequi recusant, alii vero, fortasse falso timore inducti, quod hujusmodi clausula sit mera formalitas, indulgentius quam necesse est procedentes, periculo vitæ neque argumentis probabilibus verificato eoque Oratoribus saltem verisimiliter imminere comperto, gratiam dispensationis exequuntur.

§. III. S. M. Predecessor Noster Pius Pp. V, in sua Constitutione previam motus proprii expedita, & pubblicata sub die quinta Decembris anno MDLXVI. cujus initium est: *Sicut accepimus*; decrevit, omnes, & singulos Procuratores tam Officii Sacræ Pœnitentiariæ, seu contradictorum, quam alios quoscumque Sollicitatores, & Scriptores, qui veritatem facti a narratione, quam ab ipsis Partibus habuerunt quoad substantialia, & qualitates necessario exprimendas, diversam faciunt, seu quoquo modo intervertunt, aut immutant, aut depravant & per subreptionem, & obreptionem gratias a Romanis Pontificibus extorquent, pœnam falsi incurrere, & ea puniri omnino debere.

§. IV. Hujusmodi autem Constitutio quamquam videatur pertinere dumtaxat ad Procuratores, Sollicitatores, & Scriptores Officii Sacræ Pœnitentiariæ, ubi per id temporis Matrimoniales Dispensationes etiam in foro externo concedi solebant, nihilominus pro Pastorali nostra, & Paterna cura ex alto Nobis commissa hortamur, monemus, ac præcipimus omnibus, & singulis negotiorum gestoribus, Procuratoribus, & Expeditoribus Literarum Apostolicarum, etiam Datariæ Nostræ, ut cum supplices preces pro aliqua Matrimoniali Dispensatione porrecturi sunt, id primum ante omnia agant, ut plenam atque exactam facti notitiam assequi curent, sciscitantes ab ipsis Oratoribus, an eæ, & illæ causæ adsint, ex quibus sciunt dispensationem concedi solere in hoc, vel illo gradu; deinde in supplici libello facti speciem nitide, ac sincere exponant; caveantque diligenter, ne illam aliquatenus in rebus substantialibus alterent, immutent, invertant, corrumpant, sed stricte adhæreant iis, quæ ab Oratoribus sibi exposita fuerunt; & multo magis abstineant, ne quid falsi, aut ficti proprio ingenio inventum, vel excogitatum, ad gratiam dispensationis facilius obtinendam, in precibus obtrudant; demum, præ oculis habentes, se operam suam in Ecclesiasticis negotiis in hac Alma Urbe exhibere, ubi Cathedra veritatis est, ipsam solam ament, & sectentur veritatem, non lucrum, aut gratiam, & favorem supplicantium; diligenterque videant, ne mendacii, aut erroris merito argui, cum animæ suæ detrimento, possint, falso, & perperam asserentes, causas, earumque verificationes, ex provida Nostrorum Prædecessorum dispositione in hujusmodi gratiis ad Ecclesiasticæ disciplinæ vigorem, & Canonicarum legum; & Apostolicarum Constitutionum voluntatem servandam, apponi & respective demandari solitas, vanas, & superfluas esse, & tamquam inanes Curiæ formalitates, parvi ac nihili esse faciendas.

§. V. Præterea hujusmodi graves abusus, quibus honor, & decus hujus Almæ Urbis dehonestatur, & Sedis Apostolicæ splendori, ac dignitati officitur penitus abolere cupientes motu proprio, & certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine præfatam Constitutionem S. Mem. Pii V. Prædecessoris Nostri extendimus, dilatamus, ac producimus ad omnes prædictos negotiorum Gestores, Procuratores, & Expeditores literarum Apostolicarum, cujuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis, & quocumque indulto privilegio & dignitate munitos; & quatenus opus sit, eam de novo ferimus, statuimus, & innovamus; volentes, ac decernentes, ut omnibus superius expressis casibus pœna falsi contra Delinquentes locum habeat, sine tamen præjudicio obligationis refundendi expensas Oratoribus, qui ob illorum culpam ejusmodi dispensationes, quæ executioni demandari nequeunt, obtinuerunt.

§. VI. Denique omnes, & singulos Venerabiles Fratres Archiepiscopos, Episcopos, & locorum Ordinarios, cæterosque Executores literarum Apostolicarum, quibus hujusmodi Dispensationum exequutio committi solet, enixe rogamus,

PONT. gamus, & obsecramus, ut sedulo, ac diligenter attendant prius quam Dispensationis gratiam exequantur, an causæ in Apostolicis literis expressæ, & quarum verificatio eorum curæ, & vigilantiæ a Sede Apostolica commissa est, veræ ne, an secus existant, an potius Sedi Apostolicæ falsum expositum & veritas reticita fuerit; qua super re eorum conscientiam oneramus. ANNO 1742

A. II.

§. VII. Et quoniam in iisdem Apostolicis literis super Dispensationibus in gradibus prohibitis, aliisque præfatis impedimentis nonnulla observata sunt, quæ negotium Executoribus quandoque exhibere, & scrupulos eorum animis ingerere solent, Apostolicæ Nostræ sollicitudinis erit, ea dilucidius, & apertius in iisdem dispensationem literis Apostolicis exponere, ac declarare, ut omni dubitatione sublata, & causis coram Executore hujusmodi probationum genere probatis, quo de illarum veritate moraliter certus reddatur, Apostolicæ literæ Matrimonialium Dispensationum sine ulla hæsitatione ad debitam executionem deduci possint.

§. VIII. Mandamus quoque, & injungimus dilecto Filio Nostro Pompejo Tituli S. Eusebii S. R. E. Presbytero Cardinali Aldrovando nuncupato pro-Datario Nostro, ejusdem Successoribus Datariæ Apostolicæ pro-Datariis seu Datariis pro tempore existentibus, ut in præmissis reos, & culpabiles repertos, pœna falsi, ut præfertur, puniat, cum potestate citandi, etiam per edictum, constituto summarie de non tuto accessu, aliaque dicendi, & faciendi in præmissis necessaria, seu quomodolibet opportuna. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, statutis, & consuetudinibus, & quibusvis indultis & privilegiis, quibuscumque personis etiam speciali mentione dignis, datis & concessis cæterisque contrariis, quibuscumque.

§. IX. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam Nostri Decreti, constitutionis, monitionis, mandati, ac voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contrahire; si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem Omnipotentis Dei ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem, quinto Kal. Martias Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo primo, Pontificatus nostri Anno II.

D Card. Passioneus.

X. Sub-Datarius.

VISA DE CURIA

N. Antonellus.

J. B. Eugenius.

Loco ✠ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

Public. die X. Martii ejusdem Anni.

NUM.

NUM. XX.

DE APPELLATIONIBUS,

Et Inhibitionibus concedendis, vel negandis.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad Perpetuam Rei Memoriam.

AD militantis Ecclesiæ regimen nullo meritorum Nostrorum suffragio, sed imperscrutabilis consilii altitudine evocati, inter graves curas, quas assidue pro Nostro munere sustinemus, postrema illa non est, in quam totis viribus Nobis incumbendum esse ducimus, ut graves nimium, diuturnæ, nulloque umquam tempore intermissæ Episcoporum, aliorumque ordinariam Jurisdictionem habentium querelæ adversus Majora Tribunalia, atque illa etiam Nostræ Romanæ Curiæ proposita, tandem compescantur. Intimo siquidem animi Nostri mœrore, cum in minoribus adhuc essemus, jamdiu intelleximus, plerosque Locorum Ordinarios conqueri, sensim abusum irrepsisse, quod ad malitiosam petentium suggestionem a Patriarchis, Metropolitanis, S. Sedis a latere Legatis, & diversis dictæ Romanæ Curiæ Judicibus *Inhibitiones* sine delectu Causæ, & rei, de qua agitur, examine passim concedantur: Et quamvis in more positum sit, dictas Inhibitiones indebite expeditas pro causæ meritis revocari, & aboleri; remedium tamen inflicto vulneri non satis esse dicunt, cum interea oporteat Episcopos, aliosque inferiores Judices in ipso causarum, & judiciorum cursu otiosos immorari, jus suum judicialiter asserere, & vindicare; & ad continendos in officio Populos gravia sæpe incommoda, & dispendia subire. E contrario Nobis quoque, dum etiam in minoribus essemus, Superiorum Judicum responsiones audire contingit, asserentium, memoratas querelas inanes esse, nec ulli innixas fundamento, utpote ex hac unica re causam, & originem habentes, quod inferioribus grave est obedientiæ, ac subjectionis jugum erga majora Tribunalia, ipsisque nimis displicet, sibi subditis appellationis beneficio succurri. Porro cum facile hæc dissidia componi, & succrescentia litium semina avelli possint, si quæ a Sacra Tridentina Synodo, ab Apostolicis Constitutionibus, & Congregationum Decretis provide sancita sunt, debitæ executioni mandentur: Nos idcirco ad conservandam Ecclesiæ disciplinam, restituendamque Tribunalibus formam eisdem canonicis legibus consentaneam, pro credito Nobis Apostolicæ servitutis Officio, opportune duximus consulendum.

Inhærentes itaque Decretis ejusdem Sacri Concilii, nec non Congregationis Episcoporum, & Regularium, jussu, & approbatione rec. mem. Clementis PP. VII. Prædecessoris Nostri alias editis die XVI. Octobris MDC.; Itemque aliis Congregationis particularis jussu pariter, & approbatione fel. rec. Urbani PP. VIII. similiter Prædecessoris Nostri, promulgatis die V. Septembris MDCXXVII., eorumque declarationibus nuper superadditis a piæ mem. Benedicto XIII. etiam Prædecessore Nostro in Appendice Concilii Romani, aliisque Apostolicis Constitutionibus, hac de re alias editis, & innovatis, & præsertim Constitutioni piæ mem. Gregorii XIV., quæ incipit = *Inscrutabili*; sub Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ MDCXXII. nonis Februarii; Districte præcipimus, & mandamus, ne deinceps ab executione Decretorum dicti Sac. Conc. Tridentini in omnibus illis causis, & negotiis, in quibus exe-

PONT. A. II. quutio hujusmodi Episcopis, & Locorum Ordinariis, etiam uti Sedis Apostolicæ Delegatis, ab eodem Sacro Concilio, vel dictis Apostolicis Constitutionibus, appellatione, vel inhibitione quacumque postposita, commissa est, appellatio aliqua in Tribunalibus prædictis recipiatur, vel Inhibitiones, Citationes generales, vel speciales cum Commissione inserta, Monitoria, & alia hujusmodi, per quæ dictorum Decretorum exequutio retardetur, aut Processus ad ulteriora in eadem exequutione suspendatur, aut impediatur, quoquo modo concedantur. ANNO 1742

Itaque a quibuscumque Mandatis, probibitionibus, provisionibus & statutis tam in Visitatione, quam extra pro Divino Cultu conservando, & augendo, & præsertim circa ea, quæ observanda, & evitanda sunt in celebratione Missæ, aut alio quovis modo respiciunt exequutionem Decreti Sac. Concili *sess. de Refor. c. 8., & sess. 22. in Decret. de observ. & evit. in celebrat. Miss.*

Item a Decretis cogentibus Clericos tam Sæculares, quam Regulares etiam Monachos, & exemptos ad publicas Processiones, servata tamen forma Constitutionis san. mem. Pii V., quæ incipit: *Et si Mendicantium* = Prout etiam a Decretis, & provisionibus super præcedentia inter Personas Ecclesiasticas tam Sæculares, quam Regulares in eisdem Processionibus, vel associatione Defunctorum, delatione Umbellæ, & hujusmodi: Nec non super observatione Censurarum, etiam Episcopalium, & Festorum Diœcesis, juxta dispositionem ejusdem Sacri Concilii *sess. 25. de Regular. cap. 12. & cap. 13.*

Item in omnibus iis, quæ ad curam Animarum, & Sacramentorum administrationem quoquo modo pertinent, & præsertim adversos Monitiones, Censuras, aut alias provisiones, per quas Parochi, aut alii Curam Animarum exercentes, diebus saltem Dominicis, & Festis solemnibus Plebes sibi commissas salutaribus verbis pascere compellantur, docendo ea, quæ ad salutem necessaria sunt juxta Decretum Sacri Concilii *sess. 5. de Reform. cap. 2.*

Item adversus deputationem Vicariorum etiam perpetuorum, cum assignatione Congruæ, per quos Cura animarum exerceatur, quoties plura Beneficia Curata ex Dispensatione Apostolica ab aliquo obtineantur: Vel quoties eadem Beneficia Curata Cathedralibus, Collegiatis, seu aliis Ecclesiis, vel Monasteriis, Beneficiis, seu Collegiis, aut piis Locis quibuscumque perpetuo unita, & annexa reperiuntur juxta præscriptum dicti Sacri Concilii *sess. 7. de Reform. c. 5. & cap. 7.* & juxta Constitutionem san. mem. Pii V. quæ incipit = *Ad exequendum*:

Item adversus Visitationem Beneficiorum Curatorum, ut supra perpetuo unitorum, necnon quarumcumque Ecclesiarum quomodolibet exemptarum, prout etiam adversus Decreta, & provisiones ab Ordinario capiendas, ut quæ in eis reparatione indigent, reparentur, & Cura Animarum, si qua illis imminet, aliisque debitis, obsequiis minime defraudentur, juxta dispositionem sacri Concili eadem *sess. 7. de Reform. c. 8., & sess. 21. c. 7.*

Item a Decretis, seu Mandatis, per quæ Episcopi, etiam uti Apostolicæ Sedis Delegati, in Ecclesiis Parochialibus, aut Baptismalibus, in quibus Populus ita numerosus est, ut unus Rector non possit sufficere Ecclesiasticis Sacramentis ministrandis, & Cultui Divino peragendo, cogant Rectores, vel alios, ad quos pertinet, sibi tot Sacerdotes ad hoc munus adjungere, quot sufficiant ad Sacramenta exhibenda, Cultum Divinum celebrandum: Aut etiam invitis Rectoribus procedant ad constitutionem novarum Parochiarum cum assignatione competentis portionis; ubi ob locorum distantiam, sive difficultatem Parochiani sine magno incommodo ad percipienda Sacramenta, & Divina Officia audienda accedere non possunt; Vel denique propter paupertatem, & in cæteris casibus a jure præmissis deveniant ad uniones perpetuas aliorum Beneficiorum simplicium, non tamen Regularium; juxta dispositionem sacri Concilii *sess. 21. de Reform. c. 4. & c. 5. & sess. 24. similiter de Reform. c. 13.*

Item a deputatione Coadjutorum, aut Vicariorum pro tempore, vel aliis pro-

PONT. A. II. provisionibus ab Episcopo capiendis, etiam tamquam Apostolicæ Sedis Delegato; quando illiterati, & imperiti Parochialium Ecclesiarum Rectores sacris minus apti sunt officiis, cum assignatione partis fructuum pro sufficienti illorum victu: Nec non a suspensione, atque etiam a privatione illorum, qui turpiter, & scandalose vivunt, & postquam præmoniti sunt, in sua nequitia incorrigibiles perseverant, juxta præscriptum ejusdem Concilii *d. sess. 21. de Reformat. cap. 6.* ANNO 1742

Item a translatione Beneficiorum simplicium, etiam Jurispatronatus, ex Ecclesiis, quæ vetustate, vel alias collapsæ sint, & ob eorum inopiam nequeant instaurari, vocatis iis, quorum interest, in Matrices, aut alias Ecclesias cum omnibus emolumentis, & oneribus: Prout etiam a Decretis cogentibus Patronos, Rectores, & Beneficiatos, aut Parochianos, sive Populum ad refectionem, & instaurationem Ecclesiarum Parochialium, servata forma sacri Concilii *d. sess. 21. c. 7.*

Item a censuris, sequestratione & subtractione fructuum, aut aliis quibuscumque provisionibus, pro cogendis ad residentiam Parochis, cæterisque omnibus, quibus Cura animarum incumbit, juxta Decretum ejusdem sacri Concilii *sess. 23. de Reform. c. 1.*

Item a denegatione, revocatione, suspensione, vel restrictione, & limitatione facultatis audiendi Confessiones respectu eorum, qui Parochiale Beneficium non obtinent, etiam si fuerint Regulares pro excipiendis Confessionibus Sæcularium, juxta ordinationem sacri Concilii *sess. 23. c. 15.*, & Prædecessorum Nostrorum Constitutiones, ac, præcipue illam fel. rec. Clementis X. quæ incipit = *Superna*.

Item in illis Civitatibus, aut Locis ubi vel Parochiales Ecclesiæ certos non habent fines, nec earum Rectores proprium Populum, quem regnat; sed promiscue petentibus Sacramenta administrant, vel etiam nullæ sunt Parochiales, a divisione, seu distinctione Parochiarum, earumque ordinatione, sive institutione in titulum, perpetuum juxta Decretum sacri Concilii *sess. 24. de Reform. c. 13.*

Item a deputatione Vicarii, vel OEconomii cum assignatione congruæ pro tempore, quo vocat Ecclesia Parochialis; Prout etiam ab indictione Concursus, relatione examinatorum, nec non præelectione, & provisione Episcopi in eodem Concursu juxta definitionem sacri Concilii eadem *sess. 24. de Reform. c. 18.*

Item a Mandatis, seu Decretis inhibentibus prædicationem, vel publicas lectiones, aut coercentibus, vel punientibus quoscumque etiam exemptos tam Sæculares, quam Regulares, qui in alienis Ecclesiis, quæ suorum Ordinum non sunt absque Episcopi licentia, & in Ecclesiis suis, aut suorum Ordinum non petita illius benedictione, aut ipso contradicente prædicare præsumpserint juxta Decretum sacri Concilii *sess. 5. de Reform. c. 2.*, & *sess. 24. similiter de Reform. c. 4.*, & Constitutionem piæ mem. Gregorii XV., quæ incipit = *Inscrutabili §. fin.* Una cum declarationibus contentis in Constit. Clementis Pp. X., quæ incipit = *Superna*.

Et generaliter in omnibus iis, quæ pertinent ad Curam Animarum, & rectam Sacramentorum administrationem adversus visitationem, correctionem, coercitionem, & quascumque alias provisiones Episcopi Diœcesani, etiam quoad exemptos, sive Seculares, sive Regulares juxta laudatam Constitutionem Gregorii XV., quæ incipit = *Inscrutabili*.

Item adversus quascumque Provisiones, & Decreta pro conservanda, aut restituenda clausura Sanctimonialium; aut pro correctione, seu punitione earum, qui circa Personas intra Monasteria degentes, aut circa Clausuram, vel circa Bonorum administrationem deliquerint. Prout etiam ab examine pro approbatione, vel reprobatione Confessariorum sive Regularium, sive Sæcularium quomodocumque exemptorum, & tam Ordinariorum, quam Extraordinario-

PONT. A. II. nariorum pro excipiendis Confessionibus Monialium, etiam Regularibus subjectarum: Itidemque a Decretis; vel aliis quibuscumque provisionibus cogentibus Administratores sive Sæculares, sive Regulares quomodolibet exemptos ad reddendam singulis annis rationem Bonorum ad Monasteria Sanctimonialium hujusmodi pertinentium: Ac demum a quibuscumque Decretis super amotione Capellanorum, Sacristarum, & aliorum quorumcumque Officialium, & Ministrorum tam Sæcularium, quam Regularium ipsis Monialibus, vel eorum Ecclesiis inservientium juxta dispositionem sacri Concilii *sess. 25. de Regular. & Monial. c. 5. c. 9. & c. 10.* servata tamen quoad Regulares, & exemptos forma prædictæ Constitutionis rec. mem. Gregorii XV. quæ incipit = *Inscrutabili*. ANNO 1742.

Item adversus pastoralem Visitationem Diœcesis, & præsertim Monasteriorum Commendatorum, Abbatiarum, Prioratuum, & Præpositarum, in quibus non viget Regularis observantia, nec non Beneficiorum tam Curatorum, quam non Curatorum Sæcularium, & Regularium qualitercumque commendatorum, etiam exemptorum: Prout etiam ab exequutione eorum, quæ in ipsa Visitatione mandata, decreta, aut judicata fuerint: Nec non similiter a quibuscumque Decretis, & Provisionibus etiam extra Visitationem pro conservatione, vel reparatione Ecclesiasticæ Disciplinæ quoad vitam, mores, & honestatem quorumcumque Clericorum, luxum, commessationes, choreas, lusus, crimina, & sæcularia negotia fugienda, atque evitanda juxta plura Decreta dicti sacri Concilii, & præsertim *sess. 6. de Reform. c. 4. sess. 13. c. 1. sess. 14. c. 4. sess. 22. c. 8. sess. 22. c. 1., & c. 8., & sess. 24. c. 10.* ad formam tamen Decretorum Sac. Congregat. Episcoporum de mandato san. mem. Clementis VIII. editorum ann. MDC.

Item a Decretis cogentibus Præsentatos electos, vel nominatos a quibusvis Ecclesiasticis Personis, etiam Nostris, & Sedis Apostolicæ Nunciis ad quævis Ecclesiastica Beneficia, ad se subjiciendum examini Ordinarii, antequam instituantur, confirmentur, vel admittantur, quemadmodum cavetur *sess. 7. de Reform. c. 13.*

Item a denegatione Sacrorum Ordinum, vel adscensus ad alios Majores; prout etiam adversus suspensionem ab Ordinibus jam susceptis ob crimen occultum, sive ex informata conscientia juxta dispositionem sacri Concilii *sess. 14. de Reform. c. 1., & c. 3. sess. 21. c. 1., & sess. 23. c. 16.*

Item a præfixione termini, intra quem Regularis Episcopo non subditus, qui intra Claustra Monasterii degat, & extra ea ita notorie deliquerit, ut Populo scandalo sit, a suo Superiore puniri debeat ac de punitione ipse Episcopus certior fieri, juxta Decretum sacri Concilii *sess. 25. de Regular. c. 14.*, & Constit. fel. rec. Clementis Pp. VIII., quæ incipit = *Suscepti muneris*: Nec non adversus punitionem eorumdem Regularium, qui circa Personas intra septa degentes, aut circa Clausuram ipsam delinquerint juxta prædictam Constitutionem Gregorii XV., quæ incipit *Inscrutabili*.

Item a Censuris, aut aliis provisionibus contra Concubinarios, & præsertim Clericos etiam retinentes domi, aut extra Mulieres suspectas juxta præscriptum sacri Concilii *sess. 24. de Reform. Matrim. c. 8. & sess. 25. de Reform. c. 14.*

Item adversus privationem Privilegii Fori, & alias provisiones contra Clericos non incedentes in habitu, & tonsura, & in aliis casibus a sacro Concilio præscriptis *sess. 14. de Reform. c. 6. & sess. 23. similiter in c. 6.* Prout etiam ab examine, approbatione, vel reprobatione Patrimonii sacris, Pensionis Ecclesiasticæ, aut Beneficii quoad Clericos promovendos ad sacros Ordines juxta dispositionem ejusdem Concilii *sess. 21. de Reform. c. 2.*

Item adversus convocationem Capituli, quam faciat Episcopus ad aliquid deliberandum, & juxta vota ipsorum Capitularium concludendum, quoties de re ad suum, vel suorum commodum spectante non agatur juxta Decretum sacri Concilii *sess. 25. de Reform. cap. 6.*

Item

Item a Mandatis, seu Decretis super conversione tertiæ partis fructuum, quorumcumque proventum, & obventionum tam Dignitatum, quam Canonicatuum, Personatuum, portionum, & officiorum in distributiones quotidianas, earumque divisione inter Dignitates obtinentes, & cæteros Divinis interessentes in Ecclesiis tam Cathedralibus, quam Collegiatis, in quibus nullæ sunt distributiones hujusmodi quotidianæ, vel ita tenues, ut verisimiliter negligantur, juxta Constitutionem ejusdem Concilii *sess. 21. de Reform. cap. 3. & sess. 22. similiter de Reform. cap. 3.*

Item adversus exercitium facultatum Episcopis competentium super executione omnium piarum dispositionum tam in ultima voluntate, quam inter vivos in casibus a Jure concessis juxta dispositionem sacri Concilii *sess. 22. de Reform. cap. 8.*

Item a Visitatione Hospitalium, Collegiorum quorumcumque, & Confraternitatum Laicorum, Eleemosynarum, Montium Pietatis, sive Charitatis, & omnium Piorum Locorum quomodocumque nuncupatorum, etiamsi eorum Cura ad Laicos pertineat, aut exemptionis Privilegio sint munita: Ac denique a cognitione & exequutione eorum omnium, quæ ad Dei Cultum, aut Animarum salutem, seu Pauperes sustentandos instituta sunt juxta dictum Decretum sacri Concilii *sess. 22. de Reformat. cap. 8.*

Item a Decretis seu Mandatis cogentibus Administratores tam Ecclesiasticos, quam Laicos, etiam exemptos Fabricæ cujusvis Ecclesiæ, etiam Cathedralis, Hospitalis, Confraternitatis, Eleemosynæ Montis Pietatis, & quorumcumque Piorum Locorum ad reddendam singulis annis ipsi Ordinario rationem suæ administrationis, nisi aliud in institutione, & ordinatione talis Ecclesiæ, seu Fabricæ expresse cautum fuerit juxta Decreta sacri Concilii *sess. 7. de Reform. cap. 15. & sess. 22. c. 9. & sess. 25. c. 8.*

Item a Decretis compellentibus Notarios etiam Apostolica Imperiali, & Regia auctoritate creatos, & Scribentes in Causis Ecclesiasticis, vel Spiritualibus ad se subjiciendum examini; Eorumque remotione, vel suspensione in Casu delicti, vel imperitiæ juxta præscriptum sacri Concilii *d. sess. 22. c. 10.*

Item ab erectione Seminarii, & taxatione quorumcumque Dignitatum, Personatuum, Officiorum, Præbendarum, Portionum, Abbatiarum, & Prioratuum, cujuscumque Ordinis etiam Regularis, Hospitalium, quæ dantur in titulum vel administrationem, & Beneficiorum quorumcumque etiam Regularium, etiam Jurispatronatus, etiam exemptorum, etiam nullius Diœcesis, vel aliis Ecclesiis, Monasteriis, Hospitalibus, & aliis quibusvis Locis piis etiam exemptis annexorum, ac quorumcumque aliorum Ecclesiasticorum reddituum, seu proventuum ad Fabricas Ecclesiarum Confraternitates, & Monasteria omnia, non tamen Mendicantium, pertinentium; Nec non Decimatum quacumque ratione ad Laicos, atque etiam Milites cujuscumque Militiæ, aut Ordinis, Hierosolymitano excepto, spectantium, pro ejusdem Seminarii, manutentione: Prout etiam ab unione, & applicatione aliquot Beneficiorum simplicium, nec non a Decretis cogentibus eos, qui Scholasterias obtinent, vel quibus lectionis, vel Doctrinæ munus est annexum ad dicendum per se ipsos, vel idoneos Substitutos, & generaliter a Mandatis, & provisionibus, quæ quoquo modo respiciunt curam, directionem, & administrationem Seminarii, plenamque exequutionem Decreti editi a Sacro Concilio super Collegio Puerorum in singulis Cathedralibus instituendo *sess. 23. de Reform. c. 18.*

Item a Mandatis, seu Decretis cogentibus Æconomos, Vicarios Capitulares ad reddendam rationem Administrationis per eos gestæ Sede Episcopali vacante, juxta præscriptum Sacri Concilii *sess. 24. de Reform. cap. 16.*

Item a comminatione excommunicationis a Jure latæ, & a Sententia excommunicationis latæ ab homine, suspensionis, & interdicti, nisi appellatio fuerit interposita ex capite nullitatis. Et e converso a Sententia absolutionis ab eis-

PONT. ab eisdem Censuris Ecclesiasticis: Et generaliter ab exequutione aliorum quorumcumque Decretorum d. Sacri Concilii Tridentini Episcopis, atque Ordinariis locorum demandata ab ipso Concilio & in Constitutione fel. rec. Pii Pp. IV. quæ incipit = *Benedictus Deus*. ANNO 1742. A. II.

Volumus, præcipimus, & mandamus, quod ab Archiepiscopis, Patriarchis, seu Primatibus, aliisque Judicibus Ecclesiasticis, etiam nostris, & Sedis Apostolicæ Nunciis, vel de latere Legatis, etiam S. R. E. Cardinalibus, atque etiam Cameræ nostræ generali Audire, Signaturæ Justitiæ Præfecto, cæterisque Judicibus Romanæ Curiæ, eorumque Vicariis, & Officialibus, Citationes generales, vel speciales cum Commissione inserta, Monitoria, & alia hujusmodi cum inhibitione, per quam exequutio Decretorum, Mandatorum, & Provisionum hujusmodi retardetur, suspendatur, aut impediatur, minime concedantur, & quatenus nunc, aut imposterum concessa fuerint, nullatenus habeant, atque ab Episcopis, aliisque Locorum Ordinariis impune sperni possint, quacumque consuetudine etiam immemorabili, vel quovis Privilegio, aut stylo concedendi Inhibitiones in Causis prædictis, tametsi temporarias, penitus exclusis. Nos enim Citationes, & Monitoria, aliter quam ut præfertur, concessa, vel imposterum concedenda, nulla atque irrita declaramus, & pro nullis, atque irritis haberi volumus, & mandamus: Decernentes, quod adversus Decreta, Mandata, & Provisiones ejusmodi, quas, vel quæ ab Episcopis, aliisque Locorum Ordinariis fieri, vel capi contigerit in Causis, & negotiis prædictis, vel simplex dumtaxat, & extrajudicialis recursus per viam supplicis libelli ad Nos, & Successores nostros Romanos Pontifices vel respective, & juxta Causarum naturam, & qualitatem appellatio ad quos de Jure in solo devolutivo, & sine retardatione vel præjudicio legitimæ exequutionis recipi, & admitti possit.

Quoniam vero in hisce ipsis negotiis, & Causis, in quibus Inhibitiones Canonicam exequutionem impedientes, aut suspendentes concedi non debent, dari possunt casus, qui per ipsum Sacrum Concilium Tridentinum, vel juxta ejus Mentem per Apostolicas Constitutiones, & Sacrarum Congregationum declarationes, aut communem Doctorum Sententiam, a præfata generali regula de non concedendis Inhibitionibus, ejusque posthabendis, excipiuntur, quique ut plurimum non aliter quam prudenti Judicis arbitrio secundum particulares Facti circumstantias æstimari possunt: Hinc Nos, ne sub ejusmodi prætextu Inhibitiones, ut supra prohibitæ vulgo, & sine ullo delectu etiam in Casibus non exceptis concedantur, Statuimus, & mandamus, quod in dictis Causis, & negotiis expressis Metropolitani, Patriarchæ, Primates, aliique Judices prædicti, & præsertim Cameræ nostræ generalis Auditor, ejusque Locumtenentes, & Signaturæ Justitiæ Præfectus, ejusque Auditor, ad quos in contingenti casu pro obtinenda Inhibitione recursum haberi contigerit, etiamsi asseratur, casum illum a Sac. Concilio, vel Apostolicis Constitutionibus quæcumque de Causa exceptum esse: Nihilominus literas Citatorias vel Monitoria cum Inhibitione hujusmodi non concedant, nisi prius ex facti circumstantiis in supplici libello a Parte recurrente clare, ac dilucide exponendis, & cum aliquo documento semiplene saltem verificandis, eisdem summarie apparuerit, casum illum esse de exceptis, & propterea Episcopo, vel Ordinario Loci inhibendum esse, ne ad ulteriora procedat; Tunc enim, & non alias, & postquam ipsi Judices, quorum conscientiam hac in parte oneramus, super dicto supplici libello manu sua rescripserint, quod Inhibitio concedi potest, libellusque cum rescripto ejusmodi in actis productus fuerit, diligenter ibidem custodiendus, & asservandus, liceat eorum Notariis, sive Actuariis literas Citatorias cum dicta Inhibitione expedire, & Parti reccurrenti tradere, ita tamen, ut in earum calce expresse adjiciatur sequens clausula = *Nos enim attentis Juribus, & supplici libello Nobis præsentatis, atque in Actis exhibitis, sic ut præfertur, inhibendum esse speciali Rescri-*

pto

pto mandavimus = Alias literæ ejusmodi sine tali clausula nullam vim inhibendi habeant in casibus prædictis. Et nihilominus si Notarii sine dicto speciali Rescripto super supplici libello, aut sine productione illius in Actis, aut sine prædicta clausula, Citationes ullas aut Monitoria cum inhibitione sub quocumque prætextu, seu colore expedire, ac tradere præsumpserint, etiamsi illæ, aut illa a Judice subscripta fuerint, pœnam infamiæ, & perpetuæ inhabilitatis ad Officium Notarii in Causis Ecclesiasticis exercendum, & quoad illos Cameræ Nostræ generalis Auditoris, aut aliorum Romanæ Curiæ Judicum superius expressorum, etiam quinquaginta ducatorum auri de Camera, pro una medietate Cameræ Nostræ Apostolicæ, & pro alia ipsi Parti recurrenti, & in Causa interesse habenti, sin minus alicui ex Locis Piis arbitrio Nostro, Nostrorumque Successorum destinando applicandam ipso facto incurrant.

Ad hæc similiter inhærentes dispositioni ejusdem sacri Concilii *sess.* 7. *de Reform. c.* 24., *& sess.* 14. *c.* 5., nec non etiam Decreto piæ mem. Benedicti XIII. hac in re promulgato inter ejus additiones ad decreta Urbani PP. VIII. in Appendice ad Concilium Romanum volumus, & mandamus, quod Clerici Sæculares, aut Regulares extra Monasterium degentes quomodolibet exempti in Civilibus Causis Mercedum, & Miserabilium Personarum, etiamsi certum Judicem a Sede Apostolica deputatum in partibus habeant: In aliis vero, si ipsum Judicem non habuerint, coram Locorum Ordinariis, tamquam ab ipsa Sede delegatis, conveniri in prima instantia, & Jure medio ad solvendum debitum cogi possint.

Quo vero ad Personas non exemptas inhærendo similiter dispositioni ejusdem sacri Concilii *sess.* 13. *de Reform. c.* 1. *& sess.* 22. *c.* 7. *& sess.* 24. *c.* 20. nec non supradictis Decretis generalibus Congregationibus Episcoporum editis anno MDC. cum novissimis additionibus, seu declarationibus piæ mem. Benedicti XIII. in Appendice Concilii Romani: Volumus, statuimus, & mandamus, quod Causæ omnes tam Civiles, quam Criminales ad Forum Ecclesiasticum pertinentes, exceptis Privilegiatis, quæ ex eodem Concilio, vel alias juxta Canonicas Sanctiones apud Nos, & Sedem Apostolicam tractari possunt, aut debent, coram Ordinariis Locorum dumtaxat, in prima instantia cognoscantur, neque a Metropolitanis, Patriarchis, aut Primatibus, aliisque Judicibus Ecclesiasticis, etiam Nostris, & Sedis Apostolicæ Nunciis, vel de Latere Legatis, aut Cameræ nostræ generali Auditore, & cæteris quibuslibet Curiæ nostræ Judicibus ad se avocari, vel aliis committi possint, nisi per viam legitimæ appellationis, & in casibus ut supra non prohibitis ad ipsorum Tribunalia deferantur. Appellationes autem non recipiantur, neque inhibitiones vigore illarum concedantur, nisi prius constiterit, quod nedum per legitimam Personam, & intra legitima tempora vere appellatum fuerit; sed etiam quod appellatum fuerit a Sententia definitiva vel habente vim definitivæ, aut a gravamine, quod per definitivam Sententiam reparari non possit: Idque per publica Documenta, quæ realiter in Actis exhibeantur. Tunc enim, & non antea Judici, ad quem appellatum fuerit, in Causa se intromittere, citationes, & inhibitiones concedere liceat, dummodo tamen concedantur cum inscriptione tenoris Sententiæ, aut Decreti definitivi, seu vim definitivæ habentis, vel damnum per definitivam irreparabile inferentis; Alias citationes, inhibitiones, Processus & inde sequuta quæcumque sint, ipso Jure, nulla, atque impune sperni possint.

Quod si appellans afferat Sententiæ, aut Decreti exemplum authenticum culpa Judicis a quo, vel Notarii, sive Actuarii habere non posse, tunc saltem copiam simplicem Sententiæ, seu Decreti in Actis producere teneatur, ejusque tenori in litteris Inhibitorialibus incerto adjicienda erit, prout adjici volumus, & mandamus in earum corpore expressa conditio = *Quatenus tamen tenor insertus vere & in substantialibus cum Originali concordet, eodemque Origi-*

PONT. *nali præsentes literæ sint in tempore posteriores, alioquin nullæ, & irritæ censeantur*: Etsi secus factum fuerit, inhibitiones aliter concessæ nullatenus afficiant, & Notarii, sive Actuarii, qui illas expediverint, incidant in pœnas superius expressas. Cum vero a gravamine, quod per definitivam rep[illegible]ari nequit, appellatum fuerit; siquidem res sit de carceratione jam sequuta cum Mandato verbali, non aliter expediri poterunt Inhibitiones vigore Appellationis, quàm constituto prius de ipsa carceratione per depositionem saltem duorum Testium. Interim tamen Appellans in eodem, quo reperitur, carcere permanebit, donec aliter fer. fer. judicatum fuerit; Ubi vero agatur de censuris jam prolatis, vel de comminatione Carcerationis, Torturæ, aut Censurarum, observetur omnino dispositio dictorum Decretorum Congregationis Episcoporum sub. rec. mem. Clemente VIII., juxta additiones, & declarationes piæ mem. Benedicti XIII. ANNO A. II. 1748

Ulterius in prædictis Causis in prima Instantia pendentibus, vel aliis superius expressis, in quibus non admittitur appellatio in suspensivo, citationes, quæ expediri solent coram Cardinali Signaturæ Justitiæ Præfecto, vel ad effectum comparendi, vel pro adeundo eamdem Signaturam, tametsi ab ejus Auditore subscriptas, vim inhibendi nullatenus sortiri posse volumus, easque ad prædictos alios dumtaxat effectus, comparendi scilicet, vel adeundi Signaturam expeditas censeri, non autem ad retardandam exequutionem, vel suspendendum Processum ad ulteriora.

Denique quoad Causas privilegiatas, quæ, ut præfertur, in prima etiam Instantia apud Nos, & Sedem Apostolicam tractari possunt, nihil ex antiquo mutandum esse volumus, sed Monitoria in illis coram Cameræ nostræ generali Auditore, vel ejus Locumtenentibus, prout hactenus laudabiliter observatum est, expedienda esse juxta præscriptum Apostolicarum Constitutionum, & præsertim fel. rec. Paoli V. Prædecessoris Nostri in Constit. quæ incipit = *Universi* = nec non prædictorum additionum, & declarationum Benedicti XIII., exceptis tamen Monitoriis intimandis ultra Montes, in quibus ad evitanda scandala, & litigantium incommoda, volumus omnino renovari, & observari stylum, qui olim in eo Tribunali vigebat, idest quod ad ejusmodi Monitoriorum expeditionem non aliter procedatur, quàm oblato prius ipsi Auditori, vel alteri ex ejus Locumtenentibus, coram quo Monitorium expediendum erit, supplici libello universam Facti speciem clare, & dilucide continente; & prævio etiam ejusdem Judicis rescripto, quod Monitorium expediri possit penes Causæ Notarium, vel Actuarium, diligenter custodiendo. Etsi aliter quam præfertur, & absque dicto supplici libello, ac speciali Judicis rescripto dicta Monitoria ultra Montes intimanda expedita fuerint, Notarius, sive Actuarius, & Substitutus, qui illa expediverit, ipso facto incidat in pœnas superius expressas.

Omnia, & singula hactenus a Nobis disposita ad rectam Judiciorum methodum restituendam eo impensius ab omnibus exacte custodiri, & observari mandamus, quo clarius constat, hac nostra Constitutione non novas ferri, sed antiquas instaurari leges provide, sapienterque institutas, & temporum injuria, ac hominum fraude obsoletas, & novo Pontificiæ auctoritatis præsidio communiri ordinem procedendi in Causis jamdiu præscriptum superioribus, & inferioribus Tribunalibus a sacra Tridentina Synodo, Congregationum Decretis, & Prædecessorum nostrorum Romanorum Pontificum Constitutionibus, aliisque Ordinationibus Apostolicis; ideoque si ipsi Judices omni semoto, ut par est, humanæ cupiditatis affectu, præ oculis solum habuerint, quæ tam maturo, tamque saluberrimo sunt constituta, & ordinata consilio, facile eorum quilibet agnoscet, quæ sui, & quæ alieni Ministerii partes esse debeant in admittendis, ac respective rejiciendis Causarum Appellationibus, & inhibitionibus; Atque ita fiet, ut non solum unicuique in suo ordine debita Jurisdictionis, & auctoritatis prærogativa servetur; sed etiam ut, extinctis prorsus, ac radictus

Pont. A. II. tus avulsis omnium contentionum, & discordiarum seminibus, mutuo charitatis vinculo Tribunalia socientur, & inter illa recte agendi disciplina Christiano Populo utilis, & necessaria restituatur. Anno 1742

Demum ut exemplo Nostro, omnes præmissorum executioni caute, & pro viribus incumbant, & ut præsertim Notariis, Tabellionibus, & eorum Actuariis, & Substitutis omnis contraveniendi ansa præcedatur; volumus, & expresse mandamus, Processus, & Acta Caussarum in Nostra Romana Curia coram quovis Judice pendentium, ac Inhibitiones, Appellationes, Monitoria, aliasque Citatoriales, & Inhibitoriales literas, quas ab iisdem Notariis, eorumque Substitutis, scientibus, vel insciis Judicibus, vel alias quomodolibet in posterum expediri contigerit, sedulo recognosci, & examinari per fides dignas Personas a Nobis opportune deputandas, quæ si deprehenderint, easdem Inhibitiones contra hujus Constitutionis formam, & ad subterfugienda Ordinariorum, & Episcoporum judicia, quæsito gravaminis colore fuisse perperam concessas, & expeditas, in eosdem Notarios, & Substitutos Canonicis pœnis, aliisque a Nobis supra expressis, severe pro modo culpæ animadvertant.

Decernentes has præsentes literas semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab illis, ad quos spectat, & pro tempore quandocumque spectabit, inviolabiliter, & inconcusse observari; Sicque, & non aliter in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Caussarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. præfatæ Cardinales, etiam de latere Legatos, & ejusdem Sedis Nuncios, aliosve quoslibet quacumque præeminentia, & potestate fungentes, & functuros, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit, attentari.

Non obstantibus præmissis, ac quatenus opus sit, nostra, & Cancellariæ Apostolicæ regula de jure quæsito non tollendo, aliisque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non quibusvis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, ac usibus, & stylis, etiam immemorabilibus, & privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis præfatis, aliisque quibuslibet Judicibus, Curiis, Tribunalibus, & Personis, etiam quantumvis sublimibus, & specialissima mentione dignis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriam derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, irritantibusque decretis, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus, ac Consistorialiter, & alias quomodolibet in contrarium præmissorum concessis, editis, factis, ac pluries iteratis, & quantiscumque vicibus, approbatis, confirmatis, & innovatis: Quibus omnibus, & singulis etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio; seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenore hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata exprimerentur, & insererentur, præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ac præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, ac derogatum esse volumus, cæterisque contrariis quibuscumque. Ut autem eædem præsentes literæ ad omnium notitiam facilius deveniant, volumus illas, seu earum exempla ad valvas Ecclesiæ Lateranensis, & Basilicæ Principis Apostolorum, nec non Cancellariæ Apostolicæ, curiæque Generalis in Monte Citatorio, ac in Acie Campi Floræ de Urbe, ut moris est, affigi, & publicari; sicque publicatas, & affixas omnes, & singulos, quos illæ concernunt, perinde arctare ac afficere, ac

Pont. A. II. re, ac si unicuique eorum nominatim, & personaliter intimatæ fuissent: ipsarum autem literarum transcriptis, seu exemplis etiam impressis, manu tamen alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fidem tam in judicio, quam extra illud ubique locorum haberi, quæ haberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ vel ostensæ. Anno 1742.

Non ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostri Decretis, Constitutionis, & declarationis, annullationis, admonitionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contrahire; Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis, Dei, ac BB. Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem tertio Kal. Aprilis Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo secundo Pontificatus Nostri anno secundo.

D. Cardinalis Passioneus.

X. Sub-Datarius.

VISA DE CURIA

N. Antonellus.

J. B. Eugenius.

Loco ✠ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicat. die XVIII. Aprilis ejusdem Anni.

Pont. A. II. Anno 1742.

NUM. XXI.

INDULGENTIÆ.

Pro recitantibus Orationem Angelus Domini *confirmantur.*

NOTIFICAZIONE.

Br. Gio: Antonio del Titolo de' SS. Silvestro, e Martino a' Monti, della S. R. C. Prete Card. Guadagni della Santità di Nostro Signore Vicario Generale ec.

LA Santità di Nostro Signore sempre intenta a dar eccitamento, e stimolo a' Fedeli di ricorrere al Signore per ottenerne le sue Celesti Benedizioni, volendo togliere la disformità, che s' incontra fra quelli nelle publiche preghiere, quali si fanno al suono della Campana, la mattina, al mezzo giorno, e alla sera, allor quando si recita la solita Orazione dell' *Angelus Domini, &c.* e con essa tre volte l' *Ave Maria &c.*, conferma in primo luogo le Indulgenze già concedute dalla San. Mem. di Benedetto XIII. cioè l' Indulgenza plenaria, e remissione di tutti li Peccati universalmente, ed in perpetuo a quelli, che veramente pentiti, confessati, e communicati in un giorno di ciaschedun mese a loro elezione reciteranno, come sopra, la mentovata Orazione, e negli altri giorni dell' anno l' Indulgenza di cento giorni per ciascheduna

Pont. cheduna recita, parimente in perpetuo; ed inerendo alla disposizione della Rubrica, comanda, che detta Orazione dal Vespro di ciaschedun Sabbato, a tutta la Domenica seguente si reciti in piedi. Anno

A. II. 1742

Comanda in oltre, che durante il tempo Pasquale, quale termina alli primi Vesperi della Domenica della Santissima Trinità, in vece della medesima Orazione, si reciti in piedi l'Antifona *Regina Cæli*, *&c.* col suo Versetto, ed Orazione corrispondente *Deus qui per Resurrectionem*, *&c.*, per la recita della quale Antifona concede anche benignamente la Santità Sua l'istesse Indulgenze, come sopra, esortando premurosamente tutti i Fedeli a non trascurarne l'acquisto.

Quelli poi, che non sapranno a mente la suddetta Antifona, acquisteranno le medesime Indulgenze, recitando, come sopra l'Orazione dell'*Angelus Domini*, *&c.* Dato in Roma dalla Nostra solita Residenza li 20. Aprile 1742.

Fr. G. A. Card. Vicario.

Gasparo Arciprete Orii Segretario.

Pont. NUM. XXII. Anno

A. II. DECLARATUR. 1742

Quæ fuerit mens Pontificis in constitutionibus super Jejunio editis.

Venerabili Fratri Andreæ Archiepiscopo Valentiæ.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabilis Frater, Salutem & Apostolicam Benedictionem.

COGNOVIMUS in fraternitatis tuæ literis inveteratum Hispanæ pietatis morem, cui semper solemne, & proprium fuit, explicandum proponere Apostolicæ Sedis, quidquid obscuritatis ejus decreta habere videantur. Laudavimus autem Pastoralem sollicitudinem, qua sedare voluisti obortam inter aliquos tuæ Diœcesis disputationem de sensu Literarum Nostrarum, quibus quo pacto Ecclesiastici Jejunii lex observanda, aut solvenda sit, constituimus. Respondemus igitur Postulato tuo, Nos in iisdem literis definiendum non suscepisse, an qui Ecclesiastica auctoritate ab Jejunio excusantur, non solum vetitis cibis uti, sed justæ pariter vespertinæ abstinentiæ fines egredi queant. Præcipimus autem Episcopis eorumque Delegatis, ut nemini vescenti carnibus aliisque cibis vetitis veniam tribuant, nisi sub gravi, impetrata simul unicæ comestionis norma. Ita universale istud præceptum pro tua spectantissima vigilantia Gregi tuo indicendum jubeto. Interea Fraternitati tuæ haud ignari, qua ipse excellas religione, virtute, atque in Nos, Romanamque Sedem eximia observantia, Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XII. Maji MDCCXLII. Pontificatus Nostri Anno Secundo.

F. Vincentius Lucchesinius.

NUM.

 NUM. XXIII.

SPICARUM COLLECTIO

Post absolutam Messem, pauperibus permittenda.

Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, & Episcopis Ditionis Ecclesiasticæ.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

ACERBI plane doloris argumentum paterno cordi nostro præbuerunt clamores Pauperum, quos mense Junio superioris anni moleste accepimus, cum ad Arcem nostram Gandulphi secedentes, quæsita ad valetudinem saluberrimi aeris amœnitate, ad proxima eidem Arci loca divertemus. Multorum siquidem vocibus, ac lacrymis proposita Nobis est querela contra Agrorum Dominos, qui oculos suos in terram declinantes, pio, & antiquo immutato more Pauperes, Messe jam absoluta, Spicas colligere non patiuntur: sed illas, vel Agrorum Conductoribus aucto censu colligendas, vel gregibus animalium rorandas relinquunt, in proprium traducentes compendium pie, sanEteque instituta misericordiæ præsidia. Hujusmodi querelas nostris quotidie obstrepentes auribus confirmarunt supplices Egenorum libelli, cum in finem Nobis exhibiti, ut antiqua colligendarum spicarum libertas, non sine injuria sublata, auctoritate nostra in commune solatium restitueretur.

§. 1. Verum etsi hujusmodi licentia, ultra dominii jura fortasse provecta, plurimum Nos commoveret nulloque pacto ferendam esse intelligeremus, apertis Sacrarum Literarum testimoniis; Nihilominus magni momenti negotium in aliud tempus duximus rejiciendum, ut in eo absolvendo Sacræ Scripturæ Interpretes, qui tunc Nobis deerant, facem præferrent, totaque lege, ut ajunt, perspecta consultius aliquid deliberare possemus. Id vero longe fuit opportunum, tum quia tantum Nobis otii, ac quietis in summa temporum difficultate postea datum est, quantum ad rem sedulo investigandam necesse fuit: Tum quia interea perspeximus, hujusmodi abusum irrepsisse in alia Ecclesiasticæ Ditionis loca magno detrimento Pauperum, qui causam suam prece, & lacrymis apud Nos tuentur.

§. 2. Tacti igitur intimo charitatis sensu, eo alacriores calamo manus admovemus, quo clarius, & luculentius constat Agrorum Dominos ad exercendam hanc in Pauperes liberalitatem Dei ipsius oraculo edoceri. Probe enim nostris, Venerab. Fratres, scriptum *Levit. Cap. 19. Cum messueris segetes terræ tuæ, non tondebis usque ad solum superficiem terræ, nec remanentes Spicas colliges. Neque in Vinea tua racemos, & grana decidentia congregabis, sed Pauperibus, & Peregrinis carpenda dimittes, Ego Dominus Deus vester:* Et rursus *Deuteronomii Cap. 24. Quando messueris segetem in Agro tuo, & oblitus manipulum reliqueris, non reverteris, ut tollas illum, sed Advenam, & Pupillam, & Viduam auferre patieris, ut benedicat Tibi Dominus Deus tuus in omni opere manuum tuarum. Si fruges collegeris olivarum, quidquid remanserit in arboribus, non reverteris, ut colligas, sed relinques Advenæ, Pupillo, ac Viduæ. Si vindemiaveris Vineam tuam, non colliges remanentes racemos, sed cedent in usus Advenæ, Pupilli, ac Viduæ.*

§. 3. Illud etiam accedit, quod in Lib. *Ruth. cap. 2.* legimus, eam Socrui suæ Noemi dixisse: *Vadam in Agrum, & colligam Spicas, quæ fugerint manus metentium, ubicumque clementis in me Patrisfamilias reperero gratiam;* Et paulo

post

Pont. post in Agrum Booz ingressam Spicas collegisse, ut sacræ testantur Litteræ: Anno *Abiit itaque, & colligebat Spicas, post terga metentium*: Cum vero percunctanti

A. II. Booz, quænam illa esset Mulier, Moabitidem esse responderetur; nec deessent 1742 qui testarentur, illam a primo mane ad eam usque horam spicas collegisse: *Audi (inquit) Filia, ne vadas in alterum Agrum ad colligendum, nec recede ab hoc loco; sed jungere Puellis meis, & ubi messuerint, sequere: Mandavi enim Pueris meis, nemo molestus sit tibi*: Præterea tantum pii Viri animus ac contumeliis absfuit, ut eam non colligere tantum relictas, sed & integras spicas metere passus sit, jubens ea de causa Messoribus: *etiamsi vobiscum metere voluerit, ne prohibeatis eam*: Quare cum sese domum Ruth recepisset, tantamque frumenti copiam Socrui suæ ostendisset acceptam; illam memori, ac grato animo, collectas fruges Datori censuit referendas, inquiens: *Sit benedictus qui misertus est tui*.

§. 4. Longa Nobis oratione uti necesse esset, si Sacrorum Interpretum, si Juris quoque Consultorum sententias ea de re afferre vellemus; ipsis diu, multumque perquirentibus, an veteri lege cessante, permittendarum spicarum præceptum obsoleverit: An charitatis officiosæ monitum, vel potius justitiæ exigentis imperium fuerit. Si enim ex præcepto Divinæ legis proflueret hæc pietas in pauperes exercenda: quæsito veluti ex præcepto jure Mulier in Agro Booz decidentes spicas sibi vindicasset, nec ad eas obtinendas caute inita fuissent prudentiæ, & artis ingeniosa consilia.

§. 5. His consulto omissis, in id potissimum collimant nostræ Apostolicæ sollicitudis partes, ut Agrorum Domini tanto commoti exemplo, nostrisque vocibus incensi, Pauperes exigua hac ope fraudari non patiantur. Meminerint, non humano labore, sed singulari Dei beneficia, qui dat escam in tempore, uberes terræ fructus comparari, & copioso veluti fœnore augeri quidquid in pauperes pie erogatur. Quod quidem, cum sæpe in sacris paginis cautum sit, tum maxime pollicetur Deus in Deuteronomio spicas Pauperibus ultro largiendas in iis verbis: *Ut benedicat tibi Dominus Deus tuus in omni opere manuum tuarum*.

§. 6. Injuncto tamen Apostolico muneri deesse videremus; nisi nostra etiam studia, & officia ad Vos converteremus, Venerabiles Fratres, quibus solemne semper fuit, causam Pauperum, quæ causa Dei est, omni ope, & conatu tueri. Ideoque majori, quo possumus paternæ charitatis sensu hortamur, ut in vestram veluti clientelam suscipientes Pauperes, dignum pietate vestra zelum exhibeatis. Vestris primum vocibus, & exhortationibus, ac mandatis etiam in singulis Diœcesum vestrarum Parochiis inter Missarum solemnia evulgandis, commendetur Egenorum causa, agnoscatque Populus quam turpe, ac Christiano nomini indecorum sit, messe jam absoluta, Pauperes ab Agri finibus amoveri. Potissimum vero intelligant Agrorum Domini, colligendarum spicarum morem immaturo consilio sublatum fuisse in iis locis, in quibus diuturno usu jam invaluerat, ibique restitui omnino oportere: Ubi vero pia hæc consuetudo recepta adhuc non sit, pro viribus inducatur, in solatium Egenorum, qui gravi saltem, si non extrema laborant inopia, quique in difficillum temporum angustiis magis magisque conficiuntur.

§. 7. Demum Curatores Animarum in Populi aures, animosque ingerant, certa non satis ratione constare, an quod veteri lege cautum est; nova abrogatum sit: & an pauperes quæsito ex præcepto jure, vel impetrato a misericordiæ beneficio colligendarum spicarum libertate fruantur. Plura de hoc argumento subjicere non sinit evidens æquitas causæ: sed afflictis Pauperum rebus solatium a perspecto zelo, & pietate vestra polliciti, Apostolicam Vobis benedictionem ex animo impertimur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die XXII. Maji MDCCXLII. Pontificatus Nostri Anno secundo.

NUM.

NUM. XXIV.

SPECTACULA

Inverecunda, Festis potissimum diebus frequentari solita, prohibentur.

Venerabilibus Fratribus, Episcopis Provinciarum Maritimæ, & Campaniæ, aliorumque locorum &c.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

NIhil profecto Nobis ad vigilias Dominici gregis assidue excubantibus accidere potuit acerbius, nihilque quod minus hac tempestate opinaremur, quam ut deformes, & inverecundi Ethnicorum mores, a quibus Christiani hominis pudor, & modestia semper abhorruit, denuo isthic invecti essent, ac veluti postliminio restituti. Quamvis enim minime Nos lateret, scelestos olim Lupercalium Administros, sacra Fauno, vel Pani per ludum, atque lasciviam persolventes, nudos huc illuc per Urbem discurrisse; Sanctumque Pontificem Gelasium Prædecessorem nostrum tanta commotum impudentia, ac obscenum morem execrantem, Literas dedisse Andronico Senatori, Populoque Romano acri nefarii ritus assertori: Nihilo tamen minus memoriæ proditum est, quinto post Christum sæculo exeunte, Theodorico Italiæ Rege, & Anastasio Orientis Imperatore pestem illam penitus fuisse sublatam, & extinctam. Nunc vero multorum relatu (quod dolentes dicimus), certisque indiciis admonemur, profanum morem perpetua involvendum caligine, e tenebris iniquitatis rursus emergere, ac in vestris Diœcesibus fœde revocari, eum ad Sanctorum Patronorum Festa solemniter recolenda, Pueri, ac interdum etiam Adolescentes, cursu in spem Bravii nudi contendere jubeantur, maxima utriusque sexus, ac omnium ætatum spectante frequentia. Quæ quidem spectacula eo nequitiæ magis, ac improbitatis præseferunt, quo magis non impuro alicui, ut antea, Numini, sed piæ, castæque Sanctorum memoriæ nuncupantur.

§. 1. Qua igitur corporis nuditate impudentissime habita sunt apud veteres Lupercalia, eadem Festis Christianorum Dies illic celebrantur; nec minus injuriæ in illis verecundia passa est, quam in his hodie morum honestas habeat detrimenti. Dies Festi non ad id instituti sunt, ut Christianus Populus, epulis, ebrietatibus, ludis, spectaculis, aliisque id genus licentiæ liberius vacet; sed ut Fideles in precibus, divinisque laudibus frequentes, & assidui sint, ut Ecclesiis intersint, Sacramenta ad animæ vulnerum curationem instituta adhibeant, seduloque se exerceant in his operibus, quæ veram pietatem continent, & ut demum Sanctos una cum Christo regnantes, tamquam Patronos, congruis officiis, & honoribus prosequantur.

§. 2. Dedecet præterea membrorum nuditas, atque ita dedecet, ut veteris Ecclesiastica disciplina Salvatoris Imagines nudo penitus corpore in tabulis, vel simulacris expressas; Et quamvis nudo corpore Christum Cruci suæ affixum, & illorum temporum mores, & gravium Scriptorum auctoritas suadeant; adhuc Christianorum pietas a tali spectaculo semper abhorruit. Athletarum pugnæ (ut litteris consignatum est) in stadio apud Græcos, in Circo apud Romanos usui fuere, atque in illis Disco, Lucta, & Cœstu strenue certatum est; utque veterum testantur monumenta, interdum nudi, interdum etiam fascia tecti homines dimicarunt. In vestris igitur Diœcesibus, Venerabiles, Fratres, nonnihil

PONT. hil prisce licentiae adhuc remanet: Et cum in Plateis seminudi his luctationibus vacent homines; cumque ex industria saepius, saepius vero ex violento motu nudi penitus circumagantur, facile quisque conjicere potest, quam absonum, & indecorum sit his ludis aditum non intercludere. ANNO 1742
A. II.

§. 3. Quapropter ne injuncto Nobis Apostolicae servitutis officio deesse videamur, directe per haec scripta mandamus, ut turpes, & obscenae hujusmodi exercitationes Puerorum, Adolescentium nudorum cursus, luctaeque, quocumque nomine, vel occasione exhibendae, a vestris Dioecesibus eliminentur. Et quia inobedientiae delictum, mixti, ut ajunt, Fori videri potest; curabimus diligenter, ut si qui legum vestrarum rationi fuerint refragati, in eos, etiam qui nostro nomine Civitatibus temporaliter praesunt, rigide, & condigne animadvertant; sicque fore speramus, ut foeda haec corruptela, utroque percussa gladio radicitus evellatur.

§. 4. Verum quia impioribus etiam causis vindices non desunt, & propugnaces Assertores, si qui forte sint, qui impudenter exprobrent, hujusmodi ludos Pontificum Antecessorum tollerantia, ac diuturno usu invaluisse: hi probe sciant, nullum ex temporis lapsu deploratae causae comparari praesidium. Et ne longe a vestris Dioecesibus petantur exempla, in memoriam revocent, choreas etiam quasdam mulierum, & virorum publice eo die haberi solitas, quo S. Sixti Pontificis, & Martyris Alatrinae Civitatis Patroni recolebatur, jussu Episcopi provide vetitas fuisse; & Edictum Episcopi, licet acri calamo Romanae Curiae Advocatum impetitum, die 2. Aprilis 1694. a Congregatione Negotiis Episcoporum, & Regularium praeposita, strenue fuisse propugnatum. Caeterum cum Sancto etiam Gelasio objiceretur, antiqui moris fuisse Lupercalia, Sanctissimus Pontifex consuetudinem pudori inimicam, & honestati detrahentem reprobavit, ratus Praedecessorum suorum leges saluberrime institutas non defuisse, sed hominum fraude, & malitia leges ipsas fuisse contemptas.

§. 5. Quemadmodum itaque Nos de perspecta Praedecessorum nostrorum vigilantia egregie, ut par est, sentimus, & abusum non illorum incuriae, sed subditorum inobedientiae ducimus referendum; sic a Vobis spectabiles Ecclesiarum vestrarum Antistites a quavis negligentiae nota vindicentur: Quanti Dei honorem, Sanctorum cultum, & animarum salutem facitis, Venerabiles Fratres vos hortamur, & obtestamur, ut corrupti hujusmodi mores, specie quadam laetitiae invecti, reformentur; utque creditae Vobis oves ab impuro, profanoque ritu declinantes, ad piam, & fructuosam Festos dies celebrandi rationem traducantur. Nos interea, in optati eventus auspicium, Apostolicam Bened. ex animo Vobis impertimur.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem die XII. Augusti MDCCXLII. Pontif. Nostri Anno secundo.

NUM. XXV.

SACERDOTES

Missam celebrantes non teneri Sacram Eucharistiam omnibus petentibus infra ipsam actionem ministrare.

Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis Italiæ.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabiles Fratres salutem, & Apostolicam Benedictionem.

CERTIORES effecti, pullulare in nonnullis Italiæ Diœcesibus controversiam de obligatione, qua Sacerdotes Missas celebrantes adstringuntur Eucharist. ministrare intra easdem fidelibus iis, qui ad ipsam accipiendam paratos se exhibent, ac petunt Sacrificii, cui adstant, participes fieri; Nostro proinde animo reputavimus, gliscenti malo Apostolicæ hujus paginæ documento obviam ire, ne ulterius, haud absque fidelium eorumdem scandalo, progrediatur. Itaque, Venerabiles Fratres, sermonem Nostrum ad Vos convertimus, ut ipsi quoque Pastoralis, hac in re Officii partes minime negligatis. Ac primo quidem dicendum Nobis occurrit, nemini ex fidelibus in mentem venire posse Missas privatas, in quibus Sacerdos solus sacram sumit Eucharistiam, propterea veri, perfecti, & integri Sacrificii incruenti a Christo Domino instituti rationem amittere, ideoque illicitas esse existimandas. Nec enim ignorant fideles, aut saltem facile edoceri possunt, Sacrosanctum Tridentinum Concilium innixum doctrinæ, quam perpetua Ecclesiæ Traditio servavit, huic adversantem novam, falsamque Lutheri sententiam damnasse *sess. 22. c. 6. & can. 8.* .... *Si quis dixerit, Missas, in quibus solus Sacerdos sacramentaliter communicat, illicitas esse, ideoque abrogandas: anathema sit.*

Nihilominus, quandoquidem vetus Ecclesiæ praxis & disciplina, juxta quam fideles Missis adstantes participare passim, atque in publicis conventibus solebant Sacrosanctum Sacrificium, institutioni & exemplo Christi Domini omnimode convenit, verba ejusdem Concilii eo ipso spiritu, quo ab eodem prolata sunt, iteramus: *Optaret quidem Sacrosancta Synodus, ut in singulis Missis fideles adstantes, non solum spirituali affectu, sed sacramentali etiam Eucharistiæ perceptione communicarent, quo ad eos sanctissimi hujus Sacrificii fructus uberior proveniret.*

Utinam autem eo ipso Christianæ pietatis fervore, quo primorum sæculorum fideles exardebant, nostrorum quoque temporum homines inflammati, avide ad publicam sacram Mensam advolare, sanctorumque Mysteriorum solemnitati non adesse tantum, sed religiose eorumdem participationem exoptare conspicerentur. Nulla certe res est, qua utilius Episcopi, Parochi, Confessarii studium suum omne impendere valeant, quam in excitandis fidelibus ad eam mentis puritatem sectandam, unde digni reddantur frequenti ad sacram Mensam accessu, & non spirituali tantum, sed Sacramentali etiam participatione illa Sacrificii, quod a Sacerdote, tamquam publico Ecclesiæ Ministro, non pro se tantum, sed pro ipsis, & ipsorum nomine offertur. Et quamvis de eodem Sacrificio participent, præter eos quibus a Sacerdote celebrante tribuitur in ipsa Missa portio Victimæ a se oblatæ, ii etiam, quibus Sacerdos Eucharistiam reservari solitam ministrat; non tamen idcirco aut vetuit umquam Ecclesia, aut

modo

PONT. modo vetat, satisfieri ab ipso Sacerdote pietati, & justæ eorum petitioni, qui Missæ adstantes ad consortium admitti postulant ejusdem Sacrificii, quod & ipsi pariter offerunt ea ratione, quæ ipsos decere potest; immo probat atque cupit, ne id omittatur, eosque Sacerdotes increparent, quorum culpa & negligentia fidelibus participatio illa denegaretur. ANNO

AN. II. 1742.

At quoniam in Ecclesia Christiana opus est cuncta ordinate, & congruenter disponi, Pastores vigilantiam & curam suam conferent, ut ex una parte Fidelium pietas minime fraudetur eo accessu, eaque participatione; ex alia vero ita utrumque sortiatur, quin ulla in laudabilibus aliis institutis oriatur perturbatio, unde facile confusio etiam & scandalum oriri tur. Quare Pastores monere debent eosdem fideles, ut participes esse cupientes sacræ Mensæ (quod maximopere probandum duximus) studeant tempus, locum, & circumstantias nancisci, quibus, & ipsi justorum votorum suorum compotes evadant, nec instituta illa pietatis impediant. Hisque Pastorum suorum monitis fideles sese dociles præbentes, cavebunt, ne sibi injuriam factam querantur, si quandoque pro tempore, loco, & personis Episcopus minime opportunum censuerit, a Sacerdote celebrante Eucharistiam distribui iis, qui adstant, quibus scilicet eo ipso tempore facilis, & obvia suppetit ratio ad eamdem Mensam accedendi pluribus aliis locis cuivis instructam.

Haud ægre Episcopi, & Parochi id Fidelibus persuadebunt quoties ipsis significent, ex Ecclesiæ disciplina, quæ modo viget, non quidem difficiliorem, sed faciliorem evasisse iisdem participationem, quam optant. Siquidem veteri more in singulis Ecclesiis passim unica Missa celebrabatur, cui Fideles adstabant, indeque participabant; quin a solis propriis Pastoribus, quemadmodum reliqua Sacramenta ita etiam Eucharistiam licite accipere valebant: hisce vero temporibus ex Sacerdotum celebrantium, ex locorum, Altariumque, quibus ea celebratio publice peragitur, multiplicitate patet cuilibet facile parabilis sacra Mensa, & ad sacrum Convivium admissio. Sin autem iidem Fideles ita moniti, importune insisterent pro recipienda Eucharistia in iis, temporis, loci, & personarum circumstantiis, quas excipiendas censuisset Episcopus, Ritualis Romani auctoritate etiam fretus; hæc illorum petitio, utpote nec justa, nec rationabilis, contumacem, ac refractarium animum demonstraret, cupidumque perturbationis, ac proinde minime compositum Eucharistiæ qua par est pietate percipiendæ.

Dum Pastores erga fideles ita se gerent, dumque fideles Pastorum dictis pronas ita aures accomodabunt, orietur absque ulla dubietate pax illa perfecta, atque concordia, quæ capita invicem & membra magnopere colligari decet; desinentque importunæ illæ controversiæ, quæ eo tandem tendunt, ut turbas gignant, ac scandalum, verique animarum fructus, quo nihil Pastori carius esse debet, perniciem. Verbis itaque Apostoli Pauli ad Corinthios utimur: *Obsecro vos, Fratres, per nomen Domini nostri Jesu Christi, ut id ipsum dicatis omnes, & non sint in Vobis schismata: sitis autem perfecti in eodem sensu, & in eadem sententia.* Quæ quidem dum Vobis, Venerabiles Fratres, per hæc Apostolica scripta nota esse volumus, in felicitatis auspicium, & Paternæ dilectionis pignus Apostolicam benedictionem impertimur. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die XIII. Novemb. MDCCXLII. Pontificatus Nostri anno tertio.

Pont. A. III. Anno 1742.

NUM. XXVI.

DE CONCURSU

Et examine habendo pro Parochialium Ecclesiarum collatione: De appellationibus ab irrationabili Ordinarii judicio admittendis, vel rejiciendis.

Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

CUM illud semper plurimum formidaverit Ecclesia Catholica, ne indignis quibusque, & extra sacerdotale meritum constitutis Cura animarum, & Dominici Gregis custodia crederetur; quia totius Familiæ status, & ordo nutat, si quod requiritur in corpore, non invenitur in capite: Hinc Canonicis Sanctæ Tridentinæ Synodi Decretis provide consultum est, regimen Ecclesiarum Parochialium iis esse committendum, quorum omnis ætas a puerilibus exordiis ad perfectiores annos per disciplinæ Ecclesiasticæ stipendia ita concurrisset, ut de illorum supra alios provectione, ac potiori doctrinæ, morum, ac diuturni laboris suffragio nefas esset dubitare. Quia vero perniciosa apud plurimos opinio sensim invaluit, Tridentini Decretis non præscriptam esse Dignioris electionem; sed caveri tantummodo, ne indignis Ecclesiæ Parochiales, aliaque Beneficia, quibus cura imminet animarum, conferruntur: San. mem. Innocentius XI. Prædecessor Noster erroneam doctrinam a vera & sincera Patrum mente longius deflectentem damnavit, & edocuit, quam prudens, ac diligens esse debeat Pastoralis Officii dispensatio.

Ad tramites idcirco ejusdem Sanctæ Synodi usu receptum est, occurrente Parochialis Ecclesiæ vacatione, quæ libere ab Ordinario conferenda sit, concursum institui, ut habita in eo de cujuslibet ætate, moribus, doctrina, & sufficientia, solerti inquisitione, Episcopus eligat quem cæteris magis idoneum judicaverit.

At quia contingere quandoque potest, quod favore, vel gratia, vel minus æquo judicio minus Digni Dignioribus præponantur; San. mem. Pius V. Noster Prædecessor, ne quid in hujusmodi electione esset inordinatum, atque præposterum, edita saluberrima Constitutione licere voluit injuste in Concursu rejectis, interposita ad Metropolitanum, vel Episcopum viciniorem, vel Sedem quandoque Apostolicam appellatione, Prælectum ad novum examen provocare, & Ecclesiam alteri non rite collatam, novo facto meritorum periculo, si ita jus esset, vindicare. Et ne frivolæ appellationis diffugio locus esset, provide ibidem cautum est, dictæ appellationi in devolutivo tantum deferri oportere, non suspensa, aut quoque modo retardata Prælecto ab Ordinario Parochialis Ecclesiæ possessione.

Consultissimæ hujusmodi leges eum in finem institutæ, ne in tanti momenti re imperiti magistris, novi antiquis, rudes præferantur emeritis, violatæ sunt hominum fraude, & malitia, ipsa medela vulnus exasperantium. Sæpissime enim rejecti ab Ordinario dictæ Constitutionis obtentu invicem Appellationis facile prorumpere, & minus legitima concurrente causa Electos ab Episcopo ad novum Examen provocare consueverant; illosque præterea relicta Gregis, & Ecclesiæ custodia longum iter arripere, & diuturni laboris, temporis, & pecuniæ impensa exhaustos, litem in secunda, tertia, & ulteriori quandoque instantia sustinere cogebant.

Quin

Pont. Quin etiam experientia compertum est, magno justitiæ detrimento litem Anno ipsam absolvi. Quandoquidem ii, qui Examini, se subjecerant, atque in pri-
A. III. mævo Concursu utpote legitimarum Institutionum nescii rejecti fuerant, lon- 1742 ga postmodum decurrente lite, sedulam literis ex industria navantes operam, præferri aliis merebantur, & acerbe succensebant Episcopo, judici quidem adeptæ, non autem adipiscendæ peritiæ, per injuriam se fuisse rejectos.

Hinc apud pene moratos homines, & justitiæ vindices, frequens quærelarum occasio; quibus sedandis cum Congregatio Concilii Tridentini Interpres omne studium, diligentiamque conferret: Nobis, qui Secretarii munere fungebamur, mandatum est, ut sermone, typis postea vulgato, rem sedulo expendere, ingruentis mali originem, & apta eidem avertendo remedia investigare pro viribus niteremur. Sensus hac de re Nostros explicantes, vitio potissimum laborare comperuimus Praxim examinis oretenus habiti, nec scriptis consignati: Electi siquidem ad Curam animarum ab Ordinario Collatore, & ad iteratum Examen coram alio Judice provocati, jus legitimæ Collationis tueri non poterant, certo, ac permanenti testimonio jam probatæ idoneitatis; sed a novi Examinis alea, subeundam coram Judicem Appellationis gestarum rerum prorsus ignaro, tota res pendere videbatur. Quocirca gravi Justitiæ detrimento recepta in Foro erat opinio, provocari posse ad alium Judicem, nullo exhibito indebitæ rejectionis documento. Quod quidem cum a Sacrorum Canonum censura longius aberraret, facile huic corruptelæ occurri posse censuimus, si certa primum, & apte disposita habendi examinis forma præscriberetur; si quæstiones Examinatis propositæ, & consentaneæ illorum responsiones, totaque rei gestæ series in scriptis redigeretur; & si Acta demum totius Concursus ad Judicem Appellationis integra asportarentur.

Inita a Nobis consilii ratio non solum arrisit Congregationi, illam die 16. Novembris 1720. ratam habenti; sed etiam Pontificii judicii accessione roborata fuit a Clemente XI. Ecclesiasticæ Disciplinæ vindice, & assertore eximio. Utque locorum Ordinarii ea omnia filiali, quo par erat, obsequio, & diligentia exequerentur; iis datæ sunt die 10. Januarii 172 . opportunæ Literæ nostro calamo exaratæ, ejusdemque Pontificis sensu, & oraculo comprobatæ, quarum tenorem etsi alias prælo commissum, & insertum in Bullario dicti Clementis Prædecessoris Nostri, congrue hic duximus referendum.

Reverendissime Domine uti Frater.

Quo Parochiales Ecclesiæ dignioribus Personis gubernandæ traderentur, statuit, ut notum est, sacrosancta Tridentina Synodus sess. 24. cap. 18., ut, vacante Ecclesia Parochiali, indiceretur, & fieret Concursus; ac, postquam Concurrentes ab Episcopo, vel ejus Vicario Generali, atque ab Examinatoribus Synodalibus saltem tribus, examinati, & approbati essent, Episcopus eum eligeret, quem ætate, moribus, doctrina, prudentia, aliisque rebus ad vacantem Ecclesiam gubernandam necessariis, & opportunis digniorem cæteris, magisque idoneum judicaret. Adjecitque ad hanc Concilii Sanctionem validius confirmandam, re, & nomine Sanctissimus Pontifex Pius V. quod, si unquam Episcopus minus habilem, postpositis magis idoneis, elegisset, possent ii, qui rejecti essent, a mala ejusmodi electione ad Metropolitanum, vel, si ipse eligens Metropolitanus, aut exemptus foret, ad viciniorem Ordinarium, ut Sedis Apostolicæ Delegatum, vel alias ad ipsam Sedem Apostolicam appellare, ac Prælectum ad novum examen coram ipso appellationis Judice, & ejus Examinatoribus provocare; ea tamen cautione, ut appellatio non in suspensivo, sed in devolutivo esse deberet: quemadmodum in ejus Constitutione, quæ trigesima tertia est, latius cavetur, concludendo, quod, constito de prioris Eligentis irrationabili judicio, eoque revocato, Parochialis Ecclesia magis idoneo conferatur.

Cum autem neque Concilii Decreto, neque Pontificis Bulla examini in Concur-

PONT. *su peragendi forma, seu methodus ulla certa, ac peculiaris servanda proponatur;* ANNO
diffi ile dictu est, quanta Examinum, aliorum alibi, diversitas extiterit, atque
A. III. *hinc occasio querelarum. Nam alicubi, cum non eædem omnibus quæstiones, non* 1742.
iidem casus propositi fuissent: erant identidem, qui, vel in judicio, vel extra conquererentur, sibi quidem postpositis difficiliores, Prælecto autem faciliores ad solvendum Quæstiones obtigisse. Alibi vero eædem quidem omnibus Quæstiones propositæ fuerant, sed neque hæ, neque datæ a Concurrentibus responsiones scripto, seu literis consignabantur. Cumque postmodum, nec raro contigerit, ut e postpositis quispiam jure Bullæ supradictæ, novum ad Examen coram Judice appellationis, ejusque Examinatoribus Electum provocaret: Sacra Congregatio usque ab anno 1603. considerans gravamen non alia ratione, quam novo examine probari posse; provocationem ad novum examen censuit admittendam, gravamine nec dum probato; & requisitis tantummodo probationibus in subsequenti judicio; in quo, probato per novum examen Appellantis gravamine quoad doctrinam, probanda superet ejusdem præ jam electo in reliquis ad regendam Ecclesiam requisitis præstantia, ut de majori alterutrius ad Parochialis Ecclesiæ gubernium idoneitate Sententia ferri possit; cum non continuo, si quis est doctior, is etiam aptior, seu magis idoneus ad id regimen habeatur, vel etiam habendus sit. Quam Sacræ Congregationis Sententiam Scriptores, & Tribunalia laudarunt. Aliis demum in Diœcesibus laudabilis invaluit consuetudo, ut eædem omnibus Quæstiones, iidemque casus proponantur; ac (ne qua detur ansa Cancellario quidquam suo marte addendi, minuendi, mutandi) ut ipsimet Concurrentes, quæ interrogati fuerint, quæque responderint, sua manu præscribant. Atque Ordinarii, qui morem hunc longe optimum in examinando tenuere, Sacræ deinde Congregationi etiam, atque etiam considerandum, reliquerunt, his, qui sic examinati essent, atque postpositi, in posterum ut solent, Appellantibus, indulgenda nec statim Electi novum ad examen provocatio, nulla gravaminis prærequisita probatione, videretur, cum isti ex actis primi examinis gravamen Doctrinæ facile alioquin probare, nisi secundo, seu novo examine non poterant. Nec defuere alii probatis, ac peritia in administrandis diu Ecclesiis laude præstantes, qui monerent, frenum aliquod hujusmodi Appellantium licentiæ tandem injiciendum, eorumque jam nimis crebras novum ad examen provocationes esse reprimendas; quippe quæ vix unquam sine magno Ecclesiarum damno contingunt. Nam cum novum examen coram Judice Appellationis longe procul a Parochia peragendum sit; Electus ab Episcopo, qui provocatus, Parochiam, quam possidet, cogitur interea temporis deserere, eamque Œconomo, vel Vicario cuipiam, veluti Sponsam ignotis Custodibus, relinquere, Sponso non parumper, sed diu sane abfuturo; dum nempe, implicita, ut fit, lite, terna etiam, vel quaterna, alia ex aliis, examina super præstantia primum doctrinæ, tum deinde aliorum, quæ ad integrandam idoneitatem opportuna sunt, contentiose multiplicentur, & commode, ne dicam otiose, transiguntur, antequam deliberari possit utri Concurrentium Parochia sit adjudicanda.

Ad tollendam ejusmodi non minus querelarum, quam incommodorum occasionem, Sacra Congregatio Concilii Tridentini Interpres, postquam rem omnem a saepe repetitam in gemina sessione 1. Octobris, & 16. Novembris 1720. summo studio recognovit, (quod per præsentes literas encyclicas exequitur) omnes, & singulos Episcopos, aliosque Prælatos, penes quos sit jus, & auctoritas faciendi Concursum, hortari, ut examen ejusmodi instituere non graventur, quale jam & multæ Diœceses, & Urbs ipsa observat, atque Apostolica etiam Dataria postulat, sive, cum, Sede vacante, vacat Ecclesia aliqua Parochialis, cujus collatio ad Sedem Apostolicam pertineat; sive cum vacat Parochialis aliqua, ut dicitur, juxta Decretum, sive demum, cum, vacante in Collegiatis, aut Cathedralibus Ecclesiis Dignitate aliqua majori, annexam habente Curam animarum, faciendus est Concursus, atque ad Apostolicam Datariam transmittendus, ut notum est, atque in literis, quæ de ordine Sanctissimi, tunc e Dataria prodeunt, clare præscribitur.

Vacan-

Pont. A. III. Anno 1742

Vacante itaque Ecclesia Parochiali, quæ conferenda sit per Concursum, atque hoc solitis formulis indicto, hæc, quæ sequuntur, ex Sacræ Congregationis Sententia, consilio, suasione, servanda proponuntur. Primum nempe; ut assignentur eædem omnibus concurrentibus Quæstiones, iidem Casus, idemque Textus Evangelii, super quos sermonis aliquid præscribant, ad probandam dicendi pro concione facultatem.

Alterum, ut Casus, & Quæstiones resolvendæ dictentur omnibus eodem tempore, atque omnibus pariter eodem tempore Textus Evangelii tradatur.

Tertium, ut certum, idemque omnibus spatium temporis constituatur, intra quod Casus resolvant, Quæstionibus respondeant, Conciunculam componant.

Quantum, ut eodem Concurrentes omnes in Conclavi claudantur, unde, quamdiu scribent (dabitur enim omnibus scribendi copia) nemo eorum egredi, neque alius quispiam eo ingredi possit, nisi postquam scripta confecerint, & exhibuerint.

Quintum, ut omnes sua quisque manu tum responsa, tum sermonem scribant, subscribantque.

Sextum, ut responsa quidem latine, sermo autem ea, qua ad populum haberi solet, lingua scribatur.

Postremum, unumquodque responsum, & unusquisque sermo, cum ab unoquoque Concurrentium exhibebitur, non solum ab eo, qui scripsit, atque a Cancellario Concursus, verum etiam ab Examinatoribus, & ab Ordinario, vel ejus Vicario, qui Concursui interfuerint, subscribatur.

Peracto secundum hanc formulam Concursu, collataque ei, qui magis idoneus, ac dignior judicatus fuerit, Ecclesia Parochiali, non admittatur Appellatio aut a mala relatione Examinatorum, aut ab irrationabili judicio Episcopi, nisi intra decem dies a die Collationis interponatur.

Si quis autem hoc intra spatium appellaverit, Actaque Concursus petat ad Judicem Appellationis transferenda; mittantur vel Acta ipsa originalia Concursus clausa, & obsignata, vel certe unum aliquod authenticum eorum exemplum, a Cancellario Concursus, atque altero Notario collatum, & auscultatum coram Vicario, vel alio in Ecclesiastica dignitate constituto, quem eligat Ordinarius, ad quem etiam Notarii Cancellario adjungendi electio pertinebit, nec non ab Examinatoribus Sinodalibus, qui Concursui interfuerunt, subscriptum.

Ex quibus Actis, vel authentico eorum exemplo nisi, gravamen quoad doctrinam probet is, qui sic, ut præmittitur, examinatus, aut a mala relatione Examinatorum, aut ab irrationabili judicio Episcopi appellaverit, novum ad examen provocandi facultatem a Sacra Congregatione frustra postulabit.

Quemadmodum & in judicio Appellationis persequi jus suum frustra tentabit is, qui forte se gravatum doleat quoad reliqua, nisi interposita mature, ut dictum est, Appellatione ab irrationabili judicio Episcopi, gravamen quoad illa ostenderit vel ex actis primi Concursus, vel saltem ex attestationibus, & documentis extrajudicialibus etiam, sed non levibus.

Atque ita quidem sensit Sacra Congregatio, & Sanctissimus assensit. At si quis tamen Ordinariorum aliter, ac supra descriptum est, Concurrentium examina instituere perrexerint, perget & Sacra ipsa Congregatio more pristino Appellantibus, qui se gravatos dixerint, provocationem ad novum examen, nulla gravaminis prævia probatione, indulgere. Interim tamen, ne harum literarum memoria dilabatur, vult eadem Sacra Congregatio, eas in uniuscujusque Ordinarii Cancellaria perpetuo conservari. Cujus interea consilium, tum voluntatem dum ego omnibus significo, Amplitudini Tuæ fausta omnia e Cœlo precor. Romæ hoc die 10. Januarii 1721.

Amplitudinis Tuæ

Uti frater
P. M. Card. Corradinus Præfectus.
P. Lambertinus Secretarius.

Quam-

Pont. Quantum recte dispensandis Ecclesiasticis muneribus, administrandæ justitiæ, Anno
componendis dissidiis, continendisque in officio Clericis proficeret saluberrima
A. III. præmissarum legum institutio, satis superque experientia comperuimus, cum 1742
Anconitanam primum Ecclesiam, ac deinde Bononiensem Sponsam nostram paterna charitate cominus amplecteremur; Freti siquidem dictarum legum præsidio Digniores Parochiis, & Curæ animarum præfecimus: Tantaque, benedicente Domino, id accidit animorum consensione, ut nemo questus sit, traditum minus Digno celsioris loci præmium, vel minus juste alteri credita vacantis Ecclesiæ gubernacula. At quia certis admonemur indiciis, non ita id aliis Episcopis contigisse, imo non deesse, qui privatis abrepti studiis, sæpe declinare, ac redarguere Judicium Episcopale præsumant: Nos propterea solliciti de implendis, prout decet, muneris Nostri partibus, nonnulla præfatis literis addenda, nonnulla vero tacite, breviterque ibidem tradita, clarius explicanda censuimus, ut recte omnia, atque ex ordine peragantur.

Mœrentes igitur, audivimus, quod in plerisque Diœcesibus etsi recepta sit laudabilis, firmiterque custodienda consuetudo in scriptis redigendi examen Concurrentium: Nihilominus Examinatorum Suffragia in sola literarum peritia versantur, nec illorum exquiritur sententia de Clericorum ætate, institutione, gravitate, & honestate morum, prudentia, muniis antea exercitis, & an tales demum sint, qui Oves suas verbo, & exemplo juvare possint. Quam devia sit hujusmodi praxis a Tridentini semita, is plane intelliget, qui expendet verba relata *cap. 8. sess. 24. de Reform.* = *Peracto deinde examine renuntientur quotcumque ab iis idonei judicati fuerint moribus, doctrina, prudentia, & aliis rebus ad vacantem Ecclesiam gubernandam opportunis*. Idque probe noscens Congregatio ejusdem Concilii Interpres pluries edixit: Examinatores suo deesse muneri, si doctrinæ tantum Judices essent, nec inquirerent qui præ aliis probitate morum, laboribus, præstito antea Ecclesiæ obsequio, cæterisque dotibus ad officium Parochi cumulate obeundum necessariis, essent idonei, & commendabiles.

Absoluto Examine, ut cuique satis compertum est sit tantummodo potestas Examinatoribus renunciandi quotquot regendæ Ecclesiæ idoneos judienverint, reservata uni Episcopo electione Dignioris, quemadmodum sancitum est a Tridentino illis verbis = *Ex hisque Episcopus eligat, quem cæteris idoneum judicaverit* = At si quem Clericorum forte contigerit appellare a mala relatione Examinatorum, quorum cura unice versata fuerit in exquirenda doctrina, non facta uno eodemque tempore solerti etiam investigatione aliarum qualitatum, quæ Pastoris congruant officio: Ordo judicii secumferet, ut etiam Judex, ad quem provocatum fuit, in sola doctrinæ indagine immoretur; Nec sine gravi animarum detrimento, & disciplinæ injuria præficiatur Ecclesiæ qui litteris magis pollet, licet cætera minus, & quandoque indignus; Contra vero arceatur ille, qui licet impar doctrinæ merito, attamen moribus, gravitate, prudentia, probato nomine, diuturno Ecclesiæ famulatu, ac multiplici virtutum laude præcellit.

Factum præterea satis extirpandis abusibus non videtur, si tam Episcopus, quam Examinatores conjunctis studiis, industriæ nervos omnes intenderint in conferenda concordi judicio Ecclesia Personæ, quæ licet scientia, & literis alteri concedat, majori tamen cæterarum qualitatum eminet ornamento: Siquidem postpositus, suæ nimium fidens doctrinæ, ab irrationabili Judicio Episcopi non raro appellat; Causaque ad Judicem Appellationis delata, idem totus est in perquirenda Majori doctrina, ac reparando gravamine literato homini irrogato, nusquam libraro aliarum virtutum pondere, quæ in Appellante desiderantur: Lugentque ut plurimum vigiles Ecclesiarum Antistites exitum hujusmodi Appellationis, intimeque dolent, Parochias doctis, non aptis Pastoribus, ut dictum est, regendas committi.

At si

PONT. BEN. XIV. A. III. ANNO 1742.

At si Judex etiam Appellationis (quod raro evenit) tantum tribuens scientiæ, quantum satis, majori, & accuratiori examine inquirant, qui mores hominum sint, quæ gravitas, prudentia, quia suscepti antea labores, quæ virtutum specimina, quæ demum totius anteactæ vitæ ratio, pascendo Gregi consentanea: Tot Judici exhibentur attestationes ab Appellante ex industria collectæ, ut, revocato Episcopali judicio tamquam irrationabili, non vereatur Judex succurrere eidem Appellanti, quem tam copiosa, tamque conspicua probitatis adjuvant documenta.

Demum cum præcipue Episcopis, tamquam in specula constitutis, pateant Subditorum excessus, contingere solet, ut in Concursu tam inspecta scientia, quam moribus ille idoneus ab Examinatoribus renuncietur; cui fœda aliqua vitii labes, ac criminis macula injusta sit, omnibus præterquam Episcopo, occulta. Si Episcopus justa suadente causa crimine non revelato, eumdem criminosum tacitus præterierit, aliumque immunem a sorde prælegerit: Illico postpositus simulato gravamine provocat ad Superiorem Judicem criminis ignarum, & consueto diffugio Appellationis evehitur ad Pastorale fastigium qui non potest consulere Populo, sed nocere, nec præstare regimen, sed angere discrimen.

Ne igitur improbi ingenii homines remedium Appellationis ad justitiæ præsidium institutum, callide traducant ad iniquitatis defensionem: Optimum factu aliquibus, fortasse videretur, si Appellatione quavis sublata, cura præficiendi Rectores Animarum prorsus relinqueretur Episcopis, rationem villicationis suæ Christo Judici tantum reddituris. Verum nullo pacto probare id possumus, quod adversaretur menti Concilii Tridentini, tacite permittentis Appellationem in devolutivo à mala relatione Examinatorum, quemadmodum innuere videntur verba illa = *Nec prædictorum Examinatorum relationem, quominus executionem habeat, ulla devolutio, & Appellatio, etiam ad Sedem Apostolicam, sive ejusdem Sedis Legatos, aut Vice-Legatos, aut Nuncios, seu Episcopos, aut Metropolitanos, Primates, vel Patriarchas interposita impediat, aut suspendat* = Cui Sanctioni respondet etiam Constitutio Piana, admittens Appellationem in devolutivo ab irrationabili Judicio Episcopi.

Qua de re, ut in hujusmodi negotio apte omnia, atque composite peragantur, Officii Nostri esse duximus, cum vobis, Ven. Fratres, gerendarum rerum ordinem præscribere, quem longo usu utilem agnovimus instituendis animarum Rectoribus, qui credito sibi Gregi præesse, & prodesse possint.

I. Episcopus, habita notitia vacationis Ecclesiæ, statim, ad præscriptum Tridentini, idoneum in ea deputet Vicarium, cum congrua ejus arbitrio fructuum portionis assignatione, qui onera ipsius Ecclesiæ sustineat, donec ei de Rectore provideatur.

II. Publico evulgetur Edicto notitia Concursus, congruo, & ab Episcopo præfinito tempore celebrandi: eodemque edicto omnes clare, & aperte moneantur, ut interim decurrente termino assignato, coram Cancellario Episcopali, vel altero ab Episcopo deputando, suarum qualitatum, meritorum, & munerum probationes, attestationes tam judiciales, quam extrajudiciales, aliaque id genus documenta, quæ fraude vacent, exhibeant: Alioquin dicto termino elapso Documenta hujusmodi quæcumque, & qualiacumque ea sint, nullatenus recipientur.

III. Eveniente die Concursus, a Cancellario Episcopali singulorum merita, qualitates, & requisita (ut vocant), incorrupta fide deprompta a Juribus tempore habili exhibitis, non in scriptis summatim redigantur: Porro copia Epitomes tradetur non solum Episcopo, vel Vicario generali vices illius obeunti, sed singillatim omnibus Examinatoribus ad Concursum adscitis, ut cum de scientia, tum de vita, moribus, aliisque regendæ Ecclesiæ necessariis dotibus ferant judicium.

IV. De præstituta ab Episcopo habeatur concursus, servata accurate in omnibus forma tradita in supra relatis literis anno 1721. editis, totaque rerum in eo gestarum series scriptis diligenter enucleetur. Porro Examinatores ad assequendam certam, & indubiam conjecturam scientiæ, postquam diligenter expenderint singulorum peritiam in evolvendo, explicandoque oretenus aliquo Ecclesiasticæ Doctrinæ capite, vel a SS. Patribus, vel a Sacro Concilio Tridentino, vel a Catechismo Romano excerpto, ac pari diligentia libraverint a quolibet scripto datas responsiones quæstionibus propositis; Et postquam demum deprehenderint qua quisque polleat gravitate sententiarum, & elegantia sermonis in Conciuncula scripto pariter exarata, & Textui Evangelico, vel altero dato Themati accomodata: Parem, ni forte majorem solertiam Examinatores adhibeant in perscrutandis aliis qualitatibus, regimini animarum consentaneis; morum honestatem inquirant, gravitatem, prudentiam, præstita hactenus Ecclesiæ obsequia, acquisitam in aliis muneribus laudem, aliaque spectabilium virtutum ornamenta, Doctrinæ arcto fœdere consocianda; hisque omnibus conjunctim expensis, inhabiles per sua suffragia rejiciant, & idoneos Episcopo renuncient.

V. Absoluto Concursu ab Episcopo, vel, eo impedito, a Vicario generali una cum Examinatoribus Synodalibus non paucioribus quam tribus, Notula compendiaria Requisitorum antea distributa tradatur Cancellario, qui illam comburat, vel penes Acta secreto custodiat, & nemini ostendat, nisi de mandato Episcopi, vel ejus Vicarii generalis. Subinde vero Ordinarius, cum primum ei libuerit, eligat ex approbatis Digniorem, nec illi Possessio ullo Appellationis, vel Inhibitionis obtentu retardetur.

VI. Si quem Clericorum appellare contigerit a mala ratione Examinatorum, vel ab irrationabili Judicio Episcopi, coram Judice Appellationis Acta Concursus integra omnino producat; Et Judex nisi illis visis, & gravamine comperto, Sententiam non pronunciet. Præterea in ferenda Sententia, ac reparando gravamine idem Judex innitatur solummodo probationibus ab Actis elicitis tam respectu doctrinæ, quam aliorum meritorum. Quia vero a publica indictione usque ad diem habiti Concursus tantum temporis intercessit, quantum satisfuit commode exhibendis necessariis juribus, attestationibus, requisitis, aliisque meritorum documentis; Idcirco, ut quævis via fraudibus præcidatur, volumus, ac districte mandamus, ne dd. Attestationes, Fides tam judiciales, quam extra judiciales, & documenta quæcumque studiose conquisita, & post Concursum, ut ajunt, expiscata ullo modo recipiantur: Non obstantibus supra memoratis literis, a Congregatione Concilii Tridentini Interprete, anno 1721. editis quibus ad præmissorum effectum in hac parte derogamus, illis tamen in reliquis, una cum omnibus in eis contentis, firmiter in suo robore permansuris.

VII. Ubi vero Episcopus, posthabito uno, vel altero ex approbatis, Ecclesiam contulerit magis idoneo ob aliquam sibi ipsi tantum notam caussam; quam censeat significari oportere Judici Appellationis, ad detergendam injuste fortasse prælectionis notam: Familiaribus literis Judicem certiorem efficiat, inviolabilis secreti lege adiecta: Nemo sit, qui hanc praxim Nostræ tribuat solertiæ, cum illa profluat a Tridentini Decretis. *Sessione* etenim 24. *c.* 20. *de Reform.* ita disponitur = *Præterea si quis in casibus a Jure permissis appellaverit, aut de aliquo gravamine conquestus fuerit, seu alias ob lapsum biennii, de quo supra, ad alium Judicem recurrerit, teneatur acta omnia coram Episcopo gesta ad Judicem Appellationis expensis suis transferre. EODEM TAMEN EPISCOPO PRIUS ADMONITO, UT SI QUID EI PRO CAUSÆ INSTRUCTIONE VIDEBITUR, POSSIT JUDICI APPELLATIONIS SIGNIFICARE.*

Et quamvis jure Nobis timendum sit, ne dicta praxis monendi Judicem, a quo appellatum est, in more olim posita, hac tempestate absoleverit, & a Foro recesserit; Attamen Episcopus (ut dictum est) si ex caussa sibi tantum,

& non

PONT. & non aliis nota, quæ tamen approbari dignam sit, Ecclesiam contulerit, ANNO illam Judici Appellationis, datis secreto litteris, denunciet, & aperiat.

A. III. Sciant porro Judices, delatas ab Episcopo caussas, & rationes inviolabilis secreti fide esse custodiendas; nec parvi pendendum esse testimonium illius Pastoris, cui Divino mandatur eloquio, Oves suas agnoscere. Facile enim credi non potest, Episcopos suæ non minus, quam alienæ salutis adeo immemores, ut non deterriti Divini interminatione Judicii, odio, vel favore moveantur; & in Sacrorum Canonum singularem injuriam, *dicant malum bonum, bonum malum, & ponentes tenebras lucem, & lucem tenebras.* 1742

Si vero Episcopo fuerit suspecta fides Judicis, ad quem appellatum est, nec eidem revelanda censuerit hujusmodi occulta rationum momenta: Illa significet secretis literis S. R. E. Cardinali Præfecto pro tempore Congregationis Concilii, qui nec consilio, nec auctoritate deerit, quominus a Judice Appellationis debitus justitiæ locus tribuatur.

Præterea quia æquitati etiam convenit, Caussas Appellationum, quæ magno Litigantium dispendio, & Ecclesiæ pernicie immortales quandoque existunt, quanta fieri potest brevitate terminari: Idcirco ubi a Judice Appellationis lata sit Sententia, quæ præelectioni factæ ab Episcopo omnino sit conformis, nullus pateat novæ Appellationi aditus, sed auctoritate Rei Judicatæ controversiæ finis imponatur. Sin vero Judex Appellationis aliter, quam Ordinarius pronunciaverit; liceat prælecto ab Episcopo, qui Caussa cecidit, ad alium Judicem appellare, firmiter interim retenta Parochialis Ecclesiæ possessione. Tandem postquam tertius quoque Judex Sententiam dixerit; ne Partes ultra modum graventur laboribus, & expensis, præsertim, quia agitur de Cura animarum, cui damnosum est, certi Pastoris destitui solatio; Is legitimum regendæ Ecclesiæ jus obtineat, cui duæ conformes assistunt Sententiæ, nec ultimo novæ Appellationis remedium succumbenti suffragetur.

His sane regulis, quamvis Appellatio sublata non sit, satis tamen præsidii comparatum esse arbitramur Ecclesiasticæ disciplinæ, ac recto gerendarum rerum ordini. Unum superest, ut proposita hactenus media debitæ executioni mandentur; Eumque in scopum Locorum Ordinarii vigilantiam suam desiderari non patiantur. Ferendum quippe non esset, ad nostri Apostolatus auditum novas in diem deferri querelas, ac summovendis abusibus novas implorari leges ab iis, qui jam præstitutas negligant, & contemnunt.

Demum cum non raro contingat, Ecclesias Parochiales, Dignitates, Canonicatus, aliaque Beneficia, Curam animarum habentia, a Sede Apostolica esse conferenda; vel quia vacaverint in mensibus reservatis, vel quia ex alio capite dictæ Sedi reservata sint. Nos Prædecessorum Nostrorum vestigiis inhærentes præcipimus, & mandamus, ut uno vel altero eveniente casu, Concursus ab Episcopo sine ullo discrimine indicatur; nulla ad hunc actum petita venia, vel licentia, quam Nostri hisce literis sibi tributam Episcopi intelligant. Absoluto Concursu, si res sit de Beneficiis Curatis, *quæ tantum ratione Mensium reservata sint*, Episcopus inter approbatos eligat magis Idoneum, & Datariæ significet, nec Acta Concursus transmittat, nisi a Dataria, cum id opportunum duxerit, requirantur. Sin vero dicta Beneficia quibus Cura imminet animarum, *ex alio quovis capite, quam mensium Apostolicorum*, S. Sedi reservata sint; Eo sane casu, veteri non immutato more, abstineat Episcopus a ferendo Dignioris judicio, & Acta concursus ultro Datariæ exhibeat.

Licebit tamen Ordinariis, pro suo arbitrio, familiaribus literis Datario scriptis eidem denunciare Personam, quam censent regendæ Ecclesiæ magis idoneam, eumdemque commonere, an occulta aliqua, & in Actis juste reticita subsit caussa, quæ cuipiam obstet ad Beneficium Curatum obtinendum. Nos ipsi postremum ab hac Sede omnium Principe, & Magistra, luculento edocemus exemplo quanti faciendum sit Episcopale judicium, quantoque vos honore

PONT. nore prosequamur, Ven. Fratres, in partem Nostræ sollicitudinis evocatos, ANNO quibus interim Apostolicam Benedictionem peramanter impertimus. Datum
A. III. Romæ apud S. Mariam Majorem die XIV. Decembris 1742. Pontificatus No- 1743 stri Anno Tertio.

PONT. ANNO
A. III. 1743.

NUM. XXVII.

VOTA SIMPLICIA

In Congregatione Missionis emissa, a nemine, quacumque ex causa, præterquam a Romano Pontifice, aut a Superiore Generali Congregationis in actu dimissionis tantum, dissolvi posse statuitur.

BENEDICTUS PP. XIV.

Ad Perpetuam Rei Memoriam.

QUO magis uberes, ac salutares in Catholica Ecclesia fructus in dies, benedicente Domino, Congregationis Missionis a S. Vincentio de Paulo Fundatore olim institutam, & æterna cum animarum Christifidelium salute latissime propagatam, proferre dignoscimus; eo magis luculentis Apostolicæ auctoritatis, providentiæque nostræ studiis eundem complecti volumus, ut majora semper accipiat incrementa.

§. 1. Alias sane fel. record. Alexander PP. VII. Prædecessor noster, de tunc existentium S. R. E. Cardinalium Concil. Tridentini Interpretum consilio, ad ejusdem S. Vincentii Fundatoris in humanis agentis supplicationem per quasdam suas in simili forma Brevis literas die XXII. Mensis Septembris anno MDCLV. expeditas, in perpetuum eamdem Congregationem Missionis inceptam, & approbatam, Apostolica auctoritate sua approbavit, & confirmavit, cum emissione Votorum simplicium Castitatis, Paupertatis, & Obedientiæ, nec non stabilitatis in dicta Congregatione, ad effectum se toto vitæ tempore saluti pauperum rusticanorum applicandi, post biennium probationis facienda, in quorum tamen Votorum emissione nemo intersit, qui ea acceptet, sive nomine Congregationis, sive nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis nomine, & vota sic, ut supra, emissa dissolvere possit solus Romanus Pontifex, necnon & Superior Generalis dictæ Congregationis in actu dimissionis e Congregatione: nemo autem alius, etiam vigore cujuscumque Jubilei, Bullæ Cruciatæ, seu alterius privilegii, & indulti, aut cujuscumque Constitutionis, seu Confessionis, nisi in eis facta fuerit specialis mentio horum votorum sic, ut supra, in dicta Congregatione emissorum, dissolvere, aut commutare, vel dispensare possit, & valeat; & alias prout in dictis literis Alexandri Prædecessoris præfati, quarum tenorem præsentibus pro expresso, & inserto haberi volumus, uberius continetur.

§. 2. Deinde fel. pariter rec. Clemente PP. IX. itidem Prædecessore nostro, qui quasdam Constitutiones in Comitiis Generalibus dictæ Congregationis pro ejusdem meliori regimine conditas, recognoscendas, examinandasque aliquot Romanæ Curiæ Prælatis commiserat, viam universæ carnis ingresso; easdem Constitutiones jam recognitas, & examinatas rec. mem. Clem. PP. X. similiter Prædecessor noster per alias suas in pari forma Brevis literas die III. Mensis Junii anno MDCLXX. datas, quarum tenorem pariter præsentibus pro expresso, & inserto haberi volumus, Apostolicæ Auctoritatis patrocinio communivit; inter quas quidem Constitutiones nona in Ordine præscribit: Digni-

tates,

PONT. *tates Ecclesiasticas absque consensu conventus generalis acceptari non poterit* (scilicet Superior Generalis), *nisi Summus Pontifex id in virtute Sanctæ obedientiæ* ANNO
A. III. *præcipiat*. Quod sane etiam cautum videtur in regulis, seu prioribus Constitutionibus Congregationis præfatæ cap. 3, §. 10. in quo sic habetur: *Quoniam virtus paupertatis solo etiam appetitu inordinato ad bona temporalia potest violari, unusquisque diligenter cavebit, ne hoc malum, etiam quo ad beneficia sub specie boni spiritualis ambienda, cor suum invadat; ideoque, ne quidem ad ullum beneficium, aut dignitatem Ecclesiasticam, sub quocumque prætextu aspirabit.* 1742

§. 3. Præterea cum aliqui, qui post antedicta vota in eadem Congregatione emissa, ipsam Congregationem deseruerint, asserentes se dictorum Votorum dispensationem, seu commutationem obtinuisse a quibusdam Confessariis, vigore Literarum Apostolicarum super Jubileo emanatarum, ac prædictos Confessarios potuisse dispensare, seu commutare hujusmodi vota, quia in dictis Literis conceditur facultas commutandi vota quæcumque, Castitatis, & Religionis exceptis, ac deinde in fine derogatur contrariis quibuscumque Ordinum, ac Congregationum, seu Institutorum Regularium, etiam confirmatione Apostolica roboratis, nec non privilegiis, Indultis, & Literis Apostolicis eisdem Ordinibus, & Congregationibus concessis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua mentio habenda foret: memoratus Clemens X. Prædecessor per alias pariter suas in simili itidem forma Brevis Literas die 23. mensis Junii anno MDCLXX. datas, de consilio tunc existentium S. R. E. præfatæ Cardinalium Conc. Trid. Interpretum, declaravit, vota prædicta in dicta Congregatione Missionis post illius Confirmationem Apostolicam præfatam emissa, vel emittenda, ab aliis, quam a pro tempore existente Romano Pontifice, & Superiore Generali ejusdem Congregationis, in actu dimissionis, ab ipsa Congregatione, licite, & valide non potuerint, nec possint dispensari, commutari, aut alias quomodolibet dissolvi vigore cujuslibet Jubilei, Bullæ Cruciatæ, seu alterius Privilegii, Indulti Constitutionis, seu Concessionis non facientium expressam dictorum votorum mentionem.

§. 4. Quoniam autem, sicut accepimus, ex Presbyteris, qui in eamdem Congregationem admissi, ac approbati, antedicta vota emiserunt, & in doctrinarum, bonarumque artium studiis, non sine magno ejusdem Congregationis dispendio instituti, per non breve temporis spatium commorati fuerunt, regularis observantiæ pertesis, ut ex ipsa Congregatione egrediantur, alii quidem varias causas obtendunt, alii vero Beneficia Ecclesiastica in Cathedralibus, Collegiatis, aliisque Ecclesiis personalem residentiam requirentia omnimodis artibus sibi conferenda procurant, alii etiam ad Ecclesias, quibus pastoralis animarum cura adnexa est, obtinendas concurrunt, ac deinde votorum emissorum dispensationem, præmissorum obtentu, extorquent. Quæ certe in hujusmodi votis, ac præsertim stabilitatis dispensandi facilitas, alias fere inaudita, in causa est, ut, quamplurimis in Galliis, Italia, & Polonia ex eadem Congregatione nuper egressis, incitamento sit, & exemplo aliis, quo omnem aditum egrediendi sibi aperire studiose meditentur, & interea Congregationis præfatæ munera negligenter obeantur, ac propterea incrementum, quod eidem Congregationi Deus dare cæpit, sensim disperdatur: Hinc est, quod Nos, qui Congregationem præfatam semper plurimi fecimus, & quanto Clericis in sortem Domini vocatis advocationis suæ munera rite, sancteque adimplenda adjumento sit, novimus, salutare aliquod remedium hac in parte adhibere cupientes, motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ auctoritatis plenitudine, tenore præsentium, non solum omnia, & singula in Constitutionibus, & Regulis ejusdem Congregationis, ut præmittitur, contenta, & de novo statuta, ac ab Apostolica hac S. Sede iterum approbata, & confirmata iterum, quatenus opus sit, de novo approbamus, & confirmamus, illisque inviolabilis perpetuæ Apostolicæ firmitatis robur.

PONT. bur adjicimus; verum etiam quacumque in dispensando pro votis hujusmodi, ANNO ac præsertim voto stabilitatis facultatem, tum Ordinariis Nostris, & Aposto-
A. III. licæ Sedis præfatæ pro tempore ubicumque existentibus, Nuntiis, & Legatis, 1742. tum omnibus, & singulis Congregationibus Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Card. quavis auctoritate, privilegiis, & indultis, quibus omnibus, quod motu, scientia, potestate, hanc partem ac tenore paribus derogamus, quomodolibet competentem, & respective attributam, omnino inhibemus, & inhibitam esse volumus, ac declaramus: ita ut quælibet dispensatio pro votis supradictis, ac præsertim stabilitatis, cuilibet Presbytero, seu Clerico, vel Laico dictæ Congregationis, ob quamcumque causam, a quibusvis, etiam speciali mentione dignis (dummodo non fuerit concessa per Nos, & pro tempore existentem Roman. Pontificem Successorem Nostrum, sive per modernum pariter, & pro tempore existentem Superiorem Generalem ejusdem Congregationis in actu dimissionis tantum, juxta præfatas Constitutiones), quomodolibet concessa, & quælibet cujuscumque Beneficii Ecclesiastici personalem residentiam requirentis, vel animarum curam extra dictam dumtaxat Congregationem unitam habentis, collatio, cuilibet ex Presbiteris, & Clericis prælatis quomodolibet facta, & capta etiam possessio, irritæ, & nullæ sint, ac nullius roboris, & momenti habeantur, perinde ac si minime concessa, facta, & capta fuisset, ac propterea nemini, ad quem spectat, & pro tempore quandocumque in futurum spectabit, suffragentur.

5. Decernentes easdem præsentes literas, & in eis contenta quæcumque semper firma, valida, & efficacia existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere ac illis, ad quos spectat, & pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus, & per omnia plenissime suffragari, & ab eis respective, inviolabiliter observari; sicque, & non aliter in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos etiam Causarum Palatii Apostolica Auditores, ac S. R. E. præfatæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, ac Apostolicæ Sedis prædictæ Nuncios, ac quosvis alios quacumque præminentia, & potestate fungentes, & functuros, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari & definiri debere; ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 6. Non obstantibus præmissis, nec non nostra, & Cancellariæ Apostolicæ Regula de jure quæsito non tollendo, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, illorum tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 7. Volumus autem, ut earumdem præsentium Literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici, vel Secretarii Generalis dictæ Congregationis subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, vel Superioris Generalis Congregationis præfatæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XVIII. Decembris MDCCXLII. Pontificatus Nostri Anno Tertio.

D. Card. Passioneus.

NUM.

NUM. XXVIII.

ECCLESIASTICA

Auctoritas in designandis publicarum precationum formulis, & in eisdem indicendis asseritur.

Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Quemadmodum preces ad Deum pro Principibus effundere valde consentaneum est, ita convenit, ut precum ipsarum formulæ sint ex illis, quas Ecclesia usu recepit; maxime vero si ejusmodi preces in celebratione Missarum adhibendæ sint. Præterea ad Ecclesiasticam auctoritatem unice spectat preces illas statuere atque indicere; cum nulli sæculari Potestatis fas sit decernere, præceptoque mandare, ut publicæ preces fiant sive ad persolvendas Deo gratias pro beneficio aliquo accepto, sive ad illius opem in gravi aliqua necessitate implorandam.

Divus Paulus *in prima ad Timothæum cap.* 2. ut Vos bene nostis, ita loquitur: *Obsecro igitur primum omnium fieri obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones pro omnibus hominibus, pro Regibus, & omnibus qui in sublimitate sunt.* Quod si expediat hoc loco praxim ostendere, qua primæva Ecclesia utebatur in orationibus & precibus ad Deum pro Principibus offerendis, eam satis patefacere poterunt S. Dionysii Episcopi Alexandrini ad Præsidem Æmilianum epistola, Tertullianus *in lib. ad Scapulam, & in Apologetico*, Sanctus Ciprianus *in epistola ad Demetrianum*, Origenes *in respons. ad Celsum*, & Athanagoras *in sua Legatione ad Imperatores pro Christianis*.

Multum quidem inter se conveniunt credendi, & orandi ratio. Proinde in celebratissimis epistolæ S. Cœlestini ad Galliæ Episcopos additionibus *cap.* 11. legitur: *Obsecrationum quoque Sacerdotalium Sacramenta respiciamus... ut legem credendi lex statuat supplicandi.* Atque hinc oritur, in publicis supplicationibus formulas ab Ecclesia præscriptas esse adhibendas; præsertim si res agatur de orationibus, quæ recitari debeant in Missa, ut dictum est. Idcirco etiam a Sacro Concilio Tridentino cavetur, ne preces in Missarum celebratione adhibeantur, *præter eas quæ ab Ecclesia probatæ, & frequenti ac laudabili usu receptæ fuerint*. Quamobrem in Missali Romano pro omni fere necessitate existunt piæ quidem ac religiosæ orationes, e vetustis ac venerabilibus Sacramentariis opportune depromptæ.

Neque vero putamus nimium progredi; inter æquos auctoritatis nostræ limites Nos certe consistere credimus, cum asserimus ad Ecclesiasticam quidem, non autem ad sæcularem Potestatem pertinere de Ecclesiasticis ac spiritualibus rebus disponere. Magnus ille Osius Episcopus Cordubensis apud S. Athanasium in epistola ad solitariam vitam agentes, Ecclesiastica sane libertate ad Constantium Imperatorem hæc scripsit: *Ne te misceas Ecclesiasticis rebus, neque nobis in hoc genere præcipe; sed potius ea a nobis disces. Tibi Deus Imperium commisit: nobis, quæ sunt Ecclesiæ, concredidit. Cave, ne quæ sunt Ecclesiæ ad te trahens, magno crimini obnoxius fias. Scriptum est = Quæ sunt Cæsaris, Cæsari: & quæ sunt Dei, Deo.* Ad viciniora autem tempora, & ad rem, quæ epistolæ huic nostræ occasionem dedit, propius accedentes, dici-

PONT. dicimus, a laicorum ipsorum tribunali abrogata fuisse atque rescissa sæcularis ANNO alicujus Magistratus decreta, quibus publica pro Principibus preces indictæ
A. III. fuerant, quod ejusmodi decreta nullius auctoritatis, aut roboris esse per se 1743 innotesceret. Et non multi ab hinc annis Sacra Concilii Congregatio, Prædecessoribus nostris annuentibus, publice abrogavit, irritumque fecit sæcularis Potestatis edictum, quo illa, ob paratam a Principe victoriam, indixerat pro gratiarum actione *Te Deum laudamus*, etiamsi protestationem inseruisset de præjudicio Ecclesiastico juri non inferendo, quod nimirum facto protestatio ipsa adversaretur.

Ut igitur æquitatis jure, rectoque ordine omnino procedatur, monemus Vos atque hortamur, ut tum Vos, tum alii opera vestra Deum sedulo rogent pro incolumitate ac felicitate vestrorum Principum, quemadmodum & Nos pro Principibus Catholicis quotidie facimus. Æquo libentique animo accipite, quod Potestates sæculares a Vobis petant, ut pro se publice preces fiant; atque operam date, ut Ecclesiæ formulæ in illis usurpentur, neque novæ; aut inusitatæ orationes in Missa recitentur. Sin autem, quod Nobis persuadere non possumus, laicalis aliqua Potestas usu, vel consuetudine aliqua (quæ abusus revera dici debet) præsumat auctoritatem vestram in hoc minime agnoscere, sed jure suo directe velit publicas preces indicere, immo & pœnam parere renuentibus statuere audeat; loquiminor, & Vos, quemadmodum Osius ad Imperatorem locutus est. Rationes adducite, quas, qui errant, fortasse ignorant. Palam ipsis facite, hanc nullatenus esse rationem exorandi Deum, atque id, quod cupiunt, consequendi: ad Vos confugere eos debere, cum Vos ii sitis, qui licet *ex hominibus assumpti*, tamen estis *pro hominibus constituti in iis, quæ sunt ad Deum*, ut ad Hebræos Apostolus loquitur: nec, præter Vos, posse aliquem opus hujusmodi suscipere, & hunc sumere sibi honorem, *sed qui vocatur, a Deo tamquam Aaron*.

Quod si dictis non acquiescant, neque a Vobis oportunum judicetur in eos ita procedere, ut Ecclesiasticæ disciplinæ jura exigerent; Vobis stricte mandamus, ut Nos quamprimum certiores de iis faciatis, opportunis quoque transmissis ad manus nostras documentis: cum Nos parati simus ea omnia facere, quæ clarissimi Prædecessores nostri in ejusmodi occasionibus facere consueverunt. Nolumus enim ad supremum Dei tribunal vocati de neglectis Sanctuarii juribus sontes judicari. Interea Vos Paterno amore complectimur, Vobisque Apostolicam Benedictionem impertimur. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die XXIII. Martii MDCCXLIII. Pontificatus Nostri anno tertio.

NUM.

NUM. XXIX.

MATRIMONIORUM

Firmitati consulendo, damnantur, & annullantur pacta inter Conjuges inita de non appellando a sententia lata pro matrimonii nullitate; confirmatur Constitutio edita super hujusmodi judiciorum forma; Ecclesiasticæ disciplinæ observantia in Matrimonii celebratione commendatur.

Venerabilibus Fratribus, Archiepiscopis, & Episcopis Regni Poloniæ.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem & Apostolicam Benedictionem.

NIMIAM licentiam, ac libertatem, abusumque, in perpetuis indissolubilibusque vinculis Matrimoniorum canonice celebratorum, diuturna etiam animorum concordia stabilium, nulla legitima causa intercedente, nec, si qua esset, juxta canonicas præscriptiones expensa, ac tanta cum facilitate, non sine gravi bonorum offensione, dissolvendis, in Ecclesiasticis istius Poloniæ Regni Curiis inductum vigentemque, per alias nostras in simili forma Brevis literas die undecima mensis Aprilis anno millesimo septingentesimo quadragesimo primo ad Vos datas, deplorantes nos, & detestantes atque in simul Fraternitates Vestras rogantes, & in Domino exhortantes ad custodiendas vigilias super tribus vestræ curæ commissis, admonueramus Nos, hac in re salutares leges modumque opportunum serio meditari.

§. 1. Interea certiores facti, in quamplurimis Christiani Orbis regionibus invectam esse pravam consuetudinem Matrimoniorum occultorum, vulgo Conscientiæ dictorum, a quibus illa quoque inter cæteras inde provenientes inordinationes, confusionesque, emanabat, qua occulta hujusmodi Matrimonia aliis Matrimoniis cum aliis Conjugibus publice celebratis, re ipsa solvebantur; per Encyclicas nostras alias literas ad Venerabiles Fratres, Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, & Episcopos universos die vigesima sexta mensis Augusti ejusdem anni scriptas, ea, ad antedictam pravam consuetudinem penitus abrogandam, præscripsimus, quæ sacris Canonibus, & Concilii Tridentini Decretis consona, si accurate servantur, injectam nobis sollicitudinem, imminuerent.

§. 2. Hisce insuper alias pariter nostras sub Plumbo literas tertio Nonas Novembris anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo primo expeditas addidimus, in quibus typorum arte editis, ac palam propositis, & vulgatis statuimus, & in causis Matrimonialibus super validitate, & nullitate Matrimoniorum servandas mandavimus Leges, ac Regulas quantum ab omnibus prospici posset, opportunas, ac necessarias, secundum quas Ecclesiastici Judices, neque culpa, & improbitate, neque inscitia ac ignorantia abrepti cum disceptatione de validitate, & nullitate Matrimoniorum hujusmodi apud ipsos haberi contigisset, non pro ingenio, sed pro justitia suo sententia suæ ferre possent.

§. 3. Præterea cum relatum objectumque esset, malum hujusmodi inde evenire, quod Commissiones, quæ quoad secunda in Causis Matrimonialibus edita postulata, & instantiis dabantur, ad Viros ad Jus dicendum neque aptos, neque idoneos, sed judicandi prorsus incapaces dirigerentur: Nos non solum per Encyclicas alias literas universis Antistitibus inscriptas, singulis injunximus, & mandavimus, ut unusquisque cum Capitulis Cathedralis Ecclesiæ suæ consilio, eorum Virorum quos ad grave Judicii hujusmodi ministerium probe, & sapienter obeundum

PONT. eundum aptos, & idoneos, rebus omnibus consideratis, exacteque expensis in ANNO Domino reputassent, indicem confectum ad Apostolicam hanc Sanctam Sedem
A. III. mitterent; verum etiam in memoratis nostris sub Plumbo expeditis literis addendum curavimus, ne antedictæ Commissiones in secundis instantiis super causis Matrimonialibus deinceps ad alios dirigerentur, quam ad viciniores Antistites, atque ut tunc dumtaxat, si forte contigeret ita fieri non posse, ad quempiam ex indicatis Viris aptis, & idoneis Commissiones hujusmodi dirigantur. 1743

§. 4. Ex præscriptis Apostolicæ providentiæ auctoritatisque nostræ Sanctionibus conceptam fiduciam sustentantes, fore nimirum, ut abusus antedictus, & omnis inordinatio isthinc potissimum quemadmodum alibi, benedicente Domino, evenire gratulabamur, penitus auferretur; ingenti cum Pontificii cordis nostri dolore accepimus, isthic novas fraudes adinventas, novaque effugia quæsita, quibus Apostolicæ Salutares Ordinationes eluderentur. Horret animus referre non solum pacta inter Conjuges, Matrimonii dissolutionem contendentes, vicissim conventa, ut alter eorum, post latam ab Ecclesiastico Judice super Matrimonii nullitate Sententiam; ab eadem appellare audens, ad quadam certam pecuniæ summam alteri de ipsa Sententia acquiescenti solvendam teneatur; verum etiam ab Ecclesiastico Judice, apud quem appellatio instituta fuerit, Appellantem ad omnimodam summæ hujusmodi solutionem damnari.

§. 5. De hisce autem rebus accuratissime exquisitis plenissime docti, Nos in ea sumus sententia, inordinationem, confusionemque antedictam in Regno Poloniæ vigentem, majorem in partem, ex more modoque, quo Matrimonia per Poloniam contrahuntur, ac celebrantur, omnino exoriri. Sæpe numero enim, ac passim præsentia proprii Parochi, dum Matrimonium per verba de præsenti contrahitur, desideratur, & cuilibet Sacerdoti interessendi commissio, interdum inscio etiam proprio Parocho, demandatur: Frequentissime etiam super denunciationibus per tres festos dies inter Missarum solemnia in Parochiali Ecclesia tam Viri; quam Mulieris de Matrimonio contrahendo fieri solitis, ac tantopere præscriptis, dispensatur, itaut, nulla intercedente legitima, & urgenti causa, ne una quidem denunciatio fiat.

§. 6. Quamobrem obstructa omni via, qua ad agnitionem perveniri posset, an quodlibet Matrimonium cum debita utriusque Contrahentis libertate, & consensu celebretur; intercedat ne inter utrumque Contrahentem impedimentum aliquod, cujus causa deinceps idem Matrimonium jam contractum dissolvi, & irritari debeat; Hinc opportunus datur locus frequentissimus super nullitate Matrimoniorum in facie Ecclesiæ etiam initorum disputationibus, interdum quidem contenditur Matrimonium sive per vim, sive per metum, & sine alterius Conjugis libero consensu contractum fuisse; interdum vero impedimentum obtenditur, quod, cæteroquin legitimum ac canonicum, ante resciri potuisset, quam Matrimonium contraheretur, nisi de industria, deditaque opera occultum esse voluissent; interdum etiam, quod frequentius accidit, inde Matrimonii nullitas arcessitur; quod coram alio Sacerdote, licet de commissione sive Parochi, sive Antistitis Ordinarii, sine tamen debitis consuetisque formis attributa celebratum fuerit Matrimonium. Nemo sane est, qui non intelligat, præmissa omnia tamquam perpetuum Diabolicæ nequitiæ fomitem, apertumque sceleri aditum in causa esse, & ut canonicum appellationis beneficium a Nobis in ultimis nostris literis tantopere commendatum, quo alter Conjugum, post adjudicatam alteri super Matrimonii nullitate causam, frui potest, hasce fraudes, & effugia impediatur, & ut frequentiores sint non sine gravissima bonorum offensione, & scandalo, in Polonia hujusmodi Connubiorum dissolutiones.

§. 7. Itaque, ut injunctis imbecillitati nostræ Apostolici muneris partibus quan-

PONT. quantum cum Domino possumus, satisfacere, & opportunum perniciosissimo ANNO huic malo remedium adhibere adnitamur, motu proprio, & ex certa scientia,
BEN. III. ac matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, tenore præsentium, non solum omnia, & singula ejusmodi pacta inter Conjuges, pro dissolutione Matrimonii quandocumque facienda, quomodlibet inita, verum etiam ea, quibus sive directe, sive indirecte; appellatio ab Judicis sententia jam lata super Matrimonii nullitate impediatur, etiamsi utraque pacta interposito jurejurando approbata, & confirmata; atque etiamsi ante editas nostras memoratas ultimas literas quomodolibet conventa, & facta fuissent, nulla, invalida, irrita, nullius roboris, & momenti esse, ac fore, & imposterum futura, & habenda esse declaramus, & nunc pro tunc annullamus, invalidamus, irritamusque; itaut nullo unquam pacto, tam in foro interno, quam externo, obligatoria sint, & habeantur, sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda, a quo nemo, quicumque pacta hujusmodi celebraverit, præterquam a Nobis, & Romano Pontifice pro tempore existente Successore nostro, nisi in mortis articulo absolutionem obtinere possit. Præterea eidem excommunicationis pœnæ ipso facto obnoxium esse, & fore, eamque incurrere, & incursum esse pariter declaramus, & nunc pro tunc pronunciamus quemcumque Judicem, qui pacta antedicta executioni demandando, & servanda curare, & pronunciare ausus fuerit, ac propterea præfatas ultimas litteras, seu constitutionem nostram, & quæcumque in iis, sive in ea, contenta, ac præsertim omne id, quod quoad Ordinem seriemque Appellationis a deputato Matrimonii Defensore, semper ac ab Judice contra ejusdem Matrimonii nullitate sententia pronuntiata fuerit, interponendæ, continetur, statuitur, ac præcipitur, quatenus opus sit, iterum innovamus, & confirmamus, denuntiamusque; & Fraternitatibus Vestris easdem nostras literas iterum proponendas, evulgandasque, in virtute Sanctæ Obedientiæ jubemus, perinde, ac si de verbo ad verbum iisdem præsentibus expressæ, & insertæ fuissent, quemadmodum earumdem tenorem ipsis præsentibus pro expresso, & inserto haberi volumus.

§. 8. Quamquam vero quæcumque hactenus gessimus, retulimus, præscripsimus, satis esse intelligimus, ut Fideles isthic præsertim Matrimonii sanctitatem cognitam habentes ad Sacramentum hoc magnum, ea, qua decet, animi reverentia, ac pietate, ineundum accedant, eamdemque sanctitatem, mutuamque animorum concordiam perpetuo inviolatam indissolubilemque servent, tamen nostræ hac in re gravissima Apostolicæ sollicitudini haud satis esse dicimus, nisi Fraternitatibus vestris proponamus præclaras salutaresque leges, ac Regulas illarum bene constitutarum Diœcesum, in quibus fere numquam, aut raro lites super contractis Matrimonii agitantur, & sententiæ super eorumdem Matrimoniorum nullitate pronuntiantur.

§. 9. Ac primum omnium, munus, quoad proprium Parochum jure spectat interessendi Matrimoniis Celebrandis, per se ipse Parochus nisi legitima gravissimaque de causa impeditus, obire tenetur.

§. 10. Onus pariter proprio Parocho injunctum est, ut antequam Denunciationes de ineundo Matrimonio publice in Ecclesia inter Missarum solemnia fiant, ipse tum Sponsum, tum Sponsam seorsim caute, & ut dicitur, ad aurem explorare studeat, an ex voluntate, sponte, ac libenter, & vero cum animi consensu, in Matrimonium vicissim conjungantur; nec non ut, quantum fieri potest, inquirere nitatur, ullum ne, & cujus generis impedimentum inter contrahentes intercedat; aliis ne fidem sponsionemque alter ex Contrahentibus dederit; de consensu ne Parentum Filii, Filiæque familias contrahant. Hæc aliaque hujusmodi momenta postquam Parochi accuratissime exploraverint, si aliquod eorumdem momentorum sive deficere, aut nocere posse deprehenderint, suspensis interea denunciationibus; illud, quod obstare possit deter-

PONT. re tenentur ad proprium Antistitem, qui pro ut res postulaverit, pro auctoritate, munerisque sui debito, opportune provideat. ANNO

A. III. §. 11. Quod si Parochi nihil, quod denunciationibus publice & de more faciendis obstet, tuto animadverterint, tunc illas per tres festos dies continuos in Ecclesia inter Missarum solemnia, juxta tam Concilii Lateranensis sub fel. record: Innocentio PP. III. Prædecessore nostro, quam Concilii Tridentini præscriptum proponent, ut impedimentum, si quod prius resciri non poterat, ab interessentibus Auditoribus indicetur. 1743.

§. 12. Et si autem Antistites super Ovibus sibi commissis vigilias, ea, quam ante diximus, salutari ratione, custodientes, non ignorant, Matrimonium, coram quolibet Sacerdote non Parocho, facta illi copia, dataque licentia, sive a proprio Parocho, sive a loci ordinario Antistite, validum esse, auctoritatemque super Denuntiationibus dispensandi, atque ut una pro tribus, & ne una quidem, urgente legitima gravissimaque causa, Denuntiatio fiat, permittendi, se habere: tamen diligentissime caveant, ne ad libitum hæc sua auctoritate, tum super Denuntiationibus dispensandi, tum cuilibet potius Sacerdoti, quam Proprio Parocho facultatem, ut in contrahendis Matrimoniis interesse possit, committendi, nisi ubi ineluctabilem necessitatem ita exigere animadverterint, utantur. Immo cum, ut præmissum est, commissionem hujusmodi necessario dandam esse perspexerint, eam non statim, sed post quam ex adhibitis diligentiis acceptisque certis notitiis, sibi tuto constiterit nullum inter Contrahentes interponi impedimentum, impertiuntur.

§. 13. Quo ad dispensationem vero super Denuntiationibus, semper præ oculis Concilii Tridentini Decretum de reformatione Matrimonii habentes apertissime intelligunt, facultatem in ejusmodi dispensationibus effrænatam, immoderatamque sibi nullatenus inesse sed facultatem ad prudentiæ rationem, legitimarumque causarum emergentes occasiones dirigendam, eaque caute uti, ita ut hac in re super recitent hæc ejusdem Concilii Tridentini verba: *Quod si aliquando probabilis fuerit suspicio, Matrimonium malitiose impediri posse si tot, nempe tres præcesserint Denuntiationes; tunc vel una tantum Denuntiatio fiat, vel saltem Parocho, & duobus, vel tribus Testibus præsentibus, Matrimonium celebretur: Deinde ante illius consummationem Denuntiationes in Ecclesia fiant, ut, si aliqua subsunt impedimenta, facilius detegantur.*

§. 14. Hæc, Venerabiles Fratres, Antistitum gravissimas Episcopalis in Matrimoniis præsertim celebrandis ministerii partes adimplere studentium sollicitudo, diligentia, ac ratio agendi, omnes fere Connubiorum dissolutiones e medio tollit; hanc igitur sequamini. Per hanc semitam, non recens apertam, sed semper tuto tritam, & a laudato Concilio Tridentino tantopere commendatam atque sub præcepto ad suscipiendam, frequentandamque universis Antistibus tradita, dirigite gressus vestros, ut injuncto Vobis oneri etiam hac in parte satisfacere possitis. Vigiles, ac solliciti adnitamini, ut Parochi, Animarumque Christifidelium Rectores, in partem laborum vestrorum Coadjutores vocati, in suis, ea, qua tenentur, vigilantia, sedulitate, & integritate, muneribus exercendis, per se ipsi omnem operam & curam impendant. Ne patiamini, ut facili humanitate ducti, non antem legitima necessitate coacti, juridicam propriorum Parochorum præsentiam in contrahendis Matrimoniis necessariam, ob quodlibet leve momentum removentes, cuilibet Sacerdoti in illis interessendi licentiam concedatis. Canonicas Ordinationes ac leges super Denuntiationibus aut contrahendum Matrimonium faciendis, non sine gravi animi angore, conscientiæque stimulo servandas, & summa cum nonnullorum offensione, scandaloque minime prætereundas, Vos ipsi custodite, & ab aliis, quorum interest, re ipsa servari facite.

§. 15. Nec obtentu, prætextu, aut colore cujuscumque consuetudinis, & usus hactenus quomodolibet invecti, & in vestris Diœcesibus vigentis, ea, quæ

PONT. quæ ad hæc usque tempora, super Denuntiationibus sine legitima causa dis- ANNO
pensandi versa est in fastidium, & tot litium fomitem, facilitate, deinceps
A. III. abuti, audeatis, perniciosa enim consuetudo, & auctoritatis abusus non ad 1743
normam agendi, sed ad male actorum exprobrationem confert.

§. 16. Quam vero Vobis ad commissiones, & dispensationes hujusmodi præcipitanter, effuseque dandas, exemplo, & incitamento fuisse asseritur, nimiam in iisdem tribuendis indulgentiam, qua vero, nec ne Ordinarius Apostolicæ hujus Sanctæ Sedis in Polonia pro tempore existens Nuntius, vigore facultatis, ipsi, inter cæteras tamquam a latere Legato concedi solitas, utcumque hac in re competentis, easdem commissiones dispensationesque impertitur; ipsam moderno, & pro tempore existenti in Polonia Nuntio inhibendam mandamus, ut Fraternitates vestræ, hoc exemplo, & incitamento etiam sublato, exinde sese a Commissionibus, Dispensationibusque antedictis abstineant.

§. 17. Itaque, Venerabiles Fratres, nolumus Vos ignorare, Nos, tot nostras susceptas sollicitudines, tot nostras non omissas adhortationes, tot præscriptas Apostolicæ nostræ providentiæ, auctoritatisque ordinationes; ex animi nostri ad Majorem Dei Gloriam, Animarumque salutem intenti, sententia, minime succedere, nec pristinas in Matrimoniis ineundi, dissolvendisque lites, & controversias e medio tolli animadvertentes suprema auctoritate nostra, ad efficaciora, & asperiora remedia hisce malis curandis apta atque idonea opportune adhibenda esse usuras. Vobis enim satis superque perspectum est, Nos justis ac rationalibus de causis, quemadmodum, si secus fortasse fiet, quam præscripsimus, certe accideret, judicium causarum Matrimonialium Poloniæ quoad primam etiam instantiam reservare posse, & insuper, relicta Episcopis locorum prima, & Metropolitanis secunda instantia, decernere (sicut, necessitate tamen coacti, omnino decernemus) ut in causis Matrimonialibus Poloniæ, tum prima ab Episcopalibus, tum secunda a Metropolitanis Curiis Sententia super nullitate Matrimonii pronuntiata, executioni minime demandetur, nisi utraque sententia, cum rationum momentis prius in Congregatione Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini interpretum mature, exacteque fuerit expensa, ac probata, nec non Matrimonium quodlibet, post utramque sententiam in Curiis vestris latam, vel interea temporis, dum in eadem Congregatione Cardinalium utraque sententia hujusmodi expenditur, vel nullo apud eamdem Congregationem Cardinalium habito recursu quomodolibet, servatis etiam servandis, exinde contractum nullum, irritum, nullius roboris & momenti esse, & fore declarare.

§. 18. Decernentes, easdem præsentes literas, & in eis contenta quæcumque, etiam ex eo, quod quicumque in præmissis quomodolibet jus, vel interesse habentes, seu habere prætendentes cujusvis status, gradus, ordinis, præeminentiæ, vel dignitatis, seu alias specifica, & individua mentione, & expressione digni existant, iisdem præmissis non consenserint, nec ad ea vocati, seu auditi fuerint, tametsi suorum Indultorum, vel Privilegiorum vigore, consentire, seu vocari semel, vel pluries quomodolibet debuissent, aut ex alia quantumvis juridica, & privilegiata causa, colore, prætextu, & capite, etiam in corpore juris clauso, ullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam quantumvis magno, & formali, & substantiali defectu notari, impugnari, infringi, in controversiam vocari, ad terminos juris reduci, seu adversus illas aperitionis Oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari nullatenus posse, sed ipsas præsentes literas, & in eis contenta quæcumque firma, valida, & efficacia existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere debere, & ab omnibus, ad quos spectat, & pro

PONT. & pro tempore quandocumque spectabit inviolabiliter observari: sicque in ANNO præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum A. III. Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales etiam de latere Legatos, 1743. & Apostolicæ Sedis Nuntios, aliosque quoslibet quacumque præeminentia, & potestate fungentes, & functuros, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere: ac irritum & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus iis omnibus, quæ in sæpe memoratis nostris literis volumus non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 19. Volumus denique, ut earumdem præsentium literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides in judicio, & extra illud adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

§. 20. Ceterum Fraternitates vestras in partem Pontificiæ sollicitudinis nostræ advocantes, rogamus, & quibus maximis possumus Apostolicis exhortationibus excitamus, ut singulis Curiarum vestrarum Ministros, & Officiales pietatis, probitatis, doctrinæ, prudentiæ, aliarumque Christianarum virtutum laude præstantiores, & diuturna experientia commendatos, semper ea, qua opus est, diligentia exquirere, & seligere studeatis, atque iisdem districte mandaris, ut ministerium suum quisque integertime obire satagat, nec interea Vos de assidua vigilantia vestra quidquam omittatis, considerantes, & gravissimam Pastorum Principi JESU CHRISTO de procuratione Gregis vobis crediti rationem esse reddendam, & æternam mercedem in Cœlis propositum iis, qui legitime certaverint, esse tribuendam. Nos interim ad prosperi successus auspicium, & ad cœlestium Charismatum copiam promerendam, Fraternitatibus Vestris Apostolicam benedictionem peramanter impertimur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XVIII. Maji MDCCXLIII. Pontificatus Nostri Anno Tertio.

D. Card. Passioneus.

PONT. A. III. — ANNO 1743.

NUM. XXX.

CONTRA

Surripientes, vel asportantes, aut apud se retinentes Sacras Hostias, vel Particulas consecratas.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad Perpetuam Rei Memoriam.

AB Augustissimo Eucharistiæ Sacramento, in quo Salvator Noster & Dominus JESUS CHRISTUS se ipsum nobis, tamquam gratiarum omnium fontem uberrimum, atque pretiosum æternæ gloriæ pignus, amandum atque fruendum exibere inefabili benignitate dignatur; cui curvari convenit omne genu, omnesque gentes & populus & linguas perenne adorationis & honoris tributum offerre; sceleratorum Hominum audaciam, multoque magis sacrilegas impiorum manus arcendas esse, in primisque a Nobis Apostolica auctor-

Pont. A. III. auctoritatis clypeo ac districto pœnarum gladio, quantum cum Domino possumus, longius propulsandas, tum ipso ministerii Nostri, Officio, tum etiam Prædecessorum nostrorum exemplis admonemur. Anno 1743

Et sane cum alias Ven. mem. Prædecessor Noster Innocentius Papa XI. per suam Constitutionem datam IV. Idus Martii anno Incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo septuagesimo sexto statuerit, ut omnes, & singuli utriusque sexus, qui de execrabili furto Hostiæ consecratæ, sive unius vel plurium Particularum consecratarum, cum sacra pyxide, vel sine illa, legitime & judicialiter confessi aut convicti fuerint; quive propria malitia, vel de alterius mandato Hostiam ejusmodi, sive unam, vel plures Particulas consecratas, ad malum finem, apud se retinere, vel alio transferre, seu asportare præsumpserint, condignis pœnis & animadversionibus pro facinoris atrocitate plectantur, & pro prima etiam vice Curiæ seculari tradantur; non obstanti minori ætate, dummodo vigesimum annum attigerint; easdemque pœnas constituerit etiam contra Mandantes: Immediatus illius Successor fel. pariter record. Alexander Papa VIII. æquali zelo ad tam nefarium scelus eliminandum armatus, prædictam Innocentii XI, Constitutionem confirmavit, per aliam in simili forma datam XI. Kal. Januarii anni millesimi sexcentesimi nonagesimi; in qua etiam illud addidit, ut sub antedictæ Constitutionis dispositione intelligi deberent comprehensæ omnes & singulæ personæ tam Seculares quam Ecclesiasticæ, etiam Regulares, cujuscumque dignitatis, status, gradus, Ordinis, Congregationis, societatis, & Instituti, quibuscumque Privilegiis, exemptionibus, & Indultis munitæ; & quavis speciali nota, aut individuatione dignæ, nulla prorsus excepta; easque omnes, si quas atrocissimi hujus criminis, quocumque modo, etiam sine qualitate furti, per se ipsas, vel per alios quoscumque, aut de alterius mandato, commisisse, reas esse constaret, omnibus, & singulis pœnis tum antiquis, tum in dicta Innocentii XI. Constitutione innovatis, etiam quoad Ecclesiasticos, degradationis realis, & traditionis brachio sæculari omnino & irremissibiliter obnoxias fuisse & esse, atque in posterum fore declaravit.

Nos igitur, quibus horrendæ hujusmodi impietatis magis magisque præcavendæ non minor cura pectori insidet, supradictas Prædecessorum nostrorum Innocentii XI. & Alexandri VIII. Constitutiones (quarum tenores, ac si de verbo ad verbum præsentibus insertæ forent, haberi volumus) atque omnes & singulas dispositiones, ordinationes, declarationes & extensiones in illis contentas, prout jacent, motu proprio, & ex mera scientia & deliberatione Nostri, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, hac nostra perpetuo valitura Constitutione confirmamus, approbamus, & innovamus, easque inviolabiliter, & inconcusse servari volumus & mandamus.

Cum autem, sicut Nos ipsi plures agnovimus, dum adhuc in minoribus existentes, in Romana atque universali Inquisitione Consultoris munere fungebamur, in hujusmodi Causarum tractationibus, quæ coram Sacro prædictæ Inquisitionis Tribunali agitantur, hæ plerumque exceptiones a Reis, atque Reorum Advocatis proponi soleant, quod scilicet subreptarum Particularum sive Hostiarum consecratio, & surripientium, sive asportantium, vel respective retinentium intentio ad malum finem directa, minime a Fisco probentur; & propter hujusmodi exceptiones, & deficientes in Fisco probationes ad easdem repellendas, hujus generis Causas in longum protrahi contingat, atque etiam ipsi aliquando Rei delictorum suorum impunitatem, aut pœnarum minoratione pessimo exemplo obtinere tentaverint; Cumque super relevantia istarum exceptionum, quæ ex prædictarum Innocentii XI., & Alexandri VIII. Constitutionum contextu oriri asseruntur, & super eo, an ipsis Reis, vel Fisco potius incumbat onus conficiendi probationes pro supradictis exceptionibus fundandis, vel respective destruendis, novam aliquam declarationem Pontificia aucto-

Pont. A. III. auctoritate suffultam memoratis Constitutionibus adjungi desideraretur; Idcirco Nos, volentes omnia sacrilegis Hominibus adimere subterfugia, per quæ condignas tantæ impietatis pœnas declinare, vel earum minorationem, & relaxationem prætendere, vel obtinere possent, motu, scientia, deliberatione, ac potestatis plenitudine paribus, atque etiam Ven. Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium in tota Republica Christiana adversus hæreticam pravitatem generalium Inquisitorum a Sancta Sede specialiter deputatorum sensui & consilio. Nobis alias super hac re insinuato inhærentes, ea quæ sequuntur opportune statuenda, & declaranda censuimus. Anno 1743

Quoties igitur per legitimas probationes constiterit, vel Hostiam, vel Particulas a Reo subreptas, sive alio modo asportatas, atque retentas, in Sacro prius Repositorio, seu Tabernaculo, vel in Sacra Pyxide, aut Ostensorio asservatas, indeque sacrilego ausu extractas atque asportatas fuisse, vel eidem Reo constituto, aut alteri personæ in actu Communionis a Sacerdote traditas, deindeque vel in eodem Communionis actu, vel post illum, ab ipso sumente ex proprio ore extractas fuisse; tunc satis & abunde fundatam præsumptionem Fisco suppetere declaramus, pro asserenda earumdem Hostiarum, seu Particularum consecratione; ad quam excludendam nonnisi claras & concludentes in contrarium probationes admitti debere decernimus; quarum perficiendarum onus ad ipsum Reum pertinere dubitandum non est, ac ne in posterum dubitari contingat, præsentis declarationis tenore statuimus.

Inutiliter etiam a Reis vel ab eorum Defensoribus proponetur exceptio non probatæ pravæ intentionis abutendo Sacramento ad malum, vel sacrilegum finem, nisi concludentibus, & juridicis probationibus, astruendis pariter ab ipsis Reis, in quos tale onus præsentis declarationis vigore expresse refundimus, hujusmodi exceptio constabilita fuerit, & justa, aut excusabilis ratio asportationis, aut retentionis Sacramenti, plene comprobetur. Alias etenim Fisco semper assistet valida & legitima præsumptio de intentionis pravitate, quotiescumque probaverit ipsam Sacræ Hostiæ, vel Particulæ subreptionem, asportationem, aut retentionem, absque eo quod super malo, vel sacrilego fine speciales probationes debeat cumulare. Itaque neque istam, neque aliam superius memoratam exceptionem, ubi sufficienter, ut supra, probatæ non fuerint, impiis tanti Sacramenti violatoribus ullatenus suffragari volumus, quo minus omnibus, & singulis pœnis, etiam pro prima vice traditionis brachio Sæculari, & quoad Ecclesiasticos, degradationis realis, & traditionis pariter pro prima vice brachio Sæculari, in præfatis, & antiquioribus Prædecessorum Nostrorum, & juris sanctionibus, contra hujusmodi nunquam satis detestandi facinoris Reos juste, ac sapienter constitutis, subjiciantur, & cum effectu plectantur, & puniantur.

Decernentes præsentes Nostras literas, & in eis contenta quæcumque, etiam ex eo, quod quolibet in præmissis, seu eorum aliquod jus, vel interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes, cujusvis status, gradus, Ordinis præeminentiæ, vel dignitatis existant, sive alias specifica, & individua mentione, & expressione digni illis non consenserint, nec ad ea vocati, & auditi; neque causæ propter quas eædem præsentes emanaverint, adductæ, verificatæ, vel sufficienter, aut nullo modo justificatæ fuerint, aut ex alia qualibet, etiam quantumvis juridica, & privilegiata causa, colore, prætextu, & capite etiam in corpore juris clauso, nullo umquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, aut interesse habentium consensus, aliove quolibet, etiam quantumvis magno, ac formali, & substantiali defectu notari, & impugnari, infringi, retractari, in controversiam vocari, aut ad terminos juris reduci, seu adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium itentari, vel impetrari, aut etiam motu pari, & de Apostolicæ

PONT. stolicæ potestatis plenitudine, simili concesso, vel emanato quempiam in Judi- ANNO cio, vel extra illud uti, seu se juvare ullo modo posse; sed ipsas præsentes A. III. semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & 1743. integros effectus sortiri, & obtinere, ab illis ad quos spectat, & pro tempore quandocumque spectabit inviolabiliter, & inconcusse observari.

Sicque, & non aliter in præmissis censeri, atque ita per quoscumque Judices Ordinarios & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac ejusdem S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, & Apostolicæ Sedis prædictæ Nuncios, aliosve quoslibet quacumque præeminentia, ac potestate fungentes, & functuros, sublata eis, & eorum cuilibet aliter judicari, & definiri debere, ac irritum & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non obstantibus quatenus opus sit nostra, & Cancellariæ Apostolicæ Regula de jure quæsito non tollendo, aliisque Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non quibusvis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus; privilegiis quoque, exemptionibus, & Indultis, etiam in corpore juris clausis, aut literis Apostolicis quibusvis Personis, Collegiis, Locis, Ordinibus, etiam Militaribus, Congregationibus, Societatis Jesu, & S. Joannis, Hierosolymitani, aliisve quibuslibet specifica, & individua mentione dignis, etiam sub quibuscumque verborum tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam clausulis & Decretis, etiam irritantibus in genere, vel in specie, etiam motu simili, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, seu consistorialiter, ac alias quomodolibet in contrarium præmissorum concessis, ac pluries confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & individua mentio, seu quævis alia expressio ad id servanda foret, illorum tenores, formas, causas, & occasiones præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, & exactissime servatis, & specificatis respective habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, ad præmissorum effectum plenissime & amplissime motu pari derogamus, & derogatum esse volumus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Volumus insuper, & eadem auctoritate prædicta mandamus, ut eædem præsentes, & in eis contenta quæcumque ad omnium notitiam facilius deducantur, nec quisquam de eis ignorantiam prætendere valeat, ipsas præsentes, seu earum transumpta ad Valvas Ecclesiæ S. Joannis in Laterano, & Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, nec non Cancellariæ Apostolicæ, & in Acie Campi Floræ per aliquem ex Cursoribus nostris, ut moris est, publicari, & affigi: Sicque publicatas, & affixas omnes, & singulos, quos concernunt, seu concernent in futurum perinde afficere, & arctare, ac si unicuique illorum personaliter intimatæ, & notificatæ fuissent.

Utque earumdem præsentium transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, ac sigillo Personæ in Ecclesiastica Dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides, tam in judicio, quam extra illud ubique locorum habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo omnino Hominum liceat paginam hanc nostrarum confirmationis, approbationis, innovationis, voluntatis, mandati, statuti, decreti, declarationis, ampliationis, & extensionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Domini-

PONT. A. IV. cæ millesimo septingentesimo quadragesimo tertio, Nonas Martii, Pontificatus Nostri Anno quarto. ANNO 1744.

D Card. Passioneus.

X. Sub-Datarius.

VISA DE CURIA

N. Antonellus.

J. B. Eugenius.

Loco ⊕ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicat. die XII. Martii ejusdem Anni.

PONT. A. IV. ANNO 1744

NUM. XXXI.

INNOVATIO

Decreti Alexandri PP. VII. circa usum Pontificalium Prælatis Episcopo inferioribus concessorum.

Reverendiss. Domine uti frater.

Sanctissimus Dominus Noster pro diuturno, quo gubernat Ecclesiam, Zelo ac sollicitudine animo reputans, quod ea, quæ a longo tempore fuerint statutæ, quamquam, opportunissima, & necessaria, ita tamen decursu temporis in desuetudinem abeant, & in oblivionem, ut penitus tandem negligantur: ac proinde varios abusus animadvertens inolevisse adversus Decreta a San. Mem. Alexandro VII. constituta præsertim circa usum Pontificalium in Congregatione Ordinaria Sacrorum Rituum habita coram eodem Pontifice anno 1659: Sanctissimus Dominus Noster nedum opportunum, sed plane necessarium duxit præscribere, sicut reapse præscripsit, quod non solum fieret nova prædictorum Decretorum in memorata Congregatione editorum impressio, sed etiam quo ad omnes, & singulos locorum Ordinarios eorum exemplaria transmitterentur (quorum unum etiam Amplitudo Tua hisce adnexum recipiet); ad hoc, ut pro munere quod ipsis incumbit, ac pro peculiari studio, quo in res sacras easdem affectos esse decet, exactam eorumdem Decretorum observantiam urgeant, & compleant: Eoque magis quod asserentibus tunc temporis Monachis Cassinensibus, etiam pro aliena Ecclesia ex Apostolico Indulto eis licitum esse Ecclesiasticam Suppellectilem benedicere, & Sacra Congregatio mandavit usque ab anno 1660. tale Indultum authenticum ex Archivio Apostolico desumptum exhiberi, & interim abstinere, nunquam huc usque fuit ostensum, & diu felix, ac incolumis vivat.

Romæ 31. Martii 1744.

Amplitudinis Tuæ.

Uti Frater.

C. Card. de Marinis Præfectus.

T. Cervini Patriarcha Hierosolymitanus Secret.

NUM.

NUM. XXXII.

FACULTATES

Majoris Pœnitentiarii, & Officii Pœnitentiariæ.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad Perpetuam Rei Memoriam.

PASTOR bonus Christus Dominus ad quærendam Ovem, quæ perierat a Patre missus, quum ea reperta, atque humeris suis imposita, in Cœlum reversus fuerit, Vicarios operis sui, quibus universi gregis pretio magno sibi coempti regimen credidit, exemplis, præceptisque suis instructos reliquit, ut & commissas Oves intra moderatæ disciplinæ septa coercere, & continere omni studio satagerent: & si quas forte, amore pravæ libertatis abreptas, procul a via salutis licentius aberrare contingeret, eas ad bonam frugem, & ad debita justitiæ officia revocare, ostensa potissimum, ac proposita venia, misericorditer niterentur. Hæc autem Summi Pastorum Principis documenta præ oculis habentes Prædecessores Nostri Romani Pontifices, quemadmodum atrociora quædam, & graviora crimina severe notanda, ac districte vindicanda duxerunt, latis contra eorum auctores censuris aliisque Ecclesiasticis pœnis, quarum absolutionem, seu relaxationem, pro suprema potestate in universa Ecclesia sibi concessa, suo peculiari judicio reservarunt, ne scilicet impunitas peccandi delinquentium excitaret audaciam, ita, ne contra nimia obtinendæ veniæ difficultas pœnitentes ad desperationem pro pelleret, opportuna reversis ad cor afferre, atque admovere remedia, memores Christi caritatis, & misericordiæ, nullo umquam tempore prætermiserunt.

§. 1. Ideo, præter alia plura pro variis caufarum generibus constituta Romanæ Curiæ Tribunalia, voluerunt imprimis jam inde a vetustissimis usque temporibus extare in ea, & nunquam defecturum perpetuo conservari, instar fontis patentis Domui David in ablutionem peccatoris, Apostolicæ Pœnitentiariæ Officium, ad quod universi Fideles ex omni Christiani Orbis regione pro suis quisque spiritualibus morbis quamlibet occultis, sive per se, sive per arcanas literas, propriis etiam suppressis nominibus, tuto confugere possent, & convenientem vulneribus medicinam, secreta, & gratuita curatione (qualis ab omnibus optanda foret) protinus consequerentur. Cujus tam præclari, tanque salutaris instituti ratio Romanis pro tempore Pontificibus magnopere cordi fuit, tantâmque ex hujus Officii ministerio in Ecclesiæ administrationem utilitatem experti sunt, ut olim eidem Officio non modo causas ad interius pœnitentiæ forum, sed alias etiam complures ad gratiam, & justitiam externi fori pertinentes expediendas committere non dubitaverint.

§. 2. Sed sancto, ac salubri consilio Vener. mem. Prædecessor Noster Sanctus Pius P. V. animadvertens hujusmodi negotiorum, atque curarum cumulum, aliorum Tribunalium instituto magis convenientium, Pœnitentiariæ Officium duntaxat onerare, ac fedulum illud, atque assiduum studium aliis negotiis ad animarum salutem pertinentibus præcipue tribuendum, imminuere posse; quod jam fel. record. Pius pariter Papa IV. ex parte facere aggressus fuerat, id ulterius promovere, ac perficere magna cum laude decrevit; ideoque Anno Pontificatus sui IV. Incarnationis Dominicæ MDLXIX. quarto Kalendas Maii, edita Constitutione, quæ incipit *In omnibus*, veterem Pœnitentiariæ formam suppressit,

PONT. atque abolevit, novamque de integro excitavit; multisque provide, ac sapienter constitutis circa Majoris Pœnitentiarii, ejusque Officialium electionem, ANNO
A. IV. qualitates, certum numerum, functiones, stipendium, & secreti custodiam; 1744
eas dumtaxat facultates Officio Pœnitentiariæ concessit, ac deinceps competere voluit, quas novo ejusdem statui magis congruere judicavit.

§. 3. Has vero facultates cum a sequentibus Romanis Pontificibus ferme singulis ampliari, aut immutari, aut explicari, qua Literis Apostolicis, qua vivæ vocis oraculis, sæpe contigerit; cumque hujusmodi Literarum, atque oraculorum multiplicitas, & varietas pluribus in rebus non minimas dubitationis causas afferrent: placuit Innocentio XII. pariter Prædecessori Nostro unum ex ipsis delectum, unamque summam, & compilationem efformare, quam publicavit per suam Constitutionem, quæ incipit *Romanus Pontifex*, datam anno Incarnationis Dominicæ MDCXCII. tertio nonas Aprilis.

§. 4. In qua tamen Constitutione quum idem Innocentius Pontifex Maximus aliqua facultatum capita in aliud tempus ordinanda distulerit, circa quæ nulla in hunc usque diem emanavit provisio; & cum nonnulla de cætero in eadem Constitutione disposita, majori quadam luce indigere, usu, & experientia compertum fuerit; & non pauca præterea accesserint circa Apostolicæ Pœnitentiariæ facultates sequentium Pontificum decreta: & præsertim Constitutio fel. record. Clementis XII. immediati Prædecessoris Nostri, quæ incipit: *Apostolatus Officium*, Anno MDCCXXXII. quarto nonas Octobris edita; idcirco quod olim Nos ipsi sæpe optavimus, dum in minoribus existentes munus Doctoris Decretorum in eadem Pœnitentiaria exerceremus; ut huic scilicet operi denuo manus admoveretur, idipsum a pluribus aliis sæpius optatum fuisse cognovimus. Postquam ergo Divinæ Providentiæ, cujus inscrutabilia sunt consilia, ita placitum fuit, ut immerentes Nos, & plane inopinantes ad Summum Pontificatum proveheret, statim intelleximus, præfatis justis desideriis a Nobis potissimum esse satisfaciendum.

§. 5. Quo circa re diu, & mature discussa, multisque desuper consultationibus habitis, & omnes Prædecessorum Nostrorum Constitutiones, & Literas quaslibet, atque omnia vivæ vocis oracula ipsius Pœnitentiariæ Officium quomodocumque concernentes, seu concernentia, præ oculis habentes, salva semper Majoris Pœnitentiarii facultate Romanum Pontificem consulendi in quibusvis particularibus casibus, etiam per præsentes nostras Literas non concessis, immo prohibitis, seu reservatis, & exceptis; ita ut ipsi Majori Pœnitentiario de Romani Pontificis speciali mandato, vivæ vocis oraculo desuper sibi facto, procedere asserenti, indubia fides debeat adhiberi; motu proprio & certa scientia, ac matura deliberatione Nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, infrascriptas facultates eidem Pœnitentiariæ, & Majori Pœnitentiario de cætero competere, ac in illa, & ab illo in hunc, qui sequitur, modum exerceri posse, hac nostra perpetuo valitura Constitutione statuimus, atque decernimus.

§. 6. Concedimus itaque Nostro, & pro tempori existenti Majori Pœnitentiario, ut omnes, & singulos cujuscumque qualitatis, dignitatis, & gradus, Ecclesiasticos, Sæculares, & cujusque Ordinis, Congregationis, Societatis, & Instituti Regulares, nec non Laicos quoscumque utriusque sexus, tam præsentes, quam absentes, ab omnibus, & quibuscumque culpis criminibus, & excessibus, quantumcumque gravibus, & atrocibus, tam publicis, quam occultis, quandocumque, quomodocumque commissis, & perpetratis, nec non ab omnibus excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque censuris, & pœnis Ecclesiasticis, præmissorum criminum occasione latis, & per illos incursis, etiam in casibus, nedum Ordinariis, & Regularibus Superioribus, sed etiam Nobis, & Sanctæ Sedi specialiter, ac etiam per Literas, quæ die Cœnæ Domini quotannis promulgantur, reservatis: injuncta semper iisdem pro modo culpæ pœnitentia

 nitentia salutari, & aliis, quæ de jure injungenda fuerint, absolvere, & absolvi mandare possit, & valeat: Regulares nimirum a culpis, & censuris præmissis in utroque Foro; Ecclesiasticos vero Sæculares, nec non Laicos, a prædictis culpis, & censuris in Foro conscientiæ tantum; eosdem vero Ecclesiasticos Sæculares, nec non Laicos, tunc in utroque Foro absolvere, & absolvi mandare possit, quando agitur de censuris publicis latis a jure præsertim Sedi Apostolicæ reservatis, etiam nominatim declaratis, vel si agatur de latis nominatim ab homine, tunc quando Delegati, vel alterius Judicis, a quo latæ fuerunt, Jurisdictio expiraverit, seu quando absolutio per eosdem Judices, aut alios, ad Romanum Pontificem, & ad dictam S. Sedem remissa fuerit; seu quando sic Censura ligati legitime impediuntur, quo minus præsentiam Judicum, vel illorum qui eos sic ligarunt, aut alium, seu alios, quos de jure deberent, adire possint.

§. 7. Ita tamen, ut ab ejusmodi Censuris ab homine latis, vel declaratis in utroque Foro, ut præfertur, absoluti, vel qui absolvendi remittentur Judici coram quo Censurarum causa pendet, in suis congruis casibus respective judicato paruerint, & Parti satisfecerint, vel quamprimum potuerint, pareant, & satisfaciant, alioquin in easdem Censuras reincidant. Renuente vero altera Parte satisfactionem Reo oblatam, & in sententiis, seu Decretis minime expressam accipere; possit Major Pœnitentiarius pro sua prudentia convenientem satisfactionem arbitrari, & respective supradicti Judicis conscientiæ remittere & ejusmodi pariter arbitretur; illaque per reum oblata, ac per aliam partem, irrationabiliter recusata, valeat, adhuc firma remanente hujusmodi oblatione, ad absolutionem procedere, & ab alio procedi mandare.

§. 8. Romam quoque advenientes, ibique Sacra loca visitaturos, ab omnibus per quemcumque Judicem, vel alias quomodocumque, non tamen in Romana Curia nominatim promulgatis; vel, si alibi promulgatæ fuerint, in eadem Curia notoriis, Censuris, ad effectum dumtaxat, ut Indulgentias, Sacra eadem Urbis loca pie, ac religiose invisentibus concessas, libere, & licite consequi valeant, absolvere, vel absolvi mandare possit: itaut elapso congruo tempore ab ipsa Pœnitentiaria ad effectum prædictæ visitationis præfiniendo, iisdem, quibus antea, Censuris teneantur. Eos vero, qui Censuris ab homine nominatim ligati, pro absolutione Romam advenerint, sed pro illa obtinenda fuerint ad proprios Judices remissi, & probabile mortis periculum in itinere pertimescant, poterit Major Pœnitentiarius, ad congruum tempus, ab ipso pro hujusmodi itineris confectione arbitrandum, in Foro conscientiæ tantum absolvere, & absolvi mandare; cum reincidentia, statim ac itineris terminum attingerint.

§. 9. Hæreticos occultos, qui nemini, & cum nemine suas hæreses communicaverint, possit idem Major Pœnitentiarius in Foro conscientiæ tantum, absque illa abjuratione coram Ordinario, vel Inquisitore facienda, absolvere, vel absolvi mandare: quod pariter ipsi liceat, quando prædicti Hæretici occulti aliquos actus extrinsecos fecerint, ex quibus dignosci potuissent pro hæreticis; dummodo eosdem actus, quamvis de sua natura noscibiles, seu ad notitiam deducibiles, nullus, quem ipsi sciant, aut credant, notaverint, vel adverterit.

§. 10. Publicos vero Hæreticos, seu Apostatas a Fide Catholica, in Foro conscientiæ tantum, absolvere, seu absolvi, mandare possit, in iis dumtaxat casibus, in quibus necesse non est complices denuntiare; quando nimirum hujusmodi complices, aut mortui sunt, aut in regionibus palam infectis existunt, & in illis degunt; non tamen quando complices in illis Regionibus viverent, in quibus Inquisitionis Sancti Officii auctoritas viget.

§. 11. Principes porro, & alios jus Imperii, etiam Vicario nomine habentes, ac dominia, & Respublicas, seu Personas illorum, & illarum administrationem

PONT. tionem habentes; vel habere solitas, necnon Episcopos, & alios Superiores Anno Prælatos, in casibus publicis, qui in præfatis Literis, die Cœnæ Domini legi
A. IV. consuetis, continentur, etiamsi Romanus Pontifex propter infirmitatem, vel 1744. aliam causam ita fuisset impeditus, ut celeriter consuli non posset, absolvere, & absolvi mandare nullatenus valeat.

§. 12. Minusque possit, etiam in occultis, etiam in Foro conscientiæ tantum absolvere, vel absolvi mandare S.R.E. Cardinales, aut alios cujuscumque qualitatis, status, gradus, conditionis, dignitatis, & præeminentiæ fuerint, qui, vivente Rom. Pontifice, de alio quopiam in ejus locum post ipsius mortem eligendo, vel excludendo tractaverint, suffragia inierint, ambitusve, aut pactiones fecerint; vel Sede Apostol. vacante, in censuras, seu pœnas in Literis fel. record. Gregorii pp. XV., & Urbani VIII. Prædecessorum Nostrorum super electione Romani Pontificis pro tempore facienda, XVII. Kal. Septembris Anno Incarnationis Domini MDCXXI., & VI. Kal. Februarii Anno ejusdem Incarnationis MDCXXV. respective emanatis, contentas, quomodolibet inciderint, præterquam si absolvi peterent Sede Apostol. adhuc vacante; tunc enim absolvi poterunt modo inferius præscribendo pro tempore vacantis ejusdem Sedis.

§. 13. Nec pariter possit, etiam in occultis, etiam in Foro conscientiæ tantum, eos, cujuscumque qualitatis, status, dignitatis, præeminentiæ, & conditionis fuerint, absolvere, & absolvi mandare, qui Astrologia judiciaria, vel per se, vel per alios, de statu Reipublicæ Christianæ, sive de vita, aut morte Romani Pontificis pro tempore existentis inquirentes, ejusdem Urbani VIII. Pontif. Maxim. Literis pridie Kalendas Aprilis Anno ejusdem Incarnationis MDCXXXI. contra prædicta perpetrantes editis, contravenerint.

§. 14. Nec similiter valeat in casibus publicis, etiam in judicium non deductis, violatæ Immunitatis, seu libertatis Ecclesiasticæ, ullatenus absolvere, seu absolvi mandare.

§. 15. Super quacumque Irregularitate, & inhabilitate ex quocumque delicto, etiam homicidio voluntario, & ex quocumque defectu proveniente, possit idem Major Pœnitentiarius, in casibus tamen occultis, & in Foro conscientiæ tantum, & prævia in gravioribus casibus matura discussione in Signatura Pœnitentiariæ agenda, dispensare, vel dispensari mandare, tam cum Laicis, quam cum Ecclesiasticis Sæcularibus, & Regularibus, cum quibus expediens videbitur, ad hoc ut Ordinibus initiari, vel respective in susceptis, etiam in Sacris, & Præsbyteratus Ordinibus ministrare, & ad Superiores ascendere, ac Dignitates, etiam Cathedrales, & Metropolitanas, & quæcumque Beneficia Ecclesiastica, quandocumque ante dispensationem alioquin canonice obtentas, vel obtenta, retinere, nec non ut hujusmodi Beneficia, & Dignitates (exceptis quando agitur de homicidio voluntario, vel alio gravissimo excessu, Ecclesiis Cathedralibus, & Metropolitanis) etiam post delictum assequi valeant.

§. 16. Item cum Hereticis, & Apostatis a Fide Catholica, quando hæresis, & Apostasia hujusmodi, si de Sæcularibus agitur, nullatenus est propalata, & quando casus gravitas non suadet, Pœnitentes ad Sacram Inquisitionem remittendos esse, super quacumque Irregularitate, Inhabilitate, & Infamia exinde contracta, ad Ordines sive susceptos, sive suscipiendos, quam ad Beneficia, dispensare, vel dispensari mandare possit, & valeat.

§. 17. Cum Homicidis, Bannitis, aliisque criminosis, ut in Religionem recipi, & in ea Professionem emittere licite possint, atque ut etiam qui homicidia voluntaria commiserint, aliquam ex approbatis Religionibus, tamquam Clerici ingredi, in eaque profiteri valeant, in utroque Foro dispensare, seu dispensari mandare possit; ea tamen lege, quando sic oportere videbitur, ut Fiscum, & Partem prius concordaverint; & insuper cavendo, ne tempore Novitiatus Sacros Ordines suscipiant, aut ad superiores ascendant; sed id eis

minime

minime liceat, niſi poſt Profeſſionem emiſſam. Ut autem in iis Ordinibus, quos antea ſuſcepiſſent, etiam tempore Novitiatus miniſtrare poſſit, quoties aliqua rationabilis cauſa id poſtulaverit, diſpenſare, & diſpenſari mandare poſſit; adjecta tunc clauſula: *Ut ſi forte in Religione non perſeveraverint, ſeu ad ſæculum redierint, ipſo facto ſuſpenſi, etiam ab hujuſmodi Ordinum anteà ſuſceptorum exercitio, remaneant.*

§. 18. Cum male promotis quibuſcumque ad Ordines, in caſibus tamen occultis, diſpenſare, vel diſpenſari mandare valeat; & ſignanter, accedente legitima cauſa diſpenſet, vel diſpenſari mandet cum Promotus per ſaltum, in caſibus ſimiliter occultis, ad effectum ſcilicet, ut omiſſos Ordines ſecrète recipiant a quolibet Catholico Antiſtite Gratiam, & communionem cum Sede Apoſtolica habente, extra tempore, & non ſervatis Interſtitiis, & abſque Dimiſſoriis; non tamen, ut plures Ordines Sacros eodem die recipiant.

§. 19. Cum promotis ad Sacros Ordines, qui Simoniam cum Epiſcopis promoventibus commiſerint, diſpenſare, & diſpenſari mandare poſſit, in occultis dumtaxat, & in Foro conſcientiæ tantum, cum clauſula *monitis monendis*, & injuncta gravi pœnitentia, ac re præſertim in Signatura diſcuſſa.

§. 20. Titulus Beneficiorum cum occultis inhabilitate, vel alio occulto vitio, etiam in concurſu male obtentorum, convalidare, & convalidari mandare valeat.

§. 21. Verum a convalidatione Titulorum, & condonatione fructuum abſtineat quoad illos, qui de Eccleſiis Cathedralibus proviſi; munus Conſecrationis infra præfinitum tempus non ſuſceperint.

§. 22. Cum vero agitur de Simonia reali ſcienter contracta, & de Beneficiis, ſuper quibus eadem contracta fuit, abſtineat a diſpenſationibus, ſeu convalidationibus Titulorum, etiam in Foro conſcientiæ tantum, etiam in caſibus occultis, niſi forte prædicta Simonia contracta fuerit ignoranter ignorantia facti, vel juris, & Orator de illa certior factus, quam primum commode potuerit, diſpenſationem petierit. Idemque intelligatur de Penſionibus, ſuper quibus Simonia realis ſcienter contracta, & commiſſa fuerit.

§. 23. Abſtineat a condonatione pretii ſimoniaci, quando in Eccleſiam læſam, vel pauperes erogari debet; præterquam ſi delinquentium paupertas, & qualitas ſuadeant, aliquam ejus partem ipſis remitti, aut condonari poſſe; reſidua ſemper in Eccleſiam; vel alios pauperes erogando.

§. 24. A compoſitione pariter, & condonatione fructuum Beneficialium, & Epiſcopalium Eccleſiarum, ac etiam diſtributionum quarumcumque quovis modo male perceptorum, in caſibus non occultis, abſtineat. In occultis vero, poſſit cum Gallis, Belgis, Germanis, Polonis, & ulterioribus, componere, vel etiam condonare; injuncta eiſdem Pœnitentibus erogatione eleemoſynæ, ipſius Majoris Pœnitentiarii, vel Confeſſarii ab ipſo deputandi arbitrio limitandæ. Cum reliquis autem videlicet Italis, Hiſpanis, Luſitanis, & adjacentium Inſularum Perſonis, diſcrete compoſitionem concedere, & ea mediante fructus condonare valeat; pecuniis exinde redactis Arbitrio Noſtro, & Succeſſorum Noſtrorum pro tempore erogandis. Pauperibus autem, quorum inopia compoſitionem non admittit, poſſit condonare, injuncta pero eorum viribus eleemoſyna modo ſupradicto. Porro quæ hic ordinantur, ſine præjudicio illorum, quibus diſtributiones accreſcere, vel non decreſcere debent; ſint, & cenſeantur ordinata.

§. 25. Quoad male ablata, vel retenta, quando domini incerti ſunt, & caſus occulti, partem aliquam delinquentibus pauperibus, ſi eorum qualitate, & neceſſitate penſatis, ita videbitur, remittere, ſeu condonare, vel remitti, ſeu condonari mandare poſſit; reſiduum vero pauperibus diſtribui, vel in pia opera erogari, & quidem, ſi fieri poteſt, in locis, ubi illa ablata, extorta, vel uſurpata ſunt, mandare debet.

PONT. A. IV. §. 26. Accipientes munera a Regularibus, exceptis rerum medicinalium, seu devotionis muneribus, ultra valorem decem scutorum monetæ, contra præscriptum a Prædecessoribus Nostris Clemente VIII., & Urbano pariter VIII. in suis Constitutionibus, XIII. Kalendas Julii Anno MDCXL. respective editis non absolvat, nisi facta restitutione; vel, si eam de præsenti nequeant adimplere, cum obligatione eandem, quamprimum poterunt, faciendi. Qui vero infra prædictum valorem ejusmodi munera acceperint, eos, injuncta arbitrio ipsius Majori Pœnitentiarii, seu Confessarii per eum eligendi, eleemosyna, quæ in beneficium Religionis, seu Conventus, cui de jure facienda esset restitutio, si caute fieri possit, erogetur, absolvere, seu absolvi mandare possit. ANNO 1744

§. 27. Cum Puellis, quæ Virgines non sunt, & subsidia Dotalia petunt, seu jam obtinuerunt a Confraternitatibus, aut aliis Locis, vel Dispensatoribus piis, quibus injunctum est, ut illas Virginibus tantum dent, seu distribuant; in occultis, & in foro Conscientiæ tantum, quatenus illæ imposterum honeste vivant facultatem habent dispensandi. Nec non dispensare possit in occultis pariter, & in foro Conscientiæ tantum, cum Virginibus, quæ petunt, vel obtinuerunt ingredi, vel jam ingressæ sunt in Conventus, seu Monasteria destinata pro Mulieribus ad bonam frugem traductis, ad effectum ea licite ingrediendi, seu in eis remanendi, ac profitendi, & officia quæcumque suscipiendi, & exercendi.

§. 28. Juramenta quæcumque, in quibus exploratum sit nullum cujusquam agi præjudicium, facultatem habeat in foro Conscientiæ dumtaxat relaxandi.

§. 29. Vota simplicia quæcumque quomodolibet emissa, tametsi privato juramento confirmata, etiam Religionis, Castitatis, Visitationis Sepulcri Dominici, aut Sacrorum Liminum Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli de Urbe, aut Sepulcri S. Jacobi de Compostella, possit idem Major Pœnitentiarius in alia pietatis opera dispensando commutare etiam ad effectum contrahendi matrimonium, cum agitur de voto castitatis, aliisve ex se matrimonium illicitum reddentibus; item Votorum implementum differre, & ab illorum transgressionibus absolvere; & respective dispensando commutari, differri, & absolvi mandare; consideratis causis talium commutationum, dilationum, aut absolutionum; & adjectis clausulis, quas apponere, iisque injunctis, quæ injungere hactenus in hujusmodi casibus Pœnitentiaria laudabiliter consuevit.

§. 30. Super recitatione Divini Officii, seu Horarum Canonicarum, propter aliquam impossibilitatem, seu moralem difficultatem, dispensandi, cum commutationem in alias preces, vel orationes, vel alia pia opera, earumque, seu eorum injunctione, habeat facultatem.

§. 31. Cum Regularibus autem super Irregularitatem, tam ex defectu, quam ex quocumque delicto quandocumque perpetrato, quomodolibet contractu, ut eadem Irregularitate, aut quavis inhabilitate, aliisque defectibus, quibuscumque non obstantibus, susceptis Ordinibus, & eorum Privilegiis uti, ac in illis, etiam in Altaris ministerio ministrare, & Ordines non susceptos suscipere ac in iisdem pariter ministrare, necnon quæcumque, quotcumque, & qualiacumque suorum Ordinum, & Congregationum, alioquin Canonice obtenta, Officia, Beneficia regularia, munia, præeminentias, dignitates, & Prælaturas, etiam majores, & principales, recipere, & exercere, nec non eadem, seu easdem, ad quæ, seu quas in futurum canonice, & juxta eorumdem Ordinum, & Congregationum regularia Instituta, eligentur, vel aliter assumentur, recipere, assequi, gerere, ac libere, & licite, exercere valeant, dispensare, eosque in pristinum, & ad eum, in quo ante præmissa quomodolibet erant, statum, & ad vocem activam, & passivam restituere, reponere, & plenarie reintegrare, & pœnas illis gratiose remittere, & condonare; (& non tamen inhabilitate ad Generalatum, quando agitur de publico natalium defectu); nec non

Pont. pro majori absolutionum, & dispensationum prædictarum firmitate, quibusvis Anno Constitutionibus, Ordinationibus, Statis, & Privilegiis quomodolibet obstanti-
A.IV. bus sufficienter derogare, præfatus Major Pœnitentiarius possit, & valeat. 1744

§. 32. Volumus tamen, ut in hujusmodi casibus, qui occulti fuerint, in Foro conscientiæ tantum; in publicis vero casibus in utroque Foro, auditis tamen Superioribus, & matura circumspectione semper adhibita, cum iisdem Regularibus, ut præfertur, dispenset, vel dispensari mandet.

§. 33. Quo ad Apostatas, vel fugitivos Regulares, ad Apostolicam Pœnitentiariam recurrentes, servetur laudabilis ejusdem praxis, ut scilicet Major Pœnitentiarius, audito prius, si in Urbe adsit, Ordinis superiore, seu Procuratore Generali, injungat Apostatæ, seu fugitivo, intra tempus arbitrio ipsius Majoris Pœnitentiarii taxandum, reditum ad proprium Ordinem: Interim vero, si expediat, a censuris eumdem absolvere, vel absolvi mandare possit, cum reincidentia si intra dictum tempus minime redierit (dilata tamen usque ad actualem reditum dispensatione super Irregularitate; si forte eam insuper contraxisset): & alias præterea pœnas, sive de jure communi, sive ex Statutis Ordinum, propter Apostasiam, seu fugam inflictas, discrete moderari, commutare, vel etiam, juxta peculiares circumstantias, condonare possit. Si vero casu ejusmodi sit, ut re præsertim in Signatura discussa, censeatur expedire, quod absque reditu ad proprium, transitus eidem ad alium ordinem concedatur; possit Major Pœnitentiarius istud etiam concedere, adhibitis tamen iis cautionibus, quas ad refrenandam vagandi licentiam necessarias, seu opportunas judicaverit; nec non illa præ oculis habendo, quæ infra circa transitum disponentur. Nemini autem Regulari quacumque de causa permittere valeat, ut in habitu sæculari, seu Clerici Sæcularis, in perpetuum extra Claustra vivere possit.

§. 34. Quoad transitum vero de una ad aliam Religionem, non solum valeat illum concedere a laxiori ad arctiorem, juxta *Cap. Licet de Regular.*, verum etiam ad æqualem, & ab arctiori ad laxiorem, ob justas tamen, & graves respective causas ab eodem Majori Pœnitentiario probandas; audito prius Superiore Ordinis, a quo, & cum consensu Superioris Ordinis, ad quem faciendus est transitus. Pro majori autem transitus firmitate, in his omnibus casibus possit idem Major Pœnitentiarius Statutis, & Privilegiis Apostolicis quomodolibet obstantibus opportune derogare.

§. 35. Verum abstineat ab hujusmodi transitu concedendo ad alias Religiones, seu Ordines, præter quam ad illas, seu illos, in quibus claustralis, & regularis observantia vigere dignoscatur, quod si de tali claustrali, & regulari observantia ullatenus dubitetur, exquirenda erit authentica Ordinarii atestatio. Abstineat pariter a transitu prædicto concedendo ad Ordines Hospitalares, & Militares, quamvis in istis claustralis, & regularis observantia vigeret, nisi forte ad Ordinem S. Joannis de Deo. Neque item eumdem transitum concedat ad Ordinem Sancti Benedicti antiquioris observantiæ, aut ad alias consimiles Congregationes cujuscumque Ordinis fuerint.

§. 36. Concedere itidem possit transitum ab uno Monasterio ad aliud, Monialibus tantum ultra montes existentibus, legitima concurrente causa, in Signatura discutienda, & approbanda; committendo tamen facultatem hujusmodi transitus admittendi, & exequendi, arbitrio Ordinarii, cum clausulis opportunis pro casuum varietate.

§. 37. Quo vero ad censuras, seu ad pœnas, in quas Moniales incurrere, & peccata reservata, quæ ab eisdem committi contigerit, etiam in casibus violatæ Clausuræ, qui tamen casus occulti fuerint, vel ubi agatur de aliquo occulto defectu dispensando, possit idem Major Pœnitentiarius præfatis Monialibus Confessarium cum opportunis facultatibus concedere.

§. 38. In casibus vero publicis Clausuræ a Monialibus prædictis, vel ab aliis quibuscumque personis, ad malum finem violatæ, delinquentes non absolvat,

PONT. nec absolvi mandet, nisi pro ipsis Episcopi, seu Ordinarii supplicaverint, & ANNO casus ad Congregationem S. R. E. Cardinalium negotiis, & consultationibus A. IV. Episcoporum & Regularium propositam deducti non fuerint. 1744

§. 39. In Matrimoniis contrahendis possit idem Major Pœnitentiarius, in foro Conscientiæ tantum, super impedimentis occultis, quæ Matrimonium non dirimunt, dispensare, vel dispensari mandare, itemque super omissione denunciationum, etiam ad effectum contrahendi secreto; in quo serventur, quando agitur de Matrimoniis *Conscientiæ* nuncupatis, Literæ a Nobis datæ ad omnes Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, & Episcopos sub die 17. Novembris anni 1741. per ea verba incipientes: *Satis vobis compertum*. At a dispensationibus concedendis super quocumque impedimento ex quovis gradu sive consanguinitatis, sive affinitatis ex copula licita, seu ex cognatione spirituali proveniente, etiam in foro Conscientiæ tantum, tametsi impedimentum sit occultum, & periculum scandalorum immineat, in iisdem Matrimoniis contrahendis abstineat.

§. 40. In contractis vero Matrimoniis, a dispensatione, seu Matrimonii revalidatione in gradibus primo, & secundo, seu secundo tantum, consanguinitatis, vel affinitatis ex copula licita, etiam in occultis, pariter abstineat; præterquam si in secundo tantum gradu prædicto impedimentum saltem per decennium duraverit occultum, & Oratores simul publice contraxerint, & uti conjuges legitimi reputati fuerint, in tertio autem, & quarto gradibus occultis, in contractis possit dispensare; atque etiam in iisdem tertio, & quarto gradibus publicis, possit revalidare Matrimonia, ex causa subreptionis, & obreptionis occultæ Literarum Apostolicarum nulliter contracta; præterquam si falsitas consistat in narratione præcedentis copulæ, quæ antea revera non intercesserit.

§. 41. Quod si aliqui Oratores obtinuerint a Nostra Dataria dispensationem super gradu prohibito in primo, & secundo, vel in secundo tantum, ac etiam, in tertio, vel quarto, cum reticentia copulæ inter eos sequutæ, quam sine honoris detrimento detegere non valeant, & ratione hujusmodi retinentiæ petant dispensationem pro Matrimonio contrahendo, seu revalidationem Matrimonii contracti; possit idem Major Pœnitentiarius, si copula sit adhuc secreta, hujusmodi dispensationem, seu respective revalidationem in foro Conscientiæ tantum concedere; facta, quando agitur de primo, & secundo, vel secundo tantum gradu, compositione quinquaginta ducatorum auri de Camera ad Datariam transmittendorum, ad effectum (ut incussi moris est) erogandi in eleemosynas; nisi prior gratia expedita fuisset in forma pauperum; quo casu etiam hæc gratia similiter absque ulla compositione expediatur.

§. 42. Si qui vero Oratores, obtenta dispensatione a Dataria super impedimento primi, & secundi, sive secundi dumtaxat gradus Consanguinitatis, seu Affinitatis, cum expressione quidem carnalis copulæ, sed tacita, occulta, & malitiosa intentione in ipsa copula habita ad facilius obtinendam dispensationem, pro revalidatione hujusmodi dispensationis ad dictam Pœnitentiariam recurrant, possit idem Major Pœnitentiarius desuper absolute dispensare cum miserabilibus personis explicite affirmantibus se, uti tales, & sub illa expressa qualitate & forma miserabilium, dispensationes a Dataria obtinuisse: Cum iis vero, qui non tamquam pauperes, sed uti ex honestis familiis, sive uti nobiles, sive uti illustres, ab eadem Dataria similiter dispensati fuerint, non dispenset, nisi soluta prius in Dataria, ad effectum pariter erogandi in eleemosynas, taxa definienda arbitrio ejusdem Majoris Pœnitentiarii, pensatis circumstantiis cujuscumque Casus, & respectu habito ad præjudicium Componendæ, & ad vires supplicantium. Si tamen isti pauperes essent, itaut vere, & realiter integram summam taxatam, vel aliquam ejus partem solvere non possent, præfatus Major Pœnitentiarius opportune in hoc casu provideat, facto verbo, si peculiaris difficultas id postulet, cum Sanctissimo.

§. 43.

Pont. A. IV. §. 43. Super impedimento occulto affinitatis ex copula illicita seu ex actu fornicario proveniente, quotiescumque adsit rationabilis causa licet periculum revelationis, seu scandalorum non immineret, vel non adesset, in matrimoniis tam contractis, quam contrahendis, in foro Conscientiæ dispensare, & dispensari mandare possit; & valeat. Anno 1744.

§. 44. Super occulto impedimento criminis adulterii, si fuerit cum fide data dumtaxat, neutro machinante, commissum, possit tam in contrahendis quam in contractis Matrimoniis dispensare. Si vero crimen hujusmodi fuisset, utroque, vel altero Machinante, patratum, possit in occultis pariter dispensationem concedere: raro tamen, & quando necessitas postulaverit, ratione alienjus gravis imminentis periculi, quod prudentia Majoris Pœnitentiarii, re præsertim discussa in Congregatione, vel Signatura, arbitrandum erit.

§. 45. Declaramus præterea, quod facultates præfatæ a Nobis Majori Pœnitentiario, & ejusdem Pœnitentiariæ Officio concessæ circa dispensationes Matrimoniales, locum habeant, etiamsi gradus, & impedimenta Literis hujusmodi multiplicia sint, quacumque & quantocumque multiplicate; Volentes in hujusmodi dispensationum Matrimonialium, posse Prolem, ubi, opus erit, sive suscipiendam, non tamen in adulterio conceptam, in Foro conscientiæ tantum, legitimam decernere; nec non apponi clausulam: *Nullis &c.*; prout in hujusmodi materiis hactenus ipsa Pœnitentiaria servare consuevit.

§. 46. Ulterius super casibus quibusvis occulti impedimenti ad petendum licite debitum, dispensare, aut dispensari mandare possit, & valeat.

§. 47. Facultates Pœnitentiariis minoribus ordinariis trium Basilicarum Urbis, aliisque extraordinariis, quorum deputatio pertinet ad prædictum Majorem Pœnitentiarium, possit idem ad libitum concedere, & restringere. Fratres vero Minores Cappuccinos in Confessarios nullatenus deputet in illis Regionibus, in quibus iidem Confessionibus audiendis operam dare non solent.

§. 48. Dubia omnia in materia peccatorum, seu Forum pœnitentiale alias quomodolibet concernentia, cum consilio Doctorum, & Theologorum suorum, valeat declarare.

§. 49. Commissiones vero Majoris Pœnitentiarii non expirent, etiamsi committens, illis nondum præsentatis, & re integra, desinat quomodocumque Pœnitentiarius existere. Idemque intelligi volumus de illis commissionibus, quas majori Pœnitentiario absente, vel ex aliqua justa causa impedito, alterius Pro -- Pœnitentiarii ad tempus subrogati nomine expeditas, elapso hujusmodi subrogationis termino, præsentari contigerit.

§. 50. Omnibus denique Christifidelibus, qui ex veteri, & laudabili instituto Pœnitentiarium Majorem, munere suo statutis diebus Hebdomadæ Majoris in tribus Urbis Basilicis solemni ritu fungentem, pie, reverenterque adierint, seseque pœnitentiali virga tangendos submiserint, centum dies de injunctis eis, seu alias quomodolibet debitis pœnitentiis in forma Ecclesiæ consueta relaxandi perpetuam facultatem eidem Majori Pœnitentiario confirmamus, &, quatenus opus sit, de novo concedimus.

§. 51. Sede Apostolica vacante, quoniam Animarum saluti, quæ omni tempore periclitatur, nunquam non est subveniendum, unde merito Prædecessores Nostri Officium Pœnitentiariæ etiam post obitum Pontificis continuare jusserunt; Volumus, & decernimus, ut Major Pœnitentiarius (cujus facultas dicto tempore non expirat, sed tantummodo non habet exercitium extra Conclave), seu ejus Officiales, facere, & expedire valeant quæcumque ad forum Conscientiæ pertinent. Ideo absolvere, seu absolvi mandare in dicto conscientiæ foro valeant ab iis quoque censuris, a quibus alias vivente Pontifice ademptа etiam Majori Pœnitentiario, & Pœnitentiariæ Officio absolvendi facultas reperitur. Hac tamen lege (quemadmodum fel. record. Prædecessor Noster Clemens P. XII. lata constitutione, quæ incipit: *Apostolatus officium*, ad consulen-

PONT. fulendum simul animarum Fidelium saluti, & disciplinæ Ecclesiasticæ conser- ANNO
vationi provide cavit) quod nempe in hujusmodi censuris, ad tempus dum-
A. IV. taxat, & cum reincidentia in easdem, servatis alias servandis, absolutio con- 1744
cedatur; itaut qui fuerint absoluti, ad novum Pontificem intra terminum pro Locorum distantia definiendum, recurrere pro eadem causa teneantur, neque liceat Pœnitentiario Majori, ejusque Officialibus, præfixum terminum post Pontificis electionem ampliare, vel prorogare.

§. 52. Præterea concedimus, ut, si quando aliquod gravius Animæ periculum immineat, cui celeriter occurrendum videatur, re in Signatura diligenter examinata, & Majori quoque Pœnitentiario, si in Conclavi degat, pro materiæ gravitate consulto, & approbante, dispensare, aut dispensari mandare pro eodem foro Conscientiæ, valeant, super illis etiam, super quibus alias vivente Pontifice, inhibita sit Majori Pœnitentiario, & Pœnitentiariæ dispensandi facultas; ita tamen, ut Oratores, sicuti superius dictum est, ad novum Pontificem post ejus electionem similiter debeant recurrere, aliisque appositis clausulis pro casus natura necessariis, & opportunis.

§. 53. Pro foro vero externo, eadem Sede Apostolica vacante, eorum Officium penitus conquiescat, ita ut a quibuscumque Matrimonialibus, & aliis dispensationibus, & absolutionibus, ac declarationibus, nec non quibusvis aliis expeditionibus forum fori mixtim, vel separatim quomodolibet respicientibus, omnino abstineant.

§. 54. Attamen concedimus, ut dicta Sede vacante, pro foro externo facere, & expedire valeant, quæ ad Regularium, & præsertim Apostatarum, & fugitivorum remedium, in superioribus facultatibus concessa sunt. Necnon ut Monialibus Confessarios extra Ordinem valeant deputare, si eos ex aliqua rationabili causa petierint, pro earum libitu inter approbatos ab Ordinario ad audiendas Monialium Confessiones, eligendos.

§. 55. Et demum, ut illos, qui in aliquam Censuram Sedi Apost. reservatam, etiam ob violatam Ecclesiasticam Libertatem, vel Immunitatem publice incurrerint, vel incurrisse declarati fuerint, & vere, ac sincere pœnitentes, & novis Pontificis, ad quem post electionem recurrere debebunt, mandatis obtemperare parati, beneficium absolutionis sibi ulterius non differri enixe deprecentur, absolvere, cum reincidentia, quemadmodum in superioribus dictum est, vel absolvi mandare possint.

§. 56. Decernentes præsentes Literas, etiam ex eo, quod Major Pœnitentiarius, ac præfatæ Pœnitentiariæ Regens, & Officiales prædicti, ac alii quicumque in præmissis quomodolibet interesse habentes, seu habere prætendentes, eisdem præmissis non consenserint, aut vocati, seu auditi non fuerint, aliaque quavis de causa, quantumvis legitima, & juridica, desullo subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis Nostræ, vel alio quocumque defectu notari, impugnari, redargui, retractari, in jus, vel controversiam revocari nullatenus posse; sed semper, & perpetuo validas, firmas, & efficaces existere, & a Majori Pœnitentiario, Regente, cæterisque Pœnitentiaria Officialibus prædictis, aliisque, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, inviolabiliter observari; sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, quavis auctoritate fugientes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, & Sedis Apostolicæ Nuncios, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, ubique judicari, & definiri debere: irritum quoque, & inane quidquid secus super omnibus, & singulis præmissis, vel circa ea, a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 57. Non obstantibus præmissis, & aliis quibuscumque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & dictæ Pœnitentiariæ, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roborati, statutis, & consuetudini-

Pont. A. IV. Anno 1744

ſuetudinibus quibuſcumque, ac quibuſvis vivæ vocis oraculis, privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis, ejuſdem Pœnitentiariæ Officio, illiuſque Majori Pœnitentiario, ac officialibus, & Miniſtris, & quibuſvis aliis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, & decretis in genere, vel in ſpecie, etiam motu proprio, & alias quomodolibet per Prædeceſſores Noſtros Romanos Pontifices, ac etiam per Nos ipſos conceſſis, innovatis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & ſingulis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata, iiſdem præſentibus pro plene, & ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, ad effectum præſentium, illis alias in ſuo robore permanſuris, harum ſerie derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

§. 58. Nulli ergo omnino hominum liceat, paginam hanc noſtrarum compilationis, conceſſionum, prohibitionum, decretorum, ſtatutis, voluntatis, declarationis, confirmationis, derogationis, aliorumque præmiſſorum infringere, ſeu ei auſu temerario contraire; Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo ſeptingenteſimo quadrageſimo quarto, idibus Aprilis, Pontificatus Noſtri anno quarto.

D Card. Paſſioneus.

F. Datarius.

Viſa de Curia.

J. C. *Boſchi.*

L. Eugenius.

Regiſtrata in Secretaria Brevium.

Publicat. die 27. ejuſdem menſis, & anni.

Pont. A. IV. Anno 1744

DECRETUM.

Circa uſum Pontificalium Prælatis Epiſcopo inferioribus conceſſorum a Sac. Rit. Congregatione Ordinaria habita coram SS. D. N. Alexandro Papa VII. emanatam die 27. Septembris 1659.

SAc. Rit. Congregatio, tollendis, ac eliminandis circa Eccleſiaſticos Ritus, qui irrepſerunt, abuſibus ſedulo intenta poſt Epiſcoporum Cæremoniale evulgatum (quo quidquid ad ipſos in Sacris cæremoniis pertinet abunde præſcripſit) idem quoad inferiores Prælatos, qui Pontificalium uſu fruuntur, præſtandum curare neceſſarium exiſtimavit, ut exceſſus aboleantur, uniformiſque inducatur Sacrorum Ritus in omnibus, eo præſertim tempore, quo privilegia ipſi perperam interpretantes, obtendenteſque parum obſequii ſtudent Decre-

PONT. Decretis pluries ab eadem Sacr. Congregatione hac in re met evulgatis, aut ANNO ipsa ignorare prætexunt. Quamobrem omnia simul, ut uno conspiciantur ob-
A. IV. tutu, cogere, perque capita dirigere constituit, quo facilius observentur. 1744.

I. Super Altari, in quo Sacra erunt facturi septimum nequaquam apponant candelabrum.

II. Cathedram, seu Sedem fixam, & permanentem in eorum Ecclesiis ne detineant, sed tribus ipsis diebus, quibus eo antiquis Decretis tantummodo pontificaliter celebrare est iis permissum mobili Sede, seu Cathedra utantur, qua nihilominus simplici serices panno coloris festivitati congruentis obducere poterunt, non auro contexto, aut phrygio, sive basilico opere exornato.

III. Baldachinum adhibere super Sedem poterunt non pretiosum, aut aureum, sed simplex, & eo quod Altari super imponitur materia, & opere inferius. Ad ipsam autem per duos tantum gradus in Presbyterii superficie stratos ascendatur.

IV. Non Abacum aliam præter parvam mensam, & in cornu Epistolæ parare faciant, in qua duo Candelabra cum Candelis, necnon Mitra, Calix, Missale, Thuribulum, Navicula, & reliqua ad Celebrationem necessaria collocentur. Prope vero mensam eamdem parieti hærens Baculus Pastoralis aptetur.

V. Dies vero, in quibus solemniter ipsis operari conceditur, sint de præcepto festivi, vel alii, in quibus ipsis pontificialiter celebrare festivitatis ratio exigat, nempe Patroni loci, Fundatoris Ordinis, Tituli, & dedicationis Ecclesiæ: abstineant autem ab hujusmodi Pontificalium usu in Officiis, & Missis Defunctorum quocumque die etiam festivo, & de præcepto.

VI. Ad Ecclesiam accedentes licet Pontificialiter Divina peracturi, iisdemque absolutis ab Altari recessuri a suis Canonicis, vel Monachis (ut mos est Episcoporum) ne associari se sinant.

VII. Præter duos Sacrificii Ministros, Diaconum nempe Evangelii, & Subdiaconum Epistolæ, duo alii tantum Diaconi cum Dalmaticis, & unicus Presbyter cum pluviali eis assistant. Duo insuper Cappellani, qui de Mitra, & Baculo, ac totidem Accholyti pro Candelabris inserviant. Præterea sex alii Canonici, vel Monachi, duo scilicet Pluvialibus, duo Planetis, totidemque Tunicellis induti Divinis hujusmodi interesse valeant, qui tamen non in Sedibus, seu Stallis Choralibus, sed in Scamnis absque Postergalibus, panno viridi laneo coopertis, seu congruo accomodatis, moxque illinc removendis considéant.

VIII. Mitram prætiosam, nisi illis expresse a S. Sede indultam non adhibeant, sub mitra pileolum nigri tantum coloris induant, Baculum Pastoralem albo velo appenso, deferant ab iisque, & aliis Pontificalibus etiam de ordinariorum licentia extra Ecclesias sibi subjunctas prorsus abstineant, & neque in Processionibus, quæ ab eorum Ecclesiis per vias extra ambitum, vel Parochiam ducuntur, insignibus prædictis utantur, vel penes se perferri faciant.

IX. Regulares Rocchettum non deferant, nisi ex tali ordine fuerint, cui indumentum hujusmodi competat.

X. Invitati ad Ecclesiam exemptam, nec in illa Pontificalibus uti valeant, nec ii, qui non fuerint Abbates perpetui, vel benedicti in propriis Ecclesiis uti possunt privilegio perpetuis Abbatibus, vel alias benedictis indulto.

XI. Sacras vestes ex Altari non sumant, nisi Pontificaliter Divinis vacaturi.

XII. Indulgentias impartiri, vel publicare non audeant absque expresso S. Sedis indulto.

XIII. Pontificales benedictiones cum trina Crucis productione in Missis tantum Pontificalibus, necnon Vesperis, & Matutinis Pontificialiter itidem celebratis licere sibi tantum meminerint. Privatim vero Populis quamvis pleno

Jure

 Jure subjectis, nisi expresse ipsis permissum fuerit etiam Pontificalibus induti per Ecclesiam incedentes benedicere non præsumant.

XIV. Præsente Episcopo sine speciali Sedis Apostolicæ permissu etiam Pontificialiter celebrantes a benedictionibus cessent.

XV. Si Episcopus aderit, ipsius Sedis in cornu Evangelii, uno saltem gradu eminentior Abbatiali est erigenda; hæcque altero gradu humilior, ut dictum est, in cornu Epistolæ collocetur: A latere Episcopi Canonici Cathedralis, prope Abbatem Canonici, vel Monachi Monasterii, & Abbatialis Ecclesiæ considеant. Confessionem cum celebrante Episcopus faciat, ipsque Thus in Thuribulum imponat, Evengeliorum Textum osculetur, & Populo solemniter (quamvis Abbas ipse Pontificaliter celebret) benedicat; Episcopus præterea trino ductu, & immediate Canonici Cathedralis duplici, moxque Abbas nisi (celebret) pariter duplici, ac subinde Canonici, vel Monachi Abbatialis Ecclesiæ unico tantum ductu thurificentur.

XVI. Abstineant tamen Episcopi, ubi consuetudo contraria non viget, a frequenti hujusmodi accessu ad Ecclesias exemptas in similibus actibus, ut liberius, Abbates valeant suis uti privilegiis.

XVII. In ordinationibus Canonicorum, Clericorum, Monachorum, nec non in vestitionibus Monialium, & emissione professionis earumdem etiam pleno sibi Jure subjectorum, in benedictionibus Sacræ Suppellectilis, cæterisque actibus (Missarum, Vesperarum, & Matutinarum solemniis ter tantum in anno, ut præfertur exceptis) neque in Ecclesiis, Oratoriis, aliisque locis tam publicis, quam privatis, quantumvis exemptis, eisdemque Abbatibus pleno Jure subjectis, Mitram, Baculum, & quævis alia Pontificalia insignia, nisi de expressa Sedis Apostolicæ concessione adhibeant.

XVIII. Ecclesiasticam suppellectilem pro servitio dumtaxat suarum Ecclesiarum, vel Monasteriorum benedicant.

XIX. Reliqua Pontificalia extra loca ipsis Abbatibus subjecta, vel pro servitio alienæ Ecclesiæ, aut in subditos pariter alienos, etiam de licentia Ordinariorum exercere non valeant, puta Campanarum benedictiones, Calicum & similium, in quibus Sacra adhibetur unctio, necnon minorum ordinum collationes.

XX. Concionatoribus, qui eorum subditis verbum Dei prædicandi onus acceperint, benedictionem elargiri non præsumant, sed Episcopis, quibus jus hujusmodi privative competit, omnino dimittant.

XXI. In Missis privatis quoad indumenta, cæremonias, Ministros, Altaris ornatum, & benedictionis largitionem, a simplici Sacerdote non discrepent, ac proinde Sacras vestes induant in Sacristia, neque utantur Cruce pectorali, unico sint contenti Ministro, aquam cum pelvi, & urceolo argenteis sibi ministrari non sinant, duasque tantum candelas super Altari adhibeant.

His autem Sanctissimo relatis, & in Congregatione Sac. Rit. Ordinaria habita coram Sanctitate Sua per Eminentissimum, & Reverendiss. D. Card. Brancatium accurate perlectis, mature discussis Sanctitas Sua ea approbavit, & per omnimoda eorumdem observatione mandavit Typis imprimi, ad valvas affigi, & publicari, ut elapso termino sex mensium a die publicationis eorumdem omnes, & singulos usus Pontificalium gaudentes, tum Sæculares, tum Regulares quantumvis exemptos, & speciali expressione indigentes afficiant, & arctent, ac si omnibus, & singulis eadem adhibita, vel personaliter præsentata, intimata, seu notificata fuissent. Indulsitque præterea locorum Ordinariis, ut auctoritate Sedis Apostolicæ possint, imo debeant præfatos etiam per censuras compellere.

Cumque nonnulli ex dictis Abbatibus, & Prælatis proprium habere possint Territorium, juraque Episcopalia, nulliusque subdantur Episcopis, qui eos coercere, si excesserint, valeant, eo casu a Sedis Apostolicæ Nunciis, si aderint,

Pont. A. IV. rint, sin minus ab Archiepiscopis, in quorum Provinciis, vel ab Episcopis Romano etiam Pontifici subjectis intra, vel prope quorum Diœceses limites eorum Ecclesiæ vel Monasteria sita fuerint tamquam a S. Sede delegatis ad hujusmodi Decretorum observationem prædicti omnino cogantur. Die 27. Septembris 1659. Anno 1744.

J. Episcopus Sabinen. Card. Sacchettus.

Loco ✠ Sigilli.

Franciscus Maria Thæbeus Sac. Rit. Congr.

Publicat. die III. Februarii ejusdem Anni.

Pont. A. IV. — Anno 1744.

NUM. XXXIII.

CONTRA

Non promotos ad Sacrum Presbyteratus Ordinem Missam celebrantes, aut Sacramentales Confessiones excipientes.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad Perpetuam Rei Memoriam.

SAcerdos in æternum Christus Dominus, dum ipsa nocte, in qua tradebatur, Apostolis, a se ipso delectis consecrandi Corporis sui, ejusdemque offerendi, & ministrandi Potestatem concessit: mox eisdem post resurrectionem suam, insufflato Spiritu Sancto, amplissimam peccata remittendi, ac retinendi contulit facultatem; hoc simul exemplo præceptoque suo contulit & sanxit, ut ea deinceps in universam Ecclesiam potestas atque facultas per legitimam tantummodo Sacerdotum ordinationem transfundi & propagari deberet; unde, evacuato veteri Levitarum ministerio, & Sacerdotio filiorum Aaron, qui exemplari & umbræ deserviebant Cœlestium, omnibus quidem adoptionis suæ filiis ad novum Sacerdotium secundum ordinem Melchisedech aditus pateret; sed non alii reipsa ad sublimem fungendum honorem assumerentur, quam qui a Deo vocati, atque ab Apostolis, seu ab eorum Successoribus, rite instituti atqui ordinati fuissent. Quod si, juxta legem Moysi accedentes Sanctuarium illud manufactum, aut Thuribulum aureum, ab hominibus effictum, manu arripientes, præter eos, qui ex designata Tribu, & Familia originem ducerent, sine ulla miseratione mortui deputabantur; quanto magis putandum est deteriora supplicia mereri eos, qui, profani cum sint, adeo præstantiori novæ Legis ministerio se ingerere, atque oblationem & dispensationem Mysteriorum Dei sibi arrogare præsumpserint: quum præsertim ea nulliter & irrite celebrantes, puram ipsam Panis, & Vini substantiam publicis adorationis actibus, atque receptis Latriæ protestationibus impie prosequantur, &, quantum in ipsis est, in idem Idolatriæ crimen fideles Populos, licet ignorantes, inducant. Mendaces vero illi, qui absque legitima auctoritate, in Pœnitentiæ Tribunalibus, tamquam Judices animarum, sedere audent, eamque sibi falso asserere facultatem, emundandi conscientias hominum ab operibus mortuis, quam æterni fœderis Sponsor Dei Filius nemini se, nisi per Ecclesiasticam Ordinationem, con-

Pont. communicaturum promisit, severioribus profecto pœnis plectendi sunt, cum Sacramentum reconciliationis humanæ conculcent, & sanguinem Testamenti, a quo virtus illius omnis promanat, pollutum ducant, confitentibus vero fideliter peccata sua impiam in re gravissima fraudem faciant. Anno 1744

A. IV.

Et quidem gravissima hujusmodi scelera execrantes Romani Pontifices Prædecessores Nostri Paulus IV. & Sixtus V. decreverunt, ut qui ad Presbyteratus Ordinem non promoti, Missarum celebrationem usurpare, & Sacramentum Pœnitentiæ ministrare præsumpserint, a Judicibus Sanctæ Inquisitionis tradi deberent Curiæ Sæculari, debita animadversione puniendi. Eorumque vestigiis per omnia inhærens fel. record. Clemens Papa VIII. etiam Prædecessor noster, ne circa pœnam hujusmodi delinquentibus irrogandam ullus dubitationi locus superesset, in suis literis incipientibus: *Et si alias*, datis in forma Brevis apud S. Petrum sub die prima Decembris anni millesimi sexcentesimi primi distinctius constituit, ut omnes & singuli, qui, ad Sacerdotium, ut supra, non promoti, reperti fuerint Missarum celebrationem usurpasse, vel Sacramentalem confessionem audisse, a prædictis Judicibus Sacræ Inquisitionis, vel locorum Ordinariis, tamquam Ecclesiæ misericordia indigni, a Foro Ecclesiastico abjiciantur, & ab Ordinibus Ecclesiasticis, si quos habuerint, rite degradati, statim Curiæ Sæculari tradantur, per Judices Sæculares debitis pœnis plectendi: Et successive recol. pariter mem. Prædecessor Noster Urbanus Papa VIII. per similes literas datas die vigesimatertia Martii Anno millesimo sexcentesimo vigesimo octavo, quarum initium est: *Apostolatus Officium*, supradictas decessorum dispositiones ita confirmavit & ampliavit, ut quicumque se præfatis sceleribus obstrinxerint, mandaverit eos privilegio ætatis minoris annis vigintiquinque, nullatenus excusari, dummodo vigesimum annum expleverint, quominus ad normam dictæ Constitutionis Clementinæ, statim Curiæ Sæculari, condignis pœnis afficiendi, tradantur. Quas quidem omnes, & singulas Constitutiones, atque Ordinationes, Apostolica Nostra Auctoritate approbamus & confirmamus, & quatenus opus sit, innovamus, atque in posterum ab omnibus, ad quos spectat, inviolabiliter observari præcipimus, earum omnium tenores, ac si præsentibus de verbo ad verbum insertæ forent, pro plene & sufficienter expressis habentes.

Quia vero propria nonnunquam experientia cognovimus, dum adhuc in minoribus existentes in Romana, atque Universali Inquisitione Consultoris munere fungebamur, ab hujusmodi criminum Reis, seu ab eorum Defensoribus, complures alias exceptiones proponi, quarum prætextu, pœnarum ut supra juste indictarum condonationem, aut saltem minorationem obtinere contendunt; & signanter contra probationes a Fisco adstructas opponi solere, quod aut Testes cumulaverit in sua quemlibet depositione singulares, dum exempli gratia, unus ex ipsis Reum viderit Sacris se Sacerdotalibus Vestibus induentem, alter eumdem ad Altare progredientem, alius vero unam, alius aliam Missæ partem recitantem audierit, aut etiam quod ab eodem Fisco non satis exclusa fuerit promotio Rei ad Ordinem Presbyteratus, juxta præteasum onus, quod ipsi Fisco incumbere contendunt: Ad elevandam vero delicti gravitatem illud aliquando audivimus allegari, quod Reus integram Missam non celebraverit, sed antequam illam expleret, ab Altari discesserit, vel quod, si unam Missam integre celebrasse convictus fuerit, id, juxta assertum sensum prædictarum Constitutionum, nequaquam sufficiat ad incurrendas pœnas in eisdem propositas; vel denique etiamsi plures hujusmodi sacrilegas Missas celebraverit, minime probari posse formam Consecrationis ab eo prolatam fuisse.

Idcirco Nos, frivola hujusmodi Reorum effugia de medio tollere volentes, re mature a Nobis ipsis & accurate perpensa, atque etiam audito consilio Ven. Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium in tota Republica Christiana adversus hæreticam pravitatem Generalium Inquisitorum a S. Sede specialiter depu-

PONT. A. IV. tatorum, motu proprio, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, statuimus primo & declaramus, quod licet delictum celebrationis Missæ non satis plene probatum dici possit ad effectum deveniendi ad realem delinquentis traditionem brachio Sæculari, quando Testes inducti in suis quisque depositionibus singulares dignoscuntur; nihilominus indicia per hujusmodi dispositiones acquisita satis revelantia judicari debeant, ut Reus tormentis subjiciatur, ad eliciendam veritatem. Anno 1744

Ad dignoscendum autem, utrum Reus in Ordine Presbyteratus revera constitutus fuerit, necne; laudabilem quidem commendamus praxim Tribunalis S. Inquisitionis, quæ consuevit in hujusmodi casibus exquirere per literas ab Episcopo illius loci, unde Reus originem ducit, vel in quo domicilium habet, an ipse eundem Reum promoverit, sive ad alium Episcopum literas Dimissoriales pro ejusdem ordinatione direxerit, ut hic deinde requiratur, an ad earum executionem devenerit. Verum ubi, hoc peracto, ex hujusmodi extrajudicialibus Episcoporum literis constet minime Reum fuisse promotum, id satis superque esse volumus, ut Fisci intentio probata dicatur; Declarantes non aliter Fisco incumbere onus probandi non promotionem Rei ad Ordinem Presbyteratus, sed ad ipsum potius Reum pertinere, quatenus contrarium prætendat, suam promotionem ad prædictum Ordinem concludenter ostendere.

Sub dispositione vero præsentis Nostræ, necnon præmissarum omnium Constitutionum comprehendi decernimus omnes & singulos, qui, absque Sacerdotali gradu, & ordine, non modo unam Missam celebrare ausi sint, sed etiam unius Missæ partem celebrasse judicialiter fateantur, seu legitime convicti fuerint, dummodo elevationem Hostiæ, vel Calicis, seu utriusque, in Altari peregerint, quamvis de prolatione formæ consecrationis non constet, cum ex hujusmodi verborum prolatione tremendi quidem Sacrificii contemptus, & delinquentis audacia, & crimen augeatur, sed ex eorum reticentia nequaquam imminuatur peccatum idolatriæ, quod per actus adorationis a Celebrante non promoto erga puram Panis, & Vini substantiam exhibitos, admittitur, & in quod populus etiam fidelis, materialiter saltem, inducitur. Quod si, non peracta Elevatione, Reum ab Altari discessisse probetur, tunc solum concedimus, ut contra ipsum ad mitiorem pœnam deveniatur, arbitrio & prudentia Judicis Ecclesiastici præfiniendam.

Omnes denique exceptiones supra expressas, quæ ab hujusmodi Reis eorumque Defensoribus, in ipsorum excusationem prætendi solent, seu conjunctim consideretur, nullatenus attendi, seu eisdem Reis suffragari debere statuimus, quominus ad realem eorum traditionem brachio Sæculari, vel, si de Clericis in aliquo Ecclesiastico Ordine constitutis agatur, ad eorum degradationem & traditionem pariter brachio Sæculari, etiam pro prima vice, procedatur, ad hoc ut condignis tantæ impietatis pœnis a Jure, seu alias statutis, & comminatis, cum effectu puniantur, & afficiantur.

Easdemque declarationes, & ordinationes a Nobis contra Celebrantes non promotos hucusque statutas, ad eos etiam extendimus, & pertinere decernimus, qui, cum Sacerdotes non sint, Confessiones Sacramentales audire, & absolutionem pœnitentibus impertiri præsumant; quos pariter ejusdem pœnis traditionis brachio Sæculari, seu respective degradationis & traditionis pariter brachio Sæculari, etiam pro prima vice, subjici debere præcipimus; non obstantibus præmissis exceptionibus, si quas ab hujusmodi Reis ad proprium casum aptabiles, in sui defensionem seu excusationem adduci contingat: Sed unam dumtaxat exceptionem, ad effectum mitigandæ pœnæ, attendi debere mandamus, ubi nimirum concludenter probetur, Absolutionem a Reo minime prolatam fuisse; tunc enim concedimus, ut Judex Ecclesiasticus mitiorem pœnam, pro suo arbitrio, & prudentia, delinquenti valeat irrogare.

Decre-

Pont. Decernentes præsentes Nostras literas, & in eis contenta quæcumque; etiam Anno ex eo, quod quilibet in præmissis, seu eorum aliquos, jus, vel interesse ha-

A. IV. bentes, seu habere quomodolibet prætendentes, cujusvis status, gradus, ordi- 1744 nis, præeminentiæ, vel dignitatis existant, sive alias specifica, & individua mentione, & expressione digni illis non consenserint, nec ad ea vocati, & auditi, neque causæ propter quas eædem præsentes emanaverint, adductæ, verificatæ vel sufficienter, aut ullo modo justificatæ fuerint, aut ex alia quaelibet, etiam quantumvis juridica, & privilegiata Causa, colore, prætextu, & capite, etiam in corpore juris clauso, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, aut interesse habentium consensus, aliove quolibet, etiam quantumvis magno, ac formali, & substantiali defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in controversiam vocari, aut ad terminos juris reduci, seu adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari; aut etiam motu pari, & de Apostolicæ potestatis plenitudine simili concesso, vel emanato quempiam in judicio, vel extra illud uti, seu se juvare ullo modo posse; sed ipsas præsentes semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab illis, ad quos spectat, & pro tempore quandocumque spectabit, inviolabiliter, & inconcusse observari.

Sicque & non aliter in præmissis censeri, atque ita per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac contra hæreticam pravitatem generales Inquisitores, & alios ejusdem S. R. E. Cardinales; etiam de Latere Legatos, & Apostolicæ Sedis prædictæ Nuncios, aliosve quoslibet quacumque præeminentia, ac potestate fungentes, & functuros, sublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non obstantibus, quatenus opus sit, Nostra, & Cancellariæ Apostolicæ Regula *de jure quæsito non tollendo*, aliisque Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus; nec non quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, exemptionibus, & indultis etiam in corpore juris clausis, aut Literis Apostolicis quibusvis Personis, Collegiis, Locis, Ordinibus, etiam Militaribus, Congregationibus, Societatibus, & Institutis, etiam Societatis Jesu, & S. Joannis Hierosolymitani, aliisque quibuslibet specifica & individua mentione dignis, etiam sub quibuscumque verborum tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam clausulis & decretis, etiam irritantibus in genere; vel in specie, etiam motu simili, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, seu consistorialiter, ac alias quomodolibet in contrarium præmissorum concessis, ac pluries confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & individua mentio, seu quævis alia expressio ad id servanda foret, illorum tenores, formas, causas, & occasiones præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, & exactissimo servatis & specificatis respective habentes; illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, ad præmissorum effectum plenissime & amplissime motu pari derogatum esse volumus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Volumus insuper, & eadem auctoritate prædicta mandamus, ut eædem præsentes, & in eis contenta quæcumque ad omnium notitiam facilius deducantur, nec quisquam de eis ignorantiam prætendere valeat, ipsas præsentes, seu earum transumpta ad valvas Ecclesiæ S. Joannis in Laterano, & Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, necnon Cancellariæ Apostolicæ, Curiæque Gene-

PONT. ralis Innocentianæ in Monte Citatorio, & in Acie Campi Floræ per aliquem ANNO ex Cursoribus Nostris, ut moris est publicari, & affigi: sicque publicatas,
A. IV. & affixas omnes & singulos, quos concernunt, seu concernent in futurum 1744. perinde afficere, & arctare, ac si unicuique illorum personaliter intimatæ, & notificatæ fuissent.

Utque earumdem præsentium transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, ac sigillo Personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides tam in judicio quam extra illud ubique locorum habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo omnino Hominum liceat paginam hanc nostrarum confirmationis, Approbationis, Innovationis, Voluntatis, Mandati, Statuti, Decreti, Declarationis, Ampliationis, & Extensionis infringere, vel ei ausu temerario contrahire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo quarto, duodecimo Kalendas Maji, Pontificatus Nostri Anno quarto.

D. Cardinalis Passioneus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA.

J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicat. die VII. Maji ejusdem Anni.

PONT. NUM. XXXIV. ANNO.

A. IV. DECLARANTUR 1744.

Quæstiones circa Jejunii leges a Summo Pontifice instauratas propositæ.

Venerabili Fratri Archiepiscopo Compostelæ.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabilis Frater, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

SI Fraternitas tua secum reputabit quot gravissimis, & maximis curis propemodum obruamur quantumcumque hoc præsertim difficillimo tempore, prorsus Nos teneat imposita tenuitati nostræ sollicitudo omnium Ecclesiarum, non sane mirabitur tamdiu sibi procrastinatum fuisse responsum ad eas literas, quibus Apostolica auctoritate dissolvenda rogasti obortas in Hispania disputationes aliquas, e duabus nostris Epistolis ad omnes Episcopos superioris anni MDCCXLI, xxx. Maji, & xxii. Augusti, quibus infra legitimos fines coercuimus invalescentem Ecclesiastici jejunii relaxationem. Potius tibi in mentem veniet

Pont. veniet cogitare de singulari nostro in religiosissimam Hispanam Ecclesiam amore, unde nos immensa licet rerum mole fatigatos ad expediendum sibi in omni sua perplexitate salutis iter opem nostram praesto habet. Anno

A. IV. 1744.

§. I. Quamquam igitur, dum praenuntiatas Constitutiones edidimus, non aliud propositum Nobis fuerit, ac restraenare paucorum nimis ingenio fidentium Theologorum licentiam, qui opinionum novitate gaudent, nec otium, nec animus Nobis fuerit definire quicquid subtili indagatione deduci possit ex proposita a Nobis jejunandi regula, tamen eximie paterna charitate complectimur adeo observantissimos Romanae Sedis Hispanos, tantique facimus obsecrationes tuas, ut occurrere anxietati vestrae libenter adjecerimus animum, & Nos ipsi quaestiones abs te propositas dirimendas constituerimus. Sic autem se habent.

I. *Utrum, quae in antedictis nostris literis in forma Brevis de unica commestione, & de Epulis non permiscendis, praescribuntur, sub gravi etiam praecepto prohibeantur?*

Respondemus; Concedentes facultatem vescendi carnibus tempore vetito, sub gravi teneri easdem facultates non aliter dare, quam geminis hisce adjectis conditionibus, videlicet unicae in diem comestionis, & non permiscendarum epularum. Eos vero, qui hujusmodi facultatibus utuntur, sub gravi ad binas ipsas conditiones implendas obligari.

II. *An ii, quibus concessum est vesci carnibus, possint in vespertina refectiuncula, ea quantitate carnis vesci, quae jejunantibus permittitur?*

Respondemus, non licere; sed opus habere eo cibo, eaque uti potione, quibus utantur homines jejunantes rectae meticulosae conscientiae.

III. *An qui Jejunii tempore vesci carnibus permittuntur, & unica comessatione uti debent, horam jejunantibus praescriptam servare opus habeant?*

Edicimus observandam iis esse.

IV. *Quaenam sint epulae licitae. quae vetantur cum interdictis conjungi?*

Respondemus: Epulas licitas pro iis, quibus permissum est carnes comedere, esse carnes ipsas; Epulas interdictas esse pisces, adeoque utrumque simul adhiberi non posse. Piscibus tamen edendis non interdicuntur ii, quibus datur tantum facultas adhibendi ova & lacticinia.

V. *An praeceptum de utroque epularum genere non miscendo dies quoque Dominicos Quadragesimales complectatur?*

Affirmantur complecti.

VI. Utrum haec lex ad eos quoque pertineat, qui ex Bulla Cruciatae edere possunt ova, & lacticinia?

Rescribimus: nihil in praenunciatis nostris Apostolicis literis statutum esse, quod respicit gratiosum cruciatae Diploma. Quare, qui eo gaudent, illius tenorem stricte, & considerate perpendant, ex ejusque scientia se gerant. Caveant autem ne inani quapiam excusatione sa se solutos esse arbitrentur praescriptis ibi legibus.

VII. Utrum memorata duo praecepta urgeant extra Quadragesimam?

Respondetur: urgere extra Quadragesimam utrumque praeceptum; illud scilicet unicae comestionis, cum reliquis legibus in secundo, & tertio ad haec postulata responsio expressis, & alterum non permiscendi Epulas licitas cum interdictis, ut in quarto postulato definitum est.

§. 2. Habes Venerabilis frater penitus explicatum quicquid apud vos ex nostris saepius nuncupatis Apostolicis literis dubitationem attulisse scribis. Quaquidem in re laudavimus consilium tuum interrogandae supremae Romanae Sedis, ut libero, ac non vacillanti gressu ad oves sana doctrina imbuendas incedere Pastores queant, in istoque tuo suscepto consilio agnovimus Hispanam religionem: nihil sibi tutum, nisi e Divi Petri Cathedra acceptum, reputantem; qua splendidissima gloria tantum nomen, & incorruptae Fidei fructum Hispania sibi peperit.

§. 3.

Pont. A. IV. §. 3. Cavendum autem vobis est (idque plurimum ad te pertinet, qui illustris Archiepiscopi, & Inquisitoris geris præcipuum munus) ne in expendendis Apostolicæ Sedis Constitutionibus pro nimia exhauriendi argumenti sollicitudine, nullus fiat differendi ambigendique modus. Sedula deinde opera conferenda, ut istiusmodi dubia, quæ facile, pro ingeniorum varietate, disputando emergunt, penitus inter vos dirimantur, ne diuturna unquam disceptatione fluctuent animi; præsertim cum Constitutiones ipsæ Apostolicæ scopum, quo tendunt, aperte demonstrent, & illuc prompte dirigi potest quicquid dubitando intercurbare videatur. Id si animadvertissent qui de præsenti negotio plura dubitarunt, nodum sibi exsolvissent; patebat enim nihil aliud Nobis in animo fuisse, quam cohibere vivida nonnullorum Theologorum ingenia, qui nimium sacri jejunii fines prætergressi, & non parum obliti illud ad retinendum in Officio corpus divinitus institutum, hosti huic spiritus infensissimo blandiebantur. Statim siquidem comperissent, quid in propositis quæstionibus constituendum esset; nec tibi molestiam exhibuissent, nec Nobis, quos gravissime undique circumstant curæ, non parum temporis occupassent: quod tamen pro singulari nostro in vestram gentem studio, atque amore, libenter impendimus ad rectum vobis inter monstrandum, in posterum simul præcavantes, quomodo in hujusmodi quæstionibus firmare gressus vestros in promptu sit. Anno 1744.

§. 4. Reliquum est Venerabilis Frater, ut tibi, quod facimus ex animo, præcipue benevolentiæ nostræ pignus, Apostolicam Benedictionem peramanter impertiamur.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die VIII. Julii MDCCXLIV. Pontificatus Nostri Anno quarto.

F. Vincentius Lucchesinius.

Pont. A. IV. NUM. XXXV. Anno 1744.

DE INDULTIS

Apostolicis eligendi Confessarium ab Ordinario approbatum pro absolutione a criminibus, aut Censuris reservatis &c.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad Perpetuam Rei Memoriam.

Apostolica Indulta, quamvis prudenti Romanorum Pontificum dispensatione concessa, ad Christiani Populi profectum, & promovendam animarum salutem plurimum conferre non dubitemus; si tamen eorum interpretatio ingeniorum liberius opinantium licentiæ permittatur; unde in sensus a mente & voluntate concedentium alienos detorqueantur; eadem in Ecclesiasticæ disciplinæ detrimentum, & ipsorum Fidelium periculum atque perniciem, perverso hominum abusu, tradaci posse veremur. Quapropter, pro ea, quam Dei nutu suscepimus, sanctissimarum Ecclesiæ Legum custodia, & flagranti, quo tenemur, studio, de universo CHRISTI grege ad æternæ beatitudinis metam securius dirigendo, non solum recte constituta a Patribus agendi regulas in dies magis magisque constabilire satagimus; nullam prætermittentes occasionem, intemeratæ disciplinæ observantiam Catholicis omnibus præscribendi & commendandi; verum etiam Indultorum ab hac eadem Apostolica Sede benigne concessorum.

PONT. ceſſorum certos indicare limites, & ſuam ipſorum formam uſumque præſinire, ANNO juxta noſtram & Prædeceſſorum noſtrorum, quorum auctoritate prodierunt, A. IV. mentem & voluntatem, opportunum in Domino judicamus. 1744

Sane hanc providentiam, ſi quod aliud Indultum, illud in primis poſtulare videtur, quo Sedes Apoſtolica vel cunctis Chriſtifidelibus, per univerſalis Jubilæi literas, vel nonnullarum Regionum Inſolis, per Bullam, ut appellant *Cruciatæ*, vel certis Univerſitatibus, aut Sodalium, ſeu Confratrum cœtibus, per ſpecialia privilegia, elargiri quandoque conſuevit facultatem eligendi ſibi unum quempiam Confeſſarium ex approbatis ab Ordinario ad Confeſſiones audiendas, qui eos a culpis, criminibus, & cenſuris, alioquin reſervatis, abſolvere valeat: Etenim eo periculoſius in uſu Indultorum hujus generis erratur, quo gravius in iiſdem agitur negotium, Sacramenti nimirum Pœnitentiæ, lapſis poſt Baptiſmum ad ſalutem prorſus neceſſarii, valida, ac legitima adminiſtratio, ejuſdemque reſpective ſuſceptio.

Et quidem fel. record. Prædeceſſor Noſter Innocentius Papa XII. ex delatis ad ſe nonnullorum Epiſcoporum Regni Portugalliæ tunc temporis exiſtentium, & aliorum timoratæ conſcientiæ Virorum, querelis, intelligens opinionem quamdam revixiſſe, cæteroquin per Apoſtolicas Pauli V., Urbani VIII., & Clementis X. Romanorum Pontificum Prædeceſſorum ſuorum Conſtitutiones, necnon per plura Congregationum S. R. E. Cardinalium, tam Concilii Tridentini Interpretum, quam negotiis, & conſultationibus Epiſcoporum, & Regularium præpoſitorum, Decreta, dudum damnatam, ac reprobatam; qua opinione freti plerique illarum partium Fideles, Privilegia, & Indulta circa prædictam Confeſſarii electionem a Sancta Sede conceſſa & elargita, in Literis Apoſtolicis pro Cruciata Sancta emanatis, quas Bullam Cruciatæ vocant, ita intelligenda eſſe exiſtimabant, ut facultas in Bulla hujuſmodi Chriſtifidelibus attributa, confitendi peccata ſua cuilibet Confeſſario per quemcumque Ordinarium ad Confeſſiones audiendas approbato, & recipiendi ab eo abſolutionem, ut præfertur, à quibuſvis peccatis atque cenſuris in prædicta Bulla non exceptis, locum haberet & habere cenſeretur, etiamſi Ordinarius præfatus non eſſet Ordinarius illius loci, in quo Confeſſiones prædictas excipi contingerit; Hujuſmodi opinionem, in Congregationibus S. R. E. Cardinalium, tam eorum, qui tunc temporis Epiſcoporum, & Regularium conſultationibus præpoſiti erant, quam aliorum adverſus hæreticam pravitatem Generalium Inquiſitorum a Sede Apoſtolica ſpecialiter deputatorum, de ipſius mandato ex integro examinatam, iterum cenſuit proſcribendam atque damnandam; ſicut reipſa proſcripſit & damnavit per Apoſtolicas in forma Brevis literas incipien. *Cum ſicut*, die decimanona Aprilis anni milleſimi ſeptingenteſimi, Pontificatus ſui anno nono editas, decernens & declarans prædictam Bullam Cruciatæ, quoad approbationem Confeſſariorum, nihil novi juris induxiſſe, nullumque privilegium continere contra formam Concilii Tridentini, & prædictarum Conſtitutionum Apoſtolicarum; adeo ut Confeſſarii tam Sæculares, quam Regulares, quicumque illi ſint, in vim dictæ Bullæ Cruciatæ a Pœnitentibus ad audiendas Sacramentales eorum Confeſſiones electi nullatenus Confeſſiones hujuſmodi audire valeant ſine approbatione Ordinarii, & Epiſcopi Diœceſani loci, in quo ipſi Pœnitentes degunt, & Confeſſarios eligunt, vel ad excipiendas Confeſſiones requirunt; nec ad hoc ſuffragari approbationem ſemel, vel pluries ab Ordinariis aliorum Locorum, & Diœceſum obtentam, etiamſi Pœnitentes illorum Ordinariorum, qui Confeſſarios electos approbaſſent, ſubditi forent: Subindeque ſtatuit Confeſſiones aliter in poſterum factas & reſpective auditas, nullas, irritas, & invalidas fore; & Sacerdotibus, qui illas audire præſumpſerint, ſuſpenſionis pœnam ipſo facto incurrendam indixit: Opinionem autem quamcumque contrariam, tamquam falſam, temerariam, ſcandaloſam, & in praxi perniciofam, damnavit, & reprobavit; eamque potiſſimum,

PONT. mum, de qua supra diximus, ullo modo doceri, sustineri, aut ad praxim deduci, prohibuit; sub pœna excommunicationis per contrafacientes ipso facto incurrendæ; prout latius in supradictis literis continetur. Anno 1744

A. IV.

Has Literas Innocentii Prædecessoris prædictis post aliquot annos sua quoque auctoritate approbavit, confirmavit, & innovavit recol. pariter mem. Innocentius Papa XIII. die decima tertia Maji anni millesimi septingentesimi vigesimi tertii, Pontificatus sui Anno secundo, editis similibus in forma Brevis Literis incipien. *Apostolici Ministerii*, quibus plura complexus est ad Ecclesiasticam disciplinam in Hispaniarum Regnis servandam pertinentia, ac inter alia declaravit, Sacerdotes tam Sæculares, quam Regulares, qui ab Episcopis obtinuerint licentiam audiendi Confessiones, limitatam vel quoad locum, vel quoad tempus, vel quoad genus personarum, non posse Sacramentum Pœnitentiæ administrare extra tempus, vel locum, vel genus personarum ab ipsis Episcopis præscriptum; quocumque Privilegio, etiam in vi Bullæ, quæ appellatur cruciatæ Sanctæ, competente, nullatenus suffragante: Nec non Sacerdotibus prædictis tam Sæcularibus, quam Regularibus, ad Confessiones excipiendas, vel ex vi prædictæ Bullæ Cruciatæ, vel ex quocumque alio privilegio electis, minime suffragari, quod approbati alias fuerint ab Episcopo, qui aliquando loci, in quo Confessiones audiendæ sunt, Ordinarius fuerit, sed talis non amplius existat, vel quia ad humanis excesserit, aut Episcopatui renuntiaverit, vel quia ad aliam Ecclesiam Auctoritate Apostolica translatus reperiatur; sed necessariam omnino esse illius, qui actualiter, & pro tempore ordinariam Jurisdictionem in Diœcesi exerceat, approbationem; hanc tamen sufficere etiam tacitam, eamque tamdiu durare, quamdiu præcedens licentia sive approbatio expresse revocata non fuerit; in quo casu nova de integro approbatio, tempore præfinito elapso, expiraverit.

Cumque san. mem. Benedictus Papa XIII. præfatas Innocentii XIII. Literas, suis aliis Apostolicis Literis incipien. *In supremo Militantis Ecclesiæ Solio*, die vigesima tertia Septembris anni millesimi septingentesimi vigesimi quarti, Pontificatus sui anno primo datis, earum tenore de verbo ad verbum inserto, pari Auctoritate Apostolica in omnibus, & per omnia perpetuo approbasset, confirmasset, atque innovasset; ipsius quoque Auctoritate corroborata, innovataque noscuntur, quæ de facultate eligendi Confessarium tam ab Innocentio XII. quam a XIII. decreta, declarataque fuisse commemoravimus.

Quia vero iidem Prædecessores Nostri Innocentius XII., & XIII. in suis respectivis Literis, Indultum per Bullam Cruciatæ concessum tantummodo nominatim expresserunt, & ab Innocentio XIII. alterius cujuscumque generis privilegia generatim dumtaxat sunt indicata: Idcirco Nos animo prospicientes, quod nisi clarius, atque distinctius declaratum fuerit, quænam Privilegia seu Indulta sub præfatas regulas cadant, & cadere debeant, idem fortasse reprobatarum, ut supra, opinionum offendiculum, ut olim in prædictæ Bullæ Cruciatæ, sic etiam in aliorum ejusdem generis Indultorum interpretatione & usu, subesse facile posset; Et vigili cura animum in id intendentes, ne inimicus homo hujusmodi zizania in agro Dominico ullatenus valeat superseminare, atque ut Fidelium conscientiæ securius dirigantur, non modo relata superius Prædecessorum nostrorum Decreta Auctoritate quoque Nostra approbamus, confirmamus, & innovamus, verum etiam eadem auctoritate, & simili motu, scientia, & potestatis plenitudine statuimus & declaramus, quod idem omnino jus, quod vigore Decretorum hujusmodi, circa intelligentiam & usum Indulti Bullæ Cruciatæ obtinet, etiam quoad reliqua ejusdem generis Indulta pariformiter valere debeat, & obtinere; Volumus etiam reprobationem dictarum opinionum, quatenus respiciunt intelligentiam, & usum Indulti prædicti Bullæ Cruciatæ, a præfatis Prædecessoribus proscriptarum, locum similiter habere,

quate-

Pont. A. IV. quatenus easdem opiniones, & sententias in medium proferri contingeret circa similia etiam Indulta, sive universis per Ecclesiam Christifidelibus, sive alicui Regioni, aut Loco, Universitati, aut Cœtui particulari Sodalium, seu Confratrum, quandocumque & ubicumque concessa, vel concedenda. Anno 1744

Insuper decernimus & declaramus, id, quod generaliter de Indultis præmissis sentiendum esse jam diximus, generaliter quoque intelligendum esse de omnibus & singulis personis, quæ sub eorumdem Indultorum concessione comprehensæ reperiuntur, vel quas in posterum comprehendi contingat; qua supradictis Indultis uti voluerint: Ita videlicet, ut si in aliquo Indulto tam Sæcularibus, quam regularibus tribuatur facultas eligendi Confessarium ab Ordinario Loci approbatum; tunc Confessarius vigore talis concessionis, sive a Sæculari, sive a Regulari Pœnitente ad audiendas eorum respective Confessiones electus, nullatenus hujusmodi Confessiones audire valeat, nisi ab Episcopo Diœcesano, & Ordinario Loci, ubi Confessio excipienda est, ad Confessiones approbatus & deputatus existat, quacumque alia approbatione, tam illius generis, quam uterque Innocentius Prædecessores prædicti declararunt non suffragari, quam ea, si de Regularibus agatur, quæ a solo proprio Regulari Prælato obtenta foret, minime suffragante. Æquum est enim & rationi consentaneum, ut quicumque speciali Indulti beneficio gaudere, eoque uti voluerit, is conditiones in eodem Indulto præscriptas omnino servet; neque licitum est cuiquam, conditionem illam approbationis Confessarii per loci Ordinarium faciendæ, alio modo intelligere, quam eo, quo ipsam intelligendam esse toties Prædecessores Nostri Romani Pontifices, ut præmissum est, decreverunt. Quorum Nos quoque vestigiis inhærentes, præfatam conditionem in eodem plane sensu, quem illi tradiderunt, ab omnibus & singulis hujusmodi Indulto sub ea conditione concesso utentibus, accipiendam & servandam esse statuimus, atque mandamus, quicumque illi fuerint, qui in vi ejusmodi Indulti Confessarium sibi eligent, sive Sæculares, sive Regulares cujuslibet Ordinis, & Instituti, tam Mendicantium, quam non Mendicantium, & Ordinum Militarium, etiam Militiæ Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani, necnon Societatis Jesu, atque alterius cujusvis Congregationis, vel Societatis, tametsi de illis aut illorum, vel illarum aliquo, seu aliqua, specialis, & expressa mentio quomodocumque facienda foret. Ideoque Confessiones & absolutiones in præmissis casibus aliter in posterum factas & respective auditas, seu impertitas, irritas fore & invalidas declaramus, & contrariam quamcumque opinionem, ejusque praxim, deinceps prohibemus, ac reprobamus, tamquam explanatæ toties ab Apostolica Sede verborum intelligentiæ, ac menti nostræ, quam ad omnem hac super re ambiguitatem tollendam per præsentes clarius exposuimus, penitus adversantem.

Postremo illud monendum existimamus, nihil hic a Nobis statui, aut pronuntiari super eo, an scilicet in uno aut altero Indulto unum aut alterum personarum genus comprehendi, & quænam Indulta specialiter Regularibus suffragari, vel non suffragari, censendum sit; hoc enim ex uniuscujusque Indulti tenore, ac verbis colligendum relinquimus; firmis tamen manentibus, & perpetuo mansuris quod ad Bullam Cruciatæ pertinet, plurium Prædecessorum Nostrorum declarationibus, eandem scilicet Bullam, quantum ad articulum eligendi Confessarium, seque a casibus reservatis absolvi faciendi, nequaquam Regularibus suffragari; Quod Nos etiam perpetuo tenendum atque sentiendum, eorumdem Prædecessorum Nostrorum exemplo, similiter declaramus, & contrariam quamcumque opinionem, uti falsam, & perniciosam, interdicimus; & reprobamus.

Decernentes præsentes nostras Literas, & in eis contenta quæcumque, etiam ex eo, quod quilibet in præmissis, seu eorum aliquo, jus, vel interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes, cujusvis status, gradus, or-

 dinis, præminentiæ, vel dignitatis existant, sive alia specifica, individua mentione & expressione digni, illis non consenserint, nec ad ea vocati & auditi, neque causæ propter quas eædem præsentes emanaverint, adductæ, verificatæ, vel sufficienter, aut ullo modo justificatæ fuerint, aut ex alia qualibet, etiam quantumvis juridica, & privilegiata causa, colore, prætextu, & capite, etiam in corpore juris clauso, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, aut interesse habentium consensus, aliove quolibet etiam quantumvis magno, ac formali, & substantiali defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in controversiam vocari, aut ad terminos juris reduci, seu adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari, aut etiam motu pari, & de Apostolicæ potestatis plenitudine simili concesso, vel emanato quempiam in judicio, vel extra illud uti, seu se juvare ullo modo posse; sed ipsas præsentes semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtingere, ac ab illis, ad quos spectat, & pro tempore quandocumque spectabit, inviolabiliter & inconcusse observari.

Sicque & non aliter in præmissis censeri, atque ita per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, & Apostolicæ Sedis prædictæ Nuncios, aliosve quoslibet quacumque præeminentia ac potestate fungentes, & functuros, sublata eis, & eorum cuilibet aliter judicari & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere; ac irritum & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non obstantibus, quatenus opus sit, nostra, & Cancellariæ Apostolicæ Regula, de Jure quæsito non tollendo, aliisque Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus etiam immemorabilibus; privilegiis quoque, exemptionibus, & Indultis, etiam in corpore Juris clausis, aut Litteris Apostolicis quibusvis Personis, Collegiis, Locis, Ordinibus etiam Militaribus, Congregationibus, Societatibus, & Institutis, etiam Societatis Jesu, & S. Joannis Hierosolymitani, aliisve quibuslibet specifica, & individua mentione dignis, etiam sub quibuscumque verborum tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam clausulis, & Decretis, etiam irritantibus in genere, vel in specie, etiam motu simili, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, seu consistorialiter, ac alias quomodolibet in contrarium præmissorum concessis, ac pluries confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & individua mentio, seu quævis alia expressio ad id servanda foret, illorum tenores, formas, causas, & occasiones præsentibus pro plene & sufficienter expressis, & exactissime servatis & specificatis respective habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, ad præmissorum effectum plenissime & amplissime motu pari derogamus, & derogatum esse volumus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Volumus insuper & eadem auctoritate prædicta mandamus, ut eadem præsentes; & in eis contenta quæcumque ad omnium notitiam facilius deducantur, nec quisquam de eis ignorantiam prætendere valeat, ipsas præsentes, seu earum transsumpta, ad valvas Ecclesiæ S. Joannis in Laterano, & Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, nec non Cancellariæ Apostolicæ Curiæque generalis Innocentianæ in Monte Citatorio, & in Acie Campi Floræ per aliquem ex Cursoribus nostris, ut moris est, publicari & affigi, sicque publicatas, &

affix-

PONT. affixas omnes & singulos, quos concernunt, seu concernent in futurum, pe- ANNO rinde afficere, & arctare, ac si unicuique illorum personaliter intimatæ, & A. IV. notificatæ fuissent, 1744

Utque earumdem præsentium transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manus alicujus Notarii publici subscriptis, ac sigillo personæ in Ecclesiastica Dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides tam in Judicio, quam extra illud ubique locorum habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo omnino Hominum liceat paginam hanc nostrarum confirmationis, approbationis, innovationis, voluntatis, mandati, statuti, decreti, & declarationis infringere, vel ei ausu temerario contrahire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo quarto, Nonis Augusti, Pontificatus Nostri Anno quarto.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA

J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicat. die XI. Augusti ejusdem Anni.

PONT. NUM. XXXVI. ANNO

A. IV. DE APPLICATIONE 1744

Missæ Parochialis pro populo; Conventualis vero pro Benefactoribus Ecclesiæ. Item de Divinæ Psalmodiæ cantu.

Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis ceterisque Locorum Ordinariis per Italiam constitutis.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

CUM semper oblatas Nobis occasiones Apostolica scripta dirigendi ad Fraternitates Vestras libenter amplectimur, ut sinceræ Nostræ erga Vos dilectionis argumenta frequenter eluceant; tum vero majori animi alacritate idipsum præstamus, quum ad excitandum Fraternitatum Vestrarum zelum pro conservatione rectæ disciplinæ in Clero regimini Vestro commisso, præsentibus rerum, aut temporum conditionibus commovemur. Nec enim impositum imbecillitati Nostræ omnium Ecclesiarum sollicitudinis onus aliter sustinere Nos posse confidimus, quam si Divini cultus augmentum, atque exactam Ecclesiasticarum Sanctionum in singulis Diœcesibus custodiam religiosæ vigilantium Pastorum curæ identidem inculcando, commendemus.

PONT. A. IV. Hujus porro Epistolæ ad Vos scribendæ occasionem Nobis, atque argumentum in primis præbet onus illud, quod omnibus animarum curam gerentibus incumbit, applicandi Missam Parochialem pro Populo ipsorum curæ commisso; tum etiam applicatio Missæ Conventualis, quæ pro Benefactoribus in genere facienda est ab iis, qui Missas canunt in Ecclesiis Patriarchalibus, Metropolitanis, Cathedralibus, & Collegiatis; tum denique debitum psallendi, quo tenentur Canonici prædictarum Ecclesiarum Choro assistentes. Cujus quidem argumenti minime nova, sed a Scriptoribus frequenter habita tractatio est; cumque ea res in hujus Almæ Urbis nostræ Congregationibus, & potissimum in Congregatione Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Card. Concilii Trid. Interpretum, cujus Secretarii munere olim in minoribus constituti multos annos defuncti sumus, multoties discussa ac definita fuerit; quamvis earumdem Congregationum Decreta plerumque Decretorum nonnulla etiam Pontificiam Prædecessorum Nostrorum approbationem & confirmationem meruerint; minime tamen mirandum esset, eorum notitiam ad singulos quosque Vestrum nondum adhuc pervenisse. Quapropter non modo opportunum, verum etiam necessarium duximus, Encyclicam hanc Epistolam ad Vos scribere, per quam, sublata demum diversarum, in quas Scriptores abierunt, opinionum varietate, constans hujus Apostolicæ Sedis sententia prædictis de rebus cuilibet innotescat; & Fraternitatibus Vestris quædam veluti norma ac regula suppetat, juxta quam Synodales, aliasque Vestras circa præmissa Constitutiones, Ordinationes, seu Edicta, quorum publicationem Vobis injungimus, dirigere valeatis. Eorum vero exequutionem, dum juxta ea, quæ in præsentibus tenenda atque servanda præscribimus, omni, qua decet, sollicitudine ac vigilantia urgere studebitis, minime dubitandum Vobis erit, ne Statutorum Vestrorum implemento obicem, aut moram afferre valeant recursus ad hujus Nostræ Curiæ Tribunalia forsitan habendi; utpote quos omnino rejiciendos esse præcipimus ac jubemus; quamobrem has ipsas Literas Nostras in singulorum Tribunalium Regestis asservari volumus, atque ad earum præscriptum tam ipsorum Tribunalium resolutiones, quam de Vestris decretis, quæ ipsis præsentibus inhærentes edituri estis, judicia exigi, & conferri mandamus. 1744

Et quidem quod nuper enunciavimus, sacrosanctum Missæ Sacrificium a Pastoribus animarum applicari debere pro Populo ipsorum curæ commisso, id veluti ex Divino præcepto descendens, a Sacra Tridentina Synodo disserte exprimitur *sess. 23. cap. 1. de Reform.* per hæc notabilia verba -- *Cum præcepto Divino mandatum sit omnibus quibus animarum cura commissa est, oves suas agnoscere, pro his Sacrificium offerre.* -- : Et quamvis minime defuerint, qui per inanes & frivolas interpretationes hujusmodi obligationem a Sancta Synodo memoratam de medio tollere, vel saltem extenuare contenderint; quum tamen relata Concilii verba satis elata & perspicua sint, quumque prædicta Congregatio ejusdem Concilii interpretationi privative præposita, constanter ediderit, eos quibus animarum cura demandata est, non modo Sacrificium Missæ celebrare, sed illius etiam fructum medium pro Populo sibi commisso applicare debere, nec illud pro aliis applicare, aut pro hujusmodi applicatione eleemosynam percipere posse; quodquemagis interest, quum hæc intelligentia a Prædecessoribus Nostris Romanis Pontificibus approbata fuerit, & confirmata, nihil jam amplius ulli Vestrum desiderandum superest, ut eam amplecti, eidemque obsequi, necnon illius promptam executionem in Vestris respective Diœcesibus omni studio procurare debeatis.

Neque Nos tamen, qui ut superius innuimus, in minoribus adhuc degentes, munus Secretarii prædictæ Congregationis Concilii Tridentini Interpretes plures annos obivimus, aliosque non paucos partim in Anconitanæ Cathedralis, partim in Metropolitanæ Bononiensis, Patriæ nostræ dilectissimæ, quam adhuc retinemus, gubernatione assidue transegimus, non inquam Nos latent, multiplicis

PONT. plicis generis effugia, per quæ nonnulli prædictæ obligationis implementum ANNO declinare satagunt, quibusque proinde opportune a Nobis est occurrendum.

A. IV. Quum enim Sacrum Tridentinum Concilium, ne Animarum cura negligatur, non uno in loco Episcopis mandet, ut quotiescumque opus fuerit, idoneos Vicarios cum certorum fructuum assignatione ad eandem curam exercendam eligant ac deputent, uti videre est *in sess. 6, cap. 2. sess. 7. cap. 5., &* 1744
7. sess. 21. cap. 6. sess. 25. c. 16., non raro autem eveniat, ut aliqua Ecclesia Parochiali vacante, Vicarius pariter ad implenda hujusmodi Ecclesię onera, usque ad novi Rectoris electionem, ab Episcopo deputari debeat, eodem Concilio Tridentino id jubente *sess. 24. c. 18. de Reform.*, nonnulli ex hujusmodi Vicariis nituntur se ipsos a prædicta obligatione subtrahere, vel ex eo quod, habituali cura penes alium seu alios residente, ipsi actualem dumtaxat exerceant; vel quod ipsi sint ad nutum amovibiles; vel ad breve tempus hujusmodi curæ sint addicti: ut nihil hic loquamur de Parochis Regularibus, qui a prædicta applicatione Missæ pro Populo nonnunquam alienos se ostendunt. Itaque mens Nostra & sententia est, sicuti etiam pluries a prælaudatis Congregationibus judicatum fuit ac definitum, quod omnes & singuli, qui actu Animarum curam exercent, & non solum Parochi aut Vicarii Sæculares, verum etiam Parochi aut Vicarii Regulares, uno verbo, omnes & singuli, de quibus supra dictum est, atque alii quicumque etiam specifica, & individua mentione digni, æque teneantur Missam Parochialem applicare pro Populo, ut præfertur, ipsorum curæ commisso.

Nonnulli vero ad evitandum hujusmodi obligationis implementum, allegare solent, congruos sibi Parochiæ suæ redditus non suppetere; alii denique ad inveteratam consuetudinem confugiunt, sustinentes id neque sibi, neque decessoribus suis, per longum tempus, quod immemorabiles affirmant, unquam in usu fuisse: Nos autem ad præcedentes prædictæ Congregationis Concilii resolutiones nostram approbationem & confirmationem extendimus; & quatenus opus sit, auctoritate Apostolica iterum tenore præsentium decernimus & declaramus, quod licet Parochi, seu alii, ut supra, animarum curam habentes, congruis præmunitis redditibus destituantur, & quamvis antiqua seu etiam immemorabili consuetudine in ipsorum Diœcesibus, seu Parochiis obtinuerit, ut Missa pro Populo non applicaretur, eadem nihilominus omnino in posterum ab ipsis debeat applicari.

Dum tamen diximus, omnes animarum curam habentes, Missæ Sacrificium pro Populo sibi commisso applicare debere, non ideo statuere volumus, eosdem aut quotidie, aut quotiescumque celebraverint, ad prædictam applicationem pro Populo teneri. Et quidem sacrosancta Tridentina Synodus *sess. 23. cap. 14.* præcipit Episcopis curare, ut Sacerdotes saltem diebus Dominicis, & Festis solemnibus Missarum sacra faciant, *si autem curam habuerint animarum, tam frequenter, ut suo muneri satisfaciant, Missas celebrent*; in pluribus autem Synodalibus Episcoporum Constitutionibus novimus provide constitutos ac designatos esse dies, quibus animarum Pastores Missas celebrare debeant. At vero Nos id unum in præsenti suscepimus decernendum, quando nimirum iidem pro Populo celebrare, & applicare teneantur, & quamvis compertum habeamus id, quod alias a Congregatione Concilii responsum fuit, Parochum nempe pinguibus redditibus dotatum quotidie pro Populo celebrare & applicare debere; eum vero qui uberioribus hujusmodi redditibus, non gaudeat, festivis tantum diebus id ipsum præstare teneri; quum tamen pariter Nobis perspectæ sint tum controversiæ super hoc ipso exortæ, nimirum ad quam summam pertingere debeant Ecclesiæ Parochialis proventus, ut pingues, & uberes appellari possint; quoniam pingues minime habendi sunt redditus, etiam copiosi, quibus tamen multiplicia, & gravia sint onera adnexa; tum etiam multorum querelæ adversus hujusmodi decretum, tamquam plus æquo rigidum, excitare,

re,

PONT. re, Nobis innotescant: Idcirco opportunum censuimus Fraternitatibus Vestris ANNO declarare, Nobis abunde satisfactum fore, Vobisque proinde satis esse posse,
A. IV. dum ii, qui animarum curam exercent, Sacrificium Missæ pro Populo celebrent atque applicent in Dominicis, aliisque per annum diebus Festis de præcepto; quum prædicti Dominici, aliique Festi dies ii sint, in quibus juxta præceptum Concilii Tridentini. *sess.* 5. *cap.*, & *sess.* 24. *cap.* 4. quilibet animarum curæ præpositus Populum sibi commissum salutaribus verbis pascere debet, docendo ea quæ scire omnibus necessarium est ad salutem; iidemque sint dies, de quibus eadem Sancta Synodus statuit, ut *moneat Episcopus Populum diligenter, teneri unumquemque Parochiæ suæ interesse, ubi commode id fieri potest, ad audiendum Verbum Dei*; & quibus Parochi Subditos suos in Doctrina Christiana erudire debent, juxta id quod a prædicto Concilio in citato *cap.* 4. Episcopis præcipitur, ut nempe *saltem Dominicis & aliis festivis diebus pueros in singulis Parochiis, Fidei rudimenta, & obedientiam erga Deum & Parentes, diligenter ab iis, ad quos spectabit, doceri* curent. 1744.

Et quia in nonnullis Diœcesibus numerus dierum Festorum de præcepto, de Apostolica nostra auctoritate & consensu, eatenus est imminutus, ut nempe in aliquibus Festis Christifideles & Missam audire, & ab operibus servilibus abstinere debeant; in aliis vero Populo permissum sit opera servilia exercere, firma remanente obligatione audiendi Missæ Sacrificium, Nos, ut obortas jam dubitationes circa onus applicationis Missæ Parochialis in hujusmodi diebus Festis, penitus eliminentur, statuimus & declaramus, quod etiam iisdem Festis diebus, quibus Populus Missæ interesse debet, & servilibus operibus vacare potest, omnes animarum curam gerentes Missam pro Populo celebrare, & applicare teneantur.

Quia vero propria nonnunquam experientia satis agnovimus, aliquos esse Parochos adeo pauperes, ut ferme ex eleemosynis, quas a Fidelibus pro Missarum celebratione accipiunt, vivere cogantur, eos vero, qui Ecclesia Parochiali vacante, ad animarum curam exercendam, sub Vicarii seu OEconomi nomine, deputantur, aliquibus in locis adeo illiberaliter tractari, ut exigui redditus ipsi constituti, & pauca incerta emolumenta eisdem obvenientia, ægre ad eorum vitæ necessaria sufficiat; quod iis quoque non raro evenire solet, qui in aliquibus Ecclesiis, habituali cura apud alios manente, actualis tantum exercitio sunt addicti; proindeque cum istis severe nimis agi videretur, si diebus festis, quibus potissimum hujusmodi occasio se offert, eisdem vetitum esset eleemosynam pro applicatione Missæ recipere: Idcirco Nos tam istorum, quam illorum inopiam summopere miserantes, eisdemque, quantum Nobis integrum est, consulere volentes; quantumvis, ut supra dictum est, omnes & singuli prædicti teneantur diebus festis Missam pro Populo celebrare & applicare; attamen, quod pertineat ad prædictos Parochos egentes, unicuique vestrum facultatem concedimus, cum iis, quos revera tales esse noveritis, opportune dispensandi, ad hoc ut, etiam diebus festis hujusmodi eleemosynam ab aliquo pio offerente recipere, & pro ipso Sacrificium applicare, quatenus id ab eo requiratur, libere & licite possint & valeant; dummodo ad necessariam Populi commoditatem, in ipsa Ecclesia Parochiali Missam celebrent; ea tamen adjecta conditione, ut tot Missas infra hebdomadam pro Populo applicent, quot in diebus festis, intra eandem hebdomadam occurrentibus, juxta peculiarem intentionem alterius pii Benefactoris obtulerint.

Quod autem spectat ad Vicarios, sive OEconomos Ecclesiarum vacantium, quum a Sacro Tridentino Concilio *citat. sess.* 24. *cap.* 18., cuilibet Episcopo tribuatur facultas eos deputandi & constituendi, *cum congrua, ejus arbitrio, fructuum portionis assignatione*; vestrum erit, Ven. Fratres, cum iis agere, qui vacantis Ecclesiæ fructus exigunt, ut agenti Vicario, qui exigua hujusmodi certorum fructuum assignatione, paucisque incertis proventibus gaudeat, con-

grunm.

PONT. A. IV. grium aliquod augmentum præbeatur pro onere celebrandi & applicandi Missam pro populo diebus festis. Quapropter pro iis locis, in quibus Ecclesiarum vacantium fructus ad commodum Cameræ Nostræ Apostolicæ exiguntur, opportuna Thesaurario Nostro Generali mandata dirigimus, quæ is denunciare non prætermittet peculiaribus dictorum locorum Collectoribus, cum quibus Episcopi Ecclesiasticæ Nostræ Ditionis, cæterorumque locorum, in quibus, ut præfertur, Ecclesiarum vacantium fructus ad Cameram prædictam pertinent, officii sui partes in eum finem, de quo supra diximus, interponere debebunt. ANNO 1744.

Ac demum, quoad illos, qui tamquam Vicarii, sive perpetui, sive ad tempus constituti, Animarum curam administrant, quæ apud alios habitu residet, ratione alicujus Ecclesiæ Parochialis, ipsorum Ecclesiis, seu Monasteriis, Collegiis, aut Locis Piis olim unitæ; quamvis a recol. mem. Prædecessore Nostro S. Pio Papa V. præfinita fuerit certa pars fructuum hujusmodi Vicariis assignanda, prout in ipsius Constitutione, quæ incipit: *Ad exequendum*, data Kalendis Novembris Anni MDLXVII. distincte statuitur; nihilominus ubi præscripta fructuum portio, vel nullo modo, vel non integra Vicariis prædictis assignata reperiatur, vel etiam ubi, ea quæ ad normam prædictæ Constitutionis eisdem fuerit attributa, minime sufficiens a vobis reputetur, propter temporum circumstantias, & signanter pro implendo onere celebrandi & applicandi Missam pro Populo diebus Festis de præcepto, utendum vobis erit potestate, quam fecit Episcopis Synodus Tridentina *sess. 7. cap. 7.*, dum illorum arbitrio permisit, juxta temporum, atque injunctorum onerum rationem, congruam prædictis Vicariis fructuum portionem assignare; quam ob causam Nos etiam Fraternitatibus Vestris; quatenus opus sit, necessarias omnes & opportunas facultates impertimur; quibuscumque appellationibus, privilegiis, aut exemptionibus, ut in eodem Concilio sancitur, adversus ea, quæ salubriter a Vobis constituta fuerint, minime suffragantibus.

Hæc igitur circa Missam Parochialem statuenda, & Fraternitatibus Vestris denuncianda judicavimus. Indeque gradum facientes ad ea quæ pertinent ad Missam Conventualem, neminem Vestrum latere putamus Sacrorum Canonum sanctiones, quibus præcipitur, ut singulis diebus in Ecclesiis, Patriarchalibus, Metropolitanis, Cathedralibus, & Collegiatis tum horæ Canonicæ debitis modo, & forma recitentur, tum etiam Missa Conventualis celebretur; quæ adeo claræ sunt, ut nulla super iis oriri possit dubitatio. Eæque de re perspicuæ pariter, & per omnia uniformes existunt Resolutiones ab hac Congregatione Ven. Fratrum Nostrorum Concilii Tridentini Interpretum repetitis vicibus emanatæ, quas omnes Apostolica Auctoritate Nostra confirmamus & approbamus, earum executionem Vobis enixe inculcantes: ut scilicet Missa Conventualis, quæ singulis diebus canitur a Clero prædictarum Ecclesiarum, pro earundem Benefactoribus in genere, quotidie applicetur; eodem prorsus modo, quo Missam Parochialem ab iis qui curam Animarum gerunt, pro Populo sibi commisso singulis saltem diebus festis de præcepto, applicari debere superius declaravimus. Itaque date operam, ut falsam quorumdam opinionum eliminetis, quam in aliquibus Ecclesiis ejusmodi, sive dolo malo, sive per errorem invectam esse novimus: quod nempe dum Missa Conventualis pro certo aliquo Ecclesiæ Benefactore, vel grati animi argumento vel ex vi oneris impositi celebratur, & applicatur, satis impletum censeatur debitum applicationis Missæ Conventualis. Etenim hujusmodi debitum non quidem respicit singulares aliquos Benefactores, sed Benefactores in genere cujuslibet Ecclesiæ cujus servitio addicti sunt quicumque in eadem sive Dignitates, sive Canonicatus, sive Mancionariatus, sive Beneficia Choralia obtinent, & Missam Conventualem suis respective vicibus celebrant.

Neque minus improbandam noveritis aliorum sententiam, qui satis putant supradictam obligationem impletam esse, dum in eorum Ecclesiis pro Benefa-

ctori-

PONT. A. IV. ctoribus in genere aliquæ interdum preces fiunt, vel anniversaria statis diebus Sacrificia pro illis peraguntur. Nemo enim id sibi arrogare debet, ut impositæ obligationi alia ratione satisfacere possit, quam ea, quæ a Lege Ecclesiastica multoties præscripta fuit; nimirum Missam Conventualem singulis diebus pro Benefactoribus celebrando, eandemque pro illis in genere applicando. ANNO 1744

Profecto non solum prioribus Ecclesiæ sæculis, verum etiam temporibus haud longe a nostra ætate remotis, (quod Vos ex Historia Ecclesiæ didicisse non dubitamus) servabatur olim in singulis Ecclesiis series accurata omnium, & singulorum, quorum liberalitate unaquæque aucta fuerat, eorumque nomina Sacris Diptychis, sic enim vocabantur, ideo consignata erant, ut eorumdem recordatio nunquam interiret, utque pro iis tum preces funderentur, tum etiam Missæ Sacrificium offereretur; quam ob causam etiam prædictus Catalogus in plerisque Ecclesiis ob oculos Presbyteri Celebrantis apponi consuevit; licet iisdem pii Benefactores in suis Donationibus nihil penitus pro se pacti essent, sed tantummodo pro peccatorum suorum remissione se bona sua Deo offerre declarassent. Ecclesiarum siquidem Præsules preces pro iis imperandas esse duxerunt; quamvis illi propria bona offerentes ne verbum quidem ea de re fecissent. Sacrorum hujusmodi Diptychorum usus sensim defecit, ob idque in oblivione jacent alicubi complurium Benefactorum nomina. At non idcirco deserere fas est usum & disciplinam orandi pro iis, & Sacrificium Missæ pro illis offerendi. Atque inde præceptum applicandi Missam Conventualem pro Benefactoribus in genere, originem atque rationem desumit.

Quemadmodum vero, loquendo de Missa Parochiali, superius dictum est, varias excusationes afferri solere ad declinandam illius applicationem pro Populo diebus festis de præcepto; ita pariter usu venit quoad applicationem quotidianam Missæ Conventualis pro Benefactoribus in genere. Ut autem superiores illæ, sic etiam hæ posteriores, provide e medio sublatæ fuerunt per opportunas Congregationis Concilii Tridentini resolutiones, quas proinde in his etiam auctoritate Nostra approbamus & confirmamus.

Nonnulli siquidem obtentu contrariæ consuetudinis, etiam immemorabilis, in propria Ecclesia vigentis, se ab hujusmodi onere eximi posse sibi persuaserunt. Verum jam pluries responsum fuit, hujusmodi consuetudinem, licet immemorabilem, quæ potius abusus & corruptela dicenda est, nemini suffragari. Alii a Missa pro Benefactoribus in genere applicanda se excusatos voluissent, ex eo quod alio quopiam Missarum onere obstricti inveniantur, vel ratione proprii Canonicatus, aut alterius Beneficii Ecclesiastici, quod insimul cum Canonicali præbenda obtinet; vel quia, præter munus Canonici, seu Beneficiati, aut Mansionarii in Ecclesia Cathedrali seu Collegiata, curam etiam in eadem, vel in alia Ecclesia Parochialem curam exerceant, dum Missam Conventualem canunt diebus festis de præcepto, debent pro Populo sibi commisso eam applicare; ac proinde nequeunt eandem pro Ecclesiæ Benefactoribus specialiter offerre. Sed his quoque obviam itum est, jubendo singulis prædictis, ut Missam Conventualem, quam canunt, pro Ecclesiæ Benefactoribus in genere applicent; pro aliis vero, pro quibus ipsi peculiariter Missam applicare tenentur, alterum substituant, qui ipsorum loco Missam hujusmodi celebret, applicetque.

Aliorum pariter exceptio fuit, quod Missa Conventualis non semper a Canonicis aut Dignitatibus celebretur, sed aliquando etiam a Beneficiatis aut Mansionariis, quos minus æquum videtur pro Missæ celebratione omni eleemosyna carere, quæ unde desumi valeat, ignoratur. Cui tamen rei pariter consultum est, demandando, ut ea desumatur ex Massa distributionum.

Alii denique obtenderunt exiguitatem hujusmodi distributionum, quæ ob detractam eleemosynam quotidianam pro Missa Conventuali, ad nihilum fere redactæ, vix forent, ut ab aliquo curarentur, cum magno detrimento servitii Ecclesiæ

PONT. clesiæ præstandi. Tridentina quidem Synodus *s. 25. c. 15.* opportunas rationes ostendit, quibus Canonicalium Præbendarum inopiæ valeat provideri. Si vero designatam a Concilio viam, ut fere evenire solet, nequaquam iniri posse contingat, reliquum erit ad Congregationem Concilii recursum habere; cujus erit, perspecto ex Vestris relationibus rerum statu, auctoritate Apostolica a Prædecessoribus Nostris eidem impartita, & a Nobis etiam præsentium tenore confirmata, quotidianam applicationem Missæ Conventualis pro Benefactoribus in genere, ut alias, ad Festos tantummodo dies reducere. ANNO A IV. 1744

Non modo Ecclesiis Patriarchalibus, Metropolitanis, Cathedralibus, & Collegiatis injunctum reperitur, ut quotidie Missa Conventualis in eisdem canatur, sed etiam in Rubricis Generalibus, quarum exactissimam Fraternitatibus Vestris custodiam commendamus, præscribitur, ut certis diebus non una, sed binæ, atque etiam aliquando tres Missæ Conventuales uno die celebrentur. Itaque quum nuper a Nobis dictum fuerit, primam Missam Conventualem quotidie pro Benefactoribus in genere celebrandam & applicandam esse; nunc expendendum superest, an earundem Ecclesiarum Capitula Jurisdictioni Vestræ respective subjecta adigere debeatis, ut alias quoque Missas, si plures, ut præfertur, celebrari contingerit, pro Benefactoribus in genere similiter applicent.

Hujusmodi quæstio ab aliquibus ex Vobis Ecclesiastico zelo flagrantibus supradictæ Cogregationi Venerabilium Fratrum Nostrorum Concilii Tridentini Interpretum proposita est. Jamque ante illius propositionem compertum fuerat, alias ab eadem Congregatione responsum fuisse, concedendum esse exemptionem ab onere applicandi secundam & tertiam Missam Conventualem pro Benefactoribus in genere, attenta Canonicatuum & Beneficiorum tenuitate, ex quo inferri poterat, hujusmodi applicationis debitum manere, ubi de Ecclesiis pauperibus non ageretur. Verum quum hanc definiendæ quæstionis regulam apud prædictam Congregationem non admodum veteri observantia firmatam probe noverimus, cumque hujusce dubii solutionem eadem Congregatio nuper judicio Nostro remittendam esse censuerit; Nos ita judicamus, idque Vobis tenendum indicimus; laudandos nempe & confirmandos esse, quotquot sponte sua secundam, aut tertiam Conventualem Missam pro Benefactoribus in genere applicant; qui vero idem agunt ex vi consuetudinis in ipsorum Ecclesia vigentis, iis imperandum, ut in ea consuetudine perseverent. Ubi vero id usu receptum non invenitur, liberam omnino secundæ, tertiæque Missæ Conventualis applicationem celebrantibus relinquendam esse dummodo in commemoratione pro Defunctis, Ecclesiæ Benefactorum in genere non obliviscantur.

Huic demum Epistolæ nostræ finem imponentes, Fraternitates Vestras enixe hortamur, ut maximam curam & vigilantiam in id conferatis, ut Ecclesiarum Vestrarum Choris, præter devotam celebrationem Missæ Conventualis, Horæ Canonicæ non præpropere, sed exacte, pausa nempe interposita, & maxima, qua decet, reverentia, ac religione canantur. Equidem scimus, in aliquibus Metropolitanis & Cathedralibus Ecclesiis, inter Canonicos eam opinionem invaluisse, ut se munus suum satis implere contendant, dum Choro præsentes assistunt, licet ipsi sibi silentium imperent, neque psallentibus Beneficiatis aut Mansionariis in cantu se adjungant. In hujusce vero opinionis confirmationem, adduci ab iisdem solent inveterata consuetudines, statuta peculiaria, aut etiam prætensa Ecclesiarum suarum Privilegia. At quum Synodus Tridentina *sess. 24. cap. 12.*, loquens de Dignitatibus & Canonicis, qui Choro interesse debent, unum ex eorum officiis esse dicat, *in Choro ad psallendum instituto, Hymnis & Canticis Dei nomen reverenter, distincte, devoteque laudare;* quamque pauca omnino sint Capitula, in quibus eo modo a Canonicis in Choro assistitur, ideoque receptæ in universa Ecclesia disciplinæ pauco illos adversari dignoscatur; quum insuper opinio illa nunquam in Congregatione Concilii Tridentini interpretationi præposita examinata sit, quin sta-

PONT. tim explosa fuerit, & improbata, quamvis præsumptis consuetudinibus, aliis- ANNO
que fundamentis & rationibus innixa perhiberetur, Canonicis etiam Ecclesia-
A. IV. rum Patriarchalium hujus Nostræ Urbis super hoc instantibus; quum denique 1744
idem judicium prolatum reperiatur a pluribus Conciliis Provincialibus, ab hac etiam Apostolica Sede approbatis & confirmatis; nihil jam reliquum esse videtur, quominus pauciores universiorum legi se accommodent. Equidem minime Nobis compertum est quo peculiari titulo suffulti persuasum habeant unius vel alterius Ecclesiæ Canonici se muneri suo satisfacere per simplicem in Choro assistentiam, absque Divinæ Psalmodiæ Cantu. Verum nisi illis præsto sit Apostolicum non præsumptum vel abrogatum, sed legitimum ac vigens Privilegium sive Indultum, jure ac merito verendum est, ne isti, dum ita se gerunt, Præbendarum, ac distributionum fructus minime suos faciant, & consequenter ne ad eorum restitutionem teneantur. Quapropter vestrum erit, Venerabiles Fratres, hæc omnia illis aperire, ut neque Nobis, neque Vobis apud Divinum Judicem fraudi sit, si in hujusmodi re, quæ tanti est momenti, utpote quæ ad ipsius Dei cultum proxime spectat, abusus & corruptelas, quas arguendo & increpando evellere debebamus, dissimulatione ac silentio nostro fovisse & confirmasse inveniamur. Interea Fraternitatibus Vestris, quas intimo cordis affectu complectimur, Apostolicam Benedictionem amantissime impertimur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem di XIX. Augusti MDCCXLIV. Pontificatus Nostri Anno Quarto.

PONT. NUM. XXXVII. ANNO

A. V. DE JURISDICTIONE 1744

Episcoporum quoad Ecclesias Parochiales Regularium, & Personas curam Animarum Subditorum Sæcularium in eis exercentes,

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad Perpetuam Rei Memoriam.

Firmandis, atque asserendis Ecclesiasticæ disciplinæ regulis studiose intenti Prædecessores Nostri Romani Pontifices, consueverunt, peculiaribus rerum aut temporum necessitatibus animadversis, ad generalis providentiæ curam animum adjicere; easque Apostolicis Constitutionibus opportune promulgare, quibus & gliscentes morum corruptelas resecarent, & inordinatas humanæ atrogantiæ præsumptiones reprimerent: cui rei obtinendæ utilissimum planæ experti sunt, vel antiquas Patrum constituta renovare, interpretari, aut declarare, vel competentium Romanæ Curiæ Tribunalium, sive Congregationum judicata & responsa colligere, confirmare, aut in aliquibus remittere, eademque prudenter atque apte conciliare, si quando inter ea non satis convenire videretur. Utque antiquiora omittamus exempla, non alia sane ratione fel. record. Prædecessor Noster Clemens Papa X. per suam Constitutionem, quæ incipit *Superna*, datam XI. Kal. Junii anno MDCLXX. inhærendo pluribus resolutionis Congregationum S. R. E. Cardinalium negotiis, & consultationibus Episcoporum & Regularium, ac Tridentini Concilii interpretationi Auctoritate Apostolica præpositorum, multa constituit circa debitam a Regularibus erga Episcopos Locorum Ordinarios observantiam, & subjectionem, tam in petenda eorum licentia, & benedictione pro Verbi Dei prædicatione in Ecclesiis etiam

PONT. etiam suorum respective Ordinum habenda, quam in approbatione & facultate ANNO
ab eisdem obtinenda pro administrando Secularibus Pœnitentiæ Sacramento.
A. V. Ita pariter se gessit recolendæ memoriæ Prædecessor Noster Innocentius Papa 1744.
XII., quum, ad normam plurium resolutionum Congregationis Concilii præfatæ, certas sacrarum Ordinationum regulas, & singulorum Episcoporum jura in proprios subditos præscripsit, lata Constitutione, quæ incipit: *Speculatores* sub datum pridie Nonas Novembris anni MDCXCIV.

Hanc ipsam rationem Nos ipsi secuti sumus in Apostolicis Nostris Literis, quarum initium est, *Sacramentum Pœnitentiæ*, anno MDCCXLI. Kalendis Junii datis, in quibus nonnulla decrevimus & statuimus adversus Sacerdotes in Sacramentali Confessione suos Pœnitentes ad turpia sollicitantes, juxta declarationes in causis hujus generis, diversis temporibus & casibus prolatas a Congregatione Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium contra hæreticam pravitatem generalium Inquisitorum. Id ipsum nuperrime egimus, dum Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, cunctisque Locorum Ordinariis per Italiam constitutis Encyclicas Litteras dedimus sub die XIX. Augusti hujusce anni MDCCXLIV. quarum initium est: *Cum semper oblatas*, quibus, a prædictæ Congregationis Concilii Tridentini Interpretis resolutionibus & placitis nunquam discedentes, plura declaravimus circa onus, quod habent tum omnes animarum curam gerentes, Missam pro Populo applicandi diebus saltem festis de præcepto; tum etiam Ecclesiarum Cathedralium, & Collegiatarum Canonici, aliique de earum gremio, Missam Conventualem quotidie pro Benefactoribus in genere specialiter offerendi. Nunc denique hoc idem a Nobis servatum iri declaramus, dum Episcoporum jura, quod attinet ad Visitationem Ecclesiarum Parochialium ad Regularium Monasteria pertinentium, hac nostra perpetuo valitura Constitutione asserere, atque, ut infra, definire, & constituere in animum induximus.

Animarum curam in Seculares personas exercentes in iis Ecclesiis, quæ Monasteriis, seu Domibus Virorum, aut Mulierum adnexæ sunt, sive ipsi Regulares sint, sive Seculares, Sacri Tridentini Concilii præscripto, *sess. 25. c. 11. de Regularibus*, subesse debere *immediate in iis, quæ ad dictam curam, & Sacramentorum administrationem pertinent, jurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi, in cujus Diœcesi* prædicta Monasteria *sunt sita*; exceptis dumtaxat iis Monasteriis seu locis, *in quibus Abbates Generales, aut Capita Ordinum Sedem Ordinariam principalem habent, atque aliis Monasteriis, seu Domibus, in quibus Abbates, aut alii Regularium Superiores jurisdictionem Episcopalem, & temporalem in Parochos, & Parochianos exercent; salvo tamen eorum Episcoporum jure, qui majorem in prædicta loca, vel personas jurisdictionem exercent.*

Cum itaque nonnulli Sacerdotes ab Episcopali jurisdictione exempti, quos neque Parochos, neque animarum curæ addictos esse constaret, ausi fuissent aliquibus Curiæ fidelium matrimoniis interesse, sine prævia Episcopi aut Parochi licentia; quæsitum fuit, utrum hujusmodi Sacerdotum correctio, atque in eosdem animadversio ad Episcopos, an vero ad eorum Superiores privative spectaret; Cumque hi privativum ejusmodi jus ex eo deducerent, quod Tridentina Synodus *loco citato* dum facultatem tribuit Episcopis corrigendi, & puniendi Sacerdotes ab eorum jurisdictione exemptos, in his, quæ ad animarum curam, & Sacramentorum administrationem pertinent, de iis dumtaxat Sacerdotibus loquatur, qui vel Parochi sunt, vel animarum curam exercent; cujusmodi sane ii non erant, de quibus agebatur; futilem hanc, vanamque præsumptionem reprimere statuit fel. record. Prædecessor Noster Gregorius Papa XV., ac de Congregationis Sacri Concilii Tridentini Interpretis, edita Constitutione, quæ incipit: *Inscrutabili* data Nonis Februarii anno Incarnationis Dominicæ MDCXXII., decrevit, ac declaravit, *ut deinceps tam Regulares, quam Seculares, quomodolibet exempti, sive animarum curam personarum Secularium Monasteriis,*

 riis, seu Domibus Regularibus, aut quibusvis aliis Ecclesiis, vel Beneficiis sive Regularibus, sive Saecularibus incumbentem exerceant; sive alias, Ecclesiastica Sacramenta, aut unum ex illi ministrent, praevia Episcopi licentia, & approbatione; sive quoque modo in dictae Curae exercitio, aut in eorumdem Sacramentorum, vel alicujus ex illis administratione de facto, absque ulla auctoritate se ingerant; in his, quae ejusmodi curam, seu administrationem concernunt, omnimoda jurisdictioni, visitationi, & correctioni Dioecesani Episcopi, tamquam Sedis Apostolicae delegati, plene in omnibus subjiciantur.

Hac controversia per Constitutionem Gregorianam e medio sublata, non ideo ab aliis quaestionibus & litibus circa idem rerum genus promovendis cessatum fuit; pluraque Dubia tam in Congregationibus S. R. E. Cardinalium, quam in Auditorio Rotae frequenter agitata, & resoluta fuerunt, circa peculiarium quorumdam actuum naturam, an scilicet iidem censendi essent ad animarum curam, seu ad Sacramentorum administrationem pertinere; & consequenter, an Episcopus in visitandis Regularium Ecclesiis, quibus imminet animarum cura personarum saecularium, posset, nec ne, suam circa hujusmodi actus jurisdictionem exercere; tum etiam, an hoc aut illud Monasterium dici posset ordinaria & principalis Sedis Abbatis Generalis, seu Capitis Ordinis, ideoque Ecclesia hujusmodi Monasterio adnexa, quamvis Parochialis foret, Episcopo in visitatione subjecta non esset. Cum igitur resolutiones in praedictis Curiae nostrae Tribunalibus circa hujus generis quaestiones identidem captas, earumque rationes & fundamenta, diligenter & considerate perpenderimus; consilium quoque & sententiam audierimus aliquot ex Ven. Fratribus Nostris S. R. E. Cardinalibus, aliorumque Virorum in juris Canonicis scientia praestantium; nonnulla super his de Apostolicae potestatis plenitudine decernere liberavimus; ac praesenti nostra Constitutione inviolabilem quamdam normam praefinire, qua posita, omnes de caetero lites, & controversiae praedictis de rebus, si fieri possit, penitus eliminentur, atque omnia submoveantur obstacula, quae debitam Decretorum Sacri Tridentini Concilii executionem in re tam gravis momenti impedire, aut retardare hactenus consueverunt.

Optimo sane consilio ab Episcopis Pastoralem visitationem aggredientibus praemitti solent in singula Dioecesis loca aliqui Sacerdotes Missionarii, qui ante ipsorum adventum, praedicationibus verbi Dei, & administratione Sacramentorum Poenitentiae & Eucharistiae, spiritualem Populorum profectum, & animarum salutem, qui potissimus est Pastoralis visitationis scopus, studeant promovere. Inventi sunt autem ex iis Regularibus, quorum Ecclesiis incumbit Parochialis saecularium cura, qui in dubium revocarent, an hujusmodi Missionarios sive saeculares, sive alterius Instituti vel Ordinis Regulares, ab Episcopo missos tamquam visitationis suae praenuntios, in propriis Ecclesiis & Domibus ad exercenda munera eiusdem commissa admittere, & recipere ipsi tenerentur. Quod dubium, quum in Congregatione S. R. E. Cardinalium negotiis & consultationibus Episcoporum & Regularium praeposita examinatum fuisset sub die XXXI. Augusti anni MDCLXVIII., affirmative resolutum fuit; ut scilicet praedicti Missionarii etiam a Regularibus Parochis, seu Curatis libenter excipi debeant, omnibusque rebus juvari, quibus ad injunctum sibi onus adimplendum opus illis esse contigerit. Quod Nos quoque probamus, & auctoritate Apostolica confirmamus, atque in posterum (quoties id opus esse, prudenti Episcopi arbitrio judicatum fuerit) ab omnibus hujusmodi Parochialis, seu Curatis praecipimus observari.

Sed & in ipso visitationis cursu, atque etiam extra illam, aliqui Regulares, de suorum privilegiorum & exemptionum indemnitate plus nimio solliciti, hanc Episcopis controversiam movent, utrum iis liceret, in ipsorum Regularium Ecclesiis, sive Parochialibus, sive non Parochialibus, Sacramentum Confirmationis administrare; quae quidem controversia in Congregatione Conci-

PONT. Concilii, partibus plenissime auditis, pro Episcopis decisa fuit, quemadmodum ANNO
& Nos generaliter & sine exceptione eandem definimus.

A. V. In exequenda vero Pastorali visitatione Ecclesiarum Parochialium, quæ a 1744 Regularibus administrantur, minime quidem licet Episcopo omnia Ecclesiarum hujusmodi Altaria visitare, sed illud dumtaxat, in quo Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum asservatur, & consequenter Sacrum ipsum Tabernaculum; Fontem quoque Baptisterii, si adsit, item Confessionale, in quo Parochus ad audiendas Confessiones residere solet; Pulpitum Ecclesiæ, e quo Parochus jus habet, verbi Dei, juxta præcipuum ministerii sui munus, annunciandi, Sacrarium pariter Ecclesiæ, ad inspiciendum locum, in quo asservatur sacra suppellex, pro Sacramentis tum intra Ecclesiam, quam extra illam decenter administrandis; Sepulchrum excipiendis Subditorum Parochiæ corporibus addictum; Cœmeterium Parochianorum humandis cadaveribus destinatum; Turrim Campanariam, dummodo in ea sint Campanæ ad Parochiam proprie spectantes; ac demum præter res supra enunciatas, omnia sacra vasa, quibus vel Particulæ consecratæ servantur, vel Sacra Olea, sive in Baptismo, sive in extrema Unctione adhibenda, vel aqua Baptisterii, vel alia rite benedicta, quæ pro ingredientium aspersione ad Ecclesiæ fores poni consuevit.

Visitationi locali proxima est ea, quæ personam respicit Parochi, cujus quidem, si Regularis sit, agendi rationem, in iis, quæ spectant ad observationem proprii ipsius Regularis instituti, non est Episcopi inquirere, quum ad ipsius Superiorem Regularem privative id pertineat. Licet tamen Episcopo, vel potius ipsi specialiter incumbit, ipsius Parochi, seu Curati, etiam Regularis, vitam ac mores scrutari, quatenus ea, quæ extra Claustrum prodierint, Rectoris animarum exempla, plurimum conferre ad Populi ædificationem, vel contra eidem obesse maxime possunt; quemadmodum alias eadem Concilii Tridentini Congregatio sapienter decrevit, & Nos etiam earundem præsentium tenore decernimus, & statuimus.

Ad personalem quoque Parochi visitationem, proindeque ad Episcopi jus & officium pertinet ea occasione examinare, an titulo legitimo Parochus etiam Regularis animarum curam exerceat, an residentiæ lex ab eo observata fuerit atque observetur; an ad Synodum vocatus, iverit; an Congregationes, seu Conferentias super casibus conscientiæ haberi solitas frequentet; an onera, quæ secum fert animarum cura, adimpleverit; ac inter alia, an Missam pro Populo applicaverit diebus festis de præcepto; an iisdem festis diebus omnia præstiterit, quæ a Sacro Tridentino Concilio præscripta sunt, Populum verbi Dei prædicatione, & Pueros in Fidei rudimentis Christianæque Doctrinæ præceptis instituendo; an, statis diebus, excipiendis Fidelium confessionibus vacet; an ægrotantibus, & in extremo vitæ agone laborantibus debita spiritualia subsidia sedulo præstet, & Sacramenta Ecclesiæ tempestive conferat, an Pueros & Puellas ante susceptionem Sacramenti Confirmationis, tum etiam ante primam eorum Communionem, opportunis instructionibus erudierit; an priusquam Fideles ad matrimonia in faciem Ecclesiæ celebranda admittat, debitas, inquisitiones adhibuerit, atque adhibeat, quibus tuto deprehendere possit, nullum inter Contrahentes impedimentum existere, eosdemque libere matrimonio consentire, ac demum in Doctrina Christiana; maxime vero in præcipuis Religionis nostræ Mysteriis illos instructos esse, denique an Parochus apud se recte ordinatos retineat libros tum Baptizatorum, ubi fons Baptismalis adsit in ipsius Ecclesia, tum Sacro Chrismate confirmatorum, libros etiam Matrimoniorum, & Status animarum.

Uno verbo quidquid Episcopus a Parocho sæculari exquirere, atque exigere solet, ac debet, id omne, Regulari observantia unice excepta, a Parocho Regulari exquirere, & exigere potest, atque ubi hunc muneri suo defecisse compererit, opportuna Decreta condere, & pronunciare, ac meritas in eun-

dem

PONT. dem pœnas statuere; In quo nihilominus Episcopi facultates minime privativæ sunt, sed Præsul Regularis jus cumulativum cum ipso habet; ita tamen, ANNO
A. V. ut si aliter a Superiore Regulari, aliter ab Episcopo decerni contingat, hujus, non vero illius Decretis sit standum; prout alias a Congregatione Tridentini Concilii interprete judicatum fuit, Nosque Auctoritate Apostolica probamus, confirmamus, atque decernimus. Privativum tamen Episcopi jus est in Parochianorum mores inquirere, ac si quæ inter ipsos scandala oborta fuerint, auditis proborum ac prudentium Virorum sinceris relationibus, de iis cognoscere; eaque opportunis remediis resecare & reformare: nec enim Superioribus Regularibus in hujusmodi sæculares Parochiæ subditos ulla competit jurisdictio. 1744

Eveniente autem casu, quo vel Episcopus, vel Superior Regularis aliquem ex prædictis Parochis ab exercitio Curæ removendum, eademque privandum esse judicaverint; quoniam hujusmodi Parochis sine prævia Episcopi approbatione, ad Curam animarum accedere nequaquam licet, quamvis a suis Superioribus deputati, iidemque ad nutum sint amovibiles, dubitatum propterea fuit, an Episcopus posset ad hujusmodi remotiones procedere, sine Superioris Regularis consensu, & an remotionis caussas eidem adducere, easque verificare deberet, tum etiam an Regularis Superior ad similem remotionem, & privationem suo jure deveniens, consensum Episcopi exquirere, suasque agendi rationes illi notas atque probatas facere teneretur. Qua de re, supradicta Congregatio Concilii decrevit, hujusmodi Parochos tam ab Episcopo, quam a Superiore Regulari, æquo jure, non requisito alterius consensu, ab Animarum cura removeri posse, nec unum alteri caussas judicii sui aperire, multoque minus probare & verificare debere. Id quod a Nobis in omnibus approbatur & confirmatur.

Postquam vero Tridentina Synodus loco superius laudato declaravit, prædictos Curatos seu Parochos tam Sæculares, quam Regulares, animarum curam exercentes in Monasteriis seu Domibus Religiosis, quibus hujusmodi cura personarum Sæcularium incumbit, subesse debere immediate in iis, quæ ad dictam curam, & Sacramentorum administrationem pertinent, jurisdictioni, visitationi & correctioni Episcopi: (quod quidem, juxta magis receptam Tribunalium hujus nostræ Curiæ sententiam, intelligitur de jurisdictione Episcopi Ordinaria; non vero de delegata) illa tamen Monasteria seu Loca ibidem a Concilio excipiuntur, in quibus Abbates, aut alii Regularium Superiores jurisdictionem Episcopalem & temporalem in Parochos & Parochianos exercent; salvo nihilominus eorum Episcoporum jure, qui alia quapiam ex caussa seu titulo, majorem in prædicta Loca, vel Personas jurisdictionem exercent. Quare nonnullis Episcopis contendentibus licere sibi, saltem tamquam Delegatis a Sede Apostolica, in Parochos prædictos, sive in Parochianos, aliquem jurisdictionis actum exercere; Congregatio Concilii respondit, quod ubi Abbas, aut Superior Regularis suam probat jurisdictionem Episcopalem & Temporalem in ipsos Parochos & Parochianos; & contra, Episcopus probare nequit ampliorem in eosdem jurisdictionem ex alio capite sibi acquisitam fuisse; abstinere omnino debet Episcopus tam a visitatione, quam ab alio quocumque jurisdictionis actu in hujusmodi Parochos, & Parochianos. Quod quidem, veluti ipsius Concilii Decretis consonum, Nos etiam Apostolica confirmatione roboramus.

Similiter ab Episcopi jurisdictione, visitatione, & correctione, etiam in his, quæ ad Animarum Curam & Sacramentorum administrationem spectant, prædicta Synodus excipit tam Sæculares, quam Regulares Parochos, qui Animarum curam exercent in iis Monasteriis seu Locis, in quibus Abbates Generales aut Capita Ordinum Sedem Ordinariam principalem habent: Quæ exceptio, sive limitatio, pluribus controversiis occasionem præbuit. Et primo, an ad inducendam hujusmodi exemptionem ab Episcopali visitatione, satis sit, quod in ali-

Pont. aliquo Monasterio resideat Abbas Regularis, licet is Ordinis sui Generalis non Anno exiſtat. Super quo præfata Concilii Congregatio pronunciavit, non sufficere A. V. Abbatis cujuslibet residentiam, nisi sit Abbas totius Ordinis sui Generalis. 1744 Tunc enim Tridentinum Concilium simplices Abbates, aut Regularium Superiores nominat, quum ab Episcopi jurisdictione ac visitatione eximit Parochos Ecclesiarum seu Monasteriorum, in quibus Abbates aut alii Regularium Superiores jurisdictionem Episcopalem & temporalem exercent; qua jurisdictione compertum est nonnullos etiam simplices Abbates aut Superiores Regulares gaudere, quamvis non sint Ordinum Generales. De Abbatibus autem Generalibus, seu Ordinum Capitibus tunc loquitur eadem Sancta Synodus, quum a jurisdictione, & visitatione Episcopali exemptos esse indulget eorum Monasteriorum seu Locorum Parochos, in quibus Abbates Generales prædicti, aut Capita Ordinum, Sedem Ordinariam principalem habent. Cumque ea dubio procul sit Concilii mens, in hunc plane modum semper in posterum judicari & censeri debere statuimus, minime attenta distinctionis nota, quæ in plerisque Concilii Tridentini editionibus impressis apposita conspicitur inter verbum *Abbatis*, aliudque *Generales*, utpote quæ nullatenus reperitur in exemplari authentico Actorum ipsius Concilii quod in Archivio Sedis Apostolicæ in Arce S. Angeli asservatur, quodque, ut genuinam hujus loci lectionem certo cognosceremus, diligenter inspici fecimus; proindeque a prædictis exemplaribus impressis eadem distinctionis nota omnino est expungenda.

Altera quæstio est, an ad obtinendam exemptionem ab Episcopali jurisdictione & visitatione, sufficiat, quod aliquod Monasterium, Superioris Generalis Sedes Ordinaria existat, an vero præterea requiratur, ut ipsum Monasterium sit Caput Ordinis. De quo, quidquid alii opinati fuerunt, decernimus sufficere, quod Monasterium, seu Domus, sit Ordinaria & principalis Sedes Superioris Generalis, prout a Congregatione Concilii constanter judicatum fuit; quum verba Tridentini, de Capitibus Ordinum loquentis, non ad loca, sed ad personas Præsulum Regularium in iis locis residentium referantur.

Tertio dubitari contingit, an exemptio ab Episcopi Visitatione, quam Tridentina Synodus, ut supra, concedit Ecclesiis Parochialibus eorum Monasteriorum, in quibus resident Abbates Generales aut Capita Ordinum, ad alias quoque Parochiales extendatur, quæ prædictis Monasteriis unitæ sunt, & ab eisdem dependent. Sed quum de aliis hisce Ecclesiis unitis taceant Conciliaria Decreta, neque porro eadem ratio honoris cujusdam & reverentiæ habendæ erga Superiores Ordinum Generales in propriis Monasteriis vel Ecclesiis residentes, locum habeant in aliis Parochialibus, eisdem Monasteriis, ut præfertur, unitis, quod pluries Congregatio Concilii censuit; hujusmodi scilicet Ecclesias unitas, minime exemptas esse a jurisdictione & visitatione Episcopi, quamvis illæ a Parochis regularibus administrarentur; id ipsum Nos, prædictæ Congregationis resolutionibus inhærentes, decernimus, & constituimus.

Quæsitum fuit quarto loco, an ratione exemptionis a jurisdictione Episcopo, quæ competit supradictis Rectoribus Ecclesiarum residentialium Superiorum Generalium, & propter eorundem Rectorum omnimoda subjectionem jurisdictioni & correctioni prædictorum Generalium Regularium jus aliquod, & jurisdictio attributa sit iisdem Superioribus Generalibus in sæculares Subditos hujusmodi Ecclesiarum sive Parochianos; an vero dicendum sit jus istud ad Episcopum privative pertinere, super quo decernimus Episcopo plenam & privativam jurisdictionem competere in Parochianos, ad eundemque Episcopum pertinere, non solum propriam auctoritatem & consensum (prævio examine per se ipsum, vel per Vicarium suum faciendo) interponere, quotiescumque Superior hujusmodi Generalis aliquem sive sæcularem, sive regularem Parochum, seu Curatum, etiam ad nutum amovibilem, ad exercen-

dam

dam in prædictis Ecclesiis animarum curam personarum sæcularium deputare voluerit; sed etiam ubi Episcopus hujusce Parochiæ regimen a supradictis Parochis exemptis sive sæcularibus, sive regularibus, non recte administrari cognoverit; posse ipsum, & aliquando etiam debere pro sui Officii munere, apud Superiorem Generalem instare, ut Parochum seu Curatum hujusmodi ab animarum cura removeat, implorata quoque, quatenus opus sit, Apostolicæ Sedis auctoritate; Si nempe Generalem prædictum, aut reluctantem, aut Parocho plus æquo faventem invenerit.

Præcipua in hac materia quæstio illa fuit, quænam essent Monasteria, in quibus Abbates Generales, seu Capita Ordinum, Sedem ordinariam principalem habent; contendentibus nonnullis, quodlibet Monasterium, aut locum quemlibet, in quo Abbas Generalis, sive Caput Ordinis manet, ibique moratur, Sedem ipsius Ordinariam principalem dici oportere, ita ut ejusdem Monasterii aut Loci Parochus ab Episcopali jurisdictione, & visitatione immunis statim fiat. Verum vaga & arbitraria hujusmodi Sedes, quæ a sola Superioris Generalis præsentia naturam Sedis ordinariæ, & principalis mutuatur, tum rectæ rationi, tum Concilii verbis ac sensui plane adversatur. Quapropter quum Nobis compertum sit, in aliquibus Ordinum Regularium Constitutionibus assignatum reperiri locum pro residentia Superioris Generalis ejusque Curiæ; in aliis vero Ordinibus, ubi Constitutiones de eo nihil statuant, eandem residentiam veteri consuetudine esse præfinitam; quoties de Ordinum hujusmodi Superioribus Generalibus agatur, eorum Sedem ordinariam principalem, ad effectum de quo agitur, illam esse, & censeri decernimus, quæ ab ipsorum Constitutionibus, vel ab inveterata consuetudine prædicta præscribi dignoscitur; idque tantummodo Monasterium, non vero aliud, in quo, quacumque de causa, Superior Generalis commoratus fuerit, pro ordinaria Generalis Sede haberi præcipimus, licet ipse Generalis ibi actu non resideat.

Quod si aliqui sint Religiosi Ordines, seu Congregationes, quorum Constitutionibus, vel consuetudinibus minime præfinitum sit Monasterium, in quo Abbas Generalis, seu Caput Ordinis residere debeat: nullum Monasterium pro ejusdem Generalis Sede ordinaria principali, ad effectum eximendi Parochum ab Episcopi jurisdictione & visitatione; ex eo tantum haberi debere statuimus, quod solus ipse Superior Generalis in eo degat, absque consuetis Ministris, quos in Ordine regendo socios habet; sed illud dumtaxat Monasterium pro Sede Generalis ordinaria principali haberi volumus, quod semel ipse Superior Generalis, seu Caput Ordinis initio Generalatus, elegerit pro sua stabili residentia & Officialium seu Ministrorum prædictorum. Verum si, facta semel hujusmodi electione, eandem postmodum variare præsumpserit, declaramus, neque Monasterium initio electum, neque alterum, etiamsi cum sua Curia eo se transtulerit, privilegia ordinariæ & principalis Generalitiæ Sedis habiturum.

In omnibus autem præmissis exemptionum casibus, salvum semper atque illæsum esse volumus eorum Episcoporum jus, si qui sunt, qui supradictas Parochiales Ecclesias earumque Rectores visitare consueverint, nimirum tam illas, quæ Monasterii seu Domibus iis adnexæ sunt, in quibus Generales Ordinum Superiores Sedem ordinariam principalem, vel a suorum Ordinum Constitutionibus, vel ab inveterata consuetudine præfinitam habent, quam eas, quæ ab ipsis Superioribus Generalibus alias pro ordinaria principali residentia fuerint electæ, & nihilominus, hujusmodi residentia durante, Episcopi visitationi, jurisdictioni, & correctioni subjectæ fuerint.

Decernentes præsentes Nostras literas, & in eis contenta quæcumque, etiam ex eo, quod quilibet in præmissis, seu eorum aliquod jus, vel interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes, cujusvis status, gradus, ordinis, præeminentiæ, vel dignitatis existant, sive alias specifica, & individua mentione, & expressione digni illis non consenserint, nec ad ea vocati, & auditi,

neque

 neque causæ propter quas eædem præsentes emanaverint, adductæ, verificatæ, vel sufficienter, aut ullo modo justificatæ fuerint, aut ex alia qualibet, etiam quantumvis juridica, & privilegiata Causa, colore, prætextu, & capite, etiam in corpore juris clauso, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, aut interesse habentium consensus, aliove quolibet, etiam quantumvis magno, ac formali, & substantiali defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in controversiam vocari, aut ad terminos juris reduci, seu adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari, aut etiam motu pari, & de Apostolicæ potestatis plenitudine simili concesso, vel emanato quempiam in judicio, vel extra illud uti, seu se juvare ullo modo posse; sed ipsas præsentes semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab illis, ad quos spectat, & pro tempore quandocumque spectabit, inviolabiliter, & inconcusse observari.

Sicque & non aliter in præmissis censeri, atque ita per quoscumque Judices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, & Apostolicæ Sedis prædictæ Nuncios, aliosve quoslibet quacumque præeminentia, ac potestate fungentes, & functuros, sublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non obstantibus, quatenus opus sit, Nostra, & Cancellariæ Apostolicæ Regula de jure quæsito non tollendo, aliisque Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, nec non quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, exemptionibus, & indultis etiam in corpore juris clausis, aut Literis Apostolicis quibusvis Personis, Collegiis, Locis, Ordinibus, etiam Militaribus, Congregationibus, Societatibus, & Institutis, etiam Societatis Jesu, & S. Joannis Hierosolymitani, aliisque quibuslibet specifica & individua mentione dignis, etiam sub quibuscumque verborum tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam clausulis & decretis, etiam derogatoriarum derogatoriis, & irritantibus in genere, vel in specie, etiam motu simili, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, seu consistorialiter, ac alias quomodolibet in contrarium præmissorum concessis, ac pluries confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & individua mentio, seu quævis alia expressio ad id servanda foret, illorum tenores, formas, causas, & occasiones præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, & exactissime servatis & specificatis respective habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, ad præmissorum effectum plenissime & amplissime motu pari derogamus, & derogatum esse volumus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Volumus insuper, & eadem auctoritate prædicta mandamus, ut eædem præsentes, & in eis contenta quæcumque ad omnium notitiam facilius deducantur, nec quisquam de eis ignorantiam prætendere valeat, ipsas præsentes, seu earum transumpta ad valvas Ecclesiæ S. Joannis in Laterano & Basilicæ Principis Apostolicæ, Curiæque Generalis Innocentianæ in Monte Citatorio, & in Acie Campi Floræ per aliquem ex Cursoribus Nostris, ut moris est, publicari, & affigi; sicque publicatas, & affixas omnes & singulos, quos concernunt, seu concernent in futurum perinde afficere, & arctare, ac si unicuique illorum personaliter intimatæ, & notificatæ fuissent.

Utque earumdem præsentium transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu

Pont. manu alicujus Notarii publici subscriptis, ac sigillo Personæ in Ecclesiastica Anno dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides tam in judicio quam extra
A. V. illud ubique locorum habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. 1744

Nulli ergo omnino Hominum liceat paginam hanc nostrarum Confirmationis, Approbationis, Innovationis, Voluntatis, Mandatis, Statuti, Decreti, & Declarationis, infringere, vel ei ausu temerario contrahire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo quarto, octavo Idus Novembris, Pontificatus Nostri Anno quinto.

D. Cardinalis Passioneus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA

J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicat. die XVIII. Novembris ejusdem Anni.

NUM. XXXVIII.

Pont. A. V. — Anno 1744

QUÆSTIONI PROPOSITÆ.

An Filii ex adulterio procreati legitimentur per subsequens Matrimonium, differendo rescribitur.

Venerabili Fratri Archiepiscopo Sancti Dominici in Insula Hispaniola.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabili Fratri, Salutem & Apostolicam Benedictionem.

Redditæ Nobis altero ab hinc mense fuerunt literæ tuæ XXVII. Maii proxime elapsi ad Nos scriptæ, ac Typis impressæ, quibus occurrentem isthic cujusdam facti speciem enarras; & Nostram super eo sententiam requiris. Non te latere arbitramur, nullum Nos diem vacuum habere, quum gravissimis assidue curis, atque negotiis non tam occupemur, quam pene jam obruamur; in hisce præsertim asperitatibus rerum, quibus undique conflictamur, & quarum famam ad vestras quoque oras pervasisse non dubitamus. Sed tamen, ut compertum sit omnibus, quanti te facimus, Venerabilis Frater, & quanto dignitatem Episcopalis Characteris, qua præfulges, in honore habemus, aliqua temporis spatia reperire, & colligere studuimus, eaque in evolvendis privatæ Bibliotecæ Nostræ libris insumpsimus, quo possemus propositæ abs te quæstioni respondere. Quod quidem præsentibus Nostris Literis facimus, non tamen ex auctoritate Apostolicæ Sedis, quam, meritis licet impari-

Pont. paribus, obtinemus, sed meram sustinentes personam Doctoris privati, cujus Anno vitæ ætas fere omnis in Sacrorum Canonum studiis, quamvis non magno A. V. fortasse fructu, exacta est. Neque enim visa Nobis est ea quæstio Pontificiæ 1744 Decisionis Oraculo indigere, quemadmodum ex inferius dicendis Fraternitas Tua probe poterit intelligere.

§. 1. Itaque casus est; Vir Nobilis uxoratus rem habuit, stante Matrimonio, cum libera Muliere, pari cum ipso natalium nobilitate, duosque filios ex ea procreavit. Defuncta vero Uxore, matrimonium contraxit cum prædicta Muliere, quæ duos, ut præfertur, filios ei pepererat. Horum alter jam mortem obierat; atque illi procul dubio natus erat priore Uxore in vivis agente. Alter superstes est, sed nondum satis est exploratum, an eadem prima Uxore vivente conceptus, aut natus fuerit: Dubitatur de utroque, an legitimi, sive spurii sint habendi; seu potius, an per subsequens Matrimonium cum ipsorum Matre contractum, ambo censendi sint legitimati.

§. 2. Porro admissa Canonici juris Regula, quam Nos verissimam judicamus, quamque ut paulo infra patebit, a nemine in dubium revocari posse arbitramur; quod nempe, licet proles ante Matrimonium nata, legitima fiat per subsequens matrimonium inter Parentes rite contractum; attamen id dumtaxat locum habeat, quum copula intercesserit inter liberum, & liberam, non autem ubi alter ex Parentibus matrimonio ligatus foret: tunc enim proles ante secundas nuptias nata nequaquam fit legitima, quamvis Adulter, post mortem prioris Uxoris, verum, & legitimum cum ejus Matre contrahat Matrimonium: hac inquam regula semel admissa, evidens est, filium illum præmortuum, qui natus est prima Uxore superstite, legitimum non evasisse per matrimonium cum ipsius matre contractum, postquam prima Uxor e vivis excesserat.

§. 3. Quod vero ad alterum filium adhuc viventem attinet; si constaret saltem hunc natum esse post mortem primæ Uxoris, quam illius Pater habuerat; quamvis ea superstite conceptus fuisset; in arduam illam controversiam deduceremur, quæ inter Doctores, ut nosti, agitatur; an scilicet, pro statuenda prolis legitimatione, ejusdem nativitatis tempus attendi debeat, an præterea habenda sit ratio temporis ejusdem conceptus: in qua controversia, satis, ut prædiximus, ardua quum inveniantur Textus Textibus contrarii, cumque Doctores Doctoribus, Tribunalia Tribunalibus adversentur; si a Nobis judicium Nostrum in casibus particularibus interponendum foret, non aliter id a Nobis fieret, quam secundum sententiam in Tribunalibus, & Curia illius Rægionis receptam, in qua esset pronunciandum.

§. 4. Cum vero hactenus, ut scribis, incertum sit, quo tempore filius ille vivens conceptus, quove in lucem editus fuerit, solumque constet de morte prioris Uxoris, & de secundo cum altera Muliere Matrimonio; supervacaneum, extraneumque remanet examen præfatæ controversiæ, an, ad effectum legitimationis prolis, tempus nativitatis dumtaxat, an etiam tempus conceptus attendi debeat. Sed in his facti circumstantiis, quum certum sit Matrimonium inter illius Parentes rite contractum, incertum vero tempus, quo filius idem conceptus, & in lucem editus fuit; si Nostrum de eo judicium exquireretur, filium hunc legitimum censeremus, quum Judex in dubio debeat in donum, & commoda prolis propensus esse.

§. 5. Equidem intelligimus, hanc nostram responsionem neque desiderio tuo, neque præconceptæ opinioni satisfacturam. Non desiderio, inquam; propterea quod utrosque præfatos filios per subsequutum inter Parentes Matrimonium, legitimatos fuisse declarari velles: Neque porro opinioni quam foves; eo quod existimes filios etiam ex adulterio procreatos legitimari, superveniente matrimonio inter Adulteram, & Patrem, Conjuge jam defuncta. Verum æquo animo feras volumus, Nos ad hæc asseverando reponere, quod filii ante matrimonium nati legitimantur utique per subsequens matrimonium, si tamen ex

S solu-

PONT. soluto, & soluta fuerint procreati, ut, inhærendo Canonicis sanctionibus, definitum fuit a Prædecessore Nostro Alex. Papa III. in *Cap. Conquestus*, *Qui filii sint legitimi*; Secus autem, si idem filii orti sint ex Patre, qui de eo tempore cum alia Muliere matrimonio conjunctus erat; licet ea postea e vivis sublata, aliam illam duxerit, ex qua prolem susceperat; ut idem Alexander III. respondit in *Cap. Tanta*, *Qui filii sint legitimi*, cujus verba sunt, quæ sequuntur. *Tanta est vis Matrimonii, ut qui antea sunt geniti, post contractum Matrimonium legitimi habeantur. Si autem Vir, vivente Uxore sua, aliam cognoverit, & ex ea prolem susceperit, licet post mortem Uxoris eamdem duxerit, nihilominus spurius erit filius, & ab hæreditate repellendus; præsertim si in mortem Uxoris prioris alteruter eorum aliquid fuerit machinatus.*

ANNO A. V. 1744

§. 6. Neque vero postremis hisce verbis commoveri debes, ac si ex illis colligi posset, minime ab Alexandro definitum fuisse, quod proles ex adulterio suscepta, per subsequens Matrimonium legitimari nequeat; sed illud dumtaxat quod nempe proles legitima non fiat, si contra vitam prioris Uxoris alteruter ex Parentibus adulteris machinatus fuerit. Etenim animadvertere te oportet verbum illud a Pontifice usurpatum, *præsertim*; quod idem sonat, ac *multo magis*; itaut vera Decretalis illius sententia sit, quod quum proles ex adulterio suscepta pro spuria perpetuo sit habenda, & ab hæreditate repellenda, etiamsi legitimum postea ineatur inter Parentes Matrimonium; multo magis id procedet, ubi alteruter in prioris Uxoris mortem fuerit machinatus. Ex quo minime sequitur, quod proles ex adulterio nata, si machinatio absit, legitimetur per subsequens Matrimonium; sed palam fit, ejusmodi prolem ex adulterio susceptam, ideoque per subsequens matrimonium neutiquam legitimandam, multo majori ratione legitimam nunquam fieri, si alter ex Parentibus adulteris contra vitam prioris Uxoris sit machinatus. Qua de re optime, opportuneque disserit *Gonzales cap. 6. num. 6. Qui filii sint legitimi* per hæc verba: *Arguit Alexander III. de minori ad majus: Nam si filii Spurii non legitimantur per subsequens Parentum Matrimonium; multo minus per matrimonium nullum, quale est, quod contrahitur, quum alter ex Conjugibus in necem Conjugis machinatus est.*

§. 7. Sane a te dissimulata non fuit dispositio relatæ Decretalis Alexandri III. in citat. *Cap. Tanta*. *Qui filii sint legitimi*; quin immo ultro fateris, communem Doctorum opinionem eam esse, quæ nuper a Nobis exposita fuit; nimirum prolem ex adulterio progenitam, per subsequens matrimonium nequaquam legitimari. Verum tamen aperte declaras, nullam sententiam, quantumvis communi Canonistarum calculo comprobatam, apud Te valere, nisi eadem in Textu Canonico fundata sit, illique innitatur; hanc autem sententiam, de qua agitur, minime dici posse Canonico Textui innixam esse; quoniam, inspecta præcitata Decretali Alexandri III; non quidem mutila, atque contracta, prout jacet in Nostra Decretalium collectione a Gregorio Papa IX. confecta, sed in sua integritate, manifeste, ut putas, agnoscitur, ideo Pontificem illegitimam declarasse prolem illam ex adulterio procreatam, quamvis ejus Pater, defuncta priore Uxore, Adulteram sibi matrimonio junxisset; quia nimirum Alexandri ætate vigebat adhuc ea disciplina, qua interdictum erat Adultero, etiam post mortem prioris uxoris matrimonium cum Adultera valide contrahere; & quia, tota Decretali perlecta, perspicuum est, in eo casu, præter adulterium, adfuisse etiam machinationem Adulteræ contra vitam prioris uxoris. Quibus positis, deinde concludis, quod quum, juxta præsentem Ecclesiæ disciplinam, Adulterium præcedens non habeatur pro impedimento dirimente matrimonium inter mechum, & mœcham, nisi conjunctum sit vel cum machinatione, vel cum fide data futuri matrimonii; cumque in proposita facti specie nullum indicium adsit machinationis in prioris Uxoris necem intentatæ; nullum propterea adduci valeat obstaculum adversus prolis legitimationem

secuto.

sequuto jam inter ipsius Parentes legitimo matrimonio; atque adeo tum illud systema firmiter, ut putas, & valide, stabilitur; nimirum, subsequente matrimonio, legitimari prolem etiam ex adulterio susceptam, quoties adulterio non accedat, aut machinatio adversus prioris conjugis vitam, aut promissio matrimonii post prioris Conjugis mortem inter adulteros contrahendi.

§. 8. Profecto, ut ingenue loquamur, Venerabilis Frater, displicet Nobis tua hæc ingeniosa ratiocinatio, in qua nescio quid arrogantis, & audacius, quam par est, introspicere videmur. Nobis etenim persuasum manet, opiniones Doctorum communes non ita facile parvipendendas esse; idque didicimus ex celeberrimo vestrate Melchiore Cano, qui in suo Tractatu de locis Theologicis lib. VIII. cap. 7. ita de communibus Canonistarum sententiis, in his, quæ pertinent ad doctrinam Canonum, loquitur: *In hujusmodi Canonum interpretatione Ecclesiæ Judices, & administri concordem omnino Jurisconsultorum sententiam amplectuntur. Qui enim in actionibus, vel Judiciis Ecclesiasticis, suo sensu, & non communi Jurisperitorum omnium decerneret; sine dubio suo illum judicio Ecclesia coerceret.*

§. 9. Præterea minus recte Nobis videris compilatione Decretalium Gregorii IX. judicare. Non hic agitur de Gratiani Decreto, quod, ut pote privata auctoritate confectum, tantam vim habeat, quantam Textus in eodem adducti ex se ipsi habere noscuntur. Non agitur de aliqua ex aliis quinque Decretalium compilationibus, quæ Gregorii IV. opus præcesserant, & quarum nonnullæ a privatis Auctoribus concinnatæ fuerunt. Res est de sexta illa compilatione, quam Gregorius Pontifex a Sancto Raymundo de Pennafort adnotari jussit, quamque approbatione Pontificia munivit, mandans, ut ea sola deinceps in Tribunalibus, & scholis deberet usurpari. En illius verba in Præfatione Decretalium: *Volentes igitur, ut hac tantum Compilatione universi utantur in Judiciis, & in Scholis, districtius prohibemus, ut quis præsumat aliam facere, absque Auctoritate Sedis Apostolicæ.*

§. 10. Non latuit Gregorium, multa in Decretalibus resecata fuisse ab earum Compilatore, quam idem Pontifex in dicta Præfatione hoc ipsum innuat, iis verbis: *Resecatis superfluis*; Voluit tamen singulis Constitutionibus præfixum manere nomen earum Auctoris. Idem quoque deinceps præstitit Bonifacius VIII. in sua Compilatione Libri VI. similium Decretalium a Romanis Pontificibus conditarum, quibus, licet multimode, ubi opus fuit, a se immutatis, atque truncatis, nihilominus præfixum reliquit Auctorum nomen; siquidem idem Bonifacius sic loquitur in Procemio. *Pluribus plane resecatis, reliquis quibusdam ex eis abreviatis, aliquibus in toto, vel in parte mutatis, multisque correctionibus, detractionibus, & additionibus prout expedire vidimus, factis in ipsis.* Constat etiam, Clementem Papam V. pari modo se gessisse, dum suo Clementinarum Libro inservit Concilii Viennensis Constitutiones tamquam a se ipso factas in eodem Concilio, quamvis, Synodo peracta, eas resecasse, atque mutasset, uti testatur Joannes Andreas in Glossa ad Præfationem earumdem Clementinarum; *Demum per peritiores fecit illas recenseri, qui aliquas, & paucas in totum resecaverunt, aliquas mutaverunt quo ad verba, mente servata; in aliquibus mentis, & verbi detraxerunt, & has licet non sub his verbis in Concilio publicatæ fuissent, voluit sub nomine Concilii reservari.* Quod pariter testatur Bernardus Guidonius, Auctor illius ætatis, in suo Codice manuscripto, qui in Bibliotheca Nostra Vaticana asservatur; idemque legitur in duabus Historiis de vita ejusdem Pontificis a Balutio publicatis.

§. 11. Qua in re prædicti Pontifices, Gregorius, Bonifacius, & Clemens exemplum sequuti sunt Triboniani, aliorumque doctissimorum Jurisconsultorum qui veteres Leges, Responsa Prudentum, & Præcedentium Imperatorum Codices in Corpus Juris nostri Civilis redigentes, non dubitarunt, quæcumque opus erant, emendare, corrigere, & immutare; & nihilominus Auctorum no-

mina

PONT. mina singulis Responsis, & Legibus præfixa reliquerunt; accedente nimirum ANNO
expressa Justiniani Imperatoris approbatione; cujus hæc verba sunt, in pro-
A. V. mulgatione Pandectarum, & Codicis, Senatui, Populoque Constantinopolitano 1744.
præscripta: *Tanta autem a Nobis antiquitatis habita est reverentia, ut nomina Prudentum, taciturnitati tradere nullo modo patiamur; sed unusquisque eorum, qui Auctor Legis fuit, Nostris digestis inscriptus est, ut si quid Legibus eorum supervacuum, vel imperfectum, aut minus idoneum visum esset, vel adjectionem, vel diminutionem necessariam accipiat*: Et infra: *Nam nomina quidem veteribus servavimus, Legum autem veritatem nostram facimus*. Et alibi: *Nominibus enim Veteribus relictis, quidquid Legum veritati decorum, & necessarium fuit, hoc nostris emendationibus servavimus*.

§. 12. Sic igitur Prædecessor Noster Gregorius IX. suam confici jussit Decretalium compilationem, qua hodie in scholis, & in Foro utimur, eamque, abrogatis aliis prioribus, publica auctoritate, & Pontificia confirmatione munivit. Huic Collectioni insertam voluit Decretalem Alexandri III., demptis ex ea verbis illis, quibus, ut contendis, indicabatur, matrimonium, de quo ibi agebatur, duplici ex capite irritum, & nullum fuisse, nimirum & quia cum Adultera contractum fuerat, & quia machinatio in necem prioris Uxoris præcesserat. Retinuit vero alia verba, ex quibus, ut jacent, consideratis, eruitur sententia superius a Nobis exposita, quod nempe proles ex adulterio procreata neutiquam legitimatur per subsequens matrimonium, post mortem prioris Uxoris, cum Adultera contractum. Non tamen ex ea Decretali nomen Alexandri III. delevit. Omnia hæc pro concessis interim habeto. Verum his positis, quidnam inde pro sententia tua erui posse putas? Potuit Gregorius ita se gerere, immo non aliter debuit facere, quam fecit. In animo illi erat locum dare in nova Compilatione Decretali Innocentii III., quæ incipit *Significasti*, quæque legitur sub Titulo *De eo, qui duxit in matrimonium* &c. In hac Decretali Innocentii III., quæ posterior est alia ab Alexandro III. condita, manifeste definitur (quod & ipse agnoscis), matrimonium inter Adulterum, & Adulteram consistere posse, nisi machinatio sæpedicta, aut promissio futuri matrimonii præcesserit: *Discretioni vestræ*, Innocentius ait, *per Apostolica scripta mandamus, quatenus, nisi alter eorum in mortem defunctæ Uxoris fuerit machinatus, vel ea vivente, sibi fidem dederint de matrimonio contrahendo, matrimonium illud legitimum judices*. Quum autem Gregorius collocare vellet in sua Collectione tum Decretalem hanc Innocentii III., tum alteram Alexandri III., plane vides, necesse illi fuisse abjicere ab hac Alexandrina Decretali verba illa, quæ tuo judicio, nullitatem matrimonii inter Adulterum, & Adulteram statuebant.

§. 13. Nunc igitur, bona fide, disserendo, iterum quærimus: quid tandem illud est, quod contendis? Filios ne illos, de quibus agitur, legitimos esse; propterea quod, juxta Decretalem integram Alexandri III. pro legitimis habendi essent? At nihilominus illegitimi sunt, quia tales ab Innocentio III., & Gregorio IX. declarantur, & quia, malo ipsorum fato, nonnullis jam sæculis post horum Pontificum mortem in lucem sunt editi. At manifestum fieri cupis, te scientiam Sacrorum Canonum funditus callere, neque contentum esse his, quæ in Gregoriana compilatione leguntur, sed altius ab ipsis fontibus doctrinam tuam repetere? Nihil tibi controversiæ nobiscum de hoc erit, Venerabilis Frater; Diligentiam potius tuam commendamus, studium laudamus: nemo tibi succensere poterit, quod integram Decretalem inspicere velis, ubi in aliquam incurreris, quæ in Gregoriana Compilatione deprehenditur decurtata. Verumtamen memineris, laudandam quidem illius diligentiam esse, qui Decretalem integram consulit, ut eam, quæ integra non est, perfectius intelligat; quemadmodum optime advertit Clarissimus Antonius Augustinus in sua præfatione, Gregorio XIII. Pontifici Maximo inscripta, quam præmisit

Volu-

PONT. Volumini quatuor priorum Capitulationum Litterarum Decretalium, quas ipse ANNO edidit; quibusque deinceps quintam adjecit Innocentius Cironius: sed neque
A. A probandum scito, neque ferendum, quod quid ad integram Decretalem confugiat, ubi perspicua, & dilucida est illa, quæ aliquo modo mutilata fuit, & 1744 siquid huic deesse dignoscitur, id eo jubente, & volente detractum fuit, qui suprema ad hunc effectum pollebat auctoritate; eaque de causa detractum, ut disciplina, quam ipse Legislator servari voluit, in tuto poneretur; neve turbari illam, & mutare contigeret, si tota Decretalis novæ Compillationi inserta fuisset.

§. 14. Hucusque differuimus, tuum tibi permittentes assertum, quo pro certo ponis, aliquod interesse discrimen inter Decretalem integram Alexandri III., aliamque contractam, & quidem in integra Decretali nullum declarari matrimonium ibi relatum, ex duplici capite; tum scilicet, quia inter Adulteros, defuncta Uxore legitima, contractum fuerat; tum quia machinatio accesserat in vitam prioris Uxoris: & ex utroque præfato capite simul considerato, prolem illegitimam censeri: mutilam vero Decretalem validum admittere matrimonium cum adultera contractum post mortem prioris Uxoris, & tunc solum hujusmodi matrimonium nullum in ea statui, quando machinatio intervenerit; sed prolem nihilominus illegitimam declarari tam in uno, quam in altero casu, etiam seorsim inspectis; tam scilicet ex causa simplicis Adulterii, ex quo eadem proles progenita fuerit, quam ex causa præcedentis Parentum machinationis in necem legitimæ Uxoris. Hæc, inquam, tibi hactenus concessa voluimus. Nunc vero tandem aggredimur demonstrare, Decretalem tam integram, quam minus integram, sibimetipsi perfecte constare, eademque prorsus esse utriusque sententiam.

§. 15. Integra Decretalis, quæ refertur *Tom. VI. part. 2. Conciliorum Collectionis Harduini pag. 1819.*, Ita se habet: *Meminimus Nos Fraternitati Tuæ, super causa, quæ inter P., & R. de quadam hæreditate vertitur, quod idem P. nomine Sybillæ Uxoris suæ petebat; tali modo scripsisse; ut si constaret, prout literæ tuæ continebant, inter R. Patrem, & Matrem, post ejus nativitatem, matrimonium fuisse contractum, eum, omni appellatione remota, legitimum esse denunties; & ab hæreditate paterna propter causam prædictam nullatenus debere repelli. Tanta est enim vis matrimonii, ut qui antea sunt geniti, post contractum matrimonium habeantur legitimi.*

Hic statuit integra Decretalis, quod filii nati extra matrimonium, ex soluto, & soluta, accedente postea Matrimonio inter ipsorum Parentes, legitimi fiunt. Nec aliquod porro statuitur in Decretali minus integra, quæ sic incipit: *Tanta est vis matrimonii, ut qui antea sunt geniti, post contractum matrimonium legitimi habeantur.*

§. 16. Progreditur integra Decretalis, & casum ponit, quo aliquis Uxoratus adulterium admittit, & filium ex eo habet, Adultera vero machinatur in vitam legitimæ Conjugis; & hac demum defuncta, matrimonium inter Adulteros contrahitur: *Verum quoniam P., ultra quam in Literis tuis continetur, Nobis significavit, quod Pater suus, vivente Uxore, Matrem R. tenebat, & eum in adulterio procreasset, & quod in mortem ipsius Uxoris Mater fuerit machinata.* Hic vero Pontifex declarat, quod in hujusmodi facti circumstantiis, dummodo probationes legitimæ suppetant, filius censendus erit spurius, præsertim si machinatio matris in vitam prioris Uxoris præcesserit: *Fraternitati tuæ &c. quatenus rei veritatem inquiras, & si tibi constiterit, quod vivente uxore, Pater prædicti R. Matre ipsius publice abusus fuisset, eum spurium, & ab hæreditate repellendum, præsertim si Mater ipsius in mortem prioris Uxoris fuerit machinata, decernas, quoniam inter se legitimum matrimonium contrahere non potuerunt.*

Hunc ipsum casum expendit Decretalis minus integra, & eandem omnino defini-

PONT. definitionem pronunciat spuriam scilicet esse prolem ex adulterio progenitam quamvis matrimonium, Uxore defuncta, inter Adulterum, & Adulteram contrahatur, praesertim, si aut haec aut ille machinatus fuerit adversus vitam prioris Uxoris. *Si autem vir, vivente Uxore sua, aliam cognoverit, & ex ea prolem susceperit, licet post mortem Uxoris eandem duxerit, nihilominus spurius erit filius, & ab haereditate repellendus; praesertim si in mortem prioris Uxoris alteruter eorum aliquid fuerit machinatus.* ANNO 1744 A. V.

§. 17. Integra Decretalis, dum de adulterio loquitur, nihil aliud addit, quam vocem *publice*, quae ad criminis probationem refertur, nec ullatenus sensum immutat circa id de quo nunc inquiritur. Quod ad machinationem attinet, integra Decretalis hanc ponit ab Adultera fuisse intentatam; at minus integra eandem machinationem considerat, sive ab Adultera, sive ab Adultero processerit. Sed neque istud ad praesentem quaestionem facit. At vero tam integra, quam minus integra Decretalis, in eo conveniunt, quod utraque declarat prolem ex adulterio procreatam, spuriam esse, nec legitimari, quamvis accedente Matrimonio inter Adulteros, post mortem legitimae Uxoris In utraque autem, quum de machinatione agitur verbum illud adest, *praesertim*, de quo supra dicebamus. Dumque in his adamussim inter se conveniunt, frustra exaggeratur, praetensa inter integram, & minus integram Decretalem discordia.

§. 18. Verum jam Fraternitati Tuae in mentem venisse suspicamur, inconsulto a Nobis silentio praeterita fuisse verba illa, quae ad eam, quam agitamus, controversiam plus habent ponderis; & quae in Integra Decretali sunt, sed in altera minus integra desiderantur. Sic enim concluditur integra Decretalis (quemadmodum superius fideliter exposuimus): *Quoniam inter se legitimum Matrimonium contrahere non potuerunt*: Quae quidem verba in Gregoriana Compilatione non sunt relata. Haec autem pro argumento tibi facile erunt, ut asseras, Alexandrum III. declarasse, Matrimonium inter Adulterum, & Adulteram suapte natura nullum, & irritum esse, ob idque illegitimam esse prolem ex adulterio susceptam. Atque in hoc manifestissima, te judice, est discrepantia inter Decretalem integram, & mutilatam; dum haec validum admittit Matrimonium inter Adulteros contractum, at nihilominus eorum prolem spuriam declarat, neque per subsequens matrimonium ullo modo legitimandam.

§. 19. Plene si ita tecum reputares, Ven. Frat., non aequum de Nobis judicium ferres. Nos enim praemissa Decretalis verba exacte referre; eaque justa lance pensare nequaquam omisimus. Verum id, quod ex iisdem inferendum esse autumas, Nos inde colligi posse non arbitramur. Etenim verba illa: *Quoniam inter se Matrimonium contrahere non potuerunt*; connexa immediate sunt cum aliis: *praesertim si Mater ipsius in mortem prioris Uxoris fuerit machinata*. Ac proinde (ex regula Jurisperitorum, juxta quam *relatio fit ad proxima*) declaratio nullitatis matrimonii non quidem in praecedenti adulterio fundatur, sed in machinatione adversus vitam legitimae Uxoris; circa quam nulla inter Nos, neque etiam inter alios est controversia.

§. 20. Praeterea concedatur etiam, verba illa: *Quoniam inter se legitimum Matrimonium contrahere non potuerunt*, non tantum ad machinationem paulo ante enunciatam referri, ad totum id, quod in integra Decretali expositum fuit. Porro in integro Decretalis contextu agitur de matrimonio post prioris Uxoris mortem, non solum inter Adulteros, sed etiam praevia machinatione in prioris Uxoris mortem, contracto: *Nobis significavit, quod Pater suus, vivente Uxore, Matrem R. tenebat, & enim in adulterio procreasset, & quod in mortem ipsius uxoris Mater fuerit machinata*. En duas relati matrimonii circumstantias simul unitas; ex quo sequitur, quod quamvis ea verba: *Quoniam inter se Matrimonium contrahere non potuerunt*: referri debeant ad totam facti speciem cum suis circumstantiis in Decretali expressis; nunquam inde inferre poteris, quod integra Decretalis pro nullo habeat quodlibet Matrimonium in Moechos contractum, post obitum legitimae Uxoris: sed illud dumtaxat, quod

Pont. ibi expenditur, nullum judicatum fuisse, quia ei præcesserat machinatio in Anno prioris Conjugis necem. Nobis autem integrum erit asserere, quod, licet va-
A. V. lidum ineatur matrimonium inter adulteros, deficiente machinatione, aliisque 1744 circumstantiis de jure Canonico illud irritantibus; attamen proles tempore adulterii habita, illegitima semper erit, ad normam etiam Decretalis non mutilatæ, quæ ita statuit: *Et si tibi constiterit, quod vivente Uxore, Pater prædicti R. Matre ipsius publice abusus fuisset, eum spurium, & ab hæreditate repellendum, præsertim si Mater ipsius in mortem prioris Uxoris fuerit machinata, decernas*.

§. 21. Sed quamquam destitutum te videas validissimo præsidio, quod, ad sententiam tuam sustinendam, in integra Alexandrina Decretali constitueras; attamen, pro ea, qua polles, eruditionis Ecclesiasticæ copia, in aliud te recipies propugnaculum, asseverans, matrimonium inter Adulterum, & Adulteram, post mortem prioris Uxoris contractum, juxta veterem disciplinam, pro nullo habitum esse; tum adhuc ætate Alexandri III. hujusmodi disciplina viguisse; ac demum immutatam esse temporibus Innocentii III., cujus Decreto, ad irritandum matrimonium inter adulteros, præter Adulterii crimen, requiri cœpit, aut machinatio in mortem legitimi Conjugis, aut promissio nuptiarum, post prioris Matrimonii solutionem, inter Adulteros contrahendarum.

§. 22. Non adeo tempore abundamus, & otio, ut Canonicam Dissertationem super hac quæstione contexere valeamus. Nihilominus pauca quædam observare studebimus, quibus satis, superque tua refellatur assertio. Sane ei obstat S. Augustini Testimonium, relatum *Canone Denique* 31. *qu.* 1., in quo sic legitur: *Denique mortuo Viro, cum quo verum connubium fuit, fieri potest conjugium, cum quo præcessit adulterium*. Profecto non ignoramus, Jacobum Cujacium asserere *in cap.* 1. *de eo, qui duxit in matrimonium &c.* quod ibi legendum sit: *Marito mortuo, cum quo verum connubium fuit, fieri verum connubium non potest, cum quo prius adulterium fuit*. Sed exploratum quoque habemus in pluribus Vaticanis Codicibus particulam illam *non* in Augustino deesse, sicuti deest in prædicto Canone *Denique*; quod etiam ii animadverterunt, qui Gratiani Opus, jussu Gregorii Papæ XIII., recensuerunt; & emendarunt, ut videre est in Gratiani Decreto ipsorum opera edito. Genuinam hujusce loci controversi lectionem procul dubio Frater, Tua, pro sua eruditione, petendam existimabit ex editione Operum S. Augustini, quæ studio Monachorum Sancti Mauri in Gallia prodiit. Sancti Doctoris locus in Canone relatus, habetur *Lib.* 1. *de Nuptiis, & concupiscentia cap.* 10., isque in Editione Mautina legitur *Tom.* 10. *pag.* 286. hisce verbis: *Denique mortuo Viro, cum quo verum connubium fuit, fieri verum connubium potest, cum quo prius adulterium fuit*. Ab hac igitur accurata Editione abest particula *non*; quæ quidem in nulla alia appareret, si seriem Contextus Editores præ oculis habuissent. Augustinus enim, mox ante verba, de quibus disputatur, probandum sibi proposuerat, (uti revera probat) non solvi matrimonium, quod indissolubile est inter viventes, si Uxor Maritum deserat, & ad alterius contubernium migret: idque confirmando, subdit, quod contubernium illud pro adulterio haberi non posset, si primum legitimum matrimonium dissolutum fuisset: *Cui alias quippe adulteri non essent, nisi ad alterutrium Conjuges permanerent*, Hoc posito quisnam bona fide legendum putabit: *fieri verum connubium non potest?* Ubi orationis scopus is esse conspicitur, ut, demonstrato fine durationis matrimonii: *Denique mortuo viro, cum quo verum connubium fuit*; finis etiam Adulterii, & initium novi legitimi matrimonii statuatur: *fieri verum connubium potest, cum quo prius adulterium fuit*.

§. 23. Ne vero a Nobis expectes plenam hoc loco proferri historiam disciplinæ, quæ super hac in sequentibus sæculis Ecclesia obtinuit. Hujusmodi inquisitio nimis profecto excederet Epistolæ modum. Verum quia tibi persuasum

PONT. esse vidimus, quod ipsa ætate Alexandri III. nulla censerentur matrimonia, ANNO quæ inter Adulteros quomodocumque fierent, satis erit intra illius ætatis ter-
A. V. minos inquisitionem hanc nostram coarctare. 1744

§. 24. Non longe quidem ab Alexandri III. ætate, ut optime nosti, distat Gratianus Decreti compilator, qui ante Alexandri Pontificatum paucis omnino annis suum illud Opus vulgavit. Is hanc eamdem controversiam tractat *in Causa 31. qu. 1.*, & pro utraque sententia, ut solet, Textus discordantes adducit. Cum vero Canonem attulisset cujusdam Concilii, quo statuitur, ne quos, moriente Marito Mulieris, quam adulterio polluit, cum ea matrimonio conjungatur; hunc Textum cum aliis ibi relatis, atque contrarium statuentibus, ita conciliat: *Hic subaudiendum est, nisi prius peracta pœnitentia, &, si nihil in mortem Viri machinatus fuerit, vel si vivente Viro, fidem Adulteræ non dedit, se sumpturum eam sibi in conjugem, si viro ejus supervixeret.* Verum Gratianus, inquies, non habet auctoritatem, qualem Textus Canonici habere noscuntur. Neque id negamus. At gravis est Auctor, & Canonum valde peritus: neque ipse ea scripsisset, quæ modo retulimus, si ætate illa (quam diximus in tempora Alexandri fere incidisse) locum obtinuisset disciplina, seu lex, vigore cujus, ob solum præcedens adulterium, irritum habebatur matrimonium, post mortem legitimi Conjugis, inter Adulteros Contractum.

§. 25. Similiter Inter Alexandrum III., & Innocentium III. Pontifices, vix quadraginta annorum spatium intercedit; quum Alexander ad Pontificatum evectus sit anno Domini MCLIX.; Innocens vero anno MCXCVIII. Hic autem, ut supra innuimus, *in cit. cap. Significasti. De eo, qui duxit in matrimonium &c.*, pronunciat validum, & legitimum existere matrimonium inter Adulterum, & Adulteram post prioris Uxoris mortem: *Nisi alter eorum in mortem Defunctæ Uxoris fuerit machinatus; vel ea vivente; sibi fidem dederint de matrimonio contrahendo*; quod etiam ipse concedis, dum affirmas Innocentium III. novam hanc disciplinam in Ecclesiam invexisse. Sed cum Innocentius nequaquam dicat, se novam per hoc disciplinam inducere; quin immo, ad quæstionem sibi propositam ab Episcopo, sive a Capitulo Spoletano, profiteatur, se responsurum juxta Canonum præscripta: *Nos igitur inquisitioni vestræ secundum formam Canonicam respondentes &c.*, evidens est, jampridem, & ante tempora etiam Alexandri III. validum habitum fuisse matrimonium, quod inter Mœchum, & Mœcham, & legitimis nuptiis solutis, & prædictis irritantibus circumstantiis non concurrentibus, contrahebatur. Equidem in Compilatione Decretalium Gregorii IX. minime reperies relata verba: *Nos igitur inquisitioni vestræ secundum formam Canonicam respondentes*; sed eorum loco, hæc alia leges: *Nos igitur inquisitioni vestræ taliter respondentes &c.* Verum, quoniam res Nobis erat cum eo Canonum Doctore, qui vulgata Decretalium compilationem neutiquam contentus, integram Decretalem consulere mavult, eadem ratione Nobis agendum esse judicavimus. Itaque etsi prædicta verba: *secundum formam Canonicam*, in Decretali manus integra desiderentur; leguntur tamen in integra Decretali; qua Nos quæ nimime abutimur, dum ea ad Decretalis minus integræ sensum non corrumpendum, sed illustrandum, advocamus.

§. 26. Esto, inquies, quod ad Innocentium III. attinet. Sed nonne immediatus illius Prædecessor Cœlestinus III., *in Cap. cum haberet. De eo qui duxit, &c.* nulla declaravit matrimonia inter Adulteros, post prioris Conjugis mortem, contracta, etiam non interveniente machinatione, aut sponsione futuri matrimonii?

§. 27. At vide ne forte, in hac Decretali pro te alleganda hallucineris. Quidam Joannes Uxorem legitimam habebat, Alltiam nomine, ipsique simul adulterii consuetudo cum famula intercedebat. Quum vero semel Superioris Ecclesiastici præcepto adactus Adulteram dimisisset, postea tamen in idem relabens

bens scelus, ausus, est vivente adhuc prima Uxore, reverti ad famulæ contubernium, in eoque *quasi matrimonialiter* per decenium perseverare, unde & decem filios ex ea procreavit. Defuncta demum Uxore, quum consuleretur Pontifex (quem aliqui non Cœlestinum, sed Clementem III. hujus Decessorem fuisse autumant) quidnam statuendum esset de hujusmodi Adulteris, qui in eadem prava consuetudine adhuc perseverabant; tale dedit responsum: *Ut separentur omnino, & eis competenti pœnitentia injuncta, perpetua continentia indicatur*; habita potissimum ratione ipsorum pervicaciæ, gravisque scandalis, quo Ecclesiam perturbaverant.

§. 28. Ex ipsa simplici hac rei narratione, facile agnosces, non ibi quæstionem fuisse de validitate, aut nullitate matrimonii, post mortem prioris Uxoris inter Adulteros contrahendi, sed de pœnitentia Canonica adversus gravissimum crimen irroganda: quæ quidem hujusmodi fuit, ut non modo ipsis Adulteris prohibitum fuerit matrimonio invicem copulari, sed etiam cum alia qualibet persona matrimonium contrahere: *præsertim cum in dies suos ambo processerint & jamdiu publice in Adulterio, & perjurio, ex certa scientia perdurantes, Ecclesiam in gravi scandalo perturbaverint*, ut eadem Decretalis prosequitur.

§. 29. De validitate quidem matrimonii inter Adulterum, & Adulteram, ex instituto agit Alexander III. in Epistola sua Decretali, quæ tamen nostris Compilationibus inserta non est, sed reperitur in actis Conciliorum Collectionis Harduini præfatæ, *Tom. VI. part. 2. pag.* 1838., ea vero sic habet: *Ex præsentium latoris confessione percipimus, quod cum ipse quamdam alterius Uxorem in adulterio polluisset, pœnitentiam inde suscepit. Sed postea in eumdem incidit, Diabolo instigante, reatum; ac eamdem Mulierem, Viro defuncto, sibi in matrimonium copulavit, eamque asserit in præsenti pro Conjuge retinere:*

§. 30. Super his autem quum Alexandri judicium requireretur, respondit, non (quod tu quidem velles) matrimonium rationem adulterii, invalidum fuisse, sed nullitati obnoxium fore, si machinatio, aut promissio nuptiarum intervenisset. *Verum quoniam Nos de salute Animarum ipsarum sollicite compellimur in Domino cogitare, Fraternitati Tuæ &c. quatenus rem ipsam diligenter inquiras, & si tibi constiterit, quod ille, vel illa in mortem prioris Viri fuerit machinatus, vel si, eo vivente, fidem ipsi Mulieri dederit, se eam in Conjugem recepturum, eos non differas penitus separari.*

§. 31. Neque hic sistit Alexander, qui etiam dicere non omittit, quid juris esset, si solum adulterium præcessisset; tunc enim nequaquam matrimonium irritum fore declarat (quod utique non taceret, si hujusmodi disciplina eo tempore viguisset, quemadmodum supra de eo matrimonio pronunciaverat, in quo ad crimen adulteris accessisset machinatio, aut promissio futuri conjugii), sed jubet procedi in causa secundum Canonicas regulas: *Quod si neutrum istorum constiterit, in causa ipsa juxta Ecclesiasticam consuetudinem, & Canonica statuta procedat*: Si autem quæsieris quidnam hac de re consuetudo Ecclesiastica, & Canonica statuta decernerent; respondemus, satis probabile videri, respexisse Alexandrum ad Concilii Toletan[illegible], anno sexcentesimo trigesimo octavo celebrati, constitutum, quod extat [illegible] *bis 33. qu. 2.*, & in quo præscribitur methodus cum iis servanda, [illegible] post pœnitentiam publicam peractam, in idem reciderent crimen, pro q[illegible] subjecti fuerant pœnitentiæ. Canonem hunc, quum tibi vacaverit, legere po[illegible]ris, atque perpendere; sed frustra in illo quæras nullitatem matrimonii inter Adulteros ipso jure statutam; deficientibus aliis irritantibus circumstantiis, a Nobis pluries memoratis.

§. 32. Attamen, quod ibi statutum non reperitur, alibi te sine ullo labore invenisse affirmabis, in nostra nempe Collectione Gregoriana super Titulo superius allato, *De eo, qui duxit in matrimonium, quam polluit per adulterium. Cap. propositum*, quod est ipsius Alexandri III. ubi sic legitur: *Licet autem in Canonibus habeatur, ut nullus copulet in matrimonio, quam prius polluerat adul-*

A. V. terio; *& illam maxime, cui fidem dederat, Uxore sua vivente, vel quae machinata est in mortem Uxoris*; & quidem validum tibi argumentum dices suppetere in ea voce *maxime*, qua indicari videtur nullitas matrimonii inter Adulterum, & Adulteram (de quo Pontifex in superioribus locutus erat), etiam non concurrente machinatione, nec dati fide futuri matrimonii. 1744

§. 33. Forte putabis, Nos adversus hæc responsionem nostram comparantes, grammaticalem controversiam tecum agitare velle de significatione illius verbi *maxime*; eaque de re a Nobis consultum iri libros veterum Canonistarum præsertim Abbatis, qui in *cit. Cap. Propositum* audacter sustineat vocem illam *maxime* in relato Textu, æquipollere adverbio *solum*. Verum si ita de Nobis opinatus fueris, haud ægre feras Nos tibi respondere, non satis tibi notum esse morem, animumque Nostrum; Nos enim in veritatis inquisitione, nequaquam hujusmodi nugis, levibusque fundamentis innitimur, & quæstiones inutiles prorsus adversamur.

§. 34. Itaque respondemus, veram Alexandri Pontificis mentem circa ea, de quibus nunc agimus, minime eruendam esse ex aliquibus verbis, quæ ipsi excidere potuerunt, dum aliam omnino quæstionem definiret. Sed videndum esse potissimum, quid ipse scripserit, quum data opera eam pertractaret quæstionem, quam præ manibus habemus. Porro Alexander in *Cit. Cap. Propositum* respondet Abbati Santi Albani, qui ab ipso quæsierat, quidnam statuendum esset de quodam domino, qui vivente Uxore sua, alteram sibi matrimonio copulaverat, insciam conjugii, quo is adstrictus erat, & filios ex altera illa procreaverat; Uxore vero defuncta, renuebat enim prædicta Muliere permanere, sub obtentu, quod invalidum cum ipsa matrimonium contraxerat, legitima Uxore adhuc superstite. Pontifex ergo quum eam circumstantiam magni æstimaret, quod scilicet *præfata Mulier erat inscia, quod ille aliam Uxorem haberet viventem*, nec æquum censeret, prædictum Virum, qui scienter contra Canones venerat, lucrum de suo dolo reportare, statuit, ut, si quidem ipsa Mulier id postularet, divortium inter eos fieret; non vero, si, volente Muliere in hujusmodi connubio perseverare, Vir peteret ab ea separari.

§. 35. Quæstionem hanc definiendam sumpsit Alexander in *citat. Cap. Propositum*, & quæ ita definivit, ut præcipuam æquitatis, prudentiæque rationem ab illo habitam esse dignoscatur; eaque definitio unice est attendenda. Si autem, dum Legislator de principali argumento verba facit, quidpiam ab ipso extraneum minus recte dictum esse comperiatur, minime debet enunciatio haud satis accurata aut Legislatori vitio verti, aut in veritatis præjudicium trahi; neque potest pro regula juris id accipi, quod sic ab eodem Legislatore, veluti prætereundo, dictum fuisse apparet, præsertim cum ipse opportuniore occasione oblata, judicium suum super eadem re aperte declaraverit.

§. 36. Nos autem in hoc præcise casu versamur. Idem nimirum Alexander, cui in *citat. Cap. Propositum*, ea verba exciderunt, quibus, ut tibi visum est, negavit, validum matrimonium esse posse inter adulteros, defuncto legitimo Conjuge, etiam absque aliis irritantibus circumstantiis; idem inquam, in alia sua Decretali, quam ex Collectione Conciliorum Harduini supra retulimus, quum directe ab eo quæreretur, an nullum censendum foret hujusmodi matrimonium; nullum illud esse respondit, si machinatio, aut nuptiarum promissio intervenerint. Ilsque Pontifex hoc ipsum firmat in *cap. super eo. De eo, qui duxit in matrimonium &c.*, ubi sic habet: *Super, eo vero quod de Latore præsentium tuis Literis quæsivisti; an liceat cum ea sibi matrimonium contrahere, quam alia sua Uxore vivente, sibi de facto matrimonio copulavit; tuæ sollicitudini duximus respondendum, quod si Adultera est in mortem alterius aliquid machinata, sive iste fidem dederit, quod eadem defuncta; hanc esset ducturus, secundum Canones ab ejus consortio perpetuo prohibetur; & hæc prohibitio perpetuo est observanda*. Quibus verbis: *perpetuo prohibetur, & prohibitio perpetuo est observanda*,

PONT. *servanda*, pro ea, qua polles, Canonum scientia, plane intelligis, impedimentum designari, quod a Doctoribus dirimens appellatur, illudque, per hujus Decretalis contextum, ad casum præcedentis machinationis, aut pacti conubii coarctari. ANNO

A. V. 1741.

§. 37. Superest nunc, ut, licet prolixior jam hæc Epistola evaserit, quam Nobis initio propositum fuerat, aliqua tamen addamus, quæ adhuc legere non graveris, quemadmodum præmissis hucusque animum patienter adhibuisti. Nec enim, levioribus prætermissis, quidquam a Nobis præteriri decet ex his, quæ in Literis Fraternitatis Tuæ gravioribus sunt ponderis & momenti.

§. 38. Legitimationem Prolis ex soluto, & soluta procreatæ, quæ fit per subsequens matrimonium, ex Sacramenti virtute derivandam esse putas, eodem Alexandro III. auctore, qui ait: *Tanta est vis Sacramenti, ut qui antea sunt geniti post contractum matrimonium habeantur legitimi*. Unde arguis, quod, si isti ex vi Sacramenti legitimantur, nihil obstat, quominus filii pariter ex adulterio suscepti, tanti Sacramenti virtute, legitimi evadant.

§. 39. Verum ubi a Te legitur *Tanta est vis Sacramenti*, Nos legimus: *Tanta est vis matrimonii*, quemadmodum scriptum est in Decretali Alexandri III. *cap. Tanta. Qui filii sint legitimi*. Quod si ad integram Decretalem, quæ apud Harduinum est de more provoces; rogamus, ne te pigeat in marginem quoque oculos conjicere; ibi enim, loco verbi *Sacramenti*, adnotatum reperies aliud *matrimonii*. Nec aliter profecto res se habere poterat. Vis enim, ac dignitas matrimonii, qua Sacramentum est, in eo est posita, quod gratiam sanctificantem confert, quod unionem hypostaticam Verbi Divini cum humana natura repræhesentat, itidemque illam, quæ Christus cum Ecclesia per gratiam conjungitur; non autem in eo sita est, quod spuriam prolem legitimam efficiat. Neque enim hanc efficaciam Jesus Christus tribuit matrimonio, quum illud ad dignitatem Sacramenti novæ Legis evexit; sed id ab Ecclesia institutum est, cui placuit, pro auctoritate sibi concessa, statuere, ut proles extra matrimonium, non tamen ex adulterio, procreata, per subsequens matrimonium legitima fieret.

§. 40. Denique addis, magis abominatam Canonicis legibus esse prolem incestuosam, quam sit proles adulterina; ideoque quum illa interdum legitima fiat, hanc etiam pari, aut majori ratione legitimari posse. Porro legitimatur proles incestuosa ope dispensationis, quæ dicitur *in radice matrimonii*. Ut autem obtineatur hujusmodi Dispensatio, quæ non sine urgentissima causa concedi consuevit, requiritur, quod proles nata sit ex copula non manifeste fornicaria, sed putative matrimoniali, quodque impedimentum, quo matrimonii nullitas inducta est, non a jure Divino, aut naturali, sed a jure dumtaxat Ecclesiastico proveniat. Sicque, & non aliter, legitimatur proles incestuosa, vigore dispensationis, quæ dicitur *in radice matrimonii*. Tuum modo est hujusmodi circumstantias aptare ad legitimationem prolis ex adulterio genitæ; quod sane opus ingenii Nostri tenuitatem excedere fatemur.

§. 41. Hactenus Fraternitati Tuæ satisfacere studuimus, quoad Nobis licuit per angustias temporis, ut plurimum somno detracti; meram gerentes in hac Epistola, ut initio dicebamus, privati Doctoris personam. Nunc demum Epistolæ Nostræ finem facientes, Supremi Pastoris partes, resumimus, ut Apostolicam tibi Benedictionem impertiamur; utque præterea te admoneamus, quod, quum ea, quæ ad Nos scripsisti, a Justo Henningio Boehmero (quantumvis nullam de eo mentionem feceris) mutuatus, eaque descriptis ex ejus Opere de Jure Ecclesiastico Protestantium *Tom. 1. pag. 287., & sequentibus*, juxta tertiam editionem anno 1730. Typis impressam; sicuti laudabilis foret industria tua, si eo auctore usus esses ad venerabiles Ecclesiæ Catholicæ doctrinas illustrandas, aut si ipsum in iis, in quibus Nobis adversatur, confutare aggressus esses, ita reprehensioni te obnoxium fecisti, dum illius opus perlegere, atque

PONT. atque etiam tacitus transcribere ausus es, ut ad impugnandas Canonicæ Jurisprudentiæ sententias inter Orthodoxos communiter receptas, instructior accederes. At ne forte paterni hujus moniti libertatem in malam partem accipias, Tibi persuasum volumus, non minus sincero charitatis affectu Nos te complecti, ac Fraternitati Tuæ fausta omnia ex animo adprecari. ANNO A. V. 1744

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem die 5. Decembris 1744. Pontificatus Nostri Anno quinto.

PONT. A. V. NUM. XXXIX. ANNO 1744

ALTARE

A Pontifice consecratum, super quo Sacrum fecit, variis privilegiis decoratur.

Charissimo in Christo Filio Nostro Joanni Portugalliæ, & Algarbiorum Regi Illustri.

BENEDICTUS PP. XIV.

Charissime in Christo Fili Noster, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Dilectus Filius Emmanuel Pereyra Sampajus Militiæ Ordinis Jesu Christi Commendator negotiis Majestatis Tuæ apud Sanctam Sedem præpositus sæpissime Nobis declaravit Regale prorsus consilium ac pietatis plenum, excitandi magnificum Sacellum in Ecclesia, quæ in Civitate ista Lisbonæ Sancto Rocco nuncupata est: primam totius rei formam carta exaratam ac delineatam nostris subjecit oculis, nempe opera sive ex marmore, sive ex ære ducenda, aptissimas & elegantes gemmarum conjunctiones, ac tabulas effingendas ex opere concinne tessellato, quibus omnibus perficiendis peritissimi hujus Urbis Artifices sedulo modo impendunt industriam, & quæ Nos ipsi (cum absoluta penitus fuerint) invisuros promisimus, antequam Lisbonam transvehantur. Postremo idem Commendator Sampajus Nobis exposuit, gratissimum fore Majestati Tuæ, si, perfecto jam lapide Altaris erigendi in Sacello, quod superius innuimus, ad ipsum consecrandum Nos ipsi devenerimus. Itaque cum jucundissimum Nobis sit morem gerere voluntati Majestatis Tuæ, quæ Dei cultum augere semper expetit, & simul nostri Apostolici muneris partibus satisfacere; hinc absque ulla hæsitatione Nos paratissimos ostendimus, ut hujusmodi Consecrationem susciperemus in Ecclesia Sancti Antonii, quæ ad Lusitanos pertinet, die decimaquinta mensis Decembris anni proxime elapsi, quo in Templo ostiduum Conceptionis Beatæ Mariæ Virginis Immaculatæ celebrabatur. Quapropter Venerabilem Fratrem Nostrum Vincentium Episcopum Sabinensium S. R. E. Cardinalem Bichium nuncupatum, olim Apostolicæ Sedis Nuntium apud Majestatem Tuam, designavimus, qui præcedenti vespera sacras Reliquias exponeret; & re integre peracta, juxta leges, quæ a Sacris Ritualibus præscribuntur; Nos postera die solemni indicto comitatu ad eamdem Ecclesiam S. Antonii venimus, eamque splendide magnificeque ornatam deprehendimus. Cardinales octo Nobis advenientibus in Ecclesiæ liminibus adfuerunt. Post hæc initium fecimus Consecrationi totius lapidis, qui in parte ejusdem Templi aptissime collocatus ante fuerat. Postquam, Deo juvante, finem Consecrationi imposuimus, licet plurium horarum spatium requireret, eam facultatem Nobis haudquaquam tribuimus, quæ a Pontificali conceditur Episcopo consecranti, si debilitatus longo temporis incommodo fuerit, nempe ut a-

lium-

Pont. lium ſuo loco ſubſtituat, qui ſacrum faciat; Sed Nos ipſi ſuper conſecrato lapide Miſſæ Sacrificium celebravimus, Ritus ejuſmodi pietatem incredibilem ac Religionem præſetulit, ad quem, præter Cardinales, quos jam memoravimus, omnes quoque Principum exterorum Oratores, Præſules, & Optimates magna frequentia convenerunt. Res univerſa decenter ordinateque peracta fuit, ob eximiam operam ſtudium, ſummamque diligentiam, qua idem Sampajus Majeſtatis Tuæ negotiis apud Sanctam Sedem præpoſitus maxime præcellit. Anno 1744 — A. V.

§. 1. Equidem cum Nos ipſi ſacraverimus hoc Altare, & ſuper ipſo Deo operati Sacrum fuerimus, ob hanc cauſam Pontificium Altare appellandum eſt, nec ulli licet Sacerdoti ad ipſum accedere, ut Miſſæ Sacrificium peragat, niſi antea facultas noſtra interceſſerit, juxta morem, & inſtitutum S. R. E. quæ Mater, & Magiſtra cæterarum Eccleſiarum habenda eſt. Id aperte demonſtratur exemplo Altarium, quæ ſunt in Eccleſiis Lateranenſi, Vaticana, aliiſque Patriarchalibus hujus Urbis, in quibus Aris ſolus Romanus Pontifex Sacrum facere poteſt, aut etiam Cardinalis aliquis certis temporibus, facta tamen prius a Pontifice poteſtate, quæ per Apoſtolicum diploma declaratur. Anno 1588. Sixtus V. Deceſſor noſter Sanctum Didacum ſolemni ritu inter Cœlites adnumeravit, ac deinde Philippo Catholico Regi dono miſit Altare, ad quod Sacrum fecerat, cum ritum ejuſmodi Canonizationis perageret; Pontificium illud Altare pronunciavit, permiſitque Cardinalibus, Epiſcopis, Abbatibus Thiara inſignitis, & illis, qui primam Dignitatem in Eccleſiis Metropolitanis, & Cathedralibus obtinerent, demum Generali Miniſtro Ordinis Minorum S. Franciſci, ac Priori in Monaſterio S. Laurentii, Sacrificium Miſſæ ſuper eodem Altari conficere diebus Feſtis Domini, Beatiſſimæ Virginis, Feria quinta in Cœna Domini in celebritate Sanctorum omnium, & Sancti Didaci, ut conſtat ex ejus Diplomate, quod die 20. Auguſti promulgatum fuit eodem anno, quem paulo ante indicavimus.

§. 2. Nos quidem inſtituta Deceſſorum Noſtrorum retinere perpetuo volumus; ſed quibuſdam gravibus cauſis adducti, paululum declinabimus ab ea via, ac ratione, quam illi pro hujus rei exequutione tenuerunt. Ipſorum ſententiæ conſtanter adhæremus, nemini licere ad Pontificias Aras Sacrum celebrare, niſi prius Apoſtolicam facultatem pro re gerenda conſequutus fuerit; tamen pro eadem facultate tribuenda diverſum conſilium a Deceſſoribus noſtris ſuſcipiemus; etenim cum Romæ Diploma Pontificium toties neceſſario requiratur, quoties ad Aras hujuſmodi Romæ exiſtentes Miſſæ Sacrificium indicendum eſt, & eadem facultas ſolis Cardinalibus conferatur, nempe cum dies quidam feſti peculiares celebrantur; & cum Sixtus dies etiam illos deſſignaverit, quibus liceret Sacru[illegible]e Altari, quod ad Catholicum Hiſpaniarum Regem Matritum tra[illegible] juſſerat; Nos pietate ſingulari Majeſtatis Tuæ permoti, & ſperant[illegible]tiam ob ſingularem Dei bonitatem fore, ut reliqui omnes Luſitaniæ Rege[illegible]dem pietatis laude commendentur, abſque ulla dierum, aut Sacerdotum li[illegible]tione, Majeſtatem Tuam, & Reges Luſitaniæ pro tempore futuros conf[illegible]mus, ut noſtro nomine, & Sanctæ hujus Sedis, facultatem impertiant Sacrum faciendi ad Altare, quod a Nobis conſecratum Liſbonam devehetur; pro certo habentes id ipſum negotium tam caute, ac prudenter a Majeſtate Tua pertractandum eſſe, ut nihil unquam futurum ſit, quod rationi parum conſentaneum videatur. Inſuper idem Altare perpetuo privilegiato declaramus, quamvis in Eccleſia Sancti Rocchi aliud Altare præditum ſimili jam privilegio exiſtet: Regi autem Luſitaniæ pro tempore, item Reginis, cæteriſque eorum Conſanguineis, & Affinibus uſque ad tertium gradum incluſive, plenariam indulgentiam & omnium delictorum remiſſionem elargimur, quoties pœnitentiæ Sacramento expiati, & Sacra Synaxi refecti, ante ipſum Altare preces ad Deum effundent, ut hæreſes extinguat, Chriſtianos

ptin-

PONT. Principes ad concordiam deducat, & Sanctam Ecclesiam in altiorem gloriæ, ANNO & dignitatis locum efferat.

A. V. §. 3. Hæc a Nobis præstanda duximus, ut Majestas Tua benevolentiam nostram magis agnosceret, gratique animi studium pro tot beneficiis, quæ Nos aucantissime congessit. Illud quoque persuasum habeat optamus, hærere defixam animo Nostro Sui memoriam, & quoties Sacrum Deo facimus, enixe petere, ut Majestatem Tuam omni cumulet felicitate, cui Nos pariter Apostolicam Benedictionem impertimur. 1744

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XV. Januarii MDCCXLV. Pontificatus Nostri Anno quinto.

Cajetanus Amatus.

PONT. NUM. XL. ANNO

A. V. DECLARATIO 1745

Super Constitutione, quæ incipit -- Sacramentum Pœnitentiæ adversus sollicitantes Anno MDCCXLI, edita.

BENEDICTUS PP. XIV.

Ad Futuram Rei Memoriam.

Apostolici muneris partes in procuranda præcipue rerum sacrarum pura, illibataque penitus administratione versari debere probe intelligentes, non modo & assiduis hortationibus, & justa, ubi res postulat, legum severitate, ut ab Ecclesiasticis quibusque Ministris sancta sancte tractentur, quantum cum Domino possumus, providere studemus; verum etiam leges ipsas, ne forte sinistris interpretationibus in alterutram extremam partem, aut immoderati rigoris, aut detestabilis laxitatis perperam detorqueantur, opportune communire ac roborare pro earumdem tuendo vigore, cum occasio poposcerit, non prætermittimus. Sane cum Nos alias per quamdam nostram Constitutionem, cujus initium est: *Sacramentum Pœnitentiæ*, anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo primo, Kalendis Junii Pontificatus Nostri anno primo editam omnibus, & singulis Sacerdotibus tam Sæcularibus, quam Regularibus interdixerimus, & prohibuerimus, ne aliquis eorum, extra casum extremæ necessitatis, nimirum in ipsius mortis articulo, & deficiente tunc quocumque alio Sacerdote, qui Confessarii munus obire posset, Confessionem Sacramentalem personæ complicis in peccato turpi atque inhonesto, contra sextum Decalogi præceptum commisso excipere auderet; Itaut absolutio, si quam impertivisset, nulla, atque irrita omnino esset, tamquam impertita a Sacerdote, qui jurisdictione, & facultate ad valide absolvendum necessaria ipsi per Nos vigore ejusdem Constitutionis adempta privatus existeret, & alias prout in memorata Constitutione, cujus tenorem præsentibus & plene & sufficienter expresso & inserto haberi volumus, uberius dicitur contineri. Cum Nos subinde super ea dictæ Constitutionis parte, quæ mortis articulum respicit, dubitationes quasdam exortas fuisse acceperimus, quarum resolutionem privato cujusque judicio relinquendam, minime existimamus; ne Lex incertis conjecturis, & opinionibus jactata in sensus a mente Nostra alienos forsitan distrahatur, ejusque vigor paulatim langueat, atque enervetur. Hinc est, quod Nos omnem dubitandi rationem, quantum cum Domi-

PONT. A. V. ANNO 1745

Domino possumus, de medio auferre cupientes, motu proprio, ac ex certa scientia, & matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine memoratam Constitutionem nostram cum omnibus & singulis in ea contentis tenore præsentium, quatenus opus sit, confirmamus, illamque integre, penitus, & omnino, atque ab illis, ad quos spectat, & pro tempore quandocumque spectabit, inviolabiliter, & inconcusse observari præcipimus, & mandamus. Præterea habita super his cum Venerabili Fratre Nostro Vincentio Episcopo Prænestino S. R. E. Cardinali Petra nuncupato Pœnitentiario Nostro Majori, ac dilectis Filiis Officiis Pœnitentiariæ Apostolicæ Ministris, qui rem jussu Nostro mature perpenderunt, deliberatione, motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus edicimus, ac declaramus, eadem Constitutione singulis, ut supra, Sacerdotibus, quemadmodum interdictum non est in mortis articulo personam in prædicto turpi peccato complicem confitentem audire, atque ab hujusmodi quoque culpa rite contritam absolvere, deficiente tunc quocumque alio Sacerdote, qui Confessarii munus obire possit, ita interdici re ipsa & prohiberi prædicto modo tunc audire & absolvere, ut si alius aliquis Sacerdos non defuerit, etiamsi forte iste alius simplex tantummodo Sacerdos fuerit, sive alias ad confessiones audiendas non approbatus, possit nihilominus ipse Sacerdos simplex confessionem excipere ac absolutionem impertiri. Porro, si casus urgentis qualitas, & concurrentes circumstantiæ, quæ vitari non possint, ejusmodi fuerint, ut alius Sacerdos ad audiendam constitutæ in dicto articulo personæ confessionem vocari, aut accedere sine gravi aliqua exoritura infamia, vel scandalo nequeat; tunc alium Sacerdotem perinde haberi, censerique posse, ac si revera abesset, atque deficeret, ac proinde in eo rerum statu non prohiberi socio criminis Sacerdoti absolutionem pœnitenti ab eo quoque crimine impertiri. Sciat autem complex ejusmodi Sacerdos, & serio animadvertat, fore se re ipsa coram Deo, qui irrideri non potest, reum gravis adversus prædictam nostram Constitutionem inobedientiæ, latisque in ea pœnis obnoxium, si prædictæ infamiæ, aut scandali pericula sibi ultro ipse confingat, ubi non sunt: immo intelligat, teneri se graviter hujusmodi pericula, quantum in se erit, antevertere, vel removere opportunis adhibitis mediis, unde fiat, ut alteri cuivis Sacerdoti locus pateat illius confessionis absque ullius infamiæ, vel scandali audiendæ. Ita enim ipsum teneri vigore memoratæ nostræ Constitutionis declaramus; & nunc quoque ita ipsi faciendum esse districte mandamus, & præcipimus. Quod si idem Sacerdos, aut quovis modo sese nulla gravi necessitate compulsus ingesserit, aut ubi infamiæ, vel scandali periculum timetur, si alterius Sacerdotis opera requirenda sit, ipse ad id periculum advertendum congrua media adhibere de industria neglexerit, atque ita personæ in dicto crimine complicis, eoque in articulo, ut præfertur, constitutæ sacramentalem confessionem excipere, ab eoque crimine absolutionem largiri, nulla, sicut præmittitur, necessaria causa cogente, præsumpserit, quamvis hujusmodi absolutio valida futura sit, dummodo ex parte pœnitentis dispositiones a Christo Domino ad Sacramenti Pœnitentiæ valorem requisitæ non defuerint: Non intendimus enim pro formidando mortis articulo eidem Sacerdoti quantumvis indigno necessariam jurisdictionem auferre, ne hac ipsa occasione aliquis pereat; nihilominus Sacerdos ipse violatæ ausu ejusmodi temerario Legis pœnas nequaquam effugiet; ac propterea latam in dicta Constitutione majorem excommunicationem, eodemque plane modo, quo ibidem decernitur, Nobis & huic Sanctæ Sedi reservatam incurret, prout illum eo ipso incurrere declaramus, volumus, atque statuimus. Non obstantibus & singulis illis, quæ in præfata nostra Constitutione voluimus non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut earumdem præsentium literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ mu-

PONT. definitionem pronunciat spuriam scilicet esse prolem ex adulterio progenitam quamvis matrimonium, Uxore defuncta, inter Adulterum, & Adulteram contrahatur, A. V. præsertim, si aut hæc aut ille machinatus fuerit adversus vitam prioris Uxoris. *Si autem vir, vivente Uxore sua, aliam cognoverit, & ex ea prolem susceperit, licet post mortem Uxoris eandem duxerit, nihilominus spurius erit filius, & ab hæreditate repellendus; præsertim si in mortem prioris Uxoris alteruter eorum aliquid fuerit machinatus.* ANNO 1744

§. 17. Integra Decretalis, dum de adulterio loquitur, nihil aliud addit, quam vocem *publice*, quæ ad criminis probationem refertur, nec ullatenus sensum immutat circa id de quo nunc inquiritur. Quod ad machinationem attinet, integra Decretalis hanc ponit ab Adultera fuisse intentatam; at minus integra eandem machinationem considerat, sive ab Adultera, sive ab Adultero processerit. Sed neque istud ad præsentem quæstionem facit. At vero tam integra, quam minus integra Decretalis, in eo conveniunt, quod utraque declarat prolem ex adulterio procreatam, spuriam esse, nec legitimari, quamvis accedente Matrimonio inter Adulteros, post mortem legitimæ. Uxoris In utraque autem, quum de machinatione agitur verbum illud adest, *præsertim*, de quo supra dicebamus. Dumque in his adamussim inter se conveniunt, frustra exaggeratur, prætensa inter integram, & minus integram Decretalem discordia.

§. 18. Verum jam Fraternitati Tuæ in mentem venisse suspicamur, inconsulto a Nobis silentio præterita fuisse verba illa, quæ ad eam, quam agitamus, controversiam plus habent ponderis; & quæ in integra Decretali sunt, sed in altera minus integra desiderantur. Sic enim concluditur integra Decretalis (quemadmodum superius fideliter exposuimus): *Quoniam inter se legitimum Matrimonium contrahere non potuerunt*: Quæ quidem verba in Gregoriana Compilatione non sunt relata. Hæc autem pro argumento tibi facile erunt, ut asseras, Alexandrum III. declarasse, Matrimonium inter Adulterum, & Adulteram suapte natura nullum, & irritum esse, ob idque illegitimam esse prolem ex adulterio susceptam. Atque in hoc manifestissima, te judice, est discrepantia inter Decretalem integram, & mutilatam; dum hæc validum admittit Matrimonium inter Adulteros contractum, at nihilominus eorum prolem spuriam declarat, neque per subsequens matrimonium ullo modo legitimandam.

§. 19. Plene si ita tecum reputares, Ven. Frat., non æquum de Nobis judicium ferres. Nos enim præmissa Decretalis verba exacte referre, eaque justa lance pensare nequaquam omisimus. Verum id, quod ex iisdem inferendum esse autumas, Nos inde colligi posse non arbitramur. Etenim verba illa: *Quoniam inter se Matrimonium contrahere non potuerunt*: connexa immediate sunt cum aliis: *præsertim si Mater ipsius in mortem prioris Uxoris fuerit machinata*. Ac proinde (ex regula Jurisperitorum, juxta quam *relatio fit ad proxima*) declaratio nullitatis matrimonii non quidem in præcedenti adulterio fundatur, sed in machinatione adversus vitam legitimæ Uxoris, circa quam nulla inter Nos, neque etiam inter alios est controversia.

§. 20. Præterea concedatur etiam, verba illa: *Quoniam inter se legitimum Matrimonium contrahere non potuerunt*, non tantum ad machinationem paulo ante enunciatam referri, ad totum id, quod in integra Decretali expositum fuit. Porro in integro Decretalis contextu agitur de matrimonio post prioris Uxoris mortem, non solum inter Adulteros, sed etiam prævia machinatione in prioris Uxoris mortem, contracto: *Nobis significavit, quod Pater suus, vivente Uxore, Matrem R. tenebat, & enim in adulterio procreasset, & quod in mortem ipsius uxoris Mater fuerit machinata*. En duas relati matrimonii circumstantias simul unitas; ex quo sequitur, quod quamvis ea verba: *Quoniam inter se Matrimonium contrahere non potuerunt*: referri debeant ad totam facti speciem cum suis circumstantiis in Decretali expressis; nunquam inde inferre poteris, quod integra Decretalis pro nullo habeat quodlibet Matrimonium in Mœchos contractum, post obitum legitimæ Uxoris: sed illud dumtaxat, quod

Pont. A. V. ibi expenditur, nullum judicatum fuisse, quia ei præcesserat machinatio in prioris Conjugis necem. Nobis autem integrum erit asserere, quod, licet validum ineatur matrimonium inter adulteros, deficiente machinatione, aliisque circumstantiis de jure Canonico illud irritantibus; attamen proles tempore adulterii habita, illegitima semper erit, ad normam etiam Decretalis non mutilatæ, quæ ita statuit: *Et si tibi constiterit, quod vivente Uxore, Pater prædicti R. Matre ipsius publice abusus fuisset, eum spurium, & ab hæreditate repellendum, præsertim si Mater ipsius in mortem prioris Uxoris fuerit machinata, decernas.* Anno 1744

§. 21. Sed quamquam destitutum te videas validissimo præsidio, quod, ad sententiam tuam sustinendam, in integra Alexandrina Decretali constitueras; attamen, pro ea, qua polles, eruditionis Ecclesiasticæ copia, in aliud te recipies propugnaculum, asseverans, matrimonium inter Adulterum, & Adulteram, post mortem prioris Uxoris contractum, juxta veterem disciplinam, pro nullo habitum esse; tum adhuc ætate Alexandri III. hujusmodi disciplina viguisse; ac demum immutatam esse temporibus Innocentii III., cujus Decreto, ad irritandum matrimonium inter adulteros, præter Adulterii crimen, requiri cœpit, aut machinatio in mortem legitimi Conjugis, aut promissio nuptiarum, post prioris Matrimonii solutionem, inter Adulteros contrahendarum.

§. 22. Non adeo tempore abundamus, & otio, ut Canonicam Dissertationem super hac quæstione contexere valeamus. Nihilominus pauca quædam observare studebimus, quibus satis, superque tua refellatur assertio. Sane ei obstat S. Augustini Testimonium, relatum *Canone Denique* 31. *qu.* 1., in quo sic legitur: *Denique mortuo Viro, cum quo verum connubium fuit, fieri potest conjugium, cum quo præcessit adulterium*. Profecto non ignoramus, Jacobum Cujacium asserere *in cap.* 1. *de eo, qui duxit in matrimonium &c.* quod ibi legendum sit: *Marito mortuo, cum quo verum connubium fuit, fieri verum connubium non potest, cum quo prius adulterium fuit*. Sed exploratum quoque habemus in pluribus Vaticanis Codicibus particulam illam *non* in Augustino deesse, sicuti deest in prædicto Canone *Denique*; quod etiam ii animadverterunt, qui Gratiani Opus, jussu Gregorii Papæ XIII., recensuerunt; & emendarunt, ut videre est in Gratiani Decreto ipsorum opera edito. Genuinam hujusce loci controversi lectionem procul dubio Frater, Tua, pro sua eruditione, petendam existimabit ex editione Operum S. Augustini, quæ studio Monachorum Sancti Mauri in Gallia prodiit. Sancti Doctoris locus in Canone relatus, habetur *Lib.* 1. *de Nuptiis, & concupiscentia cap.* 10., isque in Editione Maurina legitur *Tom.* 10. *pag.* 286. hisce verbis: *Denique mortuo Viro, cum quo verum connubium fuit, fieri verum connubium potest, cum quo prius adulterium fuit*. Ab hac igitur accurata Editione abest particula *non*; quæ quidem in nulla alia appareret, si seriem Contextus Editores præ oculis habuissent. Augustinus enim, mox ante verba, de quibus disputatur, probandum sibi proposuerat, (uti revera probat) non solvi matrimonium, quod indissolubile est inter viventes; si Uxor Maritum deserat, & ad alterius contubernium migret: idque confirmando, subdit, quod contubernium illud pro adulterio haberi non posset, si primum legitimum matrimonium dissolutum fuisset: *Cum alias quippe adulteri non essent, nisi ad alterutrium Conjuges permanerent*, Hoc posito quisnam bona fide legendum putabit: *fieri verum connubium non potest?* Ubi orationis scopus is esse conspicitur, ut, demonstrato fine durationis matrimonii: *Denique mortuo viro, cum quo verum connubium fuit*; finis etiam Adulterii, & initium novi legitimi matrimonii statuatur: *fieri verum connubium potest, cum quo prius adulterium fuit*.

§. 23. Ne vero a Nobis expectes plenam hoc loco proferri historiam disciplinæ, quæ super hac in sequentibus sæculis Ecclesia obtinuit. Hujusmodi inquisitio nimis profecto excederet Epistolæ modum. Verum quia tibi persuasum

PONT. esse vidimus, quod ipsa ætate Alexandri III. nulla censerentur matrimonia, ANNO quæ inter Adulteros quomodocumque fierent, satis erit intra illius ætatis ter-
A. V. minos inquisitionem hanc nostram coarctare. 1744.

§. 24. Non longe quidem ab Alexandri III. ætate, ut optime nosti, distat Gratianus Decreti compilator, qui ante Alexandri Pontificatum paucis omnino annis suum illud Opus vulgavit. Is hanc eamdem controversiam tractat *in Causa 31. qu. 1.*, & pro utraque sententia, ut solet, Textus discordantes adducit. Cum vero Canonem attulisset cujusdam Concilii, quo statuitur, ne quos, moriente Marito Mulieris, quam adulterio polluit, cum ea matrimonio conjungatur; hunc Textum cum aliis ibi relatis, atque contrarium statuentibus, ita conciliat: *Hic subaudiendum est, nisi prius peracta pœnitentia, &, si nihil in mortem Viri machinatus fuerit, vel si vivente Viro, fidem Adulteræ non dedit, se sumpturum eam sibi in conjugem, si viro ejus superviveret.* Verum Gratianus, inquies, non habet auctoritatem, qualem Textus Canonici habere noscuntur. Neque id negamus. At gravis est Auctor, & Canonum valde peritus: neque ipse ea scripsisset, quæ modo retulimus, si ætate illa (quam diximus in tempora Alexandri fere incidisse) locum obtinuisset disciplina, seu lex, vigore cujus, ob solum præcedens adulterium, irritum haberetur matrimonium, post mortem legitimi Conjugis, inter Adulteros Contractum.

§. 25. Similiter Inter Alexandrum III., & Innocentium III. Pontifices, vix quadraginta annorum spatium intercedit; quum Alexander ad Pontificatum evectus sit anno Domini MCLIX.; Innocens vero anno MCXCVIII. Hic autem, ut supra innuimus, *in cit. cap. Significasti. De eo, qui duxit in matrimonium &c.*, pronunciat validum, & legitimum existere matrimonium inter Adulterum, & Adulteram post prioris Uxoris mortem: *Nisi alter eorum in mortem Defunctæ Uxoris fuerit machinatus; vel ea vivente; sibi fidem dederint de matrimonio contrahendo*; quod etiam ipse concedis, dum affirmas Innocentium III. novam hanc disciplinam in Ecclesiam invexisse. Sed cum Innocentius nequaquam dicat, se novam per hoc disciplinam inducere; quin immo, ad quæstionem sibi propositam ab Episcopo, sive a Capitulo Spoletano, profiteatur, se responsurum juxta Canonum præscripta: *Nos igitur inquisitioni vestræ secundum formam Canonicam respondentes &c.*, evidens est, jampridem, & ante tempora etiam Alexandri III. validum habitum fuisse matrimonium, quod inter Mœchum, & Mœcham, & legitimis nuptiis solutis, & prædictis irritantibus circumstantiis non concurrentibus, contrahebatur. Equidem in Compilatione Decretalium Gregorii IX. minime reperies relata verba: *Nos igitur inquisitioni vestræ secundum formam Canonicam respondentes*; sed earum loco, hæc alia leges: *Nos igitur inquisitioni vestræ taliter respondentes &c.* Verum, quoniam res Nobis erat cum eo Canonum Doctore, qui vulgata Decretalium compilationem neutiquam contentus, integram Decretalem consulere mavult, eadem ratione Nobis agendum esse judicavimus. Itaque etsi prædicta verba: *secundum formam Canonicam*, in Decretali minus integra desiderentur; leguntur tamen in integra Decretali; qua Nos quidem minime abutimur, dum ea ad Decretalis minus integræ sensum non corrumpendum, sed illustrandum, advocamus.

§. 26. Esto, inquies, quod ad Innocentium III. attinet. Sed nonne immediatus istius Prædecessor Cœlestinus III., *in Cap. cum haberet. De eo qui duxit, &c.* nulla declaravit matrimonia inter Adulteros, post prioris Conjugis mortem, contracta, etiam non interveniente machinatione, aut sponsione futuri matrimonii?

§. 27. At vide ne forte, in hac Decretali pro te allegandâ hallucineris. Quidam Joannes Uxorem legitimam habebat, Alitiam nomine, ipsique simul adulterii consuetudo cum famula intercedebat. Quum vero semel Superioris Ecclesiastici præcepto adactus Adulteram dimisisset, postea tamen in idem rela-

beus

bens scelus, ausus, est vivente adhuc prima Uxore, reverti ad famulæ contubernium, in eoque *quasi matrimonialiter* per decenium perseverare, unde & decem filios ex ea procreavit. Defuncta demum Uxore, quum consuleretur Pontifex (quem aliqui non Cœlestinum, sed Clementem III. hujus Decessorem fuisse autumant) quidnam statuendum esset de hujusmodi Adulteris, qui in eadem prava consuetudine adhuc perseverabant; tale dedit responsum: *Ut separentur omnino, & eis competenti pœnitentia injuncta, perpetua continentia indicatur*; habita potissimum ratione ipsorum pervicaciæ, gravisque scandalis, quo Ecclesiam perturbaverant.

§. 28. Ex ipsa simplici hac rei narratione, facile agnosces, non ibi quæstionem fuisse de validitate, aut nullitate matrimonii, post mortem prioris Uxoris inter Adulteros contrahendi, sed de pœnitentia Canonica adversus gravissimum crimen irroganda: quæ quidem hujusmodi fuit, ut non modo ipsis Adulteris prohibitum fuerit matrimonio invicem copulari, sed etiam cum alia quilibet persona matrimonium contrahere: *præsertim cum in dies suos ambo processerint & jamdiu publice in Adulterio, & perjurio, ex certa scientia perdurantes, Ecclesiam in gravi scandalo perturbaverint*, ut eadem Decretalis prosequitur.

§. 29. De validitate quidem matrimonii inter Adulterum, & Adulteram, ex instituto agit Alexander III. in Epistola sua Decretali, quæ tamen nostris Compilationibus inserta non est, sed reperitur, in actis Conciliorum Collectionis Harduini præfatæ, *Tom. VI. part. 2. pag.* 1838., ea vero sic habet: *Ex præsentium latoris confessione percipimus, quod cum ipse quamdam alterius Uxorem in adulterio polluisset, pœnitentiam inde suscepit. Sed postea in eumdem incidit, Diabolo instigante, reatum; ac eamdem Mulierem, Viro defuncto, sibi in matrimonium copulavit, eamque asserit in præsenti pro Conjuge retinere.*

§. 30. Super his autem quum Alexandri judicium requireretur, respondit, non (quod tu quidem velles) matrimonium rationem adulterii, invalidum fuisse, sed nullitati obnoxium fore, si machinatio, aut promissio nuptiarum intervenisset. *Verum quoniam Nos de salute Animarum ipsarum sollicite compellimur in Domino cogitare, Fraternitati Tuæ &c. quatenus rem ipsam diligenter inquiras, & si tibi constiterit, quod ille, vel illa in mortem prioris Viri fuerit machinatus, vel si, eo vivente, fidem ipsi Mulieri dederit, se eam in Conjugem recepturum, eos non differas penitus separari.*

§. 31. Neque hic sistit Alexander, quin etiam dicere non omittit, quid juris esset, si solum adulterium præcessisset; tunc enim nequaquam matrimonium irritum fore declarat (quod utique non taceret, si hujusmodi disciplina eo tempore viguisset; quemadmodum supra de eo matrimonio pronunciaverat, in quo ad crimen adulteris accessisset machinatio, aut promissio futuri conjugii), sed jubet procedi in causa secundum Canonicas regulas: *Quod si neutrum istorum constiterit, in causa ipsa juxta Ecclesiasticam consuetudinem, & Canonica statuta procedat*: Si autem quæsieris quidnam hac de re consuetudo Ecclesiastica, & Canonica statuta decernerent; respondemus, satis probabile videri, respexisse Alexandrum ad Concilii Toletani VI., anno sexcentesimo trigesimo octavo celebrati, constitutum, quod extat *Can. de his* 33. *qu.* 2., & in quo præscribitur methodus cum iis servanda, qui post pœnitentiam publicam peractam, in idem reciderent crimen, pro quo subjecti fuerant pœnitentiæ. Canonem hunc, quum tibi vacaverit, legere poteris, atque perpendere; sed frustra in illo quæras nullitatem matrimonii inter Adulteros ipso jure statutam; deficientibus aliis irritantibus circumstantiis, a Nobis pluries memoratis.

§. 32. Attamen, quod ibi statutum non reperitur, alibi te sine ullo labore invenisse affirmabis, in nostra nempe Collectione Gregoriana super Titulo superius allato, *De eo, qui duxit in matrimonium, quam polluit per adulterium. Cap. propositum*, quod est ipsius Alexandri III. ubi sic legitur: *Licet autem in Canonibus habeatur, ut nullus copulet in matrimonio, quam prius polluerat adul-*

PONT. *tertio; & illam maxime, cui fidem dederat, Uxore sua vivente, vel quæ machinata est in mortem Uxoris;* & quidem validum tibi argumentum dices suppetere in ea voce *maxime*, qua indicari videtur nullitas matrimonii inter Adulterum, & Adulteram (de quo Pontifex in superioribus locutus erat), etiam non concurrente machinatione, nec data fide futuri matrimonii. ANNO

A. V. 1744

§. 33. Forte putabis, Nos adversus hæc responsionem nostram comparantes, grammaticalem controversiam tecum agitare velle de significatione illius verbi *maxime;* eaque de re a Nobis consultum iri libros veterum Canonistarum præsertim Abbatis, qui in *cit. Cap. Propositum* audacter sustineat vocem illam *maxime* in relato Textu, æquipollere adverbio *solum*. Verum si ita de Nobis opinatus fueris, haud ægre feras Nos tibi respondere, non satis tibi notum esse morem, animumque Nostrum; Nos enim in veritatis inquisitione, nequaquam hujusmodi nugis, levibusque fundamentis innitimur, & quæstiones inutiles prorsus adversamur.

§. 34. Itaque respondemus, veram Alexandri Pontificis mentem circa ea, de quibus nunc agimus, minime eruendam esse ex aliquibus verbis, quæ ipsi excidere potuerunt, dum aliam omnino quæstionem definiret. Sed videndum esse potissimum, quid ipse scripserit, quum data opera eam pertractaret quæstionem, quam præ manibus habemus. Porro Alexander in *Cit. Cap. Propositum* respondet Abbati Santi Albani, qui ab ipso quæsierat, quidnam statuendum esset de quodam domino, qui vivente Uxore sua, alteram sibi matrimonio copulaverat, insciam conjugii, quo is adstrictus erat, & filios ex altera illa procreaverat; Uxore vero defuncta, renuebat enim prædicta Muliere permanere, sub obtentu, quod invalidum cum ipsa matrimonium contraxerat, legitima Uxore adhuc superstite. Pontifex ergo quum eam circumstantiam magni æstimaret, quod scilicet *præfata Mulier erat inscia, quod ille aliam Uxorem haberet viventem,* nec æquum censeret, prædictum Virum, qui scienter contra Canones venerat, lucrum de suo dolo reportare, statuit, ut, si quidem ipsa Mulier id postularet, divortium inter eos fieret; non vero, si, volente Muliere in hujusmodi connubio perseverare, Vir peteret ab ea separari.

§. 35. Quæstionem hanc definiendam sumpsit Alexander in *citat. Cap. Propositum*, & quæ ita definivit, ut præcipuam æquitatis, prudentiæque rationem ab illo habitam esse dignoscatur; eaque definitio unice est attendenda. Si autem, dum Legislator de principali argumento verba facit, quidpiam ab ipso extraneum minus recte dictum esse comperiatur, minime debet enunciatio haud satis accurata aut Legislatori vitio verti, aut in veritatis præjudicium trahi; neque potest pro regula juris id accipi, quod sic ab eodem Legislatore, veluti prætereundo, dictum fuisse apparet, præsertim cum ipse opportuniore occasione oblata, judicium suum super eadem re aperte declaraverit.

§. 36. Nos autem in hoc præcise casu versamur. Idem nimirum Alexander, cui in *citat. Cap. Propositum*, ea verba exciderunt, quibus, ut tibi visum est, negavit, validum matrimonium esse posse inter adulteros, defuncto legitimo Conjuge, etiam absque aliis irritantibus circumstantiis; idem inquam, in alia sua Decretali, quam ex Collectione Conciliorum Harduini supra retulimus; quum directe ab eo quæreretur, an nullum censendum foret hujusmodi matrimonium; nullum illud esse respondit, si machinatio, aut nuptiarum promissio intervenerint. Ilsque Pontifex hoc ipsum firmat in *cap. super eo. De eo, qui duxit in matrimonium &c.*, ubi sic habet: *Super, eo vero quod de Latore præsentium tuis Literis quæsivisti; an liceat cum ea sibi matrimonium contrahere, quam alia sua Uxore vivente, sibi de facto matrimonio copulavit; tuæ sollicitudini duximus respondendum, quod si Adultera est in mortem alterius aliquid machinata, sive ipse fidem dederit, quod eadem defuncta; hanc esset ducturus, secundum Canones ab ejus consortio perpetuo prohibetur; & hæc prohibitio perpetuo est observanda.* Quibus verbis: *perpetuo prohibetur, & prohibitio perpetuo est observanda,*

Pont. *servanda*, pro ea, qua polles, Canonum scientia, plane intelligis, impedimentum designari, quod a Doctoribus dirimens appellatur, illudque, per hujus Decretalis contextum, ad casum præcedentis machinationis, aut pacti connubii coarctari. Anno

A. V. 1741

§. 37. Superest nunc, ut, licet prolixior jam hæc Epistola evaserit, quam Nobis initio propositum fuerat, aliqua tamen addamus, quæ adhuc legere non graveris, quemadmodum præmissis hucusque animum patienter adhibuisti. Nec enim, levioribus prætermissis, quidquam a Nobis præteriri decet ex his, quæ in Literis Fraternitatis Tuæ gravioribus sunt ponderis & momenti.

§. 38. Legitimationem Prolis ex soluto, & soluta procreatæ, quæ fit per subsequens matrimonium, ex Sacramenti virtute derivandam esse putas, eodem Alexandro III. auctore, qui ait: *Tanta est vis Sacramenti, ut qui antea sunt geniti post contractum matrimonium habeantur legitimi*. Unde arguis, quod, si isti ex vi Sacramenti legitimantur, nihil obstat, quominus filii pariter ex adulterio suscepti, tanti Sacramenti virtute, legitimi evadant.

§. 39. Verum ubi a Te legitur: *Tanta est vis Sacramenti*, Nos legimus: *Tanta est vis matrimonii*, quemadmodum scriptum est in Decretali Alexandri III. *cap. Tanta. Qui filii sint legitimi*. Quod si ad integram Decretalem, quæ apud Harduinum est de more provoces, rogamus, ne te pigeat in marginem quoque oculos conjicere; ibi enim, loco verbi *Sacramenti*, adnotatum reperies aliud *matrimonii*. Nec aliter profecto res se habere poterat. Vis enim, ac dignitas matrimonii, quæ Sacramentum est, in eo est posita, quod gratiam sanctificantem confert, quod unionem hypostaticam Verbi Divini cum humana natura repræsentat, itidemque illam, quæ Christus cum Ecclesia per gratiam conjungitur; non autem in eo sita est, quod spuriam prolem legitimam efficiat. Neque enim hanc efficaciam Jesus Christus tribuit matrimonio, quum illud ad dignitatem Sacramenti novæ Legis evexit; sed id ab Ecclesia institutum est, cui placuit, pro auctoritate sibi concessa, statuere, ut proles extra matrimonium, non tamen ex adulterio, procreata, per subsequens matrimonium legitima fieret.

§. 40. Denique addis, magis abominatam Canonicis legibus esse prolem incestuosam, quam sit proles adulterina; ideoque quum illa interdum legitima fiat, hanc etiam pari, aut majori ratione legitimari posse. Porro legitimatur proles incestuosa ope dispensationis, quæ dicitur *in radice matrimonii*. Ut autem obtineatur hujusmodi Dispensatio, quæ non sine urgentissima causa concedi consuevit, requiritur, quod proles nata sit ex copula non manifeste fornicaria, sed putative matrimoniali, quodque impedimentum, quo matrimonii nullitas inducta est, non a jure Divino, aut naturali, sed a jure dumtaxat Ecclesiastico proveniat. Sicque, & non aliter, legitimatur proles incestuosa, vigore dispensationis, quæ dicitur *in radice matrimonii*. Tuum modo est hujusmodi circumstantias aptare ad legitimationem prolis ex adulterio genitæ; quod sane opus ingenii Nostri tenuitatem excedere fatemur.

§. 41. Hactenus Fraternitati Tuæ satisfacere studuimus, quoad Nobis licuit per angustias temporis, ut plurimum somno detracti; meram gerentes in hac Epistola, ut initio dicebamus, privati Doctoris personam. Nunc demum Epistolæ Nostræ finem facientes, Supremi Pastoris partes, resumimus, ut Apostolicam tibi Benedictionem impertiamur; utque præterea te admoneamus, quod, quum ea, quæ ad Nos scripsisti, a Justo Henningio Boehmero (quantumvis nullam de eo mentionem feceris) mutuatus, eaque descriptis ex ejus Opere de Jure Ecclesiastico Protestantium *Tom. 1. pag. 287. & sequentibus*, juxta tertiam editionem anno 1730. Typis impressam, sicuti laudabilis foret industria tua, si eo auctore usus esses ad venerabiles Ecclesiæ Catholicæ doctrinas illustrandas, aut si ipsum in iis, in quibus Nobis adversatur, confutare aggressus esses, ita reprehensioni te obnoxium fecisti, dum illius opus perlegere,

atque

Pont. A. V. — Anno 1744

atque etiam tacitus transcribere ausus es, ut ad impugnandas Canonicæ Jurisprudentiæ sententias inter Orthodoxos communiter receptas, instructior accederes. At ne forte paterni hujus moniti libertatem in malam partem accipias, Tibi persuasum volumus, non minus sincero charitatis affectu Nos te complecti, ac Fraternitati Tuæ fausta omnia ex animo adprecari.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem die 5. Decembris 1744. Pontificatus Nostri Anno quinto.

Pont. V. — Anno 1744

NUM. XXXIX.

ALTARE

A Pontifice consecratum, super quo Sacrum fecit, variis privilegiis decoratur.

Charissimo in Christo Filio Nostro Joanni Portugalliæ, & Algarbiorum Regi Illustri.

BENEDICTUS PP. XIV.

Charissime in Christo Fili Noster, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Dilectus Filius Emmanuel Pereyra Sampajus Militiæ Ordinis Jesu Christi Commendator negotiis Majestatis Tuæ apud Sanctam Sedem præpositus sæpissime Nobis declaravit Regale prorsus consilium ac pietatis plenum, excitandi magnificum Sacellum in Ecclesia, quæ in Civitate ista Lisbonæ Sancto Rocco nuncupata est: primam totius rei formam carta exaratam ac delineatam nostris subjecit occulis, nempe opera sive ex marmore, sive ex ære cudenda, aptissimas & elegantes gemmarum conjunctiones, ac tabulas effingendas ex opere concinne tessellato, quibus omnibus perficiendis peritissimi hujus Urbis Artifices sedulo modo impendunt industriam, & quæ Nos ipsi (cum absoluta penitus fuerint) invisuros promisimus, antequam Lisbonam transvehantur. Postremo idem Commendator Sampajus Nobis exposuit, gratissimum fore Majestati Tuæ, si, perfecto jam lapide Altaris erigendi in Sacello, quod superius innuimus, ad ipsum consecrandum Nos ipsi devenerimus. Itaque cum jucundissimum Nobis sit morem gerere voluntati Majestatis Tuæ, quæ Dei cultum augere semper expetit, & simul nostri Apostolici muneris partibus satisfacere; hinc absque ulla hæsitatione Nos paratissimos ostendimus, ut hujusmodi Consecrationem susciperemus in Ecclesia Sancti Antonii, quæ ad Lusitanos pertinet, die decimaquinta mensis Decembris anni proxime elapsi, quo in Templo octiduum Conceptionis Beatæ Mariæ Virginis Immaculatæ celebrabatur. Quapropter Venerabilem Fratrem Nostrum Vincentium Episcopum Sabinensium S. R. E. Cardinalem Bichium nuncupatum, olim Apostolicæ Sedis Nuntium apud Majestatem Tuam, designavimus, qui præcedenti vespera sacras Reliquias exponeret; & re integre peracta, juxta leges, quæ a Sacris Ritualibus præscribuntur; Nos postera die solemni indicto comitatu ad eamdem Ecclesiam S. Antonii venimus, eamque splendide magnificeque ornatam deprehendimus. Cardinales octo Nobis advenientibus in Ecclesiæ liminibus adfuerunt. Post hæc initium fecimus Consecrationi totius lapidis, qui in parte ejusdem Templi aptissime collocatus ante fuerat. Postquam, Deo juvante, finem Consecrationi imposuimus, licet plurium horarum spatium requireret, eam facultatem Nobis haudquaquam tribuimus, quæ a Pontificali conceditur Episcopo consecranti, si debilitatus longo temporis incommodo fuerit, nempe ut a-

lium-

PONT. lium suo loco substituat, qui sacrum faciat; Sed Nos ipsi super consecrato lapide Missæ Sacrificium celebravimus, Ritus ejusmodi pietatem incredibilem ac ANNO
A. V. Religionem prætetulit, ad quem, præter Cardinales, quos jam memoravimus, 1744
omnes quoque Principum exterorum Oratores, Præsules, & Optimates magna frequentia convenerunt. Res universa decenter ordinateque peracta fuit, ob eximiam operam studium, summamque diligentiam, qua idem Sampajus Majestatis Tuæ negotiis apud Sanctam Sedem præpositus maxime præcellit.

§. 1. Equidem cum Nos ipsi sacraverimus hoc Altare, & super ipso Deo operati Sacrum fuerimus, ob hanc causam Pontificium Altare appellandum est, nec ulli licet Sacerdoti ad ipsum accedere, ut Missæ Sacrificium peragat, nisi antea facultas nostra intercesserit, juxta morem, & institutum S. R. E. quæ Mater, & Magistra cæterarum Ecclesiarum habenda est. Id aperte demonstratur exemplo Altarium, quæ sunt in Ecclesiis Lateranensi, Vaticana, aliisque Patriarchalibus hujus Urbis, in quibus Aris solus Romanus Pontifex Sacrum facere potest, aut etiam Cardinalis aliquis certis temporibus, facta tamen prius a Pontifice potestate, quæ per Apostolicum diploma declaratur. Anno 1588. Sixtus V. Decessor noster Sanctum Didacum solemni ritu inter Cœlites adnumeravit, ac deinde Philippo Catholico Regi dono misit Altare, ad quod Sacrum fecerat, cum ritum ejusmodi Canonizationis perageret; Pontificium illud Altare pronunciavit, permisitque Cardinalibus, Episcopis, Abbatibus Thiara insignitis, & illis, qui primam Dignitatem in Ecclesiis Metropolitanis, & Cathedralibus obtinerent, demum Generali Ministro Ordinis Minorum S. Francisci, ac Priori in Monasterio S. Laurentii, Sacrificium Missæ super eodem Altari conficere diebus Festis Domini, Beatissimæ Virginis, Feria quinta in Cœna Domini in celebritate Sanctorum omnium, & Sancti Didaci, ut constat ex ejus Diplomate, quod die 20. Augusti promulgatum fuit eodem anno, quem paulo ante indicavimus.

§. 2. Nos quidem instituta Decessorum Nostrorum retinere perpetuo volumus; sed quibusdam gravibus causis adducti, paululum declinabimus ab ea via, ac ratione, quam illi pro hujus rei exequutione tenuerunt. Ipsorum sententiæ constanter adhæremus, nemini licere ad Pontificias Aras Sacrum celebrare, nisi prius Apostolicam facultatem pro re gerenda consequutus fuerit; tamen pro eadem facultate tribuenda diversum consilium a Decessoribus nostris suscipiemus; etenim cum Romæ Diploma Pontificis toties necessario requiratur, quoties ad Aras hujusmodi Romæ existentes Missæ Sacrificium indicendum est, & eadem facultas solis Cardinalibus conferatur, nempe cum dies quidam festi peculiares celebrantur; & cum Sixtus dies etiam illos dessignaverit, quibus liceret Sacru[m in eo]de Altari, quod ad Catholicum Hispaniarum Regem Matritum tra[nsmitti] jusserat; Nos pietate singulari Majestatis Tuæ permoti, & sperant[es e]tiam ob singularem Dei bonitatem fore, ut reliqui omnes Lusitaniæ Rege[s ea]dem pietatis laude commendentur, absque ulla dierum, aut Sacerdotum li[mita]tione, Majestatem Tuam, & Reges Lusitaniæ pro tempore futuros con[stitui]mus, ut nostro nomine, & Sanctæ hujus Sedis, facultatem impertiant Sacrum faciendi ad Altare, quod a Nobis consecratum Lisbonam devehetur; pro certo habentes id ipsum negotium tam caute, ac prudenter a Majestate Tua pertractandum esse, ut nihil unquam futurum sit, quod rationi parum consentaneum videatur. Insuper idem Altare perpetuo privilegiato declaramus, quamvis in Ecclesia Sancti Rocchi aliud Altare præditum simili jam privilegio existet: Regi autem Lusitaniæ pro tempore, item Reginis cæterisque eorum Consanguineis, & Affinibus usque ad tertium gradum inclusive, plenariam indulgentiam, & omnium delictorum remissionem elargimur, quoties pœnitentiæ Sacramento expiati, & Sacra Synaxi refecti, ante ipsum Altare preces ad Deum effundent, ut hæreses extinguat, Christianos prin-

PONT. Principes ad concordiam deducat, & Sanctam Ecclesiam in altiorem gloriæ, ANNO & dignitatis locum efferat.

A. V. §. 3. Hæc a Nobis præstanda duximus, ut Majestas Tua benevolentiam nostram magis agnosceret, gratique animi studium pro tot beneficiis, quæ Nos amantissime congessit. Illud quoque persuasum habeat optamus, hærere defixam animo Nostro Sui memoriam, & quoties Sacrum Deo facimus, enixe petere, ut Majestatem Tuam omni cumulet felicitate, cui Nos pariter Apostolicam Benedictionem impertimur. 1744

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XV. Januarii MDCCXLV. Pontificatus Nostri Anno quinto.

Cajetanus Amatus.

PONT. NUM. XL. ANNO

A. V. DECLARATIO 1745

Super Constitutione, quæ incipit -- Sacramentum Pœnitentiæ *adversus sollicitantes Anno MDCCXLI, edita.*

BENEDICTUS PP. XIV.

Ad Futuram Rei Memoriam.

Apostolici muneris partes in procuranda præcipue rerum sacrarum pura, illibataque penitus administratione versari debere probe intelligentes, non modo & assiduis hortationibus, & justa, ubi res postulat, legum severitate, ut ab Ecclesiasticis quibusque Ministris sancta, saucte tractentur, quantum cum Domino possumus, providere studemus; verum etiam leges ipsas, ne forte sinistris interpretationibus in alterutram extremam partem, aut immoderati rigoris, aut detestabilis laxitatis perperam detorqueantur, opportune communire ac roborare pro earumdem tuendo vigore, cum occasio poposcerit, non prætermittimus. Sane cum Nos alias per quamdam nostram Constitutionem, cujus initium est: *Sacramentum Pœnitentiæ*, anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo primo, Kalendis Junii Pontificatus Nostri anno primo editam omnibus, & singulis Sacerdotibus tam Sæcularibus, quam Regularibus interdixerimus, & prohibuerimus, ne aliquis eorum, extra casum extremæ necessitatis, nimirum in ipsius mortis articulo, & deficiente tunc quocumque alio Sacerdote, qui Confessarii munus obire possit, Confessionem Sacramentalem personæ complicis in peccato turpi atque inhonesto, contra sextum Decalogi præceptum commisso excipere auderet; Itaut absolutio, si quam impertivisset, nulla, atque irrita omnino esset, tamquam impertita a Sacerdote, qui jurisdictione, & facultate ad valide absolvendum necessaria ipsi per Nos vigore ejusdem Constitutionis adempta privatus existeret, & alias prout in memorata Constitutione, cujus tenorem præsentibus & plene & sufficienter expresso & inserto haberi volumus, uberius dicitur contineri. Cum Nos subinde super ea dictæ Constitutionis parte, quæ mortis articulum respicit, dubitationes quasdam exortas fuisse acceperimus, quarum resolutionem privato cujusque judicio relinquendam, minime existimamus, ne Lex incertis conjecturis, & opinionibus jactata in sensus a mente Nostra alienos forsitan distrahatur, ejusque vigor paulatim langueat, atque enervetur. Hinc est, quod Nos omnem dubitandi rationem, quantum cum Domi-

Pont. Domino possumus, de medio auferre cupientes, motu proprio, ac ex certa Anno scientia, & matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitu-
A. V. dine memoratam Constitutionem nostram cum omnibus & singulis in ea con- 1745 tentis tenore præsentium, quatenus opus sit, confirmamus, illamque integre, penitus, & omnino, atque ab illis, ad quos spectat, & pro tempore quandocumque spectabit, inviolabiliter, & inconcusse observari præcipimus, & mandamus. Præterea habita super his cum Venerabili Fratre Nostro Vincentio Episcopo Prænestino S. R. E. Cardinali Petra nuncupato Pœnitentiario Nostro Majori, ac dilectis Filiis Officiis Pœnitentiariæ Apostolicæ Ministris, qui rem jussu Nostro mature perpenderunt, deliberatione, motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus edicimus, ac declaramus, eadem Constitutione singulis, ut supra, Sacerdotibus, quemadmodum interdictum non est in mortis articulo personam in prædicto turpi peccato complicem confitentem audire, atque ab hujusmodi quoque culpa rite contritam absolvere, deficiente tunc quocumque alio Sacerdote, qui Confessarii munus obire possit, ita interdici re ipsa & prohiberi prædicto modo tunc audire & absolvere, ut si alius aliquis Sacerdos non defuerit, etiamsi forte iste alius simplex tantummodo Sacerdos fuerit, sive alias ad confessiones audiendas non approbatus, possit nihilominus ipse Sacerdos simplex confessionem excipere ac absolutionem impertiri. Porro, si casus urgentis qualitas, & concurrentes circumstantiæ, quæ vitari non possint, ejusmodi fuerint, ut alius Sacerdos ad audiendam constitutæ in dicto articulo personæ confessionem vocari, aut accedere sine gravi aliqua exoritura infamia, vel scandalo nequeat; tunc alium Sacerdotem perinde haberi, censerique posse, ac si revera abesset, atque deficeret, ac proinde in eo rerum statu non prohiberi socio criminis Sacerdoti absolutionem pœnitenti ab eo quoque crimine impertiri. Sciat autem complex ejusmodi Sacerdos, & serio animadvertat, fore se re ipsa coram Deo, qui irrideri non potest, reum gravis adversus prædictam nostram Constitutionem inobedientiæ, latisque in ea pœnis obnoxium, si prædictæ infamiæ, aut scandali pericula sibi ultro ipse confingat, ubi non sunt: immo intelligat, teneri se graviter hujusmodi pericula, quantum in se erit, antevertere, vel removere opportunis adhibitis mediis, unde fiat, ut alteri cuivis Sacerdoti locus pateat illius confessionis absque ullius infamiæ, vel scandali audiendæ. Ita enim ipsum teneri vigore memoratæ nostræ Constitutionis declaramus; & nunc quoque ita ipsi faciendum esse districte mandamus, & præcipimus. Quod si idem Sacerdos, aut quovis modo sese nulla gravi necessitate compulsus ingesserit, aut ubi infamiæ, vel scandali periculum timetur, si alterius Sacerdotis opera requirenda sit, ipse ad id periculum advertendum congrua media adhibere de industria neglexerit, atque ita personæ in dicto crimine complicis, eoque in articulo, ut præfertur, constitutæ sacramentalem confessionem excipere, ab eoque crimine absolutionem largiri, nulla, sicut præmittitur, necessaria causa cogente, præsumpserit, quamvis hujusmodi absolutio valida futura sit, dummodo ex parte pœnitentis dispositiones a Christo Domino ad Sacramenti Pœnitentiæ valorem requisitæ non defuerint. Non intendimus enim pro formidando mortis articulo eidem Sacerdoti quantumvis indigno necessariam jurisdictionem auferre, ne hac ipsa occasione aliquis pereat; nihilominus Sacerdos ipse violatæ ausu ejusmodi temerario Legis pœnas nequaquam effugiet; ac propterea latam in dicta Constitutione majorem excommunicationem, eodemque plane modo, quo ibidem decernitur, Nobis & huic Sanctæ Sedi reservatam incurret, prout illum eo ipso incurrere declaramus, volumus, atque statuimus. Non obstantibus & singulis illis, quæ in præfata nostra Constitutione voluimus non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut earumdem præsentium Literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ mu-

PONT. A. V. nitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra illud ubique locorum habeatur, quæ haberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die octava Februarii millesimo septingentesimo quadragesimo quinto, Pontificatus Nostri Anno quinto. ANNO 1745

D. Card. Passioneus.

PONT. A. V. ANNO 1745

NUM. XLI.

DE JEJUNII

Disciplina conservanda, vel reintegranda. De dispensationibus generalibus pro Oppidis, aut Diœcesibus integris, nonnisi certa ratione, & justa de causa petendis, & concedendis.

Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Primatibus, Metropolitanis, Archiepiscopis, Episcopis universis gratiam & communionem Sedis Apostolicæ habentibus.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Libentissime quidem amplectimur, quæ Nobis offeruntur, occasiones ad Vestros animos excitandos, ut Ecclesiasticæ disciplinæ reparandæ sedulam curam conferatis. Etenim Summi Pontificatus dignitati, ad quam Nos, licet immerentes, evecti fuimus, conjunctam esse intelligimus sollicitudinem aliarum Ecclesiarum, Nobisque commendatam, qui plane tenuitatem virium nostrarum non ignoramus.

Cum itaque præsentium literarum argumentum totum sit de Jejunio, quod tempore Quadragesimæ, veteri Ecclesiæ instituto, ac lege Fidelibus inducitur; supervacaneum ducimus longam orationem conficere de Quadragesimæ Institutione, & Patrum, & Conciliorum omnes super hac re in medium proferre auctoritates. Difficile id quidem Nobis parum videretur, sed potius alienum, & nullo modo consentaneum Vobis, quos doctrinæ laude, Canonum, & Sacræ Historiæ cognitione præstantes arbitramur. Porro ad scribendas has literas adducti sumus gravissimis illis verbis Tridentinæ Synodi, qua *sess. 25. de Reformat.* præcipit Episcopis omne studium impendere, ut Fideles ipsorum curæ traditi magna religione perficiant ea, quæ a Sacris Canonibus præscribuntur — *Ut illis omnibus, & iis præcipue sint obsequentes, quæ ad mortificandam carnem conducunt, ut ciborum delectus, & jejunia.*

Ut primum Bononiensem Ecclesiam administrandam suscepimus (ad quam beneficio Clementis XII. fel. record. a Sede Anconitana translati fuimus) Mandatum evulgavimus (quod Libro primo Institutionum Nostrarum pro Viris Ecclesiasticis decimoquinto loco continetur): in illo plures difficultates indicavimus, ob quas, minime solvendos Jejunii legibus putabamus illos, qui ob legitimam causam, & legitima prius auctoritate interposita, Quadragesimæ abstinentiam non observarent, minime, inquam, solvendos a jejunio, ita ut liceret ipsis quolibet die mensam bis instituere, non unica vice, vespertina superaddita Refectione, quæ permitti jejunantibus consuevit. Tandem in hac Pontificia Sede collocati, rem totam in examen iterum revocavimus, & præstantissimis quoque Viris demandavimus ipsam diligenter, accurateque perpendere, ac suas deindeopiniones Nobis exponere. His peractis hujusmodi contro-

versiæ

Pont. A. V. verſæ finem tribuere conſtituimus, illudque decrevimus, ne ulla in poſterum, ſive peculiaris, ſive generalis pro aliqua Civitate, vel Oppido concedatur facultas adhibendi carnes ad menſam tempore Jejunii, vel Quadrageſimæ, niſi conditio ſervandi Jejunii, ſive unius comeſtionis interponatur; & illud quoque monitum addatur, nequaquam licere menſam eamdem carne, ac piſcibus inſtruere. Equidem declinatis hac ratione nimium implicatis quæſtionibus, exiſtimavimus unicam ſingulis diebus comeſtionem inducere illis etiam, qui carnibus uti, cum jejunium indicitur, rite obtinuerunt; & pravam illam conſuetudinem, quæ apud multos jam nimis invaluerat, penitus evellere, afferendi nempe carnes in menſam cum piſcibus, poſtquam ipſi Quadrageſimalis abſtinentiæ præcepto ſoluti fuerunt, ob eam potiſſimum cauſam, quod grave detrimentum ſaluti ab eſu piſcium accipiant. Anno 1745

Hæc apertiſſime conſtant ex noſtris Apoſtolicis Literis, quas in forma Brevis dedimus ad omnes Epiſcopos Orbis Catholici anno 1741., quarum primæ incipiunt — *Non ambigimus* — alteræ vero — *In ſuprema* — Nos profecto nulli unquam elargiti ſumus veſci carnibus, cum tempus Quadrageſimæ, ſive aliud Jejunium præcipitur, niſi indicta, ſcriptaque conditione, quam ſuperius commemoravimus. Maximam pariter lætitiam percepimus, cum redditæ Nobis fuerunt plures Epiſtolæ, ac Mandata veſtra Literis noſtris Apoſtolicis omnino conſentanea, quibus pro virili parte contendiſtis adducere Populos vobis ſubjectos, ut propoſitam in illis diſciplinam pie ſervarent.

Interim promulgatis iiſdem Apoſtolicis Literis, quas paulo ante nominavimus, plures cavillationes excogitatæ ſunt a nonnullis, uti Nos antea facili conjectura ſuſpicati fuimus. Plures etiam quæſtiones propoſitæ Nobis fuerunt, exigui quidem ponderis, ac momenti, quemadmodum Nos opinamur; cum illæ vel ipſius Legis verbis, vel ſenſu penitus corruant, ac diſſolvantur. Attamen Sacro Tribunali noſtræ Pœnitentiariæ rerum hujuſmodi conſcio, ac peritiſſimo, eaſdem quæſtiones exponendas commiſimus, quibus omnibus plene, cumulateque, quoties opus fuit, ſatisfecit.

Archiepiſcopus Compoſtellæ, in Hiſpaniarum Regnis Primus Inquiſitor, nuperrime vita functus longam ad Nos dedit Epiſtolam, qua plures recenſebat difficultates, quæ Literis noſtris Apoſtolicis adverſabantur, quominus executioni mandarentur, eo quod nonnulli Theologi in diverſas opiniones, ac ſententias abirent in ſolvendis quibuſdam quæſtionibus, quibus Literæ noſtræ Apoſtolicæ cauſam, & occaſionem præbebant; ac proinde de illis Judicium Noſtrum exquirebat. Equidem Archiepiſcopi Literæ Nos graviſſimis, ac difficillimis temporibus occupatos deprehenderunt. Attamen, dum quæſtiones in ipſis expoſitas percurrimus, viſum Nobis eſt non quidem expeti, ut iis quæſtionibus reſponſum fieret, ipſiſque ſolutis nullum impedimentum, ſive obſtaculum noſtris Literis Apoſtolicis ſupereſſet, ſed potius ut objectis cavillationibus ad optatum finem ipſæ minime adducerentur. Accedit etiam, quod Epiſtola Archiepiſcopi multis argumentationibus, & obſcuris vocibus redundabat: quamobrem, licet plures hortarentur, ne ullum Archiepiſcopo reſponſum redderemus; illi tamen ſatisfecimus, res præcipuas ex ejus literis delibantes, & quæſtiones omnes ad certum numerum redigentes. Primum Noſtris occupationibus tribuendum teſtati ſumus, quod tarde ipſi reſponſum daremus, ejus ſtudium commendavimus, & etiam magnopere probavimus, quod anceps, ac dubius ad hanc Sanctam Sedem confugerit, ut conſilium expoſceret. Deinde prolatis quæſtionibus ſatisfacere non prætermiſimus, illum tamen monentes de Inſtituto Summorum Pontificum, qui leges condere ſolent, diſciplinam decernere, neque ullam habere rationem illorum, qui dubitandi cauſas objiciunt, ut quæ conſtituta ſunt, perturbent, ac evertant.

Vix redditis Literis, Archiepiſcopus paulo poſt vitæ curſum abſolvit: Itaque non immerito ſuſpicamur reſponſa Noſtra, quæ literis continebantur, haud

PONT. A. V. haud cognita fuisse, & perspecta illis, qui quæstiones excitaverant. Post hæc illi pariter ex Hispanis Episcopis nonnullas ex iisdem quæstionibus Nobis proposuerunt; quare iisdem responsis usi sumus, quæ tradita prius Archiepiscopo Compostellæ a nobis fuerant. Nos defuerunt etiam præstantes inter Italos Theologi, qui Literas nostras Apostolicas datas anno 1741. egregiis commentariis illustrarunt: Idem contingit Responso, quod fecimus Archiepiscopo Compostellæ *die* 8. *Julii anno* 1744., quod sane integrum suis Libris præfigendum curaverunt. At quoniam Libri ejusmodi ad Vos fortasse nondum pervenerunt, vel curis aliis distenti illos percurrere minime potuistis, his Literis Encyclicis adjungimus illas pariter, quas (uti dictum sæpius est) Ad Archiepiscopum Compostellæ jam pridem scripsimus, ut quæ disciplina Vestris in Diœcesibus tenenda sit, plane cognoscatis, ac ne Vos deterreant difficultates, si quæ a captiosis hominibus concitentur. ANNO 1745.

Venerabili Fratri Archiepiscopo Compostellæ.

PONT. A. V. BENEDICTUS PP. XIV. ANNO 1745.

Venerabilis Frater, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

SI *Fraternitas Tua secum reputabit, quot gravissimis, & maximis curis propemodum obruamur, quantumque, hoc præsertim difficillimo tempore, prorsus Nos teneat imposita tenuitatis Nostræ sollicitudo omnium Ecclesiarum, non sane mirabitur, tamdiu sibi procrastinatum fuisse responsum ad eas Literas, quibus Apostolica Auctoritate dissolvendas rogasti obortas in Hispania disputationes aliquas e duabus nostris Epistolis ad omnes Episcopos superioris anni* 1741. 30. *Maji, &* 22. *Augusti, quibus intra legitimos fines coercuimus invalescentem Ecclesiastici Jejunii relaxationem. Potius tibi in mentem veniet cogitare de singulari nostro in religiosissimam Hispanam Ecclesiam amore, unde Nos, immensa licet rerum mole fatigatos, ad expediendum sibi in omni sua perplexitate salutis iter opem nostram præsto habet. Quamquam igitur, dum prænuntiatas Constitutiones edidimus, non aliud propositum Nobis fuerit, ac refrænare paucorum nimis ingenio fidentium Theologorum licentiam, qui opinionum novitate gaudent: nec otium, nec animus Nobis fuerit definire quicquid subtili indagatione deduci possit ex proposita a Nobis jejunandi regula; tamen eximia Paterna charitate complectimur adeo observantissimos Romanæ Sedis Hispanos, tantique facimus obsecrationes tuas, ut occurrere anxietati vestræ libenter adjecerimus animum; & Nos ipsi quæstiones abs te propositas dirimendas constituerimus. Sic autem se habent.*

I. *Utrum, quæ in antedictis nostris Literis in forma Brevis de unica comestione, & de epulis non permiscendis præscribuntur sub gravi etiam præcepto prohibeantur?*

Respondemus: *Concedentes facultatem vescendi carnibus tempore vetito, sub gravi teneri easdem facultates non aliter dare, quam geminis hisce adjectis conditionibus, videlicet unicæ in diem comestionis, & non permiscendarum epularum. Eos vero, qui hujusmodi facultatibus utuntur, sub gravi ad binas ipsas conditiones implendas obligari.*

II. *An ii, quibus concessum est vesci carnibus, possint in vespertina refectiuncula ea quantitate carnis vesci, quæ jejunantibus permittitur?*

Respondemus: *Non licere; sed opus habere eo cibo, eaque uti potione, quibus utuntur homines jejunantes rectæ meticulosæ conscientiæ.*

III. *An qui jejunii tempore vesci carnibus permittuntur, & unica comessatione uti debent, horam jejunantibus præscriptam servare opus habent?*

Edicimus, *observandam iis esse.*

IV. *Quæ-*

PONT. A. V. ANNO 1745

IV. *Quænam sint epulæ licitæ, quæ vetantur cum interdictis conjungi?*

Respondemus: *Epulas licitas pro iis, quibus permissum est carnes comedere, esse carnes ipsas. Epulas interdictas esse pisces, adeoque utrumque simul adhiberi non posse; Piscibus tamen edendis non interdicuntur iis, quibus datur tantum facultas adhibendi ova, & lacticinia.*

V. *An præceptum de utroque epularum genere non miscendo, dies quoque Dominicos Quadragesimales complectatur?* Affirmatur *complecti*.

VI. *Utrum hæc lex ad eos quoque pertineat, qui ex Bulla Cruciatæ edere possunt ova, & lacticinia?*

Rescribimus: *Nihil in prænunciatis nostris Apostolicis Literis statutum esse, quod respiciat gratiosum Cruciatæ Diploma. Quare qui eo gaudent, illius tenorem stricte, & considerate perpendant, ex ejusque Sententia se gerant. Caveant autem, ne inani quapiam excusatione sese solutos esse arbitrentur præscriptis ibi Legibus.*

VII. *Utrum memorata duo præcepta urgeant extra Quadragesimam?*

Respondetur: *Urgere extra Quadragesimam utrumque præceptum: illud scilicet unicæ comestionis cum reliquis Legibus in secundo, & tertio ad hæc postulata responso expressis: & alterum non permiscendi epulas licitas cum interdictis, ut in quarto postulato definitum est.*

Habes Venerabilis Frater, penitus explicatum, quicquid apud Vos ex nostris sæpius nuncupatis Apostolicis Literis dubitationem attulisse scribis. Quaquidem in re laudavimus consilium tuum interrogandæ supremæ Romanæ Sedis, ut libero, & non vacillanti gressu ad oves sana doctrina imbuendas incedere Pastores queant, in eoque tuo suscepto consilio agnovimus Hispanam religionem, nihil sibi tutum, nisi e Divi Petri Cathedra acceptum, reputantem, qua splendidissima gloria tantum nomen, & incorruptæ Fidei fructum Hispania sibi peperit. Cavendum autem Vobis (idque plurimum ad te pertinet, qui illustris Archiepiscopi, & Inquisitoris geris præcipuum munus) ne in expendendis Apostolicæ Sedis Constitutionibus pro nimia exhauriendi argumenti sollicitudine nullus fiat differendi, ambigendique modus. Sedula deinde opera conferenda, ut istiusmodi dubia, quæ facile, pro ingeniorum varietate, disputando emergunt, penitus inter vos dirimantur, ne diuturna unquam disceptatione fluctuent animi, præsertim cum Constitutiones ipsæ Apostolicæ scopum, quo tendunt, aperte demonstrent, & illuc prompte dirigi potest quicquid dubitando interturbare videatur. Id si animadvertissent qui de præsenti negotio plura dubitarunt, nodum sibi exsolvissent. Patebat enim, nihil aliud nobis in animo fuisse, quam cohibere vivida nonnullorum Theologorum ingenia, qui nimium sacri jejunii fines prætergressi, & non parum obliti, illud ad retinendum in Officio corpus divinitus institutum, hosti huic spiritus infensissimo blandiebantur. Statim siquidem comperissent quid in propositis quæstionibus constituendum esset, nec tibi molestiam exhibuissent, nec Nobis, quos gravissimæ undique circumstant curæ, non parum temporis occupassent, quod tamen pro singulari nostro in vestram gentem studio, atque amore libenter impendimus ad rectum vobis iter monstrandum, in posterum simul præcaventes, quomodo in hujusmodi quæstionibus firmare gressus vestros in promptu sit. Reliquum est, Venerabilis Frater, ut tibi, quod facimus ex animo, præcipuæ benevolentiæ nostræ pignus, Apostolicam Benedictionem peramanter impertiamur. Datum &c. 8. Julii 1744.

Cum hæc ita se habeant, satis muneri nostro fecisse videmur, ne illi, quibus licet carnes edere, cum jejunium tempore Quadragesimæ, vel extra Quadragesimam Fidelibus præscribitur, unius comestionis limites excedant, ac ne piscibus simul, & carnibus parari sibi mensam patiantur, neve cavillationes perscrutentur, ut legi tenebras offundant. Pauca tamen adhuc supersunt, quæ remedium a Nobis deposcunt.

Siquidem advertimus jam multis ab hinc annis non solum plures in qualibet Italiæ Urbe vestra auctoritate dissolvi a Quadragesimali abstinentia, sed

etiam

etiam magno studio contenditis, ut universam Civitatem, totamque Dioecesim eadem abstinentia liberemus. Hinc factum est, ut in quibusdam Civitatibus, ac Dioecesibus jam per multos annos Fideles universi absque ullo discrimine carnibus per Quadragesimam utantur. Id quidem maximam nobis affert sollicitudinem, eo quod deprehendimus certis Testimoniis in quibusdam Regionibus Septemtrionis toto Quadragesimæ cursu lactis, & ovorum usum libere permitti, quia per plures annos eamdem facultatem petierint, & a Sede Apostolica consecuti fuerint. quamobrem illi Populi sibi in animum induxerint, non esse rursus ad Pontificem confugiendum pro hujusmodi facultate impetranda, sed priores concessiones singulis annis acceptis sufficere, ut lactis, & ovorum consuetudo per Quadragesimam comprobetur. Præterea maximi facienda esse ducimus ea verba Trident. Concil. *Sess. 25. cap. 18. de Reform.* -- *Sicuti publice expedit, Legis, vinculum quandoque relaxare, ut plenius, evenientibus casibus, & necessitatibus pro communi utilitate satisfiat; sic frequentius Legem solvere, exemploque potius, quam certo personarum, rerumque delectu, petentibus indulgere, nihil aliud est, quam unicuique Leges transgrediendas aditum aperire.*

In Literis Nostris Apostolicis, quas *anno 1741.* ad omnes Catholicos Episcopos dedimus, huic corruptelæ viam præcludere cogitavimus ea ratione, illisque verbis, quæ rursum hic subjicimus: *Debitum igitur Paternæ uniuscujusque vestrum sedulitatis, & charitatis officium jure postulat, ut omnibus notum faciatis, & annuncietis, nemini quidem sine legitima causa, & de utriusque Medici consilio, multitudini vero, veluti Populo, aut Civitati, aut Genti indiscriminatim integræ, nonnisi gravissima, & urgente necessitate, & in casibus per Sacra Canonum Statuta præscriptis, cum debita Apostolicæ hujus Sanctæ Sedis reverentia a Quadragesimali Jejunio dispensationem, toties quoties opus fuerit, concedendam, nec audacter fidenterque usurpandam, nec superbe, & arroganter ab Ecclesia, sicut alibi in more positum esse accipimus, esse postulandam.*

Porro Nos hanc normam secuti sumus, cum multitudinem, veluti Populum, aut Civitatem integram Quadragesimali abstinentia immunem declaravimus. In primis loci Episcopus id postulare a Nobis debuit, ac de gravissima, urgentique necessitate suum testimonium interponere. Deinde carnes minime permissæ fuerunt, si lactis, & ovorum usus satis esse videretur. Tum vero facultas edendi carnes tribui solum consuevit, cum interposito Episcopi testimonio id omnino necessarium judicaretur; nec sufficiens necessitati remedium afferri constaret, si ova solum, & lacticinia concederentur. Quoties autem abstinentia Quadragesimæ nostra auctoritate soluta fuit, certos tamen dies præscripsimus, quibus integra abstinentia servaretur, nempe diem Cinerum, dies quatuor temporum, vigilias præcepto obeundas, dies majoris Hebdomadæ a Dominica Palmarum. Quandoque recensuimus etiam totam hebdomadam Cinerum; Aliquando etiam indiximus abstinentiam Feriis sextis, ac Sabbatis, etiamsi facultas a Nobis tradita lactis, & ovorum usum solum complecteretur. Postremo eam conditionem semper addidimus, ne jejunii lex, unius per diem comestionis ullo modo violaretur, ac ne simul in mensa carnes, & pisces apponerentur.

Dum rationem hujus consilii nostri serio perpendimus, haud plene acquiescimus, ob eam sollicitudinem, ac dubitationem, ne causa ab Episcopo loci prolata, quam Nos legitimam credidimus ad solvendam Quadragesimæ abstinentiam, ejus naturæ fortasse non sit, quæ veram, & urgentem necessitatem contineat; Quippe illud Nobis semper ante oculos propositum habuimus, ut nihil a ratione alienum, nihil inconsulto, ac temere faciamus. Hærent pariter animo defixa S. Bernardi verba ad Pontificem Eugenium *lib. 3. de Consideratione cap. 4. Facitis hoc quia potestis: Sed, utrum debeatis, quæstio est, & quomodo.* Attamen fidem præstitimus iis, quibus præstanda fuerat, Episcopis nempe locorum. Non enim alio pacto exerceri potest sollicitudo peculiarium Ecclesiarum,

PONT. rum, ac Diœcesum, nisi fides habeatur Episcopis, a quibus illæ administran- ANNO tur. Sed in posterum, ut gravissimum hoc negotium tutius, quam fieri pos- A. V. sit, geratur, molestum vobis non sit, animum iis advertere, quæ subjicimus. 1745

Non ignoratis ab Innocentio III. Prædecessore Nostro *cap. Consilium*, *de observatione jejuniorum*, inter causas legitimas solvendi abstinentiam a carnibus jejunii tempore, recenseri veram, & existentem reipsa ægritudinem: *Præterea de illis, qui in Quadragesima, vel in aliis jejuniis solemnibus infirmantur, & petunt sibi esum carnium indulgeri respondemus: quod, cum non subjaceat legi necessitas, desiderium infirmorum, cum urgens necessitas exigit, supportare potes, & debes, ut majus periculum in eis evitetur*. Idem statuerat multo ante Innocentium III. Patres octavi Concilii Toletani *Can.* 9., quod anno 653. celebratum fuit: *Quisquis absque inevitabili necessitate, atque fragilitatis evidentis languore, seu etiam ætatis impossibilitate, diebus Quadragesimæ esum carnium præsumpserit attentare, non solum erit reus Resurrectionis Dominicæ, verum etiam alienus ab ejusdem diei Sancta, Communione &c. Illi vero, quos aut ætas incurvat, aut languor extenuat, aut necessitas arctat, non ante prohibita violare præsumant, quam a Sacerdote potissimum accipiant*.

Nemo est, qui non intelligat hujusmodi causas satis esse, ut aliqui a Jejunii legibus, & abstinentia immunes existimentur; non autem, ut Populus, vel integra Civitas idem privilegium obtineat. Quis enim sibi persuadere possit, Cives universos alicujus Urbis, vel Diœcesis eodem tempore gravissimo morbo teneri, vel in eodem discrimine versari omnes, ut periculosam ægritudinem contrahant? Nisi forte eos morbos intelligamus, qui ab aeris intemperie, vel infectione promanant, de quibus paulo post verba faciemus. Quis credat unquam Populum universum alicujus Diœcesi vel communi languore penitus extenuatum, vel extrema senectute confectum?

Neque vero causa sufficiens habenda est, ut aliqua Civitas vel Populus abstinentia Quadragesimali liberetur, ipsique carnes permittantur, si forte pisces, vel ova caro pretio vendantur. Sicut enim Urbes habent egenos Cives, ita etiam opulentos; e quibus etiam alii vitæ sustentationem labore, ac sudore sibi comparant, alii vero patrimonio, ac divitiis satis superque abundant. Itaque, si pro emendis piscibus grave pretium solvendum sit, id quidem egenis Civibus, non vero divitibus suffragatur. Id asserunt etiam nonnulli Theologi haud severioris disciplinæ, quorum sententiam recensuimus Capite nostro libri tertii nostrarum Institutionum, quas Bononiæ Typis impressimus.

Illud etiam inane commentum prorsus existimare debet, solvendas esse abstinentia Quadragesimæ Civitates, vel Diœceses, ubi exercitus versantur, eo quod Milites in iis locis permanentes abstinentiæ leges minime observant. Id potius animos Civium inflammare deberet ad jejunium rite, religioseque suscipiendum, ut nempe Milites tanta virtute temperantiæ permoti ipsorum exemplum sequantur. Illud solum, pro legitima causa in medium proferri potest, Copias Militum tantam afferre Civitati penuriam herbarum, atque olei licet Quadragesimæ Jejunio non obtemperent, ut harum rerum pretia summopere augeantur. Tunc autem eadem statuenda sunt, quæ paulo ante diximus, cum pisces, & ova cariori pretio comparantur. Igitur peculiares morbi, quamvis frequentes, in posterum pro causa solvendæ abstinentiæ non adducantur, nisi forte Civibus universis iidem morbi communes habeantur ob aliquam aeris corruptionem, neque in posterum herbarum, olei, piscium, & ovorum pretia tanti ponderis esse censeantur, ut omnis Civitas, vel Diœcesis ab instituto Quadragesimæ Jejunio, ac temperantia liberari contendat. Quod si veras, ac legitimas a Nobis causas ad hanc facultatem obtinendam expetitis, duas potissimum percensebimus, quarum prima ex jure Canonico, altera vero ipsa rerum magistra experientia deprompta est.

Inno-

Innocentius III., quem superius nominavimus, *eodem cap. Consilium, de observatione jejuniorum*, Archiepiscopo Bracarensi postulanti, qua pœna plectendos judicaret illos, qui tempore Quadragesimæ a Carnibus non abstinuerant ob summam rerum caritatem, & angustiam, itaut plures fame enecarentur, respondit his verbis: *Cum autem quæsieris, quæ sit illis pœnitentia injungenda, qui diebus Quadragesimalibus, tempore quo tantæ famis inedia ingruebat, quod magna pars populi propter inopiam annonæ periret, carnes comedere sunt coacti, respondemus, quod in tali articulo illos non credimus puniendos. Preces tamen Domino pro illis effundas, nec ipsis aliquatenus imputetur; quia bonarum mentium est, ibi timere culpam, ubi culpa minime reperitur.* Si quis hoc tempore Episcopus adductus exemplo Bracarensis Antistitis idem consilium peteret a Sede Apostolica, tanquam ineptus, ac simplex haberetur; Sed illo Ecclesiæ felicissimo sæculo maximi pendebatur, uti æquum est, Quadragesimæ præceptum. Hinc magna severitate inquirebantur illi, qui minime paruissent, licet talis causa intercederet, ut liberi ab eodem præcepto viderentur: nec ulla ratio habebatur Virorum Principum, licet ipsorum incolumitas cum Reipublicæ felicitate conjuncta putaretur; uti Nos fuse ostendimus in decima quinta nostrarum Institutionum libri primi. Sed iis omissis, & aliis bene multis, quæ in hanc rem congeri a Nobis possent, illud primum delibabimus ex responso Innocentii III.; tunc Quadragesimæ abstinentia solvi posse integram Civitatem, vel Diœcesim, cum reipsa non suppetunt ea, sine quibus præceptum Quadragesimæ observari nequit. Itaque si revera in aliquo loco neque oleum, neque pisces comparari possint, tunc Incolis ejusdem loci permitti fas est, ut lacte, & ovis utantur. Si hæc autem revera deficiant, tunc Carnis, salubris tamen, edendæ facultas concedetur, interposita semper jejunii servandi conditione.

Insula S. Dominici in America Meridionali in temporalibus paret Charissimo in Christo Filio nostro Ludovico Galliarum Regi Christianissimo, nec ei ullus præest Episcopus. Præfectus Patrum Societatis Jesu anno 1742. a Nobis quæsivit, an ex concessione sibi facta a Sede Apostolica dispensandi super esu carnium, ovorum, & lacticiniorum tempore jejuniorum, & Quadragesimæ, dici posset, sibi etiam datam fuisse facultatem dispensandi nedum particulares Personas, sed etiam multitudinem hominum, & omnes sui districtus Incolas, quando coram Deo id expedire judicasset: habitoque responso facultatem ei fuisse concessam dispensationem indulgendi particularibus hominibus, non autem multitudini hominum, & omnibus Incolis sui districtus; pro concessione exoravit: Pro causa exposuit veneficam piscium qualitatem; exiguum piscatorum numerum, qui longe ab Insula piscantes, pisces deferebant aut fœtentes, aut corruptos ob nimios calores; paupertatem earum gentium, quæ oleum emere non poterant pro cibis Quadragesimalibus necessarium, deficientiam denique oleorum, & leguminum, quæ in ea regione facile corrumpuntur, aut a vermibus consumuntur. Re subinde mature discussa coram Nobis in Congregatione Generali Sanctæ Romanæ, & Universalis Inquisitionis *die* 12. *Aprilis anno* 1742. habita ratione regionis nimis remotæ, a qua quolibet anno impossibilis erat ad Sedem Apostolicam recursus; indulgentes necessitati Fidelium degentium in Insulis ditionis Gallicæ in America, facultatem concessimus Præfectis Missionum illarum partium, ut in casu veræ, & ineluctabilis necessitatis, & tantum de anno in annum, præfataque vera necessitate durante, & non aliter, nec alio modo uti possent & valerent cum fidelibus Populis ipsorum regimini commissis dispensare super esu ovorum, & lacticiniorum, & etiam carnium tempore Quadragesimali, indicta simul cum hujusmodi dispensatione observantia jejunii per unicam comestionem, onerataque prædictorum Præfectorum conscientia, si adamussim juxta præscriptum concessa facultate usi non fuissent.

Sed

Pont. Sed jam ad experientiam deveniamus. Quindecim ab hinc annis per totam Anno fere Europa morbus invaluit, qui pectoris inflammationem inferebat, ita ta-
An.V. men, ut ex una Civitate in aliam, & ex una Provincia in aliam hæc funesta luces promanaret. Id contigit annis 1730. 1733. 1740. Licet autem morbus 1745 ejusmodi, qui universos hominum ordines, atque ætates, corripiebat, lentam solum in pectore inflammationem excitaret, tamen senibus natura jam ætate debilitatis extremam afferebat perniciem; nam ex ipso febres acutissimæ, ac mortales sequebantur. Idem morbus in periculum trahebat juniores etiam, qui paululum infirmo pectore laborarent. Postremo multorum pectora adeo labefactavit, ut gravissima deinde mala provenerint.

Alios quoque morbos hujus generis, pectoris inflammationem magno cum periculo afferentes ægros in discrimine vitæ adduxisse Medici Scriptores luculenter testantur. Itaque, si Medicinæ Professores acciti, monitique graviter, ut nihil a veritate alienum respondeant, unanimi consensu fateantur (uti nobis ipsis accidit, cum adhuc Bononiæ versaremur) morbum esse talis naturæ, qualem superius commemoravimus, itaut nulla ætas, liberæ, & incolumis esse queat; & affirment illis ipsis, qui inter Cives salvi, & integri numerantur, eamdem perniciem imminere; id præterea conferre plurimum ad ejusmodi luem depellendam, aut evitandam, si tum ægrotantes, tum sani a piscibus, & olio, & quandoque pariter a lacte, & ovis abstineant, si, inquam, res ita se habeat, tum procul dubio causa sufficiens judicanda est, quæ experientiæ innititur, & quæ semper probata, & in posterum probanda videtur, ut nempe Populus, seu Civitas integra a carnibus abstinendi præcepto non teneatur.

Neque ulla difficultas removere vos debet a consulendis Medicis, qui præstantiores habeantur. Cavendum pariter, ut quidquid revera senserint, scripto testari non prætermittant, quæ conditio si desit in posterum, nulla unquam facultas Civitati, aut Diœcesi carnibus, aut lacticiniis vescendi tempore Quadragesimæ tribuetur: quippe id necessarium omnino videtur. Accedit etiam, quod Medici facilitate quadam incredibili peculiares quidem Cives a Quadragesimæ præcepto liberos, & immunes decernere soleant (de qua re gravissime monendi a vobis sunt, ne suas animas indulgendo nimis aggravent). Cum vero pro universis Civibus idem statuendum proponitur, tum se difficiles, anxios, ac sollicitos præstare Nos ipsi experti sumus. Postremo si velint percurrere ea, quæ in Italia, & extra ipsam præclarissimi Auctores Medici Typis evulgarunt, facile deprehendent, abstinentiam, ciborumque parsimoniam ab illis magnopere commendari; discrimen inter morbos constitui, & certis rationibus ostendi, in curandis quibusdam morbis nequaquam requiri, ut jusculum, & carnes loco piscium, olei, & herbarum substituantur; in aliis vero juvare plurimum, si sublatis carnibus cum indicitur jejunium, oleo, vel lacte ægrotantes utantur. Denium advertent, quam diligenter, accurateque scribant de pectoris incommodis, cum in omnibus generatim excitantur, ne corripiantur eodem morbo, qui adhuc incolumes a communi sue supersunt.

Hæc vobis indicanda putavimus. Reliquum est, ut Vos hortemur, ne tam facile suscipiatis negotium petendæ facultatis utendi carnibus, & lacticiniis tempore Quadragesimæ pro universa Civitate, vel Diœcesi. Quippe abrumpenda tandem est consuetudo, ob quam jam per tot annos in quibusdam locis hæ facultates tribui consueverunt. Illud etiam experientia a Vobis compertum erit, delicatis quoque, ac mollibus abstinentiam Quadragesimæ nullam inferre perniciem; neque plures ob hanc causam inter ægrotos, vel mortuos recenseri. Hanc rationem, & institutum Nos ipsi secuti sumus Romæ, ac Bononiæ (cujus Sedem adhuc retinemus) cum nuper Quadragesimæ tempus ageretur. Si vos id quoque præstabitis, neque facile a Nobis pro universa Civitate, vel Diœcesi facultatem solvendi Quadragesimæ abstinentiam postulabitis,) vel (si necessarium id arbitremini) non aliter, quam servatis præmissis conditioni-

PONT. bus Dispensationis instantia ad Nos deserretur, non solum ii fructus proveni- ANNO ent, quos jam indicavimus, sed etiam repulsæ pudorem evitabitis, Nosque A. V. pariter ea molestia vindicabitis, quam ferimus, dum votis vestris minime ob- 1745 secundamus. Postremo vos omnes peramanter amplectimur, & Apostolicam benedictionem Vobis, Populisque vestris impertimur.

Datum ex arce Castri Gandulphi die 10. Junii MDCCXLV. Pontificatus Nostri Anno quinto.

PONT. NUM. XLII. ANNO

A. V. DECRETUM 1745

Sanctæ Universalis Inquisitionis super perpetua inhabilitatione Sacerdotum ad turpia socitantium, vel Sacrificio Missæ abutentium ad sortilegia.

Feria V. die 5. Augusti 1745.

IN Generali Congregatione Sanctæ Romanæ, & Universalis Inquisitionis habita in Palatio Apostolico Quirinali coram Sanctissimo Domino Nostro Domino Benedicto Divina Providentia Papa XIV., & Eminentissimis, ac Reverendissimis DD. S. A. E. Cardinalibus adversus hæreticam pravitatem Inquisitoribus Generalibus a Sancta Sede Apostolica specialiter deputatis.

Sanctissimus Dominus noster sollicite animadvertens, quam grave sit delictum illorum perditorum hominum, qui Sacrosancto Missæ Sacrificio, ac salutaris Pœnitentiæ Sacramento, ad Animarum reparationem a Christo Domino institutis, in illarum perniciem, & damnationem abutuntur, decrevit, quod in posterum Sacerdotes tam Sæculares, quam Regulares cujuscumque Ordinis, Instituti, Congregationis, & Societatis etiam de necessitate exprimendæ, vel in actu Sacramentalis Confessionis, sive illius occasione, aut prætextu, ad turpia Sollicitantes, vel Sacrificio Missæ abutentes ad sortilegia, præter pœnas a Jure, & Apostolicis Constitutionibus, ac signanter san. mem. Sixti V., & Gregorii XV. contra eosdem inflictas, perpetuam etiam inhabilitatem incurrant ad præfati Sacrificii celebrationem; Quodque ejusmodi Decretum significetur singulis cujuscumque Ordinis Superioribus, ac Præpositis, ad hoc ut de illo, sicuti, & de prædictis, aliisque Summorum Pontificum Constitutionibus, juxta præscriptum in generali Decreto Supremæ Inquisitionis diei 15. Decembris 1633. semel saltem in anno, Feria sexta post Octavam Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis in publica Mensa, vel in Capitulo ad hoc specialiter convocato, ac insuper in quocumque Generali, vel Provinciali Capitulo, vel alio quovis nomine nuncupato Capitulari Congressu suos Subditos, ac Religiosos commonendos curent ejusdemque commonitionis coram Suprema Congregatione juratum testimonium exhibeant.

Paulus Antonius Cappellonus. S. Romanæ.

& Universalis Inquisitionis Notarius.

Loco ✠ Sigilli.

Publicat. die 21. Augusti ejusdem Anni.

NUM.

NUM. XLIII.

DECRETA QUÆDAM

A Cardinali Patriarca Lisbonensi edita collaudantur, & confirmantur.

Dilecto Filio Nostro Thomæ S. R. E. Presbytero Cardinali de Alemeyda nuncupato.

BENEDICTUS PP. XIV.

Charissime in Christo Fili, Noster, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Singularem voluptatem sensimus ea perlegentes, quæ graviter ac sapienter a Te constituta sunt, ac die XII. Martii anno MDCCLIII. evulgata, ut omnibus innotescerent. Cognovimus pariter ardentissimum studium, quo tum Regulares, tum Sæculares, aliosque tuæ Pastorali Curæ commendatos vehementer excitas, ut iisdem mandatis diligenter obtemperent.

§. 1. Primo loco præcipis, ut Vespertina Officia, quæ Feria V. Majoris Hebdomadæ fieri consueverunt in Ecclesiis Sæcularium ac Regularium, ad certam horam solum protrahantur; & ipsarum Fores ad mediam horam post Occasum Solis occludantur; nec mane ante pateant, quam Solis Ortus illucescat: Siquidem cognitum perspectumque habebas ad honestos mores labefactandos caussam præberi, cum magna frequentia Virorum ac Mulierum nocturno tempore in eâ Templa conveniret; quam sane veterem consuetudinem ideo Prædecessores tui nunquam improbirunt, quod ii nocturni Fidelium conventus tunc temporis pietatem, ac Religionem solum præseferebant.

§. 2. Secundo loco ne spatio illius noctis Divina Eucharistia Cultu debito careret, sapienter indixisti Viris Ecclesiasticis, eorum Ministris, & Fratribus Sodalitatum, quæ a Venerabili Eucharistiæ Sacramento nuncupantur, ut occlusis Templi foribus, alternatim Christo Domino pie religioseque obsequantur, qui sub panis specie continetur.

§. 3. Tertio loco, cum Passio Salvatoris nostri intempestivis horis a Concionatoribus celebrari soleret, ideo pro tua singulari prudentia decernis, ut mane Feriæ VI. Majoris Hebdomadæ hi sermones habeantur, statim ac Evangelium, quod eo die canitur in solemni Officio, absolutum fuerit; ubi vero consuetudo obtinuit, ut nocte ejusdem Feriæ VI. verba faciant Concionatores, alia hora post meridiem ejus diei seligatur, ita tamen, ut Fores Ecclesiæ designato ante tempore obserari queant.

§. 4. Quarto loco: cum illi qui Ecclesias adibant Feria V. Majoris Hebdomadæ (quæ Sancta vulgo appellatur) peculiares quosdam cibos secum deferrent, quibus etiam in ipsis Ecclesiis uterentur ita ut cultum Dei Templo consentaneum, & legem jejunii imprudenter violarent; cum, inquam, hanc corruptelam sine magno animi tui mœrore pati ac dissimulare minime posses, opportuna remedia attulisti gravissimis sententiis, ac pœnis in eos promulgatis, qui cibos ejusmodi per illos dies venderent, vel ipsos manducare etiam in Sacris Ædibus non dubitarent.

§. 5. Hæc potissimum ex decretis tuis delibata ob eam causam commemoravimus, ut ipsa diligenter a Nobis perlecta dignosceres; neque prætermisimus cætera, quæ in iisdem decretis habentur, nempe vehementem cohortationem, ut Ecclesiis cultus exhibeatur; ne Deus hac gravissima quidem injuria atque impudentia lacessitus, ad iracundiam concitetur. Postremo cum decreta hujusmodi probari a Nobis magnopere deposcas, ut nostra auctoritate corroborata

PONT. perpetuo firmentur, & homines facilius ad illa observanda inducantur, hoc Tibi ANNO responsum faciendum existimavimus.

A. V. §. 6. In primis consentaneum quidem antiquis Ecclesiæ Institutis fatemur, 1745. ut noctis tempore Divina Officio celebrarentur: Imperitus enim disciplinæ Ecclesiasticæ prorsus videretur, qui ignoraret, Majoribus nostris per multa sæcula positum in more fuisse, ut nocturnis Vigiliis solemnia Festa, ac Mysteria prævenirent, & canendis Divinis laudibus, sanctisque precibus occupati, noctes integras simul in Templis traducerent. At vero diuturnitate temporis adeo labefactari cœpit hæc pia consuetudo, ut tribus Majoris Hebdomadæ diebus Vigiliæ solum statuerunt; & ob eam causam Officia illorum dierum (eo quod nocte fieri solerent) *Matutini Tenebrarum* adhuc nominantur: Vigiliæ quoque permissæ fuerunt ante diem Natalem, & Epiphaniam Domini; Diœceses autem, quæ disciplinæ laude commendantur, *Matutinos Tenebrarum* a nocturnis horis ad postmeridianas traduxerunt; Vigiliis etiam consuetis ante Festum Epiphaniæ Matutinas horas usque ad meridiem subrogarunt: Cum tamen pristinum Ecclesiæ institutum retinere vellent in Privigilio Natalis Domini, nempe post mediam noctem rem Divinam conficere, & Populum in certas Ecclesias confluente admittere cautum diligentissime fuit, ut corruptelis omnis aditus intercluderetur, & cum difficile id visum fuisset, virtute præstantes Episcopi decreverunt, ut nocte quidem in Ecclesia, sed clausis illarum Foribus hæc sacra Officia peragerentur.

§. 7. Agnoscimus pariter animi tui consilium ab Ecclesiæ moribus minime alienum, eo quod coercendam putaveris illorum intemperantiam, qui sanctissimis Majoris Hæbdomadæ diebus in Templa se conferunt, ibique certis quibusdam cibis indulgent. Equidem magnis laudibus prædicantur a Sacris Scriptoribus *Agapæ*, sive honestissima convivia, quæ Fideles post acceptam Divinam Eucharistiam pluribus sæculis inhibant; ut mutuæ inter Christianos benevolentiæ publicum testimonium ostenderetur, & certis diebus egentes, ac miseri liberali divitum opulentia sustentarentur. Itaque, si ejusmodi convivia plena honestatis, quæque ad charitatem exercendam inducta primo fuerunt, & magna cum innocentia per longum temporis spatium conservata, penitus abrogare opportuit, ob graves offensiones, & scandala, quæ dimanare ex illis cœperunt; ita ut nemo sit, qui non probet Ecclesiæ decreta, quibus ea convivia de medio auferantur; nemo sane prudentiam tuam, & consilium non commendabit, qui pravam edendi licentiam ab Ecclesia removere ac penitus eliminare voluisti, cum præsertim ea nefaria intemperantia Jejunii Leges sanctissimis etiam diebus frangerentur, quas Majores nostri tanta severitate, ac religione coluerunt, ut nihil omnino degustarent, & cyatum quoque aquæ frigidæ recusarent.

§. 8. Supervacaneum ducimus ad hæc probanda proferre in medium sacræ antiquitatis documenta; cum satis eruditorum hominum testimoniis confirmentur. Accedit quod ipsa luce clarius innotescunt ex iis, quæ Nos ipsi congessimus in quatuor Libros a Nobis magno labore conscriptos *De Canonizatione Sanctorum*, & in *Ecclesiasticas Institutiones*, quas Bononiæ confecimus, cum in illam Sedem (quam nunc etiam retinemus) translati fuimus; Alia pariter argumenta desumi possunt ex aliis Nostris *Commentariis in Sacra Jesu Christi, Matrisque ejus Festa, ac Missæ Sacrificium*; quibus plurima sane addidimus, dum in Summo Pontificatu versamur, & quæ vernacula lingua primum a Nobis exarati, nuper jussu Nostro in Latinam conversa fuerunt.

§. 9. Omittimus verba facere de hora, quam pro habenda Concione Dominicæ Passionis statuisti. Idem plane mos ac disciplina jampridem invaluit in præclaris Italiæ Diœcesibus, & in ipsa Vaticana Basilica, ubi Nos in Minoribus positi Theologalem Præbendam obtinuimus. Siquidem Feria VI. Majoris Hebdomadæ post recitatam in Choro Domini Passionem, Concio de ipsa statim insti-

Pont. A. V. — instituitur. Idem fieri consuevit in Pontificio Sacello coram Nobis, ipsis, Cardinalium Collegio, & reliquis Ordinibus, quibus facultas est in eum Locum conveniendi. — Anno 1745

§. 10. Cum igitur tua Decreta præsentibus Ecclesiæ moribus, & institutis consentanea plane videantur, ea libentissime adprobamus, & Apostolicæ auctoritis pondus adjungentes, præcipimus observari penitus, sublata quacumque contraria consuetudine, quamvis ad honestum finem inducta fuerit, & longo spatio temporis inveteraverit. Etenim pravum hominum ingenium, & morum corruptela id necessario requirit, ut de medio tollantur ea, quæ licet initio virtutem præseferrent, labente cursu temporis virtutem ipsam corrumpunt ac labefactant.

§. 11. Interea, Dilecte Fili Noster tuis, ac tuorum precibus Nos vehementer commendamus; & quoniam Vineam Domini Tibi creditam tàm feliciter colere suscepisti, ne prætermittas operam ac laborem impendere, ut fructus in diem magis excrescat; ne te deterreant ullæ difficultates, quæ tuis præclaris conatibus objiciuntur: Nos profecto semper ad tuendam Religionem, & morum integritatem paratos invenies: Postremo Tibi Benedictionem Apostolicam, tuoque Populo peramanter impertimur.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem die xxxi. Augusti 1745. Pontificatus Nostri Anno VI.

Pont. A. VI. — Anno 1745

NUM. XLIV.

DE CAUTELIS PRÆSTANDIS

In conficiendis Processibus super fama Sanctitatis Servorum Dei. De prohibendis Imaginibus Spiritus Sancti sub humana specie depicti. De aliis superstitionibus non tollerandis.

Venerabili Fratri Joseph. Episcopo Augustano.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabilis Frater, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Sollicitudini Nostræ dudum relatum fuerat, in Civitate Imperiali Kauffbura, quam incolunt simul Orthodoxi, ac Lutheranæ professionis sectatores, vitam degere Sanctimonialem quamdam, Crescentiam nomine, adeo sanctitatis opinione celebratam, ut assiduus ad eam concursus fieret hominum etiam virtute & genere illustrium. Quapropter, multiplici experimento edocti, inanes aliquando affectatæ sanctitatis larvas obtendi, atque etiam ab animarum Directoribus, ob suos peculiares fines, eosque interdum minus rectos, deprædicari & divulgari; datis ad Fraternitatem tuam Literis die xvii. Maii superioris Anni MDCCXLIV., discretioni tuæ commisimus, ut in prædictæ Sororis Crescentiæ, vitam & mores inquireres, deque illius agendi rationibus, sive bonis, sive malis, certiores Nos reddere.

§. 1. Quamvis autem ante Literarum nostrarum adventum, eadem Soror Crescentia extremum diem obiisset, ideoque expirasse dici posset Nostra Tibi directa commissio; attamen Fraternitas tua Pastoralis vigilantiæ partes esse judicavit, graves quosdam atque prudentes Viros ad hoc subdelegare, ut in ejusdem Defunctæ mores eam inquisitionem explerent, quam, ipsa vivente, fieri cupiebamus.

§. 2. Hujus itaque inquisitionis acta, aliaque ad rem pertinentia, una cum Epi-

PONT. Epistola tua scripta die 24. Maii proxime elapsi, ad Nos allata fuerunt; & ANNO
Nos quidem Epistolam ipsam statim legimus & perpendimus; ipsa vero acta,
A. VI. aliaque adnexa, Viris expertis tradidimus redigenda in summarium; quod de- 1744
inde, simul ac pro tot alias, quibus detinemur, occupationes & curas Nobis licuit, cum ipsis authenticis actis & documentis conferre non praetermisimus.

§. 3. In his omnibus equidem nihil offendimus, ex quo defuncta Soror Crescentia de affectatae sanctitatis crimine argui possit. Verum ex ipsis Testium dictis (etiam si integra fides iis adhiberetur, nec ulla justa adesset suspicio, eos ad favendum praedictae Sorori praecedenter instructos fuisse,) illius quidem vitam ad normam probitatis exactam, & gravibus exemptam criminibus agnoscere Nobis visi sumus; nullam tamen heroicam virtutem, nullum signum, sive miraculum ab Omnipotenti Deo, ipsius intercessione, patratum deprehendisse, ingenue fatemur.

§. 4. Non ignotum Tibi esse Opus *de Canonizatione Sanctorum* a Nobis conscriptum, ex Fraternitatis tuae Literis intelleximus. In quo Opere elaborando, postquam ultra viginti annos in munere Promotoris Fidei versati fuimus, qualemcumque operam Nostram conferre opportunum duximus; non ut doctrinae laudem ac nominis celebritatem consequeremur, sed ut certam ac tutam methodum traderemus dirigendi seriem Causarum Beatificationis, & Canonizationis quae ob varias opiniones Scriptorum, qui in negotiis Congregationis Sacrorum Rituum non satis versati fuerunt, aliquo modo involuta ac perturbata videbatur; ut quae omnium oculis pateret, quam caute ac diligenter Apostolica Sedes in hujusmodi Causarum examine se gereret.

§. 5. Inhaerendo itaque Regulis in eo Opere expositis, quae non equidem a Nobis conditae, aut primum excogitatae; verum ex praefatae Congregationis disciplina collectae, & in aliorum usum productae fuerunt, satis agnovisse poterit Fraternitas tua, hujusmodi Causis initium fieri a conficiendis processibus propria & Ordinaria auctoritate Episcoporum, sive aliorum Ordinariorum Praesulum. His tamen minime properandum esse in demandanda confectione hujusmodi Processuum: sed expectandum esse congruum temporis intervallum ab obitu illius Dei Servi, sive Ancillae, de cujus virtutum, aut miraculorum fama inquirendum sibi esse duxerint; neque vero admovendam esse operi manum, nisi praecesserit vera & legitima fama virtutis heroicae, aut miraculi ad illius Servi Dei intercessionem, sive invocationem, a Deo patrati; Nihil enim frequentius esse, quam post mortem alicujus fidelis Viri, aut mulieris magnam sanctitatis, vel miraculorum opinionem in populo oriri, ac potissimum si ab aliquibus de industria rumor foveatur, quae tamen opinio, nisi veritate innixa sit, vel ipso temporis lapsu languescere, & interire, vel etiam si hominum artificiis aliquando sustentari pergat, perspicuis tandem Divinae Sapientiae consiliis destrui, & confundi consuevit. In conficiendis autem hujusmodi processibus, praecipue considerandum esse extremum mortis articulum, in quo, nisi aliquid illustre & sanctitate conspicuum se obtulerit, reliquae omnes inquisitiones supervacaneae remanent. Denique ubi a Defuncto vel ipso jubente, & probante, ab alio quolibet, aliquid scriptum fuerit; ne in praefatis concinnandis Processibus inutiliter tempus, aurumque insumatur; ante omnia ad trutinam revocanda esse hujusmodi scripta, ac diligenter investigandum, an aliquid contra fidei veritatem, aut contra morum integritatem contineant; vel ullam peregrinae doctrinae novitatem a communi Ecclesiae sensu, & consuetudine alienam exhibeant.

§. 6. Porro Fraternitati tuae in provocanda Processus ad Nos trasmissi compilatione, non id propositum fuisse putamus, ut Causam Beatificationis Sororis Crescentiae quandocumque promovendam inchoare volueris; Novimus, potissimum inquisitionis peractae scopum fuisse, ut de Monialis defunctae moribus instructos Nos redderes, & an affectatae sanctitatis notam meruit, Nos edoceres.

Pont. A. IV. res. Sed quoniam facile evenire posset, ut fervente adhuc plurium pio erga illam affectu, enixe a Te postularetur, ut conficiendis Processibus initium fieret; idcirco non inopportunum duximus, præmissa omnia Tibi in memoriam revocare, tutioremque agendi rationem paucis innuere; quum necessarium omnino putemus, per aliquod temporis spatium inquisitiones differri; atque interim observare, quo res evadat; an ullum appareat artificii, humanæque machinationis vestigium; an denique requisitæ conditiones adsint pro inchoandis Processibus ad Beatificationis judicium instruendum profuturis. Anno 1745

§. 7. Quod etiam in casu, de quo agitur, magis expedire censemus; tum quia in collectis nuper plurium Virorum, atque Mulierum testimoniis, ut supra diximus, nulla elucet heroicæ virtutis, aut miraculorum probatio, nec in obitu Sororis Crescentiæ splendidum ullum sanctimoniæ inditium appareat; tum quia complura hujus scripta supersunt, quæ ante omnia opus est ad examen vocari. Quod si etiam compilationi Processus Ordinarii, ad inchoandam Beatificationis Causam, locus esset, necessarium plane videretur exactam Instructionem pro recta illius confectione, juxta ea, quæ in prædicto Opere Nostro *de Canonizatione* conscripsimus, hinc ad vos mittere; quum in prædicto Processu Nobis oblato, nostroque jussu a peritissimis Viris discusso, animadversum fuerit, Testes in eo inductos turmatim examinatos fuisse, nec prævium, ut par erat, jusjurandum præstitisse; cumque non ita, ut opportebat, interrogati fuerint, generalia dumtaxat deposuisse, nihil de peculiaribus actionibus defunctæ Sororis enarrantes.

§. 8. Atque hæc, Venerabilis Frater, satis esse possent, ad accuratam illam, quam de commissa Tibi inquisitione Nobis reddidisti rationem, nec ulterius progrederetur Epistola Nostra, nisi alia quædam Literis tuis Nobis indicanda judicasses; inter quæ præcipuum locum obtinet, quod scribis de publicatis, lateque diffusis quibusdam Imaginibus Spiritum Sanctum sub speciosi Juvenis forma referentibus, subscriptis: *Veni Sancte Spiritus*: de quibus Imaginibus, utpote statim undequaque sparsis, atque multiplicatis, duo potissimum inquirenda sunt: primum, an Soror Crescentia eas invenerit, vulgaverit, approbaverit; alterum, an (prætermissa indagine de earum Auctore) hujusmodi Iconum usus, expressio, & veneratio, sive intra Ecclesias, sive extra illas admitti possit.

§. 9. Nos autem de prima quæstione minime verba faciemus eamque intactam relinquemus iis, quibus forsan de virtutibus Sororis Cræscentiæ quandocumque inquirendum esse contigerit; sive agendum fuerit de permittenda introductione Causæ super ipsius Beatificatione, sive introducta jam Causa, de ipsis virtutibus æstimandis, & comprobandis.

§. 10. De altera vero quæstione dicturi, primum omnium Apostolicum Fraternitatis tuæ zelum, quo hujusmodi Imagines huc illuc sparsas, & per Cœnobium, per Ecclesiam, per Chorum palam expositas, auferri, & removeri jussisti, laudamus, atque probamus; Te hortantes, immo etiam auctoritate, qua fungimur, Tibi mandantes, ut in suscepto proposito firmiter constanterque perseverans, nullo pacto permittas, hujusmodi Icones ulterius multiplicari; quascumque vero ullibi existere compereris, eas omnes & singulas de medio tollas adhibitis iis auctoritatis simul, prudentiæque tuæ remediis, quibus optatum finem sine turba, ac tumultu consequi posse judicaveris.

§. 11. Neminem profecto latet, impium, atque sacrilegum errorem fore, Divinæque Naturæ injuriosum, si quis se putaret D. O. M. sicuti in se est, coloribus exprimere posse. Quum enim illius Imago depingi, atque oculis subjici nequeat, nisi tanquam materialis alicujus substantiæ, corporea figura, & partibus præditæ; si quis has qualitates Divinæ Naturæ tribueret, is profecto in Anthropomorphitarum errorem incideret.

§. 12. Repræsentatur tamen Deus eo modo, eaque forma, quibus in Scripturis Sanctis legimus ipsum mortalibus apparere dignatum esse. Licet enim

id ab

PONT. id ab Eterodoxis Scriptoribus improbe reprehendatur, inter quos Simonem ANNO
Episcopum vidimus *suarum Institutionum Theologicarum lib. 4. sect. 2. cap. 10.*
A. VI. asserentem non licere Deum pingere, ne sub ea quidem forma, qua se homi- 1745.
nibus videndum exhibuit; ex nostris vero etiam, Durandus opinatus fuerit hujusmodi Imaginum usum minime expedire; & Johannes Hesselius, Catholicus itidem Scriptor, *Cathechismi sui lib. 1. cap. 65.*, huic opinioni favere videtur, dum ait innocuas quidem fore hujusmodi picturas, si a doctis tantummodo Viris conspici deberent; sed quum sapientium & insipientium oculis expositæ esse debeant, facile evenire posse, ut indoctis per eas male de Deo credendi occasio præbeatur.

§. 13. Nihilominus communiter Catholici Theologi aliter docent. Petavius Theologicorum Dogmatum *lib. 15. de Incarnatione cap. 14.* ut videre est ipsius operum *tom.* VI., licitum esse demonstrat, Deum sub ea forma depingere, qua ipsum accepimus semetipsum conspiciendum præbuisse. *Communi Catholicorum assensu inveteravit opinio, nimirum, ut eatenus figurari Deus possit, qua sub externa aliqua specie aspectabilem se præbuit hominibus*. Molanus Doctus Auctor, *Historiæ Sacrarum Imaginum Lib. 2. cap.* 3. hanc ipsam sententiam confirmat: Eandemque quæstionem duo alii clari nominis Theologi egregie illustrarunt nimirum Suarez *in 3. part. D. Thom. tom. 1. quæst. 25. art. 3. disput. 54 sect. 2. pag. 793.*, & Valentia *tom. IV. suorum Operum pag.* 384. Quibus addendi sunt duo S. R. E. Cardinales, Bellarminus, & Gotti, a Nobis alias citati in Opere Nostro *de Canonizatione Sanctorum lib. IV. part. 2. c. 20. n. 2.*

§. 14. Imagines Deum ita repræsentantes minime reprobat Sancta Tridentina Synodus *sess. 25.* De Invocatione, veneratione, & Reliquiis Sanctorum, & Sacris Imaginibus; sed Episcopis mandat, ut Populos edoceant, per hujusmodi Picturas erudiri, & confirmari Gregem Christi *in articulis Fidei commemorandis, & assidue recolendis*. Si quis vero privatus hujusmodi Imaginum usum opinione sua reprobare ausus est, Ecclesiastico judicio damnatus fuit, ut indicat Propositio XV. inter damnatas a fel. rec. Prædecessore Nostro Alexandro Papa VIII. die 7. Decembris 1690. quæ se habet: *Dei Patris sedentis simulacrum nefas est Christiano in Templo collocare*.

§. 15. Et profecto quum in Sacris Literis legatur, Deum ipsum sub hac, aut illa forma hominibus se videndum exhibuisset: cur sub eadem forma eundem pingere non licebit? *Si ergo literæ legentibus permittuntur, cum tamen Sacræ Literæ in maxima veneratione habeantur, cur non etiam Imagines permittentur?* Verba sunt Alphonsi de Castro *lib. 8. adversus Hæreses*, quo etiam argumento strenue usus est Cardinalis de Richelieu in suo Tractatu: *De faciliori ratione reducendi eos, qui se ab Ecclesia segregarunt lib. 3. p.* 439.

§. 16. His positis principiis minime dubiis, facile patebit, qua ratione Imago Spiritus Sancti a Pictoribus efformari debeat, & quænam ipsius Imagines approbari debent, aut reprobari. In Sanctis Evangelis a B. B. Matthæo, Marco, & Luca conscriptis, ubi Baptismus enarratur, quem Dominus Noster Jesus Christus a Joanne accipere voluit, legitur, apertum fuisse Cœlum, & Spiritum Sanctum corporali specie, sicut Columbam, super eum descendisse. Quod cur factum fuerit, mirifice explicat Dionysius Alexandrinus in Epistola adversus Paulum Samosatenum, quæ extat in Collectione Conciliorum Labbei *tom. 1. p.* 867. ita: Cur vero in specie Columbæ Spiritus Sanctus descendit; scilicet ut nos doceret, qui misit illum, quique eum, quem misit, accepit. Sicut enim Noe dimisit ex Arca Columbam, & ipse illam recepit; ad eam similitudinem intelligendum Nobis est, ipsius Christi esse Spiritum Sanctum coæternum, & quod erat ipsius, hoc dedisse Nobis; dividens, & effundens super omnem carnem credentium, quia Deus est & Dominus, qui divisit Nobis suum Sanguinem, & Spiritum.

§. 17. Non hic opus est in eam controversiam ingredi, quæ inter eruditos

Criti-

Criticos agitur, super illius Columbæ natura. De hac olim egimus in nostro Tractatu de Festis Domini Nostri Jesu Christi, Editionis Patavinæ §. LIV. qua editione absoluta, recentiorem quamdam super hoc argumento vidimus Dissertationem inter *Discursus Historico Criticos ad illustrationem veteris & novi Testamenti* Typis editos *Hagæ Comitum anno* 1737. *p.* 148.

§. 18. Quod autem ad præsentem quæstionem attinet, quum Spiritus Sanctus in Columbæ specie olim visibiliter apparuerit; profecto illius Imago sub eadem specie depingi debet. Qua in re vetus Ecclesiæ disciplina nostrorum temporum consuetudini adstipulatur. De ea siquidem testatur S. Paulinus Episcopus Nolanus, qui, Sæculo Christi quinto ineunte, in Epistola ad Severium, describens Picturas in Basilica S. Petri jam tunc existentes ita cecinit:

Pleno coruscat Trinitas Mysterio:
Stat Christus Agno, vox Patris Cælo tonat.
Et per Columbam Spiritus Sanctus fluit.

§. 19. Pariter Christi anno 538. Antiocheni Clerici, & Monachi, in precibus Joanni Patriarchæ, & Synodo adversus Severum congregatæ exhibitis, hæc habent, apud Labbeum *Conciliorum tom.* 5. *pag.* 159: *Columbas aureas & argenteas in figuram Spiritus Sancti super divina Lavacra & Altaria appensas, una cum aliis, sibi eum appropriavit, dicens, non oportere in specie Columbæ Spiritum Sanctum nominare.* Damnatus etiam fuit in Concilio Niceno Secundo habito Anno Domini DCCLXXXVII. Xenaias Catechumenus, quum ausus esset asserere, non licere Spiritum Sanctum sub Columbæ forma repræsentare. Inter cætera autem dicebat, & hoc esse puerilis animi factum, fingere in Columbæ Idolo ter adorabilem Spiritum Sanctum: ut videre est in Collectione Conciliorum, Regia nuncupata, Parisiis impressa Anno 1644. *tom.* 16. *pag.* 458., & apud Cardinalem Baronium ad annum Christi 485.

§. 20. In Opere quoque Italica Lingua scripto Philippi Bonarotæ Senatoris Florentini, quod inscribitur, *Observationes in antiqua vitrea vasa*, ex Urbis Cœmeteriis effossa, pag. 125. plures afferuntur Imagines Spiritus Sancti, sub Columbæ specie in nobilibus illis sacræ antiquitatis fragmentis expressæ. Cum vero recentiores sectarii, Calvinus, Lutherus, Zuinglius, mox relatum Severi errorem renovare contenderint, neminem latet, quid de illorum deliriis Ecclesia judicaverit; quorum ampla refutatio videri potest apud Gretserum in Tractatu *de sacris Imaginibus cap.* 9. impresso *in tom.* 17. novissimæ Editionis ipsius Operum.

§. 21. Legitur insuper in sacris Novi Testamenti paginis, quod quum post Christi in Cœlum ascensionem congregati essent Apostoli, & Discipuli, una cum Maria Matre Jesu, solemni die Pentecostes apparuerunt illis dispertitæ linguæ, tamquam ignis, seditque supra singulos eorum; & repleti sunt omnes Spiritu Sancto. De quo Mysterio fuse egimus in prædicto Opere Nostro *De Festis Domini Nostri Jesu Christi*. §. 480. *& sequentibus*, Editionis Patavinæ; ubi *sub* §. 492. docuimus, licere Pictoribus, ad repræsentandum id quod in solemniis Pentecostes ab Ecclesia recolitur, Apostolos pingere, aliosque cum iis in Cœnaculo congregatos, & flammulas ignis in linguarum figuram e Cœlo demissas, eorum omnium capitibus insluentes; quoniam in sacra Apostolicorum Actuum Historia *cap.* 2. refertur, Paraclitum Spiritum Sanctum hoc visibili signo adventum suum ea occasione hominibus manifestasse. Verum si quis extra hanc occasionem eumdem Spiritum Sanctum pingere velit, non aliter ipsum, quam sub Columbæ forma poterit repræsentare; ut etiam recte monuit eruditus Auctor Ayala in Tractatu, cui titulus est, *Pictor Christianus*, ubi *lib.* 2. *cap.* 3. *num.* 7. scribit: *Cum vero Spiritus Sanctus depingendus venit, non alia specie pingendus est, nisi illa, qua in Jordane nimirum apparuerit,*

PONT. quamque docet Divinus Textus his verbis: *Et descendit Spiritus Sanctus corporali* ANNO *specie sicut Columba in ipsum*. In Cathechismo autem auctoritate Sacri Concilii
A. VI. Tridentini edito, super eo Decalogi præcepto: *Non habebis Deos alienos coram* 1745 *me*: ubi agitur de pingendis Divinis Personis, hæc habentur: Columbæ vero species, & linguæ tanquam ignis, in Evangelio, & Actis Apostolorum, quas Spiritus Sancti proprietates significent, multo notius est, quam ut oporteat pluribus verbis explicari.

§. 22. Quod si dicatur, minime reprobari, immo libenter admitti usum pingendi Spiritum Sanctum in Columbæ specie; verum id agi, ut præterea possit sub speciosi Juvenis, aut Viri forma repræsentari; Nos contra jure responderi posse contendimus, quod quum aliter non liceat Divinæ Personæ Imaginem, humanis oculis intuendam exhibere, quam sub ea forma, sub qua in Scripturis Sanctis narratur eamdem Personam se olim hominibus aspectabilem præbuisse; sequitur inde, non modo licitum esse Spiritum Sanctum, vel die Pentecostes in mystica figura Linguarum ignis super Apostolos descendentium, vel alias in Columbæ specie depingere; propterea quod uterque ejusdem pingendi modos in Divini Textus historia & auctoritate fundantur; sed hoc insuper recte colligitur, minime licere, eumdem Spiritum sanctum sub Adolescentis, aut Viri specie figurare; quum nullibi inveniatur in Divinis Scripturis ipsum sub hujusmodi forma hominibus apparuisse.

§. 23. Huic autem rationi addenda est auctoritas Sacrosanctæ Tridentinæ Synodi, quæ *loco superius citato*, prohibet, Fidelium oculis exhiberi *ullas falsi dogmatis Imagines, aut rudibus periculosi erroris occasionem præbentes*; & generaliter ullam insolitam poni aut ponendam curari Imaginem, tam in Ecclesiis, quam in aliis quibuscumque locis districte vetat. Imago autem, de qua agimus, prætertquamquod insolita est, impium etiam, atque damnatum a Patribus errorem in animos intuentium revocare posset. Eorum videlicet, qui asseruerunt, Divinam Spiritus Sancti Personam humanæ conditionis naturam assumpsisse; de quibus loquitur S. Cyrillus Hierosolymitanus *Catechesi 16. tom. IV. Bibliothecæ Maximæ SS. Patr. Lugduni impressæ anno 1677. pag. 523.*, & S. Isidorus Pelusiota *lib. 1. Epist. 243.* ejusdem Bibliothecæ *tom. VIII.* præter Auctorem Notarum ad Concilium Constantinopolitanum I. *in collectione Conciliorum Labbei tom. I. pag. 976.*

§. 24. Equidem ex Epistola Fraternitatis Tuæ satis intelleximus, hujusce argumenti vim ab iis quoque agnitam fuisse, qui de præsenti quæstione apud te verba fecerunt; qui tamen eam se declinare posse putarunt, adductis exemplis quarumdam Imaginum Ss. Trinitatis, quibus ea sub figura trium hominum æqualis, & undequaque similis aspectus repræsentatur. Id quod alterius disquisitionis occasionem Nobis aperit, ut scilicet examinemus, an liceat Ss. Trinitatem coloribus pingere; &, quatenus id licitum sit, quænam illius Imagines damnatæ sint, quænam haud omnino reprobatæ, quænam demum approbatæ, & permissæ: denique an ex hujusmodi Picturis ullum argumentum trahi possit, ut Imago Spiritus Sancti, de qua nunc agimus, vitio carere ostendatur.

§. 25. Porro licere Ss. Trinitatem coloribus pingere, communis est Theologorum opinio, quam copiose propugnant Valdensis, Molanus, Catharinus, Conradus Brunus, Nicolaus Sanderus, Franciscus Turrianus, Suaresius, Vasquez; quos sequitur Theophilus Raynaudus in Libro cui titulus *Heteroclita Spiritualia Cælestium, & Infernorum pag. 23.* inter ipsius Opera *tom. 15.* ita scribens: *Ex usu Ecclesiæ, & ex consensu potiorum Theologorum, fas est pingere Ss. Trinitatem*, ubi etiam Durandum impugnat inter Scriptores Cathol. eos contra opinantem. Thuanus quidem *lib. 18.* refert Decretum quoddam, cujus Auctorem Espencæum fuisse asserit: *Ut Ss. Trinitatis Effigies tanquam Sacræ Scripturæ, Conciliis, & Veterum Patrum testimoniis prohibita, tollatur*; ac repre-

henuit

Pont. A. VI. hendit Decanum Colegii Theologici Parisiensis, Nicolaum Malardum, eo quod bujusmodi Decreto obstitisset. Verum hac in re Thuani dicta refellit Gredserus *in Thuano Pseudotheologo pag. 57. tom. 17.* novissimæ editionis Ratisponensis Operum ejusdem Gredseri. Christianus Lupus Vir non vulgaris eruditionis in Notis ad Canones septimæ Synodi *cap. 5.* admittens piam consuetudinem pingendi Ss. Trinitatem, quærit quo tempore eadem introducta fuerit, seque id reperire non potuisse ingenue fatetur; quod idem Nos quoque, pari sinceritate, professi sumus *lib. 4. de Canoniz. Sanctor. p. 2. c. 20. num. 3.* Anno 1745

§. 26. Illud tamen a Theologis Nostris communiter traditur, minime permittendum esse Pictoribus, ut Ss. Trinitatem qualibet forma pro ipsorum libito repræsentare audeant: quin adversus eorum licentiam invehuntur Vasquez *tom. 1, p. 676.*, & Cardinalis Bellarminus *Controversiarum tom. 2. cap. 8. De Imaginibus Sanctorum*; qui sic ait: *Notandum non debere ejusmodi Imagines multiplicari, nec tollerandum esse, quod Pictores audeant ex capite suo confingere Imagines Trinitatis; ut cum pingunt unum hominem cum duobus capitibus, & in medio eorum Columbam: ista enim monstra quædam videntur, & magis offendunt deformitate sua, quam juvent similitudine*; eademque docet Sylvius *tom. 4. in tertiam partem D. Thomæ quæst. 25. art. 3. qu. 2. pag. 131. editionis Antuerpiæ, Anni* 1714.

§. 27. Inter reprobatas Imagines Ss. Trinitatis ea procul dubio recensenda est, quam pluribus insectatur Joannes Gerson *tom. 3.* ipsius Operum Antuerpiæ editarum anno 1706., quamque narrat se vidisse in quadam Domo Regularium; ubi nimirum repræsentabatur Deipara Virgo Trinitatem ipsam in utero gerens, quasi vero tota Trinitas humanam carnem ex Virgine assumpsisset. Addit vero Molanus *Historiæ Sacrarum Imaginum lib. 2. c. 4.* se nunquam satis intellexisse id, quod apud Gersonem legeret, donec hujuscemodi Ss. Trinitatis Imagines in Belgio pluribus locis expositas conspexerit; quas quidem se quoque damnare, & reprobare profitetur.

§. 28. Humani corporis figuram tribus capitibus instructam, tanquam Imaginem Ss. Trinitatis repræsentandæ aptam, tueri quodammodo conatur Valentia *tom. 11.* ipsius Operum 389. Verum super hujusmodi Imaginibus solemne Judicium fel. record. Urbani Papæ VIII. Prædecessoris Nostri prodiisse referunt, Macri in *Vocabolario Ecclesiastico*, verbo, Icona, & Episcopus Sarnellus *Epistolarum Ecclesiasticarum tom. 1. Epist. 13.*, qui testantur prædictum Urbanum comburi jussisse picturas quasdam Ss. Trinitatem exhibentes sub specie hominis triplici facie instructi; idque factum fuisse die 11. Augusti anno 1628. Sed & longe ante ipsius Urbani, & Bellarmini supralaudati tempora, & S. Antoninus *in Summa Theologica part. 3. tit. 8. cap. 4. §. 11.*, ita scriptum reliquit: *Reprehensibiles etiam sunt*, Pictores videlicet, *cum pingunt ea, quæ sunt contra Fidem, cum faciunt Trinitatis Imaginem unam Personam cum tribus Capitibus, quod monstrum est in rerum natura.*

§. 29. Sequitur, ut videamus quidnam sentiendum sit de Imagine Sanctissimam Trinitatem exhibente in Tribus Personis, statura, ætate omnibusque aliis lineamentis omnino æqualibus. Thomas Valdensis suorum *Operum Tomo III. tit. 9. de Sacramentalibus cap. 151.* hujusmodi Picturam approbare non dubitat. Nec dissentit Molanus *Historiæ Sacrarum Imaginum lib. 2. cap. 3.* Verum Ayala in aliam abire videtur sententiam, in præcitato Opere *Pictor Christianus lib. 2. cap. 3. num. 8.* de ea Imagine sic loquens: *Aliam alicubi conspeximus pingendæ Sanctissimæ Trinitatis rationem, hanc scilicet: Depingebantur in tabula tres Viri perquam similibus faciebus, æquali prorsus statura, & æqualibus atque omnino similibus coloribus, vestibus, ac lineamentis. Non quidem hoc tam absurde, sed tamen non omnino recte: etsi enim hac ratione servetur repræsentatio æqualitatis & coæternitatis Divinarum Personarum, deficit tamen Character, & notio, ut ita loquamur, Divinæ Personæ præterquam quod in his rebus, quæ*

POST. *sunt dignitate sua gravissimæ*, *vitanda & fugenda est omnis & quæcumque* ANNO *novitas*.

A. VI. §. 30. Ut autem variarum hujusmodi opinionum fundamenta paullo accuratius exploremus, innititur sententia Valdensis apparitioni Abrahamo factæ, quæ *Genesi cap* 18. refertur his verbis: *Apparuit ei Dominus in Convalle Mambre sedenti in ostio Tabernaculi sui in ipso fervore diei*; statimque subjicitur: *Cumque elevasset oculos*, *apparuerunt ei tres Viri stantes prope eum*, *quos cum vidisset*, *accurrit in occursum de ostio Tabernaculi*, *& adoravit in terram*. Post quæ animadvertere licet, quod Abraham unum tantummodo alloquitur. *Et dixit*: *Domine*, *si inveni gratiam in oculis tuis*, *ne transeas servum tuum*; atque vicissim unum dumtaxat Abrahamo respondet. *Dixit autem Dominus ad Abraham*, *&c*. In hac itaque apparitione S. Augustinus *l*. II. *de Trinitate cap*. 20. *tom*. 8. *pag*. 784. *editionis Monachorum Congregationis S. Mauri*, agnoscit Ss. Trinitatis Imaginem, ita scribens: *Cum vero tres Viri sunt*; *nec quisquam in eis vel forma*, *vel potestate major cæteris dictus est*, *cur non hic accipiamus visibiliter insinuatam per creaturam visibilem Trinitatis æqualitatem*, *atque in tribus personis unam eamdemque substantiam*. Augustini opinionem amplexi sunt, Rupertus *lib*. 5. *Commentariorum in Genesim cap*. 37. Suarez *de Angelis lib*. 6. *cap*. 20. *num*. 10. *& seq*. Cornelius a Lapide, & Du Hamel in idem *cap*. XVIII. *Genes*., aliique. 1745

§. 31. Sunt tamen, a quibus eadem S. Doctoris interpretatio non recipitur. Prætermissa siquidem Hebræorum opinione, qui putant, tres illos Abrahamo visos, non alios fuisse, quam Angelos Michaelem, Gabrielem, & Raphaelem, quorum primus, Dei partes gerens, venerit, ut inquireret in scelera Sodomæ, & justum in meritam Civitatem supplicium statueret; at reliqui duo, jussu prioris Civitatem ipsam everterint, Lot vero liberaverint; ut narratur *sequenti Capite ejusdem libri Geneseos* XIX.; quam Hebræorum opinionem sequentes Tostatus, atque Tirinus, in eamdem propendere se ostendunt; ut videre est in ipsorum Commentariis in præmium Genesis caput XVIII. Sane non pauci ex SS. Patribus existimarunt, duos ex tribus, qui tunc Abrahamo apparuerunt, Angelos exstitisse, tertium vero fuisse Filium Dei, Secundam nimirum Ss. Trinitatis Personam: atque hanc sententiam frequenti expositorum calculo comprobatam, ab ipsa Ecclesia adoptatam fuisse putat Augustinus Calmet; idque deducit ex iis verbis, quæ licet non habeantur in Sacro Textu, in Divinis tamen Officii leguntur, videlicet: *Tres vidit*, *& unum adoravit*: Videatur ipse Calmet in præcitatum *Genesis caput XVIII*., nec non *Discursus XVII*. *in idem caput XVIII*. *Genesis*, inter *Discursus Historico-Criticos Theologico-Morales in Vetus & Novum Testamentum* Antuerpiæ editos *Anno* 1736. *tomo II*.

§. 32. Imagines itaque Ss. Trinitatis communiter approbatæ, & tuto permittendæ, illæ sunt, quæ vel Personam Dei Patris exhibent in forma Viri senis, desumpta ex *Dan. cap*. 7. *vers*. 9. *Antiquus dierum sedit*; in ejus autem sinu Unigenitum ipsius Filium, Christum videlicet Deum, & Hominem; & inter utrumque paraclitum Spiritum Sanctum in specie Columbæ; vel duas Personas modico intervallo sejunctas repræsentant, unam Senioris Viri, nimirum Patris, alteram Christi, medium autem ipsum Spiritum Sanctum, in Columba, ut præfertur, expressum: *Imagines ergo Trinitatis*, *quæ ab Ecclesia probantur*, *sunt illæ*, *quæ Deum Patrem continent in forma Hominis Senis*, *in cujus sinu sit Christus*, *& inter utrumque Spiritus Sanctus in forma Columbæ*; *vel Imagines*, *in quibus seorsim Deus Pater in forma hominis senis*, *& seorsim Christus*, *sed propinqui ambo*, *& inter utrumque Spiritus Sanctus in forma Columbæ efformentur*. Verba sunt Cardinalis Capisucchi, qui plures annos munere Magistri Sacri Palatii Apostolici laudabiliter functus fuit: *In Controversiis Theologicis*, *Controv*. 26. *De cultu Sacrarum Imaginum* §. II. *circa finem*. Similia peti possunt ex præ-

PONT. prædicto Opere Nostro *De Canonizatione Sanctorum lib. 4. p. 2. cap. 20. num. 3.* ANNO
Et quamvis Molanus loquens de hac ratione repræsentandi Ss. Trinitatem, ac
A. VI. præsertim ubi Christus in sinu Patris, veluti mortuus depingitur, dubitare 1745
videatur, an approbari possit, propterea quod Christum mortuum nemini apparuisse legitur; attamen facile dignoscitur quam levis momenti sit hujusmodi difficultas. Licet enim Salvatoris nostri mortui nullam apparitionem factam fuisse legamus; mortuus est tamen, & palam in conspectu innumerabilis populi expiravit. Cur igitur ea forma, qui olim Hierosolymis a tot millibus hominum visus est, depingi nequit etiam in sinu Patris? Aut cur sub eadem specie exponi nequit publicæ adorationi Fidelium? Quocirca facile Molani dubium resolvitur, ut observat etiam laudatus Ayala, supradicto Libro, cui Titulus *Pictor Christianus lib. 2. cap. 3. num. 12.*

§. 33. His itaque præmissis, quoniam potissimum fundamentum pro sustinenda Imagine Spiritus Sancti sub humana Juvenis specie, in usu prælictarum Tabularum statuitur, quæ Ss. Trinitatem exhibent in tribus Personis, statura, vultu, & lineamentis æqualibus; harum vero tabularum legitimus usus desumitur ex trium Virorum apparitione Abrahamo facta, de qua *Genesis c. 18*; juvat nunc ita ratiocinari. Aut usus pingendi Ss. Trinitatem in tribus personis undequaque similibus, canonicus est, & in Ecclesia pacifice receptus, sicuti etiam sententia de indicato Trinitatis Mysterio in tribus Viris, qui Abrahamo apparuerunt, satis tuta est, & solidis rationibus innixa; Aut usus hujusmodi Tabularum, ut nonnulli putant, canonicus non est, nec ab Ecclesia probatus, & relatæ pariter opinionis fundamenta nutant, ut aliqui superius citati arbitrantur. Si nec canonicus est usus memoratæ Imaginis, nec opinio de figurato in prædicta apparitione Trinitatis Mysterio tuta est, nec solidis rationum momentis fulta; nequaquam permitti poterit, ut supra debilibus hisce, infirmisque fundamentis umquam certum stabiliatur, quod licitum sit sub Viri aut Juvenis specie Spiritus Sancti Imaginem exhibere.

§. 34. Quod si usus pingendi Ss. Trinitatem in tribus Personis æqualibus & similibus, canonicus esset, legitimus, & ab Ecclesia probatus, atque etiam tutissima foret prædicta opinio, quod apparitio trium Angelorum Abrahamo facta Mysterium adorandæ Trinitatis significavit; nil aliud ex his inferri posset, nisi prædictum Trinitatis repræsentandæ modum, hoc est pingendi tres Viros æquali specie, & simili vultu, licitum esse & tollerandum; numquam vero ex iisdem rite colligeretur; licere Spiritum Sanctum seorsim a duabus aliis Personis, humana facie, & sub speciosi Juvenis forma depictum exhibere. Nec enim apparitio Abrahamo facta unius Angeli fuit, sed trium, nec ullibi in Sacris Literis narratur, Spiritum Sanctum in forma Viri, aut Juvenis, seorsum a duobus aliis, qui reliquas duas Trinitatis Personas repræsentarent, hominibus apparuisse. Singulas vero Ss. Triadis Personas non alio modo pingi posse, quam quo earum quælibet hominum se aspectibus exhibuerit, jam supra a Nobis probatum est; idemque in Catechismo Romano, *loco superius citato*, his verbis traditur: *Nemo tamen propterea contra Religionem, Deique legem quicquam committi putet, cum Ss. Trinitatis aliqua Persona quibusdam signis exprimitur, quæ tam in Veteri, quam in Novo Testamento apparuerunt.*

§. 35. Denique Imago Spiritus Sancti, de qua est quæstio, insolita est, & inusitata in Ecclesia, & consequenter nullo modo recipienda, juxta mentem S. Tridentinæ Synodi supra relatæ, & Conciliorum Provincialium post Tridentinum coactorum, quorum Decreta colligit Thiers in suo Tractatu *De Superstitione tom. 1. lib. 5. cap. 1. pag. 214.*

§. 36. Pingitur Imago Ss. Trinitatis, Patris, Filii, & Spiritus Sancti, repræsentando vel Patrem juxta Filium; vel Filium in sinu Patris, simulque cum iis, Spiritum Sanctum in Columbæ forma, ut antea diximus. Pingitur & Pater solus, seorsum ab aliis Personis, quoniam vocem Domini Dei deambulan-

PONT. bulantis in Paradiso audivit Adam, *Genesis cap.* III., innixus mysticæ scalæ, ANNO visus est Jacob, *Genesis* XXVIII. 13., Moysi quoque miro modo conspiciendum se præbuit, *Exod.* XXXIII. 23., tum etiam Isaiæ, tamquam Rex in 1745
A. VI. solio sedens, *Isaiæ* VI. 1. & Danieli, veluti Senex albo vestimento amictus, *Dan.* VII. 9. Fingitur etiam æternus Filius seorsim a Patre & Spiritu Sancto, quoniam is homo factus, in diebus carnis suæ cum hominibus conversatus est, atque etiam postquam a mortuis resurrexit, non semel Apostolis, aliisque manifestus apparuit. Repræsentatur idem Cruci, quam pro Nobis pertulit affixus: quam quidem Crucifixi Effigem nec impius Lutherus e medio tolli posse putavit; & Elisabetha Angliæ Regina nuncupata, Henrici VIII., & Annæ Bolenæ Filia, licet Sac. Imaginibus bellum indixerit, eam tamen in Regio suo Oratorio retinere voluit; ut videre est apud Bossuet. Meldensium quondam Episcopum *tom.* 2. *ipsius Operum*, *Gallico Auctoris idiomate Venetiis editarum Anno* 1738. *pag.* 137. *& pag.* 460. Pingi quoque consuevit in forma Agni; atque huic Imagini fundamentum præbet Prophetia Isaiæ, Testimonium Baptistæ, Evangelistarum dicta, Apocalypsis Joannis Apostoli, & Epistola prima B. Petri, quapropter eamdem Salvatoris Nostri Imaginem approbat Hadrianus Pontifex in Epistola ad Tarasium conscripta, quæ lecta est in Synodo septima, *Actione* II., & vetustissima occurrunt hujusmodi picturæ exempla in Sacris Cœmeteriis, & in Basilicis hujus Nostræ Romanæ Urbis expressa. Pingitur denique Spiritus Sanctus, vel tamquam de Cœlo descendens die Pentecostes in figura linguarum ignis, vel alias in Columbæ specie seorsim pariter ab aliis Divinis Personis, quia sub his figuris factæ sunt ejusdem apparitiones, quarum Scriptura meminit. Nusquam vero invenire est in Sacris Literis, tertiam Personam absque aliarum consortio, in similitudinem Viri, aut Juvenis apparuisse. Quapropter argumenti superius expositi vis immota manet; nimirum quod etiamsi per tres Angelos Abrahamo visos Divina Trinitas repræsentata fuerit, non ideo tamen Spiritus Sanctus seorsim a duabus aliis Personis, humana specie, seu Viri, seu Juvenis, depingi potest.

§. 37. Atque hæc privatis Nostris studiis colligere, & paucis illis successivis horis, quæ Nobis ab ingruentibus undique negotiis publicis vix supersunt, ut peculiarem Bibliothecam Nostram ingredi possimus, præsentibus ad Fraternitatem tuam Literis complecti voluimus; ut initam abs te rationem prohibendi prædictas Imagines Spiritus Sancti, earumque usum & cursum intercipiendi, comprobaremus. Neque porro dubitamus, quin, pro magna laudis existimatione, qua Tibi peperit egregia tua Apostolici muneris administratio, & pro ea rationum gravitate, cui innititur hujusmodi Imaginum prohibitio, debita mandatis tuis obedientia ab omnibus exhibeatur. Verum ubi, instigante humani generis hoste, contrarium eveniret, tuum erit de omnibus Nos certiores facere. Nos etenim ministerii Nostri partes esse reputabimus, Apostolicam, qua Deo volente fungimur, Auctoritatem interponere, ut & refractarii meritis pœnis afficiantur, & pravæ consuetudines adversus Ecclesiæ instituta ac disciplinam invectæ, penitus eliminentur.

§. 38. Prætermittenda autem non sunt alia quædam, quæ in eadem Epistola tua legimus: Spargi nimirum, ac dispensari complures præfatæ Sororis Crescentiæ Effigies; nec non coronas præcatorias, earumque grana, Cruces, Scapularia, Oleum, Pulverem, Aquas, Manus denique, vel pictas, vel ex ligno effictas, cum pollice inter indicem & medium inserto; existimantibus plerisque de vulgo, prædictas Cruces, & Coronas a Deo benedictas, & indulgentiis ditatas fuisse; earum vero Manuum simulacra ad fugandos Dæmones plurimum valere; cum aliis hujusmodi nugis, quæ ab iis disseminantur, qui venditandis hujus generis superstitionibus temporalia sibi lucra comparare student.

§. 39. Et quidem ex eadem Epistola tua optime agnoscimus, Tibi satis consilii, & prudentiæ in temetipso esse, ad rectum de hujusmodi rebus judicium

 cium ferendum; nec aliud Nobis reliquum esse videatur, quam ut Fraternitatem tuam hortemur, ut, quam ingressus es viam, insistere pergas; inepta nimirum, quæ diximus, deliria non approbando; sed fidem auctoritatemque omnem iis derogando.

§. 40. Ut tamen circa similia Apostolicæ hujus Sedis sensum atque judicium agnoscas consilio judicioque tuo per omnia consentaneum, notum Tibi esse volumus, fuisse olim piam Dei Ancillam, nomine Joannam a Cruce, magna Sanctitatis fama illustrem, cujus Vita conscripta est ab Antonio Daca. Ferebatur in vulgus, quædam Coronarum præcatoriarum grana, ipsius intercessione a Jesu Cristo benedicta fuisse, pluribusque aucta Indulgentiis. Verum hujusmodi Indulgentiæ ab hac Sancta Sede apocryphæ declaratæ fuerunt, quemadmodum videre est apud præcitatum Thiers *de Superstitione tom.* 2. *cap.* 12. qui etiam refert decretum de iis prolatum anno 1678. a Congregatione S. R. E. Cardinalium Sacris Indulgentiis præposita, eodem *tom.* 2. *cap.* 12. *pag.* 17. *& sequent.*, & signanter *pag.* 25. Cumque introducta esset Causa de illius Ancillæ Dei Beatificatione, & ob ejusdem præclara merita, eo usque feliciter processisset, ut jam ab Auditoribus Rotæ confecta esset ipsius Relatio juxta morem ea ætate vigentem; quum deinde Causa post Decreta Urbani Papæ VIII. resumenda esset, cito consepulta remansit, propter excitatas objectiones ex præfatis granis benedictis, & prætensis indulgentiis eisdem adnexis desumptas; ut ostendit Pontificium Decretum Anno 1664. editum, & a Nobis relatum, *in Opere de Canonizatione Sanctorum lib.* 2. *cap.* 36. *num.* 18. *Editionis Patavinæ*, præter ea, quæ in Regestis Congregationis Sacrorum Rituum adnotata reperiuntur, quæque eo loci in medium afferre opportunum non duximus.

§. 41. In eodem tamen Opere *lib.* 2. *cap.* 8. *num.* 3. videre poteris decretum Prædecessoris Nostri Urbani Papæ V. prohibens distribui numismata in eorum honorem conflata, quibus aut Beati, aut Sancti cultus ab Apostolica Sede tributus antea non fuerit.

§. 42. Demum quod attinet ad expulsionem Dæmonum a corporibus obsessis, intra plura remedia in eum finem ab Ecclesia recepta, quorum copiosam seriem exhibet diligens Scriptor Martinus de Rio *Disquisitionum Magicarum c.* 2. *sect.* 3. *q.* 3. locum profecto non habet incompositus ille, & parum verecundus gestus, in præfatis manuum figuris expressus. Porro an Dæmones naturalium rerum virtute a corporibus obsessis expelli queant, Nos etiam disputavimus in sæpe citato Opere *de Canonizatione Sanctorum lib.* 4. *part.* 1. *cap.* 29. *num.* 7., partemque negantem amplexi sumus, cum majori Theologorum numero quorum auctoritates ibi retulimus; quibusque addi potest Theophilus Raynaudus in Libro inscripto *Theologia naturalis*, *tom.* V. *ipsius Operum pag.* 55. quem Librum videre Nobis contigit, dum hanc ipsam Epistolam dictaremus.

§. 43. In exorcizandis Energumenis, illud potissimum interest, ut ante omnia dignoscatur, an revera obsessus sit a Dæmone is, qui talis esse affirmatur; ubi vero ita esse constiterit, eligatur ab Ordinario Sacerdos perfectæ pietatis, vitæ integritatis, atque prudentiæ; hic autem ad expellendum Dæmonem, non quidem picta, vel lignea manu, aliisve ineptis hujusmodi nugis utatur, sed præscriptas in Rituali Romano regulas adamussim servet. Magnus ille Mediolanensis Antistes S. Carolus Borromæus, quum rectam ac tutam exorcizandi rationem in Libro a se probato tradidisset in quarta Diœcesana Synodo a se habita anno 1654. *Decreto* 18., prohibuit, ne quis, occasione oblata, aliis quibuscumque exorcismis, precationibus aut ritibus uteretur, quam quæ haberentur in prædicto Libro; *cui nihil ab eo*, nimirum ab Exorcizante, *addi*, *detrahi*, *ac ne mutari quidem fas sit*. Postmodum vero a recol. mem. Paulo V. Prædecessore Nostro anno Domini 1614., publicatum fuit Rituale Romanum, in quo adest peculiaris Titulus *de Exorcizandis obsessis*. Ac fel. record. Prædecessor pariter Noster Clemens Papa XI. in quadam Epistola Ency-

PONT. Encyclica data die 21. *Junii* 1710. districte mandavit, ut nemo exorcizans a ANNO norma in prædicto Rituali Romano præscripta ulla ex parte discedere præsumat.

A. VI. §. 44. Præclarum tandem Fraternitatis tuæ propositum, Nos satis pro merito commendare, & collaudare non valemus; quod scilicet scribis, operam Te daturum, ut in Clero regimini tuo commisso, una cum Religionis ac Pietatis cultu, Sacrarum Literarum studia conserventur, atque in dies incrementum accipiant, additis ad Theologiam Scholasticam, Ecclesiasticæ Historiæ, & Canonicæ Jurisprudentiæ disciplinis. Sane hoc tibi non exiguam in præsentia laudem, perennem vero in Ecclesiæ monumentis nomini tuo gloriam comparabit. Quodque pluris est, ingens apud Pastorum Principem meritorum pondus tibi acquiret. Nec illud prætereundum est, quod si Clerum ita instructum, sanaque doctrina eruditum habueris, non ita facile te hujusmodi molestiis vexari continget, quales nuper ex tuis Literis intelleximus animum tuum veritati & Ecclesiasticæ disciplinæ integritati inhærentem fatigasse. Interea Fraternitatem tuam sincero charitatis affectu complectimur, ac Tibi, totique Gregi tibi concredito, Apostolicam Benedictionem impertimur. 1745

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die 1. Octobris MDCCXLV. Pontificatus Nostri Anno VI.

PONT. ANNO

NUM. XLV.

A. VI. 1745

DE USURIS

Aliisque injustis quæstionibus.

Ad Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos & Ordinarios Italiæ:

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem & Apostolicam Benedictionem.

VIX pervenit ad aures nostras, ob novam controversiam (nempe, an quidam contractus validus judicari debeat) nonnullas per Italiam disseminari sententias, quæ sane doctrinæ haud consentaneæ videntur; cui statim nostri Apostolici muneris partem esse duximus, opportunum afferre remedium, ne malum ejusmodi, temporis diuturnitate, ac silentio, vires magis acquireret; aditumque ipsi intercludere, ne latius serperet, & incolumes adhuc Italiæ Civitates labefactaret.

Quapropter eam rationem, consiliumque suscepimus, quo Sedes Apostolica semper uti consuevit: Quippe rem totam explicavimus nonnullis ex Venerabilibus Fratribus Nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, qui Sacræ Theologiæ scientia, & Canonicæ Disciplinæ studio ac peritia plurimum commendantur: Accivimus etiam plures Regulares in utraque facultate præstantes, quorum aliquos ex Monachis, alios ex Ordine Mendicantium, alios demum ex Clericis Regularibus selegimus; Præsulem quoque Juris utriusque laurea præditum, & in Foro diu versatum adhibuimus. Diem quartam indiximus Julii, qui nuper præteriit, ut coram Nobis illi omnes convenirent, quibus naturam totius negotii declaravimus; quod illis antea cognitum prospectumque deprehendimus.

Post hæc præcepimus, ut omni partium studio, omnique cupiditate soluti, rem totam accurate deprehenderent, suasque opiniones scripto exararent; non tamen expetivimus ab ipsis, ut judicium ferrent de contractu, qui controver-

sia:

Pont. A. VI. fiæ causam initio præbuerat, cum plura documenta non suppeterent, quæ necessario ad id requirebantur; Sed ut certam de usuris doctrinam constituerent, cui non mediocre detrimentum inferre videbantur ea, quæ nuper in vulgus spargi cœperunt. Justa fecerunt universi; nam suas sententias palam declararunt in duabus Congregationibus, quarum prima coram Nobis habita est die 18. Julii, altera vero die prima Augusti, qui menses nuper elapsi sunt; ac demum easdem sententias Congregationis Secretario scriptas tradiderunt. Anno 1745

Porro hæc unanimi consensu probaverunt.

I. Peccati genus illud, quod usura vocatur, quodque in contractu mutui propriam suam sedem, & locum habet, in eo est repositum, quod quis ex ipsomet mutuo, quod suapte natura tantundem dumtaxat reddi postulat, quantum receptum est, plus sibi reddi velit, quam est receptum, ideoque ultra sortem, lucrum aliquod, ipsius ratione mutui, sibi deberi contendat. Omne propterea hujusmodi lucrum, quod sortem superet, illicitum, & usurarium est.

II. Neque vero ad istam labem purgandam, ullum arcessiri subsidium poterit, vel ex eo, quod id lucrum non excedens & nimium, sed moderatum; non magnum, sed exiguum sit; vel ex eo, quod is, a quo id lucrum solius causa mutui deposcitur, non pauper, sed dives existat; nec datam sibi mutuo summam relicturus otiosam, sed ad fortunas suas amplificandas, vel novis coemendis prædiis, vel quæstuosis agitandis negotiis, utilissime sit impensurus. Contra mutui siquidem legem, quæ necessario in dati atque redditi æqualitate versatur, agere ille convincitur, quisquis, eadem qualitate semel posita, plus aliquid a quolibet, vi mutui ipsius, cui per æquale jam satis est factum, exigere adhuc non veretur; proindeque si acceperit, restituendo erit obnoxius ex ejus obligatione Justitiæ, quam commutativam appellant, & cujus est, in humanis contractibus æqualitatem cujusque propriam & sancte servare, & non servatam exacte reparare.

III. Per hæc autem nequaquam negatur, posse quandoque una cum mutui contractu quosdam alios, ut ajunt titulos, eosdemque ipsimet universim naturæ mutui minime innatos & intrinsecos, forte concurrere, ex quibus justa omnino legitimaque causa consurgat quiddam amplius supra sortem ex mutuo debitam rite exigendi. Neque item negatur, posse multoties pecuniam ab unoquoque suam, per alios diversæ prorsus naturæ a mutui natura contractus, recte collocari & impendi, sive ad proventus sibi annuos conquirendos, sive etiam ad licitam mercaturam, & negotiationem exercendam, honestaque indidem lucra percipienda.

IV. Quemadmodum vero in tot ejusmodi diversis contractuum generibus; si sua cuique non servatur æqualitas, quidquid plus justo recipitur, si minus ad usuram, (eo quod omne mutuum tam apertum, quam palliatum absit) at certe ad aliam veram injustitiam, restituendi onus pariter afferentem, spectare compertum est: ita si rite omnia peragantur, & ad Justitiæ libram exigantur, dubitandum non est; quin multiplex in iisdem contractibus licitus modus & ratio suppetat humana commercia & fructuosam ipsam negotiationem ad publicum commodum conservandi, ac frequentandi. Absit enim a Christianorum animis, ut per usuras, aut similes alienas injurias florere posse lucrosa commercia existiment; cum contra ex ipso Oraculo Divino discamus, quod *Justitia elevat gentem, miseros autem facit populos peccatum*.

V. Sed illud diligenter animadvertendum est, falso sibi quemquam, & nonnisi temere persuasurum; reperiri semper, ac præsto ubique esse, vel una cum mutuo titulos alios legitimos, vel secluso etiam mutuo, contractus alios justos, quorum vel titulorum, vel contractuum præsidio, quotiescumque pecunia, frumentum, aliudve id generis alteri cuicumque creditur, toties semper liceat auctarium moderatum, ultra sortem integram salvamque, recipere. Ita si quis senserit, non modo Divinis Documentis, & Catholicæ Ecclesiæ de Usu-

PONT. ra judicio, sed ipsi etiam humano communi sensui, ac naturali rationi procul dubio adversabitur. Neminem enim id saltem latere potest, quod multis in casibus tenetur homo, simplici ac nudo mutuo alteri succurrere, ipso praesertim Christo Domino edocente. *Volenti mutuari a te, ne avertaris*, & quod similiter multis in circumstantiis, praeter unum mutuum, alteri nulli vero, justoque contractui locus esse possit. Quisquis igitur conscientiae consultum velit, inquirat prius diligenter oportet, vere ne cum mutuo justus alius titulus; vere ne justus alter a mutuo contractus occurrat, quorum beneficio, quod quaerit lucrum, omnis labis expers, & immune reddatur. ANNO 1745

A. VI.

His verbis complectuntur, & explicant Sententias suas Cardinales, ac Theologi, & Viri Canonum peritissimi, quorum consilium in hoc gravissimo negotio postulavimus. Nos quoque privatum studium nostrum conferre in eamdem causam non praetermisimus, antequam Congregationes haberentur, & quo tempore habebantur, & ipsis etiam peractis. Nam praestantium Virorum Suffragia, quae modo commemoravimus, diligentissime percurrimus. Cum haec ita sint adprobamus, & confirmamus quaecumque in sententiis superius expositis continentur; Cum Scriptores plane omnes, Theologiae & Canonum professores, plura sacrarum Literarum testimonia, Pontificum Decessorum nostrorum Decreta, Conciliorum, & Patrum auctoritas, ad easdem Sententias comprobandas pene conspirare videantur. Insuper apertissime cognovimus Auctores, quibus contrariae Sententiae referri debent; & eos pariter, qui illas fovent, ac tuentur, aut illis ansam, seu occasionem praebere videntur; Neque ignoramus, quanta Sapientia, & gravitate Defensionem veritatis susceperint Theologi finitimi illis Regionibus ubi controversiae ejusmodi principium habuerunt. Quorum has literas Encyclicas dedimus universis Italiae Archiepiscopis, Episcopis, & Ordinariis, ut haec Tibi, Venerabilis Frater, & coeteris omnibus innotescerent; & quoties Synodos celebrare, ad Populum verba facere, eumque sacris doctrinis instruere contigerit, nihil omnino alienum proferatur ab iis Sententiis, quas superius recensuimus. Admonemus etiam vehementer, omnem sollicitudinem impendere, ne quis in vestris Dioecesibus audeat Literis, aut Sermonibus contrarium docere: Si quis autem parere detrectaverit, illum obnoxium, & subjectum declaramus poenis per sacros Canones in eos propositis, qui mandata Apostolica contempserint ac violaverint.

De contractu autem, qui novas has controversias excitavit, nihil in praesentia statuimus; Nihil etiam decernimus modo de aliis contractibus, pro quibus Theologi, & Canonum Interpretes in diversas abeunt Sententias: Attamen pietatis vestrae Studium, ac Religionem inflammandam existimamus, ut haec, quae subjicimus executioni demandetis.

Primum gravissimis verbis Populis vestris ostendite, usurae labem ac vitium a Divinis Literis vehementer improbari; Illud quidem varias formas atque species induere, ut Fideles Christi sanguine restitutos in libertatem & gratiam, rursus in extremam ruinam praecipites impellat. Quocirca si pecuniam suam collocare velint, diligenter caveant, ne cupiditate omnium malorum fonte rapiantur, sed potius ab illis, qui doctrinae ac virtutis gloria supra caeteros efferuntur, consilium exposcant.

Secundo loco, qui viribus suis, ac sapientiae ita confidunt, ut responsum ferre de iis quaestionibus non dubitent, (quae tamen haud exiguam sacrae Theologiae, & Canonum scientiam requirunt) ab extremis, quae semper vitiosa sunt, longe se abstineant. Etenim aliqui tanta severitate de iis rebus judicant, ut quamlibet utilitatem ex pecunia desumptam accusent, tamquam illicitam, & cum usura conjunctam; Contra vero nonnulli indulgentes adeo, remissique sunt, ut quodcumque emolumentum ab usurae turpitudine liberum existiment. Suis privatis opinionibus ne nimis adhaereant; sed priusquam responsum reddant, plures Scriptores examinent, qui magis inter caeteros praedicantur; De-

inde

Pont. inde eas partes suscipiant, quas tum ratione, tum auctoritate plane confirma- Anno tas intelligent. Quod si disputatio insurgat, dum contractus aliquis in examen A. VI. adducitur, nullæ omnino contumeliæ in eos coniigantur, qui contrariam Sen- 1745 tentiam sequuntur, neque illam gravibus Censuris notandam asserant, si præsertim ratione, & præstantium Virorum testimoniis minime careat. Siquidem convicia, atque injuriæ vinculum Christianæ charitatis infringunt, & gravissimam Populo offensionem, & scandalum præseferunt.

Tertio loco, qui ab omni usuræ labe, se immunes, & integros præstare volunt, suamque pecuniam ita alteri dare, ut fructum legitimum solummodo percipiant; admonendi sunt, ut contractum instituendum antea declarent, & conditiones inserendas explicent, & quem fructum ex eadem pecunia postulent: Hæc magnopere conferunt non modo ad animi sollicitudinem & scrupulos evitandos, sed ad ipsum contractum in foro externo comprobandum. Hæc etiam aditum intercludunt disputationibus, quæ non semel concitandæ sunt, ut clare pateat, utrum pecunia, quæ rite data alteri esse videtur, revera tamen palliatam usuram contineat.

Quarto loco vos hortamur, ne aditum relinquatis ineptis illorum sermonibus, qui dictitant, de usuris hoc tempore quæstionem institui, quæ solo nomine contineatur, cum ex pecunia, quæ qualibet ratione alteri conceditur, fructus ut plurimum comparetur. Etenim perpendamus; naturam unius contractus ab alterius natura prorsus diversam & sejunctam esse; Et ea pariter discrepare magnopere inter se, quæ a diversis inter se contractibus consequuntur. Revera discrimen apertissimum intercedit fructum inter, qui jure licito ex pecunia desumitur, ideoque potest in utroque Foro retineri; Ac fructum, qui ex pecunia illicite conciliatur, ideoque Fori utriusque judicio restituendus decernitur. Constat igitur haud inanem de usuris quæstionem hoc tempore proponi ob eam caussam, quod ut plurimum pecuniæ, quæ alteri tribuitur, fructus aliquis excipiatur.

Hæc potissimum vobis indicanda censuimus, sperantes fore, ut mandatis executioni quæcumque per has literas a Nobis præscribuntur; Opportunis quoque remediis consuletis, uti confidimus, si forte ob hanc novam de usuris controversiam in Diœcesi vestra turbæ concitentur, vel corruptelæ ad labefactandum sanæ doctrinæ candorem & puritatem inducantur: Postremo vobis & Gregi curæ vestræ concredito Apostolicam benedictionem impertimur. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die prima Novembris MDCCXLV. Pontificatus Nostri anno sexto.

Pont. Anno
A. VI. 1745

NUM. XLVI.

DIEBUS FESTIS

Prohibentur haberi *Mercatus* rerum venalium. Tollerantur vero *Nundinæ* sub certis conditionibus.

Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, Episcopis, & Ordinariis Ditionis Ecclesiasticæ.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Ab eo tempore, quo copiosus in misericordia Dominus, Nos licet immeritos, ad summum Catholicæ Ecclesiæ Pontificatum evexit, complures diversi Ordinis illustres Viri, itemque Episcopi, & Archiepiscopi in Italia, & extra commorantes, iteratis precibus institerunt, ut Dies festos, ubi-

PONT. que fere nimis auctos, quibus Christianus Populus feriatur, Apostolica Auctoritate imminueremus. Hoc enim prudenti temperamento, Pauperibus, qui quo- ANNO
A. VI. tidiano labore sibi victum quærunt, facile consuleretur, ac simul gravia adi- 1745
merentur absurda, quæ ex festorum dierum multitudine, ac frequenti violatione oriri solent, non sine aperto Religionis dispendio. Re expensa, negotii difficultatem probe intelleximus: quare peculiari Scripto, publicis etiam typis vulgato, rationes varias indicavimus, quibus ea immutatio fieri poterat: consilium pariter exquirentes nonnullorum S. R. E. Cardinalium, Episcoporum Italiæ, aliorumque Regionum, Ecclesiasticorum Præsulum, Theologorum, Jurisconsultorum, aliorumque Virorum doctorum, humanas, Civilesque res callentium, an hujusmodi petitio esset exaudienda: Si vero illam exaudiri æquum esset, & congruens, ipsi quoque rationes significarent, quibus utiliter, ac prudenter imminutio præscriberetur.

§. 1. Petita responsa tam varia, ut solet contingere, suo tempore accepimus, ut fore sua cuique fuerit sententia. In aliud proinde tempus negotium rejecimus, eam in spem adducti, ut Episcopi cujusque Provinciæ, vel Ditionis, unanimi voto in sententiam imminuendi Dies festos primum convenirent; deinde vero, quo commodius id fieri posset, concordi pariter suffragio medium aliquod suggererent ex tot memoratis in Scripto Nostro, ac pro illius executione Pontificium assensum expotcerent. Hoc sane pacto inita ab Ordinariis consilia in re tanti momenti non illorum voluntati referri potuissent, sed tantum supremæ Apostolicæ Sedis auctoritati, quam fel. record. Urbanus Papa VIII. Prædecessor Noster integram esse voluit in decernenda imminutione Dierum festorum, qui in sua Constitutione recensentur. Demum una eademque Episcoporum deliberatio, Apostolicæ auctoritatis tecta numinine, nedum plurimum valuisset ad compescenda Censorum ingenia, sed etiam sublata fuisset disparitas, illa ritus, quæ hodie viget, disciplinæ Ecclesiasticæ injuriosa, ut intra paucorum milliarium ambitum, & inter finitimos Populos, unus idemque dies ab aliquibus festus de præcepto, ab aliquibus vero ferialis haberetur.

§. 2. Hæc methodus feliciori forte in universa fere Hispania excepta est: Cum enim postremi Taraconensis Concilii Patres regulam quandam constituerint dierum festorum, quibus, pro illorum conditione, atque discrimine, Populi Divino interesse Sacrificio, & servilibus operibus abstinere debent, & aliorum, quibus Missæ tantum interesse debent, tributa postmodum libertate vacandi operibus servilibus; fel. record. Benedictus XIII. Decessor, & Benefactor Noster dispofita in eadem Provinciali Synodo ad preces Episcoporum approbavit. Quo exemplo alii subinde Hispaniarum Antistites excitati, Nobis humiliter supplicarunt, ut ad minuendum nimis auctum festorum numerum, liceret ipsis etiam servare regulam in præfato Taraconensi Concilio provide constitutam. Annuimus instantiæ; exindeque omnium fere Hispaniarum Diœceseos uniformitas in dierum festorum celebratione, & ritu exorta est.

§. 3. Aliis quoque Catholici Orbis Regionibus servata a Nobis in hoc negotio conficiendo matura dilatio profuit. Interea, siquidem aliquot Regni Poloniæ Episcopi, mentis aciem ad substantiam, & modum imminuendi dies festos dirigentes, per Literas Nobis significarunt, in aliis Diœcesibus, suos late fines protendentibus, æstivo tempore Incolas agrorum culturæ, & aliis servilibus operibus, quibus vivunt, & sustentantur, dantes operam, difficillime ab illis abstinere posse diebus festis inter hebdomadam occurrentibus: Enixe propterea Nos rogarunt, ut quæ per hebdomadam æstivo tempore occurrunt festa, in Dies Dominicos transferremus, excepto festo Assumptionis B. M. Dei Genetricis, quæ quovis die accideret, religiose ab universis celebraretur. Quorum petitio per Nos, maturo præmisso examine, exaudita, in Regionibus illis optatam ab Episcopis & Populis tranquillitatem peperit.

§. 4. Quod vero ad Italiam pertinet, credi vix potest, quam prudens, ac reli-

Pont. religiosus de re ipsa fuerit sermo, quem Nobiscum instituit Charissimus in Anno Christo Filius Noster Carolus utriusque Siciliæ Rex illustris. Non sine inti-
A. VI. mo, ac plane acerbo animi sui mœrore Nobis exposuit, dies festos, quibus 1745
Christiani Populi feriari debent, in subjectis sibi Regionibus passim violari, ob nimis auctum illorum numerum; huic porro malo non aliam adhiberi posse medelam, præter diminutionem suprema auctoritate Nostra opportune faciendam. Significare illi non omisimus, gravem, ac molestam utrique sollicitudinem oborituram, si rem tanti ponderis inconsultis Episcopis conficere vellemus. Idcirco, ut omnia feliciter procederent; non solum exquirendas esse illorum sententias, sed oportere, ut Antistites finitimi, vel Metropolitæ cum suis Provincialibus, studia, & voluntates in eumdem scopum dirigentes, quid tandem facto opus esset, ad Nostri deferrent Apostolatus auditum. Par omnium suffragium communem tranquillitatem subjectis populis allaturum, & quod potissime in rebus sacris quærendum est, ritus uniformitatem, & disciplinæ concordiam.

§. 5. Id ipsum significavimus Episcopis temporalis Nostræ Ditionis; quorum nonnulli privato sermone Nobiscum habito, nonnulli vero suis ad Nos datis Literis, Apostolicam auctoritatem ad festos dies imminuendos enixe implorarunt. At cum ipsi nihil hactenus præstiterint, nihil & Nos egimus; liberam, prudentemque Episcoporum concordiam in hoc negotio præstolantes, non imperantes, & exigentes. Etenim moderatio numeri dierum festorum non a voluntate, sed a sola pendet necessitate, quam nemo melius, quam Episcopi norunt; ideoque ad eos potissimum pertinet, mali conditionem, & apta eidem remedia proferre. Nec facile adduci possumus, ut in hoc adeo gravi, & implexo negotio quidquam decernamus, nisi audita prius concordi quoad *substantiam*, & quoad *modum*, Episcoporum sententia.

§. 6. Hæc vobis, Venerabiles Fratres; eum in finem scribimus, ut non solum cuique Vestrum plane cognita, ac perspecta sit agendi ratio a Nobis inita in hac gravi causa imminutionis dierum Festorum; verum etiam ut opportune nuntiaremus, si vestra consilia ex voto nostro Nobiscum communicavissetis; vel sublata prorsus, vel saltem magna ex parte submota fuissent mala, quibus curandis congruum, ac salutare remedium non semel a Nobis expostulastis.

Complures etenim Vestrum voce, aut scripto improbarunt abusum Mercatuum, & Nundinarum, quæ fieri solent diebus Festis, quibus feriari oportet, ut Populus unice in res sacras incumbat; rationem a Nobis poscentes, qua grassanti in diem malo occurrri possit.

§. 7. Inter modos propositos, atque servandos in imminutione ac celebratione festorum, præcipuus ille est, quo inter ipsos festos dies discrimen constituitur. Etenim in diebus Dominicis, itemque in Celebritatibus Domini, B. M. semper Virginis Dei Genitricis, ac in aliis solemnioribus in memorato Scripto Nostro indicatis, debet Christianus Populus nedum interesse divino Sacrificio, sed etiam abstinere ab operibus vetitis; In cæteris vero minus solemnibus, qui tamen ex præcepto celebrari consueverunt, imposita est Christifidelibus obligatio interessendi Sacrificio, tradita in reliquis cuique illorum potestate ea faciendi, quæ fieri solent diebus ferialibus.

§. 8. Quo cautius, ac tutius incederemus, consulere voluimus Chirographa Summorum Pontificum Decessorum Nostrorum, quibus peculiaribus Urbibus, & Oppidis, temporalis suæ Ditionis habendarum Nundinarum facultatem tribuerunt. Multi iis diebus Nundinas fieri permiserunt, quibus Christifideles (juxta propositum Thema) servilibus operibus abstinere debebant, Divinoque adesse Sacrificio. Sed numerum longe majorem illarum comperimus, quæ incidunt in eos dies Festos ex præcepto, quibus, si expetita fieret illorum imminutio, satis fuisset Missam audire, excluso debito abstinendi ab operibus servilibus,

PONT. libus, sublatoque onere peragendi, quæ in aliis superioris ordinis Festis Christianus Populus debet implere. ANNO

A. VI. §. 9. Hac via, si non omni, magna certe ex parte sublata essent mala, quibus, memorata de causa, congruens, & opportunum a Nobis remedium postulatis. Enim vero bifariam divisis, ut præmonuimus, diebus festis, affixoque inferiori ipsorum ordini debito interessendi dumtaxat Divino Sacrificio; celebratæ in illis Nundinæ nullum deinceps peperissent absurdum, nec libertas operum servilium, cum interessentia Missæ compatibilis, refragari potuisset præcepto ab Ecclesia Fidelibus injuncto. Præterea nullus Urbibus, & Opidis relictus fuisset timor, ne, cum Incolarum, & Concurrentium detrimento, Nundinarum frequentia imminueretur. Quippe juxta hypothesim præmissam, recolente adhuc Clero solemni ritu Diem festum intra Ecclesiam, sumptuoso ornatu, omnique nitore instructam; in ipsa Sacri concentus musices haberi de more potuissent; permitti quoque potuissent citatorum equorum cursus, aliaque id genus, quæ Populi augere solent numerum, Mercatorum frequentiam, & Nundinarum celebritatem. Sed de re hujusmodi, veluti, extranea, sermone relicto, ad propositæ quæstionis examen progredimur, dierum Festorum imminutione seclusa. 1745

§. 10. Eruditioni vestræ, Venerabiles Fratres, ignotum non erit, quod hac de re Theologi tradunt. S. Thomas *in 2. 2. quæst. 122. art. 4. ad quartum*. Docet, arctiorem in antiqua Lege fuisse observantiam Sabbathi, quam sit in nova observantia diei Dominici; ideque Sabbatho vetita fuisse opera, quæ non vetantur die Dominico. Cardinalis vero Cajetanus in Commentarium ad hunc locum asserit, licere Villicis diebus Festis Urbem petere, ut calceos emant, & his similia. De Alma vero Urbe sermonem instituens, morem profert hac tempestate jam obsoletum; Inquit enim: *Licitum est diebus festis emere, ac vendere asinos, equos, quia sic est consuetudo in publico foro in diebus festis, spectante Mundo: hæc omnia enim ubi antiqua consuetudo, ac per hoc a Prælatis scita, cum sint omnibus notoria licita sunt ex ipsa consuetudine, fundata super libertate Evangelica, qua non tenemur stricto juri veteris Legis de observatione Festorum*. Cajetano subscribunt *Sylvester in summ. verb. Negotium* §. 2., *Sylvius ad S. Thom. 22. tom. 3. quæst. 122. art. 4.* §. *Ad prius*, *Suarez de Relig. tom. 1. lib. 2. cap. 29. num. 3. ad plur. sequen.*, *Giballin. de Negotiation. tom. 1. lib. 2. cap. 3. art. 2. n. 9. in fin.*

§. 11. Ejusdem sententiæ sunt etiam Ecclesiastici Juris Interpretes, ut videre licet apud *Fagnan. in cap. Multa num. 54. & seq. ne Cleric. vel Monac.* Idemque sentiunt *Gonzal. in cap. Omnes num. 8. de Fer.*, *Pirhing. ad Tit. Decretal. de Feriis num. 18. Anaclet. eod. tit. num. 22.*, *Engel. ibid.* §. *2. num. 13. Pinkher. num. 9*, *Schmalzgrueber num. 23.* aliique multi, qui facile citatis addi possent. Nonnulli vero ex Doctoribus Sacrorum Canonum inter *Mercatus*, & *Nundinas* discrimen constituunt; Ac primos quidem diebus festis ex præcepto observandis permitti non posse censent, secus tamen alias; quoniam non nisi diebus festis Populi habetur frequentia celebratione Nundinarum congrua, & necessaria, teste *Cappon. discept. 91. art. ult. num. 4.* Alii tandem docent, quavis consuetudine obstante, posse Episcopum in sua Diœcesi vetare, ne Mercatus, aut Nundinæ festis diebus habeantur; idque præter alios asserunt *Cappon. loc. cit. num. 6. Gratian. dec. Marchiæ 21. Ventrigl. in Prax. Rer. Eccles. tom. 1. annot. 16.* §. *1. num. 19. Zual. ad Statut. Favent. tom. 1. lib. 7. observat. ad rubr. 2. num. 24. Nicol. in Prax. Canonic. tom. 1. lit. G.* §. *1. num. 44.*

§. 12. Ne quid præteriremus, consuluimus etiam illustriores Synodos Diœcesanas, habitas ab Episcopis Ditionis nostræ temporalis. In celeberrima Farfensi Synodo Cardinalis Caroli Barberini anni 1684., & in Cesenatensi Cardinalis Denhoff anni 1693. interdicitur quidem Mercatus diebus festis, nihil tamen de Nundinis constituitur. In aliis nullo discrimine Mercatus prohibentur,

& Nun-

PONT. & Nundinæ, ut constat ex Synodo Lauretana Cardinalis Romæ anni 1626. ANNO
maxime vero deficiente Indulto, ut expresse decernitur in Senogalliensi Car-
A. VI. dinalis Antonii Barberini anni 1627. innovata anno 1737. ab Episcopo Isola- 1745
no. Senogalliensi præterea Synodo Cardinalis Barberini consonat etiam Synodus Ariminensis Cardinalis de Via, edita anno hujus Sæculi vigesimoquarto.

§. 13. Congregationis Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum Responsa ad Episcopos, qui de suis Diœcesibus retulerunt, pari cura a Nobis perlecta sunt. De re ipsa consulta, rescripsit Episcopo Placentino, juxta antiquam consuetudinem sineret haberi Nundinas rerum parvi pretii die festo S. Bartholomæi Apostoli, dummodo id non fieret in Atrio Ecclesiæ, ut ex *lib. Decret. anni* 1629., *lib.* 14. *pag.* 207. Episcopo Casalensi anno 1665. responsum fuit: Curaret sedulo, ne Mercatus haberentur festis diebus, sed transferrentur in diem sequentem, omnemque pro viribus impenderent sollicitudinem, ut id ipsum impostérum fieret. *si privilegium, vel immemorabilis consuetudo non adsit*: Anno 1697. Episcopo Theanensi respondit: *Tollerari posse Mercatus diebus festis, dummodo ad alium diem transferri nequeant; & ex eorum omissione jurgia, & scandala exoriri possint.*

§. 14. Probe insuper scientes, fieri non posse Nundinas sine expresso Supremi Principis permissu, cum id juris pertineat *ad Regalia, & quidem majores*, ad tradita per *Sixti de Regul. lib.* 1. *cap.* 6. *n.* 30. Ac etiam in parte opportunæ doctrinæ lumina quæsituri, non omisimus (ut paulo ante monuimus) inspicere Chirographa Summorum Pontificum Decessorum Nostrorum, qui veluti Supremi Provinciarum suarum Domini, eam facultatem multis Urbibus, & Oppidis concessere, haberique Nundinas indulserunt etiam diebus festis institutis in honorem D. N. J. C. & B. Genitricis ejus frequentissime vero Sanctorum Patronorum Principalium, vel Titularium Locorum, & Ecclesiarum, ad majorem populi frequentiam, atque celebritatem conciliandam.

§. 15. Quæ omnia vel secum pugnantia, vel implexa, viam propositæ dissolvendæ quæstioni non compararunt, immo potius difficiliorem, & abstrusiorem reddiderunt. Ne igitur ullæ diligentiæ Nostræ partes deessent pietati, & zelo vigilum Antistitum Responsa Nostra cupientium; his omnibus seorsim positis, manus admovimus Ecclesiasticis Historiis & Conciliis, e privatæ Bibliothecæ Nostræ penu depromptis. Quibus pressius insistentes semper tamen præ oculis habito præsenti rerum statu, longo usu & antiquitate fulto, significandum Vobis esse censemus.

§. 16. PRIMO, Mercatus, & Nundinas Festis diebus non licere. Nundinas autem intelligimus, *quæ sunt de rebus majoribus, & semel in anno fiunt, vel raro in eodem loco, & de longinquo ibidem conveniunt homines: Mercatus vero, qui fiunt in rebus minoribus, ad quotidianas necessitates pertinentibus, & fiunt singulis septimanis, & ab hominibus de vicino ibidem convenientibus*: Verba sunt Venerab. Servi Dei Umberti de Romanis, Quinti Magistri Generalis Ordinis Prædicatorum in egregio Opere *De Eruditione Religiosorum Prædicatorum lib.* 2. *tract.* 2. *num.* 92. *pag.* 351. *Edit. Rom.* Id autem pronuntiamus, non quia vendere, ac emere sit opus servile, ideoque vetitum diebus festis; sed quia actiones hujusmodi impediunt & distrahunt Christifideles a cultu Divino, ad quem dies festi sunt instituti.

SECUNDO: Antiquum profecto esse abusum Mercatuum, itemque Nundinarum iisdem Diebus.

TERTIO: Ecclesiasticis Legibus quovis tempore illas fuisse vetitas.

QUARTO: Hujusmodi justas sanctasque Leges caruisse effectu.

QUINTO tandem, Quia malum universale est, ac altas radices egit, opus est prudentia, & maturitate, ne frustra careat medela, ac vulnus exasperet: quod possumus exigendum est, non quod optamus. Admonitionibus proinde uti satius videtur, quam minis, & si minæ quandoque intententur, servandum est

exa-

PONT. exacte monitum sapientissimum S. Augustini in Epistola 22. ad Aurelium Carthaginensem Episcopum, qui agens de auferenda conviviorum licentia passim Africam fœde occupante sub inani obtentu honorandi festa Ss. Martyrum, scripsit: *Non aspere, quantum existimo, non duriter, non modo imperioso ista tolluntur; magis docendo, quam jubendo; magis monendo, quam minando; sic enim agendum est cum multitudine: Severitas autem exercenda est in peccata paucorum. Et si quid minamur, cum dolore fiat, de Scripturis comminando vindictam futurorum, ne nos ipsi in nostra potestate, sed Deus in nostro sermone timeamur. Ita prius movebuntur spirituales, vel spiritualibus proximiores; quorum auctoritate, & lenissimis quidem, sed instantissimis admonitionibus, cætera multitudo frangatur.* ANNO 1745 A. VI.

§. 17. Ad propositam a Nobis rationem firmandam sufficit legere Catechismum Tridentini Concilii *part.* 3. *præcept.* 3. *n.* 3., ut simul addiscatur, in quæ opera Christifideles festis diebus debent incumbere. Ea nimirum sunt, Divino Sacrificio reverenter adesse; Dei verbum attente; pioque corde audire; Ecclesias frequentare; mundare conscientiam; Deo laudes persolvere, aliasque salutares exercitationes obire. Diu ante Romanum Catechismum id ipsum feliciter enuntiatum fuit a S. Nicolao Papa hujus nominis I. in Responsis ad Consulta Bulgarorum *tom.* 22. *Collect. Conciliorum Editionis Regiæ n.* 10. *pag.* 441.: *Sane*, inquit, *sciendum est, quoniam idcirco in diebus festis ab opere humano cessandum est, ut liberius ad Ecclesiam ire, psalmis, & hymnis, & canticis spiritualibus insistere, orationi vacare, oblationes offerre, memoriis Sanctorum communicare, ad imitationem eorum assurgere, eloquiis Divinis intendere, eleemosynas indigentibus ministrare valeat Christianus*. Inde etiam coacti in Conciliis Patres rationem potissimum hausere denunciandi, illicitam esse diebus festis celebrationem Mercatus, & Nundinarum. Qua de re videnda Concilia Rhemense, ac Turonense habita Anno Domini 1583. In eandem sententiam Narbonense anni 1609. decrevit: *Mercatus, Emporia, & Nundinæ nusquam fiant diebus festis, sed in antecedentem, vel subsequentem festivitatis diem transferantur*. Eorum porro Conciliorum verba fideli calamo recensentur a Pouget. *in Institutione Catholic. tom.* 1. *pag.* 724. *& seq.*

§. 18. Cæterum habendarum Nundinarum, & Mercatuum in diebus Festis corruptelam antiquo jam tempore invaluisse, plurima evincunt monumenta. S. Basilius Cæsareensis Episcopus, qui quarto Christianæ Ecclesiæ Sæculo vixit, in Regula Monachorum *interrogatione* 38. post stabilitum ipsorum laborem, propriis manibus dietim absolvendum, indicavit in *sequenti interrogatione* quomodo perfecta opera vendi deberent, ut eorum pretio sustentarentur. Mox in *interrogatione* 40. scripsit: *Neque vero quoniam alii jam, quæ apud Sanctos obtinebat, consuetudinem violavere, qui cum pro se invicem orare debuissent, & una cum pluribus Deum adorare, & cum lacrymis implorare, ipsumque pro peccatis propitium reddere, gratias pro beneficiis rependere, ac verbis hortativis sese ædificare (quod adhuc nostra etiam memoria usitatum, & observatum fuisse novimus;) pro iis omnibus forum, Nundinasque, ac commune emporium, & tempus illud, & locum efficiunt continuo nos etiam hos imitari par est ejusque rei participatione absurda, & inepta confirmare*. Ut videre licet in *tom.* 2. *Operum* ejusdem S. Basilii *editionis Parisien. pag.* 346. Aurelius Cassiodorus Senator, & ab Epistolis Theodorici Regis Gothorum, qui vivebat seculo sexto, *in Epistola* 33. *lib.* 8. *tom.* 1. festum celeberrimum describens, quod in Lucania agebatur in honorem S. Cypriani Martyris, itemque miraculum a Deo hac occasione edi solitum ad fontem Marcellianum; mentionem pariter ingerit de Nundinis longe frequentissimis ad augendam festi celebritatem ibidem institutis. *Quidquid enim* (inquit) *præcipuum aut industriose mittit Campania, aut opulenti Brutii, aut Calabri pecuniosi, aut Apuli idonei, vel ipsa potest habere Provincia, in ornatum pulcherrimæ illius venalitatis exponitur, ut merito tam ingentem capiam Judi-*

PONT. *Judices de multis Regionibus congregatam*. Jubet deinde Severo Provinciæ Præsidi, ut vim tumultuariam villicorum quorundam comprimat, qui commeantes Mercatores spoliabant. Ad finem ejusdem sæculi vixit S. Gregorius Turonensis Episcopus. Is autem *in lib. 1. de gloria Martyrum cap. 32. Edition. Parisien. pag. 758.* describit nobile festum, quod in honorem S. Thomæ Apostoli fiebat Ædessæ, ubi sacræ illius exuviæ ex India translatæ quiescebant. Fontem mirifice scaturientem memorat, potum confluentibus ad festum, quod triduo agebatur, tribuentem: nec reticet liberas a vectigalibus Nundinas, quæ sacram celebritatem illustriorem reddebant: *In supradicta igitur Urbe, in qua beatos artus diximus tumulatos, adveniente festivitate, magnus aggregatur Populorum cœtus, ac de diversis Regionibus cum votis, negotiisque venientibus, vendendi comparandique per triginta dies sine ulla telonii exactione licentia datur.* Rumartius in notis ad hunc locum animadvertit, in quibusdam exemplaribus legi: *Negotiatoribusque venientibus*; in aliis vero: *Negotiisque venientes*: negotiique nomine res venales indicari. Tandem undecimo ineunte sæculo, cum Mediolani in Templo S. Mariæ ad Portam septimo Idus Maji aliquot insignes Sanctorum Reliquiæ fuissent inventæ, constitutum est a Clero, ut ad perennem rei memoriam dies ipse quotannis festus haberetur; Populusque universus feriaretur; *tanquam in die Resurrectionis, & Nativitatis D. N. J. C. Quo etiam die, ad frequentationem solemnitatis, statutum est, annuale esse Mercatum*, teste Landulpho Juniore *cap. 2.* suæ Historiæ, apud Muratorium *tom. 5.* Collect. script. rer. Italic.

ANNO 1745

A. VI.

§. 19. Quod autem vigiles Ecclesiarum Præsides nunquam omiserint, in hujusmodi abusum celebrandarum Nundinarum atque Mercatuum diebus festis, invehere, agnoscere potestis ex *tom. 4. Anecdotorum Parisiis editorum a Martene, & Durand. pag. 335. & 1133.* Ex amplissima collectione Scriptorum, & monumentorum ab iisdem publicata, præsertim *tom: 7. pag. 1401., & tom. 8. pag. 1006., 1560. & sequent.*; Itemque ex Labbeana collectione Conciliorum editionis Parisiensis *tom. 7. pag. 1177. tom. 8. pag. 111, & 127. tom. 9. pag. 422., & 584. tom. 13. pag. 1380., & tom. 14. pag. 702.* Inter Acta Mediolanensis Ecclesiæ id ipsum liquet, ex tertio Provinciali Concilio, & Undecima Synodo Diœcesana S. Caroli. Quod si id genus testimonii ex Canonico quoque Jure petenda sint, in prima Decretali sub titulo *de Feriis* vobis occurrit præceptum, quo jubentur Christifideles diebus Dominicis ab omni illicito opere abstinere, ut in eis mercatum minime fiat. Quo nomine comprehenduntur etiam Nundinæ, ut in Commentariis ad allegatum Textum docent plerique Canonici Juris Interpretes. Præterea in Bullario Romano extat Constitutio quinta S. Pii V., in cujus §. 8. Pontifex vigilantissimus cavit: *Ut omnes dies Dominici, & præcipue in honorem Dei, B. M. Virginis, SS. Apostolorum feriati, cum omni veneratione observentur; & omnes in diebus præfatis Ecclesias frequentent, Divinis Officiis devote intendant, ab omni illicito, & servili opere abstineant, Mercatus non fiant, profanæ negotiationes, & Judiciorum strepitus conquiescant:*

§. 20. Adversus tot saluberrimas Ecclesiæ Sanctiones provide editas, suborta jam diu corruptela adhuc perseverat, & a Populis pertinaciter retinetur non in nostra solum temporali Ditione, verum etiam in tota Italia, ut testatur Muratorius *tom. 2. Antiquitatum Italicarum dissertat. 32.* Ubi postquam asseruit magnis Mercatibus tributum fuisse nomen *Feriæ*, vulgo *di Fiera*: *Hisce vero hoc nomen inditum, quod plerumque diebus feriatis haberentur, hoc est, in Natali alicujus Sancti, aut Dominicis festivitatibus*, opportune ad rem prosequitur: *Quem morem parum aliqui laudabilem adhuc Italia servat.* In Transalpinis quoque Provinciis idem abusus, antiquo tempore invectus, hodie viget, quemadmodum videre licet apud Theologos, & Sacri Juris Interpretes a Nobis paulo ante memoratos, qui tamen patrium morem, & si minus probum, excusant

PONT. obtentu Indulti, vel consuetudinis antiquæ constanter toleratæ. Quapropter ANNO suspicari merito possumus, toti fere Orbi Christiano accidisse, quod in Anglia A. VI. contingit duodecimo Christi Sæculo. Abbas Flajensis, ut refert Matthæus Parisius subjectæ sibi regionis Populis vetaverat Mercatus, & Nundinas diebus 1743 Dominicis, quamvis illæ in tota Anglia fierent; sed vix aliquandiu relicto abusu; in vetitum morem Gentes illæ rediere; *Veruntamen tempore procedente, plerique, ut canes, ad vomitum sunt reversi.*

§. 21. Reliquum modo est, ut dispiciamus, quod ultimo tandem loco expendendum proposuimus, quo scilicet remedio prudenter ac salubriter uti debemus, ut grassans ætate nostra tollamus absurdum.

§. 22. Debito procedentes ordine, Mercatus a Nundinis distinguimus. Textus Juris Canonici paulo ante allegatus in *cap. 1. de Feriis* loquitur de Mercatu. Idem quoque verbum in Constitutione sua usurpat S. Pius V. Communis præterea sententia est, (quidquid sit de Nundinis) Mercatum haberi non posse diebus festis, sed esse transferendum in antecedentem, vel in subsequentem diem, si in festum inciderit. Huic regulæ Nos inhæsimus, facultatem tribuentes *die 9. Maji 1742.* Viro Nobili Fer. habendi Mercatum in suo Rure qualibet feria quinta, dummodo in illam non incideret festum servandum ex præcepto; quo casu Mercatus transferretur in feriam quartam: Qua de re omnem dubitandi ansam præcidentes, Vobis, per hæc Apostolica scripta mandamus, ne in Diœcesium vestrarum Urbibus, & locis *Mercatus* fieri festis diebus patiamini.

§. 23. Libentius præterea id vobis præcipimus, quia post sedulum ac maturum examen, consentanee id ipsum decrevit die 2. Maji 1711. Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini Interpres in Causa *Ripana Mercatus*, ut *ex lib. 61. Decret. p. 103. a terg.* Quod Decretum Apostolica auctoritate Nostra comprobantes, instar regulæ esse volumus, ac in omnibus Temporalis Ditionis Nostræ Provinciis, Urbibus, ac Locis S. Sedi Apostolicæ mediate, vel immediate subjectis, inviolabiliter observari præcipimus. Decreti hujusmodi sequens est exemplum: *Cum modernus Episcopus Ripanus de Mense Septembris 1709. Edictum typis mandaverit super observantia dierum festorum, in quo signanter illud præscripsit §. 2. Le Fiere, che sogliono farsi in alcune Feste determinate del anno, si tolerano dopo celebrata la messa Maggiore; Ma i Mercati, che si fanno in giorno fisso della Settimana cadendo in questo qualche festa, si trasferiscano nel giorno antecedente, o susseguente non festivo, secondo la disposizione di tutti i Sinodi Diocesani da nostri Antecessori stampati sotto le infrascritte pene &c. Nihilominus Civitas, & Homines Ripani ad impediendam ejusdem edicti promulgationem, ex asserta immemorabili consuetudine habendi Mercatum in die Sabbathi, etiam si in eum incidat dies festus, obtinuerunt ab A. C. Monitorium super manutentione cum inhibitione. Sed R. P. Auditoris Sanctissimi Decreto Causa remissa fuit ad hanc Sacram Congregationem, in qua concordato infrascripto dubio, contingit hodie ex deducendis hinc inde a Partibus momentis disputari: An liceat Communitati, & Hominibus Ripæ habere Mercatum die Sabbathi, intus, vel extra Civitatem, quando occurrit quod sit dies festivus in casu &c.: Die 2. Maji 1711. Sacra Congregatio Concilii respondit NEGATIVE, & hujusmodi causam amplius non proponi mandavit.*

§. 24. Et sane nullum hic locum habet quævis consuetudo, etiam immemorabilis, ut, omissis generalibus Jurisprudentiæ Regulis, perspicue liquet ex aliis monumentis mox adducendis. Ante memoratam causam Ripanam, proposita in Congregatione Concilii fuit alia, inscripta *Barchinonen. Observationis Festorum*. Contendebant Mercatores Barchinonenses, vendere posse Merces suas diebus festis, consuetudine fulti immemorabili, rite probata, ac etiam speciem, & imaginem necessitatis præferente. Finitimorum siquidem Locorum Incolæ reliquis hebdomadæ diebus victui quærendo, ac laboribus intenti, nonnisi

PONT. nisi die Festo ad Urbem accedebant. Adversante nihilominus Episcopo, Causa ANNO proposita fuit in Congregatione, quæ die 13. Maji 1699. respondit: Id Mercatoribus non licere, quacumque consuetudine immemorabili nequaquam obstante. Putarunt tamen Mercatores succumbentes, hujusmodi rescripto fundamentum præbuisse opinionem ingestam fore Partibus: *Se distrahere velle Merces apertis Apothecarum Foribus*. Instaurato proinde judicio ac mente patefacta, validiore conatu objectæ consuetudini immemorabili institerunt. Congregatio tamen die 27. Martii 1683. in priori sententia, & Decreto perstitit, silentiumque Mercatoribus imposuit.

A. VI. 1745

§. 25. Mercatibus succedunt Nundinæ, quarum respectu propositum nostrum esset ea decernere, quæ de Mercatibus statuimus pleno corde illis inhærentes, qui festos dies, qua decet cura ac sedula Religione, sanctificari a Christifidelibus cupiunt, & pro viribus enituntur. Sed ne pejora contingant absurda, præcipimus quod possumus, non quod optamus.

§. 26. Neminem certe latet, quo flagraverit zelo, quantumque Divini honoris fuerit studiosus, celebratissimus Pontifex Alexander III. Noster Prædecessor: Ratione tam pari ac necessitate compulsus indulsit quibusdam Populis, ut diebus Dominicis, aliisque festis, piscarentur, majoribus dumtaxat Solemnitatibus exceptis; dummodo piscatione peracta congruentem eleemosynam impertirent vicinis Ecclesiis, & pauperibus Jesu Christi, ut habetur *in cap. licet de Feriis*.

§. 27. Dum in minoribus constituti a Secretis eramus memoratæ Congregationis Concilii Tridentini Interpretis, præ manibus habuimus Indultum fel. record. Sixti Papæ V. Prædecessoris Nostri, qui ad preces cujusdam Abbatis Ordinis S. Benedicti Diœcef. Gerund. facultatem impertitus est piscandi diebus festis Habitatoribus Castri, Mari adjacentis, post auditam Missam, & post meridiem, adjecto onere tribuendi Abbati, ejusque Monasterio tertiam lucri partem, in Ecclesiæ instaurationem pie erogandam. Quæ conditio progressu temporum cum nimis onerosa visa sit Piscatoribus, paupertate pressis, & exhaustis dispendio, quod Naves Piscatoriæ exigebant; re ad Sacram Congregationem delata, imminutum fuit primævum onus ad septimam partem, ut ex Decreto edito die 24. Augusti 1720.

§. 28. Fatemur sane, necessitatem, quæ se se Alexandro III. objecerat, cum illa, in qua versamur, non esse conferendam. Nostra tamen gravis est, si illa fuit gravissima. Durum enim est, atque asperum id Populis adimere, quod Decessores Nostri peculiaribus Literis indulserunt. Res præterea hujusmodi conditionis est, quæ pluries vetita, atque sublata, denuo in pristinum morem emerserit. De ipsa non una est Theologorum, & Canonistarum sententia: Quinimo aliquot doctrina, & pietate illustres illam illicitam non habent. De re tandem agitur, qua sublata, minuerentur Populorum commoda, atque commercia, humanæ vitæ longe opportuna. E contra vero retineri alio modo non potest, quam quo viget; etenim difficillimum, ne dicamus impossibile, deprehenditur, frequentes haberi posse Nundinas extra dies festos, quibus confertim Populi confluunt, quovis alio soluti labore, ac negotio.

§. 29. Inter Nundinas, quæ in Provinciis Nostris aguntur, illustriores, ut bene notum fuit Senogallienses protractæ multis diebus. Cum Anconitanam Ecclesiam Senogalliensi finitimam regeremus, non sine mœrore intelleximus, tempore Nundinarum ea omnia fieri festo etiam die, quæ aliis hebdomadæ diebus divino cultui non consecratis, peragebantur. Huic malo occurrere satagentes, die 24. Augusti superioris anni Constitutionem Nostram de Nundinis Senogalliensibus publicavimus; qua præter cætera jussimus, ut diebus festis Apothecæ clauderentur: neque Matutinis horis, aut Vespertino tempore, quibus Divina Officia in Ecclesiis celebrantur, vel Dei verbum Populo nunciatur, contractus fierent. Imminutum vero hac de causa sæcularibus negotiis tempus

PONT. compensaturi, Nundinarum dies, cum iisdem Privilegiis & immunitatibus, opportune multiplicavimus. Exequutioni debitæ jussa nostra hoc anno mandata, meliorem, atque utiliorem rerum ordinem pepererunt, magno omnium civium, & pene moratorum hominum solatio. ANNO

A. VI. 1745

§. 30. Id ipsum, Venerabiles Fratres & vos agite. Constituite auctoritate Nostra, Matutinas, & Vespertinas horas, quibus festo die, quo Nundinæ habentur, claudi debeant Apothecæ, nec publica possint exerceri commercia, ut qui ad nundinas confluxerunt, Missæ Sacrificio, & Divinis Officiis intersint, aliisque Christianis operibus festum sanctificent. Vigilate, ut omnia plene, & exacte impleantur. Nos autem per publicum Edictum non prætermittemus extendere Nundinarum privilegia ad diem sequentem, qui festus non erit; ut temporalia negotia paucarum horarum spatio, propter Dei cultum & animarum salutem, intermissa integri diei accessione commode peragantur.

§. 31. Hæc sunt, Venerabiles Fratres, quæ post maturum examen, auditamque gravium, atque doctorum Virorum sententiam, de proposita quæstione Vobis significanda censuimus, quibus omnibus Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem die 5. Novembris 1745. Pontificatus Nostri anno Sexto.

PONT. ANNO

A. VI. 1745

NUM. XLVII.

DIVISIO MATERIARUM

Et Gratiarum Apostolicarum, quæ per Datariam Apostolicam, quæque per Secretariam Brevium Secretorum sunt expediendæ.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad Perpetuam Rei Memoriam.

GRAVISSIMUM Ecclesiæ universæ, reique publicæ regimen humilitati Nostræ concreditum, optima, quantum Nobis ex alto conceditur, ratione moderari; simulque ab omnibus iis, quorum opera ac ministeriis utimur, concordibus atque in unicum publicæ utilitatis scopum collineantibus studiis procurari cupientes; id maxime interesse arbitramur, ut singulis Officiis, quibus tam justitiæ administratio, quam Gratiarum dispensatio continetur, proprias atque distinctas in Republica partes, certosque tum auctoritatis tum jurisdictionis limites designemus. Constat enim, non aliunde certiorem gubernii concordiam, quam ex recta divisione munerum, & Officiorum partitione coalescere, nec magis firmam corporis stabilitatem, quam ex apta atque ordinata membrorum omnium distinctione consistere. Quapropter, cum Anno proxime elapso, editis Apostolicis Literis XII. Kalendas Januarii, quarum initium est: *Romanæ Curiæ præstantiam*, hujusmodi munerum & jurisdictionum divisionem pro Judicibus & Tribunalibus hujus Nostræ Curiæ, in iis, quæ pertinent ad legitima causarum judicia, opportune statuerimus: animum in præsentia adjicimus ad certos constituendos fines, intra quos ea quoque Officia se in posterum continere debeant, quibus demandata est expeditio Gratiarum, quæ de Apostolicæ Sedis liberalitate tam in Universos Christifideles, quam in Subditos Ditioni Nostræ Populos assidue diffunduntur.

§. 1. Porro ad expedienda complura hujusmodi Gratiarum genera, inter cæteros

Pont. teros Apostolicæ Sedis Ministros, & Officiales, unus in Dataria Apostolica ab Anno
immemorabili tempore extitit, Magister Brevium nuncupatus, cujus electio-
A. VI. nem ante Pontificatum fel. rec. Prædecessoris Nostri Pauli Papæ V. ad Colle- 1745
gium Secretariorum Apostolicorum absque controversia pertinuisse dignoscitur. Verum quum de anno 1614. post obitum olim Joannis Mileti ab hujusmodi Officium Magistri Brevium a prædicto Collegio Secretariorum Apostolicorum electi, super jure Novum Magistrum Brevium eligendi, & deputandi, triangularis orta esset lis & controversia; num scilicet ad Datariam Apostolicam, an vero ad prædictum Collegium Secretariorum Apostolicorum, vel potius ad Collegium Scriptorum Brevium, prædicti Officialis electio & deputatio spectaret; eaque Lis & Causa coram bon. mem. Marco Aurelio Maraldo tunc temporis Datario discuteretur, atque adhuc indecisa penderet, idem Prædecessor Paulus hujusmodi Litem & Causam auctoritate Apostolica ad se avocavit, atque omnibus rite perpensis, per suam Schedulam motus proprii decrevit, & declaravit, electionem personæ, quæ Officium Magistri Brevium exerceret, a prædicto Collegio Secretariorum Apostolicorum semper faciendam esse, & forre, factamque tum ab ipso Collegio electionem in persona Joannis Jacobi Bulgarini ratam habuit, approbavit, & confirmavit.

§. 2. Postea vero recolend. mem. Prædecessor pariter Noster Gregorius Papa XI. anno MDCXXI. Officium hujusmodi Magistri Brevium in Officium Vacabile sub eodem titulo, cum adnexis Prælaturæ insigniis, & honoribus, & cum facultate illud resignandi pro justo pretio, ad instar aliorum Officiorum Vacabilium, erexit, ipsique pro tempore Prælato hujusmodi Officii Possessori, omnia & singula emolumenta, quæ de cætero in Gratiarum expeditionibus a Magistro Brevium percipi & exigi consueverant, perpetuo cessit & assignavit; atque ita de una in alteram personam transeundo, Officium prædictum in proprietatem devenit Venerabilis Fratris Alexandri de Abbatibus, nunc Viterbiensis Episcopi. Cum Nos, conservandis augendisque Apostolici Ærarii utilitatibus sollicite intenti, uberes ejusdem Officii reditus, cum primum illud ex persona Moderni ipsius Possessoris vacare contigisset, Cameræ nostræ Apostolicæ in perpetuum applicare & appropriare statuissemus; ut etiam citius hujusmodi applicatio & appropriatio suum sortirentur effectum, Officium ipsum a prædicto Alexandro Episcopo pro competenti pretio resignari curavimus. Quod quum ipse de facto in manibus Nostris sponte resignasset; Nos resignationem hujusmodi admittentes ad commodum & favorem ejusdem Cameræ Apostolicæ, per speciale Chirographum, manu Nostra signatum sub die 6. Junii Anni Domini 1742., mandavimus, ipsi Resignanti persolvi ex pecuniis prædictæ Cameræ tredecim millia scutorum monetæ Romanæ de Juliis decem pro quolibet scuto, pro pretio convento prædicti Officii, quemadmodum soluta fuerunt; & ex tunc hujusmodi Officii Magistri Brevium nuncupati annuum fructuum, & emolumenta ex ipsius Officii exercitio pro tempore redigenda, eidem Cameræ Apostolicæ applicavimus, & perpetuo incorporavimus; ita tamen, ut a Nostro & Pontificum Successorum Nostrorum pro tempore Datario, unus aliquis Officialis eligi, & cum congrua mercedis assignatione deputari debeat, ad hoc ut sub ejusdem Datarii directione, nomine vero Cameræ Apostolicæ, Officium ipsum fideliter exerceat, & administret, pro ut supradictus Alexander Episcopus ejusque in dicto Officio Prædecessores pro tempore exercuerunt; ac de perceptis seu exactis emolumentis, statutis temporibus, & quandocumque opportunum visum fuerit, rationem reddat, pro ut in prædicto Chirographo manu nostra signato, & in Instrumento indidem per Acta dilecti Filii Gregorii Castellani unius ex ejusdem Cameræ Apostolicæ Secretarii sub die quinta Julii ejusdem anni confecto & stipulato, latius & uberius continetur.

§. 3. Ut autem certa ratione constet, quænam gratiarum, & concessionum genera per Datariam prædictam & per organum hujusmodi Magistri Brevium in

Pont. in posterum expediri opporteat; quænam vero sint expeditiones, quæ per Anno Literas sub Annulo Piscatoris, & per Secretariam Brevium Nostrorum Secre-
A. VI. torum fieri permittuntur; omnisque inordinatio & confusio tollatur, quæ ex 1745
promiscuo recursu ad prædictas Datariam, & Secretariam Brevium, alias usitato, oriebatur, non sine fraudum periculo, & officiorum vacabilium de expeditionibus participantium, adeoque ipsius Cameræ Nostræ Apostolicæ detrimento; Mandavimus Dilecto Filio Nostro Dominico Tituli Sancti Bernardi ad Thermas S. R. E. Presbytero Cardinali Passioneo nuncupato Brevium Nostrorum secretorum Secretario, necnon Dilecto Filio Magistro Joanni Jacobo Millo Datario Nostro, ut unamini studio, perpensis veteri stilo & consuetudine, atque etiam ipsa multiplicis generis Gratiarum & Concessionum natura, consilium suum Nobis apperirent super hujusmodi negotiorum divisione, & congrua partitione inter prædicta Officia inviolabiliter in posterum stabilienda & respective servanda.

§. 4. Ipsi vero præmissa omnia sedulo & accurate pensantes, & auditis etiam utriusque Officii prædicti Ministris in eorum praxi, stilo & consuetudinibus, respective peritis, post maturum examen, Elenchum quemdam, communi ipsorum consensu conceptum, & utriusque subscriptione signatum Nobis obtulerunt, in quo singillatim continebantur materiarum seu Gratiarum Apostolicarum genera: Primo quidem earum, quarum expeditionem ad dictam Secretariam Brevium secretorum privative; Secundo earum, quarum expeditionem, tam ad ipsam Secretariam, quam ad Datariam Apostolicam promiscue; Tertio demum earum, quarum expeditionem ad ipsam Datariam privative spectare debere convenientius judicarunt.

§. 5. Porro concessiones & gratiæ, quarum expeditio, juxta prædictum Elenchum, Secretariæ Brevium secretorum privative tribuitur, tales sunt: *Altaria Portatilia: Altaria Privilegiata: Concessiones Habitus Militiæ D. N. J. C., aut alterius Militiæ similis: Avocationes Causarum, & extinctiones litium: Abbreviatoriæ Nuntiaturarum: Indulta gaudendi privilegio anzietatis pro Advocatis Consistorialibus Coadjutoribus: Creationes in Militem auratæ Militiæ: & in Comitem Palatinum: Licentiæ ingrediendi in Monasterium educationis causa: Facultates permanendi in Monasterio in habitu sæculari: Capiendi possessionem nomine Cameræ: Vescendi prohibitis: Brevia facultativa Magnis Magistris cujuslibet Ordinis Equestris, vel Militiæ: Benedictiones agrorum contra Animalia nociva: Commutationes voluntatis: Confirmationes Decretorum Congregationum. Et Literarum Patentium Nuntiorum, aut Legatorum Sedis Apostolicæ: Commutationes Officii Divini in alias præces: Creationes in Generalem, aut alios Officiales Regulares: Clericatus Cameræ: Admissiones ad privilegia Civitatis, vulgo* Cittadinanze: *Deputationes Coadjutorum in Officiis & muneribus sæcularibus: Communicationes privilegiorum, & indulgentiarum: Confirmationes electionum personarum, non tamen super re Beneficiaria: Creationes Magistrorum, Albatum & aliorum Graduatorum Regularium: Commissiones contra Episcopos: Dispensationes super defectu ætatis tredecim mensium, vel alterius temporis, ad effectum suscipiendi Ordines: Declarationes Cappellæ publicæ: Derogationes Fideicommissorum: Doctoratus: Deputationes Commissariorum, Visitatorum, Collectorum, Auditorum, & Notariorum, Nunciaturarum & aliorum similium: Dispensationes super Bigamia: aut alio simili impedimento obsistente receptioni in Militiis & Ordinibus Equestribus: Licentiæ concedendi bona Ecclesiastica in Emphyteusim ad tempus, & ad tertiam generationem, dummodo tamen Canon, aut Census annuus, summam decem Ducatorum auri de Camera non excedat, prout reperitur in Regestis: Erectiones Marchionatus in Principatum, aut Ducatum, vel Comitatum: Erectiones Montium, Collegiorum, & Provinciarum pro Regularibus: Dismembrationes Conventuum ab aliqua Provincia ad effectum erigendi aliam: Oeconomatus: Erectiones Archiconfraternitatum cum facultate aggregandi: Facultates Universitatibus Studiorum: Facultates Episcopis susci-*

PONT. A. VI. *suscipiendi munus consecrationis Licentiæ patrocinandi in Causis Civilibus: Retinendi famulam in Monasterio: Facultates absolvendi a Casibus reservatis: Retinendi Sacrum Oleum Infirmorum: Et asservandi SS. Eucharistiæ Sacramentum: Facultates S. R. E. Cardinalium, Legatorum, Nunciorum, & Episcoporum Pontificio Solio assistentium: Facultas assumendi Nomen & Titulum Archiepiscopi, etiam si Pallium quis non habeat: Gubernia: Indulgentiæ ordinariæ, & extraordinariæ: Indulta emittendi Professionem ante completum annum Novitiatus: Emittendi pariter Professionem in Conventu non destinato: Utendi Birettino: Non incedendi in habitu ratione pensionum, juxta Constitutionem Sixti V., ad triennium: Impositiones super Ecclesiasticis: Cruciata: Prorogationes Pensionum: Exemptiones a vectigalibus, processionibus, & oneribus: Licentiæ ingrediendi Monasteria & pernoctandi in eis: Creandi census, eosque extinguendi: Permutationes Bonorum non tamen super materia Beneficiali vel Ecclesiastica: Indulta capiendi Possessionem post signatam supplicationem, & ante expeditionem Literarum, tam pro Episcopis, quam pro quocumque Beneficio Ecclesiastico, ad sex menses: Percipiendi fructus in absentia, & non residendo: Permanendi extra statum Ecclesiasticum: Habendi Fenestram, Cancellos, & Januam in publicis Ecclesiis: Recipiendi Sacram Communionem in privatis Domus Oratoriis: Retinendi, & legendi Libros prohibitos: Exercendi opera servilia diebus festivis: Celebrandi in loco patrati delicti: Incedendi in habitu laicali, ad effectum dumtaxat gaudendi privilegio Fori, & retinendi pensiones, ut supra: Legitimationes: Concessiones habendi locum in Concilio Ferrariæ, aut alterius Civitatis, & Terræ Status Ecclesiastici: Dispensationes Matrimoniales pro Principibus Supremis: Oratoria Privata: Creationes Prothonotariorum Apostolicorum non participantium: Prohibitiones extrahendi Libros, Paramenta, & Utensilia Sacra: Revocationes talium prohibitionum: Prorogationes ad tempus, non tamen ad præsentandum, aut publicandum, vel ad suscipiendos Ordines, sive aliquem gradum, juxta Decretum appositum in supplicatione per Datariam: Facultates privative imprimendi Libros: Revalidatoriæ seu perinde valere super Brevibus jam expeditis: Loca seu Officia Quadraginta virorum Reformatorum status libertatis Civitatis Bononien. & Resignationes eorumdem Locorum seu Officiorum: Restitutiones in integrum, dummodo non sint in materia Beneficiaria: Reductiones onerum & Missarum: Concessiones privativæ venationis: Provisiones Ecclesiarum in Partibus Infidelium ad instantiam vel commodum Congregationis de Propaganda Fide, favore Vicariorum, nec non Ecclesiarum Scotiæ, & Hiberniæ; quæ a prædicta Secretaria gratis conceduntur: Auditoratus Rotæ Maceraten. Ferraren. & Bononien. Officia Signaturæ: Alia Officia, & munera Sæcularia, quæ a Romano Pontifice Sæcularibus conferuntur, & quæ per Breve expediri consueverunt, & similia, quæ respiciunt sæcularitatem sine ulla connexione cum re Beneficiaria, cujusmodi sunt Capitaneatus, Baroncellatus, Fiscalatus, & similia; nec non Deputationes Coadjutorum in eisdem: Licentia Personis Ecclesiasticis suscipiendi tutelam Minorum, & nobilibus Mulieribus Viduis suscipiendi tutelam Filiorum: Item Personis Ecclesiasticis, studendi Juris in publicis Studiorum Universitatibus. Extraendi reliquias: Versandi cum Hæreticis: Locandi ad tempus: Et indulta liberandi Reos pro Confraternitatibus.* ANNO 1745.

§. 6. Gratiæ autem & Concessiones, quæ tam per Secretariam Brevium prædictorum, quam per Datariam Apostolicam promiscue, juxta dictum Elenchum, poterunt expediri sunt, quæ sequuntur.

,, Confirmationes Contractuum, Statutorum, Privilegiorum, Ordinationum,
,, Concordiarum, & Transactionum, tam in forma communi, quam in forma
,, specifica. Absolutiones cum dispensationibus ad Ordines super Irregularitate
,, proveniente ex defectu corporis, vel ex delicto, non tamen homicidii in Sta-
,, tu Ecclesiastico commissi: Confirmationes Decreti Judicis: Derogationes Sta-
,, tutorum Urbis Spoletan. & aliarum Civitatum super excessu Dotis. Dispen-
,, sationes super præmissis Irregularitatibus cum prædictis restrictivis: Extra
,, Tem-

PONT. „ Tempora, tam pro Italis, quam pro Ultramontanis: Erectiones Confra- ANNO
„ ternitatum: Indulta medendi, & exercendi Chirurgiam: Indulgentiæ perpe-
A. VI. „ tuæ pro Confraternitatibus: Licentiæ transeundi ad Ordinem strictiorem: 1745
„ Licentiæ se immiscendi in Criminalibus: & restitutiones adversus lapsum
„ quinquenii.

§. 7. Demum Concessiones, & Gratiæ, quarum expeditio, juxta relatum Elenchum, Datariæ Apostolicæ privative quoad Secretariam prædictam reservata, sunt generaliter quæcumque aliæ Concessiones & Gratiæ, in superioribus non comprehensæ nec expressæ, & signanter illæ omnes, in quarum expeditione, de stylo & consuetudine immemorabili, solvenda est Compositio in ipsa Dataria, aut Taxa Cancellariæ, sive Jocalium.

§. 8. Nos igitur, quum præmissam materiam, & Gratiarum Apostolicarum divisionem & partitionem juxta lance libraverimus, eamdemque rationabilem, & æquitati consonam, & tam Secretariæ, & Datariæ prædictarum juribus congruenter distinguendis, quam Cameræ, & Cancellariæ Apostolicarum, illarumque respective Ministrorum, Officialium, & Collegiorum indemnitatibus conservandis, & stabiliendis, aptam, opportunamque agnoverimus, non modo ipsam, prout superius expressa est, ratam, & gratam habemus; verum etiam perpetuæ ipsius firmitati, & observantiæ consulere, & providere volentes, motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione Nostris, eamdem, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, in perpetuum approbamus, & confirmamus, illique inviolabilem Sanctionis Nostræ firmitatem, & robur adjicimus. Decernentes, & eadem auctoritate statuentes, quod gratiæ, & concessiones Apostolicæ alterutri ex Secretaria Brevium, & Datariæ prædictis privative, ut præmisimus, attributæ, si quas forte per alterum ex dictis Officiis, contra hujusmodi partitionis, & divisionis præscriptum, expediri quandocumque in posterum contingat; necnon ipsæ Literæ Apostolicæ super iisdem confectæ; nullitatis & invaliditatis vitio subjaceant: pro ut Nos illas ex nunc, pro ut ex tunc, & e contra, tamquam non rite, & legitime, seu etiam nullo modo expeditas, processusque forsan habitos, vel habendos per easdem, cum omnibus, & singulis inde quomodolibet secutis, & sequendis, dicta Apostolica auctoritate, ipsarum tenore præsentium, annullamus, irritamus, & invalidamus, neminique ad quemcumque effectum ullatenus suffragari posse decernimus.

§. 9. Quamobrem iisdem Dominico Cardinali, & Magistro Joanni Jacobo Datario, eorumque pro tempore in muneribus hujusmodi respective successoribus, per easdem præsentes districte præcipimus & injungimus, ut ipsi in posterum in quarumcumque Gratiarum & Concessionum Apostolicarum expeditione, superius præscriptam divisionem & partitionem præ oculis habentes, eam firmiter observent; ac ab omnibus & singulis sibi respective subjectis Personis, Officialibus, vel Ministris inviolabiliter observari faciant. Et pro hujusmodi observantia, omnes, & quascumque petitiones, aut supplicationes pro impetratione Gratiarum in alterutro ex dictis Officiis per Sollicitatores, Agentes, negotiorum Expeditores, aut alios quoscunque contra præscriptæ petitionis normam, forsan porrectas & præsentatas, seu quandocumque porrigendas & præsentandas, ad alterum ex iisdem Officiis, ad quod juxta præmissæ partitionis continentiam, pertinere dignoscuntur, fideliter dirigant, & remittant: Non obstantibus aliis quibuscumque ipsarum petitionum, aut supplicationum remissionibus, quæ forsan ab alio quolibet ex Nostris Administris & Officialibus, etiam a Secretaria Nostra supplicum Libellorum, ac Nostro & Romani pro tempore Pontificis nomine, ac etiam a quacumque ex Congregationibus S. R. E. Cardinalium emanaverint, vel extortæ fuerint. Nos enim remissiones ejusmodi, contra memoratæ partitionis præscriptum quomodolibet pro tempore emanatas, vel obtentas, nisi illæ de speciali Nostro aut Successorum no-

strorum

PONT. A. VI. strorum mandato, expressa ipsarum præsentium derogationem contineant, tamquam per errorem factas, sive per subreptionem aut obreptionem obtentas, ab ipsis Brevium Secretario, atque Datario, eorumque Successoribus prædictis, omnino spernendas, & nullatenus attendendas fore declaramus. ANNO 1745.

§. 10. Præsentes quoque Literas de subreptionis, obreptionis, aut cujuscumque nullitatis vel invaliditatis vitio, intentionisque Nostræ, ac quocumque alio defectu, etiam ex eo, quod in præmissis quomodolibet interesse habentes, vel habere prætendentes, illis non consenserint, ac de ea vocati, & auditi non fuerint, vel quocumque alio colore, prætextu, occasione, vel causa a quoque notari, impugnari, in jus vel controversiam revocari nullatenus unquam posse, sed eas semper, & perpetuo validas, firmas, & efficaces esse, fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri & obtinere, ac ab omnibus & singulis, ad quos spectat, & spectabit quomodolibet in futurum, inviolabiliter observari: Sicque, & non aliter in præmissis, per quoscumque Judices Ordinarios, aut Delegatos etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac prædictæ S. R. E. Cardinales, & alios quoscumque quavis auctoritate, & potestate fungentes, & functuros sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, declarandi, & interpretandi facultate judicari, declarari, & interpretari debere, & si secus super his, a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

§. 11. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quatenus opus sit, de non tollendo jure quæsito, aliisque Nostris, & Cancellariæ Apostolicæ Regulis, necnon Privilegiis, Indultis, Facultatibus, & Literis Apostolicis ejusdem S. R. E. Cardinali Brevium prædictorum Secretario, ac Datario, seu Pro-Datario pro tempore existentibus, quomodolibet, & ex quacumque causa hic forsan de necessitate exprimendi, respective forsan concessis, approbatis, & innovatis, usibus quoque, stylis, tollerantiis, permissionibus, & consuetudinibus etiam diuturnis, & inveteratis, in contrarium præmissorum quomodolibet forsan facientibus, vel extantibus. Quibus omnibus, & singulis, illorum omnium, & singulorum tenores, etiam veriores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum, specialiter, & expresse, motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus, derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 12. Nulli ergo omnino Hominum liceat paginam hanc Nostræ Approbationis, Confirmationis, Constitutionis, Irritationis, Annullationis, Præcepti, Statuti, & Voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Dei Omnipotentis, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum, ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ MDCCXLV., & sexto Kalendas Decembris Pontificatus Nostri Anno Sexto.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

Visa de Curia.

J. C. Boschi.

L. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicat. die 9. Decembris ejusdem Anni.

NUM. XLVIII.

SUPER CELEBRATIONE

Duarum Missarum eadem die per unum Sacerdotem.

Venerabili Fratri Antonio Episcopo Oscensi.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabilis Frater, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

DECLARASTI Nobis, in sacra Visitatione, qua Dioecesim tuam perlustrasti, deprehendisse nonnullos Rectores Ecclesiarum Parochialium, quibus alia quoque Ecclesia a parochiali longe sejuncta commendata est, quam ob exiguos proventus alii Sacerdoti committere nequeunt, qui pro Rectoris munus sustineat: hinc fieri, ut Rectores ipsi rem Divinam in utraque Ecclesia Festis diebus conficere non dubitent, ut populus uterque parere possit Ecclesiæ præcipienti Fidelibus, ut festis diebus Missæ Sacrificio intersint. Nobis etiam exposuisti, decrevisse in tua Synodo id minime licere Rectoribus Ecclesiarum Parochialium, quoties alius Sacerdos præsto sit, qui Sacrum facere possit in una ex iis Ecclesiis, quæ Rectoribus subjiciuntur; id autem attulisse tam gravem Rectoribus ipsis molestiam, ut Synodalis Decreti executionem parumper differre censueris, donec sententiam in hac re Nostram, Nostramque voluntatem intelligeres. Quamobrem prudentiam quam in primis commendamus, totiusque Hispanæ gentis in hanc Sedem Apostolicam observantiam, ob quam, si forte aliquid incerti dubiique contigerit, ad Romanum Pontificem confugere, consiliumque ad explicandas difficultates deposcere consuevit. Deinde tuæ Synodi Decretum æquitati ac disciplinæ Ecclesiæ maxime consentaneum esse respondemus; ita ut demandari executioni debeat, nec vanis omnino Rectorum querimoniis imminui, vel labefactari.

Quamvis nonnulli ex Theologis Moralibus (& quidem nimis indulgenter) plures rationes & causas excogitaverint, ob quam Sacerdos eodem die Sacrificium Missæ bis offerre posse videatur, quemadmodum facile videri potest 3. *Summæ* Sancti Antonini *tit.* 3. *cap.* 6. *n.* 5. item *lib.* 3. *Summæ* Sancti Raymundi *tit.* 24 & in Summa Hostiensis *ad tit. de celebratione Missarum num.* 14. *& seq.* & in Summa Sylvestrina *in verb. Missa primo.* §. *Septimo quæritur*; & in Summa Armilla *in verb. Missa n.* 15. id tamen unanimi consensu permittitur Sacerdoti, qui duas Parochias obtineat, vel duos populos adeo sejunctos, ut alter ipsorum Parocho celebranti per dies festos adesse nullo modo possit, ob locorum maximam distantiam, tunc enim absque ulla dubitatione licere existimant ejusmodi Rectori, cum festi dies incidunt, bis Sacrum conficere, ut populo utrique satisfaciat. Et Suarez *in* 3. *part. Divi Thom. qu.* 73. *art.* 2. *disput.* 80. *sect.* 3. de hac hypothesi loquens; inquit, in ea tantum hodie licere duas Missas eodem die celebrare: *Casus de pluribus Parochiis est proprius, ac fere solus in usu.* At vero si in altera ex his Parochiis Sacerdos aliquis deprehendatur, qui rem Divinam facere possit, tum illarum Rectori nequaquam licet in utroque loco Sacrificium iterare, eo quod alterius Sacerdotis opera populi necessitati satis consulatur. Ita probant unanimes Pasqualigus *de Sacrificio Missæ tom.* 1. *qu.* 381. *n.* 2. Vericellus *de Apostolicis Missionibus tit.* 1. *de Privilegiis Regularium dub.* 18. §. 31. *n.* 201. Gribaldus *de Sacramentis tract.* 5. *cap.* 7. *dub.* 2. *n.* 13. Rotarius *in Theologia Morali Regularium tom.* 3. *cap.* 2. *punct.* 11. *n.* 5. Tournelius *in Prælectionibus Theologicis, de Sacramento Eucharistiæ part.* 2. juxta Parisiensem editionem *pag.* 346. Schmalzgruebertus *tit. de* cele-

Pont. A. VI. *celebratione Missarum n. 41.* Quod si Scriptores isti vestras in manus nondum pervenerint, aliorum testimoniis rem plane cognoscetis, nempe Cardinalis Zabarellæ *in cap. Consuluisti, nu. 3. de celebratione Missarum*, ubi hæc habentur: *Si est altus, qui celebrare possit, non celebrabit Sacerdos alia vice, dummodo ille alius sit paratus celebrare, & sit jejunus*: Petri de Ancharano *in Commentariis ad eumdem Textum n. 1. Intellige; si non sit alius ibi paratus ad celebrandum, & ille sit jejunus*; Cardinalis Toleti *in Summa lib. 2. cap. 3. n. 4.* Layman *in Theolog. Morali lib. 5. tract. 5. cap. 4. n. 6.* Salmanticensium *Theol. Mor. tom. 1. tract. 5. de Sacrificio Missæ cap. 5. punct. 1. nu. 12.* juxta quartam editionem, quæ Matriti facta est *anno 1717.* Gavanti *ad Rubricas Missalis part. 3. tit. 12. n. 12.* Anno 1746

At supervacaneum est plures auctoritates præstantium virorum congerere, cum id satis, superque constet ex septima Synodo Diœcesana, quam Sanctus Turribius *anno 1592.* celebravit *cap. 3. tom. 4.* Conciliorum Hispanorum, quæ simul collegit vir eximius inter Hispanos Cardinalis de Aguirre *pag. 687.* Porro hæc sunt verba: *Juxta dispositionem Concilii Provincialis celebrati in hac Civitate anno 1567. quantum convenit, & per locum juris possumus, licentiam concedimus omnibus Indorum, Hispanorumque Parochis nostri districtus, ut diebus Dominicis, & festivis ex præcepto servandis, possint celebrare duas Missas in duabus Ecclesiis tam inter se distantibus, ut qui loco unius Ecclesiæ assistunt, non possint commode accedere ad audiendam Missam in altera.*

Ex his apertissime deprehenditur concedi Parocho, qui duas Ecclesias distantibus omnino locis positas habeat, bis Sacrificium Missæ instituere, ne diebus festis Ecclesiæ præceptum a populo violetur; ea tamen conditione, ut legitimam pro re gerenda facultatem prius obtinuerit, uti Nos inferius explicabimus. Ex verbis autem depromptis ex eodem Capite tertio Limanæ Synodi, quæ mox subjiciemus, certi limites eidem Parocho statuuntur, ipsique præscribitur, ut uno tantum loco Sacrum conficiat, si in altero Sacerdos occurrat, qui populo rem Divinam operari possit: *Cum autem habuerint alium Sacerdotem, qui possit celebrare in altera dictarum Ecclesiarum, non poterit Parochus celebrare in utraque, sed unam Missam tantum in una, quandoquidem alter Sacerdos possit satisfacere necessitati alterius populi.*

Non ignoramus, auctoritatem Limanæ Synodi suæ Diœcesis finibus solum concludi. At, cum Sanctus Turribius regendæ Ecclesiæ peritissimus, & virtutum omnium gloria clarissimus semper habitus sit, ipsius legibus, ac Diœcesanis institutis eam saltem fidem atque auctoritatem, vimque, ut ajunt, directivam, adhibendam & adscribendam nemo inficiabatur, quam Itali omnes, aliique extra Italiam S. Caroli Borromæi Synodis omni tempore præstiterunt: neque in dubium quis revocare poterit, Sanctum Turribium, virum adeo singularem (pro cujus Canonizatione cum Promotoris Fidei munus adhuc in minoribus gereremus, plurimum laboris impendimus) conferre plurimum, ut, si propositæ rei examen instituamus, illius sententia reliquis anteponatur; lætandumque idcirco Nobis jure merito videmus, qui Commentarium *de Sacrificio Missæ* in lucem proferentes, Italico sermone a Nobis conscriptum, cum Bononiensem Sedem administraremus, idem plane asseruimus, quod pro illustranda præsenti quæstione superius attulimus, & opinionem nostram auctoritate confirmavimus ejusdem Synodi, Sancti Turribii, ut liquido constat ex nostro Commentario, quod commemoravimus *tom. 2. part. 4. sect. 2. num. 38. & seq.* & præcipue *num. 40.* quod quidem primo Bononiæ Typis evulgatum fuit, ac nuper latine redditum, ac typis impressum Patavii, lucem publicam rursus aspexit.

Quod si Limanæ Synodo alia quoque Concilia adjungi velint, illud in medium proferri poterit, quod sub Mauritio Archiepiscopo Rothomagensi *anno 1231.* coactum est, quemadmodum legitur in Collectione Regia Maxima Concilio-

PONT. ciliorum ab Harduino compilata *tom. 7. pag. 186. — Nullus audeat Missam bis* ANNO *in diem celebrare, aut cum duplici Introitu, nisi in humana necessitate &c.,* &
A. VI. *hoc, ubi non est, nisi unus Sacerdos*: alterum, quod Nemausi *anno* 1284: coactum fuit, cum Martinus IV. Apostolicam hanc Sedem obtineret, uti patet ex Collectione Labbeana *tom. 11. part. 1. pag. 1213. — Si omnes Parochiani ad unam Missam simul non possint convenire, eoquod in diversis locis habitant distantibus ab Ecclesia & remotis, sicut est in montanis, nec sunt in Ecclesia duo Sacerdotes, &, dicta prima Missa, postmodum Parochiani venientes postulant Missam aliam sibi dici, poterit tum Sacerdos Missam aliam celebrare. Tamen si in prima Missa, post receptionem Corporis & Sanguinis profusionem acceperit, non debet secundam Missam in prædictis casibus celebrare.* 1746

Ea potissimum verba diligenter observari debent: *Ubi non est, nisi unus Sacerdos*: nec non alia: *nec sunt in Ecclesia duo Sacerdotes*: ex quibus clare perspicimus, non licere Parocho, si alius Sacerdos præsto sit, duo Sacra perficere diebus festis, ut populus Missæ Sacrificio intersit, sive Missa celebranda sit in duabus Ecclesiis inter se distantibus, ut in supra citata Synodo Limana, sive una tantum sit Ecclesia, in qua Missa celebratur, & ad quam insimul universus populus convenire non potest, ut in Synodo Nemausensi. Hi quippe duo casus eodem jure censendi sunt, uti præcipue advertit Theophilus Raynaudus *tom. 27. Operum* ditionis Lugdunensis *pag. 8.*

Quæ huc usque dicta sunt, Canonicis etiam generalibus sanctionibus innituntur. Neque vero copiam Ecclesiasticæ eruditionis ostentabimus, ut cognitum id perspectumque faciamus, quod tamen facili negotio, si opus esset, consequeremur, cum duo præclari Scriptores postremis his temporibus congesserint casus omnes, quibus ante Decretales Prædecessorum Nostrorum Innocentii III., atque Honorii III. plures uno die Missæ ab eodem Sacerdote celebrantur. Hi sunt Saintbeuvius *tom. 3. Resolutionum casuum conscientiæ cas. 83.* & Pontas *in Dictionario casuum conscientiæ, in verb. Missa cas. 15.* De hoc ipso argumento luculenter disseruit is, qui suis adnotationibus undecimam Sancti Leonis Epistolam illustravit, juxta editionem, quæ ultimo facta est. De ipso Nos quoque verba fecimus *in Commentario de festis diebus Domini Nostri, ac Beatæ Virginis Mariæ part. 1. n. 667. & seq.* Quamobrem, his prætermissis, illud affirmabimus, ex communi totius Ecclesiæ disciplina permitti tantum Sacerdotibus hoc tempore, ut die Natali Salvatoris Nostri ter Sacrum faciant, vel quia institutum id fuit a S. Telesphoro Pontifice, ut eam celebritatem singulari honore prosequerentur Fideles, uti ostendit Canon: *Nocte sancta de Consecratione dist. 1.* vel quia (si plurimi facienda videantur argumenta, quibus author Telesphorus illius Canonis impugnatur) Parens ac Magistra Ecclesia eum ritum die Natali Domini conservandum censuit, ut posteris perpetuo commendaret veterem disciplinam, ob quam Sacerdos idem plura Sacra conficiebat, cum alii quoque festi dies per annum occurrebant. Id Nos testimoniis præstantium virorum indicavimus in Commentario nostro, quod superius nominavimus, *part. 1. num. 665. & seq.*

Excepta die Dominicæ Nativitatis, juxta hodiernam disciplinam non licet Sacerdoti eodem die Sacrificium iterare. Argumenta minime desumimus ex Decreto Alexandri Papæ II. *Can. Sufficit, de Consecratione, dist. 1.* ubi Pontifex ita decrevit: *Sufficit Sacerdoti unam Missam in die una celebrare, quia Christus semel passus est, & totum Mundum redemit. Non modica res est unam Missam facere; & valde felix est, qui unam digne celebrare potest*: etenim Pontifex ita rem prosequitur: *Quidam tamen pro defunctis unam faciunt, & alteram de die, si necesse fuerit*: quibus verbis Alexander II. non improbare videtur eum Sacerdotem, qui saltem ob allatam causam bis uno die celebraret. Deinde sic Pontifex concludit: *Qui vero pro pecuniis, aut adulationibus sæcularium una die præsumunt plures facere Missas, non æstimo evadere damnationem.* Porro ex his facili conjectura perspicere quisque potest, Alexandrum II. Decreto solum ca-

vere,

vere, ne fordidæ utilitatis, five affentationis gratia Sacrificium iteretur. Vafquelius idem Decretum fic explicit in 3. part. D. Thomæ tom. 3. quæft. 83. art. 2. cap 5. num. 43. -- *In prædicta epiftola folum damnantur, qui pro pecuniis aut adulationibus fecularium una die præfumunt plures Miffas celebrare: de iis vero, qui ex fola devotione plures celebrarent, nihil dicitur.* Eadem rem maxime declarant ea, quæ Thomafinus fcripta reliquit *De veteri & nova Ecclefiæ difciplina part. 3. lib. 1. cap. 72. n. 6.* ubi clare oftendit, libertatem pluries una die celebrandi, neceffario coercendam fuiffe, ut quorumdam Sacerdotum avaritiæ modus imponeretur.

Igitur omittentes Alexandri II. Decretum, ulterius Prædecefforis noftri, nimirum Innocentii III. auctoritate, ac Decretali rem noftram comprobamus, *Cap. Confuluifti, de celebratione Miffarum*: *Refpondemus*, inquit, *quod excepto die Nativitatis Dominicæ &c. fufficit Sacerdoti femel in die unam Miffam folummodo celebrare*. Equidem Alexander II., uti fuperius commemoravimus, & Innocentius II. ufi funt hoc eodem verbo *fufficit*: at fecundo tantum loco per id verbum præceptum indicitur: nam fi quis integram Innocentii Decretalem percurrat, apertiffime cognofcet, id petitum fuiffe a Pontifice, *utrum Presbyter duas Miffas in eadem die valeat celebrare*. Porro illud *valeat* idem prorfus fignificat, ac *liceat*. Cum igitur refponfum dederit Pontifex, fufficere *Sacerdoti femel in die unam Miffam folummodo celebrare*; illud *fufficit* Sacerdotes adigit præcepto, ne plura Sacrificia uno die faciant.

Ita Vafquelius interpretatur eo loco, quem paulo ante indicavimus *n.* 44. *Nam quod quæfitum fuit, utrum valeat celebrare, idem eft, ac fi quæreretur, utrum liceat ei celebrare. Cum ergo refpondit Pontifex, fufficit &c. hoc verbum denotat præceptum prohibens plufquam femel celebrare*. Neque mirari quis debet, fi idem verbum *fufficit* confilium uno loco, alio autem præceptum præferat. Id ipfum quippe etiam contigit in verbo *non oportet*: quod juxta varias rerum circumftantias, in Jure Canonico modo folum honeftatis officium ac decentiam denotat, modo vero neceffitatem atque præceptum, uti pluribus exemplis demonftrat Bardellus *difput. Theolog. tom. 1. lib. 5. dub. 21. num. 4.* Verum ex Honorio III. qui poft Innocentium III. Pontifex renunciatus fuit, in textu *Te referente*, fub eodem titulo *de celebratione Miffarum*, manifefto deprehenditur, illud verbum *fufficere*, de quo in Decretali Innocentii III., cum præcepto conjungi. Rem totam, ficuti gefta eft, recenfebimus, uti conftat ex Gonzalez, qui Decretalem integram ejufdem Honorii defcribit.

Sypontinus Archiepifcopus (eam modo civitatem vulgo Manfredoniam appellant) feria quinta majoris hebdomadæ Sancti Olea de more in Ecclefia Cathedrali rite confecrabat. Eadem die mane fe conferebat ad Montem Garganum, ut peregrinos exciperet, qui magna frequentia in eum locum Religionis caufa confluebant. Ejus loci Clerus ac populus Archiepifcopum magno ftudio rogarunt, ut Sacrum iteraret; quod tamen ille facere recufavit, donec fuper hac re Pontificis Honorii III. refponfum fibi redderetur. Pontifex initium defumit a verbis ipfis Innocentii III. Prædecefforis fui, nempe: *Cum cuilibet Sacerdoti, quacumque dignitate præfulgeat, unam in die celebrare Miffam fufficiat, nam & valde eft felix, qui celebrat digne unam.* Poft hæc præcipit Archiepifcopo, ut Syponti rem Divinam peragat, ubi Sacrum Chrifma conficere debebat, & in Ecclefia Montis Gargani Sacrificium offerre prætermittat; hifque utitur verbis, quibus illud *fufficit* ab Innocentio III. fcriptum, cum præcepto omnino copulari declarat: *Fraternitati tuæ mandamus, quatenus die Cœnæ Domini in Ecclefia Sypontina dumtaxat, in qua teneris Chrifma conficere, Miffarum ftudeas folemnia celebrare.* Innocentius, qui, excepto die Nativitatis Dominicæ, prohibuit Sacerdoti plures Miffas una die celebrare, *in cit. Cap. Confuluifti, de celebratione Miffarum*, addidit: *nifi caufa neceffitatis fuadeat.* At Honorius, qui *in Cap. Te referente, eadem tit. de celebratione Miffarum*, Archie-

PONT. A. VI. chiepiscopo Sypontino rescripsit, ipsi fas non esse potest rem Divinam peractam, dum Sacrum Chrisma conficiebat in Ecclesia Sypontina, aliam Missam celebrare in Ecclesia Montis Gargani, declaravit, caussam necessitatis ab Innocentio admissam, nunquam adesse, cum alius invenitur Sacerdos, qui secundam Missam celebrare potest. Secundam quippe Missam noluit ab Archiepiscopo in Ecclesia Montis Gargani celebrari, ex quo inverisimile visum est, quod alius non adesset Sacerdos, qui Missam in eadem Ecclesia celebrare posset, juxta monitum Cardinalis de Turrecremata in *Can. Sufficit*, *sub num.* 4. *de Consecratione*, *dist.* 1. En ejus verba: *Quod autem in Decretali Te referente, Episcopus videtur reprehendi, quod bis celebraverat die Cœnæ, est propter hoc, quia non erat necesse, quod Episcopus celebrasset, nisi in illa Ecclesia, in qua de consuetudine debebat Chrisma conficere, quia hoc non potest; nisi Episcopus, & aliam Missam celebrare poterat simplex Sacerdos, quia verisimile est, Episcopum posse per Vicarium celebrare, & in illa Ecclesia plures Sacerdotes fuisse*. Quod etiam ante Cardinalem a Turrecremata, jam fuerat adnotatum ab Hostiensi *in Cap. Te referente num.* 3., ab Antonio de Butrio *super eodem textu num.* 3., & Abbate *super eodem quoque textu in fin. tit. de celebratione Missarum*. ANNO 1746

Præterea casum proponunt Episcopi, qui præesset duobus Episcopatibus inter se vicinis; ut in Archiepiscopo Sypontino contigisset, si Summi Pontifices Alexander III., & Innocentius III. sententiam non protulissent contra Garganicos contendentes, Ecclesiam suam Episcopalem esse, & unitam Ecclesiæ Sypontinæ, quemadmodum legitur apud Ughellium de Metropoli Sypontina tractantem *tom.* 7. *Italiæ Sacræ*; quæruntque, an sub obtentu Chrisma conficiendi in utraque Ecclesia, quod sine celebratione Missæ confecrari decenter nequit, posset, ea die bis Sacrificium offerre; & unaniter respondent; id non licere: & sic rem componunt, quod uno anno in una Ecclesia celebret Missam feria quinta in Cœna Domini, & conficiat Chrisma; & alio anno id ipsum faciat in alia Ecclesia; & ab una ad aliam Chrisma consecratum, uti moris est, transmittat. Reque sic composita, asserunt, nullam ex suis Ecclesiis Chrismate cariturum esse, subditosque unius vel alterius Episcopatus nullatenus excludi a commoditate audiendi Missam quinta feria in Cœna Domini, in qua maximopere expedit, ut audiant Missam; ea quippe celebrari poterit a Sacerdote in Ecclesia, in qua eo anno Episcopus Chrisma non conficit, cum verisimile non sit, alium non reperiri Sacerdotem, qui ea ipsa die Sacrum in ea facere possit; veluti prosequuntur Hostiensis, Antonius a Butrio, & Abbas *loc. cit.*

Hæc sunt, quæ ex Jure Canonico desumpsimus. Sed cum Glossa *in Cap. Consuluisti*, *in verb. necessitatis de celebratione Missarum*, necessitati addat utilitatem, & vel utilitatem, vel necessitatem satis esse dicat, ut unus Sacerdos eodem die bis Missam celebrare possit, bene deprehendimus, Parochos de quibus agitur, posse tum utilitatem, tum necessitatem prætexere, ut sibi putent fas esse bis in die celebrare, etiamsi alius sit Sacerdos, qui Sacrum facere valeat: utilitatem quippe in eo constituent, quod, bis ipsi celebrando non subministrabunt Sacerdoti celebraturo eleemosynam pro Missa, quam celebrabit; necessitatem in sua inopia constituent, ob quam nequeunt prædictam eleemosynam alteri Sacerdoti Missam celebranti elargiri. At neutrum eis suffragari potest.

Et utilitas quidem non suffragatur: quidquid enim sit de titulo utilitatis; qui illum admittunt, illum explicant & intelligunt, non de utilitate celebrantis, sed Missam audientis. Sic docet Cardinalis Zabarella *in Cap. Consuluisti*, *num.* 3. *de celebratione Missarum*. En ejus verba: *Considera, quod in hoc attenditur caussa utilitatis respectu audientis, non celebrantis*. Et concordant super eodem Capitulo Antonius a Butrio *n.* 4. Abbas *n.* 1., & cæteri, quos vocant Repetentes, & præclare inter recentiores docuit Vericellus *de Apostolicis Missioni-*

ſtionibus tit. 1. *de privilegiis Regularium dub.* 18. *n.* 201. Utilitas autem propoſita non populum, ſed Parochum reſpicit, & ſic celebrantem, & non audientem.

Minus quoque prodeſt neceſſitas ex inopia deſumpta; cum plura ſint expendenda, antequam titulus neceſſitatis ex inopia deſumptus admittatur. Primo, an revera Parochi tanta premantur egeſtate, ut alteri Sacerdoti ſtipendium Miſſæ nequeant ſuppeditare: ſi enim inopia adeo magna non ſit, Epiſcopali auctoritate, juxta Caput quartum Concilii Tridentini *ſeſſ.* 21. *de Reformatione*, adigi poterunt, ut Sacerdoti Miſſam celebraturo eleemoſynam elargiantur, ut ſapienter admonet Engel *ad tit. Decretalium de celebratione Miſſarum num.* 3. Secundo, ſi Parochis tenues omnino anguſtique proventus obveniant, videndum, an populus etiam in eadem paupertate verſetur; quemadmodum enim Epiſcopus adigere poteſt Sacerdotem, ut populo Sacrum faciat diebus feſtis, ita etiam poteſt indicere populo, ut celebranti Sacerdoti conſuetum ſtipendium elargiatur. Id etiam ex Tridentino Concilio deſumitur *ſeſſ.* 21. *c.* 14. *de Reformatione*, ubi hæc leguntur: *Curet autem Epiſcopus, ut ii ſaltem diebus Dominicis, & Feſtis ſolemnibus &c. Miſſas celebrent*: ſiquidem illud verbum *Curet*, præceptum inferre in hac graviſſima cauſa, non eſt dubitandum. Hoc pacto Concilii ſententiam explicat Paſqualigus, qui ſcriptum ita reliquit *de Sacrificio Miſſæ q.* 844. *n.* 11. -- *Si in aliquo Oppido ſit unus tantum Sacerdos, qui teneatur celebrare diebus feſtis, & adſint alii ſimplices Sacerdotes, poterit Epiſcopus eos cogere ad celebrandum diebus feſtis. Ratio eſt, quia adeſt indigentia populi, eo quod difficile ſit, quod omnes eadem hora conveniant ad audiendam Miſſam; & ideo cum Sacerdotes habeant ratione Ordinis munus ſuum addictum populo, poterit Epiſcopus eos cogere, ut impendant officium ſuum populo, offerendo Sacrificium, ut abſque difficultate poſſit adimplere præceptum audiendi Sacrum. In tali tamen caſu tenebitur populus aliquid contribuere iis Sacerdotibus pro ſubſtentatione; quia cum miniſtrent populo, æquum eſt: quod accipiant aliquid pro ſubſtentatione.*

Porro difficile prorſus videtur, omnia hæc ſimul copulata deprehendi. Quod ſi res ita ſe haberet, tunc, Ven. Frater, ex iis eleemoſynis, quas ipſe egenis elargiri large conſueviſti, ſtipendium pro re Divina facienda Sacerdotibus erogare deberes, nec ullo modo perferre, ut Sacrificium iterent Parochi, quibus non deeſt alius Sacerdos, qui diebus feſtis populo miniſtret.

Poſt hæc, quæ à Nobis prolata ad veritatem illuſtrandam dici poſſint, ad ea ſermonem transferrimus, quæ ab ipſi Parochis proponi audimus. Vehementer ipſi conqueruntur, ſi facultas iterandi Sacrificii diebus feſtis ipſi adimatur; eo quod munere ſuo perfungi nequeant, quod non ſolum conſtituitur in celebranda & applicanda Miſſa pro populo, cum feſti dies peraguntur, ſed etiam in explicandis Religionis myſteriis, tradendaque pueris Chriſtiana diſciplina, cum ad Sacrum audiendum in Eccleſiam conveniunt.

Incredibilem ex hoc voluptatem ſane percepimus. Etenim quum olim fel. record. Prædeceſſor Noſter Innocentius Papa XIII., ad diſcutiendam Hiſpani Cleri graviſſima negotio ab inſigni viro bonæ memoriæ Ludovicus hujus S. R. E. Cardinali Belluga nuncupato propoſita, peculiarem Congregationem præſtantium aliquot ejuſdem S. R. E. Cardinalium deputaſſet; Nobiſque tunc in minoribus conſtitutis ipſius Congregationis Secretarii munus demandaſſet; meminimus non parum temporis, plurimumque laboris Nobis opus fuiſſe, ut falſam omnino probaremus opinionem, ob quam Parochi Hiſpani ſe immunes ac liberos dictabant ab edocendis inſtruendiſque Chriſtiana doctrina pueris, eo quod hujuſmodi exercitationes in aliis quoque Eccleſiis haberentur; aut quia Concionatorum opera ſtudioque ſatis fideles inſtruerentur; aut etiam ob vetuſtiſſimam conſuetudinem, quæ Parochos ipſos ab hoc onere vindicare videbatur. Quæ omnia leguntur in Conſtitutione, quæ incipit *Apoſtolici miniſterii*, quam præfatus Innocentius Prædeceſſor promulgavit, in qua §. 9. recenſentur ac refelluntur ea omnia, quæ modo commemoravimus.

His

His autem per transennam adnotatis, jam responsum quæstioni faciamus, videlicet non esse iterandum die festo Sacrificium, si Parocho alius Sacerdos operam suam navare possit, etiamsi Catechismus eodem die, Fideique mysteria populo explanari debeant. Hæc enim fieri possunt ejusdem Sacerdotis ministerio, qui ad Sacrum conficiendum inducitur: quemadmodum Nos ipsi statuimus in Bononiensi Diœcesi, cum in ea sedem haberemus, haud ignorantes, id consentaneum esse Decretis, quæ super hac re Pontifices Romani non semel ediderunt. Id Nos ostendimus *Instit.* 3. *t.* 3. *nostrarum Institutionum Ecclesiasticarum*, quæ Bononiæ impressæ fuerunt. Accedit, quod Parochus, qui die festo fideles instituendos in utraque Ecclesia libenter susceperit, si iterandi Sacrificii facultas traderetur, id facilius consequi possit, si in altera solum Ecclesia rem Divinam faciat, ac populum edoceat, deinde ad aliam se conferat Ecclesiam, ubi a Sacrificio abstineat, & Christianæ Legis instituta duntaxat populo declaret.

Tui præterea Parochi queruntur, quod ipsis hanc facultatem impertiri dubites, quam a tuis Decessoribus semper impetrarunt. Certissimum illud est Missionariis tantum a Sede Apostolica potestatem aliquando fieri, ut uno die Sacrificium bis operentur; reliquis vero Sacerdotibus opus esse, ut hac de re facultatem ab Episcopo consequantur, etiamsi causa necessitatis intercedere videatur; cujus sane judicium ad ipsos Sacerdotes nequaquam pertinet. Ita testatur Verricellus *de Apostolicis Missionibus tit.* 4. *de privil. Regularium qu.* 19. *num.* 202. *Quæres primo, an ad celebrandas duas Missas in locis, ubi adest talis necessitas, requiratur licentia Episcopi? Respondetur affirmative, seclusis privilegiis Missionariorum. Ita a Sacra Congregatione resolutum.* Certum quoque est, facultates ejusmodi, nisi necessitas id postulet, nunquam concedi; vel, si aliquando concedantur, non haberi tanquam alicujus Sacerdotis privilegium sed tantum ob causam peculiarem necessitatis. Fagnanus id fatetur *Cap. In ordinanda, n.* 37. *de Simonia: Miratur Sacra Congregatio agi de his licentiis concedendis; nam id nonnisi ex magna necessitate fieri debet, & magna cautela, ut puta in locis, ubi perpaucissimi sunt Sacerdotes, vel adsunt impedimenta adversariorum Fidei, vel quid simile, &c. Nec concedi potest hæc licentia ab Episcopo generaliter, quasi privilegium alicujus Sacerdotis, sed tantum in aliquo casu particulari, necessitatis causa ab Episcopo examinanda.* Itaque cum ejusmodi causam necessitatis haud deprehenderis, nunquam Parochos tuos probabimus, si ipsi de te conquerantur. Nos prudentiam Fraternitatis Tuæ magnopere commendamus, Teque adhortamur animum, mentemque tuam conformare exemplo prædicti Sancti Caroli Borromæi, qui *in prima Synodo Provinciali cap.* 5. abrogavit *licentias a suis Prædecessoribus concessas plures Missas celebrandi*.

Parochi postremo, ut causam suam tueantur, vetustissimam adducunt consuetudinem. Nos, utrum ratione, an temere id asserant, examinare prætermittimus. Solum inquirimus, utrum ea consuetudo rationem præscriptionis, aut præsumptionis sibi comparaverit; & utrumque falsum, & alienum judicamus. Non utique Jus Divinum, sed Jus Ecclesiasticum prohibet, eadem die ab eodem Sacerdote Sacrificium iterari. At non omnia, quæ Juris tantum Ecclesiastici sunt præscribi possunt. Si etenim juxta Civiles Leges, *sanctæ res* præscribi non possunt, absonum utique est asserere, posse per præscriptionem aliquid obtentum, vel acquisitum, quod adversetur sanctionibus universalibus Ecclesiæ, quarum observantiam Sacrum Tridentinum Concilium in Missarum celebratione Sacerdotibus omnibus præcipit, uti colligitur ex Decreto *de observandis, & evitandis in celebratione Missæ*.

In nonnullis regionibus mos inoleverat, quod Parochi duarum Parochiarum feria sexta majoris hebdomadæ Officium faciebant, primum in una ex Parochiis, & deinde illud iterabant in altera. Jejunii præceptum in sumptione Eucharistiæ non est Juris Divini, sed Ecclesiastici, teste Cardinali Bona *Rerum*

Litur-

Pont. A. VI. *Liturgicarum lib.* 1. *cap.* 21. *n.* 2. ubi refert, initio non omnibus in locis universos prædicta lege obstrictos fuisse: cumque, hoc minime obstante, animadversum fuisset, Parochum celebrantem Officium in secunda Parochia, non jejunum sumere Eucharistiam sub specie panis; sumpserat enim in Officio, quod celebravit in prima Parochia, particulam Hostiæ consecratæ die præcedenti, una cum vino non consecrato, & sic jejunium fregerat naturale; reprobata fuit consuetudo, etsi, uti asserebatur, pietati & devotioni innixa. Hoc exemplo perculsi alii Parochi duarum Parochialium, aliam induxerunt consuetudinem, ut in utraque Parochia Officium feriæ sextæ majoris hebdomadæ celebrare possent; prætermittendi videlicet haustum vini in primo Officio, quod in prima Parochia celebrabant, sumentes tantummodo speciem panis, ut jejuni in secunda Parochia Officium facerent, Missamque quæ dicitur Præsanctificatorum, celebrarent. At hæc quoque consuetudo fuit reprobata, utpote contraria ritui Ecclesiastico, quem & Ordo Romanus, & Sacramentarium Sancti Gregorii præscribunt, & adhibet universalis Ecclesia. Franciscus Sylvius magni nominis Theologus *tom.* 5. *suorum Operum* editionis Antuerpiensis *Orat.* 1. quæ est unica *de Officio Parasceves*, rem graphice exponit, nec Parochorum consuetudini censet esse ullo modo deferendum. De hac eadem re plura habentur apud Suarez *in* 3. *part. Divi Thomæ tom.* 3. *qu.* 73. *art.* 2. *disp.* 80. *sect.* 3. Et Nos ipsi hæc omnia exposuimus *in nostro Tractatu de Sacrificio Missæ*, typis Patavinis edito, *sect.* 2. §. 39. Et *in alio Tractatu de Festis Domini Nostri Jesu Christi part.* 1. typis quoque Patavinis edito. §. 336. *& seqq.* confutavimus errorem Græcorum Schismaticorum, qui volunt, in Missa Præsanctificatorum, per immersionem Particulæ in Calicem ex Sacratissima Hostia detractæ, transubstantiationem fieri vini in Sanguinem Christi: & diximus, Sacerdotem in Officio feriæ sextæ majoris hebdomadæ, sumere Christi Corpus & Sanguinem, cum utrumque revera sit sub specie panis, præcedenti licet die consecrati. Anno 1746

Præscriptionem excipit præsumptio, de qua modo sermo habendus est. Equidem non ignoramus Jurisperitorum commune adagium, nempe ratione consuetudinis immemorabilis afferri posse in medium quemcumque gratiosum titulum, & etiam privilegium Apostolicum, quod utpote nullo certo documento probatum, præsumptum appellatur. Sed, cæteris prætermissis, ne hæc epistola longior evadat, subdimus, hæc intelligi posse de illis privilegiis, quæ impetrari potuissent a Sede Apostolica, si quis ea postulasset; non vero de illis, quæ cum postulantur, negari omnino consueverunt; ne præsumptio plus habeat roboris, & momenti, quam veritas.

Romanis Pontificibus mos est, ut ea negotia, quæ ipsi per se expedire nollint, ad Congregationes rejiciant examinanda, ut earum consilio rem expediant. *Anno* 1657. cum in Civitate, quam dicunt *de Assumptione*, in Provincia Paraguariensi, pars magna Nobilium domi se continerent, utpote decenti apparatu vestium carens, nec accederet ad Ecclesiam, ut Sacrum die festo audiret, Episcopus exoravit, ut sibi facultas daretur celebrandi Missam antelucanam Nobilium prædictorum gratia, & aliam ante meridiem, ut reliquus populus Missæ præcepto diebus festis satisfaceret. Da hac re actum fuit in Congregatione Concilii *die* 1. *Septembris* 1657. nec petitio fuit exaudita, ea potissimum de causa, quod imperceptibile visum est, alium non adesse Sacerdotem, qui Missam antelucanam celebraret pro Nobilibus, quemadmodum colligitur *ex lib.* 21. *Decretorum pag.* 56.

Præterea vobis omnibus notum est, in Regnis Aragoniæ, Valentiæ, & in Comitatu Catalauniæ, die Commemorationis omnium Fidelium Defunctorum; quemlibet Sacerdotem Sæcularem bis Missam celebrare posse, & ter quemlibet Sacerdotem Regularem; quod singulare privilegiis concessis vel a Julio III., vel a Paulo III. Summis Pontificibus innititur. De dicto privilegio egimus *in supra citato nostro Commentario de Sacrificio Missæ sect.* 2. §. 31. & latius dum mu-

PONT. nere fungebamur Secretarii Congregationis Concilii, cum Causa quædam *Castellana* pertractaretur, quemadmodum videri potest in Thesauro Resolutionum prædictæ Congregationis *tom. 2. pag. 168.*, & plura quoque de dicto privilegio relata fuerunt a bonæ memoriæ Cardinali Lanfredino, dum ipsum Secretarii munus obiret, & de quadam Causa *Oriolen.* ageret, de qua *tom. 5. ejusdem Thesaur. pag. 384. & seqq.* Viri, qui dignitate, & præstantia super cæteros eminebant, Summis Pontificibus humillime supplicarunt, non ut quidem rem novam permitterent, sed ut tantum ad quasdam alias regiones memoratum privilegium extenderent, ob quod Presbyteri tum Sæculares, tum Regulares in die Commemorationis omnium Defunctorum rem Divinam iterato faciebant, precesque suas singulari pietate, & rationibus undequaque petitis cohonestarunt: negotioque a Summis Pontificibus remisso ad Congregationem Concilii, hæc precibus hujusmodi morem haud gessit, sed petentes, ut fieri cum principibus viris consuevit, urbane dimisit, quemadmodum recensuimus *in cit. nostro Tract. de Sacrificio Missæ sect. 2. §. 22.* editionis Patavinæ. ANNO 1746.

A. VI.

Porro si denegatum fuit Episcopo petitum privilegium celebrandi bis in die festo, ut Nobiles satisfacerent præcepto audiendi Missam, eo quod alius aderat Sacerdos, qui Sacrum facere poterat; si principum virorum vota exaudita non fuerunt, qui tantum pro extensione privilegii, quod unicam tantum diem quolibet anno respiciebat; unusquisque facili negotio cognoscere poterit, quid a Sede Apostolica factum esset, si simplices Parochi facultatem petiissent bis celebrandi, ubi alius non deesset Sacerdos, qui Parocho operam suam præstare posset, & bis celebrandi, non unica die intra annum, sed tot diebus, quot per anni cursum festi dies celebrandi fidelibus præcipiuntur.

Ut Fraternitati Tuæ postulatis responderemus, negotium unico verbo cognoscimus Nos absolvere potuisse, dicendo nimirum, tuam Constitutionem Synodalem observandam esse. Henricus enim Boich, antiquus Juris Canonici Professor, *in Comment. ad Cap. Te referente, n. 2. de celebratione Missarum*, docet, a nemine binas Missas eadem die celebrari posse, si id sit vetitum in Constitutione Synodali. Sed hæc scribenda ad te putavimus, ut tuum religionis eximium studium nostris laudibus prosequeremur, certamque normam, ac rationem ante oculos propositam haberes, ad quam consilia tua, tuamque mentem tutissimam conformares. Quapropter tres dies in privata nostra Bibliotheca inane insumpsimus, quos vacuos, ac liberos ab audiendis Ministris, molestisque negotiis nacti sumus, ut has literas conficeremus. Postremo te summopere iterumque commendantes, qui hujus Sedis Apostolicæ in dubiis rebus sententiam consiliumque exquisieris, Benedictionem Tibi nostram, Venerabilis Frater, peramanter impertimur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die XVI. Martii MDCCXLVI. Pontificatus Nostri Anno Sexto.

NUM.

NUM. XLIX.

DE PRÆSENTATIONE

Dignioris inter approbatos ab Examinatoribus ad Parochiales Ecclesias Jurispatronatus Ecclesiastici, cum resolutione nonnullorum dubiorum.

Venerabili Fratri Archiepiscopo Florentino.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabilis Frater, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

REDDITÆ Nobis sunt Literæ Tuæ quibuscum una ad Nos misisti disceptationem Advocati Petri Brogiani, ut de iis, quæ a Te proponebantur, quæ nostra sententia sit, diceremus.

Primum: *An Patronus Ecclesiasticus teneatur in foro externo præsentare ad Beneficium Curatum eum, qui inter approbatos ab Examinatoribus magis idoneus, & magis dignus est?*

Secundum: *An Episcopus, ad quem spectat dare institutionem, debeat sequi judicium Patroni de magis idoneo, magisque digno, an potius inquirere, rectum ne sit Patroni judicium, an secus.*

Tertium: *Si appellaverit, qui se digniorem esse putat, & posthabitus est; an suspendi debeat institutio præsentati, an vero hæc debeat suum effectum sortiri; paucis, an appellatio interposita locum habeat in devolutivo tantum, an potius etiam in suspensivo?*

Ut igitur exordiamur a prima quæstione, in qua quæritur; an Patronus Ecclesiasticus teneatur in foro externo præsentare ad Beneficium Curatum, eum, qui magis idoneus, magisque dignus est inter approbatos ab Examinatoribus; respondemus; *teneri*. Nam antiquis omnibus disputationibus omissis, cum juxta Concilii Tridentini præscriptum in Beneficiis Curatis coram Examinatoribus Synodalibus concursus haberi debeat, debeantque Examinatores Synodales eos, qui magis idonei sunt, quorum deinde unum debet Patronus Ecclesiasticus Episcopo præsentare, ut ei institutionem præbeat, hæc agendi ratio, ac methodus necessario secum fert, ut Patronus Ecclesiasticus teneatur præsentare eum, quem digniorem inter probatos ab Examinatoribus existimat.

Verba Concilii satis per se clara sunt *in cap. XVIII. sess. 24. de Reform.*: *Si vero Juspatronatus Ecclesiastici erit*, loquitur de Beneficio Curato, *ac institutio ad Episcopum, & non alium pertineat, is, quem Patronus digniorem inter probatos ab Examinatoribus judicabit, Episcopo præsentare teneatur, ut ab eo instituatur.*

Quod procedit, etiamsi Episcopus Patrono non intimaverit, ut digniorem præsentet, quam cautionem memorat *Abbas in cap. Constitutis 2. de Appellationibus*. Quoniam quidquid fit de utilitate hujus cautionis ante Concilium Tridentinum, superflua certe est post idem Concilium, a quo in Beneficiis Curatis Patronatus Ecclesiastici demandatus est concursus; & injunctum fuit Patrono Ecclesiastico, ut eum præsentet, quem inter probatos ab Examinatoribus digniorem, magisque idoneum censebit, quod valet amplius quacumque admonitione, seu interpellatione, quam Episcopus Patrono Ecclesiastico faciat.

Expediti a prima quæstione ad alteram transibimus in qua quæritur: An Episcopus ad quem pertinet instituere, sequi debeat judicium Patroni circa magis idoneum, magisque dignum, an potius inquirere, judicium ejusdem Patroni rectum ne sit, an non, & quod ad hanc quæstionem attinet, censemus necesse esse unum ab altero casum distinguere.

Nam, aut inter probatos ab Examinatoribus nemo est, qui de Patroni ju-

 dicio

 dicio queratur, a quo, puta Titius magis idoneus, magisque dignus æstimatus est, isque Episcopo præsentatus, & tum Episcopus sequi debet judicium Patroni, neutiquam vero in ejus judicium inquirere. Nam a Sacro Concilio non præscribitur, ut digniorem instituat, sed quem Patronus inter approbatos ab Examinatoribus digniorem judicaverit: *quem Patronus digniorem inter probatos ab Examinatoribus judicabit*. Ut bene animadvertit Fagnanus in suis manuscriptis, quæ apud Nos extant *super cap. XVIII. sess. 24. de Reformatione. Et non potest Episcopus apponere, quod Patronus Ecclesiasticus non vere digniorem, sed quem ipse Patronus digniorem arbitratur, elegerit, & Episcopo præsentaverit, quia Concilium voluit absolute institui illum, quem Patronus tanquam digniorem elegerit*.

Et in hujusmodi facti specie locum habet rescriptum Congregationis Concilii ann. 1573. ut videre est *lib. 1. Decretorum pag. 167.* verba autem hæc sunt: *Sacra &c. censuit, si Parochia sit Jurispatronatus Ecclesiastici, & institutio ad Episcopum pertineat, facultatem judicandi digniorem inter idoneos probatos ab Examinatoribus, spectare ad Patronum Ecclesiasticum, & Episcopum teneri instituere eum, quem dictus Patronus judicaverit digniorem, & ipsi Episcopo præsentavit*.

Aut inter ab Examinatoribus idoneos probatos aliquis est, qui judicio Patroni minime acquiescens coram Episcopo, cujus est dare institutionem, queritur, se posthabitum fuisse, licet magis dignus, & idoneus altero sit, quem Patronus tanquam digniorem, & magis idoneum Episcopo præsentavit, & hoc secundo casu cum Episcopus Judicis Personam sumere cogatur, sequi non debet Patroni judicium circa magis idoneum, magisque dignum, sed priusquam institutionem concedat, in Patroni judicium inquirere, ut inter alios recte considerant *Garzia de Benefic. part. 9. cap. 2. num. 205. & seq. & præcipue num. 268. & seq. & Ventrilia in prax. rer. Eccles. tom. 2. adnot. 5. §. 2. n. 5. 6.*

Non obstat, si quis assereret etiam hoc secundo casu clausis oculis sequendum esse Patroni judicium de magis idoneo, magisque digno, perinde ac si id consentaneum sit verbis Concilii superius laudatis: *Quem Patronus digniorem inter probatos ab Examinatoribus judicabit*. Nam prætermissis, quæ a Doctoribus dicuntur, nempe ea verba intelligenda esse de justo, vero, proboque judicio, ut videre licet apud *Massobrium in praxi habendi concursum requis. 50. dub. 1. n.* 43. 44. Concilium agens de Beneficio Curato Patronatus Ecclesiastici inquit: *quem Patronus digniorem inter probatos ab Examinatoribus judicabit*. Non multo autem superius loquens, eodem loco de Beneficio Curato liberæ collationis Ordinarii, his verbis utitur: *Episcopus*, inter eos, qui probati sunt tanquam idonei ab Examinatoribus Synodalibus, *eum eligat quem cæteris magis idoneum judicaverit*.

At vero si quis ab Examinatoribus probatus tanquam idoneus contra judicium, quod secundum alterum tulit Episcopus eum præeligendo, institerit, auditur, & ab appellationis Judice expenditur, Episcopi judicium rectumne probumque sit, an pravum, atque injustum, ut quotidie re ipsa contingit, & definitum legitur a San. mem. Pio V. Prædecessore Nostro *in sua Constit. XXXIII. In Conferendis*. Multo magis quæviseumque sint Concilii verba: si quis inter probatos ab Examinatoribus actionem moveat contra judicium a Patrono latum, æquum justumque erit, ut audiatur, & munus erit Episcopi, ad quem instituere in beneficio pertinet, diligenter inquirere, Patroni judicium utrum valeat, nec ne, regulisne justitiæ, an secus innitatur.

Superest tertia quæstio, in qua, ut superius diximus, quæritur, si is, qui se digniorem existimat, & posthabitus est, suspendi debeat institutio præsentati, an potius eam exequi oporteat, paucis, si appellatio interposita locum habeat in devolutivo dumtaxat, an etiam in suspensivo. Et hic etiam opus esse videtur unum casum ab altero distinguere. Nam aut judicium Episcopi convenit cum illo Patroni Ecclesiastici, adeo ut is, qui præsentatus est a Patro-

no

no Ecclesiastico tanquam magis idoneus, & dignus, talis etiam ab Episcopo judicetur, & isti institutio ab Episcopo concedatur, si posthabitus a Patrono, & ab Episcopo appellet, ejus appellatio in dedolutivo tantum locum habebit, & illi, qui institutus est ab Episcopo, Parochiæ possessionem minime retardabit.

Et quidem si agatur de Ecclesia Parochiali liberæ collationis Episcopi, & ab Episcopo uni ex approbatis ab Examinatoribus Synodalibus, tanquam digniori, & magis idoneo institutio detur, is, qui inter probatos ab eisdem Examinatoribus se injuste posthabitum ab Episcopo contendit, sibique, & non alteri debitam esse institutionem, appellans obtinere nequit, ut sua appellatio suspensiva sit, quæ non alia ratione admittitur, nisi in devolutivo juxta paragraphum octavum laudatæ Constitutionis *in Conferendis San. mem. Pii V.* multo magis cum agitur de Ecclesia Parochiali Jurispatronatus Ecclesiastici, & in digniori magisque idoneo judicando Patronus, & Episcopus consentiunt, qui inter probatos ab Examinatoribus Synodalibus contendit, a Patrono & ab Episcopo injuriam sibi illatam esse, si appellationem interponat, ejus appellatio non in suspensivo, sed dumtaxat in devolutivo admittetur. Nam primo casu appellanti judicium solius Episcopi; secundo autem casu præter Episcopi judicium etiam Patroni ei adversatur.

An enim, ut alteram distinctionis partem prosequamur, in ferendo judicio de magis digno, magisque idoneo sententiæ Episcopi, & Patroni Ecclesiastici minime concordant, & tum si quis ex approbatis ab Examinatoribus, & tanquam magis dignus præelectus est a Patrono, putet se gravatum esse ab Episcopo, neque ejus judicio acquiescere velit, & ideo provocet, ejus appellatio ad suspensionis effectum operari debet, & Ecclesia Parochialis sub OEconomo remanere, donec lis inter eum, qui dignior habitus est a Patrono, & alterum, qui ab Episcopo, & ideo ut dignior in Parochiali Ecclesia institutus est, finiatur. Nam hoc casu considerari debet præelecto ab Episcopo refragari judicium Patroni, nempe ejus, cui præcipue Concilium electionem inter idoneos elargitum est; cujus judicio, si nemo sit, qui adversetur, standum esse voluit, ut paulo ante adnotavimus; ejus denum, ad quem in paritate meritorum pertinet uni, vel altori gratificari, ut apud *Grantian. loc. laudat. n. 264. & apud Ventrill. loco pariter cit. n. 5.*

Quæ cum ita se habeant, nimis durum esset, si quis Causa cadens in secundo judicio, quod fert Episcopus, & propterea appellationem interponeret; deinde ejus appellatio non operaretur nisi in devolutivo, & non etiam in suspensivo cum regula in jure certa sit, cum aliquis in primo judicio victor in altero succumbit, si a secundi Judicis sententia appellet, ejus appellationem non solum in devolutivo, sed etiam in suspensivo valere.

Si opponeretur in hujusmodi Causis omne appellandi jus sublatum esse a Concilio Tridentino *cit. cap. 18. vers. in omnibusque sess. 24. de reformatione*, scire oportet, Concilium ibi loqui de eo, qui a relatione Examinatorum Synodalium provocat, a quibus idoneus probatus non est, cum se talem esse existimet, quod nihil pertinet ad speciem facti a Nobis propositam, in qua agitur de appellante ab irrationabili judicio Episcopi, cujus generis appellatio ignota fuit Sacro Concilio, sed usu introducta est a San. mem. Pii V. in laudata Constitutione, ut bene etiam considerat Fagnanus in suis MSS. superius citatis. Insuper & illud, opus est intelligere, si quis contenderet argumentari posse a casu appellantis a mala relatione Examinatorum ad casum appellantis ab irrationabili judicio Episcopi, ejus argumentatio longius procederet, quam vellet, cum nec ipse velit provocantem ab irrotionabili judicio Episcopi non audiri saltem in devolutivo, & Doctores doceant appellantem a mala relatione Examinatorum, ejus appellationem aut neque in devolutivo admitti, aut certe ad eum dumtaxat finem, ut famæ, atque existimationi suæ appellans consulere

sulere

PONT. fulere possit, amovendo notam ab Examinatoribus sibi injunctam, nunquam ANNO vero ut Ecclesiam Parochialem consequi possit, ut ad propositum nostrum be-
A. VI. ne differit *Masobrius in praxi habendi concursum requis. 5. dub. 4. Ventrill. in* 1746 *praxi rerum Ecclesiasticarum part. 2. annot. 5. §. 2. n. 48.*

Hæc quidem sunt, quæ opportunum esse duximus exponere, ut responderemus iis, quæ a te quærebantur ea hebdomada, quæ Nobis omnium totius anni laboriosissima est, nempe Hebdomada Sancta. Te autem interea benevolo animo in caritate Dei complectentes, tibi tuisque omnibus in Florentina Diœcesi commorantibus Apostolicam benedictionem impertimur.

Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem die 9. Aprilis 1746. Pontificatus Nostri anno sexto.

PONT. NUM. L. ANNO

A. VI. CHRISTI FIDELES 1746

Indulgentias visitantibus Ecclesiam concessas, etiam Sanctissima Eucharistia non exposita, lucrantur: & de frequenti ejusdem Sanctissimæ Eucharistiæ expositione.

Venerabili Fratri, Episcopo VVarmiensi.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabilis Frater, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

ACCEPIMUS in Civitate vestra frequenter exponi publice Divina Mysteria, & imperitam multitudinem in eo errore versari, ut arbitretur, non lucrari Indulgentias, quæ conceduntur Christifidelibus ad Ecclesiam accedentibus, nisi publicæ venerationi in iisdem sacris diebus Divina Eucharistia proponatur.

Tam falsa opinio dissimulari non debet, cum Indulgentias assequantur illi, qui omni peccati labe expiati satisfaciunt universis operibus, quæ præscribuntur ab eo, qui sacras Indulgentias elargitus est. Quamobrem si minime præcipiatur fidelibus, ut sacra Mysteria publice exposita venerentur, apertissime constat in errorem maximum adduci eos, qui asserunt Indulgentias, quæ tribuuntur Fidelibus Ecclesiam invisentibus, haud comparari, nisi sacrum Eucharistiæ Sacramentum in ipsa adorationi publicæ exhibeatur.

In Diœcesi Tullensi (uti deprehenditur ex Rituali probati Viri Cardinalis de Bissy pag. 255.) quidam Regulares contenderunt se posse Divina Mysteria publice exponere, licet Episcopi facultas non intercederet ob eam causam, quod Indulgentias ipsorum Ecclesiis concessas lucrari populus minime posset, nisi cum ad easdem Ecclesias accederet, Divinam Eucharistiam publice expositam adoraret. Itaque Cardinalis de Bissy in Rituali, quod superius nominavimus, inanem prorsus ipsorum opinionem demonstravit, eo quod in illis Indulgentiis concedendis indictum non fuerat, ut Fideles pro Indulgentiis lucrandis ante Sacramentum Eucharistiæ publice expositum preces effunderent.

Porro id necessario requiritur ad consequendas eas Indulgentias, quæ Fidelibus conferuntur, qui Deum precantur in illis Ecclesiis, ubi Divina Mysteria spatio continuo quadraginta horarum exposita publice sunt; etenim id omnino præcipitur in hac Indulgentia concedenda, quæ a quadraginta horis continuis nomen accepit. Equidem veteris disciplinæ severitate remissa, nunc eadem Indulgentia concedi intelligitur, etiamsi Sacramentum Eucharistiæ per horas

Pont. horas quadraginta continuas gravissimis de caussis minime prostet, modo tamen Anno horis diurnis semper expositum publice relinquatur. De hac re plura tradita
A. VI. sunt in libro Patris Theodori a Spiritu Sancto Carmelitæ discalceati adhuc superstitis, qui inter Consultores Congregationis Indulgentiarum adnumeratur, 1746 *tom. 2. art. 3. §. 2.* Ipse quoque commemorat in eadem Congregatione propositum, ac disceptatum fuisse, utrum abroganda videretur inducta jam consuetudo, ob quam peculiares quædam Indulgentiæ concedi solent, cum Divina Mysteria minori pompa in Ecclesiis adoranda proponuntur, responsumque fuisse, nihil certi statui oportere, cum a diversis rerum, ac temporum circumstantiis id omnino pendeat, ac dijudicandum sit.

Hactenus de illorum errore, qui se carere Indulgentiis putant, nisi Eucharistiæ Sacramentum prostet in Ecclesia, licet inter opera perscripta id minime recenseatur, nunc ad alia, quæ a nobis postulantur, respondeamus, videlicet, an sacra Eucharistia, quæ frequentissime in ista Civitate publice exponi solet, deinceps adorationi Fidelium rarius exponenda videatur; an etiam Ecclesiæ, an dies, in quibus id permittendum judicabitur, ab Episcopo designari debeant.

Illud in primis certissimum est huic Sedi Apostolicæ, in quibuscumque Ecclesiis etiam privilegio immunibus sive sæcularibus, sive Regularibus, non licere exponi publice Divinam Eucharistiam, nisi caussa publica, & Episcopi facultas intervenerint; solius autem Episcopi partes esse, ut caussæ publicæ meritum expendat, ac declaret. Id nos ipsi luculenter ostendimus in nostra Institutione, quam Bononiæ in lucem emisimus, cum illam Ecclesiam præsentes administraremus, & quæ italico sermone a nobis confecta decimo loco tomi secundi continetur. Ipsa nuper cum reliquis latine reddita fuit, quæ omnes typis quamprimum committentur. In illa igitur Institutione cognitum perspectumque fecimus, quam difficile reipsa sit decernere, utrum probanda, an improbanda sit Eucharistici Sacramenti frequens expositio. Hæc sane quæstio conferri potest cum alia quæstione, utrum consentaneum magis judicetur rem Divinam singulis diebus conficere, an vero aliquando intermittere; utrum pariter illi, qui Sacerdotes non sunt, & tamen ad percipiendam Eucharistiam, quotidie accedunt, laude, an censura digni videantur. Nullum his quæstionibus responsum fieri potest, nisi antea declarentur peculiares rerum circumstantiæ, ex quibus omnis solutio difficultatis desumenda est.

V. Ii, qui frequentes Eucharistiæ expositiones improbant, in medium afferunt irreverentiam, quæ plerumque cum ejusmodi frequentia conjungitur. Contra vero intelligimus veteri consuetudine factum esse, ut frequenter in ista Civitate Sacra Mysteria publice exponantur, quæ si abrogetur, fore ut populi Religio, ac pietas imminuatur, ac turbæ concitentur. Itaque, qui præsens isthic versaris, & animarum curæ ac gubernio præpositus es, omnem operam, studiumque impendere debes, ut populus cultu, quo decet, ac veneratione Divinam Eucharistiam prosequatur. Quod si pro re consequenda opportunum existimes, frequentes Eucharistiæ expositiones diminuere, ea prudentia consilioque hoc negotium administres, itaut Pusilli nullum scandalum, & offensionem patiantur; Rectores Ecclesiarum convoces, cum quibus tempus idoneum constituas, quo sacra Mysteria exponenda in qualibet Ecclesia sibi videantur, ipsas Divinæ Eucharistiæ expositiones ita distribuas, ut in singulis urbis Regionibus sacra Mysteria publicæ venerationi quotidie exhibeantur, ne populus cultum deserat, quem Sacræ Eucharistiæ præstare consuevit. Interim, si plebem in eodem errore permanentem deprehendas, videlicet Indulgentiam nullam haberi, nisi in Ecclesia Divinum prostet Eucharistiæ Sacramentum, tum populo pollicearis te rogaturum abs Sede Apostolica, ut novam, ac veram Indulgentiam elargiatur illis, qui deinceps Ecclesiam, vel Ecclesias invisent, ubi

 ubi Sacra Mysteria exposita publice fuerunt. Quod si a nobis hæc postulentur, populi votis obsecundabimus, eumque Thesauris Indulgentiarum cumulare non omittemus. Hæc scribenda ad te putavimus, ut responsum propositis quæstionibus redderemus. Postremo Tibi Benedictionem Apostolicam impertimur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die 16. Aprilis 1746. Pontificatus Nostri Anno Sexto.

NUM. LI.

DE REGULARIBUS

Extra Claustra degentibus, & se se translatos asserentibus.

Venerabili Fratri Bernardo Episcopo Sancti Pauli in America Lusitana.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabilis Frater, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

PONTIFICIA commendatione nostra prosequimur debitum tuæ erga Apostolicam hanc Sanctam Sedem obstrictæ obedientiæ obsequium, & laudabile pastoralis sollicitudinis, ac vigilantiæ officium, quo supplex ab eadem Apostolica Sede consulta petis, quibus instructus in commissa Tibi istius Diœcesis administratione Te pro munere Fraternitati Tuæ injuncto provide sapienterque cum æterna Christfidelium salute gerere debeas. Reperiri siquidem, ad Congregationem Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium negotiis, & consultationibus Episcoporum, & Regularium præpositam refers, quamplurimos in ipsa Diœcesi Tua Regulares Viros, qui habitu, & super habitu Mozzettam induti extra Claustra in Sæcularium Hominum domibus degentes, ad Terram colendam, sæcularia negotia obeunda, ac mercaturam faciendam incumbant; adeoque mores a Religiosa vita longe alienos pravosque non sine bonorum offensione, ac scandalo præseferunt. Alios præterea significas Regulares Viros esse, qui ex uno ad alterum Religiosorum Ordinem se Apostolica auctoritate translatos fuisse asserunt; atque adeo in hoc altero Ordine constituti, facultatem licentiamque sibi inesse jactant, qua sibi liceat extra Claustra itidem commorari, agriculturam pariter exercere, & mercaturæ operam navare. Nos itaque Fraternitati tuæ in memoriam revocamus, omnes & singulos Regulares Episcopo in Civilibus subjectos esse, eosdemque Religiosos, cujusvis Ordinis, & Instituti sint, extra Claustra degentes, & delinquentes subjectos esse Ordinario Loci, uti Sedis Apostolicæ Delegato, qui eos visitare, punire, & corrigere potest, uti conceptis verbis statutum est a Concilio Tridentino *sess.* 4. *cap.* 3. *de Reformatione*. Præterea laudatum Concilium Tridentinum *sess.* 14. *de Reformatione cap.* 11. quoad translatos statuit, ac præscribit, ut quilibet translatus in Ordine ipso, ad quem transfertur, sub sui Superioris obedientia in Claustro perpetuo maneat. Unde fit, ut super quolibet translatorum hujusmodi extra Claustra commorante, ac degente Antistes loci Ordinarius vigore memorati Decreti Concilii Tridentini *sess.* 6. *cap.* 3. *de Reformatione*, omnem habeat jurisdictionem, illamque libere, & licite exercere possit, & valeat. Quo autem pacto Te cum translatis quibuscumque qui Apostolica auctoritate, ut extra Claustra libere vivant, indultum fuisse asserentibus agere oporteat, certiorem facimus, nemini juxta ordinatas, statutasque regulas ex una ad aliam Religionem, nisi in illa, ad quam quemvis transferri contigerit, vigeat Claustralis, ac Regularis observantia, & quæ non sit hospitalaria

PONT. laris, aut militaris, transitum impertiri. Quod si vero aliquando audiris cum ANNO aliquo Religioso Viro ab Apostolica hac Sancta Sede benigne dispensatum fuis- A. VI. se, ut vel in habitu Sacerdotis Sæcularis permanere, vel ad aliam Religionem, 1746 in qua Claustralis, & Regularis observantia non vigeat, transire posset, Te doctum volumus, id sane perraro, & gravissimis, rationalibusque de causis fieri. Hisce demum ita expositis, cum ad Fraternitatem Tuam relatum fuerit, esse ac reperiri quemlibet Religiosum Virum, qui se Indulto quocunque hujusmodi donatum uti, frui, ac gaudere contendat, eumdem opus est, ut ad tale Indultum Tibi ostendendum primum, etiam adhibita vi, compellas, atque insimul, postquam illud perlegeris, diligenter expendas causas in ipso Indulto contentas & expressas, veræ ne, an falsæ sint. Quod si illud Indultum commonstrare, & tradere detrectaverit, adversus ipsum, juris ordine servato, statim procedas juxta facultatem Tibi attributam in supradicto Tridentinæ Synodi *c. 3. sess. 6. de Reformatione*. Et si Indulti causas minime veras esse compereris, ne dubites super ejus subreptione, seu obreptione pronuntiare, & adversus Religiosum procedere extra Claustra sine facultate degentem. Cæterum Fraternitati Tuæ persuasum esse optamus, Nos nunquam passuros esse, ut quæcumque Apostolicæ nostræ caritatis supremæque auctoritatis ad oves Tibi creditas, de quibus districta a Te non minus Nobis, quam Pastorum Principi Jesu Christo Æterno Judici ratio reddenda est, saluberrime pascendas regendasque conducentia exoraveris, officia a Fraternitate Tua desiderentur. Interim Fraternitati Tuæ Apostolicam Benedictionem peramanter elargimur.

Datum in Arce Gandulphi Albanen. Diœcesis sub Annulo Piscatoris die xxvii. Maji MDCCXLVI. Pontificatus Nostri Anno Sexto.

Cajetanus Amatus.

PONT. NUM. LII. ANNO

A. VI. LITERÆ 1746

Jam editæ adversus Confessarios exquirentes a Pœnitentibus complicum nomina confirmantur: & pœnæ in delinquentes statuuntur, cum præfinitione Ordinis procedendi in hujusmodi Causis.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad Perpetuam Rei Memoriam.

UBI primum de perversa quadam, & absurda praxi in Sacramento Pœnitentiæ administrando apud nonnullos Confessarios in Portugalliæ, & Algarbiorum Regnis introduci cœpta, non sine animi Nostri dolore nuntium accepimus non levi aliquo incertoque rumore ad Nos perlatum, sed ita gravibus, solidisque fundamentis innixum, ut prudentem omnino fidem de periculi cum veritate, tum magnitudine facerent; prætermittere non potuimus, quin continuo datis ad Venerabiles Fratres eorumdem Regnorum, ac Ditionum Archiepiscopos, & Episcopos Apostolicis Nostris Literis, remedium nascenti malo quam promptissime adhiberemus. Earum vero Literarum die septima mensis Julii superioris anni millesimi septingentesimi quadragesimi quinti editarum, quas præsenti huic nostræ Constitutioni inserendas existimamus, hic tenor erat.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabilis Frater, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Suprema omnium Ecclesiarum sollicitudo, & Divina JESU CHRISTI *omnium Pastorum Principis, cujus vices plane immerentes gerimus, charitas assidue urget Nos, ut pro commissa divinitus imbecillitati Nostræ universi Dominici gregis cura semper advigilantes, periculis animarum, sicubi forte superimpenderint, per omnes Christiani Orbis Populos ac Nationes opportune, quantum cum Domino possumus, occuramus; atque iis præcipue Regnis, & Locis peculiari quodam Apostolicæ Nostræ charitatis studio, auctoritatisque providentia consulamus, in quibus, cum Fideles, Religio, Pietas quam maxime floreant, callidus humani generis hostis nocere Fidelibus, dum aperto bello desperato, per insidias molitur, in Angelum scilicet sese lucis transfigurans, & eminentis boni specie incautis illudens; quæ ex arte non minora sæpe animarum detrimenta, quam ex aggressione manifesta, esse proventura nequissimus veterator confidit. In harum autem fraudum numero computamus, quod in florentissimis Portugalliæ, & Algarbiorum Regnis, & ditionibus, quibus Vos Antistites summa cum Sacerdotalis virtutis vestræ commendatione præsidetis, & quibus pro singulari erga Catholicam Ecclesiam, atque Apostolicam hanc Sanctam Sedem observantia meritæ debentur laudes, nuper evenisse non sine ingenti animi nostri dolore cognovimus. Pervenit enim haud ita pridem ad aures Nostras, nonnullos istarum partium Confessarios sola zeli imagine seduci se passos, sed a zelo secundum scientiam longe aberrantes, perversam quandam, & perniciosam praxim in audiendis Christifidelium confessionibus, & in saluberrimo Pœnitentiæ Sacramento administrando, invehere atque introducere cœpisse; ut videlicet, si forte in pœnitentes incidissent socium criminis habentes, ab iisdem pœnitentibus socii hujusmodi, seu complicis nomen passim exquirerent; atque ad illud sibi revelandum non inducere modo suadendo conarentur; sed, quod destabilius est, denuntiata quoque, nisi revelarent, absolutionis sacramentalis negatione, prorsus adigerent, atque compellerent; immo etiam complicis ejusdem nedum nomen, sed habitationis insuper locum, sibi exigerent designari. Quam illi quidem intolerandam imprudentiam tum procurandæ complicis correctionis, aliorumque bonorum colligendorum speciosa prætextu colorare, tum emendicatis quibusdam Doctorum opinionibus defendere non dubitarent; cum revera opiniones hujusmodi vel falsas, & erroneas sequendo, vel veras, & sanas male applicando, perniciem tam suis, quam pœnitentium animabus consciscerent; ac sese præterea plurium gravium damnorum, quæ inde facile conjectura fore prævidere debuerant, reos coram Deo æterno Judice constituerent. Et vero jam secuta fuisse multa ejusmodi damna infelici experientia compertum est. Nec fieri potuit quin ea de caussa & oblocutiones, & scandala, & non Ministrorum tantum, sed sacri etiam ipsius ministerii odium, & animorum ingens conturbatio in Populo fideli exorta sint. Tristia Nos hæc nuntia cum accepimus, simul audivimus, contra exitialem hujusmodi abusum protinus justa indignatione pro munere suo commotos fuisse dilectos Filios Nostros Sacræ Romanæ Ecclesiæ Cardinales Nunum a Cunha in iisdem Portugalliæ, & Algarbiorum Regnis Generalem Inquisitorem; & Thomam de Almeyda Patriarcham Lisbonensem; atque utrumque sollicite glisenti malo compescendo, atque eradicando adlaborasse. Nos autem, ne in tam gravi animarum discrimine ulla ex parte Apostolico Nostro Ministerio deesse videamur, neve mentem hac super re Nostram apud Vos obscuram, & ambiguam esse sinamus; notum Vobis esse volumus, memoratam superius praxim penitus reprobandam esse, eamdemque a Nobis per præsentes Nostras in forma Brevis literas reprobari, atque damnari, tamquam scandalosam, & perniciosam, ac tam famæ proximorum, quam ipsi etiam Sacramento injuriosam, tendentemque ad sacrosancti sigilli Sacramentalis violationem, atque ab*

ejus-

Pont. A. VI. ejusdem Pœnitentiæ Sacramenti tantopere proficuo, & necessario usu Fideles abalienantem. Quapropter, Venerabiles Fratres, quamquam de Pastorali vestra vigilantia nihil est, quod dubitemus; Supremi tamen Officii quoque Nostri esse censemus, alacritatem ipsam vestram hac mentis Nostræ aperta significatione, & Apostolicis insuper hortationibus nostris intentius acuere, & excitare, ut pro se quisque vestrum opportunioribus, quascumque prudentia suggesserit; initis rationibus, & efficacioribus quibusque juris remediis, quoad opus fuerit, contra delinquentes Ministros adhibitis, noxiam hujusmodi novitatem strenue insectemini, ac pene nascentem opprimatis, neque patiamini traditis curæ vestræ ovibus ibi offendiculum parari, ubi salus a CHRISTO posita est, ab eoque divinæ misericordiæ fonte illas averti, ac deterreri, ad quem ab eodem REDEMPTORE Nostro ad abluendas, dealbandasque in sanguine suo animas amantissime invitantur. Interea, dum a zelo vestro, ac prudentia luculentiora Nobis certo pollicemur vestræ pietatis, & observantiæ argumenta; Apostolicam Benedictionem cum uberrima cœlestium charismatum copia conjunctam Vobis; Venerabiles Fratres, ex animo impertimur. Volumus autem, ut præsentium transumptis, sive exemplis, etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & Sigillo personæ in Dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus ubique fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, & adhiberi posset, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die VII. Mensis Junii MDCCXLVI. Pontificatus Nostri Anno quinto. Anno 1746.

Cajetanus Amatus.

Has porro Nos Literas in forma Brevis tunc datas iterum præsentibus Nostris, confirmamus, & roboramus, easque ab omnibus, & singulis fideliter, exacteque observari injungimus, atque præcipimus.

Statuentes insuper, ac decernentes, ut quicumque cujusvis status, gradus, conditionis, dignitatis, & ordinis, etiam speciali & individua, ad effectum ut hi ce Nostris præsentibus comprehendantur, mentione & expressione digni, ausus in posterum fuerit docere licitam esse hujusmodi praxim; prout ea in relato Nostro Brevi exponitur ac reprobatur; vel scribere, aut loqui præsumpserit in ejusdem damnatæ praxis defensionem; vel ea, quæ in dicto Brevi contra eandem praxim decreta sunt, impugnare, aut in alienos sensus temere detorquere, seu interpretari; incidat ipso facto in excommunicationem, a qua non possit, præterquam in articulo mortis, ab alio, quicumque etiam dignitate fulgente, vel auctoritate suffulto, nisi a Nobis, vel a pro tempore existente Romano Pontifice, absolvi.

Et quia non modo cavendum est, ut, quæ sunt a Nobis in præinsertis Literis decreta, ab omni impugnatione, contradictione, pravaque interpretatione salva sint, & immunia; verum etiam, ne quis in Sacramenti Pœnitentiæ administratione ab eorum omnimoda observantia unquam recedat; idcirco omnibus & singulis Confessariis utriusque Cleri tam Sæcularis, quam Regularis, quantumvis exempti, & quacumque speciali & expressa mentione alias fortasse nominandi, graviter & districte, Divini interminatione judicii, atque in virtute sanctæ obedientiæ prohibemus, ne, conformiter ad prædictam reprobatam praxim, pœnitentes, qui peccatum, seu crimen aliquod, cujus socium, aut socios habuerint, ipsis in Tribunali Pœnitentiæ confiteantur; interrogare præsumant de nomine socii, seu complicis, loco habitationis, vel aliis hujusmodi adjunctis, sive circumstantiis; expressionem magisque individuam ejusdem complicis manifestationem concernentibus; eidem pœnitenti, si manifestare renuerit, sacramentalem absolutionem denegando: alioquin noverint sese, ultra peccati lethalis incursum, suspensioni ab officio audiendarum confessionum, aliisque etiam gravioribus pœnis fore subjiciendos.

PONT. Præterea quoniam contra damnatum hujusmodi exitialem abusum, ne cum ANNO animarum pernicie radices agat, necesse ducimus modum, ac formam etiam A. VI. in foro externo procedendi, & ultrices adversus reos pœnas imponendi, sta- 1746. tuere, atque ordinare; omnesque super hoc exorituras, vel etiam jam exortas dissensiones componere, & penitus amputare; volumus, decernimus, ac declaramus, quod docentes, ut supra, licitam esse praxim a Nobis jam reprobatam, vel in ejusdem praxis defensionem scribentes, aut loquentes, vel ejusdem reprobationem in memorato Nostro Brevi contentam impugnantes, aut perverse interpretantes, in Officio Sanctæ Inquisitionis prædictorum Regnorum atque Ditionum severe puniantur, & contra eos, & eorum quemlibet in eodem Officio procedatur, non minus ac contra illos ibidem procedi solet, qui asserunt, tradunt, tuentur opiniones scandalosas, perniciosas, & uti tales a Sede Apostolica rejectas, & condemnatas.

Similiter in eodem Officio procedendum erit, & procedi volumus ac statuimus contra Confessarios quoque, ut supra, delinquentes, ac de nomine complicis pœnitentem interrogantes, eidemque pœnitenti, nisi illud sibi manifestet, absolutionem denegantes: Dummodo tamen hujusmodi interrogandi, ac denegandi actus talibus circumstantiis conjunctus sit, ac convestitus, quæ sic agentem Confessarium de adhæsione ad prædictam reprobatam praxim, tamquam ad licitam, vel alio quovis modo de prava credulitate suspectum reddant.

Itaque contra prædictos omnes & singulos Delinquentes tam sæculares, quam quorumvis etiam quomodolibet exemptorum, ac Sedi Apostolicæ immediate subjectorum Ordinum, Institutorum, Societatum, & Congregationum Regulares, cujuscumque dignitatis, ac præeminentiæ, aut quovis privilegio muniti existant, & quorum specialis & nominatim mentio facienda sit, prædictorum Regnorum ac Ditionum Inquisitores, potestate a Nobis tradita, & quatenus opus sit, præsentium tenore de novo concessa, prout in causis Fidei, juxta Sacrorum Canonum formam, nec non Sancti Officii Inquisitionis hujusmodi constitutiones, privilegia, consuetudines, & decreta, diligenter inquirant, & procedant, & quos in aliquo ex ejusmodi excessibus culpabiles repererint, in eos, pro criminum qualitate & circumstantiis, suspensionis ab officio confessiones audiendi, vel etiam ab executione Ordinum, privationis Beneficiorum, Dignitatum, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa, nec non vocis activæ, ac passivæ, si Regulares fuerint, aliasque pœnas decernant; omnes etiam, vel earum tantum aliquas, in perpetuum, vel ad tempus infligendo.

Quicumque vero alium quemlibet aliquo ex supradictis modis deliquisse cognoverint, eum, intra terminum dierum, in Edictis Sancti Officii ejusmodi Inquisitionis præfigi solitum, eidem Sancto Officio denuntiare teneantur; alioquin pœnas non denunciantibus per eadem Edicta infligi consuetas incurrant. Verumtamen ab hujusmodi onere denunciandi justis de causis eximi volumus, & eximimus personam ipsam pœnitentem duntaxat in causa propria, adeo ut in casu, quod iisdem peccatum confitens, a Confessario adigatur ad sibi manifestandum nomen complicis in eodem peccato; tunc enim pœnitentem hujusmodi ab obligatione eumdem Confessarium denunciandi liberamus. Sed quando aliunde, quam ex propria, ut dictum est, confessione, noverit Confessarium aliquo ex superius enumeratis, & Sancto Officio denunciandis modis deliquisse, tunc eum & ipse denunciare ex ista aliunde habita notitia teneatur.

Quod si Confessarii de complicis nomine perperam interrogantis, absolutionemque, nisi sibi detegatur, denegantis actum contingat ejusmodi esse, ut, quamvis imprudens, & malus, simplex tamen quidam, & nudus actus fuerit, idest iis circumstantiis destitutus, quæ de prava credulitate, vel de mala adhæsione ad praxim in sæpe dicto Nostro Brevi reprobatam, tamquam ad licitam, eumdem Confessarium suspectum reddant; tunc hujusmodi delictum, neque denunciationis oneri, neque Sancti Officii prædicti cognitioni subjectum erit;

Pont. erit; ſed de illo cognoſcere, atque in delinquentem Confeſſarium, per ſuſpenſionem ab audiendis confeſſionibus, vel alias canonicas, & legitimis pœnis Anno
A. VI. pro delicti modo animadvertere, ad locorum Ordinarios in ſua cujuſque Diœceſi omnino ſpectabit. 1746

His igitur circa ordinem, formam, modumque contra ejuſmodi delinquentes procedendi, ut præfertur conſtitutis, ac ſuis unicuique Judici Eccleſiaſtico juribus aſſignatis, & diſtributis; hanc Nos deinceps regulam ab omnibus obſervari ac cuſtodiri volumus & mandamus, ſi quando talia delicta deprehendi contigerit; quæ tamen haud unquam poſthac eventura in Domino confidimus; accedente inſuper præclara inclitæ Luſitanæ Nationis univerſæ erga Sedem Apoſtolicam obſervantia & obedientia, nec non eximia tum illius Sanctæ Inquiſitionis Officii, tum cujuſque loci Ordinariorum nunquam defutura vigilantia. Quapropter quæcumque aliter, quam præſentibus Noſtris decrevimus & conſtituimus, ſive in Edictis præfati Officii Inquiſitionis, ſive in quibuslibet quorumvis Ordinariorum Mandatis, aut Paſtoralibus Literis, vel Decretis antehac ſtatuta prodierint, ea Nos, quoniam poſt Apoſtolicam hanc a Nobis propoſitam agendi, ſeu judicandi normam minus neceſſaria fore cenſemus, deinceps jam, & ceſſare, ac, veluti nunquam emanaſſent, omnem obligandi vim amittere, Motu proprio, & ex certa ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine decernimus, ſtatuimus, atque ſancimus.

Decernentes eaſdem præinſertas, nec non præſentes noſtras Literas, & in eis contenta quæcumque, etiam ex eo quod quicumque cujuſvis ſtatus, gradus, ordinis, præeminentiæ, & dignitatis exiſtant, ſeu alias ſpeciali & individua mentione & expreſſione digni, in præmiſſis intereſſe habentes, ſeu habere quomodolibet prætendentes, illis non conſenſerint, nec ad ea vocati, citati, & auditi, neque cauſæ, propter quas tum præinſertæ, tum præſentes emanaverint, ſufficienter adductæ, verificatæ, & juſtificatæ fuerint, aut ex alia qualibet etiam privilegiata cauſa, colore, prætextu, & capite, de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, vel intereſſe habentium conſenſus, aliove quolibet defectu, notari, impugnari, aut in controverſiam vocari poſſe; ſed ipſas præſentes, eaſdemque præfatas in forma Brevis Literas, firmas, validas, & efficaces exiſtere & fore, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri & obtinere, & ab omnibus & ſingulis præmiſſis, ad quos ſpectat, ſeu pro tempore ſpectabit, exacte, & inviolabiliter obſervari.

Sicque & non aliter in præmiſſis cenſeri, atque ita per quoſcumque Judices Ordinarios & Delegatos, etiam S. R. E. Cardinales, & contra hæreticam pravitatem Generales Inquiſitores, Legatos quoque de Latere, & Apoſtolicæ Sedis Nuntios, aliosve quoslibet quacumque auctoritate, poteſtate, & præeminentia fungentes & functuros, ſublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi & interpretandi facultate, judicari & definiri debere, ac irritum & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non obſtantibus quibusvis Apoſtolicis, & Univerſalibus, ſive *Provincialibus*, aut Synodalibus Conciliis, editis generalibus, ſive ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, Edictis quoque præfati Inquiſitionis Officii, & quorumcumque Ordinariorum, etiam Epiſcoporum, & Metropolitanorum Mandatis, Literis Paſtoralibus, ſive Decretis; nec non ejuſdem Officii, & quarumcumque Eccleſiarum etiam Epiſcopalium & Metropolitanarum, & quorumcumque Ordinum, Congregationum, Religionum, & Inſtitutorum, etiam Societatis Jeſu, aliiſve quibusvis, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, ſtilis, uſibus, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & Literis Apoſtolicis eidem Inquiſitionis Officio, illiuſque Inquiſitoribus, Commiſſariis, aliiſque Officialibus; tum etiam Eccleſiis, eorumque Prælatis, Ordinibus, Congregationibus, Inſtitutis, Societatibus, illorumque Superioribus, & perſonis quibuslibet, ſub quibusvis verborum tenori-

bus

 observanda statuerunt in admittendis Beneficiorum sive Officiorum Ecclesiasticorum dimissionibus, ac cessionibus, & eorumdem sic per resignationem vacantium provisionibus, & concessionibus, quæ omnia non modo Nostram approbationem & confirmationem promereri, sed etiam quo certius propositum reipsa sortiantur effectum, uberioribus providentiæ Nostræ consiliis, prout rerum necessitas jussit, stabilienda & amplianda Nobis esse judicavimus.

Postquam enim beatæ memoriæ Sanctus Pius Papa V. Prædecessor Noster per suam Schedulam Motu proprii, quæ incipit, *Cogit Nos*, Anno Domini MDLXVII. die XIII. Martii, Pontificatus sui Anno II. editam, methodum & formam designaverat servandam in expeditione Literarum Apostolicarum, super gratiis Resignationum quorumcumque Beneficiorum sive Officiorum Ecclesiasticorum, certasque opportunas clausulas, expressiones, & limitationes, in hujusmodi Literis respective apponendas provida ordinatione præscripserat; sequenti anno MDLXVIII., per suam Constitutionem, quæ incipit: *Quanta Ecclesiæ Dei* datam apud S. Petrum Kalendis Aprilis, definivit & declaravit, quænam Beneficiorum, & Officiorum hujusmodi resignationes seu dimissiones ab Episcopis, & aliis ad id facultatem habentibus, quibusque ex caussis recipi & admitti possent, aliaque in ipsis dimissionibus, seu resignationibus, necnon eorundem Beneficiorum resignatorum collationibus respective cavenda decrevit; censuras in contravenientes pronunciando, aliasque pœnas respective statuendo, prout in Schedula, & Constitutione prædictis plenius continetur.

Cum vero adhuc præfati Sancti Pii Prædecessoris Leges & Ordinationes, ad compescendas fraudes & simulationes, quæ in hujusmodi Resignationibus hominum malitia committebantur, non satis prodesse, experiendo compertum esset, placuit felicis recordationis Gregorio Papæ XIII. Prædecessori pariter Nostro in sua Constitutione, quæ incipit: *Humano vix judicio*, data apud S. Petrum Nonis Januarii, Anno Incarnationis Dominicæ MDLXXXIII. Pontificatus sui XII., decernere & constituere, ut omnes & quæcumque resignationes, cessiones, sive retrocessiones, quæ deinceps de quibuscumque Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus tam Virorum, quam Mulierum, Dignitatibus, Officiis, & Beneficiis Ecclesiasticis sæcularibus, & quorumvis Ordinum, etiam Militarium, Regularibus, etiam electivis, & manualibus, ac etiam de jurepatronatus Laicorum illustrium, & alias quomodocumque existentibus, sive pacificis, sive in petitorio, aut in possessorio litigiosis, etiam de quibus in Consistorio disponi consuevit, seu debet, in manibus Romani Pontificis pro tempore existentis, ex quacumque causa, & quolibet modo fierent, & ab illo, seu illius mandato admitterentur, & super eis provisiones, & quæcumque aliæ dispositiones, sive temporales, sive perpetuæ, aut ad id mandata Apostolica, sub quacumque forma, & quibuscumque, etiam S. R. E. Cardinalibus, ac piis Locis quantumvis privilegiatis, facta, publicari deberent, una cum Literis Apostolicis desuper confectis, intra sex menses, si Beneficia citra Montes essent, ultra vero Montes, intra novem menses, a data concessionis Gratiæ numerandos. Cumque de forma & loco hujusmodi publicationum expiendarum, plura distincte præscripsisset; illud etiam provide constituit, ut iis, in quos de Beneficiis hujusmodi resignatis, seu cessis, sub quacumque forma disponi vel mandari contigisset, intra dictum respective tempus, eorumdem Beneficiorum possessionem, vigore Literarum Apostolicarum desuper confectarum, apprehendere deberent, vel, si propter litem, aut aliud legitimum impedimentum, hujusmodi possessionem reipsa apprehendere non potuissent, saltem Literas Apostolicas cum earum publicatione, si tunc facta esset, Judici, seu Executori illarum, vel aliis ad quos pertineret, intra illud tempus præsentare, & apud illum, vel illos, pro ipsarum Literarum executione instare, & possessionem hujusmodi instanter petere tenerentur. Quod si quicquam præmissorum omnium omissum fuisset, dictis terminis, ut cuique præscripti

sunt,

PONT. sunt, elapsis, voluit & decrevit, omnes depositiones & gratias resignatorum Anno & ceterorum Beneficiorum hujusmodi, cum omnibus inde sequutis, irritas & A. VI. inanes esse, nullamque aliam gratiam super iisdem, his quibus concessa fuissent, suffragari, seu eos ad hujusmodi Beneficia quandocumque obtinenda inhabiles & incapaces fore & esse: ipsaque Beneficia censeri statim a prima resignatione seu cessione, eo ipso vacavisse, & vacare; & tamquam sic a principio vacantia, a Sede Apostolica dumtaxat impetrari, & respective concedi posse; & alias, prout in praedicta Constitutione latius & uberius continetur. 1746

Nos ipsi demum ad Romanae & Universalis Ecclesiae gubernacula, licet immerentes, evecti, hanc ipsam, Resignationum materiam retractare coacti fuimus, propter delatam ad aures Nostras nonnullorum malitiam; qui malis artibus, & per illicita pacta, fraudulento verborum & formalitatum circuitu tecta, hujusmodi Beneficiorum Resignationes cum reservatione Pensionum, per anticipatas deinde pecuniarum solutiones extinguendarum, in detestabilem negotiationem convertebant; quapropter hujusmodi Pacta & Conventiones pro abolitione, seu cassatione Pensionum, per anticipatas vel anticipandas terminorum earumdem Pensionum solutiones, contemporanee ad ipsas Beneficiorum Resignationes inita, atque conventa, per aliam Constitutionem Nostram, quae incipit *in sublimi* datam IV. Kalendas Septemb. Anni MDCCXLI. Pontificatus Nostri Anno secundo, damnavimus, improbavimus, & omnino irritavimus; pluraque desuper opportune statuimus atque sancivimus; per quae illicitarum pactionum hujusmodi exterminationi satis consultum esse & fore in Domino confidimus.

Sed neque tot salubres & providas Ordinationes, & Constitutiones valuisse, ad eliminandas omnis generis fraudes & corruptelas, quas hominum malitia & radix malorum omnium cupiditas in hac Resignationum materia invexit, magno cum animi Nostri moerore accepimus. Siquidem ad eludendam praefati Gregorii Praedecessoris consultissimam Legem & Constitutionem, plures adinventae sunt artes, quarum praesidio Resignatorum Beneficiorum possessio, eorumque fructuum & reddituum perceptio, vel numquam, durante Resignantium vita, vel nonnisi diuturno tempore elapso, contra Pontificis opinionem & voluntatem, & contra ipsam admissae Resignationis naturam, in Resignatarium cum effectu transiret.

Nonnulli enim negotiorum Datariae Nostrae Expeditores, postquam super brevi & compendiaria supplicatione, in qua Resignantis & Resignatarii nomina, cognominaque, ac Titulus, & qualitas Beneficii resignandi adscripta sunt, obtinuerunt *Praesentatam*, quam vocant, a Substituto Subdatarii semel apponi; mox ad Libellum supplicem super ipsa Resignationis gratia exhibitum emanare curarunt Rescriptum Datarii, seu Pro Datario, Pontificiae voluntatis & annuentiae testem; vel etiam supplicationem in forma a Nobis, sive a Romano pro tempore Pontifice signari; nil amplius solliciti de expeditione Literarum Apostolicarum (quas intendunt sub Data illius diei, qui in praedicta Praesentata, seu deinceps in supplicatione adscriptus fuit, quandocumque sibi libuerit, expedire), compluribus Prorogationibus successive se muniunt; quarum quidem terminos quum ad eum illum initio sibi Propositum accomodaverint, minime dubitant de validitate gratiae Resignationis, quantumvis longe post assensum Pontificis, Apostolicas super ea Literas expedire distulerint.

Alii vero quum supradictam tantummodo *Praesentatam* in Officio Subdatarii reportaverint, minime urgeant pro obtinendo Rescripto Datarii, aut signatura supplicationis; neque pro expeditione Literarum Apostolicarum, aut pro Prorogationibus, vel in integrum restitutionibus ullo pacto instant; sed retento apud se mandato Procurae ad resignandum, novas identidem Praesentatas, tanquam ex integro iterum iterumque referre curant, usque dum, Resignan-

PONT. tis vita ad interitum vergente, vel alias quandocumque ipsi maluerint, Resi- ANNO gnationis negotium ulterius promovendum sibi esse ducant; tuncque dumtaxat A. VI. deprompta una ex obtentis Præsentatis, quam sibi magis expedire judicaverint, sub illius data, & vigore prioris illius Mandati, requisitum consensum 1746 præstant, atque Apostolicas Literas expediunt.

Alii demum, præfato Rescripto obtento, signataque supplicatione, non desistunt ante vel post expeditionem Literarum Apostolicarum multiplices Prorogationes ad eas publicandas, aut etiam elapso ipsarum prorogationum termino, restitutiones in integrum adversus hujusmodi publicationis omissionem, petere & obtinere; ut interim, publicatione prædicta minime sequuta, nec possessione Beneficii per Resignatarium adepta, ipsius detentio, fructuumque perceptio penes Resignantem, quamvis jampridem se Beneficio abdicaverit, usque ad ejus obitum remaneat; nec nisi eo defuncto, vel saltem morti proximo, hujusmodi possessio in Resignatarium seu Cessionarium (cui, favore obtentarum prorogationum, vel restitutionum in integrum, nihil de suo jure deperit) cum effectu tandem transferatur.

Nos igitur hujusmodi fraudes, & collusiones, in quibus cum animarum pernicie, & recti ordinis subversione, jurium quoque Apostolicæ Sedis detrimentum conjunctum esse animadvertimus, & quarum aliquas judicialibus controversiis non ita pridem locum dedisse, eaque ratione detectas fuisse novimus, de medio tollere, atque in futurum præcavere volentes, Motu proprio, ac certa scientia, & matura deliberatione Nostris, memoratam Gregorii Prædecessoris Constitutionem de publicandis intra certum tempus prædictarum Resignationum gratiis, & de capienda resignatorum Beneficiorum possessione, in omnibus & per omnia approbamus, confirmamus, & innovamus. Utque relatis artibus eadem Constitutio in posterum dolose, ut præfertur, eludi, & effectu fraudari amplius non valeat, hac Nostra pariter perpetuo valitura Constitutio in primis Datariæ Nostræ Notario (seu Notariis, quos de excipiendis sive extendendis consensibus pro quorumcumque Beneficiorum sive Officiorum Ecclesiasticorum cujuscumque qualitatis & naturæ existant, resignationibus, etiam ex causa permutationis, ac cessionibus, & retrocessionibus quibuscumque, tam simplicibus, quam cum pensionis, aut fructuum, vel alia qualibet reservatione, quæ in manibus Nostris, aut Successorum Nostrorum Romanorum Pontificum pro tempore existentium a quibuscumque, etiam S. R. E. Cardinalibus, sub quacumque forma, & qualibet ex causa, & favore cujuscumque personæ, etiam S. R. E. Cardinalium prædictorum, ac etiam Locorum piorum quantumvis privilegiatorum, ad quemcumque effectum fient, pro parte cujuscumque Personæ etiam specifica mentione dignæ, ut supra, in posterum rogari continget, districte vetamus, atque interdicimus, ne hujusmodi consensus admittere, recipere, & extendere, ac super ipsis instrumenta conficere, seque de iis rogare audeant seu præsumant, quoties Mandata Procuræ, quæ ad hujusmodi consensus præstandos exhibebuntur, adscriptam habeant Datam seu diem anteriorem octo mensibus, quoad personas existentes citra Montes, vel duodecim, quoad personas ultra Montes constitutas; quos quidem menses ab ipso die, quo hujusmodi mandata ad consentiendum eisdem Notariis actu exhiberi continget, numerandos & computandos esse decernimus, non obstante quacumque anteriori Præsentata, seu Rescripto obtento, aut etiam Supplicatione sub quacumque data jampridem manu Nostra aut Successorum Nostrorum signata.

Insuper volumus & mandamus, post Rescriptum a Nostro, & Romani pro tempore Pontificis Datario factum super admissione cujuscumque Resignationis, sive cessionis, aut retrocessionis hujusmodi, a quocumque, & favore cujuscumque Personæ, vel Loci pii, ut supra, intra duos ad summum menses, a data rescripti hujusmodi decurrendos remota omni mora & prætextu, signandam

PONT. A. VI. dam esse Supplicationem, & successive expediendas esse Literas Apostolicas, itaut intra sex menses a Data concessionis Gratiæ numerandos, quoad Beneficia citra Montes posita, & intra novem, quoad ea quæ ultra Montes existunt, eorumdem resignatorum Beneficiorum possessio capi, ipsæque Resignationum Gratiæ cum Literis Apostolicis desuper confectis publicari valeant, & cum effectu possessio capiatur, & Literæ respective publicentur, ad normam prædictæ Gregorianæ Constitutionis, & juxta formam sibi præscriptam. ANNO 1746

Ubi vero justis & rationabilibus de caussis aliquam prorogationem ad publicandum postulari necesse sit, nolumus hujusmodi prorogationes, ne pro prima quidem vice, amplius concedi, nisi docto prius in Officio Subdatarii, non autem alterius cujuscumque Datariæ prædictæ Officialis, de Apostolicis Literis expeditis. Post primam autem aut secundam ad summum Prorogationem hujusmodi; alias ulteriores Prorogationes ad publicandum, etiam quoad Gratias Resignationum ad hunc diem de præterito admissas, seu concessas, & nondum exequutioni demandatas, aut publicatas, nemini amplius in posterum concedi volumus, nisi (præter expeditionem Literarum Apostolicarum, ut supra) coram Datario pro tempore justificatum fuerit legitimum impedimentum, propter quod eædem Apostolicæ Literæ exequutioni mandari, aut publicari non possint. Hoc enim concludenter probato, & non alias, eidem Datario relictam volumus facultatem concedendi tot ulteriores Prorogationes ad publicandum, quot necessariæ erunt usque ad hujusmodi legitimi impedimenti remotionem.

Quod si constiterit vel, post elapsum tempus, ut supra, præscriptum, præfatos consensus super Beneficiorum resignationibus præstitos, sive admissos, & extensos, vel intra aliud præfinitum tempus, aut Supplicationes minime signatas, aut Literas confectas & expeditas in posterum non fuisse, vel etiam, elapso tempore in Constitutione Gregoriana præfixo aut alio ulteriori termino per concessas rite Prorogationes obtento, non fuisse captam Possessionem, vel factam Literarum publicationem, ut supra; aut demum, ad novas obtinendas Prorogationes, fictum, & insubsistens impedimentum dolose allegatum fuisse; in quolibet ex hisce casibus, volumus, & decernimus, ipsas Resignationum gratias, cum omnibus inde sequutis, nullas, irritas, cassas, & inanes esse, & censeri, perinde ac si nunquam admissæ, & concessæ fuissent; nec ullam aliam gratiam super hujusmodi Beneficiis, aut etiam restitutionem in integrum, his quibus concessa fuerat, concedi debere, aut concessam ullatenus suffragari; sed eosdem inhabiles & incapaces esse ad hujusmodi Beneficia sic resignata & cessa, quandocumque obtinenda; ipsaque Beneficia tamquam ab initio vacantia apud Sedem, ab alio quolibet impetrari, & respective ad libitum ejusdem Apostolicæ Sedis alteri cuilibet conferri posse.

Præsentes quoque Literas, & in eis contenta quæcumque nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, vel quovis alio defectu notari, impugnari, infringi, invalidari, aut in jus, vel controversiam revocari posse, sed illa semper & perpetuo valida, & efficacia fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, atque ita per quoscumque Judices Ordinarios vel Delegatos, etiam Caussarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, Vice Legatos, dictæque Sedis Nuncios, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiri debere, & si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Non obstantibus quibusvis Resignantium aut cedentium voluntatibus, & conditionibus, protestationibus, & clausulis in ipsismet resignationibus, seu cessionibus, aut Procuratorum constitutionibus & mandatis, ac alias etiam ad præservationem suorum jurium, & significationem, quod non aliter, nec alio modo

Pont. A. VI. modo resignant, seu cedunt, appositis, omnibusque & singulis aliis, quæ idem Gregorius Prædecessor in relata Constitutione voluit non obstare; Datariæ quoque usibus, stilis, tolerantiis, permissionibus, & consuetudinibus, etiam diuturnis, & inveteratis, in contrarium præmissorum quomodolibet facientibus vel extantibus. Quibus omnibus & singulis, illorum omnium & singulorum qualitates præsentibus pro sufficienter expressis habentes quatenus eisdem præsentibus adversantur, specialiter & expresse, motu, scientia, & potestatis plenitudine paribus, derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque. Anno 1746

Cæterum Dilecto Filio Magistro Joanni Jacobo Millo Datario Nostro, ejusque in Officio hujusmodi Successoribus in perpetuum, cæterisque ejusdem Datariæ Nostræ Officialibus, ad quos spectat, & pro tempore spectabit in futurum, ipsarum tenore præsentium injungimus, & mandamus, ut hanc præcepti Nostri formam & methodum a Nobis præscriptam præ oculis habentes, eam pro virili parte singuli adamussim observent, & ab aliis exactissime observari faciant; pœnales quoque Sanctiones Nostras adversus temere contravenientes, exequutioni cum effectu demandent.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostræ confirmationis, approbationis, innovationis, inhibitionis, irritationis, annullationis, voluntatis, præcepti, decreti, mandati, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ MDCCXLVI. decimo septimo Kalendas Junii, Pontificatus Nostri Anno Sexto.

D. Cardinalis Passioneus.

J. Datarius.
VISA DE CURIA
J. C. Boschi.

Loco ✠ Plumbi.

L. Eugenius.
Registrata in Secretaria Brevium.
Publicata die 25. Januarii 1746.

Pont. A. VI. Anno 1746

NUM. LIV.

DE RETINENDA

Crucifixi Salvatoris Imagine palam, & visibiliter exposita super Altaribus, ad quæ Missarum Sacrificia peraguntur.

Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, Episcopis, & Ordinariis Ditionis Ecclesiasticæ.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Acceptmus præstantium Virorum testimoniis jampridem in quibusdam Pontificiæ Ditionis Civitatibus inductam esse consuetudinem, quæ licet pietatem, ac religionem preseferat, Ecclesiæ tamen institutis, ac disciplinæ plurimum adversatur. Idem Nos ipsis deprehendimus in aliquibus Ecclesiis hujus

PONT. A. VI. jus nostræ Romanæ Urbis, & aliis pariter, quæ Episcopis Suburbicariis subjiciuntur. Quapropter muneri Nostro deesse magnopere videremur; nisi de hac re monerentur illi, qui pro spirituali hujus Civitatis regimine Ministri a Nobis constituti sunt, & alii qui Suburbicarios Episcopatus, vel alterius Civitatis in Ditione Pontificia Sedem obtinentes curam gerunt animarum. ANNO 1746

In Altaribus, quæ per Ecclesias erecta sunt, & in quibus Sacrum fieri consuevit, præter majorem Tabulam, quæ vel depictam, vel incisam exhibet imaginem Sancti, in cujus nomen & memoriam Altare consecratum est, adjungi cœpit alia minor Tabula, in qua vel coloribus exprimitur, vel ære, ligno, aut marmore inciditur Effigies alterius Sancti, itaut Crux auferatur, quæ juxta Rubricas inter Candelabra collocari debet. Cum vero neminem lateat, rem Divinam confici non posse, nisi Crux cum Imagine Sanctissimi Crucifixi super Altari constituatur, hinc minori Tabulæ superadditur exiguus adeo Crucifixus, ut neque Presbyteri celebrantis oculis facile occurrat, neque ab ullo alio distingui ferme possit, nisi hic diligenter perscrutetur, utrum super Altari revera Crucifixi Imago proposita fuerit.

Equidem non improbamus, quod idem Altare plurium Sanctorum nomine ac memoria dedicetur, quodve in majori Tabula aut unus tantum, aut plures etiam Sancti pingantur, vel denique, quod alia minor Tabula collocetur inferior, aut alio quocumque modo, ubi unus, vel plures Sancti Fidelium venerationi proponantur. Illud permittere nullatenus possumus, quod Missæ Sacrificium in his Altaribus celebretur, quæ careant Imagine Crucifixi, vel ipsa incommode statuatur ante Presbyterum celebrantem, vel ita tenuis & exigua sit, ut ipsius Sacerdotis & Populi assistentis oculos pene effugiat. Id enim alienum est a Legibus, & Institutis Ecclesiæ, quæ in Rubricis, aliisque Ecclesiasticis Sanctionibus continentur: Id etiam maxime contrarium est Sacræ antiquitati, & Ecclesiarum, etiam Orientalium, consuetudini; itaut certissimum sit violari Leges Ecclesiæ, si exigua solum Imago Crucifixi præfigatur minori Tabulæ, vel Statuæ Sancti, qui superadditur, ut illum Fideles venerentur.

In Rubricis Missalis *tit. de præparatione Altaris & ornamentorum ejusdem*, hæc leguntur: *Super Altare collocetur Crux in medio, & Candelabra saltem duo cum candelis accensis hinc & inde in utroque ejus latere*. In Romano Pontificali *tit. de Consecratione electi in Episcopum*; cum sermo est de Altari, ubi consecrandus Episcopus Sacrum operatur usque ad Offertorium, quo peracto Missæ Sacrificium prosequitur in alio Altari, ubi Episcopus consecrans rem Divinam facit; in eo inquam Pontificali hæc habentur: *In Cappella vero minore pro Electo, quæ a majore debet esse distincta, addatur Altare cum Cruce, & duobus Candelabris*. Cæremoniale autem Episcoporum postquam *lib. 1. cap. 12.* commemoravit Candelabra, & Candelas, hæc addit: *In quorum medio collocabitur Crux ex eodem metallo, & opere, prǽalta, itaut pes Crucis æque altitudinem viciniorum Candelabrorum, & Crux ipsa tota Candelabris superemineat, cum Imagine Sanctissimi Crucifixi versa ad anterioris Altaris faciem*.

Nos ipsi verba fecimus de hoc veteri ritu collocandæ Crucis in Altari, cum Sacrum peragitur, in nostris Commentariis - *De Sacrificio Missæ* - quæ italico Sermone a nobis confecta fuerunt *part. 4. sect. 1. num. 17. ac seqq.* Plura deinde addidimus *sect. 1. §. 18. & 19.* cum ipsa latine reddita lucem iterum publicam adspexerunt. His etiam adjungimus, obvetustatem præsertim hujusce Ritus, tantam venerationem, cultumque semper exhibitum fuisse Cruci, quæ in medio Altari collocatur, cum Missæ Sacrificium conficitur, ut Novatores ipsi magis infensi, illam de medio auferre pertimuerint, cum suam Cœnam instituunt; hæc testatur Gretserus *in suo Tractatu de Cruce cap. 23. t. 1.* ejus editionis, quæ postremo typis vulgata fuit.

Si vero disciplinam Orientalium inspiciamus, Græcis in more positum est, ut ad Portam Regiam Sanctuarii utroque latere Imagines Christi Domini, ac

Beatæ

Beatæ Virginis, & super Altari Crucem una cum Libro Sanctorum Evangeliorum constituant: In Liturgia vero Cophto-Arabica, quæ desumpta ex manuscriptis Codicibus Vaticanis impressa fuit anno 1736. in Collegio Urbano de Propaganda Fide, *pag.* 33. indicitur Sacerdoti celebranti, ut Benedictionem cum Cruce Populo impertiat, eam deinde osculetur, ac Diacono tradat, qui ipsam super Altari collocat. Postremo Ritus Syriacus Maronitarum eadem prorsus decernit, quæ in Rubricis Romani Missalis præscribi superius indicavimus. Nam Patriarcha Stephanus *lib.* 4. *tract.* 2. *sect.* 4. ita scriptum reliquit. *Mos iste in omnibus Ecclesiis inolevit, ut super Altaris gradum salutiferæ Crucis vexillum collocetur*. In Synodo etiam Nationali, quæ coacta fuit *anno* 1736. in Monte Libano, quam Literis Apostolicis Nos ipsi confirmavimus, *part.* 2. *cap.* 13. *de Sacrosancto Missæ Sacrificio can.* 8. ita sancitum est -- *Super Altare collocetur Crux in medio, & Candelabra saltem duo cum Candelis accensis hinc & inde in utroque ejus latere*.

Scriptores, qui sacros Ritus explicarunt, nonnullas disputationes instituunt; ac primo utrum satis sit nudam Crucem in Altari statuere, an Imago Crucifixi addenda simul videatur. Equidem Rubricæ Missalis solam Crucem commemorant. Cum tamen Cæremoniale Episcoporum Crucem una, & Crucifixum nominet, idque communi Ecclesiæ consuetudini consentaneum sit, hanc ideo sententiam probandam nemo sapiens dubitabit. Ita sentiunt Gavantus, Claudius la Croix, qui *lib.* 6. *part.* 2. *de Sacrificio Missæ num.* 318. fatetur, ob veterem communemque usum, sine Imagine Crucifixi, quæ pendeat e Cruce, rem Divinam fieri non posse, nisi necessitas intervenerit. Et profecto initio Ecclesiæ, cum Fideles concitare ad furorem Gentiles magnopere timerent, si Christum Crucifixum publice adorandum proponerent; Crucem tamen pluribus modis exornatam palam exponebant, atque inclusum vel depictum Cruci apponebant Agnum, qui Typus amantissimi Salvatoris semper habitus est, ut eo saltem modo Crucifixi Imaginem exhiberent. Id conspicitur adhuc in nonnullis hujus Civitatis Ecclesiis, & testimonio etiam Macrii comprobatur *in ejus Hierolexico, in vocabulo CRUX*.

Secundo loco inquiritur, utrum Crucifixus pendens a Cruce debeat in Altari constitui, etiamsi Salvator noster Crucifixus in majori Tabula Altaris depictus, aut cælatus appareat. Gavantus id quidem probat; alii vero necessarium id minime arbitrantur, dummodo tamen Crucifixus in majori Tabula vel pictus, vel cælatus, primum locum obtineat præ cæteris omnibus, quæ in eadem Tabula exprimuntur. Ita censet Pasqualigus *de Sacrificio Missæ quæst.* 716. Quartus *ad Rubricas Missalis p.* 1. *tit.* 20. *dub.* 10.; & Giribaldus *de Sacramentis in tract.* 5. *de Sacrificio Missæ cap.* 9. *dub.* 2. *num.* 20. Huic pariter sententiæ se conformavit Congregatio Sacrorum Rituum, uti constat ex responsione, quam ipsa promulgavit *anno* 1663. & quam Meratus recenset *tom.* 1. *part.* 1. *tit.* 20. *de præparatione Altaris, num.* 6. & in Indicem Decretorum *eodem tom. part.* 2. *num.* 400.

Tertio loco quæritur, utrum Crucifixus in Altari collocari debeat, cum Sacrificium Missæ in eo conficitur Altari, ubi positum est Tabernaculum, in quo Pyxis cum Sacris Particulis continetur; cum præsertim eidem Tabernaculo parva Crux cum Imagine Salvatoris Crucifixi semper præfigatur. Equidem in Cæremoniali Episcoporum hæc habentur -- *Non incongruum, sed maxime decens est, ut in Altari, ubi Sanctissimum Sacramentum est, Missæ non celebrentur, quod antiquitus observatum esse credimus* --; In veteri Cæremoniali cum Clemens VIII. Pontificatum gereret, ita legebatur, - *quod antiquitus observatum esse videmus*. Attamen id prorsus difficile nonnullis videtur, ob eam causam, quod ut ipsi argumentantur, cum unicum Altare in veteribus Templis extrui soleret, aut Divina Eucharistia in eis conservata non fuisset, aut nullum Missæ Sacrificium in eis esset institutum. Aliter vero sentiunt ii, quibus cogni-

tum

PONT. tum perspectumque est, eum morem fuisse antiquitus, ut Sacra Eucharistia in ANNO Ecclesiæ Sacrario servaretur, vel in decenti Armario, quod parieti configebatur, uti nunc etiam perspicimus in Basilica Sanctæ Crucis in Jerusalem; Idem perpendit Mabillon *in Musæo Italico tom. 1. pag. 89. ac tom. 2. pag.* 139. At quod in præsenti ingerit difficultatem, nec ullum ab examine propositæ controversiæ liberum faciat, illud est, quod juxta vigentem disciplinam Sacra Eucharistia conservatur in Tabernaculo, quod est positum super uno ex Altaribus Ecclesiæ, & quod in eo passim Missa celebratur, cum, sedulo perpenso Cœremonialis textu, deprehensum sit, eum prædictæ celebrationi absolute non obstare; uti Christianus Lupus expendit *tom.* 11. recentioris editionis in dissertatione *de Sacris Processionibus pag.* 356. Hanc itaque controversiam quum alias Nos ipsi expenderemus in supracitatis Commentariis *de Sacrificio Missæ part.* 4 *sect.* 1. *n.* 18. illorum Sententiam probavimus, qui existimant Crucifixum inter Candelabra statui debere, neque parvam Crucem, quæ Tabernaculo præfigitur, satis esse, ne Rubrica violetur, quemadmodum inferius explicabimus. Idemque censuit Congregatio Sacrorum Rituum anno 1663. uti perspicitur ex Indice Decretorum, quem Meratus exhibuit, *part.* 2. *tom.* 1. *num.* 400., ubi hæc leguntur verba - *Crux parva cum Imagine Crucifixi posita super Tabernaculum, in quo asservatur inclusum Sanctissimum Sacramentum in Altari, non est sufficiens in Missa, sed poni debet alia Crux in Medio Candelabrorum*.

A. VI. 1746

Quarto loco disputatur, utrum Crucifixus inter Candelabra collocandus videatur, cum Sacrum peragitur in eo Altari, ubi Divina Eucharistia non includitur Tabernaculo, sed publicæ Fidelium venerationi exponitur. Id necessarium esse putavit Sacrorum Rituum Congregatio *die* 14. *Maii an.* 1707. Hoc enim petitum fuerat - *An super Altare, in quo Sanctissimum Sacramentum expositum est, Crux de more collocari debeat* -. Sic autem responsum est - *Nunquam omittendam Crucifixi appositam collocationem* -. Porro quum Nos ipsi tunc in minoribus constituti Coadjutorem Promotoris Fidei gerentes, ipsius loco eidem Congregationi præsentes adfuerimus; adhuc memoria retinemus, in illa sententia ferenda varia fuisse ac discrepantia suffragia, cautumque deinde fuisse, ne ipsa sententia in lucem ederetur. Itaque res iterum deducta est in examen initio Pontificatus Nostri *die* 2. *Septemb. anno* 1741. in eadem Congregatione Sacrorum Rituum, quæ, postquam omnia diligenter accurateque perpendit, decrevit, ut quælibet Ecclesia morem & institutum, quod antea servaverat, in posterum quoque retineret. Et quidem pro Cruce ab Altari removenda, dum Missa in eo celebratur, & super eo publicæ venerationi Eucharistia exposita est, parum urget, quod nonnulli afferunt, indecens esse, ut Christi Imago in eo loco sit, in quo Christus ipse sub specie panis realiter præsens est, & ab omnibus sub eadem specie panis videtur: id quippe prorsus contingit, quoties Sacerdos in quolibet Altari rem Divinam faciens, materiam Eucharistiæ consecravit; nec enim Ecclesia unquam decernendum putavit, ut, peracta Consecratione, Crux ab Altari removeatur. Quemadmodum nec asserentibus Crucem necessario esse debere in Altari, in quo expositum est Sacramentum publicæ venerationi, si in eo Missa celebretur, quidquam prodesse potest, quod in publica Eucharistiæ expositione significetur triumphus, & gloria Salvatoris, in Missæ autem Sacrificio ejusdem mors repræsentetur; cum Ecclesia, tam in actione Missæ, in qua Eucharistia consecratur, quam in conclusione precum, quæ coram eadem jam consecrata & Fidelium venerationi palam exposita recitantur, una eademque collecta æque utatur, quam S. Thomas Aquinas confecit, nimirum: *Deus, qui Nobis sub Sacramento mirabili passionis tuæ memoriam reliquisti: tribue, quæsumus, ita nos Corporis & Sanguinis tui sacra Mysteria venerari, ut redemptionis tuæ*, (hoc est passionis, ac mortis) *fructum in nobis jugiter sentiamus*. Quæ cum ita se habeant.

Pont. beant. Rituumque Interpretes & Scriptores, ob ea, quæ mox relata sunt, Anno in varias abierint sententias, fatis commendari non possunt ea, quæ pruden-

A. VI. ter, sapienterque decreta fuerunt a prædicta Sacrorum Rituum Congregatio- 1746 ne, nempe, ut quælibet Ecclesia vel Diœcesim suam retineat consuetudinem; itaut nihil immutetur in ea Diœcesi, ubi Crux in Altari constitui soleat; dum Missa celebratur, etiamsi Sacra Eucharistia publice prostet; neque nova disciplina excitetur in ea Diœcesi, ubi contraria hujusce rei consuetudo jampridem invaluerit.

Hæc omnia diligenter exposuimus, non quidem, ut hac de re alienum justumque tractatum adornaremus, sed ut ex eis cognitum esset atque perspectum, quam alienum sit a Sacris Ritibus id quod plures temere & inconsulto peregerunt, nempe ut Sacrum facerent ad Altaria, in quibus Crux haud promineat inter Candelabra, sed exiguus tantum Crucifixus præfigatur Tabulæ alicujus Sancti, qui vel depictus, aut cælatus majori Tabulæ Altaris adjungi consuevit.

Si etenim, juxta Rubricas Missalis, Crux inter Candelabra statuenda est; si, juxta Cæremoniale Episcoporum, Crux ipsa cum Imagine Crucifixi Candelabris supereminere debet; si, juxta sensum Congregationis Sacrorum Rituum, non satis esse judicatur exiguus Crucifixus Tabernaculo infixus, cum Missa celebratur ad Altare, ubi Pyxis cum Sacris Particulis in Tabernaculo includitur, si in præsenti non agitur de Altari, in cujus Tabula Imago Salvatoris Crucifixi primo loco Fidelibus exhibeatur; nec minus de Altari, in quo Sacra Eucharistia publice adoranda proposita sit; nemo est qui non videat, praxim, de qua agitur, recenter inductam, proprioque marte a privatis personis usurpatam, ex supradictis dicendam esse omnino improbatam; eoque magis, cum ex exiguo Crucifixo, qui præfigitur Tabulæ ejus Sancti, qui Altari superadditur, ea profecto utilitas non consequitur, quam proponit Ecclesia, dum Crucem inter Candelabra collocandam decernit. De hac re Præclarissimus Vir Cardinalis Bona ita scriptum reliquit, *Rerum Liturgicarum lib. 1. cap. 25. n. 8. Ab aspectu siquidem Crucis Sacerdoti celebranti Passio Christi in memoriam revocatur, cujus Passionis viva Imago, & realis repræsentatio hoc Sacrificium est, mortem cruentam Salvatoris nostri incruente exprimens, tamquam idem Sacrificium, quod in Cruce oblatum est, quamvis diverse modo offeratur.* -- His postremis verbis indicatur Orthodoxa doctrina, quam Tridentina Synodus declaravit *sess. 22. de Sacrificio Missæ cap. 2.*

Itaque, Vos omnes, Venerabiles Fratres, ad quos hæc Apostolica scripta dirigimus, curam magnopere impendite ne vestras in Diœceses irrepat consuetudo, quam superius explicavimus; quod si jam ipsa invaluerit, humanitatem prius, ac deinde severitatem, si opus fuerit, adhibentes, illam penitus convellite. De Sacrificio Missæ res agitur ideoque nemo vestrum ignorat, a Tridentino Concilio eam tribui auctoritatem Episcopis, & Ordinariis Locorum, ut etiam tamquam Sedis Apostolicæ Delegati corrigere valeant pravas consuetudines, quæ Ritui Missæ celebrandæ adversantur; ita clare desumitur *sess. 22.* in Decreto *de observandis, & evitandis in celebratione Missæ*: Neque Vos latet, nullum esse privilegium, aut immunitatem, quæ delinquentibus in hac re suffragari possit, ut vestra ab auctoritate, pœnisque per Vos irrogatis vindicentur. Idem sæpius confirmavit Sacra Congregatio Tridentini Concilii Interpres; Decreto inhærens ejusdem Synodi, quod paulo ante memoravimus; id Fagnanus testatur ad *Cap. Grave, n. 46. de officio Ordinarii* his verbis -- *Et generaliter hoc Decretum* (de quo superius dictum est) *censuit Sacra Congregatio comprehendere etiam Regulares, quantumvis exemptos, eosque ex omnia, quæ ab Ordinariis Locorum circa observanda, & evitanda in Missarum celebratione statuta fuerint, omnino servare teneri, ad idque etiam pœnis & censuris Ecclesiasticis ab iisdem Ordinariis cogi & compelli posse.* -- Nos quidem his

A Lite-

PONT. A. VI. Literis eamdem auctoritatem, qua jam prædlti estis, iterum Vobis confirmamus. Illud monendum superest, eam Nobis mentem haud esse, ut Immagines Sanctorum, quæ majori Tabulæ Altaris superadditæ sunt, de medio auferatis, cum fortasse defuturi non essent invidi, qui ut pietati vestræ maculam inurerent, in vulgus disseminarent, Vos nulla duci religione in eum Sanctum, cujus Imaginem Fidelium venerationi subducitis. Illud Vobis præcipimus, ut nullo modo patiamini rem Divinam fieri ad hujusmodi Altaria, nisi Crucifixus inter Candelabra ita promineat, ut Sacerdos celebrans, ac Populo Sacrificio assistens eumdem Crucifixum facile, & commode intueri possint, quod evenire nequit, si exigua solum Crux minori Tabulæ defixa Fidelibus exhibeatur. Si ejusmodi corruptela in Diœcesim non valde propagata est, facile extingui poterit; si privatim Regulares aut Seculares Ecclesiarum Superiores de hac re moneantur: Sin autem late per Diœcesim invaluerit, tunc a Vobis Edictum necessarium promulgandum erit, quod his nostris Literis confirmetur. Plura scribere Vobis prætermittimus, quos prudentiæ, ac doctrinæ laude satis præstantes existimamus. Auctoritatem nostram, ut rem perficiatis, & quoties opus fuerit, Vobis petentibus nunquam defuturam pro certo habeatis. Interim Fraternitatibus Vestris, & Populis curæ vestræ commendatis Apostolicam Benedictionem peramanter impertimur. ANNO 1746

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die XVI. Julii MDCCXLVI. Pontificatus Nostri anno sexto.

PONT. A. VI. ANNO 1746

NUM. LV.

LITERÆ

Jam editæ adversus Confessarios exquirentes a Pœnitentibus complicum nomina confirmantur, & ampliantur.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI,

Ad perpetuam Rei Memoriam.

AD eradicandum pravum zizanii semen, quod ab adversario generis humani in Agro Dominico sparsum per Lusitaniæ primum Regiones pullulare compertum fuerat; ubi nimirum apud nonnullos Confessarios, in administrando Sacramento Pœnitentiæ, perversa quædam & absurda praxis, Ecclesiasticis Regulis contraria, eidemque Sacramento injuriosa, & ad avertendos Fideles ab ipsius salutifero usu quam maxime tendens, introduci cœperat, pro imposito Nobis vigilandi debito, Apostolicas in forma Brevis Literas direximus Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, per Portugalliæ, & Algarbiorum Regna atque Ditiones constitutis, quas deinde per alias Nostras sub plumbo expeditas Literas, nuper, quarto nimirum Nonas elapsi mensis Junii, confirmavimus & innovavimus, adjectis nonnullis ordinationibus & declarationibus, quas ad meritas pœnas tam delinquentibus, quam contrarium tenentibus, sive docentibus, irrogandas, & ad rectum adversus eos procedendi ordinem in prædictis Regnis & Ditionibus servandum, opportune expedire in Domino judicavimus.

Earum autem Literarum, quas ad hujusmodi erroris & abusu reprobationem primum edimus, hic tenor erat:

Sequitur integer tenor Literarum Sanctissimi Domini Nostri relat in Const. 39. pag. 66.

Quo-

Quoniam vero nullam Pastoralis vigilantiæ cautelam superfluam esse ducimus, ubi de Fidelium animarum pernicie, deque subvertenda sanæ doctrinæ integritate, & recta Sacramentorum administratione, periculum subesse dubitetur; neque vero ignoramus, alibi quoque auditas esse pœnitentium quærelas de importunis nonnullorum Confessariorum perquisitionibus, pro investigandis complicum nominibus, aliisque notitiis, juxta praxim in præin ertis Nostris Apostolicis Literis relatam atque damnatam: erroneas vero quorundam Doctorum hac de re opiniones, vel pravas aliarum recte opinantium interpretationes & applicationes, in eisdem Literis enunciatas, aliquibus arrideret nec satis eliminatas reputari per ipsas præmissas Literas, quas, utpote ad Lusitaniæ Regnorum atque Ditionum opportunitatem accommodatas, & pro iisdem solummodo emanatas, generalis definitionis, & legis vim, auctoritatemque habere, ab aliquibus temere negatum fuit. Ideo Nos, Motu proprio, atque ex certa scientia, hujus Nostræ generalis sanctionis tenore, ac de Apostolicæ potestatis Nostræ plenitudine, easdem præinsertas Literas iterum confirmantes & roborantes, decernimus & declaramus, memoratam praxim in se ipsa, & ubique locorum ac temporum, Apostolica auctoritate reprobatam atque damnatam esse, & censeri debere; nec ulli licitum esse contra doctrinam in præfato Nostro Brevi contentam docere, scribere, aut loqui, eamque impugnare, aut perverse interpretari, vel in actu contrahire; sub pœnis adversus tnentes, asserentes, aut tradentes opiniones scandalosas, perniciosas, & uti tales a Sede Apostolica rejectas & condemnatas, & respective adversus contrafacientes mandatis Apostolicis, & Ecclesiasticis sanctionibus, statutis atque præscriptis.

Decernentes easdem præinsertas, nec non præsentes Nostras Apostolicas Literas, nullo ex capite, colore, aut prætextu, de subreptionis, obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis Nostræ, aut alio quolibet defectu notari, impugnari, aut in controversiam vocari posse; sed semper firmas, validas & efficaces existere, & perpetuo fore, atque omnes ubique Terrarum cujusvis status, gradus, ordinis, præeminentiæ, & dignitatis, & tam sæculares, quam quorumvis etiam quomodolibet exemptorum, ac Sedi Apostolicæ immediate subjectorum Ordinum, Institutorum, Societatum, & Congregationum Regulares, quocumque privilegio munitos, aliosque etiam speciali mentione dignos, afficere, & arctare, ac suos ubique plenarios & integros effectus sortiri, & obtinere, & ab omnibus & singulis, ad quos spectat, seu pro tempore spectabit, exacte & inviolabiliter observari debere.

Sicque, & non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam S. R. E. Cardinales, & contra hæreticam pravitatem Generales Inquisitores, & Legatos quoque de Latere, & Apostolicæ Sedis Nuntios, aliosque quoslibet quacumque auctoritate & potestate fungentes, & functuros, sublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari & definiri debere; ac irritum & inane, si secus super his a quoquam scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Non obstantibus quibusvis Apostolicis, & in Universalibus, sive Provincialibus, aut Synodalibus Conciliis editis generalibus, sive specialibus Constitutionibus & Ordinationibus; Privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis cuicumque Personæ, sive Ordini, Instituto, Societati, & Congregationi, sub quibuscumque tenoribus, & formis, & cum quibuslibet clausulis, atque decretis, etiam motu, & Apostolicæ potestatis plenitudine similibus, in contrarium forsan concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores prædictos pro suffi-

PONT. cienter, & de verbo ad verbum expressis & insertis, formasque hujusmodi pro ANNO plene & exacte observatis habentes, ad præmissorum effectum, hac vice dum-
A. VI. taxat specialiter & expresse derogamus. 1746

Ut autem eædem præsentes, & in eis contenta quæcumque, ad omnium notitiam deducantur, & ne aliquis illorum ignorantiam prætendere possit; volumus easdem per aliquem, seu aliquos ex Cursoribus Nostris ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum, ac Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, aliisque consuetis Urbis locis publicari, earumque copias ibidem affigi, & affixas relinqui; quæ sic publicatæ & affixæ, & omnes & singulos, quos concernunt, arctent & afficiant, non secus ac si eorum unicuique personaliter intimatæ & notificatæ fuissent; quodque earumdem præsentium Transumptis sive exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo Personæ in Dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur in judicio & extra illud, ubique locorum, quæ adhiberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostrarum confirmationis, reprobationis, condemnationis, prohibitionis, sanctionis, & voluntatis infringere, seu eidem ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo septingentesimo quadragesimo sexto, quarto Kalendas Octobris, Pontificatus Nostri Anno septimo.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

Jo. Florius substitutus.

VISA DE CURIA

J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Loco ✠ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicat. die 5. Octobris ejusdem Anni.

PONT. ANNO

A. VI. 1746

NUM. LVI.

INDULGENTIÆ

Tam docentibus, & addiscentibus methodum Orationis mentalis, quam ipsam Orationem mentalem peragentibus concessæ.

Ven. Fratribus, Patriarchis, Primatibus, Metropolitanis, Archiepiscopis, Episcopis, & Præsulibus locorum Ordinariis universis gratiam & communionem Sedis Apostolicæ habentibus.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabilis Frater, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

QUEMADMODUM nihil est hominibus a familiari Dei consortio & consuetudine avulsis & ejectis ad divinos hauriendos fulgores, ad æternam salutem procurandam, & ad Deum quasi manu facta coeundum magis opportunum, salutare, ac necessarium Oratione, quæ est veluti ascensio ani-

mæ de

mæ de terrestribus ad cœlestia, inquisitio supernorum, invisibilium desiderium, conjunctio Spiritui Sancto, & ad Deum locutio; ita, ne desolatione desoletur universa terra ex eo, quod nullus recogitet corde, omnes & singuli ubique & semper salutaribus præceptis monendi sunt, quod oporteat semper orare, & nunquam deficere; ut in omni oratione & obsecratione cum gratiarum actione, petitionibus nostris innotescentibus apud Deum, ipse, qui dives est in omnes eum invocantes, nec nostras abs se deprecationes, nec suas a Nobis amoveat miserationes. Quapropter Prædecessores Nostri Romani Pontifices divina institutione formati, ut Christifideles ad orationis, sive Vocalis, sive Mentalis, ut dicitur, illa sit, studium cum alacritate ineundum, & sine intermissione frequentandum incitarent, eosdem tum cohortationibus inflammare, tum cœlestium etiam munerum thesauris, quorum dispensationem ipsis crediderat Altissimus, allicere studuerunt. Indulgentias enim, peccatorum remissiones, & de injunctis eis quomodolibet debitis pœnitentiis relaxationes elargiti sunt iis, qui sive vocales preces recitarent, sive per aliquod temporis spatium quotidie in lege Domini meditarentur. Nos autem laudatissimis eorundem Prædecessorum nostrorum exemplis incensi, non solum omnes & singulas indulgentias, peccatorum remissiones & pœnitentiarum relaxationes per eosdem nostros Prædecessores pro recitantibus quascumque vocales preces (dummodo nunquam revocatæ fuerint) aut quomodolibet orantibus quocumque modo sive ad tempus sive in perpetuum ad hanc usque diem concessas Apostolica auctoritate, tenore præsentium sub iisdem prorsus modo ac forma confirmamus, &, quatenus opus sit, de novo concedimus; verum etiam alias insuper iis præsertim, qui mentalis orationis seu meditationis studio operam dederint, ut infra, impertimur. Primum itaque omnibus & singulis, sive qui tam in Ecclesiis, quam alibi, & ubicumque locorum publice & privatæ quoscumque homines orandi seu meditandi rudes quomodocumque orari & meditari docuerint, sive qui pie orandi & meditandi institutioni hujusmodi, ut præmittitur, interfuerint, dummodo vere pœnitentes ac sacra Communione refecti, qua vice id egerint, septem annos & totidem quadragenas de injunctis eis seu alias quomodolibet debitis pœnitentiis in forma Ecclesiæ consueta relaxamus. Iis vero tam docentibus quam addiscentibus, qui assidue præmissa peregerint, ac similiter vere pœnitentes ac sacra Communione refecti pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, semel in mense pro uniuscujusque commodo & arbitrio plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam & remissionem, quam per modum suffragii animabus Christifidelium, quæ Deo in charitate conjunctæ ab hac luce migraverint, applicare possint, misericorditer in Domino concedimus. Insuper iis, qui per duos quadrantes continuatos, vel saltem per quadrantem horæ singulis diebus, & per totum mensem orationi mentali dabunt operam, & vere pœnitentes & confessi, Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumpserint, ac pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, & Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces pariter effuderint, plenariam semel quolibet mense omnium peccatorum suorum indulgentiam & remissionem, quam itidem per modum suffragii animabus Christifidelium, quæ Deo in charitate conjunctæ ab hac luce migraverint, applicare possint, auctoritate & tenore similibus misericorditer in Domino elargimur. Etsi autem juxta divinum Domini Nostri Jesu Christi præceptum, oporteat ut quisquis oraturus, ne ad instar hypocritarum videatur ab hominibus, intret cubiculum suum, & clauso ostio oret cœlestem Patrem in abscondito: tamen, cum ipse Dominus dixerit, quod ubi sunt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum; & Sanctus Joannes Chrysostomus prædicet, esse in oratione cum fratribus plus aliquid videlicet concordiam, conspirationem, amoris conjunctionem, & charitatis clamorem felici societate, ex qua orationes infirmiores se

PONT. simul complexas, validiores in cœlum evehi: optimum esset, ubi commode ANNO fieri posset, ut, quemadmodum in nonnullis institutum esse accepimus, ita in A. VI. omnibus & singulis Diœcesibus in more poneretur; nimirum ut singulis die- 1746 bus dato certo Campanarum signo sive in Ecclesiis, dummodo totius populi multitudo unum in locum, ubi oret, masculis a fœminis seorsim collocatis, convenire facile possit, & nulla suboriatur confusio, & inordinatio, sive in propria Domo Patresfamilias eo, aut alio opportuniori tempore ante Imaginem Sacram cum tota Familia convenientes orent. Eapropter Vos, Venerabiles Fratres, rogamus & in Domino hortamur, ut omnibus, & singulis Ecclesiarum, piorumque locorum, in Civitatibus quidem Cathedralis, aliarumque præcipuarum Ecclesiarum, in Oppidis vero Parochialium Ecclesiarum, Superioribus, ac Rectoribus injungatis, ut, præmisso Campanæ sonitu iis diebus, iisque horis, quibus Vobis opportunius in Domino visum fuerit, dando decernendoque, omnes Christifideles uniuscujusque curæ commissos, quos in unum convenire contigerit, in mentalis orationis studio erudire, sive per alios peritos erudiri faciant, atque ad illam frequentandam accedere, necessitatem, utilitatemque proponere, indulgentiarum thesauros, quos de benignitate Apostolica elargimur, explicare, & ad ipsos ea, qua decet, pietate ac reverentia lucrandos inflammare studeant & enitantur; atque etiam, si commode, ut præmittitur, fieri poterit, orationi mentali in communi practica, ut dicitur, vacare, in eaque exerceri faciant & curent. Præsentibus Perpetuis futuris temporibus valituris. Volumus autem, ut earumdem præsentium Literarum transumptis seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præsentibus, si forent exhibitæ vel ostensæ. Interim Apostolicam Benedictionem Vobis, Venerabiles Fratres, peramanter impertimur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die XVI. Decembris MDCCXLVI. Pontificatus Nostri Anno Septimo.

Cajetanus Amatus.

PONT. NUM. LVII. ANNO

A. VII. DE LIBERO INGRESSU 1747.

Clericorum Sæcularium in Ordines Regulares.

Dilecto Filio Nostro Angelo Mariæ Tit. S. Praxedis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Presbytero Cardinali Quirino nuncupato ejusdem S. R. E. Bibliothecario.

BENEDICTUS PP. XIV.

Dilecte Fili Noster, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

EX quo Dilectus Filius Leander Chizzola Archidiaconus Ecclesiæ tuæ Cathedralis Brixiensis, ex improviso illhinc digressus, Bononiam se contulit, ibique habitum suscepit Clerici Regularis Societatis Jesu; statim a Te, Dilecte Fili Noster, datæ fuerunt ad Nos Literæ, quibus querebaris, eum tanti momenti consilium, Te inconsulto, cœpisse, teque penitus inscio, ad exitum deduxisse; non sine magno detrimento pauperum istius Civitatis atque Diœcesis, quibus largiter subvenire, multorumque piorum operum, quibus se jugiter exercere consueverat; suorum quoque Nepotum in minori ætate

PONT. ætate constitutorum, quorum curæ, atque educationi præesse debebat; ac sine ANNO ipse quidquam utiliter peragendi in ipsa Societate Jesu, cui jam prope septuagenarius nomen dederat. Hæc eadem, quum ipse proximo Autumno in Ur- 1747
A. VII. bem advenisses, Nobis coram inculcare non omisisti; dieque iisdem nuper in Epistola Nobis directa, ac Typis vulgata, iterum expostulasti; petens præterea, Nosque excitans, ut auctoritatis Nostræ ope, certaque lege proposita, hujusmodi licentiam reprimamus, qua Sæculares Clerici atque Presbyteri ad Regularium Claustra, quum libet, se conferentes, a Regularibus Superioribus illico recipiuntur; quod sane non aliter fieri debere autumas, quam communicatis consiliis cum Episcopis ipsorum Clericorum seu Presbyterorum Ordinariis; siquidem ipsi Episcopi nunquam Regularibus Viris Ordines conferunt, sine Prælatorum Regularium consensu, in eorum literis Dimissorialibus declarato.

Duæ sunt res in hoc universo negotio expendendæ; peculiare scilicet factum Leandri Archidiaconi, & generale constitutum, quod a Nobis fieri & publicari velles. Ad primum quod attinet, aptiorem quærens Tuis responsionem comparare non possumus, quam si eadem ipsa Tibi rescribimus, quæ olim S. Gregorius Magnus Prædecessor Noster Desiderio Episcopo Viennensi in Gallia in simili prorsus casu rescripsit. Quum enim Pancratius quidam Ecclesiæ Viennensis Diaconus Monasticam vitam amplexus esset, & in eodem Diaconi gradu in Monasterio degeret; Episcopus autem Pancratium diligens, magnique faciens, ipsum e Monasterio abducere, & ad Ecclesiæ servitia retrahere vellet; S. Gregorius, cujus opem Pancratius imploraverat, scripsit ad Desiderium, ut ipsum potius hortaretur, ne a Monasterio discederet, neve se iterum sæculi procellis committeret. Habes Gregorii Epistolam *tom. 2 ipsius Operum anno MDCCV. a Monachis Sancti Mauri accurate editorum, Epistola 35. lib. 12. Indict. V.*, ubi ita scribit: *Hortamur igitur, ut tam promptæ devotioni ejus, quam in sancto studet habere proposito, minime vestra sit impedimento Fraternitas: magis autem, quibus valetis adhortationibus e Pastorali admonitione succendite, ut fervor hujus desiderii in eo non tepescat; ut qui a turbulento curarum sæcularium tumultu se segregans, quietis desiderio portum Monasterii appetit, rursum in Ecclesiasticarum curarum non debeat perturbationibus implicari; sed in Dei laudibus permittatur secure ab his omnibus, ut postulat remanere.*

Quod quidem Gregorius rescribere non dubitavit; quamvis Pancratius, *in Clericatus officio Ecclesiæ Viennensis*, ut ipse ait, *mancipatus* existeret, ipsius nempe servitiis reipsa addictus; quamvis etiam eo tempore hujusmodi disciplina vigeret, de qua late Thomassinus agit, *de Beneficiis part. 2. l. 1. c. 3. & 4.* ut Clericus Episcopo ordinanti per omnia subesset, ejusque Ecclesiæ ministerio, cui in Ordinatione adscriptus fuisset, perpetuo jure devinctus haberetur. Quamvis denique idem S. Gregorius optime nosset, nemini licere ab hujusmodi ministerio Ecclesiæ, cui semel addictus fuisset, discedere, sine permissu Episcopi, a quo quis ordinatus, ejusque Ecclesiæ servitiis in Ordinatione fuerat adscriptus; unde in alia Epistola, quæ est *XVII. lib. 5. Indict. XIII.*, quum ageret de electione Joannis Archidiaconi Catanensis ad Episcopalem Cathedram Syracusanam, inter alia, requirebat, ut Leonis Episcopi Catanensis consensus accederet: *Quod si factum fuerit, etiam Frater, & Coepiscopus Noster Leo ei cessionem facere debebit, ut liber ad ordinandum possit inveniri*: ad quæ verba Editores ita observant in Notis; *Tam erant Clerici suæ Ecclesiæ addicti, ut ne eos quidem in Episcopos alterius Ecclesiæ fas esset eligere, nisi missione obtenta, sive ut vocant, cessione*.

Non itaque dubitamus, quin Tu cum Archidiacono tuo eadem plane ratione agendum tibi esse ducas, qua Episcopum Viennensium cum Diacono suo Pancratio agere, S. Gregorius optavit, tum quia animi tui perspecta magnitudo hoc Nobis suadet; tum quia in ea Epistola, quam publici juris fecisti, postquam prædicti Archidiaconi in Sæcularis Presbyteri statu eximiam operam discer-

PONT. disertissime, ut soles omnia, demonstrasti, circa finem deinde addis: *Te habere* ANNO *caussas, cur u.tro finas eundem in Castris, ad quæ discessit, militare*.

A. VII. Unum tamen, quod Tibi præsenti antea diximus, nunc etiam scripto iterandum censemus; non scilicet debitæ erga Te observantiæ defectui tribuendum esse, quod prædictus Archidiaconus tuus, ante discessum, opportunam abs Te veniam minime requisierit, sed potius metui reverentiali, quem vocant, ac desiderio propositi sui reipsa exequendi, justoque timori, ne forte ab ejus implemento revocaretur. Qua ratione bon. mem. Ardicinus Cardinalis de Porta in quadam Epistola ad Prædecessorem Nostrum Innocentium Papam VIII. conscripta, suum factum excusat, quod scilicet ad Eremiticam vitam inter Camaldulenses profitendam conferre se volens, Cardinalatus habitum exutus, clanculo ex Urbe se subduxerit. Quum enim, Pontificis venia opportune obtenta, minime necessarium sibi putaret assensum Collegii S. R. E. Cardinalium; consilium vero suum, ne interverti posset, necessario occultandum esse cognovisset; delato deinde ad ipsum murmure eorum, qui ipsius factum reprehendebant, ita scripsit ad Pontificem, in præcitata Epistola: *Quod autem, dimisso Cardinalatus habitu, dissimulata veste, me itineri commiserim, non opinor propterea me notam ullam apud graves, & prudentes Viros contrahere potuisse. Nam cum vellem, quod hactenus feceram, secretissimum esse, idque fratri mihi fidissimo occultassem, existimavi satius etiam in dissimulato habitu inter ignotos, quam cum vero habitu incedere, & propterea pœna & a culpa, & ab omni alia nota me immunem esse existimo*. Hæc Epistola refertur in ejus vita edita ab Aitichy in Libro cui titulus: *Flores Historiæ Sacri Collegii S. R. E. Cardinalium*.

Atque hæc de prima quæstionis parte. Quod vero ad alteram attinet, ad generalem scilicet Legem, quam pro similibus casibus a Nobis constitui postulas; hoc Tibi respondere posse arbitramur, satis huic rei in Ecclesiasticis Canonibus provisum esse. In Concilio Toletano IV. anno MDCXXXIII. sub Sancto Isidoro celebrato, *Canone* 50. ita legitur: *Clerici, qui Monachorum propositum appetunt, quia meliorem vitam sequi cupiunt, liberos eis ab Episcopo in Monasteriis largiri oportet ingressus, nec interdici propositum eorum, qui ad contemplationis desiderium transire nituntur*. Textus habetur *in Collectione Conciliorum Hispaniæ Cardinalis de Aguirre tom.* 2. *pag.* 487., & refertur etiam in Decreto Gratiani *Canon. Clerici* 19. *quæst.* 1. Quin immo *in eadem Causa* 19. *quæst.* 2. *Canon. alienum*, postquam regula posita est, quod Clericus absque permissu Episcopi ab Ecclesia sua discedere, & alterius servitio se adjungere nequit, hujusmodi exceptio subnectitur: *Sed subaudiendum est; nisi ad propositum melioris vitæ transire voluerit; tunc enim liberum est illi, etiam Episcopo contradicente, Monasterium ingredi*. Concordat Canon sequenti loco relatus, qui incipit *Duæ sunt*, in quo distinctio fit inter Legem publicam, & privatam; & posito, quod publica quidem Lex vetat Clericum ab una ad aliam Ecclesiam transire sine assensu proprii Episcopi, privata vero Lex, quæ instinctu Sancti Spiritus in corde scribitur, & dignior est Lege publica, nequaquam id prohibet; ex hujusmodi principio arguitur, licere Clerico Beneficium relinquere, & in Monasterium sese recipere: *Si quis horum in Ecclesia sua sub Episcopo populum retinet, & sæculariter vivit, si, afflatus Spiritu Sancto, in aliquo Monasterio, vel Regulari Cœnobio salvare se voluerit; quia Lege privata ducitur, nulla ratio exigit, ut Lege publica obstringatur; dignior est enim Lex privata, quam publica &c. Quisquis igitur hoc spiritu ducitur, etiam Episcopo suo contradicente, eat liber nostra auctoritate*.

S. Thomas 2. 2. *quæst.* 189. 7. quæstionem proponit, *utrum Presbyteri Curati possint licite Religionem ingredi:* eamque affirmative resolvit; ea ratione ductus, quod nulla lege obligantur, toto vitæ tempore curam animarum sustinere. Articulum vero ita concludit, facta de Archidiaconis expressa mentione: *Unde manifestum est, quod Archidiaconis & Presbyteris Curatis licet ad Religio-*

PONT. *ligionem transire*; & paulo infra: *Dicendum, quod Presbyteri Curati & Archidiaconi non obligaverunt se ad hoc, quod perpetuo Archidiaconatum, vel Parochiam retineant*. Hæc S. Thomæ sententia confirmatur a S. Antonino in sua *Summa part. 3. tit. 16. cap. 2. §. 2. in Editione Veronensi pag.* 881. ubi præterea addit, Episcopi dissensum minime obstare: *Archidiaconis, Presbyteris, Curatis licet ad Religionem transire, etiam Episcopo contradicente*. Quæ verba similiter leguntur *apud Sylvium 2. 2. q. 189. art. 7. in postrema ejus Editione Antuerpiæ facta, tom. 3. p. 945.*

A.VII. ANNO 1747

Et quoniam alicui in mentem venire poterat, hujusmodi libertatem transeundi ad Claustra, quæ sæcularibus Præsbyteris a Canonibus conceditur, locum habere dumtaxat pro Claustris Monachorum, de quibus ipsi Canones expresse loquuntur; idem Sylvius, *l. c.* affirmat eam facultatem æque competere, sive de Instituto agatur contemplativæ vitæ unice dedito, sive de eo, in quo vitæ activæ opera exerceantur: *Possunt Religionem etiam illam ingredi, quæ in vita mere contemplativa, aut potissimum in corporalibus vitæ activæ officiis sit occupata; quoniam plus excedit status Religionis cujuscumque, statum seu potius officium Archidiaconi vel Plebani, quam status altissimæ Religionis, statum cujuscumque infimæ*; propter solemnia nimirum Vota Castitatis, Paupertatis, & Obedientiæ, quæ in unaquaque Religione emittuntur.

At incidunt sæpe tempora, quibus opportunum non est, Clericum sæcularem suum locum deserere, & in Religiosis Claustris se abdere: qua de re nisi consultatio intercedat inter Episcopum & Superiorem Regularem, impossibile erit quid expediat agnoscere. Durum autem omnino est, Virum Ecclesiasticum, qui in suscipiendo Presbyteri Ordine, conceptis verbis, Episcopo suo reverentiam & obedientiam spopondit, quoties ipsi libuerit, Episcopo inconsulto atque inscio, ad Regularia Claustra discedere, ac Regularis Instituti servitio perpetuo se mancipare. Super quibus omnibus inter se junctis, certam aliquam regulam tradi, & generalem Legem a Nobis promulgari opus esse contendis.

Equidem fatemur, non omni tempore omnibus opportunum esse Regularem vitam amplecti. Meminimus Epistolæ S. Augustini ad Bonifacium Comitem, quæ in Editione Monachorum S. Mauri impressa est *num.* 220. *Tom. 2. pag.* 212. & cujus etiam pars refertur in *Can. Novimus* 47. *quæst.* 2. ubi nimirum Sanctus Doctor testatur, se, una cum Alypio, ipsum Bonifacium a Monasticæ vitæ proposito dissuasisse, ob præclaram, quam in sæculo manens, Ecclesiæ & Reipublicæ navabat operam, dum Africam a Barbarorum incursionibus tuebatur: *Ut autem non faceres, quid te revocavit, nisi quia considerasti, ostendentibus nobis, quantum prodesset Christi Ecclesiis quod agebas, si ea sola intentione ageres, ut defensæ ab infestationibus Barbarorum, quietam & tranquillam vitam agerent?* Vidimus etiam apud S. Thomam 2. 2. *qu.* 101. *art.* 4. & *quæst.* 189. *art.* 6., quæstionem hanc solidis rationibus examinari, utrum posset Filius Religionem ingredi, & Parentes in sæculo relinquere, si ab ipso deserti inopia sint laboraturi. Ulterius inquirunt Moralistæ, an idem dicendum sit de Avo; & an id, quod de Ascendentibus statuitur, locum habeat etiam quoad Filios, Fratres, & Nepotes; & quatenus illius ope, qui Religionem vult ingredi, prædicti omnes indigere debeant.

De reverentia quoque & obedientia, quam non modo Sacerdos, sed quilibet etiam Clericus, proprio Episcopo præstare debet, justam profecto opinionem fovemus. De hujusmodi obedientia agitur in *Cap. cum Clerici de verb. signific.* ubi Innocentius Papa III. exponens formam juramenti, quod a Clericis Ecclesiæ Placentinæ præstabatur, in hæc verba conceptum: *Ego talis ab hac hora in antea fidelis ero, & obediens Placentinæ Ecclesiæ, & Domino meo Episcopo Placentino*; docet, per Ecclesiæ Placentinæ vocabulum intelligi Capitulum Ecclesiæ Cathedralis, eum vero, qui præstat hujusmodi juramentum, Episcopo tam-

quam

quam capiti principaliter obligari. Neque porro Nos pro nuda inanique formula habendam esse putamus solemnem illam obedientiæ, & reverentiæ sponsionem, quam Presbyter facit in manibus Episcopi ordinantis, justa vetustissimum Ecclesiæ morem, ante mille annos indubitanter servatum; ut ex antiquis Ritualibus colligitur, quæ expendit *Catalanus ad Pontificale Romanum tom. 1. pag. 149. in notis ad §. 29.* Quin immo libenter agnoscimus, Presbyterum, hujusmodi promissionis vigore, ea lege, inter alias, adstrictum teneri, ut a servitio Ecclesiæ, cui in ordinatione addictus fuerit, discedere nequeat sine licentia Episcopi; id quod optimis rationibus demonstrat *Hallier. de Sacr. elect. & Ordin. par. 1, sect. 6. §. 12. Editionis Romanæ*, ubi docte graviterque refellit auctorem cujusdam libelli Gallico sermone editi, qui hujusmodi reverentiam, & obedientiam Episcopo in Ordinatione promissam angustis nimium limitibus coercere tentaverat.

Verumtamen, his omnibus non obstantibus, iterum dicimus, novam generalem Legem hac de re minime necessariam Nobis videri; vel quia in Ecclesiasticis Sanctionibus, quodcumque necessarium est, satis constitutum habemus; vel quia, si quid adhuc ordinandum superest, id pro generalis Constitutionis subjecto haberi non potest. Tria siquidem sunt, quæ in hujusmodi casibus considerari possunt; primum videlicet, an Presbyter in Ecclesiæ servitio ad Regularia Claustra transiturus, permissionem ab Episcopo petere debeat. Secundum, quid ipsi faciendum sit, si Episcopum dissentiat? Tertium, quid statuendum sit de Parochia, seu Canonicatu, aut Archidiaconatu, quem Presbyter obtinebat. Verum hæc omnia jam Sacri Canones considerarunt, atque opportunas pro singulis capitibus regulas præscripserunt.

Quod enim pertinet ad Episcopi permissum, nemo dubitat, quin Presbyter, Ecclesiæ regimen, aut ministerium dimissurus, ante omnia debeat Episcopo consilium suum, ejusque capiendi rationes, quantum earum natura fert, aperire. In quo non tam officio & honestati, quam naturalis legis præcepto satisfaciet. Quum enim Presbyteri, in animarum cura, aliisque gravibus muneribus ad Pastorale regimen spectantibus, Episcopi Ministri sint; ita cum eo se gerere debent, ut is animarum, quas ipsi regebant, & negotiorum, quæ administrabant, necessitatibus opportune consulere valeat. De quo recte loquitur *Passerinus*, licet Ordinis Regularis scriptor, *de statibus hominis tom. 3. qu. 189. art. 7. n. 8 Minister, qui habet custodiam rerum, & bonorum Domini sui, quæ absente custode perire possunt, non ex pura decentia, sed ex delito officii sui, tenetur bona sibi commissa Domino reddere, & illum monere, ut de alio custode provideat; &, si hoc non faciat, puniri potest. Cum ergo Parochus sit Episcopi minister in cura animarum: si deserat animas sibi commissas, inconsulto Episcopo, non minus peccat, quam si Minister Pastoris, Ovium Domino, ac Pastore non admonito gregem errantem sine custode dimitteret*, cum his, quæ sequuntur.

Hæc autem permissio vel ab Episcopo conceditur, vel negatur. Si concedatur, jam controversiæ locus non erit. Sin vero denegetur, hujusmodi dissensus, ex auctoritatibus superius citatis, Presbyterum non adstringet, quominus Religionem ingredi valeat. Neque id mirum videri debet. Si enim Presbyter Episcopo reverentiam & obedientiam in sua Ordinatione promisit, multo solemnius Regulares eam promiserunt proprio Superiori in Religiosa Votorum Professione. Et tamen quoties Regularis in Ordine laxiori Professus ad strictiorem transire cupit, tenetur quidem a Superiore laxiori licentiam petere: verumtamen, ea sibi denegata, nihilominus ad strictiorem libere transire potest, ut expresse statuitur in *Cap. licet de Regularibus*, ubi sic legitur: *Talis ergo, postquam a Prælato suo transeundi licentiam postulaverit, ex lege privata, quæ publicæ legi prajudicat, absolutus, libere potest sanctioris vitæ propositum adimplere, non obstante proterva indiscreti contradictione Prælati, quia privilegium meretur amittere, qui concessa abutitur potestate.*

Deni-

PONT. Denique de Beneficiorum vacatione, in jure statutum habemus, eam non ANNO
induci per solum ingressum in Religionem, sed per Professionem Regularem
A.VII. dumtaxat; quemadmodum videre est in *Cap. Beneficium de Regular. in 6.* Et 1747
quidem pro eo tempore, quod inter ingressum in Ordinem Regularem, & Professionem solemnem intercedit, debet Episcopus, quoad Beneficia Curata, id ipsum agere, quod alias præstare consuevit, quum Parochus aliquo impedimento detinetur, ne animarum curam exercere valeat; quoad Beneficia vero Choralia, relictis Tironi Religioso, qui Choro interesse nequit, ipsius Beneficii fructibus, de distributionibus ita statuet, ut jura præscribunt; juxta opinionem in praxi receptam, de qua agit *Suarez de Religione tom. 3. lib. 5. cap. 16. n. 12.* Quin immo si quis forte Religionem ingressurus, Beneficium suum dimitteret, (quo casu potest Episcopus, *per Constitutionem LVIII. S. Pii V.* hujusmodi renunciationem admittere); vel etiam si tempore Novitiatus hujusmodi dimissionem expleret, servatis omnibus, quæ ex præscripto Sacri Tridentini Concilii *Cap. 16. sess. 25. de Regularibus*, tam in bonorum temporalium, quam in Beneficiorum Ecclesiasticorum renunciationibus servari debent; nihilominus omnia in suspenso remanere deberent, neque posset Episcopus ad Beneficii sic dimissi collationem devenire, nisi post factam a dimittente solemnem Professionem; uti late ostendit doctus, & in hoc toto rerum genere expertissimus Scriptor, bon. mem. Joannes Baptista Riganti, in suo *Commentario ad Regulas Cancellariæ tom. 3. Regular. 46. n. 2. ad finem.* Qua in re olim dubitatum est, an Vota simplicia, quæ a Clericis Regularibus Societatis Jesu, post biennium Probationis, emittuntur, hujusmodi Beneficiorum vacationem inducerent; sed negativa sententia communiter recepta fuit, ut observat laudatus Riganti *loc. cit. n. 20. & seq.* & monet Pitonius *discept. 126. n. 11. & seq.* Quamvis in Congregatione quinta generali ipsius Societatis *Canone 19.* statutum fuerit, ut qui Societati nomen dederit, expleto biennio, antequam Vota simplicia emittat, Ecclesiastica Beneficia dimittere debeat; quo casu hujusmodi Beneficia, si minus propter Professionem, at propter renunciationem, vacare intelliguntur; ut notant *Sanchez ad Præcepta Decalogi lib. 7. cap. 4. n. 7. Pellizarius in manuali tom. 1. tract. 3. cap. 4. n. 32.*, cum aliis, quos citant præfati *Rigant. loc. cit. n. 32. & Piton. num. 12.*

At enim dices, præmissa omnia recte procedere; verum per ea non tolli propositam difficultatem, de peculiaribus circumstantiis aliquando occurrentibus, ob quas permitti nequit Presbytero Sæculari ad Regularem vitam transire; & quidem necessarium esse, earum cognitionem & examen institui: id quod obtineri nequit, nisi, lata Constitutione, præscribatur aliqua consultationis species inter Episcopum, & Superiorem Regularem; ut unicuique sua ratio constet, ipseque Superior Regularis ab Episcopo edoceri valeat de idoneitate illius, qui Religioni nomen suum offert; ne forte eidem inutilis inveniatur; qualem profecto, ob ingravescentem illius ætatem, repertum iri suspicaris Archidiaconum Chizzola, qui inter Clericos Societatis Jesu, Te inconsulto, admissus fuit.

Porro nec interdicta fuit unquam hujusmodi consultatio inter Episcopum, & Superiorem Regularem, neque Nos eam vetare intendimus, quin potius illius utilitatem, atque opportunitatem agnoscimus. Ut autem specialis Legis mandato, tanquam necessaria, præcipiatur, in eo non modica est difficultas. Neque enim in jure cautum reperitur, ut duorum Ordinum, laxioris, atque strictioris, Superiores inter se convenire debeant, quoties aliquis in illo professus, ad hunc transire velit; sed solum, ubi inter præfatos Superiores oriatur controversia, an hujusmodi transitus ex laudabili causa, vel potius ex animi levitate & inconstantia suscipiatur, Ecclesiasticæ Leges, Superioris Majoris judicium requiri voluerunt: *Si vero probabiliter dubitetur, utrum quis velit ad Ordinem arctiorem, aut laxiorem, ex charitate, an ex temeritate transire,*

PONT. *Superioris est judicium requirendum*. Ita legitur in *citat. Cap. licet de Regularibus*. Quod si, hujusmodi controversia pendente, Religiosus in altero illo Ordine recipiatur, atque etiam in eo Professionem emittat; tunc ex ipsius controversiæ exitu decernendum erit, an ipse ad priorem reverti, an vero in posteriori remanere debeat; ut recte monet *Abbas Panorm. in cit. C. licet, n. 15. de Regul.* Hodierna vero praxis est, per quam omnes hujus generis controversiæ, & morarum prolixitates devitantur, ut Religiosis Viris, qui a laxiori ad strictiorem Ordinem transire cupiunt, postquam voluntatis suæ caussas coram competentibus Apostolicæ Sedis Tribunalibus exposuerunt, atque probaverint, haud ægre a Romano Pontifice indulgeantur opportunæ facultates, in quibus derogatio super consensu Superioris Ordinis laxioris includitur.

ANNO 1747

A.VII.

Quod vero jus, certis in casibus, certisque de caussis, competerit Superiori Ordinis laxioris, ut suum Subditum Regularem ad strictiorem Ordinem digressum, etiam post solemnem Professionem in eo emissam, repetere & revocare valeat: idem similiter, certis in casibus, justisque exigentibus caussis, Episcopo competit, ut suum Clericum Sæcularem Ordini Regulari adscriptum repetere possit. Hoc tradit clarissimus Canonum doctor *Innocentius IV. ad sæpecitatum Cap. licet. de Regular.* cujus hæc sunt verba, ibi *num.* 3. -- *Clericus potest transire ad Religionem, non petita licentia, etiamsi contradicatur; Crederemus tamen, quod posset eum repetere, si ex transitu suo primo Ecclesia gravem sustineret jacturam*. Concordat Abbas in *idem* Cap. 4. ubi sic ait: *Ulterius quæritur, quid in Sæculari Clerico? Nunquid potest intrare in Religionem, non petita licentia ab Episcopo? Innocentius tenet quod sic: sed si Ecclesia graviter læderetur, esset revocandus*. Satis itaque provisum est etiam Episcopo, qui factum Clerici sui, ad Regularia Claustra, se invito, digressi, impugnare velit. Unde nec ulla nova Constitutione opus est, ut Episcopalia jura hac in parte asserantur; neque porro, ut peculiares indicentur casus, quibus hujusmodi juris exercitio locus esse possit; quum satis sit Regulam generalem tradidisse, quam Judex sequatur, quamque ad peculiares caulas, pro sua prudentia, justoque arbitrio, valeat applicare.

Hujus tamen juris, quo Episcopus Clericum Sæcularem sibi subjectum, qui Regulari Instituto sine ipsius assensu nomen dedit, repetere, & ad Ecclesiæ servitium revocare potest, hujus, inquam, juris persequutio in casibus particularibus non admodum facilis esse videtur. Ponamus enim Episcopo rem esse cum Clerico Beneficiato, cum Canonico, cum Archidiacono; vel (quoniam de simplici Beneficiato, aut Canonico minus fortasse laborabit) de Archidiacono videamus. Hujus dignitates, sive Officii, veteribus quidem temporibus gravissimi, nunc munus omne eo redactum est, ut Episcopo Ordinationes generales celebranti, quum ipsi commodum fuerit, assistat, promovendos ad ipsam Ordinationem evocaturus. Si vero agatur de Parochis, aliisve Animarum curam gerentibus, nemo quidem negabit, ipsorum munus magni in Ecclesia momenti esse; sed quum simul negari nequeat, *Prælationis munus, seu statum*, (ut inquit *Suarez de Religione tom. 3. lib. 1. cap. 12.* ubi de animarum cura loquitur) *minus securum esse, Religionis vero esse statum majoris securitatis, in ordine ad spiritualem salutem*, unusquisque Parochus Religiosæ vitæ cupidus, hac una exceptione in judicio se tuebitur adversus Episcopum, qui ipsum ad Animarum curam revocare contendat. Sanctus Gregorius Magnus, quum olim scriberet adversus Legem ab Imperatore Mauritio editam, qua interdictum erat Militibus Monasticam vitam amplecti, hanc, inter alias, rationem afferebat: *Multi sunt, qui possunt Religiosam vitam etiam cum sæculari habitu ducere, & plerique sunt, qui nisi omnia reliquerint, salvari apud Deum nullatenus possunt*: ut videre est in ipsius *Epistola 65. lib. 3. Indict. 6. tom. 2. præfatæ Editionis Parisinæ*. Nunc ergo quilibet Beneficiatus, Canonicus, Archidiaconus, Parochus, qui officium, aut ministerium suum cum Religiosa vita commutaverit,

Pont. rit, se non inter *multos*, sed inter *plerosque* a S. Gregorio indicatos, connumerandum esse affirmabit. Anno

A.VII. Si autem ipsis objiciatur, quod in sæculari statu pauperibus largiter subvenire consueverat, respondebit, se non minus ex ipsis Religiosis Claustris, si bonorum suorum possessionem ad Religionem attulerit, opportunis obtentis facultatibus, pauperum indulgentiis subventurum. Sane quum in præfata Lege Mauritius Imperator inhiberet, ne debitores publici Ærarii in Monasteriis reciperentur, S. Gregorius eam partem Legis impugnans (de qua tamen deinde suam opinionem mutavit, ut observant laudati Editores, *in Notis*, *litera d.*) ita scribebat in citata Epistola: *Quod vero in eadem Lege dicitur, ut ei in Monasterium converti non liceat, omnino miratus sum, dum & rationes ejus possunt per Monasterium fieri, & agi potest, ut ab eo loco, in quo suscipitur, ejus quoque debita suscipiantur*. 1747

Quod si objiciatur gravis ætas Presbyteri ad Religionem transeuntis, facilis & obvia erit responsio, quod multi sunt in Regularium Familiis Religiosi Viri in senili ætate constituti, qui pro modo virium suarum, laudabilem operam Religioni præstant; quorum numero ipsum, de quo est quæstio, adjungi nil vetat. Ita pariter S. Gregorius, contra propugnatores supradictæ Legis, qui dicebant, Milites ad Monasteria convolantes, bonos Monachos non evadere; affirmabat: *Ego indignus famulus vester scio, quanti his diebus meis in Monasterio Milites conversi, miracula fecerunt, signa & virtutes operati sunt*.

Denique, huic Epistolæ jam nimis prolixæ finem facturi, unum adhuc addimus, ex centum nimirum Archidiaconis non facile duos inventum iri, qui Archidiaconatum dimittere, & Religionem ingredi velint. Contra vero, in pari Regularium numero, multos sine inveniri posse, qui Regularem vitam pro Archidiaconatu adipiscendo relinquerent. Quare, quum Leges versari oporteat circa ea, quæ frequenter accidunt; profecto non tam nova Lege opus erit ad retinendos Clericos, & presbyteros Sæculares, ne Religiones ingrediantur; quam necesse esset aliquid excogitare, quo magis intra Religiosa Claustra continerentur ii, qui Regularem vitam amplexi, & professi sunt. Vix enim credibile est, quam multi a Regularibus Ordinibus migrare variis artibus quotidie moliantur. Neque solum de Apostatis loquimur, quorum munerus in dies augetur; sed, si omnes, qui nullitatem Professionis suæ judicio experiri aggrediuntur, illam apud Judices probarent; si omnes, qui Dignitates extra Religionem ambiunt, voti compotes fierent; si demum facilem apud Nos aditum invenirent eorum instantiæ qui e Claustris exire, & in habitu Presbyteri Sæcularis, sub obedientia Episcoporum, & cum obligatione servandi Vota Religiosa, quatenus conciliari possunt cum statu Clerici Sæcularis, in Sæculo manere vellent; longe utique minor eorum foret numerus, qui Religionem professi, ad mortem usque in illa perseverarent.

Dum itaque, Dilecte Fili Noster, consiliis tuis quæ tum privatis Literis, tum etiam Typis impressis, non minus docte, quam eloquenter proposuisti, obsecundandum Nobis esse non arbitramur; in eo tamen singularem existimationem, quum de Te merito fovemus, agnosces, quod Tibi causas, atque rationes, quibus ab iis sequendis retrahimur, exponere non detrectavimus his Literis Nostris: quibus etiam tibi, novum benevolentiæ Nostræ pignus, Apostolicam Benedictionem impertimur.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die xxv. Januarii MDCCXLVII. Pontificatus Nostri Anno Septimo.

NUM. LVIII.

DE CLAUSURA

Monialium, & admissione Famularum in Monasteria.

Venerabili Fratri Josepho Mariæ Episcopo Portugaliensi.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabilis Frater, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

PER binas alias nostras in simili forma Brevis literas, quarum unæ quidem datæ fuerunt die 1. mensis Junii anno MDCCXVI. incipientes: *Cum Sacrarum Virginum*: alteræ vero die III. mensis Januarii anno MDCCXLII. itidem incipientes: *Salutare in Catholica Ecclesia institutum*: ea opportuna adhibere curavimus Apostolicæ providentiæ supremæque auctoritatis nostræ remedia, quæ ad instaurandam regularem quoad clausuram Monialium observantiam, a primæva disciplina per Prædecessores nostros Romanos Pontifices, & Sacros Canones confirmata sensim dilabentem, satis esse in Domino duximus. Quoniam autem non sine gravissimo animi nostri angore accepimus novas artes, ac nova inventa, etsi antiqua sint, ac toties præscripta, sub variis exquisitisque causis, & rationibus in dies excogitari, quæ non solum per præscriptas leges prohibentur, sed quamplurimis etiam ordinationibus, & offendiculis aditum patefaciunt. Ac primum quidem eo pervenit famularum ad Monialium ministerium in Monasteria admittendarum abusus, ut indultum, quod ab Apostolica hac Sancta Sede sub tot salutaribus conditionibus concedi solet, etsi pro prima vice servatis iisdem conditionibus executioni demandetur, deinceps tamen quoties admissam famulam, aut e Monasterio egredi, aut viam universæ carnis ingredi contingat, toties, nulla indulti hujusmodi habita ratione, ad libitum Monialium, sine alia Antistitum Ordinariorum locorum, ad quos spectat, scientia & licentia, sed de Superiorum Regularium eorumdem Monasteriorum dumtaxat aliquando consensu, aliæ, atque aliæ in Monasterium inducantur famulæ, de quarum moribus, fama, vitiis, ac virtutibus nulla præcesserit legitima cognitio, unde fit, ut sub Famularum nomine ac prætextu, fœminæ quæcumque in Clausuras, non sine Clausuræ violatione admittantur. Illud præterea in more positum esse dolentes audivimus, ostia nimirum Monasteriorum, quæ semper clausa esse, nec nisi ad necessaria eorumdem Monasteriorum commoda recludi debent, ita assidue patefieri, ut Moniales, & quæcumque aliæ in Monasteriis degentes Virgines ita in propatulo sedentes, sive stantes, cum quibusvis utriusque sexus hominibus illuc accedentibus indiscriminatim colloqui, & jocari etiam non erubescant, ut sæpe quamlibet fœminam in quamcumque ætatem constitutam sive consanguineam, sive affinem, sive tamquam famulam cujuslibet earumdem Monialium in ipsam Clausuram accersant; & quamvis ipsæ Moniales impellant, sponte tamen ingressam deinde asserant; nec Religioni ducant censuras, ac pœnas canonicas, quibus eapropter obnoxiæ fiunt. Nos sane, qui pro imposita Nobis divinitus suprema Apostolicæ servitutis procuratione saluberrime occurrere debemus hisce abusibus, & inordinationibus, etsi abusus, & inordinationes hujusmodi in ista Fraternitatis Tuæ Diœcesi neque unquam irrepsisse, neque unquam irrepturos esse in Domino confidimus; Fraternitati tamen Tuæ notum esse volumus, quod Nos non solum omnes, & singulas Constitutiones tam ab iisdem Prædecessoribus Nostris Romanis Pontificibus, quam a Nobis ipsis super clausura Monialium editas, verum etiam omnia & singula Decreta tam a Concilio

Pont. lio Tridentino, quam a Congregatione Venerabilium Fratrum Nostrorum sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium super eadem clausura, & admissione, & re- Anno
A.VII. ceptione Educandarum puellarum, & famularum, sive quarumcumque fœminarum promulgata, quatenus opus sit, tenore præsentium auctoritate Apostolica confirmamus, & sub pœnis etiam per easdem Constitutiones & Decreta contra inobedientes inflictis, servari mandamus, ac præcipimus. Insuper tenore & auctoritate paribus statuimus, ac declaramus, admissionem receptionemque quarumcumque fœminarum sive puellarum Educandarum, sive famularum in Monasteria, quacumque ex causa, sine legitima authenticaque ejusdem Apostolicæ Sedis licentia toties, quoties opus fuerit, impetranda, & prævio examine super moribus, fama, habilitate, & necessitate ipsarum Educandarum Puellarum, vel famularum, per Antistites locorum Ordinarios tantummodo, & non alios quoscumque Superiores toties itidem, quoties necessitas postulaverit, habendo, non obstante quacumque consuetudine etiam longi temporis, fieri non debere. Quod si secus factum, ac fieri imposterum contingat, statuimus pariter ac declaramus, tam Moniales, & quascumque in Monasteriis degentes, quæ fœminas qualscumque in eadem Monasteria quomodocumque admiserint receperintque, quam ipsas fœminas admissas, & receptas, canonicis censuris, & pœnis obstrictas esse, ac fore, a quibus easdem Moniales, & fœminas hujusmodi ejusdem tua Diœcesis, si fortasse hac in parte deliquisse contigerit, de præterito tantum absolvendi facultatem Fraternitati Tuæ, cum facultate etiam alios subdelegandi, tribuimus & impertimur. Cæterum Fraternitati Tuæ injungimus, ac præcipimus, ut omnium, & singularum ordinationum per laudatum Concilium Tridentinum, & Apostolicas Constitutiones, & dictarum Congregationum decreta, super Clausura Monialium, & delegata Antistibus locorum Ordinariis Visitatione tam interna, quam externa præscriptarum memor, easdem ordinationes sub pœnis desuper inflictis deditæ executioni mandare satagas, & studeas, nec non mandari facias, cures, & admittaris. Interim, ad prosperi successus auspicium, Tibi, Venerabilis Frater, Apostolicam benedictionem peramanter impertimur. 1747

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die XXIV. Januarii MDCCXLVII. Pontificatus Nostri Anno Septimo.

Pont. Anno
A.VII. 1747

NUM. LIX.

DE ORDINATIONIBUS

Regularium.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam Rei Memoriam.

IMPOSITI Nobis licet immerentibus Apostolici Ministerii ratio postulat, ut ad tuendum Ecclesiasticæ disciplinæ vigorem, non modo novas interdum leges provide constituamus, verum etiam veteres a Prædecessoribus Nostris sapienter statutas, siquidem fallacium rationum præsidio debitis fraudentur effectibus, novis & inviolabilibus sanctionibus communiamus: si vero earum claritas pravis, & captiosis interpretationibus involvi: & obumbrari dignoscatur, easdem perspicuis apertisque declarationibus in propria luce collocemus.

Sane

PONT. Sane quæ olim de Ordinationibus Regularium controversia viguit, an scilicet Regulares a quocumque Catholico Antistite indistincte ordinari posset, ANNO
A.VII. an vero id juris privative pertineret ad Episcopum illius Diœcesis, intra quam sita est Religiosa Domus, quam Regularis ad Ordines promovendus inhabitat, 1747
providis Romanorum Pontificum Prædecessorum Nostrorum Constitutionibus, & declarationibus jamdudum sublata fuit. In qua quidem controversia Episcopi Locorum Ordinarii jura sua fundantes in generalibus Canonum statutis, & in ipsis exemptionum privilegiis, quæ Regularibus indulta sunt, ajebant, ipsorum Ordinationes, utpote Diœcesanis Episcopis expresse reservatas, neque spectare posse ad Ordinarios eorum Originis, quam Regulares a se abdicant, dum sæculo nuntium remittunt; neque porro ad Ordinarios Beneficii, quoniam ipsi ad titulum Beneficii non promoventur; proindeque unice spectare ad Episcopos Ordinarios eorum Domicilii, nimirum illius Diœcesis, ac Loci, in quo ipsi Ordinandi commorantur. Contra vero Regulares Apostolicis privilegiis innixi, quæ certis Ordinibus recentius elargita, ac deinceps per viam communicationis ad omnes extensa fuerant, licitum sibi esse contendebant Sacros Ordines a quocumque Catholico Antistite, juxta eorum privilegiorum tenorem, pro arbitrio suscipere.

Verum quum felicis recordationis Prædecessor Noster Gregorius Papa XIII. per suam Apostolicam Constitutionem, quæ incipit — *In tanta rerum* — datam apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ MDLXXIII. Kalendis Martii justis, gravibusque de causis, alteram Constitutionem sui nostrique pariter Prædecessoris S. Pii Papæ V. cujus initium est — *Et si Mendicantium*, — ad juris communis, & Sacri Concilii Tridentini terminos reduxisset, eodem quoque anno in Causa Monachorum Ordinis Carthusiani Decretum edidit, quo ipsos ab Episcopis Diœcesum, in quibus eorum Monasteria respective sita sunt, vel non nullis de istorum licentia, ab aliis quibusque Episcopis ordinandos esse declaravit; quemadmodum legitur *lib.* 1. Decretorum Concilii *pag.* 75. *a terg. Dub. An Nostri Ordinandi obligentur habere expressam licentiam Ordinarii, in cujus Diœcesi sunt, pro ordinibus conferendis ab Episcopo alterius Diœcesis — Sanctissimus Dominus Noster, etiam ex sententia Sacræ Congregationis Concilii, declaravit, obligari.*

Contigit autem, sub illius Successore Sixto Papa V. eandem quæstionem retractari, instante universo Ordine Fratrum Prædicatorum. Qua de re idem Prædecessor, post maturum Causæ totius examen in præfata Congregatione Concilii habitum, constituit, licere Superioribus Regularibus Literas Dimissoriales concedere suis respective subditis ad Ordines suscipiendos; sed eas tamen Diœcesano dumtaxat Episcopo directas, nec alteri unquam, nisi quum forte is a Diœcesi abfuerit, aut, quatenus in Diœcesi extiterit, Clericorum tamen ordinationem non sit habiturus. Ita relatum habetur *lib.* 4. prædictorum Decretorum pag. 108. — *Sanctissimus Dominus Noster Sixtus V. ex sententia Congregationis, respondit, Regulares posse concedere Dimissorias ad Episcopum Diœcesanum, eoque absente, vel etiam præsente, & ordinationem non tenente, ad quemcumque, dummodo ab eo Episcopo, qui Ordines contulerit, examinentur quo ad Doctrinam.*

Demum a Sanctæ memoriæ Prædecessore quoque Nostro Clemente Papa VIII. ad hujusmodi controversias perpetuo extinguendas, sequens Decretum editum fuit — *De mandato Sanctissimi Domini Nostri Clementis Divina Providentia Papæ singulis quorumcumque Regularium Superioribus, ut de cætero observent, & observari faciant ea, quæ in decreto Sacræ Congregationis Concilii Tridentini continentur, cujus tenor est talis — Congregatio Concilii censuit, Superiores Regulares posse suo subdito itidem Regulari, qui præditus qualitatibus requisitis Ordines suscipere voluerit, literas dimissorias concedere, ad Episcopum tamen Diœcesanum, nempe illius Monasterii, in cujus familia ab iis, ad quos pertinet, Regularis positus fuerit, & si Diœcesanus abfuerit, vel non esset habiturus Ordinatio-*

Pont. A.VII. *nationes, ad quemcumque alium Episcopum; dum tamen ab eo Episcopo, qui Ordines contulerit, examinetur quoad Doctrinam, & dum ipsi Regulares non distulerint de industria concessionem dimissoriarum in tempus, quo Episcopus Diœcesanus, vel absuturus, vel nullas esset habiturus ordinationes. Verum, cum a Superioribus Regularibus, Episcopo Diœcesano absente, vel ordinationes non habente, Literæ Dimissoriæ dabuntur, in eis utique hujusmodi causam absentiæ Diœcesani Episcopi, vel ordinationum ab eo non habendarum, exprimendam esse. Quod qui non fecerint, officii, & dignitatis, seu administrationis, ac vocis activæ, & passivæ privationis, ac alias arbitrio ejusdem Sanctissimi Domini Nostri Papæ reservatas pœnas incurrant. In quorum fidem &c. Datum Romæ die 15. Mensis Martii 1596.* Anno 1747

Hoc emanato Pontificio Decreto, eoque tam claris verbis concepto, jure sperandum videbatur hujus generis lites non amplius auditum iri; sed contra accidit, dum ex una parte nonnulli Episcopi ultra montes constituti contendere cœperunt, necessarias esse Regularibus Dimissorias etiam Ordinariorum eorum Originis, quo possent ab Episcopis aliorum locorum ad Sacros Ordines promoveri; ex altera vero Regulares, obtendentes, in præfato Clementis VIII. Decreto derogatum non fuisse Apostolicis, quæ eorum Ordinibus, sive directe, sive per communicationem indulta fuerant, ut scilicet a quocumque Catholico Antistite ordinari possent, hujusmodi decreti vim, & observantiam declinare se posse putarunt.

Verum, quod attinet ad Episcopos, ipsa Congregatio Concilii die 28. Februarii anni MDCLIV. ut notatum reperitur *Lib.* XIX. ipsius Decretorum p. 316. ita rescripsit. Regulares volentes se promovere ad Ordines, non teneri ostendere Dimissorias Ordinariorum propriæ Originis, sed sufficere, ut observent formam præscriptam in Decreto san. mem. Clementis VIII. Quod etiam amplissimæ confirmatum fuit in alio Decreto edito die 17. Martii anno MDCLXXIV. Decretorum *lib. XXVIII.* pag. 261. & sequentibus.

Quod vero spectat ad Regulares; quum eorum præsumptum jus, una cum rationibus ab ipsis plenissime deductis, in quadam Congregatione particulari nonnullorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium a felicis recordationis Prædecessore Nostro Innocentio Papa XIII. deputata, cui Nos in minoribus tunc existentes nostram qualemcumque operam, pro demandato Nobis Secretarii munere, contulimus, diligenter expensum, & examinatum fuisset; cumque ad hujusmodi quæstionem definiendam, id potissimum visum esset in jure statuendum, an ad effectum eximendi Regulares a præfati decreti Clementini observantia, sufficeret, quod privilegia suscipiendi Ordines a quocumque ipsis concessa fuissent post Concilium Tridentinum, a quo hujusmodi antiqua Privilegia abrogata fuisse satis constat; an vero oporteret eadem concessa fuisse post ipsum Clementis Prædecessoris Decretum: Ac præterea an hujusmodi Privilegia æque suffragarentur iis, ad quos per viam communicationis extensa dicerentur, ac iis, quibus directe, & expresse indulta fuerunt; Idem Innocentius Prædecessor, audito præfatæ Congregationis particularis concilio, decrevit, satis esse, ad supradictum effectum, quod hujusmodi privilegia, post Concilium Tridentinum concessa fuerint, quamvis præfato Clementino Decreto posteriora non sint; dummodo tamen directe concessa fuisse constet, non vero in communicatione Privilegiorum de uno in alium Ordinem derivata asserantur; quemadmodum ipse Innocentius in suis Apostolicis literis incipientibus -- *Apostolici Ministerii*, die 30. Maji anni MDCCXXIII. datis, ac deinde confirmatis a Sanctæ Memoriæ Prædecessore pariter Nostro Benedicto Papa XIII. per alias similes Literas datas die 23. Septembris anni MDCCXXIV. quarum initium est *In Supremo* - aperte declaravit, his verbis -- Quoties ergo Regulares ad ordines erunt promovendi servetur omnino Decretum Congregationis Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum a piæ memoriæ Clemente VIII. Prædecessore etiam Nostro confirmatum die 15. Martii 1596. quo sancitur, ad Episco-

PONT. Episcopum Diœcesanum Literas dimissorias pro eorumdem Ordinum susceptione a suis Superioribus esse dirigendas, præterquam in casu, quo Diœcesanus A.VII. a Diœcesi abesset, vel Ordinationes non esset habiturus, quo etiam in casu in Literis Dimissoriis ad alium Episcopum dirigendis expressa fieri debeat mentio, vel de prædicta Episcopi Diœcesani absentia, vel de illa alia causa, videlicet quod ordinationes non sit habiturus; exceptis tamen, quoad prædicta, Regularibus illis quibus per speciale Privilegium a Sede Apostolica post Concilium Tridentinum fuerit concessum, ut a quolibet Catholico Antistite Ordines suscipere possint, super quo indulto nihil per præsentes innovare intendimus. ANNO 1747

Porro si aliqui vigilias laboresque suos, non tamen in extricandis inutilibus quæstionibus, vel forte in rebus profanis, & ab Ecclesiastica professione alienis addiscendis consumerent, quam in studio sacrarum Legum, quibus Ecclesiastica Disciplina continetur, utiliter collocarent; ac nisi aliquibus arbitrium pro lege, præjudicata opinio pro ratione, atque in legum etiam clarissimarum interpretatione, suus cuique sensus pro auctoritate esset; nec olim Nobis in nostro Bononiensi Archiepiscopatu residentibus contigisset, ut Regularis quidam ex ea Urbe repente digressus, suique Superioris Dimissorias ad Episcopum finitimum deferens, tametsi nullo pacto docere posset, Nos Clericorum Ordinationem non habituros, Sacrum Presbyteratus Ordinem susciperet, nullaque interjecta mora Bononiam ad primum Sacrificium non sine pompa offerendum reverteretur. Quam tamen intolerandam audaciam Nos ad Canonicarum sanctionum rigorem exigere, atque etiam, servata Pastorali mansuetudine, vindicare non prætermisimus; ut videre est in monito Pastorali a Nobis tunc edito, *inter impress. Montt. 3. lib. 11.* Neque rursus, ex quo ad universalis Ecclesiæ regimen, Deo sic disponente, assumpti sumus, plurium Episcoporum Fratrum Nostrorum delatæ fuissent, qui nimirum, non sine magno animi nostri dolore, apud Nos expostulare non desinunt a pluribus sæpe Regularibus in eorum Diœcesibus respective commorantibus similia perpetrari, in spretum Ecclesiasticarum legum, atque pœnalium sanctionum, quibus ipso facto adstringuntur; siquidem in authographo supra relati Clementini Decreti distincte legitur -- *incurrant* --; non autem quod falso non nemo asseruit -- *incurrent* --), dum scilicet Superiores Regulares, qui subditis suis non ad præscriptum ejusdem Decreti Dimissorias literas concedunt, suorum officiorum, ac Dignitatum, & vocis activæ, atque passivæ amissione mulctantur; Ordinati vero, suspensionis pœna, atque etiam, si in suscepto Ordine ministraverit, Irregularitatem incurrunt; ac denique Antistites, qui ipsis manus imponunt non facile effugiunt Canonicas pœnas adversus eos propositas, qui alienos subditos absque sufficientibus Dimissoriis ordinare præsumunt. Qui etiam plerumque culpa non vacant in eo, quod, quum ex usu rerum intelligere possint, complures Regulares non alia de causa proprio domicilio relicto, iter arripere, quam ut se subducant examini Episcopi Diœcesani, cujus hac in re jurisdictionem, aut nimium rigorem perhorrescunt, aliumque inveniant, qui vel nullo, vel admodum levi præmisso examine, Ordines ipsis impertiatur; quoties hujusmodi facilitate erga illos utuntur, toties adversus consultissima Tridentinæ Synodi decreta delinquunt. Ea siquidem *sess. 23. cap. 12. de reform.* sic statuit -- *Regulares quoque, nec in minori ætate, nec sine diligenti Episcopi examine ordinentur, privilegiis quibuscumque quoad hoc penitus exclusis.*

Nos autem consueta Sedis Apostolicæ clementia uti volentes, libenter abstinemus a designandis, aut nominandis hoc loco Regularibus, de quorum excessibus in hoc rerum genere graves Episcoporum querimoniæ ad Nos delatæ fuerunt. Quæcumque etiam hac in re inordinate ad hunc diem admissa sunt, a districtioris judicii inquisitione liberamus; quin immo omnes, & singulos in hoc delinquentes, sive superiores Regulares, sive Regulares ad Ordines promotos, sive Antistites, qui eos ordinaverint, a quibuscumque sententiis,

cen-

Pont. censuris, & pœnis Ecclesiasticis, quas hac de causa respective antehac incurrerint, quibusque innodati forsan existant, auctoritatis nostræ plenitudine, Anno
A.VII. ac de Apostolica benignitate, tenore præsentium absolvimus, & absolutos esse censeri decernimus, & cum iisdem super quacumque irregularitate per eos 1747
forsan, causa, & occasione præmissis, quomodolibet contracta, ad omnes etiam sacros, & Presbyteratus Ordines, eorumque exercitium, atque ad omnia, & singula eorum respective Religionum munera, pari auctoritatis plenitudine dispensamus. De cætero tamen infrascriptas leges in posterum omnino observandas, Motu proprio, & ex certa scientia Nostra, ac matura deliberatione præmissa edicimus atque statuimus.

Quæcumque nimirum hac in re a præfatis Prædecessoribus Nostris Gregorio XIII. Sixto V. Clemente VIII. & Innocentio XIII. in supracitatis ipsorum Literis seu Decretis, statuta, mandata, definita, atque sancita fuerunt, ea omnia, & singula, motu, scientia, & potestatis plenitudine præfatis, earumdem præsentium serie confirmamus, roboramus, & innovamus; atque ab omnibus ad quos spectat, seu quandocumque in futurum spectabit inviolabiliter observari præcipimus, & jubemus. Transgressores quoque omnibus pœnis in præmissis contentis aliisque per Apostolicas Constitutiones, & per sacros Canones latis atque statutis, cum effectu subjacere, easque ipso facto, & absque aliqua declaratione incurrere decernimus, Superiores nimirum Regulares eas omnes, quas, ut præfertur, supradictus Clemens VIII. Prædecessor constituit, & sanxivit; Regulares autem, qui contra illius Decreti præscriptum promoti fuerint, & Antistites eos promoventes, Canonicas pœnas, atque Censuras, quæ adversus Sacram Ordinationem suscipientes ab Episcopo, qui proprius ad hunc effectum dici, & haberi nequit, nec non adversus Episcopos, alienos subditos indebite Ordinantes in jure canonico, & in Constitutionibus Apostolicis statutæ habentur.

Præterea volumus, atque decernimus, ut Superiorum Regularium Dimissoriæ, quæ ideo ad alium Antistitem directæ fuerint, propterea quod Episcopus Diœcesanus extra Diœcesim commoretur, vel Ordinationem non sit habiturus, nullius sint roboris, & momenti, nisi illis juncta fuerit authentica attestatio Vicarii Generalis, vel Cancellarii, aut Secretarii ejusdem Episcopi Diœcesani, ex qua constet, vel ipsum a Diœcesi abesse, vel Clericorum Ordinationem habiturum non esse proximo legitimo tempore per Ecclesiasticas Leges ad hunc effectum statuto. Hoc enim expresse declarari opus est, ad excludendam nonnullorum arrogantiam, qui quum Privilegio gaudeant suscipiendi Ordines extra tempora, existimarunt Episcopos ipsorum voluntati adeo addictos esse debere, ut si, quandocumque ipsis placuisset ad Ordines promoveri, non statim, ipsoque die ab ipsis designato, voti compotes fierent, jam dici posset, Ordinationem ab Episcopo non haberi, proindeque alius Episcopus pro suscipiendis Ordinibus adeundus esset. Quod si aliquis Antistes Regularem virum, in sua Diœcesi proprium Domicilium non habentem, solis ipsius Superioris dimissorialibus Literis contentus, sine adjuncta præfata attestatione in forma probanti, ad Ordines promovere præsumpserit, decernimus, & declaramus hunc ipso facto incurrere in pœnas Canonicas adversus eos constitutas, qui alienum subditum legitimis Dimissoriis destitutum ordinaverint.

Quemadmodum vero eorum Ordinum Regularium Privilegia firma, & rata esse volumus, quibus ab Apostolica Sede reperitur indultum, ut eorum Alumni a quolibet Catholico Antistite ipsius Sedis gratiam, & communionem habentes ordinari valeant; dummodo hujusmodi privilegia post Trid. Conc. & ipsis Ordinibus nominatim atque directe, non autem per communicationem concessa fuerint; ita porro omnia similia Privilegia, quæ aliis Ordinibus ante præfatum Concilium Tridentinum, ab ipsa etiam Apostolica Sede, & sub quibuscumque tenoribus, & formis indulta sint, vel etiam post ipsum Conci-

PONT. lium non ipsis directe concessa, sed per communicationem ad eos extensa esse ANNO dicantur, iisdem auctoritate, & tenore, nulla, & irrita, omnique vigore,
A.VII. ac robore, ad effectum, de quo agitur, penitus destituta, & vacua esse volumus, & statuimus. Decernentes, hujusmodi privilegia nequaquam post Conc. Trid. indulta censeri, nisi, vel post ipsius Concilii confirmationem reipsa fuerint concessa, vel quatenus antea concessa, & posterius confirmata esse asserantur, hujusmodi confirmationes *in forma specifica* cum literali veteris indulti insertione, ejusque expressa innovatione, factæ dignoscantur; ac declarantes, alterius generis confirmationes, quæ *in forma communi* nuncupantur, nemini ad præmissum effectum ullo pacto suffragari. Quod vero spectat ad eorumdem Privilegiorum usum, & exercitium, monendi sunt ii, quibus eadem, juxta præmissa, pleno jure competere dignoscuntur, ut non sine justa causa, nec extra debitas circumstantias, pro libito ipsis utantur; minime vero ad ostendendam dumtaxat ipsorum privilegiorum singularitatem; quemadmodum aliquibus in more positum esse novimus, qui pridie illius diei, quo ab Episcopo Diœcesano Clericorum ordinationes publicæ habendæ sunt, ad alterius Episcopi Diœcesim consulto migrant, moxque suscepto ibidem ordinationis munere, ad pristinum domicilium redeunt; idque se facere ajunt, ut jurium suorum indemnitati consulant; quasi vero Apostolica Privilegia, nonnisi cum aperto Episcopi Diœcesani contemptu, suam vim, & robur habitura forent. 1747

Denique tam Ven. Fratres Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos, quam dilectos Filios omnium Regularium Ordinum Professores, quam maximo possumus Apostolicæ voluntatis studio, per misericordiam Dei Nostri, & per Charitatem Sancti Spiritus, hortamur in Domino, & obtestamur, ut tam in hoc negotio, quam in cœteris omnibus solliciti sint unitatem Spiritus, & sinceræ dilectionis concordiam servare. Meminerint Regulares, quo loco Spiritus Sanctus posuerit Episcopos regere Ecclesiam Dei; quod ipsis a Sacrosancta OEcumenica Lateranensi Synodo sub Leone X. habita, inculcatum fuit, per hæc verba -- *Eosdem insuper fratres in virtute Sanctæ obedientiæ monemus, ut eosdem Episcopos loco Sanctorum Apostolorum subrogatos, pro debita, & nostra ac Apostolicæ Sedi reverentia, congruo honore, & congruenti observantia venerentur* --. Neque obliviscantur Episcopi, Regulares viros ipsis datos esse adjutores in Dominicæ vineæ cultura; subdit enim eadem Sancta Synodus -- *Ipsos quoque Episcopos hortamur, ac per viscera misericordiæ Dei nostri requirimus, ut Fratres ipsos affectu benevolo prosequentes charitative tractent, ac benigne foveant &c. & tanquam in agro Dominico cooperantes, eorumque laborum participes, prompta benignitate recipiant* -- Demum, & Episcopi, & Regulares simul animum advertant ad id, quod ibidem subjicitur -- *Una est Regularium, & Sæcularium, Prælatorum, & subditorum, exemptorum, & non exemptorum universalis Ecclesia, extra quam nullus omnino salvatur eorumque omnium unus Dominus, una Fides, & propterea decet eos, qui ejusdem sunt corporis, unius etiam esse voluntatis.*

Hæc profecto Christianæ veritatis, & charitatis documenta quum utrimque servata fuerint, omnibus in rebus, adeoque in hac etiam ordinationum materia, importunæ partium querelæ penitus conticescent. Neque enim Regulares conqueri poterunt, quod, recusantibus Episcopis sacram Ordinationem administrare, præterquam in temporibus ab Ecclesia statutis, eorum Privilegia de Ordinibus extra tempora suscipiendis effectu vacua remaneant; Episcopi enim alios etiam opportunos dies ordinandis Regularibus facile invenient. Episcoporum autem cessabunt querelæ, quod superiores Regulares, ad eludendam Decreti Clementini observantiam, advenientibus Ordinationum temporibus, subditos suos domicilio moveant, eosdemque statim post susceptos Ordines, falsis de causis ad pristinum monasterium reverti jubeant; siquidem Regulares hujusmodi agendi rationem (quam & alias in foro externo graviter vindicatam fuisse, & in posterum districte coercendam fore noverint), tum a probi viri honestate,

Pont. te; & fide alienam; tum etiam debitæ erga Sacros Ecclesiarum Antistites observantiæ contrariam esse, ipsi per se facile cognoscent. Anno

A. VII. Præsentes vero Nostras Literas, & in eis statuta quæcumque, etiam ex eo, quod quilibet in præmissis, seu eorum aliquo, jus, vel interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes, cujusvis status, gradus, ordinis, præeminentiæ, vel dignitatis existant, sive alias specifica, & individua mentione, & expressione digni, illis non consenserint, nec ad ea vocati, & auditi, neque causæ, propter quas eædem præsentes emanaverint, adductæ, verificatæ, vel sufficienter, aut ullo modo justificatæ fuerint, aut ex alia qualibet, etiam quantumvis juridica, & privilegiata causa, colore, prætextu, & capite, etiam in corpore juris clauso, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, aut interesse habentium consensus, aliove quolibet, etiam quantumvis magno, ac formali, & substantiali defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in controversiam revocari, aut ad terminos juris reduci, seu adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari, aut etiam motu pari, & de Apostolicæ potestatis plenitudine sibi concesso, vel emanato quempiam in judicio, vel extra illud uti, seu se juvare ullo modo posse; sed ipsas præsentes semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab illis ad quos spectat, & pro tempore quandocumque spectabit inviolabiliter, & inconcusse observari. 1747.

Sicque, & non aliter in præmissis censeri, atque ita per quoscumque Judices Ordinarios, & delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales etiam de Latere Legatos, & Apostolicæ Sedis prædictæ Nuntios, aliosve quoslibet quacumque præeminentia, ac potestate fungentes, & functuros, sublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non obstantibus, quatenus opus sit, Nostra, & Cancellariæ Apostolicæ Regula, de jure quæsito non tollendo aliisque Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, exemptionibus, & indultis, etiam in corpore juris clausis, aut literis Apostolicis quibusvis personis, Collegiis, Locis, Ordinibus etiam Militaribus, Congregationibus, Societatibus, & institutis, aliisve quibuslibet specifica, & individua mentione dignis etiam sub quibuscumque verborum tenoribus, & formis, & cum quibusvis etiam clausulis, & decretis, etiam derogatoriarum derogatoriis, & irritantibus in genere, vel in specie, etiam motu simili, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, seu consistorialiter, ac alias quomodolibet in contrarium præmissorum concessis, ac pluries confirmatis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque tenoribus specialis, specifica, & individua mentio, seu quævis alia expressio ad id servanda foret, illorum tenores, formas, causas, & occasiones præsentibus pro plene, & sufficienter expressis, & exactissime servatis, & specificatis respective habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, ad præmissorum effectum plenissime, & amplissime motu pari derogamus, & derogatum esse volumus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Volumus insuper, & eadem auctoritate prædicta mandamus, ut eædem præsentes, & in eis contenta quæcumque ad omnium notitiam facilius deducantur, nec quisquam de eis ignorantiam prætendere valeat, ipsas præsentes, seu earum transumpta ad valvas Ecclesiæ S. Joannis in Laterano & Basilicæ Prin-

PONT. A.VII. | ANNO 1747

cipis Apostolorum de Urbe, nec non Cancellariæ Apostolicæ, Curiæque Generalis Innocentianæ in Monte Citatorio, & in Acie Campi Floræ per aliquem ex Cursoribus Nostris, ut moris est, publicari, & affigi; sicque publicatas, & affixas omnes & singulos, ad quos spectat, seu spectabit in futurum perinde afficere, & arctare, ac si unicuique illorum personaliter intimatæ, & notificatæ fuissent.

Utque earumdem præsentium transumptis, seu exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, ac sigillo Personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides, tam in judicio, quam extra illud ubique locorum habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo omnino Hominum liceat paginam hanc nostrarum Confirmationis, Approbationis, Innovationis, Voluntatis, Mandati, Statuti, Decreti, & Declarationis infringere, vel ei ausu temerario contrahire. Si quis autem hoc attentare præsumpserint, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ MDCCXLVII. tertio Kalendas Martii Pontificatus Nostri Anno VII.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA

J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Loco ✠ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicata die 4. Martii 1747.

PONT. A.VII. | ANNO 1747

NUM. LX.

DE BAPTISMO JUDÆORUM

Sive Infantium, sive Adultorum.

Venerabili Fratri, Archiepiscopo Tarsen. Vicesgerenti.

BENEDICTUS PP. XIV.

Venerabilis Frater, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

POSTREMO mense superioris anni cum de more ad Nos accessisses, retulissesque Antonium quemdam Vivianum in Hebræorum vico domum Perlæ Misani Hebrææ ingressum esse, ibique cum tres ejus filias, quibuscum dumtaxat aderat, earum fratrer, annos natos duodecim, invenisset, eam, quæ nonum annum agebat, baptismate abluisse, Sacramenti verbis rite eodem tempore pronunciatis, quo caput aqua lustravit, idemque deinceps cum reliquis duabus sororibus primæ adhuc ætatulæ peregisse, marem autem non baptizasse, quod aquam sibi deesse viderit. Tunc Nobis quoque significavisti, quid ad mulctandum Viviani audaciam statueras, quidque de puellis Sacro baptismate initiatis statuere in animo habebas: id porro a Nobis omnino probatum fuit.

2. Sed

PONT. A.VII. 2. Sed quoniam facta hujusmodi frequenter Romæ, & alibi audiuntur, quotiescumque vero id accidit; multæ hinc statim opiniones, maximeque diversæ; perinde quasi tunc id primo evenerit, excitantur, quod fane inde oritur, quia bene multi temere obloquuntur, cum hac de re scriptos neque expenderint libros, neque noverint; alii vero, qui Scriptores legerunt, cum eosdem non semel videant sibi invicem adversantes, non satis ingenii, & facultatis habent ad judicandum quis eorum prudenter senserit, quis vero secus; alii demum aut nunquam Tribunalium judicata cognoverunt, aut eorum certe non reminiscuntur; Ideo operæ pretium existimavimus epistolam hanc scribere, eamdemque typis impressam in lucem edere, quæ si tibi usui non erit, quia probe jam nosti omnia, quæ hic continentur, non parum opinor iis fortasse proderit, qui in eodem Vicesgerentis munere tibi succedent, vel aliis extra Romam degentibus, ad quos pertinet, quemadmodum ad Vicesgerentem Romæ spectat, hujusmodi casibus providere, aut non omnino diversis, aut huic plane similibus, qui novissime in Urbe accidit, quique, ut vulgo dicitur, *dat caussam Edicto*. ANNO 1747

3. Atque ut omnis, quoad fieri potest, confusio evitetur, materiam duximus in duas partes distribuendam: In prima enim de Hebræorum Infantium: In secunda de Adultorum baptismate disserimus. Prima autem pars multifariam dividitur. Primo enim expendetur, utrum invitis parentibus, ac reluctantibus, Hebræi infantes baptizari licite possint: Secundo, si hoc nefas esse dixerimus, an casus unquam contingat aliquis, in quo id fieri non modo possit, sed etiam liceat, planeque deceat: Tertio, baptismum Hebræis infantibus tunc impertitum, cum fas non sit, ratum ne an vero irritum haberi debeat: Quarto, quid sit faciendum, quum Infantes Hebræi afferuntur, ut baptizentur, aut compertum si eos jam fuisse Sacro Baptismate initiatos; demum quomodo probari possit, eosdem aquis salutaribus jam lustratos fuisse.

4. De primo primæ partis capite si sermo sit, utrum nempe dissentientibus Parentibus Hebræi Infantes baptizari possint, aperte asserimus, hoc jam a Sancto Thoma tribus in locis definitum fuisse, nempe in *quodlibet. 2. art. 7. in 2. 2. quæst. 10. art. 12.* ubi ad examen revocans quæstionem in quodlibetis propositam: *Utrum pueri Judæorum, & aliorum Infidelium sint invitis Parentibus baptizandi*, ita respondet: *Respondeo dicendum, quod maximam habet auctoritatem Ecclesiæ consuetudo, quæ semper est in omnibus æmulanda &c. Hæc autem Ecclesiæ usus nunquam habuit, quod Judæorum Filii invitis Parentibus baptizarentur, quamvis fuerint retroactis temporibus multi Catholici Principes potentissimi, ut Constantinus, Theodosius, quibus familiares fuerunt Sanctissimi Episcopi, ut Silvester Constantino, & Ambrosius Theodosio, qui nullo modo prætermisissent ab eis impetrare, si hoc esset consonum rationi: & ideo periculosum videtur hanc assertionem de novo inducere, ut, præter consuetudinem hactenus in Ecclesia observatam, Judæorum filii, invitis Parentibus baptizarentur*. Transitum deinde facit Doctor Angelicus ad exponendas rationes, atque ita ait *in 3. part. quæst. 68. art. 10. Respondeo dicendum, quod pueri Infidelium filii aut habent usum rationis, aut non habent &c. Si nondum habent usum liberi arbitrii, secundum jus naturale sunt sub cura parentum, quandiu ipsi sibi providere non possunt: unde etiam & de pueris antiquorum dicitur, quod salvabantur in fide parentum; & ideo contra justitiam naturalem esse, si tales pueri invitis parentibus baptizarentur, sicut etiam si aliquis habens usum rationis baptizaretur invitus. Esset etiam periculosum taliter filios Infidelium baptizare, quia de facili ad infidelitatem redirent, propter naturalem affectum ad Parentes; & ideo non habet hoc Ecclesiæ consuetudo, quod filii Infidelium invitis Parentibus baptizentur*.

5. Scotus *in quarto sententiarum dist. 4. quæst. 9. n. 2.* & *in quæstionibus relatis ad quæst. 2.* consuit laudabiliter posse Principem imperare, ut invitis etiam Parentibus, Hebræorum, atque Infidelium infantuli baptizentur, dummodo

PONT. modo id potissimum prudenter caveatur, ne iidem Infantes a Parentibus occi- ANNO dantur. Habet sectatores hæc sententia suos non solum in Scholis, verum et-
A.VII. iam apud Auctores recentiores in sæcularibus negotiis apprime versatos, quos 1747 inter recensendus est *Loaysa in notis ad Concilium decimum septimum Toletanum pag. 761. tom. 2. collect. Concil. Hispan. clar. mem. Cardin. Aguirre*. Prævalent tamen in Tribunalibus S. Thomæ sententia, ut testatur Cardinalis Albizi *de inconstantia in Fide cap. 11. n. 34.* atque inter Theologos, Canonumque peritos vulgatior est, quorum nomina recensentur a Cardinali Santorio in Rituali Sacramentorum, ut videre licet *pag. 209. & seq.* in quo Rituali complures viri doctrina illustres multum laboris, atque operæ insumpserunt, quos inter Cardinales Bellarminus.

6. Ut colligi potest ex nuper allatis S. Thomæ verbis, sententiæ ipse suæ præcipuum statuit in Ecclesiæ consuetudinæ fundamentum: quod si, ad gravissimi hujus argumenti vim labefactandam, Matathiæ, aliorumque exemplum proponeretur, qui nimirum, ut legitur *in lib. 1. Machabæorum cap. 2. Circumciderunt pueros incircumcisos, quotquot invenerunt in finibus Israel*; quod quidem invitis eorum Parentibus evenit: Respondet Lyranus, solos Hebræorum filios circumcisos fuisse, cujus sententiam sequutus est Verhost *de lib. Machabæorum pag. 88.* Concedit Sotus in Hebræorum filios hoc gestum esse, sed ulterius procedens addit, quod si hoc pariter in Ethnicorum liberos factum esset, Matathias erravisset; Scriptoris hæc sunt verba *in 4. sent. dist. 5. quæst. unic. art. 10. §. Quod si historiam: Respondetur, eos, qui Judæis Parentibus erant progna- ti, jure poterat vi circumcidere; si quos autem inter eos circumcidit Gentilium, fecit zelo fidei, sed tamen non secundum scientiam*. At enimvero cum in Divinis Literis nulla occurrat distinctio inter Hebræorum, & Infidelium filios, illa sane responsio videtur certior, ac probabilior, Matathiam nempe, quotquot invenit pueros, circumcidisse; cumque idem vir esset virtute egregius, & sanctitate clarus, id jure gessisse optimo, cum illi infantes lege belli captivi essent sui, quos propterea merito quidem, vel invitis Parentibus circumcidi jussit, quemadmodum multa cum laude Christiani solent Turcarum filios in bello captos sacrosancto Baptismate initiare. Sapienter ita disserit Suarez *in 3. part. S. Thomæ tom. 3. quæst. 68. art. 10. disp. 25. sess. 4. §. Secundo est certum*. Cornelius a Lapide *lib. 1. Machab. cap. 2. vers. 46.*

7. Hoc igitur posito, quod nefas sit Hebræorum infantes, reluctante parentum arbitrio baptizare, nunc juxta ordinem initio propositum descendere jam oportet ad alteram partem; an videlicet contingere unquam possit occasio aliqua, in qua id liceat & conveniat. Ex his quidem casibus unum modo exposuimus, cum Matathiæ exemplum consideravimus. Sed quum ejusmodi eventus nostris hisce temporibus contigere nusquam possint, cum neque Hebræorum quisquam contra Christianos stipendia mereatur, neque talis eorum conditio sit, ut bellum indicere Christianis valeant; rem fore opportuniorem ducimus, si sermo hic noster de frequentibus tantum casibus habeatur; in iisdemque si prudens, si certa methodus proponatur, cujus etiam hoc loco addatur non inutilis aliqua declaratio.

8. Duo, ut plurimum casus evenire solent, cum Christianorum aliquis Hebræorum infantes invenit in extremo mortis discrimine constitutos, alter autem, quum iidem infantuli crudeliter a parentibus projecti, destituique inveniuntur. Cum id eveniat, ut ab aliquo Christiano Hebræorum puer morti proximus reperiatur, rem opinor laudabilem, Deoque gratam is certe efficiet, qui salutem puero aqua lustrali præbeat immortalem. Inter cætera Congregationis Sancti Officii decreta unum extat datum postridie Kalend. Novembris an. 1678. cujus verba hæc sunt: *Cum filius Hebræorum consignatus fuisset Nutrici Christianæ in deficientia Nutricum Hebræarum, dum esset proximus morti, fuit baptizatus, & Sacra Congregatio declaravit, prædictum puerum fuisse licite bapti-*

PONT. *baptizatum*. Cum quo convenit alterum emanatum die 18. Februarii an. 1705. ANNO quæstioni respondens fel. mem. Præsuli Caroli Maigrot; illud autem est hu-
A.VII. jusmodi: *An filii infantes Infidelium possint baptizari invitis Parentibus: Eminentissimi, audito voto DD. Consultorum, dixerunt, non licere, nisi in articulo mortis*. Gobat *in Theologia experimentali tractatu* 2. *casu* 11. *num.* 329. maxime commendat Virum Religiosum de Societate Jesu, qui cum vi quasi coactus Mahumetani domum ingressus esset, veluti Medicus, ejus puellam mortis proximam invisurus, eam caute baptizavit, quin id pater cognoverit; quæ quidem puella post menses aliquot ex hac vita emigrans ad Cœlum feliciter evolavit. Conveniunt quoque in eamdem sententiam Suarez *in tertiam partem S. Thomæ disput.* 78. *quæst.* 25. *art.* 3. §. *Ex his autem*. Becanus *de Sacram. Baptismi cap.* 10. *qu.* 7. *num.* 7. Hurtadus *de Sacr. Bapt. disp.* 3. *diff.* 3. Azorius *part.* 1. *lib* 8. *cap.* 25. *qu.* 10. Castrus Palaus *tract.* 19. *disp. unic. de Bapt. punct.* 9. *num.* 16. Pasheal. *de viribus patriæ potestatis part.* 1. 11. Barbosa *in Can. Judæorum* 28. *quæst.* 1. *num.* 3. ad hanc rem præclare facit Epistola Sancti Francisci Xaverii *pag.* 67. Romæ typis edita, in qua confirmans Patrem Franciscum Henricum, quod quereretur paucos a se Infideles in Indiis ad veri Numinis cultum revocari, sic scribit: *Plus itaque proficis, quam tu putas infantes diligentissime conquisitos per Baptismum Cœlum parturiendo*. Nam certum est, Xaverium hic loqui de Indorum infantibus extremum vitæ agentibus, quos Pater Franciscus Henricus rite ac licite baptizabat. *At memento, te octo mensibus, quibus isthic versaris, plures animas conservasse moribundis infantibus baptizandis*.

1747

9. Si item eveniret, ut puer aliquis Hebræus projectus esset, atque a Parentibus derelictus, communis omnium sententia est, pluribus quoque confirmata judiciis, eum baptizari oportere, reclamantibus etiam, repetentibusque parentibus, ut recte docent Azorius *Instit. Moral. part.* 1. *lib.* 8. *cap.* 25. *qu.* 5. Ricciul. *Lucubrat. lib.* 2. *cap.* 32. *num.* 30. Clericatus *de Jurisdictione, discord.* 17. *n.* 12. Sessa *de Judæis cap.* 51. *num.* 110. *& seq.* At Hebræorum parentes Patriam se in filios habere potestatem contendunt, nec plane injuria. Compertum est patriam potestatem neque ad jus Divinum positivum, neque ad jus naturale, neque ad jus gentium pertinere, sed juri, ut ajunt, *humani Romani* esse; cum autem Civitate Romana Autoninus Imperator omnes Imperio Romano subjecto donaverit, juxta ea, quæ leguntur *in lib. in Orbe Romano*, quæque in aliis exemplaribus incipiunt *in urbe Roma ff. de statu hominum*; & Hebræi Imperio Romano tunc essent subditi, hoc ipsis argumentum suppeditat pro patria in filios potestate. Sic disserit Abbas *in cap. cit. ex literis num.* 3. *de convers. Infid. Judæus habet filium in potestate; & est ratio, quia Judæi contrahunt justas nuptias, sunt sub Romano Imperio, & sic gaudent legibus Imperialibus*. Sed itidem plane constat prædictam patriam potestatem tunc certe amitti, cum filius derelinquitur, projiciturque, juxta responsum Gregorii IX. *cap.* 1. *de Infantibus, & languidis expositis*, cujus hæc sunt verba: *Si a Patre, sive ab alio, sciente ipso, aut ratum habente (relegato pietatis officio) infans expositus extitit, hoc ipso a potestate fuit patria liberatus*.

10. Animadvertendum tamen est, eum infantem non inter projectos, expositosque adnumerandum, quem sine Patre, sine Matre, nullo comite, aut per urbem, aut extra Hebræorum vicum temere vagantem inveneris; sed quem in loco publico solum, derelictum, abjectum, atque omni cura, & spe destitutum offenderis, is absque dubio projectus, is sane expositus censendus est.

11. Benigna hæc interpretatio nonnullis improbanda videtur: neque enim ignoramus, apud auctores multas hac de re sententias valde huic nostræ dissimiles inveniri, quæ eo potissimum innituntur, quod Hebræi, quamvis non jure belli, Christianorum tamen mancipia sunt. Itaque cum servitutem serviant, tametsi sententia admittatur, eorum infantes sine parentum consensu baptiza-

PONT. ptizari non posse, non decere tamen subtiliores addere limitationes. Multa de hac re habet Antonius Francus in *additionibus in Abb. cap. Ext literis, lit. B. de conversione Infid.* Nostri autem instituti non est in hanc epistolam omnes congerere limitationes, explicationesque regulæ; non enim tractatum, sed simplicem tantum methodum hic proponimus quoad casus & eventus passim obvios, ac frequentes. Sanctus Thomas in locis præfatis docet, Hebræos in servitute quidem apud Christianos esse, non vero pœnali libertatique contraria, sed civili, quæ licet in abjectissimo gradu constituat, non eum tamen præbet, quem altera, dominatum: quod item in rem nostram sapienter a Suarez consideratur *in* 3. *papt. S. Thomæ quæst.* 68. *art.* 10. *disp.* 25. *sess.* 4. §. *Dico secundo*, & a Sylvio *in* 3. *part. S. Thhom. tom.* 4. *q.* 68. *art.* 10. *concl.* 7.

Anno 1747 — A.VII.

12. San. mem. Pius V. Prædecessor Noster *in sua Constit.* 80. omnes Hebræos ab omni Ecclesiastica ditione, exceptis Romæ, & Anconæ Civitatibus, eliminavit, Sixtus V. iisdem concessit omnia ditionis Ecclesiasticæ loca, dummodo septa mœnibus essent, habitanda. Sed Pontifex Clemens VIII. rem in antiquum statum restituit; Romæ tamen, Anconæque, Avenionem adjunxit, ut videri potest *in ejus Constit.* 13. Cum vero Apostolica Sedes Urbini, Ferrariæque Ducatus recepisset, non ejecti fuere Judæi ab iis Urbibus, Oppidisque, ubi antea per Duces iis licuerat commorari. At si quis peteret, qua de causa non Hebræis negatum fuerit, nec negetur, in Pontificia ditione, ac Romæ etiam libere permanere, is quidem quæstiones legat Theologicas Piette, qui *part. V.* usitata ingenii sui sagacitate quæstionem agitat, an infantes Hebræorum possint invitis Parentibus baptizari, tum id affirmantes (quorum & sententiam ipse amplecti videtur) hac interrogatione provocat *pag.* 335. *Cur ergo Romæ Ecclesia Filios Judæorum non baptizat, baptizatosque a Parentibus non avellit; ne in odio Christi, multiplicique impietate enutriantur:* Hanc deinde responsionem subjungit: *Respondeo, & peto vicissim ego: Cur infensissimus illos Christi hostes ipse Christi Vicarius Pontifex Romanus in sua Civitate tolerat? Cur eos inde non amandat? Sicut ergo suas habet rationes, gentem illam Deo abominabilem, Christoque infensissimam tolerandi, ita & rationes habet, quare infantes eorum, ipsis invitis, non baptizet, nec ab eis avellat.* Et inter cætera, quibus nititur, argumenta, unum extat S. Augustini lib. 18. *de Civitate Dei cap.* 46., in quo exponit Deum non eos extinguere penitus voluisse, sed tantum disperdere, ac dissipare, ut quocumque pergerent, sacras literas ferentes, id boni Ecclesiæ parerent, ut suorum Codicum testimonio, Christi vaticinia vel invito animo ubique terrarum disseminarent: *Ideo parum fuit,* (verba sunt Augustini) *ut diceret: Ne occideris eos, quando obliviscantur legem tuam; nisi etiam adderet: Disperge eos; quoniam si cum isto testimonio scripturarum in sua tantummodo terra, non ubique, essent, profecto Ecclesia, quæ ubique est, eos prophetiarum, quæ de Christo præmissa sunt, testes in omnibus gentibus habere non posset.*

13. Hoc vero obiter attigimus; non contendentes veram caussam constituere, cur Hebræis liceat & Romæ, & in aliquibus Pontificiæ ditionis urbibus moram facere; Id enim ad rem propositam satis est, quod si Hebræi servitutem Christianis serviunt, ea quidem non pœnalis est, sed civilis; ac si Romæ, aliisque in Pontificiis Urbibus commorantur, id potissimum Summorum Pontificum indulgentiæ acceptum referunt; ex quo quidem colligere aperte licet, non id ab iis expetendum esse, quod jure non potest exigi; tum etiam eorum ad Christum conversionem; atque infantium baptismum; moderate, religiose; pie procurandum esse, sine ulla vi, aut injuria; quoniam quicquid injustitiam sapit, Christianorum indignum est; contumelia vero omni stylo ipsis concesso penitus adversatur. Sanctus Gregorius Pontifex ad Paschasium Episcopum Neapolitanum scribens, eum admonet, ut humaniter, & mansuete in Hebræos se gerat, qui tunc eam Civitatem incolebant. *Agendum est ergo,*

ut

 ut potius ratione, & mansuetudine provocati sequi nos velint, non fugere, ut eos ex eorum Codicibus ostendentes, quæ dicimus, ad finum Matris Ecclesiæ Deo possimus auxiliante convertere. Et quoniam Paschalius quasdam iis celebritates jampridem concessas interdixerat, hæc subjungit: *Itaque Fraternitas tua eos monitis, prout poterit, Deo adjuvante, ad convertendum accendat; & de suis illos solemnitatibus inquietari denuo non permittat, sed omnes festivitates, feriasque suas, sicut hactenus tam ipsi, quam parentes eorum per longa colentes retro tempora tenuerunt; liberam habeant observandi, celebrandique licentiam*. Et quæ in eadem Epistola decernebantur, pertinere quoque voluit ad omnes Episcopos, in quorum Diœcesibus Hebræi commorabantur: *Item universis Episcopis per Galliam, & Europam, & Germaniam constitutis*. Hæc autem Epistola recensetur in *Can. Qui sincera; dist. 45.*

14. Postquam casus magis obvios exposuimus, in quibus nostra hæc regula prohibet, Hebræorum infantes, invitis parentibus, baptizari; aliquas insuper declarationes addimus ad hanc regulam pertinentes, quarum hæc prima est: si parentes desint, infantes vero alicujus Hebræi tutelæ commissi fuerint, eos sine tutoris assensu licite baptizari nullo modo posse, cum omnis parentum potestas ad tutores pervenerit. Sic Azorius *Institut. Moral. part. 1. lib. 8. cap. 25. q. 9.* Thomas a Jesu *de Convers. gent. pag. 212.* Sessa *de Jud. cap. 25. n. 30*; alios præterea auctores eadem sentire non ignoramus, a quibus recensendis brevitatis gratia supersedemus.

15. Secunda est, si Pater Christianæ Militiæ nomen daret, juberetque, infantem filium baptizari; eum quidem vel Matre Hebræa dissentiente baptizandum esse, quum filius non sub Matris, sed sub Patris potestate sit habendus, juxta textum *in lege Nulla ff. de suis, & legitimis hæredibus, & in §. fœminæ, Instit. tit. de adoptionibus*, quod quidem ad verbum statuit Gregorius IX. in sua Decretali ad Argentinæ Episcopum scripta, & relata *in cap. Ex literis, de conversione Infidelium*.

16. Tertia est, quamvis Mater Filios sui juris non habeat; tamen ad Christi Fidem si accedet, & infantem offerat baptizandum, tametsi Pater Hebræus reclamet, eum nihilominus aqua abluendum esse: Ita cum cæteris Azorius verba facit *in loco præfato quæst. 3. Ubi de communi fidei bono agitur, nulla habenda est ratio patriæ potestatis, quam leges, & jura Romana sanxerunt, & propterea mater fidelis, quamvis ei jus civile patriam potestatem non tribuat, jus habet ad baptismum filium offerendi*. Huic quidem sententiæ favet prædicta Decretalis Gregorii IX. in qua licet loquatur de patria potestate in eo casu, quem explicabat, Patris nempe Christiani filium aquis lustralibus offerentis, matre Hebræa perperam discrepante: statuit tamen sententiæ suæ in favore fidei fundamentum: *In favorem maxime fidei Christianæ respondemus, patri eumdem puerum assignandum*: favor autem fidei in utroque casu valere plurimum jure debet.

17. Quarta est, quod si pro certo habeatur, parentum voluntatem esse Infantium baptismi necessariam, quoniam sub appellatione parentum locum quoque habet paternus avus, ut observatur *in l. justa interpretatione 201. ubi Glossa in verb. avus ff. de verb. signif.* cum eo, quod amplius legi potest *in discept. 977. numer. 4. Gratiani*. Hinc necessario sequitur; ut si avus paternus Catholicam Fidem amplexus sit, ac nepotem ferat ad Sacri lavacri Fontem, quamvis mortuo jam patre, mater Hebræa repugnet, tamen infans sit absque dubio baptizandus. Martinus Navarrus vir Sacrorum Canonum doctrina excellens, cum hic Romæ casus hujusmodi evenisset, plus valere contendebat matris dissensum, ut videre licet in ejus *conf. 4. lib. 3. de conversione Infidelium*. Contra eum scripsit Præsul Rutilius Benzoni; Pontifex autem Gregorius XIII. pro avo sententia detulit, ut ipse refert in suo *speculo Episcoporum lib. 1. q. 9. dub. 1.* ubi testatur, Hebræo infanti baptismum se contulisse. Quamobrem in

PONT. in fine Consilii Navarri hæc leguntur: *Advertendum autem, contra opinionem latam sententiam, infantemque traditum fuisse Avo Christiano, & deinde baptizatum, perseverareque adhuc in fide.* Hujusce facti Marchinus etiam meminit in tract. *de Bello Divino part. 1. cap. 2.* Non desunt alia judicata, quorum vi avus ad fidem conversus præferri debet, non solum si Mater, sed etiam si Pater dissentiat, & quamvis ambo pariter protestentur, sese filii baptismati non consentiri, ut videri potest in *citat. disc. 977. Gratiani*, cum præter favorem Religionis, qui maximi habendus est, argumenti loco etiam esse debeat *Text. in Can. Patrem 32. quæst. 3.* ubi in neptis nuptiis, avi sententia patris judicio anteponitur, cum avus liber, pater autem servus extitit. *Patrem puellæ Ecclesiæ nostræ famulum, avum vero ejus liberis ortum constat esse natalibus, & ideo avi magis electionem de conjunctione neptis, quam patris ejus, cujus nullo modo liberum potest esse arbitrium, decernimus attendi. Quia ergo electione avi hunc nupsisse prolatum, hanc constat legitime esse copulatam.* ANNO

A. VII. 1747

18. Fictitia res non est, quod aliquando Pater Hebræus se velle Catholicam Religionem amplecti prædicet, ac se ipsum, filiosque Infantes baptizandos offerat, postmodum vero sui se consilii pœniteat, abnuatque filium baptizari. Id Mantuæ evenit, ut Hebræus quidam non modo cum viro perhonorificum dignitatis gradum tenente, sed ipso etiam cum Duce id rei gessit. Dues habebat infantes liberos, totidemque pueros, atque uxorem, cumque deinceps ad Christi fidem accedere recusasset, Ducisque spem frustratus esset, res ad examen deducta est in Congregatione Sancti Officii; ac Pontifex *die 24. Septembris anni 1699.* statuit, ea fieri, quæ sequuntur: *Sanctissimus, auditis votis Eminentissimorum, decrevit, quod duo filii infantes, alter scilicet triennis, alter quinquennis baptizentur. Alii; nempe filius octo annorum, & filia duodecim collocentur in domo Cathecumenorum, si ea Mantuæ adsit, sin minus apud piam, honestamque personam, ad effectum explorandi ipsorum voluntatem, eosque instruendi. Uxoris quoque in loco a filiis separato exploretur voluntas. Patrem vero, & Maritum respective, qui a proposito suscipiendæ Fidei Christianæ recessit, non esse cogendum, sed contra eum posse procedi; prout de jure.*

Idem ferme accidit Augustæ Taurinorum, ubi cum Hebræus quidam Religionem Catholicam amplecti nollet, postquam id se facturum promiserat, cumque instaret, ut filiola, quam baptizandam obtulerat, ideoque a matre Hebræa jam ablatam Christianæ nutrici lactandam dederat, in potestatem rediret suam; Congregationis S. Officii auctoritate Romæ sancitum fuit, ut puellula Christianos penes esset, & ad Sacrum regenerationis Fontem elevaretur, quod videri potest apud Sellam *cap. 51. num. 98.* Hoc autem prudenter statutum est, ne scilicet parentes Hebræi, quibuscum summa æquitate apud Christianos, eo impudentiæ deveniant, ut & nos, & Ecclesiam audeant irridere.

19. Sunt quoque aliqui infideles, suos infantes Christianis offerre soliti, ut aquis salubribus abluantur, non tamen Christi ut stipendia mereantur, neque ut originalis culpa eorum ex anima deleatur: sed id faciunt indigna quadam superstitione ducti, quod nempe Baptismi beneficio existimant, eosdem a malignis spiritibus, a fœtore, aut morbo aliquo liberandos. Sanctus Augustinus *in epistola ad Bonifacium Episcopum tom. 2. Operis Patrum S. Mauri num. 5.* de hac re ita disserit: *Nec illud Te moveat, quod quidam non ea fide ad Baptismum percipiendum parvulos ferunt, ut gratia spirituali ad vitam regenerentur æternam, sed quod eos putant hoc remedio temporalem retinere, vel recipere sanitatem. Non enim propterea illi non regenerantur, quia non ab istis hoc intentione offeruntur. Celebrantur enim per eos necessaria ministeria, & verba Sacramentorum, sine quibus consecrari parvulus non potest.* Nam quippe non infantem baptismo offerentis, sed baptizantis est serio consideranda: *At non parentum, sed ministrorum mens est spectanda, hi enim si bona, & recta mente voluerunt exequi, quod Ecclesia postulat, omnino Baptismum valide contulerunt.*

Ver-

PONT. Verba sunt Arcudii *lib. de concordia Ecclesiæ Occidentalis, & Orientalis lib.* 1. ANNO
cap. 12.

A. VII. 20. Res ad examen revocata fuit in Synodo habita anno 1148. sub Patriarcha Luca, de qua Synodo sermonem habet Balsamon *super Can.* 83. *Trullano*. 1747
Agareni quidam Synodo adfuerunt, qui ut baptismum reciperent, invitati, illico responderunt, sese jampridem Sacro Baptismate initiatos; nam id in more suam apud gentem esse dixerunt, infantes vix natos ad Sacerdotes Catholicos deferri solitos, ac baptizari: *Non tamen admissi fuerunt, audierant enim* (prædictus scilicet Patriarcha) *quod Baptismus, quem Infideles a Christianis petunt, non bona affectione, & orthodoxo proposito petitur, sed propter corporalem medicinam. Persuasum est enim Agarenis, fore, ut sui illorum a Dæmone vexentur, & tamquam canes male oleant, nisi Baptismum Christianum acquirantur*. Verba sunt Balsamonis e Græco idiomate in Latinum versa a Card. Baronio *in Annalibus ad annum prædictum* 1148. unde significari videtur, illius Concilii Patres Baptismum ratum, ac validum nequaquam existimasse.

21. Cum ad Theologos, Canonumque peritos hujus quæstionis examen transiisset, variæ eius propositæ ac discussæ fuerunt. Infideles aliqui, cum hoc sibi in animum induxissent, Baptismi gratia Infantes suos a morbis, Dæmonumque vexationibus liberatum iri, eo dementiæ adducti sunt, ut mortem quoque minitati sint Catholicis Sacerdotibus, qui, utpote eorum pravæ mentis conscii, baptismum eorumdem liberis constantissime denegabant. *Navarrus in suo cons.* . *de tit. Bapt.* respondit, pueros jam rationis compotes in casu ejusmodi a Baptismi fontibus repellendos, infantes vero omnino admittendos esse, qui adhuc rationis expertes sint. Alii vero perperam sentiunt, omnibus conferri baptismum posse, mors ut evitetur, dum materia solum, non autem forma adhibeatur. At huic sententiæ refragatur Congregatio Sancti Officii coram Pontifice habita die 6. Septembris 1625. *Sacra Congregatio universalis Inquisitionis habita coram Sanctissimo, relatis literis Episcopi Antibarensis, in quibus supplicabat pro resolutione infrascripti dubii: An, cum Sacerdotes coguntur a Turcis ut baptizent eorum filios, non ut Christianos efficiant, sed pro corporali salute ut liberentur a fœtore, comitiali morbo, maleficiorum periculo, & lapis, an in tali casu possint saltem ficte eos baptizare, adhibita Baptismi materia, sine debita forma? Respondit negative, quia Baptismus est janua Sacramentorum, ac protestatio fidei, nec ullo modo fingi potest*. Hoc decretum typis editum extat in *Verticello de Apostolicis Missionibus tit.* 5. *ad verb. Baptismus qu.* 219. Neque hoc loco prætermittendum est, vigesimam nonam inter propositiones ab Innocentio XI. damnatas die 2. Martii 1679. esse hujusmodi, *Urgens metus gravis est justa causa Sacramentorum administrationem simulandi*.

22. Si tamen mortis discrimen absit, omnibus hæc opinio insedisse videtur, Baptismum conferre nefas esse, cum dubitari prudenter possit, id futurum, ut baptizatus tractu temporis a Catholica Religione desciscat; quod quidem experientia docet plerumque iis infantibus evenire, qui a Parentibus Infidelibus oblati, ut ab infirmitate aliqua baptismo liberentur, postea vero in eorum educationem, ac potestatem revertuntur. Hoc idem comprobat suffragio suo Castrus Palaus *tom.* 4. *suorum Operum Moralium tract.* 19. *disput. unic punct.* 6. *num* 11. Cardenalis Aluizi *de Inconstantia in Fid. cap.* 33. *n.* 47. Verricellus *de Apostolicis Missionibus tit.* 6. *qu* 113. *num.* 8. Hinc vero id sequitur, quod si baptizatus infans non ad Parentes Infideles rediret, sed Christiano cuipiam committeretur, is baptizari deberet, etiamsi non a Parentibus oblatus esset, ut Catholicus evaderet, verum ut ab ægritudine, ac morbo aliquo servaretur. Apposite ita concludit Azorius *Inst. Moral. part.* 1. *lib.* 8. *cap.* 26. *qu.* 6. *Ex quo perspicuum est, ejusmodi infantes jure donari, & ablui Baptismo posse, quoties commoda occasio sese obtulerit a patrio eos jure, & potestate liberandi*.

23. Negari profecto nequit grave perversionis periculum in hac materia reta

PONT. esse maximi momenti. Episcopus Quebec alias significavit, barbarorum aliquot, etiamsi Christianæ militiæ adscriptos, nullum Religionis specimen exhibere; hoc enim habent in more positum, ut statim ac filius nascitur, eum Christianis offerant baptizandum; is vero ubi adolevit, a Religionis nostræ sanctimonia abhorret, parentum scilicet exemplo edoctus. Quare non sine causa prædictus Episcopus postulavit, iis ne infantibus Sacramentum esset baptismatis conferendum? Huic petitioni diligenter expensæ in Congregatione Sancti Officii habita die 3. Maji 1703. responsum fuit, Baptismum conferre infantibus non licere, qui filii Infidelium essent, atque in eorum potestate mansuri. Hoc tamen decretum eos excepit pueros, qui gravissime ægrotantes vita periclitarentur. *Non liceret, si sint filii Infidelium, & in potestate eorum relinquendi; secluso tamen mortis imminentis periculo.* Licere autem, si filii quidem barbarorum sint, sed jam Christi militum, dum tamen, aut a viris Apostolicis illic degentibus, aut ab ipsis Parentibus, de Sanctæ Religionis præceptis, ac mysteriis edoceantur, cum adoleverint. *Licere vero, si sint filii barbarorum baptizatorum, curandum tamen per Missionarios, ac per ipsosmet eorum parentes, ut, cum ad annos discretionis pervenerint a se, vel ab aliis instruantur, præsertim in illis regionibus, si non prævideatur in promptu adfuturos Ministros Evangelicos, qui parentum commode supplere possint defectum.* In Servia audivimus pauperculas esse Christianas mulieres invito cum Turcis matrimonii vinculo copulatas, quæ cum filium pariunt eum Sacerdotibus offerre solent, ut baptizetur. Idcirco postulatum fuit, qui debeant in casu hujusmodi sese gerere Sacerdotes. De hac re decretum habetur in nostro Bullario *n.* 89. §. 8. *n.* 304., ubi apparet, conferendum esse Baptismum, si constet, mortem oblato puero imminere. *Istarum vero filios, quos Parochis baptizandos exhibent, ubi eorum vitæ periculum imminere videatur, Sacro lavacro abluere prædicti Parochi minime dubitent, admonitis matribus, ut, si convaluerint, ipsos in Christiana Religione educare sedulo curent.* Si nullum adsit vitæ periculum, certa regula generalis statuta non est, cum oporteat diligenter omnes expendere circumstantias, & præsertim, *vel eos in Evangelicæ legis, & fidei cultu perseveraturos, vel Christiana educatione ab hujusmodi matribus fraudatos, Mahometanæ patris impietatem secuturos esse.* Si Sacerdotes, postquam pie, & religiose hoc negotium Deo commendaverint, æquum, bonumque existiment, prædictos infantulos baptizare, id quidem facerent, matres tamen enixe admonerent de gravissimo, quo tenentur munere, filios de Christiana Religione sedulo edocendi.

A. VII. 1747

24. Nos certe ignoramus, accidisse, ut Pater aliquis Hebræus Romæ, aut alibi infantem obtulerit Sacris Baptismi aquis tingendum, non quod eum cuperet Christianum fieri, sed a morbo aliquo liberari. Hoc si unquam eveniat; S. Augustini sententia, nempe pravam parentum intentionem baptismati non obesse rite collato, præ oculis habita; & conjuncti communi opinione considerata; in hoc casu Baptismum minime negandum esse, cum nullum sit periculum perversionis, quod sane est maximum, si baptizatus in Infidelium potestatem sit rediturus; prudentium certe judicio rite lustrari deberet infans, & Christianis tradi, ut probe educatus, ætate, & sapientia coram Deo proficeret; hoc autem si diligenter fieret, ut semper post Baptismi Sacramentum decet, nullum esset periculum perversionis; quod vitari non potest, si patri Hebræo filius restituatur; atque hoc pacto omnis etiam difficultas tolleretur, quæ sæpissime in causa fuit, cur responsio categorica Missionariis negata sit enixe postulantibus, liceret ne Baptismum conferre Infidelium infantibus Sacro Fonte oblatis, non pietatis, non religionis caussa, sed rerum temporalium caducarumque cupiditate. *Vid. Card. Albizi cit. cap. 33. de. Inconstant. in Fide num.* 47.

25. Satis abunde diximus non solum de primo hujus partis capite utrum nempe, invitis Parentibus, Hebræi infantuli baptizari possint: Verum etiam

de

Pont. de secundo, an casus unquam contingat aliquis, in quo id æque licitum sit, Anno ac decorum; ad tertium nunc accedimus, Baptismum videlicet Hebræi infan- A.VII. tibus impertitum, cum fas non sit, ratumne an vero irritum haberi debeat. 1747

26. Nulla de hac re inter S. Thomam, & Scotum dissensio est, cum non in eam sententiam disputaverint, utrum Baptismus Hebræis infantibus sine parentum consensu conferri valide possit, verum an licite, ut prudenter animadvertit Cardinalis Lauria egregius Scotista *in tom. 3. lib. 4. Sententiarum disp. 14. art. 5. num. 58. Et nota, quod sermo non est de posse valido, quia si baptizarentur certum est remanere baptizatos; sed posse licito, idest, an licite fiat, si baptizentur*. Durandus *in 4. Sent. dist. 4. qu. 7. art. 13.* contendens irritum Baptismum esse sine consensu saltem interpretativo illius, qui baptizatur; ideo si hoc Sacramentum Hebræorum, aut Infidelium filii, invitis Parentibus, impertitum fuerit, illud esse irritum omnino existimat; ea ratione ductus, quod Infantulis non alia, quam Parentum voluntas sit, quæ si desideretur, omnis deest voluntas, cujus necessitas est, sane maxima, Baptisma ut validum habeatur. Verum hæc Durandi opinio singularis, nunquam aut plausum, aut existimationem nacta est; quod revera constet Baptismum esse ratum, ac validum, quotiescumque Baptizantis voluntas cum forma & materia necessaria accedat. Quamobrem Durandi sententiam Suarez falsam, Cajetanus a ratione alienissimam esse affirmant. Præfati argumenti, validitatem Baptismi collati sine consensu Patris contra Durandum comprobantis, Sylvius auctor est, doctissimus S. Thomæ sectator in 4 *tom. in 3. part. S. Thomæ quæst. 68. art. 10. Si filiis quorumcumque Infidelium conferatur Baptismus, erit validus, etiamsi Parentes sint inviti: quia subjectum est capax, & Minister cum debita intentione adhibet ei materiam, & formam. Nihil autem aliud requiritur, ut Baptisma parvulorum teneat; nam intentio Parentum est impertinens*. Et Phrassen eximius Scotista *tom. 10. sui Scoti Academici tract. 10. disp. 1. art. 2. quæst. 3.* Durandi sententiam refellens, & ejusdem argumento, hoc est, in Baptismo Infantium voluntatem deesse; si Parentum vel offerentium voluntas desit, respondens admonet, Ecclesiæ voluntatem semper inesse: *Quid, si nullus offerat, sed solus Minister baptizet? Recte intelligitur respondere tota Mater Ecclesia, quæ in Sanctis est, quia tota omnes, tota singulos parit, per voluntatem Ministri, suo, & Christi nomine baptizantis*. Quæ quidem responsio S. Augustino auctoritatem debet, qui in memorata epistola ad Bonifacium sic scribit: *Offeruntur ad percipiendam spiritualem gratiam non tam ab eis, quorum gestantur manibus, quam ab universa societate Sanctorum, atque Fidelium. Ab omnibus namque offerri recte intelliguntur, quibus placet quod offerantur, & quorum sancta, & individua charitate ad communionem Sancti Spiritus adjuvantur: Tota ergo Mater Ecclesia, quæ in Sanctis est, pueros gestat, & offert, quia tota omnes, tota singulos offert*.

27. Argumentis per se clarissimis, tantorumque auctoritate hominum corroboratis alia addere supervacaneum ducimus; quædam vero Congregationum responsa in medium proferre nullo modo non possumus, inter quæ primo loco afferemus illud Congregationis Sancti Officii habitæ die 30. Martii 1638. *Circa Baptismum datum parvulæ puellæ annorum trium circiter filiæ Hebræorum a Faustina Christiana, invitis parentibus, Eminentissimi Domini censuerunt, parvulam puellam esse vere baptizatam, concurrente materia, forma, & intentione; Baptismum probari unico teste; & quamvis filii Hebræorum non possint invitis parentibus baptizari, si tamen de facto baptizentur, valere Baptismum, & characterem imprimi, & filiam baptizatam penes Christianos alendam; mulierem baptizantem acriter monendam, ut in posterum caveat a similibus; notificandum vero populo, non licere invitis parentibus filios Hebræorum baptizare, quia licet finis sit bonus, media non sunt licita, præsertim stante Bulla Julii III. imponente pœnam mille ducatorum, & suspensionem baptizantibus filios Hebræorum invitis parenti-*

PONT. *ventibus*. Ante hanc resolutionem alia extat die 3. Martii 1633. cujus hæc ANNO
sunt verba: *Quæritur an infantulus filius Judæi a Nutrice Christiana baptizatus*
A.VII. *inscio patre Hebræo, sit vere baptizatus, & hujusmodi baptismate teneatur, &* 1747
apud quem debeat infantulus educari? Respondetur, infantulum esse vere baptizatum; Baptismumque esse validum, eumdemque educandum penes Christianos, a quibus instruatur, & cum pervenerit ad usum rationis, posse cogi ad perseverantiam in Fide Catholica; eidemque providendum a patre, si habeat in bonis, sin minus in necessariis ad minus ad sustentationem. Conveniunt aliæ quoque ejusdem Congregationis resolutiones, quarum altera emanavit die 23. Decembris 1698. altera die 8. Martii 1708. & a Leone *in suo Thesauro Fori Ecclesiastici part. 4. cap. 4. num.* 8. & alia huic similis producitur in Congregatione Concilii habita in Caussa Fottani, quæ tamen cum regulis conferri non potuit

28. Nihil aliud nunc restat, ut primæ parti finis imponatur, quam exponere, quid sit faciendum, cum infantes Hebræi aut baptizandi offerantur, aut compertum sit, eos jam fuisse sacro baptismate initiatos; demum quomodo probari possit eosdem aquis salutaribus fuisse rite lustratos, quæ postrema sunt hujus primæ partis capita, & quorum explicationem paucis expediemus.

29. Nihil hoc loco cum iis infantibus nobiscum est, qui vel ad sacrum fontem ab iis feruntur, quibus id faciendi jus esse constat, vel qui juxta sacrarum Legum vim invitis licet, reluctantibusque parentibus, de his, inquam infantibus nullus hic sermo est, quoniam pater, omnino esse ad sacrosanctum regenerationis lavacrum elevandos. Ad eos itaque spectat hic sermo noster, qui Baptismo neque a parentibus, neque ab aliis qui jus in eos habeant, offeruntur, sed ab aliquo nullam habente auctoritatem. De iis præterea agitur, quorum casus non comprehenduntur sub ea dispositione, quæ sinit Baptismum conferri, etiamsi majorum consensus desit: hoc quidem in casu baptizari non debent, sed ad illos remitti, quorum in potestate ac fide sunt legitime constituti. Quod si jam sacramento initiati essent, aut detinendi sunt, aut ab Hebræis parentibus recuperandi tradendique Christifidelibus, ut ab illis pie, sancteque informentur; hic enim Baptismi licet illiciti, tamen veri, validique effectus est. Ex quibus accedit Concilii Toletani quarti textus expositus *in Canon Judæorum dist. 26. quæst. 1. Judæorum filios, vel filias, ne parentum ulterio involvantur erroribus, ab eorum consortio separari decernimus, deputatos aut Monasteriis, aut Christianis viris, aut mulieribus Deum timentibus, aut sub conversatione cultum Fidei discant, atque in melius instituti tam in moribus, quam in Fide proficiant*. Si autem postquam adoleverint, suo ipsi infortunio Catholicam Fidem deserefent, & Hebræorum ritibus adhærerent, contra eosdem legibus utendum esset, ut contra Hæreticos, juxta Decretalem Bonifacii VIII. *in cap. Contra, de Hæreticis, in sexto: Contra Christianos, qui ad ritum transierint, vel redierint Judæorum, etiamsi hujusmodi redeuntes, dum erant infantes &c. baptizati fuerint, erit tanquam contra Hæreticos, si fuerint de hoc confessi, aut per Christianos, seu Judæos convicti &c. procedendum*.

30. Dura nonnullis hæc sententia visa est, qui eamdem ut minus asperam facerent, existimarunt fas esse, puerulos Judæis parentibus restituere, dummodo ipsi parentes cautione, aut fidejussione data; ingenue spondeant, ab se filios, vix ad convenientem ætatem pervenerint, Christifidelibus restituendos, nec quidquam contra Fidem Catholicam edocendos. Ita opinatus est Calderinus *in suo Consil. 3. de Judæis*, quem sequutus est Grassius *in suis Decis. Cas. conscient. part. 2. lib. 2. cap. 23 num. 23.* Verum hæc Calderini sententia a cæteris omnibus erroris insimulata fuit, ut Afflict. *dec. 151. num.* 13. Sperel. *dec. 1. num.* 42. Sessa *de Judæis cap.* 55. & *num.* 64: Piton. *Discept. Eccles. part. 4. discept. 146. dub. 3. & num.* 33. Card. Albizi *de Incost. in Fide cap. 11. num.* 33. *Et vere scio in hoc a Sacra Congr.* loquitur de Congregatione Sancti Officii, *sententiam Calderini uti erroneam fuisse rejectam*.

31. In

Pont. 31. In quibusdam præfatis resolutionibus innuitur, eum, qui Hebræorum Anno filios sine parentum consensu Baptismo lustrare ausus fuerit, exceptis iis casi-
A.VII. bus, in quibus hoc liceat, eum, inquam, pœna mulctandum esse; Baptismum 1747 autem unius testimonio comprobari. Ut primæ parti hujus nostræ instructionis extrema manus accedat, nihil aliud restat, quam prædictarum resolutionum judicium confirmare, & quidquid in iisdem continetur, nostra quoque sententia stabilire. Baptizantis mentem esse sanctam, rectamque non dubitamus; modus autem omnino illicitus habendus est; & ea quicumque facit, quæ Ecclesia fieri vetat, pro Judicis prudentia mulctari debet, pœna scilicet aut mitiori, vel severiori, juxta circumstantias. Additur etiam, qui infantes Hebræorum liberos baptizare solent, eos plerumque aut laicos, aut mulieres esse; quod neutris liceat, nisi necessitas intercesserit, ut videri potest *in Can. ad limina* 30. *qu.* 1. *in Can. Sanctum, in Can. in necessitate de Consecr. dist.* 4. *in Concil. Flor. Armen. instruct. In casu autem necessitatis non solum Sacerdos, vel Diaconus, sed etiam laicus, vel mulier, imo etiam Paganus, & Hereticus baptizare potest.* Hoc etiam in trigesimo octavo Concilii Illiberitani Canone statutum est, *peregre navigantes, aut si Ecclesia in proximo non fuerit, posse fidelem, qui lavacrum suum integrum habet, nec sit bigamus, baptizare in necessitate.* Et quamvis Petavius *in not. ad Sanctum Epiph. pag.* 341. miretur, Concilium, etiamsi necessitas intercesserit, bigamis, ne quemquam baptizent, interdicere; *ergo ne bigamis baptizari in tanta necessitate non licuit?* Mendoza tamen, & Albaspineus ajunt, in Canone quemquam baptizari a bigamis interdici, cum plures adsint rei conficiendæ magis idonei, quod Catholicus Ethnico, laicus autem non bigamus jure sit bigamo anteponendus. Jam vero baptismati comprobando unius sufficere testimonium, vetus Jurisperitorum axioma est, ut videtur in Glossa *Cap. Nuper, ad verbum: nisi juratus, de testibus & attestationibus. Quandoque tamen bene creditur uni, quando non sit præjudicium alicui; puta utrum aliquis sit baptizatus, vel utrum esset Ecclesia consecrata, & ubi quis vult probare se egisse pœnitentiam per Confessorem suum. Et in Can. Placuit, in verbo: testentur, de Consecrat. dist.* 4. *Creditur ergo testimonio unius in Baptismo, & in Consecratione Ecclesiæ.* Hoc tamen intelligendum est, dummodo testi aut mari, aut fœminæ, fides adhiberi prudenter possit, aut idem si testatur qui baptizavit; hic siquidem se ipsum asserens Baptismum Hebræo infantulo ministrasse, non tantum modo ab se gestam, sed etiam pœna dignissimam suo ipse testimonio confirmaret. In S. Spiritus Xenodochium, projectorum perfugium, feruntur non raro infantes chartam collo suspensam præferentes, in qua scriptum legitur jam Baptismum eidem collatum esse. Cum adhuc in minoribus a Secretis Sac. Congregationis Concilii munere fungebamur, Sancti Spiritus Parochus interrogavit, quid sibi agendum esset in hujusmodi casibus? Proposita quæstio fuit in Congregatione *die* 18. *Decembris* 1723., *ut declarat Thesaurus resolut. tom.* 2. *pag.* 421. *die autem* 15. *Januarii* 1724. Ita rescriptum fuit: Si non lateret, qui chartulam scripserat, eidemque fides tuto præstari posset, tunc infantem ut baptizatum habendum esse, ac ne Baptismo quidem initiandum *sub conditione*, ut aperte liquet *in tom.* 3. *præfati Thesauri pag.* 2.

32. Hæc sunt, quæ breviter exponenda censuimus quoad primam partem ad Hebræorum infantes unice pertinentem. Itaque ad secundam descendimus, sermonem de Hebræis adultis, ac ratione pollentibus habituri. Atque ut ordine utamur, & claritate, disseremus primo de iis, qui ultro Baptismum petunt, tum de iis, qui jam baptizati ad Ecclesiam se conferunt. Verum in primis constituendum est, quænam plerumque ea ætas sit, in qua Hebræus sponte Baptismum expetens, infans, sed sui compos censendus est, & quodammodo adultus, atque hac quidem in re duos Jurisperitos, licet haud indoctos, cavere necesse est; Natam scilicet *in consil.* 454. *lib.* 2., & Bursat. *in consil.* 231. *libr.* 3. quibus in casu, de quo agitur, necessaria videtur duodecim annorum

PONT. rum ætas; id autem perperam quibusdam decretis probant æque antiquis, ac ANNO antiquatis. Hac in re consulendus est sedulus, accuratusque Præsul Spetellus A.VII. *in sua decis. 1. num. 32. & duobus seq.* ubi probat rationis usum ab anno se- 1747 ptimo completo inchoari; idemque confirmaturus, præclara quædam in unum collegit Cardinalis Albizi *de incost. in Fide cap. 11. num. 39* Ricciul. *in tract. de Personis extra gremium Ecclesiæ lib. 2. cap. 33. num. 3.* Zasius 3. *in tract. de Judæis quæst.* 2. Clericat. *de Jurisdict. Discord.* 18. *num.* 25. Sella *de Judæis citat. cap.* 43. quibus addimus Congregationis Concilii resolutionem, quæ extat *lib. 16. Decretorum pag. 233. a tergo* in quadam Causa Vilnæ: *Die 16. Julii 1639. Sacra Congregatio Concilii respondit filios Judæorum non esse invitis parentibus baptizandos donec perveniant ad ætatem legitimam; & tunc, si ipsi consentiant: Ætatem vero legitimam regulariter censeri completo septennio.* Animadvertere opus est illud *regulariter*; nam indicat oportere Præsidem Ecclesiasticum etiam atque etiam considerare, quisnam sit Baptismi petitor, cum possit contigere, ut is etiam non completo septennio sufficienti sit præditus ratione; ideoque baptizandus, invitis licet reluctantibusque parentibus, ut sapienter disserit Sotus *in 4. sententiar. dist. 5. quæst. unic. art. 10. dub. 2. Certissima regula est, quod si citra illam ætatem certo constat, puerum Fidei Catechismis instructum satis intelligere, quidnam sit baptizari, & quemadmodum sit professio Christianæ legis, baptizandus est, quoniam ætas ad contrahendum matrimonium lege humana statuitur; Lex autem divina Baptismi neutiquam ab humana dependet.*

33. Si vero de perfecto rationis usu dubitaretur, & Baptismum implorantis capacitas anceps, ac incerta esset, cavendum est ab eorum sententia, qui juxta tritum illud axioma, in dubio nimirum semper possidentis conditionem meliorem esse, contendunt, petentem Baptismum ad Hebræos, & ad patrem potissimum, si superstit, necessario remittendum. Cavendum est, inquam, ne quis arbitretur sententiam ejusmodi approbandam, & axioma, cujus dumtaxat est ratio habenda in causa æquali: nulla vero æqualitas intercedit Hebræos inter, atque Christifideles; ac multo minus inter patrem, & filium; cujum alter patriæ potestatis jacturam ad breve tempus, damnum nempe levissimum evitaret; ærumnæ alter gravissimæ provideret, hoc est mortem fugeret sempiternam, cujus periculum certe subiret, regressus ad Infidelium curam, ac sub patriam potestatem. Quare in supradictis casibus sacramentum est differendum, sed hoc qui postulat retinendus, ac sic interea informandus, ut idoneus evadat baptismati postmodum suscipiendo.

34. *Suarez in 3. par. S. Thomæ tom. 3. qu. 68. art. 10. disp. 25. sect. 3. ad fin.* sic scribit: *Ad cognoscendum autem, an pervenerit parvulus ad eum statum, & facultatem usus rationis, utendum est signis, & conjecturis ex experientia desumptis, & hominis prudentis arbitrio judicium ferendum est. Quod si signa non fuerint satis evidentia, tamen rem faciant dubiam, & aliquo modo probabilem, si necessitas non urgeat, expectari potest, & debet commodior occasio, & major cognitio.* Magni hujus Theologi auctoritas quidquid supra diximus mirifice probat, Baptismum nempe, donec dubio locus fuerit, protrahendum: adultum vero id temporis a Christifidelibus detinendum prorsus a Genitoribus, ex his, quæ subjungimus aperte patet. *Card. de Lugo lib. 5. respons. moral. ad dub. 4.* hoc Romæ accidisse narrat ætate sua: *Contigit Romæ, ut parvula quædam puella casu inveniretur longe ab Hebræorum domibus; quæ interrogata de suis Parentibus, respondit, se parentes habere Hebræos, & velle fieri Christianam. Conducta ergo ad Catechumenorum domum, parens petiit, filiam sibi restitui, quæ adhuc sui juris non erat, nec rationis compos ad deliberandum de Religione.* Consilium expetitum est sapientissimi Cardinalis, qui postquam diligenter puellam examinasset, dubitavit, an perfecto rationis usu præditam judicaret: *Consultus ergo tunc fui, & examinavi puellam, nec perfectum rationis usum affirmare potui,*

nec

Pont. *nec etiam sufficientem negare, sed mansi dubius*. Cum puella septennium adhuc Anno non complevisset, dubitaretque Cardinalis de perfecto rationis usu, Baptismum
A.VII. protrahendum esse respondit, & puellam interea apud Cathecumenos detinendam: *Ego, quoniam puella illa septennium non compleverat, & de sufficienti rationis usu dubitabatur, dixi, Baptismum quidem suspendendum esse, donec cum pleno rationis usu certo constare posset de sufficienti ejus voluntate; interim tamen non debere; nec posse restitui, sed custodiæ causa retinendam in eadem Catechumenorum domo*. Atque ita gestum est, ac puella deinceps, nova adhibita diligentia, baptizata fuit, ut videtur in fine prædicti Dubii IV. *Non erat controversia, an puella baptizanda esset, sed an Patri reddenda, in dubio de usu rationis sufficienti; in quo dubio de facto reddita non fuit; sed in loco tuto deposita, donec suo tempore, & explorata jam ejus voluntate, cum certissimo rationis usu, baptizata fuit*. 1747

35. Specie facti, quam modo exposuimus, de puella, est, quæ septennium nondum expleverat, si autem illud superasset, & non constaret de perfecto rationis uso, non ideo Hebræis Parentibus reddenda esset, sed Christianorm curæ mandanda. Etenim idem argumentum & ad puellam detinenda, & ad Baptismum protrahendum in utroque casu valeat necesse est, *auctore Sessa de Judæis cap. 54. num. 8. & seq. Ego vero adhærendum puto sententiæ Henriquez, ut baptizari in dubio usus rationis non debeat, sive septennium compleverit, sive non &c. modo non urgeat periculum mortis &c. Erit tamen eo casu a Parentibus segregandus, & in domo Catechumenorum, vel penes honestam mulierem collocandus, ad vitandum periculum, ne a Parentibus subvertatur*. Et ante Sessam id docuerat Sotus loco citat. *Quid vero quando res aliquo modo dubia, nempe si bonæ essent conjecturæ, & incidia, puerum annum agentem octavum intelligere quid vellet profiteri, Baptismumque peteret? esset baptizandus, ac subinde ab eorum educatione subtrahendus*.

36. Tempore constituto, in quo Hebræus rationis compos prudenter censendus est, statuto etiam quid sit agendum, cum Baptismi petitor, an sit idoneus, dubitatur; de iis jam disseremus, qui aut ab adolescentia, aut ætate etiam maturiori Baptismum postulant. Quoad ætatem, Parentum consensum necessarium omnino non esse, auctor est Sanctus Thomas *in præfat. loc. idest in 2. 2. quæst. 10. art. 12.* quo in loco disputans de Baptismo Filiorum Hebreorum, dissentientibus Parentibus, sic scribit: *Postquam autem incipit habere usum liberi arbitrii, jam incipit esse suus, & potest quantum ad ea, quæ sunt juris Divini, vel naturalis, sibi ipsi providere; & tunc est inducendus ad Fidem, non coactione, sed persuasione, & potest etiam invitis Parentibus consentire Fidei, & baptizari, non autem, antequam habeat usum rationis*. Eadem vero repet *in 3. par. qu. 68. art. 10. Respondeo dicendum, quod pueri infidelium filii aut habent usum rationis, aut non habent. Si autem habent, jam quantum ad ea, quæ sunt juris Divini, vel naturalis, incipiunt suæ potestatis esse; & ideo propria voluntate, invitis Parentibus, possunt Baptismum suscipere, sicut & matrimonium contrahere; & ideo tales licite moneri possunt, & induci ad suscipiendum Baptismum*. Quæ quidem cum iis conveniunt, quæ scripta reliquit idem *Doctor Angelicus in quodlib. 2. art. 7.*

37. S. Thomæ doctrina de modo, quo Hebræi jam rationis compotes ad fidem Catholicam amplectendam inducendi sunt, omnino congruit cum Sancti Gregorii sententia *in Can. qui sinceræ, dist. 45.* cujus hæc sunt verba: *Qui sincera intentione extraneos a Christiana religione ad fidem cupiunt recta perducere, blandimentis, non asperitatibus debent studere, ne quorum reddita ad planum ratio poterat revocare, pellat procul adversitas. Nam quicumque aliter agunt, & eos sub hoc velamine a consueta ritus sui volunt cultura suspendere, suas illi magis, quam Dei causas probantur attendere*. Accedit Concilii Toletani IV. auctoritas *in Can. de Judæis dist. 45. De Judæis autem præcipit Sancta Synodus, nemini*

mini deinceps ad tredendum vim inferri: Cui enim vult, Deus, miseretur; & quem vult, indurat. Non enim tales inviti solvendi sunt, sed volentes, ut integra sit forma justitiæ. Sicut enim homo proprii arbitrii voluntate serpenti obediens periit, sic, vocante se gratia Dei, propriæ mentis conversione homo quisque credendo salvatur. Ergo non vi, sed liberis arbitrii facultate, ut convertantur, suadendi sunt, non potius impellendi. Idem sentit Clemens III. in sua Decretali, cujus est hoc exordium: *Sicut Judæi sub t. de Jud. & Sarac. Statuimus, ut nullus invitos, vel nolentes Judæos ad Baptismum venire compellat: Si quis autem ad Christianos causa fidei confugerit, postquam voluntas ejus fuerit patefacta: Christianus absque calumnia efficiatur, quippe Christi fidem habere non creditur, qui ad Christianorum Baptismum non sponeus, sed invitus cogitur pervenire.*

38. Nec plane obest huic sententiæ auctoritas Adriani Pontificis, qui Baptismum a Carolo Magno Saxonibus vi collatum, ut fertur, comprobavit, cum Infidelium ratio æque ac Hebræorum habenda sit, juxta S. Thomæ sententiam *in 2. 2. quæst. 10. art. 8.* ubi sic scribit: *Infideles quidam sunt, qui numquam susceperunt Fidem, sicut Gentiles, & Judæi, & tales nullo modo sunt ad fidem compellendi, ut ipsi credant &c. alii vero sunt Infideles, qui quandoque Fidem susceperunt, & eam profitentur; sicut Hæretici, & quicumque Apostatæ, & tales sunt etiam corporaliter compellendi; ut impleant, quod promiserunt, & teneant, quod semel susceperunt.* Nullius quoque momenti sunt, quæ gesta fuerunt a Sisebuto Hispaniarum Rege, quæ Concilium quartum Toletanum *cap. Majores de Bap.* Principem religiosissimum compellavit, propterea quod vi, ac minis Hebræos ad Baptismum impulerit, cujus vestigiis insisterunt Rex Ægea, Ferdinandus, atque Isabella, ut videre licet in Marianâ novissime editionis *an. 1733. tom. 1. pag. 202. & in tom. 3. pag. 184. & 211.*

39. Placet hic vero nonnulla breviter adnotare; ac primo, Pontifex Adrianus gratulatus est quidem Carolo Magno, quod Saxones jussisset ad Baptismum accedere; in ejus tamen epistola typis impressa *in t. 2. Concil. antiq. Galliæ pag. 112.* quod unum extat facti ejusmodi monumentum, in ejus, inquam, epistola ne leviter quidem commemoratur modus, quo fuerunt Saxones baptizati; deinde iidem Saxones fidem Imperatori dederant, sua se sponte ad Baptismum venturos, quum armis superati, & prælio victi se Carolo tradiderunt: *Spoponderunt se esse Christianos & se sub ditione Domini Caroli Regis, & Francorum subdiderunt*: ut narrat Annalium scriptor Loisselanius *t. 6. Annal. Ecclesiast. Galliæ Patris le. Cointe pag.* 110. tertio, Rex Sisebutus non ubique fuit, neque ab omnibus commendatus; quapropter Rex Sisenandus imperavit, ut nulla vis in posterum adhiberetur, quod Mariana testatur *tom. 1. pag. 207. Judæos amplius ad Religionis Christianæ professionem cogere nefas esto*; quarto, religiosissimi nomen Sisebutus, non scientiæ merito, sed pietatis causa est, consequutus *propter zelum, quem habebat; licet is non esset secundum scientiam*, ut notat Sylvius *in 2. 2. S. Thomæ quæst. 10. art. 8. conclus. 4. §. Ad hoc tamen*; quinto, in Hispania per eam ætatem Ecclesiastica disciplina nimis remissa erat; ideoque Episcopi non ausi sunt Regum voluntati adversari, uti animadvertit Natalis Alexander *in sua Theologia dogmatica, & morali, de Sacr. Bapt. lib. 2. cap. 7. propos. 7. ad fin. Mores illos in Hispaniarum Ecclesiis viguisse negari non potest, Episcopis Ecclesiasticam disciplinam ad nutum Regum suorum flectentibus; sed saniorem fuisse, ut & antiquiorem, disciplinam de Judæis ad Fidem Christianam per Baptismum non cogendis, perspicuum est.* Demum Principum gesta legem præscribere privatis nequeunt, cum fas sit Regibus Infideles devictos, captivosque suos vi ad Baptismum impellere, edictoque sancire, ut illud accipere si recusent, a Regno eliminentur; id autem Regibus licet non sine causa: meruunt enim, ne ipsi aliquando ad rebellionem deficiant aut alios ad infidelitatem perducere moliantur: quamobrem S. Augustinus in epistola ad Vincentium, quæ nunc 93. est, olim 48. postquam suam senten-

PONT. sententiam semper fuisse ait: *Neminem ad unitatem Christi esse cogendum*; hoc ANNO ad rem nostram addit: *Legum terror, quibus promulgandis Reges serviunt Divi-*
A. VII. *no in timore, ita profuit, ut nunc alii dicant .... gratias Domino, qui vincula* 1747 *nostra disrupit, & nos ad pacis vinculum transtulit.*

40. Hebræis igitur, ut Baptismum accipiant, vim facere nefas est; quare si quis Hebræorum expleto jam septennio, Catholicam, Religionem amplecti cupiat, aut si non dubia, sed certa significatio detur, Hebræum aliquem prædictæ ætatis Baptismum petere, in hoc casu tum Judex, qui hoc admonet, est retinendus, tum Sacramenti petitor ex Hebræorum vico evocandus, Christianisque tradendus est, ut interrogetur, qua potissimum de causa velit ab Hebræorum institutionibus ad Christi cultum accedere, diligenter demum instrui debet, ut paullo post edocebimus. Hac autem adhibita diligentia, si forte incapax inveniretur, iterum absque dubio Judæis tradendus esset. *Et memini* verba sunt Cardinalis Albizi *de Incost. in Fide cap. 11. sub. num. 38.* „ A Congregatione Consultorum Sancti Officii revocatum fuisse ad examen puerum „ quemdam Hebræum, qui supponebatur petiisse Baptismum, & ad domum „ Cathecumenorum redactus fuerat: qui tamen adeo hebetis ingenii visus fuit, „ ut, etiamsi explevisset septennium, nihilominus patri Hebræo restitutus fuit. „

41. Si contingat, ut Hebræorum aliquis ætate adultus Baptismum cupiat; is quidem est retinendus, aut e vico evocandus, dum ejus optimam voluntatem quispiam fide dignus attestatur. Magna hic vero diligentia opus est, experientia edocente, Hebræas seu mulieres, seu puellas frequenter ad Baptismum confugere, non Religionis, sed matrimonii causa; quod nimirum Christianum aliquem depereant: mares autem Christianæ Fidei desiderium affectare, quod matrimonii jam contracti laqueos declinare cupiunt, & uxorem Hebræam relinquere, aut quod ære alieno gravati sunt, ac solvendo impares. Atque utinam in præsentiarum non eveniret, quod Stefanus Tornacensis scripsit in epist. 32. *Raro accidit, ut de plebis circumcisæ duritia in novam Ecclesiæ renatus infantiam, fideliter aliquis convertatur.* Hanc vocem *raro* ita interpretamur, ut non negamus perlæpe Hebræos ad veram fidem divinitus evocatus, ea fecisse omnia, quæ bonos viros, & utiles Christianos decent. Eorum Elenchum vide apud Possevinum, & Thomam a Jesu *de Conversione Gentium lib. 9. par. 2. cap. 1. pag. 635.* Præviam institutionem multum ad hanc rem conferre fatendum est. Sapientes Instructiones pro Missionariis Romæ in lucem editæ *an. 1699. pag. 187.* hæc habent: „ Enim vero comprobatum est experientia, „ Christianos pejores non inveniri, quam qui ante competentem instructio- „ nem ad Baptismum admissi sunt; quippe qua facilitate nomen dederunt, „ eadem ut plurimum nuntium et remittunt &c. quodque miserabilius est, de- „ teriores multo sunt, quam ante Baptismum, & correctionis omnino impa- „ tientes. „ Concilium Tridentinum *sess. 6. cap. 6.* indicat, quæ adulto, ad Baptismum cum spirituali utilitate accipiendum, sunt necessaria. Catechismus Romanus *part. 2. de Baptismo* moram, & tarditatem in hoc negotio inculcat, cum mortis discrimen abesse videatur. „ Dilatio aliquas videtur utilitates af- „ ferre: primum enim quantum ab Ecclesia providendum est, ne quis ad hoc „ Sacramentum ficto, & simulato animo accedat, eorum voluntas, qua ad Ba- „ ptismum accedunt, magis exploratur, atque perspicitur; deinde in Fidei „ doctrina, quam profiteri debent, & Christianæ vitæ institutionibus erudiun- „ tur perfectius. „ Quoad ea, quæ ante Baptismum adulto credenda sunt, animadversione dignum est dubium; seu quæstio ab Episcopo Quebec Sancti Officii Congregationi proposita, definita 3. Maji anno 1703. „ Utrum, ante- „ quam adulto conferatur Baptisma, Minister teneatur ei explicare omnia Fi- „ dei nostræ mysteria, præsertim si est moribundus, quia hoc perturbaret „ mentem illius; an non sufficeret, si moribundus promitteret fore, ut, ubi

 e mor-

PONT. „ e morbo convalesceret, instruendum se curet, ut in praxim redigat, quod ANNO
„ ei præscriptum fuerit? Respondetur, non sufficere promissionem; sed Mis-
A.VII. „ sionarium teneri adulto etiam moribundo, qui incapax omnino non sit, 1747
„ explicare mysteria Fidei, quæ sunt necessaria necessitate medii, ut sunt præ-
„ cipue mysteria Trinitatis, & Incarnationis.

42. Hactenus verba fecimus de Hebræis adultis ultro Baptismum petentibus; modo, finis ut epistolæ imponatur, de iis sermonem instituemus, quibus, infantium ætate expleta, nec ipsis quidem petentibus, Baptismus impertitur, ut re ipsa contigit in Viviani facto; unde oblata Nobis hujus epistolæ conscribendæ occasio fuit. Is enim præter Infantes, filiam annorum novem Baptismate consecravit, idem cum filio jam duodenni facturus, nisi aquam deficere comperisset. Eos itaque & retinere oportet, & diligenter inquirere, a quo baptizati sint, an debita forma & materia adhibita; tum etiam oportet eos instruere & docere supplendo quidquid antea non factum fuit, ac fieri omnino debuit; neque vero hæc satis sunt, sed nonnulla insuper observari necessario debent.

43. Non raro fit, ut puer adhuc rationis impos in rebus momenti maximi cogatur alienæ inservire voluntati, quod solebat olim ex veteri disciplina frequenter usuvenire. Quos enim ab infantia parentes ad Monasterium miserant, ii toto vitæ spatio solitudinem colere tenebantur, quamquam, ubi adolevissent, sese palam profiterentur ab instituto ejusmodi abhorrere. *Vid. Can. Auditis* 20. *qu.* 1. Atqui adultus alienæ obnoxius voluntati, nisi sponte sua obligari nequit: quare, quum Baptismo Catholicæ Religionis observantia conjuncta sit, hinc sane oritur, hoc sacramentum non esse validum in adulto palam ac libere dissentiente. S. Thomas 3. *part. ad qu.* 68. *art.* 7. quærit: *Utrum ex parte baptizati requiratur intentio suscipiendi sacramentum Baptismi?* Et quibusdam more suo propositis argumentis intentionem non esse necessariam probantibus, ita quæstionem solvit: *Respondeo dicendum, quod per Baptismum aliquis moritur veteri vitæ peccati, & incipit quamdam vitæ novitatem &c. Et ideo sicut ad hoc, quod homo moriatur veteri vitæ, requiritur, secundum Augustinum, in habente usum liberi arbitrii voluntas, qua eum veteris vitæ pæniteat, ita requiritur voluntas, qua intendat vitæ novitatem, cujus principium est ipsa susceptio Sacramenti; & ideo ex parte baptizati requiritur voluntas, seu intentio suscipiendi Sacramentum*, Glossa Canonica *in Can. Solet*, ad verbum, *implorandum*, *de Consecratione dist.* 4. intentionis necessitatem in adulto, qui baptizatur, non requirit, sed baptizantis tantummodo satis esse affirmat. *Si baptizans intendit baptizare, qualemcumque intentionem baptizatus habeat, recipit Sacramentum: sed, si non intendit baptizare, licet verba proferat, non est baptizatus*. Sed juxta Sotum *in* 4. *Sent. dist.* 5. *qu unic. art.* 7. §. *His igitur*, supradicta Glossa, sicut & alia *in cap. Majores, de Baptismo, tum contra veritatem, tum etiam contra textus ipsos aperte pugnant*. Ratio vero, qua Glossa innititur, nempe baptizatum patientis partes agere in Sacramento, intentionem autem quoad agentem, minime quoad patientem necessario requiri: ratio, inquam, ejusmodi refellitur a S. Thoma *loc. cit.* in responsione ad primum argumentum: *Ergo dicendum, quod in justificatione, quæ fit per Baptismum, non est passio coacta, sed voluntaria; & ideo requiritur intentio recipiendi id, quod ei datur*. Quidquid S. Doctor in Summa de hac voluntatis necessitate scribit, jam antea declaraverat *in* 4. *Sent. dist.* 6. *q.* 1. *art.* 6. *qu.* 3.

44. Cum ergo voluntatis, sive intentionis in adulto, quoad Baptismum, necessitas certa sit, is debet ideo interrogari, quo esset animo, aut voluntate, cum ab se non postulatum acciperet Sacramentum; fieri enim potuit, ut in ipso actu intentionem habuerit accipiendi Baptismum, aut quoddam veluti lavacrum in Ecclesia solitum frequentari, aut ut profanam quamlibet lavacri speciem. Nihil prohibet, quo minus ante Baptismum intentio fuerit illius ut lava-

Pont. lavacrum est Ecclesiæ proprium; accipiendi, ea deinde intentione in ipso actu Anno caruerit, cum lustraretur. Contingere item potuit, ut animo, ac voluntate A.VII. extiterit Sacramento contraria, licet modestiam vultus, ac corporis totius 1747 compositionem in accipiendo Baptismate præseferret. Nihil demum impedimento est, quin ipsa rei novitate perculsus, nulla omnino voluntate, nec assentiendi scilicet, nec abnuendi fuerit; & fieri etiam potest, ut animo prorsus a sacris mysteriis alieno, vel voluntate coacta, & repugnante Baptismum acceperit.

45. Si quis adultus ad salutis fontem accesserit volutate animatus accipiendi, non quodcumque lavacrum, sed unice Ecclesiæ proprium, ac peculiare, Baptismum esse validum dubitari non potest. Ita Æst. *lib.* 4. *Sent. dist.* 4. §. 10. *In his enim ad veritatem Baptismi, sive ad characteris susceptionem omnino necessaria est intentio suscipiendi Sacramentum, non tamen ut est lotio quædam in genere, sed ut talis, qualem frequentat Ecclesia.*

46. Verum si quis Baptismum accipiens præsenti voluntate careat, quam alias tamen habuerit, talis suscipiendæ lotionis, qualis in Ecclesia frequentatur, tunc examinare oportet, utrum voluntas antecedens, nunquam deinceps retractata, adhuc moraliter perseveret. Nam ubi nulla præcesserit, retractatio, & moraliter perdurare intentio videatur, est certe validum Sacramentum. Hic casus ad eos spectat, qui ante furorem, vel somnum, Baptismum petunt, accipiunt verum, dum aut insania vexantur, aut somno indulgent, & hoc genus hominum valide baptizatum dicitur *in Concil. III. Carthag. cap.* 14. Non secus accidit S. Augustino amico, qui febri ardore delirans, *baptizatus est nesciens, mente, atque sensu absentissimus*. ut habetur *in lib.* 4. *Confess. cap.* 4. Is enim cum adhuc inter Catecumenos versaretur, propositum absque dubio habuerat baptizandi. Ad hanc rem animadversione dignissima verba sunt Innocentii III, *cap. Majores*, *ad §. Verum*, *de Baptismo*; ubi hæc leguntur: *Dormientes autem, & amentes, si priusquam in amentiam inciderent, aut dormirent, in contradictione perstiterant, quia in eis intelligitur contradictionis propositum perdurare, si fuerint sic immersi, characterem non suscipiunt Sacramenti: secus autem, si prius Catechumeni extitissent, & habuissent propositum baptizandi.*

47. Qui vult, atque oculis, ac toto corpore ad modestiam composito, voluntate tamen alienissima, ad hoc Sacramentum veniat, is aditum aperit ad controversiam non parvi momenti. Quidquid sit de opinione Caterini, qui sustinet, conferenti exteriorem sufficere compositionem, etiam si non id animo proponat facere, quod Ecclesia solet, de qua opinione multa alibi diximus in nostro Tractatu *de Sacrificio Missæ ad part.* 4. *sect.* 2. *n.* 76. *& seqq.* Hæc, inquam, opinio minus habet difficultatis, cum non de conferente agatur, sed de accipiente Baptismum. Propositio autem ab Alexandro VIII. damnata; objicit Caterino solita, conferentem respicit, non accipientem: *Valet Baptismus collatus a Ministro, qui omnem ritum externum, formaque Baptismi observat; intus vero, & in corde suo resolvit, non intendo facere, quod facit Ecclesia.*

48. Quotiescumque sacra hæc mysteria suscipiuntur indifferenti prorsus animo ac proposito, neutra scilicet voluntate, Cardinalis Cajetanus *art.* 7. *in Summa S. Thomæ* 3. *par. qu.* 58. admissa in recipiente intentionis necessitate, docet, intentionem non *per se*, ut scholæ loquuntur, sed *per accidens*, necessariam esse, ut nimirum contraria voluntas, si adfuisset, sublata penitus intelligatur. Itaque si quis nec assentiens, neutra videlicet voluntate, baptizaretur, censendus esset Baptismum valide suscepisse. At enim Sotus 4. *Sent. dist.* 5. *qu. unic. art.* 7. Cajetano vehementissime adversatur, & ea quidem felicitate, ut plurimos habeat sententiæ suæ Theologos assertores. Silvius *t.* 4. *in* 3. *p. S. Th. q.* 68. *a* 7. postquam rem prolixe discussit, ita concludit: *Ex jam dictis certum est, non sufficere, quod quis neque sit volens, neque sit nolens, quia talis non habet intentionem recipiendi Sacramentum.* Valentia *tom.* 4. *suorum Comment. Theolog. disp.*

PONT. disp. 4. qu. 3. punct. 2., Cajetano valere jusso, adhæret Soto: *Quod si neuter prorsus aliquis esset, id est qui neque vellet, neque nollet suscipere, putavit Cajetanus, si sic baptizaretur, fore Baptismum validum, sed admodum falso id putavit, ut multis argumentis probat Sotus*. Consulendus quoque est Card. Lauria *lib. 4. Sent. tom. 1. disp. 11. q. 2. n. 22. & seqq.* Cajetanus fulcire studet sententiam suam auctoritate Decretalis Innoc. III., de qua mox sermo erit, *in cap. Majores, de Baptismo*, ubi leguntur hæc verba, *Tunc characterem Sacramentalis imprimit operatio, cum obicem contrariæ voluntatis non invenit obsistentem*: ubi sentire videtur, Baptismo satis esse, recipienti voluntatem non inesse contrariam. At enim vero animadvertatur necesse est, Pontificem Innocentium respondere quæstioni, utrum amentes baptizari absque consensu possint, ac decernere hoc licere, eorum si consensus adfuerit furori prævius; secus vero, si nullus dementiam consensus præcesserit ac voluntas. Itaque Pontificis postea asserentis Sacramento imprimi characterem, *quando non invenit obicem contrariæ voluntatis*, nemo non videt, hanc mentem esse, Baptismatis haberi effectum, quando quis vel in actu assensum præbeat, vel jam ante præbuerit. Quod si Pontifex ea in sententia fuisset, suscipiendo Baptismati satis esse voluntatem non obsistentem, utique non decrevisset, ut revera statuit, in amentibus voluntatem necessario requiri antecedentem.

A. VII. ANNO 1747

49. Demum si Baptismus violenter, atque animo palam contrario suscipiatur, supradictus Pontifex Innocentius III. *eadem in Decretali Majores, de Baptismo*, distinctione utendum judicat. Etenim eos, qui minis, ac terrore correpti violentiæ cedunt, Baptismum, ut sibi consulant, suscipientes, ab iis distinguit, quibus, vi etiam illata contradicentibus palam, & reluctantibus, hoc Sacramentum per vim confertur. Decernit autem in primo casu, non in secundo, Baptismatis imprimi characterem: *Is, qui terroribus, atque suppliciis vehementer attrahitur, ne detrimentum incurrat; Baptismi suscipit Sacramentum, sicut & is, qui ficte ad Baptismum accedit, characterem suscipit Christianitatis impressum &c. ille vero, qui nunquam consentit, sed penitus contradicit, nec rem, nec characterem suscipit Sacramenti, quia plus est expresse contradicere, quam minime consentire: sicut nec ille notam alicujus reatus incurrit, qui contradicens penitus & reclamans, thurificare Idolis cogitur violenter*. Distinctio ejusmodi occurrit quoque in Glossa Canonica *in Can. de Judæis ad verbum, coacti sunt, dist. 45. in cap. Majores §. Item quæritur, ad verbum, conditionaliter, de Baptismo*, & in *cap. Contra Christianos, ad verbum, absolute, de Hæreticis, in sexto*.

50. Examen porro si haberi debeat de adulti proposito, aut voluntate, cum Baptismum accepit, is profecto est ante cæteros audiendus, & interrogandus; cavendum tamen, ne inconsulto fidei eidem illico habeatur, ubi responderit, se baptizatum non libere, sed invito. Fieri enim potest (nec casus sane hic metaphysicus est) ut ipso in actu intentionem habuerit sufficientem, Diabolicis deinde stimulis incitatus, & victus, ad vomitum rediturus mendacium proferat, & de intentione interrogatus nigrum pro albo, ut inquiunt, repræsentet. Qui in foro, in Curia, in Republica versatus est, non ignorat, & sæpe alias contigisse, & frequenter usuvenire, ut Sacris Ordinibus initiati, ac vitam Regularem professi, enixe postulent contractis a vinculis solutionem, dictantes nimirum, & nonnunquam jurejurando affirmantes, sese illo tempore, aut nullam penitus intentionem, aut omnino contrariam habuisse. In hoc rerum statu quid solet consilii capere Judex cautus, & prudens? Clamores aspernatur, respuit jusjurandum, nisi hoc idem comprobent adjuncta plurima, & circumstantiæ antecedentes, comitantes, & subsequentes, & eæ quidem momenti sint ineluctabilis, & inconcussi. Hac profecto ratione, hoc examine, hac diligentia opus est, ubi adultus post Baptismum aut intentionem sibi fuisse pernegat, aut non idoneam, minimeque sufficientem extitisse contendit.

51. Quod si nulla sit reliqua dubitatio; planeque constet hac luce clarius, adul-

Pont. adulto Baptismum accipienti nullam prorsus fuisse voluntatem, aut intentionem, nil restat aliud, quam eumdem & hortari, & admonere, ut rite id faciat, quod jam irrito fecit; suscipiat *absolute*, ac libere Sacramentum, ac si obstinate repugnet, tum nihil aliud supereft, nisi ut remittatur. Si autem res in dubio sit, nec intelligi possit, an defuerit intentio, an sufficiens adfuerit necne, adultus tum retinendus, baptizandusque *sub conditione*: S. Thomas 3. *par. qu. 68. art. 7.*; ubi, ut antea diximus, in Baptizato intentionis necessitatem probans, hoc sibi objectum proponit secundo loco: *Cum de intentione Baptizati non constet quilibet posset petere; se denuo baptizari, propter intentionis defectum. Non videtur ergo, quod intentio requiratur ex parte baptizati, ut suscipiat Sacramentum*: atque ita respondit. *Dicendum ergo, quod si in adulto deesset intentio suscipiendi Sacramentum, esset rebaptizandus; si tamen hoc non constaret, esset dicendum, si non es baptizatus, ego te baptizo.* — Anno 1747 — A. VII.

52. Demum quotiescumque aliqua ex parte de collato Baptismate dubitetur aut in facto, aut in jure; cum ex facto articulus juris oriatur, de quo nihil adhuc certi Ecclesia statuit, Theologorum autem, scriptorumque sententiæ divisæ sunt Hebræus jam lustratus non remitti, sed retineri debet, & baptizari *sub conditione*, juxta regulam Alexandri III. *in cap. De quibus, sub tit. de Baptismo*: *De quibus dubium est, an baptizati fuerint, baptizentur his verbis præmissis: Non te rebaptizo, sed, si nondum baptizatus es, ego baptizo te.* Hi porro ita baptizati, tenentur omnino fidem Catholicam observare, eorum instar, qui minis, ac terrore adducti, suscipiendo Baptismati assensum libere præbuerunt: vide *cit. cap. Majores* §. *Verum, de Baptismo. Et ipse tamquam conditionaliter volens, licet absolute non velit, cogendus est tamen ad observationem Fidei Christianæ*. Et prolixius *in Can. de Judæis, ad dist. 45.* Ubi sic legit. *Oportet, ut Fidem, quam etiam vi, vel necessitate susceperunt, tenere cogantur, ne nomen Domini blasphemetur, & Fides, quam susceperunt, vilis, & contemptibilis habeatur.*

53. Statutum hic nobis fuerat, epistolam terminare, sed deinceps audivimus operæ pretium esse, quasdam quæstiones solvere huc spectantes, quarum usus haud infrequens esse solet. Tenemur itaque huic epistolæ additamentum nectere, & opportunius hoc fore existimamus quam opus jam perfectum retexere, aut fasciolas, ut dici solet, ac frustula inserere.

54. Superius, hoc est *num.* 40. e vico evocandum, tradendumque Christianis diximus, eum, qui nuncio haud dubio, sed certo & indubitato delatus est, & dedisse, & adhuc exhibere indicia desiderii, quo flagrat, suscipiendi Baptismatis. Hoc præmisso, in præsentia quæritur, quandonam ejusmodi denunciatio, tuta, minimeque dubia habenda sit? Cum non de adulto ad salutis fontem ultro se conferente, sed de eo nunc sermo sit, quem alii significant Baptismum votis omnibus exoptare, jam patet non posse quæstionem solvi, nisi decernatur, cujusmodi & quot esse testes debeant, eorum ut denunciatio non incerta, non anceps, sed fide dignissima existimetur.

55. Regula generalis, quam Te non ignorare compertum habemus, aperte jubet non unius testimonio haberi fidem. Hæc vero jure Divino innititur, *in ore scilicet, duorum vel trium, stabit omne verbum*, concordat jus Pontificium *in cap. Veniens* 10. *& cap. Licet universi* 23. *de testibus*, & jus Civile *in leg. Jurisjurandi C. de Testibus*. Aliquæ porro sunt hujus regulæ limitationes, quarum unam paulo ante produximus, nimirum collationem Baptismi unius testimonio probari: præter hanc si quis alias unde triginta legere cupiat, Speculatorem adeat *tit. de testibus num.* 8. Nobis in præsentiarum satis erit earum unam memoravisse, rem nempe aliquam unico etiam teste probari, dum is tamen fultus haud dubiis indiciis fuerit, & claris oppido conjecturis: *ita Farinaccius de test. q. 63. cap. 1. num. 35. Pac. Jord. elucubr. lib. 14. tit. 18. n. 66. Panimoll. dec. 23. annot. 5. num.* 18. Quoad testium conditionem, usus invaluit,

tam

PONT. tam in judiciis Canonicis, quam civilibus, admitti mulierum testimonia, ut ANNO apud *Tiraquell. de legib. connub. leg. 9. n. 64. & seq. Farinac. de test. qu. 59. per tot.*
A.VII. *Pac. Jord. loc. cit. num. 529. Pirhing tit. de test. n. 66. & 69. Anacle. ad eumdem* 1747 *tit. n. 84. Sperell, dec. 81. n. 45.* Quidquid hactenus dictum est, probatum fuit, ut inquiunt, a principiis, videre qui cupiat, suffragium perlegat admodum elaboratum, & 19. Julii 1709. typis editum a bon. mem. Præsule Frosini Pisarum Archiepiscopo in quadam controversia, quæ ipsi cum illius Civitatis Hebræis intercessit.

56. Ut ergo regulæ hæ generales in quæstione proposita locum habeant, cavendum est, ne inconsulto ac temere quidquam fiat, si testes Hebræum aliquem serio Baptismum petere significaverint. Ac in primis videndum, num index, sive mas, sive fœmina fuerit, certæ sit probatis, ac notæ fidei, deinde examinari debet, & admoneri de gravitate jurisjurandi; tum ejus examen est describendum, cui & Judex ipse subscribat necesse est. Si duo inter se testes concordent quoad locum, tempus, & occasionem, in qua Hebræus suscipiendi Baptismatis voluntatem aperuit, tunc prudentis erit Præsidis, Hebræum ad Catechumenos evocare, eumdemque ibi ad dies duodecim detinere, ut non minus rei veritas, quam voluntatis constantia cognoscatur. At cum rem denuntiant, an duo testes singulares, aut unus tantummodo, sed fide dignus, & omnem citra dubitationem idoneus, & multo magis si adminiculis suffultus; tunc habito, ut diximus, testium, vel testis examine, non oportebit Hebræum ad Cathecumenos ducere; sed Judex Catholicus, qui Romæ est Vicesgerens pro tempore, ejus voluntatem extra vicum, vel domi suæ, vel in Templo aliquo semel, atque iterum, aut etiam pluries explorabit, ut Hebræi consilio clare perspecto & cognito, eum tuto jubeat, aut ad vicum remitti; aut Catechumenis recenseri.

57. Neque id vero recens inventum est, sed decretum a Congregatione Sancti Officii anno 1727. cum adhuc in minoribus eadem in Congregatione Consultoris munere fungeremur; itemque hoc postea confirmavit per Literas Apostolicas die 14. Februarii anni prædicti Benedictus Papa XIII. fel. rec., cujus in Nos beneficentia haud parva fuit: ejus Decreti verba talis sunt: *Feria 4. die 7. Februarii 1727.* „ In Congregatione generali Sanctæ Romanæ, & Uni„ versalis Inquisitionis habita in Conventu Sanctæ Mariæ super Minervam co„ ram Eminent. & Rev. Dominis S. R. E. Cardinalibus in tota Republica Chri„ stiana contra Hæreticam pravitatem Generalibus Inquisitoribus a Sede Apo„ stolica specialiter deputatis: Cum plures exortæ sint controversiæ super in„ telligentia, & executione Decreti ab hac Sacra Congregatione æditi die 8. „ Julii 1641. quoad Hebræos utriusque sexus denuntiatos de eorum animi de„ claratione suscipiendi Baptismum; Eminent. & Rever. Domini Cardinales „ Generales Inquisitores prædicti dictum Decretum declarando, & quatenus „ opus sit, reformando, in posterum illud sequenti modo exequi mandarunt, „ & decreverunt: nempe quod Testes, qui Hebræos denuntiabunt, sive mares, „ sive fœminas de declaratione animi suscipiendi Baptismum, per Notarium, „ juxta interrogatoria generalia ab R. P. D. Vicesgerente præscribenda, cum „ speciali monitione relevantiæ Juramenti, in scriptis coram eodem R. P. D. „ Vicesgerente, & eo impedito, coram ejus Auditore, examinentur; qui etiam „ examen præfatum subscribere debeant, &, quatenus duo Testes sint de loco, „ tempore, & occasione contestes, tunc denuntiati ad domum Catechumeno„ rum duci, & collocari in loco separato, ad hunc effectum destinato, in eo„ que per duodecim dies detineri possint, ut super veritate, & constantia de„ clarationis eorum voluntatis suscipiendum Baptismum explorentur. Si autem „ Testes erunt singulares, vel unus adesset Testis idoneus, & fide dignus, tunc „ denuntiati, non statim post denuntiationem, & Testium examen ducendi erant „ ad domum Catechumenorum, sed per R. P. D. Vicesgerentem extra Ghetum,

„ vel

Pont. „ vel in ejus domo, vel in aliqua Ecclesia, vel alio loco sibi bene viso, & intra Anno
„ tempus necessarium, & opportunum juxta facti speciem & circumstantias,
A.VII. „ pro arbitrio, & prudentia dicti R. P. D. Vicesgerentis, eorum voluntas ex- 1747
„ ploranda erit.

58. Hanc alia quæstio sequitur ad sponsas pertinens, atque conjuges Hebræorum, quæ viri jam Christiani, aut sponsi opera Fidei Catholicæ offeruntur. Nulla Judæorum querela est, quod a viris, aut sponsis Christifidelibus sponsæ, aut conjuges ad lavacrum Sanctissimum offerantur; non enim nesciunt vel ipsi Hebræi, nullam hanc invitamenti, vel adhortationis specie violentum includi, ita ut si mulier Baptismum respuat, matrimonium in Judaismo contractum omnino solvatur, teste Apostolo 1. *ad Corinth. cap.* 7. & juxta *Decretalem Quanto, de divortiis*, quæ quidem matrimonii solutio fit statim ac Judæus Ecclesiæ gremio admissus transit ad alias nuptias, ut a Nobis longa disceptatione probatum est, cum in Congregatione Concilii a Secretis essemus, in quadam Causa Florentina proposita 27 *Julii* 1726., ut videre licet *in tom.* 3. *Thesauri resol. pag.* 346. *& pag.* 350. *& seq. ac tom.* 4. *pag.* 30. *& seq.* Quando infidelis ad Christum conversus transitum facit ad alias nuptias, an eadem sit libertas conjugi infideli alias contrahendi nuptias, res adhuc in dubio est. Sententiam negativam sustinet Pontius *de matrim. lib.* 7. *cap.* 42. *n.* 25. Affirmativæ adhæret Sanchez *de matrim. lib.* 7. *disp.* 77. *n.* 6. Utramque probabilem Diana existimat *in edit. coordinata de matrim. tom.* 2. *resol.* 122. *tract.* 6.

59. Illud quoque Hebræis est probe cognitum, conjugem vero esse obnoxiam, ejusdemque in potestatem constitutam, quod legunt *Genes. cap.* 3. *Sub viri potestate eris, & ipse dominabitur tui*. Ipsis præterea compertum est sponsalia plurimum a matrimonio differre, cum hæc non sint aliud, quam futuri promissio matrimonii, ut *in Can. Nostrates* 30. *qu.* 1. *& in leg.* 1. *ff. de sponsf.* quod & colligitur ex historia Jacobi *Genes. cap.* 29. qui servitutem servire Labano debuit ad statum tempus, ut uxorem duceret promissam sibi Rachelem. Non id audet Hebræorum quispiam inficias ire, juxta eorum mores, per sponsalia jus quoddam Sponso, & auctoritatem in Sponsam dari forsan etiam majorem illa, quam Christifideiis habet in Christianam mulierem sibi desponsatam. Nam jure Pontificio gravis est reus culpæ, non adulterii, qui aliena cum sponsa turpi consortio conjungatur, ut Nos alibi demonstravimus *in nostra Notificatione V. tom.* 3. *pag.* 65. *edit. Bonon.* At apud Hebræos, ex veteri instituto, qui rem alienа cum sponsa habuerit, non impudicus dicitur, sed adulter, ut *post Seldenum lib.* 2. *Uxor. Hebr. cap.* 1. animadvertit Calmet *in sua dissert. de Connubiis Hebr.* & adhuc in præsens apud Hebræos scelus, quo de nunc agimus est capitale, ut observat Card. de Luca *de matrim. in disc.* 9. *nu.* 15. quem habuit de quorumdam Judæorum Romæ connubio. Igitur quemadmodum cum ad fidem accedunt, qui potestatem in filios aut filias habent, eorum oblationem Ecclesiæ libere, ac jure faciunt; ita vir, aut sponsus Christi legem amplexus jure optimo oblationem facit suæ vel uxoris, aut sponsæ, in quam jus a Legibus, & auctoritatem sibi concessum habet. Facta hæc vero oblatio nec sane potest nec omnino debet a Christifidelibus recusari, qui tenentur nulli parcere diligentiæ, nullique studio, ut Christiana veritas jam viro, aut sponso cognita, uxori quoque, aut sponsæ lucem afferat, ac salutem, eo vel maxime quod Romani Pontifices licet Judæis vim fieri quoad Religionem severe prohibeant, palam tamen significant, nihil sibi antiquius esse, optabilius nihil, quam ut iidem aliquando e tenebris ad lucem, ab errore ad veritatem veniant; ideo semel in singulas Hebdomadas iis publice Evangelium annunciari, eosdemque jubet Sacris hisce concionibus interesse, ut apparet *in Constit.* 1. *Nicolai III. & Constit.* 176. *Gregorii XIII.*

60. Verum quamquam Hebræi de uxorum, sponsarumque oblatione nec conquerantur, nec conqueri possint; queruntur tamen, ut primum Hebræorum

PONT. aliquis ad Fidem profectus, aut profecturus, suam offert Ecclesiæ sponsam, ANNO quod hæc illico evocatur, donumque Catechumenorum transfertur, ubi quadraginta dierum spatio detinetur. Clamat in calu ejusmodi nimiam Christianos 1747
A. VII. incertis vocibus habere fidem, & imprudenter agere, priusquam ullis probationibus demonstratum fuerit, sponsalia rite ac valide contracta fuisse. Hinc dictitant damna, turbationesque oriri plurimas, cum non semel evenerit, ut Hebræus infima de plebe aliquis, mulieris, aut virginis amore flagrans, & divitis, & honestæ, desperans vero eam in Judaismo ducere uxorem posse, id consilii cœperit, contracta nempe sponsalia falso, ac temere venditare, illustrem ut ad thalamum perveniret.

61. Magnus ille Prædecessor Noster S. Gregorius laudabili semper methodo, & incorrupta justitia in Hebræorum negotiis usus est. Consule *ejus epistolam 25. lib. 8. Indict. 1. ultim. edit.* Victori Episcopo Panormitano datam: *Si igitur querimonia eorum veritate fulcitur, oportet, ut Fraternitas Vestra, legis seriem diligenter inspecta, ita eis quidquid hac de re decretum est, custodire debeat, ac servare, ut nec ipsa aliquid injustum facere, nec illi pati præjudicium videantur.* Sed admonet eodem tempore, ut facta diligenter accurateque perpendantur, ad veritatem rei a Judæis propositæ cognoscendam, ut colligitur ex alia ejus epistola ad Fantinum Panormi Defensorem missam, quæ 55. *est, lib. 9. Indict. 2.* ubi legitur, *ne forte in eorum sola voluntate versari præjudicium videretur.* A S. Gregorio edocti, ne ullam his de sponsalibus diligentiam prætermisisse videremur, Seldenum, Buxtorfium, Leonem Modena, & alios Scriptores consulendos dijudicavimus. Decreta quoque percurrimus, quæ alias in casibus hujusce generis a Congregatione Sancti Officii emanarunt. Sed auctorum lectio prædictorum, quam Nobis utilis extitisset exornandæ dissertationi pro aliqua ex Academiis Ecclesiasticis, quæ coram Nobis singulis hebdomadis haberi solent: tam plane inutilis, ac supervacanea fuit certo ac tuto decernendo sistemati, quod maximopere optabamus. Ex prædictis Decretis, quorum principium est ab anno 1725. licet illud intelligatur, quod si sponsus Hebræus jam Christianus sponsæ adhuc Judææ oblationem fecit, hanc inter Catechumenos ad quadraginta dies detentam fuisse; nullo tamen modo cognosci potuit, an, & qua ratione sponsalia probata fuerint, itemque, an eorum probatio solius sponsi, vel plurim testimonio inniteretur: an demum quodlibet mutuæ sponsionis genus existimatum fuerit verus, ac legitimus sponsaliorum contractus.

62. Doctor Paulus Mediceus in suo Tractatu de Hebræorum ritibus ac institutis, quorum ipse peritissimus erat, quippe qui e Mosaica ad Christianam Legem transierat *cap.* 27. de sponsalibus agit, & matrimonio Judæorum, & id, ut paucis dicam, ostendit, in hoc instituto non admodum a Christifidelibus differre Hebræos. Nam hanc apud eos consuetudinem esse testatur, ut scriptura conficiatur, in qua parentum alteruter filiam suam aut puellam, aut viduam promittit sponso; hic autem eam se ducturum pollicetur. Tempus quoque decerni solitum, in quo nuptiæ celebrentur. Contractui demum subscribere tum sponsus, tum duo præterea testes de more debent. Sed quia Hebræi eorum, qui Christi fidem amplexi sunt, dictis, ac testimonio ægre acquiescunt, ideo Nos veritatis apprime cupidi, cuidam familiari nostro jurisperito mandavimus, ut convocaret in unum Judæos aliquot, quorum unus jampridem Nobis, cum adhuc Anconæ Ecclesiam gubernaremus, est probe cognitus, & in Mosaicis ritibus egregie versatus. Ex eo autem conventu ea, quæ sequuntur, evicta sunt.

63. Primo, semper sponsalia contrahi inter virum, & parentes mulieris, aut inter virum, & mulieris propinquos, si parentes mulieri desint; mulierem sponsalia non contrahere pudoris caussa & honestatis, imo contractum, qui Hebraice dicitur *Tenaim*, fœminæ plerumque ignotum esse, quæ postea ex-

Pont. explicite præbet assensum suum in solemni nuptiarum celebratione Hebraice Anno nuncupata *Kidduscim*.

A.VII. 64. Secundo, sponsalibus hac ratione contractis obligari utramque partem; 1747 cum autem consensum parentes tantum mulieris, aut consanguinei præbuerint, non vero fœmina, ideo hanc, si dissentiat, minime cogi posse, & dissentientem non contractum frangere, sed peccare graviter juxta Hebreos, debitam nempe obedientiam parentibus, aut majoribus denegando.

65. Tertio, contractum dici obligatorium, & absolutum, cum a viro, ac fœminæ parentibus sponsio facta est, ac descripta, nec non testibus confirmata aut duobus, aut pluribus. Hic contractus Romæ describi solet Notarii opera, alibi a Judæis Hebraice.

66. Additur, contractum dici pariter absolutum, cum pars utraque, vel privatim, vel coram Rabbino sponsionem firmant jurejurando, coram duobus, aut pluribus testibus, & sponsionem insuper describi jubent. Quod si vel absque scripto, & testimoniis, aut coram testibus tantum sine jurejurando sponsio facta fuerint, tunc neque obligationem inducit, nec contractum perficit sponsaliorum, ita ut pars utraque libera omnino sit; at si de sponsione constet, & de juramento per testes, tunc recedere licet utrique parti, dummodo præviam a Rabino impetrent absolutionem a juramento.

67. Hæc Hebræorum ex conventu collecta sunt. Hinc vero deducitur, duobus tantummodo supradictis modis contracta sponsalia inter Judæos haberi valida, atque obligatoria. Mutuæ igitur viri, ac mulieris sponsiones, epistolis, aut schedulis expressæ nihil ad effectum, de quo quæritur, valent; ac multo minus munera, vestes, & nuptiarum apparatus. Non probato autem, quod sponsio uno vel altero ex supradictis modis facta fuerit, si copula sequitur ante *Kiddusçim*, seu matrimonium, utraque pars ad contrahendum obligatur, non quidem contractus vi, sed commissi sceleris pœna, & ut crimen admissum luatur.

68. Si de sponsaliorum validitate, aut invaliditate, itemque de obligatione, aut contra, deberet judicium fieri, res autem inter Hebræum, & Hebræam intercederet, æquum esset sententiam ferre legibus consentaneam, & consuetudinibus Hebræorum; communis enim, & probata opinio est, in judiciis hujusmodi oportere non Juri Pontificio, vel civili, sed legi, & Mosaicæ consuetudini adhærere, Marquad. *de Judæis part.* 2. *cap.* 4. Ricciul. *de jure perf. lib.* 2. *cap.* 18. *num.* 7. Sesta *de Judæis cap.* 33. *num.* 6. Card. de Luca *de Matrim. discurs.* 15. *num.* 3. In præsens vero res in disceptationem venit ad Hebræam pertinens, & ad Hebræum jam CHRISTO servientem, aut inservire optantem: negotium nempe agitur sane maximum, quod ad Christianam summopere pertinet Religionem. Consilio igitur prudenti admodum opus est ac salutari. Nos autem re diu ac multum considerata, hoc, quod sequitur, opportune decernendum existimavimus.

69. Quotiescumque sponsus Hebræus Christianæ Religioni nomen dare statuerit, & Evangelio sponsam offerat, Tuum erit, eum prudenter interrogare, vel ut ab aliis interrogetur, imperare, quomodo sponsalia probentur, neque enim decet ejus affirmationi unice habere fidem. Editas sponsaliorum probationes Tuum pariter munus erit examinare, aut alicui prudenti viro examinandas tradere. Argumenta sponsalibus comprobandis idonea erunt, si tanti esse ponderis, & momenti videbuntur, ut contracta inter Catholicos sponsalia iisdem rationibus evinci aperte ac tuto valeant. Apud Christianos scriptura non opus est, cujus defectus testium auctoritate suppleri solet, adhibitis etiam censuris, cum quis post Canonicas admonitiones sponsionem vel sine juramento factam implere negat. Sponsaliorum itaque probationes si tales fuerint, ut modo diximus, antiqua tibi methodus, quæ usui erat ante annum MDCCXXV. adhibenda est; e vico scilicet evocanda mulier, & semel atque ite-

PONT. iterum, aut quamdiu opportunum duxeris, ejus voluntas in templo aliquo, ANNO aut alibi exploranda, ac demum aut innata in pervicacia, atque errore relin-
A.VII. quenda, si resipicere nolit, aut inter Catechumenos retinenda est, ut instruatur, si conversionis certa spes aliqua oboriatur. 1747

70. Cum aut sponsus, aut alius quilibet fide dignus ejusmodi argumenta proferat, quibus plane constet, sponsalia ita, ut supra diximus, contracta fuisse, nempe apud ipsos Hebræos valida, atque obligatoria; ad Te spectabit, sponsam illico inter Catechumenos collocare, ubi tamdiu versabitur, quamdiu necesse erit, dummodo quadraginta dierum spatium non superetur; intra enim hos limites procedere absque dubio putamus supradicta Decreta, quæ initium habent ab anno MDCCXXV.

71. Inter Cassiodori epistolas Regis Theodorici nomine exaratas, septima supra trigesimam ad Hebræos Mediolanenses transmissa fuit, in qua iis significatur, hoc decretum fuisse, quod nimirum *nullus Ecclesiasticus, quæ Synagogæ vestræ jura competunt, violentia intercedente pervadat, nec vestris se causis importuna acerbitate permisceat, sed ut religionis cultu, ita & actuum sint conversatione discreti*. Et hoc idem Nos hactenus facere procuravimus. Eadem præterea epistola admonentur Judæi, ne ingrati sint, Christianorum æquitate temere abutentes: *Hac tamen moderatione Principalis auxilii beneficium concedentes, ut nec vos, quod ad præfatæ Ecclesiæ jus, vel religiosas personas cæteras, legibus pertinere constiterit, inciviliter attrectare tentetis*. Et id quoque Nos addere non prætermittimus. Experimento enim didicimus, cum Hebræus palam declarat, Christianorum se velle institutis, ac legibus obtemperare, a Synagoga, si ejus voluntatem nequeat immutare, rationem, aut potius fraudem excogitare de more aliquam, celare scilicet, aut alio mittere eum, qui a bono proposito deterreri non potest. Cum vero sponsus Christiano se nomini devovere statuit, statim id Synagoga efficit, ut sponsa pervicaci aliquo cum Hebræo matrimonii vinculo copuletur, aut ut omnes illico evanescant sponsaliorum rationes, probationesque. Hi porro eventus cum metaphysicos non esse scias, ideo severitatis erit ac vigilantiæ tuæ, remediis, ac pœnis etiam, si opus fuerit, Hebræorum principes in officio continere, ut fraus mulctetur, ac rerum perturbatio tollatur. Hæc sunt, quæ nostra hac epistola explicanda duximus, quibus ut feliciter utaris, paternam tibi ex animo Apostolicam Benedictionem impertimus.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem die 28. Februari MDCCXLVII. Pontificatus Nostri Anno Septimo.

ANNO

PONT. NUM. LXI. 1747

A.VII.

AMPLIATUR

Episcopis Facultas impertiendi benedictionem cum Indulgentia Plenaria Fidelibus in mortis articulo constitutis, etiam per alios, tam in Civitatibus quam in Diœcesibus, ab ipsis subdelegatos.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam Rei Memoriam.

PIA Mater Catholica Ecclesia, de paterna Filiorum suorum salute in primis sollicita, quum hanc intelligat ab extremo ipsorum mortis articulo potissimum pendere, nunquam prætermisit omnibus eos subsidiis pro hujusmodi temporis necessitate opportunis juvare atque instruere, tam iis nimirum,

PONT. rum, quibus opus esset ad æterna præcavenda supplicia, quam quæ apta & ANNO salubria forent ad evitandas pœnas temporibus definitas, quas in altera vita A.VII. humanis plerumque spiritibus, etiam dimisso mortalis culpæ, æternæque pœnæ reatu, in Purgatorio igne luendas manere non ignorat. Quamobrem, licet ex veteri simul & recenti Ecclesiæ disciplina, graviorum quorumdam criminum absolutio Romano dumtaxat Pontifici in universo Christiano Orbe, aliorum autem singulis Ecclesiarum Præsulibus in eorum Diœcesibus, reservata fuerit, attamen adveniente unicuique Fidelium supremo migrationis die, omnes hujusmodi absolutionum reservationes cessare, & cuilibet Sacerdoti liberam & plenam facultatem esse quemcumque pœnitentem a quibuscumque peccatis & criminibus, nec non Ecclesiasticis sententiis atque censuris absolvendi provide declaratum fuit. Præterea, quum in Ecclesia immensus & inæstimabilis existat Thesaurus spiritualis, ex infinitis constans satisfactionibus Passionis & mortis Domini Nostri JESU CHRISTI, ac præterea ex meritis & satisfactionibus gloriosæ Virginis Genitricis Dei MARIÆ, omniumque Sanctorum & Electorum, cujus Thesauri dispensationem Salvator Noster Beato Petro Apostolorum Principi ejusque in perpetuum Successoribus tradidit; hoc semper summo studio curarunt Prædecessores Nostri Romani Pontifices, ut illius divitias in moribundos Fideles large diffunderent, & maxima omnium amplitudine, quæ Indulgentia Plenaria nuncupatur, cujusque impertiendæ jus in Apostolica Sede unice residet, ipsius potissimum applicarent. Quam quidem in rem Episcopis per Ecclesias constitutis vices suas cum opportunis facultatibus delegarunt; ne ullus in Orbe Terrarum angulus esset, ubi Catholicæ Religionis professoribus hujusmodi adjumenti copia deesset, pro extremo illo momento, quo ipsorum salutis causa in discrimen adducitur.

1747

Hactenus hujusmodi facultas Episcopis concedi consuevit, Pontificis nomine & auctoritate, per privatas Epistolas ipsius Secretarii Brevium secretorum, qui exposita Pontifici petitione pro parte cujusque Episcopi, & pro spirituali utilitate ipsius Subditorum ad se delata, rescribere solebat, petitam facultatem ab ipso Pontifice eidem indulgeri *ad Triennium proximum;* hac tamen lege, ut ipse ea uteretur, nimirum Benedictionem impertiret, & Indulgentiam Plenariam ægrotis in mortis articulo constitutis largiretur *per se ipsum immediate*, vel, qui tenus Episcopum suffraganeum haberet, *per Dominum Suffraganeum suum*, nec, nisi necessit te exigente, & quidem nocturno tempore, alium Sacerdotem in singulis peculiaribus casibus subdelegare posset -- *Ubi vero præcisa necessitas exegerit, ac insimul noctis tempore dumtaxat, idem permittit, ut alicui Sacerdoti pio, per Dominationem Vestram qualibet vice eligendo &c. communicare valeat* -- Quo vero ad Moniales, Ordinariis earum Confessarii opera in eum finem uteretur.

Hanc porro facultatem, prout in hujusmodi Literis concedebatur, Ecclesiarum Pastores jamdudum judicarunt angustis nimium limitibus circumscriptam, non solum ob breve Triennii spatium ipsi præfinitum; verum etiam quia, propter relatas leges circa illius usum præscriptas, ab hujusmodi Indulgentiæ Plenariæ beneficio excludi videbant plerosque fideles sibi subjectos, præsertim vero eos, quos extra ipsorum Residentiæ locum, & in remotis Diœcesium regionibus infirmari contingeret; nec defuerunt instantiæ Vicariorum Capitularium, & Vicariorum Apostolicorum, sicut etiam Prælatorum inferiorum Territorium separatum habentium, cum activa in Clerum & Populum jurisdictione, qui eamdem facultatem Episcopis concedi solitam, sibi quoque tribui postularunt; Quibus de rebus actum fuit die XXII. Novembris MDCCX. in Congregatione S. R. E. Cardinalium Indulgentiis & Sacris Reliquiis præpositæ, cujus Consultoris officium in minoribus tunc constituti obtinebamus, sed nihil tunc temporis est innovatum, resque in priori relicta fuit.

Cum vero deinceps alterum quoque munus Secretarii Congreg. Decr. Conc. Trid.

PONT. Trid. interpretis Nobis in minoribus pariter degentibus demandatum fuisset; ANNO instante Episcopo Mazariæ tunc existente, duo Dubia eidem Congr. definienda proposuimus, unum videlicet, an stante dispositione præmissarum Epistolarum Secretarii Brevium, ut scilicet Episcopus pro impertienda Monialibus Benedictione, & Indulgentia Plenaria eisdem in articulo mortis applicanda, earum Confessarii opera uteretur, licitum sit Episcopo, Monasterii Claustra ingredi, ut hujusmodi pium opus per se ipsum adimpleat; alterum vero, quatenus id Episcopo permittatur, an, & a quibus comitatus Monasterium ingredi debeat; super quibus, perpenso Folio a Nobis pro hujusmodi quæstionum elucidatione de more exarato, die x. Maji anno MDCCXXVII., responsum fuit, ad primum: Licere Episcopo, quoties voluerit, ad impertiendam Benedictionem Moniali in mortis articulo constitutæ Monasterium intrare. Ad secundum; Episcopo ad hunc effectum intra Monasterii septa se conferenti comites esse debere Confessarium ordinarium ipsius Monasterii, aliumque Sacerdotem ipsius Episcopi arbitrio eligendum. Rescripto autem additum fuit: *Et ad Dominum Secretarium cum eminentissimo Secretario Brevium*; quibus nimirum verbis Nobis demandatum fuit, ut cum bonæ memoriæ Cardinali Oliverio nuncupato, tunc Brevium secretorum Prædecessoris Nostri Benedicti Papæ XIII. Secretario, ageremus, pro ampliatione facultatum in memoratis Epistolis contentarum, quarum formulam a Nobis in Folio tunc eidem Congr. ut præfertur, exhibito, integre insertam, ipsa Congr. paulo arctioribus conclusam limitibus judicavit.

A. VII. 1747

Neque porro omisimus injunctum Nobis onus agendi cum præfato Cardin. Brevium Secretario quamprimum implere; verum quum paulo post ab eodem Benedicto Prædecessore in Collegium S. R. E. Cardinalium cooptati, ad regendam Episcopalem Anconitanam Ecclesiam Nos contulerimus, ex qua biennio post ad Metropolitanam Bononiensem translati fuimus, non licuit Nobis negotium istud ad optatum finem perducere. Interim vero, quum non minus pro Anconitano, quam pro Bononiensi Populo hujusmodi facultatem Indulgentiæ Plenariæ moribundis Fidelibus impertiendæ ab Apostolica Sede, ut par erat, expetitam, juxta consuetam formam, ac superius enunciatis limitibus circumscriptam obtinuissemus, ipso statim usu, & propria experientia, in eas incidimus difficultates, quæ & anno MDCCX., ut præfertur, in Congregatione Sacris Reliquiis & Indulgentiis præposita, a Nobis tamquam Consultore propositæ fuerant; quæque deinceps anno MDCCXXVII. alteri Congregationi Cardinalium Conc. Trid. interpretum a Nobis etiam, pro Secretarii munere, expositæ, caussam dederunt memoratæ consultationi cum Secretario Brevium introducendæ. Etenim tum in Anconitanæ, tum vero in amplioris Bononiensis Ecclesiæ regimine animadvertimus, ob interdictam Nobis hujusmodi facultatis subdelegationem, omnes plerumque Diœcesis habitatores hoc tanto spirituali beneficio summis suis temporibus orbatos manere; & quidem irreparabili damno, deficientibus per Diœcesim Collegiis Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis, quibus a felicis recordationis Prædecessore Nostro Alexandro Papa VII. per Literas die xv. Januarii anno MDCVI. datas, & perpetuo valituras, indultum fuit, ut Christifidelibus in mortis articulo constitutis Benedictionem cum Indulgentia Plenaria impertiri valeant; nec aliis extantibus Cœnobiis Regularium, quibus, pro Confratribus piarum quarumdam Societatum ab eorum Ordinibus institutarum, similia Indulta & Privilegia ab Apostolica Sede concessa fuerunt. Quod vero spectat ad Incolas ipsius Civitatis, si quidem hæc, ut Bononia est, frequenti Populo sit referta, quum facultas substituendi non aliter in præfata Epistola tribuatur, quam in casu præcisæ necessitatis cum nocturno tempore conjuncto, cum magno animi Nostri dolore experti sumus Paternæ hujusmodi charitatis actus erga dilectos in Christo Filios Nostros, non ea assiduitate, qua cupiebamus, per Nos ipsos præstari posse. Nam præterquam quod necesse habebamus nonnullis per annum mensibus

Pont. bus a Civitate abesse, ut, juxta præscriptum Sacræ Tridentinæ Synodi; si non Anno totam, saltem aliquam illius amplæ Diœcesis partem singulis annis coram in-

A.VII. visendo, corrigendo, docendo, & Sacramentum Confirmationis visitatis plebibus ministrando, lustraremus, jam in ipsa Civitate degentes, nullam fere diurni temporis horam vel a Divinis rebus, vel a Pastoralis Officii occupationibus vacuam habebamus; dum pro occurrentium negotiorum expeditione, nunc adeuntium postulationibus, nunc Ministrorum relationibus, nunc Congregationum consultationibus operam dare oportebat; recurrentibus autem Ordinationum temporibus, vel evenientibus Ecclesiarum Parochialium vacationibus, aut cessantibus Confessariorum facultatibus, quas, ad nova de ipsis experimenta identidem capienda, nonnisi temporibus definita iisdem concedere consuevimus, Examina atque Concursus sine Nobis haberi non permittebamus. Et sane, si quis Episcopalis vitæ conditiones, ut vere se habent, considerare velit, facile agnoscet, majorum Civitatum Episcopos fere redactos esse ad hujusmodi Benedictionis & Indulgentiæ beneficium aliquibus dumtaxat Personis, vel genere, vel aliis qualitatibus conspicuis, & quidem instantibus & postulantibus, exhibendum; pauperibus autem & humilioribus, ob præclusam sibi, extra necessitatis & noctis tempora, subdelegandi facultatem, vix unquam succurrere posse. 1741

Quod si satis momenti & auctoritatis haberet sententia a nonnemine proposita, Plenariam scilicet Indulgentiam in mortis articulo concedendam non esse, nisi his, quorum eximia in Ecclesiam merita extitissent; ea nimirum de caussa, quod quum pro hujusmodi Indulgentiæ consequutione vel nullum omnino opus injungi, vel nonnisi morientis statui, & Viribus accommodatum imponi possit, præterita dumtaxat in Ecclesiam merita, cum extrema præsenti necessitate conjuncta, locum supplere possint, aliorum operum, quæ cæteroquin ad Plenariam Indulgentiam adipiscendam præscribi solent; nihil profecto esset, cur aliquid nunc a Nobis innovando statueretur. Verum Prædecessorum nostrorum hac in re agendi ratio, relatæ opinioni contraria dignoscitur. Ut enim multas prætereamus concessiones Indulgentiæ Plenariæ morientibus fidelibus indistincte applicandæ, quænam porro, & quam magna in Ecclesiam promerita fuisse dicemus eorum, qui quatuor ab hinc sæculis, pestifera lue per Angliam grassante, ex hac vita decedebant? Quibus tamen omnibus, dummodo sacramentaliter confessi, & sacra Communione refecti fuissent, Prædecessores Nostri Clemens Papa VI. & Gregorius Papa XI. Benedictionem cum Indulgentia Plenaria per Legatos suos impertiri non recusarunt. Sed & ipsa Congreg. Indulgentiis & Sacris Reliquiis præposita jam usque ab anno MDCLXXV. die XIII. Aprilis, re diligenter perpensa, censuit, Indulgentiæ plenariæ largitionem in eos etiam, qui singularibus in Ecclesiam meritis nequaquam excellerent, recte & utiliter conferri atque diffundi.

Quapropter Apostolicæ charitatis nostræ viscera dilatantes, & tam veteribus, quam recentioris Ecclesiasticæ benignitatis exemplis inhærentes; siquidem extat illustre monumentum tertii Ecclesiæ sæculi in epistola S. Cypriani, quæ in novis Editionibus impressa est *num.* 12., qua scilicet, in eorum gratiam, qui libellos Martyrum obtinuerant, & in mortis periculo versabantur, quum ipse æstivis ardoribus præpediretur, quo minus, ut optaverat, ad eos reconciliandos sese conferre posset, permittit, ut id, vice sua, a quocumque Presbytero, aut etiam Diacono, præstari queat; novissimis vero temporibus, ex secunda Mediolanensi Provinciali Synodo constat, a felicis recordationis Prædecessore Nostro Greg. Papa XIII., omnibus illius Episcopis Provinciæ concessum fuisse, non solum ut ipsi Benedictionem cum Indulgentia Plenaria moribundis Fidelibus impertiri, sed etiam ut aliis hujusmodi facultatem libere subdelegare possent: his igitur, aliisque exemplis, necnon rationibus superius relatis permoti, hac Nostra perpetuo valitura Constitutione novas in hac materia regulas præfinire, quodque olim, ut præmisimus, de alterius sententia deli-

PONT. deliberandum Nobis fuerat, nunc demum de concessa Nobis Apostolicæ potestatis plenitudine absolvere, ac perficere constituimus. ANNO

A. VII. Itaque primum volumus atque decernimus, ut quæ facultates impertiendi Benedictionem cum Indulgentia Plenaria Fidelibus in mortis articulo constitutis, Venerab. Fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis nunc existentibus a Nobis, vel a Prædecessoribus Nostris ad hunc diem concessæ reperiuntur, licet illæ in consuetis Epistolis Secretarii Brevium ad Triennium dumtaxat, vel ad definitum tempus indultæ fuerint, nihilominus præsentis nostræ Constitutionis vigore eo usque in suo robore maneant, quoad iidem Antistites earum Ecclesiarum atque Diœcesum regimen obtinebunt, quarum favore & intuitu easdem facultates a Nobis & Apostolica Sede impetrarunt. Nos enim eas ad omne tempus hujusmodi, motu proprio, & auctoritate præfata, atque earumdem præsentium literarum serie, extendimus & prorogamus. 1747

Utque præterea unusquisque ex Antistitibus præfatis, unum, aut plures pios Sacerdotes sive Sæculares, sive Regulares, prout necessarium fore judicabunt, in eorum Civitatibus subdelegare valeant, qui, dum ipsi Antistites aliquo legitimo impedimento detinebuntur, quamvis hujusmodi impedimentum diurno tempore occurrat, eorum vice, Benedictionem hujusmodi cum Indulgentiæ Plenariæ applicationibus Christifidelibus in præfato articulo constitutis impertiantur; aliosque similiter per Diœcesim Sæculares, aut Regulares Sacerdotes, quotquot pro numero animarum in Diœcesibus existentium necessarios judicaverint, ad prædictum effectum deputare & subdelegare possint; necnon eosdem a se deputatos & subdelegatos removere, aliosque in eorum locum pro suo arbitrio & prudentia subrogare valeant; iisdem motu, potestate, & tenore, concedimus, & indulgemus.

Si vero aliquem ex Antistitibus nunc per Ecclesias constitutis, & præfata facultate gaudentibus, ad aliarum Ecclesiarum regimen Apostolica auctoritate transferri contingat; sive aliquis eorum sit, quorum favore consuetæ literæ Secretarii Brevium ad hunc diem expeditæ non fuerint; ac denique quum novi Episcopi Catholicis Gregibus in posterum præficientur; volumus, atque statuimus ut singulis eorum hujusmodi facultatem a Nobis, sive a Romano pro tempore Pontifice postulantibus, Apostolicæ literæ in forma Brevis gratis per omnia expediantur, quibus prædicta facultas ipsi concedatur, non ad Triennium, sed ad omne tempus, quo adeptum semel Ecclesiæ regimen obtinebunt; adjecta etiam facultate subdelegandi tam pro Civitate, quam pro Diœcesi, non quidem in casu dumtaxat impedimenti cum nocturno tempore conjuncti, sed in omnibus & per omnia ad normam eorum, quæ pro Episcopis nunc existentibus, & Indulto hujusmodi actu gaudentibus, supra statuimus.

Insuper pro Prælatis Inferioribus Territorium separatum habentibus, cum vera qualitate Nullius, & activa in Clerum, & Populum jurisdictione; quamvis Prædecessores Nostri hanc de præterito consuetudinem non habuerint; nihilominus de Apostolica liberalitate, ac simili motu & tenore concedimus, & indulgemus, ut, si ab ipsis huiusmodi facultas petita fuerit, similes literæ in forma Brevis in posterum singulis eorum expediantur, juxta eamdem formam, mutatis mutandis, quam pro Episcopis constituimus; ne excepta quidem facultate subdelegandi ut supra; dummodo ipsi Prælati hanc gratiam postulantes Apostolicis literis Nostris anno Incarnationis Dominicæ MDCCXL. nono Kalendas Decembris datis, quarum initium est -- *Quod sancta*, -- impressis in Bullario Nostro *Tomo* I. *num.* 7. obtemperaverint; nimirum sacra Apostolorum Limina præscriptis temporibus visitaverint, & relationem status Ecclesiarum sibi subjectarum Apostolicæ Sedi exhibuerint; vel, quatenus Prælationis honorem de novo accipiant, debitum juramentum in memorata Constitutione præscriptum antea præstiterint.

Dum autem hujusmodi facultatem Episcopis eam actu obtinentibus proroga-

vimus,

Pont. vimus, & ampliavimus, ut præfertur; cæteris vero tam Episcopis, quam Prælatis Inferioribus in posterum eam petentibus, supradicta forma & amplitudine concedendam fore decrevimus; sequitur, ut hujusmodi Indulta nequaquam morte concedentis expirent; quum jurisdictio delegata in iis, quæ non justitiam, sed gratiam concernunt, etiam post obitum delegantis manere debeat; Quoniam vero iisdem Episcopis, & Prælatis permittimus, ut hujusmodi facultatem, pro Incolarum, Civitatum, Locorum, atque Diœcesum opportunitate & necessitate, uni vel pluribus Sacerdotibus in posterum subdelegare valeant; statuimus atque decernimus, hujusmodi subdelegationes, per subdelegantis cessum aut decessum similiter non expirare; sed potestatem ipsi tributam perseverare usque ad superventum novi Præsulis, cujus arbitrio relinquimus, eosdem in hujusmodi officio confirmare, vel ab eo removere. Atque ita quicumque Antistes memoratam facultatem a Romano Pontifice semel obtinuerit, eo decedente, opus non habet pro illius confirmatione ad Apostolicæ Cathedræ Successorem recurrere. Sicque etiam cedente vel decedente Episcopo, seu Prælato, a quo eadem facultas in sua Diœcesi aut Territorio subdelegata fuerat, nova concessione opus non erit pro temporaneo Vicariorum Capitularium, aut Apostolicorum regimine; quam Subdelegatorum auctoritas semper manere debeat, quamdiu vel Episcopus ipse, aut Prælatus, vel illius Successor eamdem ipsis non ademerit.

A.VII. Anno 1747

Hac igitur ratione animarum saluti consulentes, quantum Nobis in Domino licuit, piam consuetudinem applicandi Plenariam Pontificiam Indulgentiam Ecclesiæ Filiis in mortis articulo constitutis, ampliare, & faciliorem reddere curavimus. Permissaque Venerabilibus Fratribus, ac Dilectis Filiis, Ecclesiarum Episcopis & Præsulibus, facultate alios Sacerdotes ad hunc effectum, tam in Civitatibus, quam in Diœcesibus subdelegandi, non parum levaminis eorum anxietatibus, & sollicitudinibus per Nos allatum esse putamus. Veruntamen ipsis declaratum volumus, non id propositum Nobis fuisse, ut eo prorsus eximeremus ab hoc paternæ charitatis officio, per se ipsos adeundi miseros ægrotos Plenariæ absolutionis in extremo articulo adipiscendæ cupidos; sed ut eorum pietatem opportune juvaremus, ne, dum ipsi aliis Pastoralibus curis detinentur, dolere debeant, commissos sibi Fideles hoc tanto spirituali beneficio destitutos ex hac vita migrare. Qui vero pium hujusmodi opus per semetipsos exercere gaudent (quod sane omnes, quoties legitime impediti non fuerint, facturos esse confidimus), meminerint, non id dumtaxat erga nobiliores & potentes hujus sæculi, sed erga pauperes quoque, & abjectæ sortis homines præstandum esse. Qua de re utiliter legi poterit Prædecessoris Nostri S. Gregorii Magni Homilia XXVIII. in Evangelia ad *Cap. IV.* Joannis *Erat quidam Regulus, cujus Filius infirmabatur Capharnaum* --, in qua mirabilem atque cœlestem observat amantissimi Redemptoris Nostri JESU CHRISTI agendi rationem, qui ad invisendum ægrotantem Reguli filium invitatus ire abnuit, ad Centurionis Servum nec invitatus iturum se profitetur: -- *Quid est quod Regulus rogat, ut ad ejus filium veniat, & tamen venire recusat, ad Servum vero Centurionis non invitatur, & tamen se corporaliter ire pollicetur? Reguli filio per corporalem præsentiam non dignatur adesse, Centurionis Servo non dedignatur occurrere.*

Ut autem Indulgentiæ fructus a Fidelibus in mortis articulo percipiatur, hoc sedulo agendum erit, ut Populus in Sacris Concionibus & Catechesibus frequenter edoceatur, quod iis, qui gratiæ Dei quam in baptismo acceperunt, ingrati, per actualia peccata Spiritum Sanctum contristaverunt, & Templum Dei violare non sunt veriti, quantumvis æterna supplicia in Pœnitentiæ Sacramento condonata fuerint, nihilominus temporalis plerumque pœna Divinæ justitiæ exsolvenda superest, cujus remissio obtinenda est non solum per satisfactiones a Sacerdote Confessario in ipso pœnitentiæ Sacramento pro men-

PONT. A.VII. sura delicti impositas, aut per Christianam tolerantiam earum adversitatum, a quibus mortalium vita immunis esse nequit; verum etiam per jejunia, eleemosynas, orationes, & alia pia spiritualis vitæ exercitia. Alioquin verendum esset, ne salutis remedia ab Ecclesiæ benignitate Fidelibus suppeditata, paulatim in pravæ libertatis & licentiæ fomentum traherentur; compluribus sibi temere blandientibus de remissione tum sempiternæ pœnæ, per Sacramentalem absolutionem, tum temporalis, per Indulgentiæ Pontificiæ applicationem, in exitu vitæ impetranda, neque cogitantibus quam incertum sit omnibus non solum qua hora, & quo mortis genere ex hac vita migrandum sibi fuerit; sed etiam an Indulgentiam, licet externo ritu sibi applicatam, cum effectu sint percepturi. Præpostera æque ac periculosa antiquis Ecclesiæ temporibus inoleverat consuetudo, ut non pauci ex iis, qui ad Baptismum nomina obtulerant, ad h. em usque vitæ ipsius Sacramenti perceptionem prorogarent, quo scilicet interim ingenio libere indulgerent, ac demum quum e vita discessuri essent, per salutare lavacrum ab omni culpa, & tam ab æterna, quam a temporali pœna soluti, ad cœleste Regnum recta transferrentur; contra quos extant gravissimæ objurgationes S. Gregorii Nazianzeni in Oratione XL. & S. Joannis Chrysostomi in Homilia I. super Acta. Sed & Ecclesia Catholica pravam hujusmodi confidentiam improbare se declaravit, dum eos, qui in mortis periculo Baptismum susceperant, si convaluissent, a sacris Ordinibus & ab Officiis Ecclesiasticis arcendos, ac perpetuo irregulares fore decrevit. ANNO 1747

Et quoniam Sacerdotibus, qui Fideles in extremo agone laborantes pie adjuvant, vel Ecclesiæ Sacramenta ipsis ministrant, Rituale Romanum injungit, ut si ægrotus Indulgentiam Plenariam legitima auctoritate concessam consequi valeat, eam illi mentem reducant, proponantque quid ad eam consequendam agere debeat: ex his autem, qui ad hujusmodi statum redacti sunt, alii quidem cum plena cognitione integrum loquelæ usum retinent, alii vero loquendi facultatem amiserunt, licet antea sinceræ contritionis indicia dederint, eaque adhuc ratione utentes, identidem dare non desinant; quo certius prædicti omnes Indulgentiæ fructum consequi valeant, præfatis Sacerdotibus mandamus, ut omni ratione studeat moribundos Fideles excitare ad novos de admissis peccatis doloris actus eliciendos, concipiendosque ferventissimæ in Deum charitatis effectus; præsertim vero ad ipsam mortem æquo ac libenti animo de manu Domini suscipiendam. Hoc enim præcipue opus in hujusmodi articulo constitutis imponimus & injungimus, quo se ad Plenariæ Indulgentiæ fructum consequendum præparent, atque disponant. Qua in re auctor Nobis est Sanctus Doctor Augustinus, qui in *Lib. XIII. de Civit. Dei cap.* 6. postquam horridam mortis speciem, eique renitentes hominum animos descripsit, quodque in aliis suis operibus non semel docuerat, mortem nimirum esse peccati originalis pœnam, ibi quoque asseruit & confirmavit; hæc ad rem nostram apposite subdit: *Quidquid tamen illud est in morientibus, quod cum gravi sensu adimit sensum, pie fideliterque tolerando, auget meritum patientiæ, non aufert vocabulum pœnæ. Ita cum ex hominis primi perpetuata propagine procul dubio sit mors pœna nascentis; tamen, si proprietate justitiaque pendatur, fit gloria renascentis; & cum sit mors peccati retributio, aliquando impetrat, ut nihil retribuatur peccato.*

Pro impertienda vero Benedictione Fidelibus in mortis articulo constitutis, applicandaque ipsis Plenaria Indulgentia, quum nulla certa formula olim præscripta foret sanctæ memoriæ Prædecessor Noster Benedictus Papa XIII. anno Domini MDCCXXVI., pias quasdam preces & Orationes ad hunc effectum adhibendas publicari mandavit; quarum exemplo, in his quæ opportuna judicavimus, inhærentes, aliam de novo formulam, cum his, quæ in hac nostra Constitutione præscripta sunt, magis congruentem confecimus & instituimus, quam ab omnibus in posterum usurpari præcipimus; Mandantes hoc ipsum inculcari, & injungi in Apostolicis Literis, quæ deinceps pro conces-

sione

PONT. fione prædictæ facultatis Indulgentiæ Plenariæ Moribundis impertiendæ, ut ANNO præmifimus, expediendæ erunt.

A.VII. Ac decernentes, ipfas præfentes Literas femper validas & efficaces exiftere, & fore, fuofque plenarios effectus perpetuo fortiri, & obtinere, atque iis ad quos fpectat, feu ſpectabit in futurum, pleniffime fuffragari: Non obftantibus Apoftolicis, & in Generalibus, feu Provincialibus, aut Synodalibus Conciliis editis generalibus, feu fpecialibus Conftitutionibus, ac quibufcumque contrariis, etiam Congregationum S. R. E. Cardinalium, Decretis & Refolutionibus, etiam Apoftolica auctoritate approbatis, roboratis, & pluries confirmatis, ufibus quoque, ftilibus, & confuetudinibus, etiam immemorabilibus: Quibus omnibus & fingulis ad præmifforum effectum, motu, fcientia, & poteftate præfatis, ampliffime derogamus, aliifque contrariis quibufcumque. 1747

Volumus autem, ut earumdem præfentium tranfumptis, five exemplis, etiam impreffis, manu Notarii publici fubfcriptis, & figillo Perfonæ in dignitate Ecclefiaftica conftitutæ munitis, eadem ubique fides habeatur, quæ ipfis præfentibus haberetur, fi forent exhibitæ, vel oftenfæ.

Formula igitur, quam pro impertienda Benedictione, & Plenaria Indulgentia moribundis Fidelibus applicanda, ut præfertur, in pofterum adhibendam effe præfcripfimus, talis eft.

MODUS

A SS. D. N. BENEDICTO PAPA XIV. approbatus.

Pro opportunitate temporis fervandus, ut infra in Rubricis notatur, ad impertiendam Benedictionem in articulo mortis conftitutis, ab his, qui facultatem habent a Sede Apoftolica delegatam.

BEnedictio in Articulo mortis cum foleat impertiri poft Sacramenta Pœnitentiæ, Eucharistiæ, & extremæ Unctionis illis Infirmis, qui vel illam petierint, dum fana mente, & integris fenfibus erant, feu verifimiliter petiiffent, vel dederint figna contritionis, impertienda iifdem eft, etiamfi poftea lingua, cæterorumque fenfuum ufu fint deftituti, aut in delirium, vel amentiam inciderint. Excommunicatis vero, Impœnitentibus, & qui in manifefto peccato mortali moriuntur, eft omnino deneganda.

Habens prædictam facultatem, ingrediendo cubiculum, ubi jacet Infirmus, dicat: Pax huic Domui &c., *ac deinde ægrotum, cubiculum, & circumftantes afpergat aqua benedicta, dicendo Antiphonam:* Afperges &c.

Quod fi Ægrotus voluerit confiteri, audiat illum, & abfolvat. Si Confeffionem non petat, excitet illum ad eliciendum actum contritionis; de hujus benedictionis efficacia, ac virtute, fi tempus ferat, breviter ut morbi incommoda ac dolores in articulo vitæ expiationem libenter perferat, Deoque fefe paratum offerat ad ultro acceptandum quidquid ei placuerit, & mortem ipfam patienter obeundam in fatisfactionem pœnarum, quas peccando promeruit. Tum piis ipfum verbis confoletur, in fpem erigens fore, ut ex divinæ munificentiæ largitate eam pœnarum remiffionem, & vitam fit confecuturus æternam. Poftea dicat:

℣. Adjutorium noftrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cœlum & terram.

Antiphona.

Ne reminifcaris Domine delicta Famuli tui (*vel* Ancillæ tuæ) neque vindictam fumas de peccati ejus.

PONT. Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison. Pater noster &c. ANNO
℣. Et ne nos inducas in tentationem.
A.VII. ℟. Sed libera nos a malo. 1747
℣. Salvum fac Servum tuum (*vel* Ancillam tuam, *& sic deinceps*.)
℟. Deus meus sperantem in Te,
℣. Domine exaudi orationem meam.
℟. Et Clamor meus ad te veniat.
℣. Dominus vobiscum.
℟. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

Clementissime Deus, Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, qui neminem vis perire in te credentem, atque sperantem, secundum multitudinem miserationum tuarum respice propitius Famulum tuum N., quem tibi vera Fides, & spes christiana commendant. Visita eum in salutari tuo, & per Unigeniti Tui Passionem, & Mortem, omnium ei delictorum suorum remissionem, & veniam clementer indulge, ut ejus anima in hora exitus sui Te Judicem propitiatum inveniat, & in sanguine ejusdem Filii tui ab omni macula abluta, transire ad vitam mereatur perpetuam. Per eundem Christum Dominum nostrum.

Tum dicto ab uno ex Clericis adstantibus Confiteor &c. *Sacerdos dicat* Misereatur &c. *deinde*.

Dominus Noster Jesus Christus Filius Dei vivi, qui Beato Petro Apostolo suo dedit potestatem ligandi, atque solvendi, per suam piissimam misericordiam recipiat confessionem tuam, & restituat tibi stolam primam, quam in Baptismate recepisti; Et Ego facultate mihi ab Apostolica Sede tributa, Indulgentiam plenariam & remissionem omnium peccatorum tibi concedo. In nomine Patris &c.

Per sacrosancta humanæ reparationis mysteria, remittat tibi omnipotens Deus omnes præsentis, & futuræ vitæ pœnas, Paradisi portas aperiat, & ad gaudia sempiterna perducat. Amen.

Benedicat Te omnipotens Deus, Pater, Filius, & Spiritus Sanctus. Amen.

Si vero Infirmus sit adeo morti proximus, ut neque Confessionis generalis faciendæ, neque præmissarum precum recitandarum tempus suppetat, statim Sacerdos benedictionem ei impertiatur.

Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostrarum confirmationis, prorogationis, ampliationis, & concessionis, mandatorum, statutorum, decretorum, ac derogationum infringere, vel ei ausu temerario contrahire: Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo septimo, Nonis Aprilis, Pontificatus Nostri Anno Septimo.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA
J. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Loco ✠ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.
Publicata die 4. Martii 1747.

NUM.

NUM. LXII.

SUPER ABUSU

Libelli Repudii Conversorum a Judaismo ad Fidem Catholicam.

BENEDICTUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad Perpetuam Rei Memoriam.

APOSTOLICI Ministerii munus Nobis licet immerentibus commissum assidue Nos excitat, atque impellit, ut sollicito studio, ac vigili cura abusus, pravasque consuetudines, si quas in Ecclesia Dei vel hominum infirmitate, vel malitia certo novimus irrepsisse, Pastoralis Providentiæ sollicitudine compescamus, congruisque adhibitis remediis, quo citius fieri pote, aboleamus.

Nuper quidem Nobis relatum est, certisque probationibus manifesto comprobatum, quod aliqui Hebræorum, qui ad Christianam Fidem conversi uxorem habent renuentem Christianam veritatem amplecti, minime dubitant, posteaquam ejurata Judaica perfidia sacro lavacro abluti sunt, & solemni professione se ad CHRISTI Fidem adstrinxerunt, reverti sacrilego ausu ad Judæorum Castra, seu Vicum vulgo *il Ghetto*, ibique Rabbinico ritu Judaicis superstitionibus, damnandisque observationibus libellum repudii uxoribus concedere, vel etiam extra Judæorum domicilium coram Notario, Testibusque Christianis eumdem libellum repudii uxoribus dare, ut liberam eis nubendi alteri Viro potestatem faciant. Moyses quidem in Deuteronomio *c.* 24. ita scriptum reliquit. *Si acceperit homo uxorem, & habuerit eam, & non invenerit gratiam ante oculos ejus propter aliquam fœditatem, scribet libellum repudii, & dabit in manu illius, & dimittet eam de domo sua.* Utrum vero hæc dumtaxat Indulgentia quædam fuerit ad majus malum evitandum, adeout qui daret, acciperetque repudium, liber quidem a pœna esset, non autem a culpa; an autem dispensatio potius esset a Deo concessa ob cordis Hebræorum duritiam, adeout qui libellum repudii mitteret, & quæ missum reciperet, & a culpa, & a pœna exemptus foret, eisque minime vetitum esset ad aliud matrimonium valide, ac licite contrahendum procedere, dissident inter se veteres, recentioresque Theologi, cum alii primam, alii alteram opinionem sequantur. Verum quidquid hac de re sit, illud certum est, quod Redemptor Noster JESU CHRISTUS DEI Filius interrogatus quid censeret de libello repudii, quem Moyses promiserat, respondit, ut legitur in Evang. apud Mat. *c.* 19. & apud Marc. *c.* 10. *Quoniam Moyses ad duritiam cordis vestri permisit vobis dimittere uxores vestras, ab initio autem non fuit sic; dico autem Vobis, quia quicumque dimiserit uxorem suam, nisi ob fornicationem, & aliam duxerit, mœchatur, & qui ipsam duxerit, mœchatur;* Sermonemque suum ita conclusit: *Quod ergo Deus conjunxit, homo non separet.* Ex his autem verbis per legitimam consequentiam inferunt Theologi, in præsentiarum non amplius licere Hebræis proprias uxores repudiare, neque per libellum repudii matrimonii vinculum amplius dissolvi, eo quod JESUS CHRISTUS illud ad suum primævum statum redegit, nempe ad indissolubilitatem, non lege nova condita, sed dumtaxat sublata veteri indulgentia, seu dispensatione super prædicta indissolubilitate concessa. Quæ cum ita se habeant, etiamsi repudium toleretur inter Hebræos conjuges, qui ambo in eadem Judaica perfidia permanent, certe ferri, ac tolerari nullo modo debet, ut Hebræus ad Fidem conversus, & sacro Baptismate ablutus, li-

Pont. bellum repudii uxori, quæ in Hebraica pervicacia remanet, Judaico more, Anno
ac ritu concedat.

A. VIII. Quamobrem ut in posterum omnia debito ordine, & laudabili modo, ac ratione fiant, volumus, ac decernimus, ut Hebræus ad Fidem conversus, si uxorem Hebræam habet, eam more solito interpellet, an etiam ipsa converti, & cohabitare velit sine contumelia Creatoris; Renuente autem muliere, liberum ei erit aliud matrimonium contrahere juxta verba Beati Apostoli Pauli *in Epistola 1. ad Corin. c. 7. -- Quod si infidelis discedit, discedat, non enim servituti subjectus est Frater, aut Soror in hujusmodi, in pace autem vocavit nos Dominus*. Ut bene jam ante animadvertit clar. mem. Prædecessor Noster Innoc. III. in sua Decretali, quæ incipit: *Quando, de divortiis*. 1747

Quæritur a Theologis, & Canonici Juris consultis, quando solvatur matrimonium contractum ab Hebræo cum Hebræa, quæ se convertere recusat; & quando conversus novum matrimonium cum muliere Christiana, & quando Hebræus cum Hebræa contrahere possit. Quod ad conversum attinet, quidam volunt, præcedens matrimonium dissolvi quoad vinculum, statim ac infidelis renuit Fidem Christianam amplecti, aut intra terminum, seu temporis spatium præfixum in interpellatione, quæ illi facta est, nullum responsum præbet. Alii vero putant matrimonium solvi, quando conversus aliud matrimonium celebrat cum Christiana, quæ opinio in præsenti communior est inter Theologos, & Canonici juris peritos, & in praxi eam sequitur Congregatio Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Decretorum Concilii Trid. Interpretum. De solutione autem vinculi matrimonialis, pro eo quod pertinet ad uxorem, quæ in Hebraica superstitione perseverat, aliqui censent, quod ea in pœnam suæ perfidiæ semper illigata remaneat, neque aliud matrimonium contrahere valeat, donec & quousque Maritus Christianus factus vivit: Alii vero putant, nullo modo eam matrimonium celebrare posse, si Maritus conversus non adhuc ad alias nuptias transiverit: ubi vero conversus matrimonium iniverit, permitti debere mulieri, ut idem facere possit, quia solutio matrimonii privilegium est concessum favore Christianæ Fidei, quam ad CHRISTUM conversus amplectitur, & ideo recte affirmari posse, datum esse directe, & per se fideli, indirecte vero, & per accidens infideli. Sed quidquid sit de hujusmodi controversiis, quæ inter Theologos, & Juri Canonici professores disceptantur, de quibus nihil Nos definire intendimus, singulas illorum sententias eo loco, quo sunt, relinquentes, cum Nostra mens, & voluntas nequaquam sit aliquid nunc definire de matrimonio, quod a muliere Hebræa contrahitur, posteaquam nolle se Christianæ Fidei nomen dare declaravit; Sed id solum Motu proprio, ex certa scientia, & plenitudine potestatis tenore præsentium volumus, intendimus, ac jubemus, ut cum aliquis Hebræorum Christianam veritatem amplexus fuerit, non prætermittatur interpellatio mulieri more recepto facienda, an velit, nec ne, se ad CHRISTUM convertere, dummodo tamen ex aliqua gravi caussa, vel a Nobis, vel a Romanis Pontificibus Successoribus nostris non censeatur hujusmodi interpellatio omittenda, ut videre licet in Nostra Constitutione: *In suprema*, data die XVI. Januarii MDCCXVI., quæ est CXVII. *in Tom. I.* nostri Bullarii; immo expresse vetamus, prohibemus, ac interdicimus, ne Conversi quovis tempore, & quovis modo sive in Judæorum domicilio, nempe *Ghetto* Rabbinico ritu, sive extra coram Notario, & Testibus Christianis libellum repudii uxoribus, quæ interpellatæ recusant se convertere, aut omissa vigore dispensationis ejusmodi interpellatione, quia ex probabili conjectura creditum est, minime se ad CHRISTI Fidem conversuras, dare, scribere, aut mittere audeant, & possint.

Et quoniam, ut plurimum contingit, ut leges debitam executionem non consequantur, nisi Sanctio pœnalis contra eas transgredientes accedat, hac Nostra in perpetuum valitura Constitutione, motu, scientia, ac potestate pari man-

PONT. mandamus, ac præcipimus, ut omnia Tribunalia, ac Judices competentes, ANNO habita notitia, aliquem ex Hebræis conversis post susceptum Baptismum libel- A. VIII. lum repudii intra ipsum Judæorum domicilium Rabbinicis superstitionibus ad- 1747 hibitis uxori non conversæ dedisse, statim in eum sine ulla cunctatione tanquam in Judaizantem solitis pœnis animadvertant; & insuper contra ipsam Judæorum Universitatem in casu prædicto procedant manu regiæ mulctam ab ea exigentes centum scutorum aureorum, cujus tertia pars in præmium accusatori tribuatur, quod vero supererit, concessum, & addictum ipso jure per hanc Nostram Constitutionem intelligatur Piæ Domui Catechumenorum in illis Civitatibus, in quibus ea reperitur, ubi autem hujusmodi Catechumenorum Domus non extat, remaneat liberæ dispositioni Episcoporum, & Ordinariorum, ut eam pecuniam pauperibus Christianis pro eorum arbitrio, & conscientia distribuant. Sin autem ad Tribunalium, seu Judicum competentium cognitionem pervenerit, quod Conversus libellum repudii extra Judæorum domicilium, seu *Ghetto* dederit coram Notario, & Testibus Christianis, pari modo eum tanquam Judaizantem debita pœna afficiant, minori tamen, qua plecti debet, qui intra ipsum *Ghetto* Rabbinicis superstitionibus libellum repudii scripserit. Item procedatur contra Notarium Christianum, & dictam Hebræorum Universitatem, sine cujus scientia, & procuratione hujusmodi damnabilia negotia non transiguntur, & pro rata parte mulctentur centum scutis aureis exigendis, distribuendis, applicandisque, ut supra dictum est: tum etiam Testes Christiani pœna arbitraria, etiam corporis afflictiva pro prudenti Judicum arbitrio puniantur. Præterea etsi libellus repudii juxta Hebraicum morem, ac ritum, solum a Marito uxori mittatur, non autem permissum sit uxori, ut illum Marito præbeat, nihilominus, quia nobis compertum est, esse aliquos, qui existimant etiam a Muliere Marito dari posse, ut omni in futurum dubitationi, ac quæstioni, quæ exoriri posset, occurramus, hac Nostra præsenti volumus, ac declaramus, ut omnia, & singula, quæ a Nobis superius de Marito ac Fidem converso, remanente ejus Uxore in Judaica superstitione, disposita, ac statuta sunt, etiam in casu Uxoris ad CHRISTUM conversæ, remanente Marito in infidelitate, locum omnino habeant, atque obtineant, & ab omnibus serventur, & custodiantur.

Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis dictis Hebræis, eorumve Universitatibus sub quibuscumque tenoribus, & formis, & cum quibusvis etiam derogatorium derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, & decretis in genere, vel in specie quomodlibet concessis, etiam si alias pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & individua mentio habenda, seu quævis alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi, necnon formas, & decreta in illis apposita, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis quoad reliqua in suo robore permansuris ad effectum præmissorum specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Volumus autem præsentes Literas ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, in acie Campi Floræ, atque in Platea, quæ Judæorum nuncupatur, per Cursores nostros publicari, earum exemplis inibi affixis, ac dimissis, ac post hujusmodi publicationem, & elapsum terminum superius præscriptum, cunctos, & singulos, quos concernunt, perinde arctare, atque efficere, ac si eorum cuilibet personaliter intimatæ fuissent, illarumque exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & Sigillo Personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eamdem prorsus fidem in judicio, & extra illud haberi, quæ ipsis præsentibus haberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli

PONT. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ voluntatis, inhibitionis, præcepti, mandati, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contrahire; si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis DEI, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. ANNO
A.VIII. 1747

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo septimo, decimosexto, Kalendas Octobris, Pontificatus Nostri Anno octavo.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA

N. Antonellus Pro-Abbreviator.

J. B. Eugenius.

Loco ⊕ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicata die 30. Septembris ejusdem Anni.

FINIS PARTIS PRIMÆ.

IN-

INDEX
ARGUMENTORUM
PRIMÆ PARTIS.

Decla-